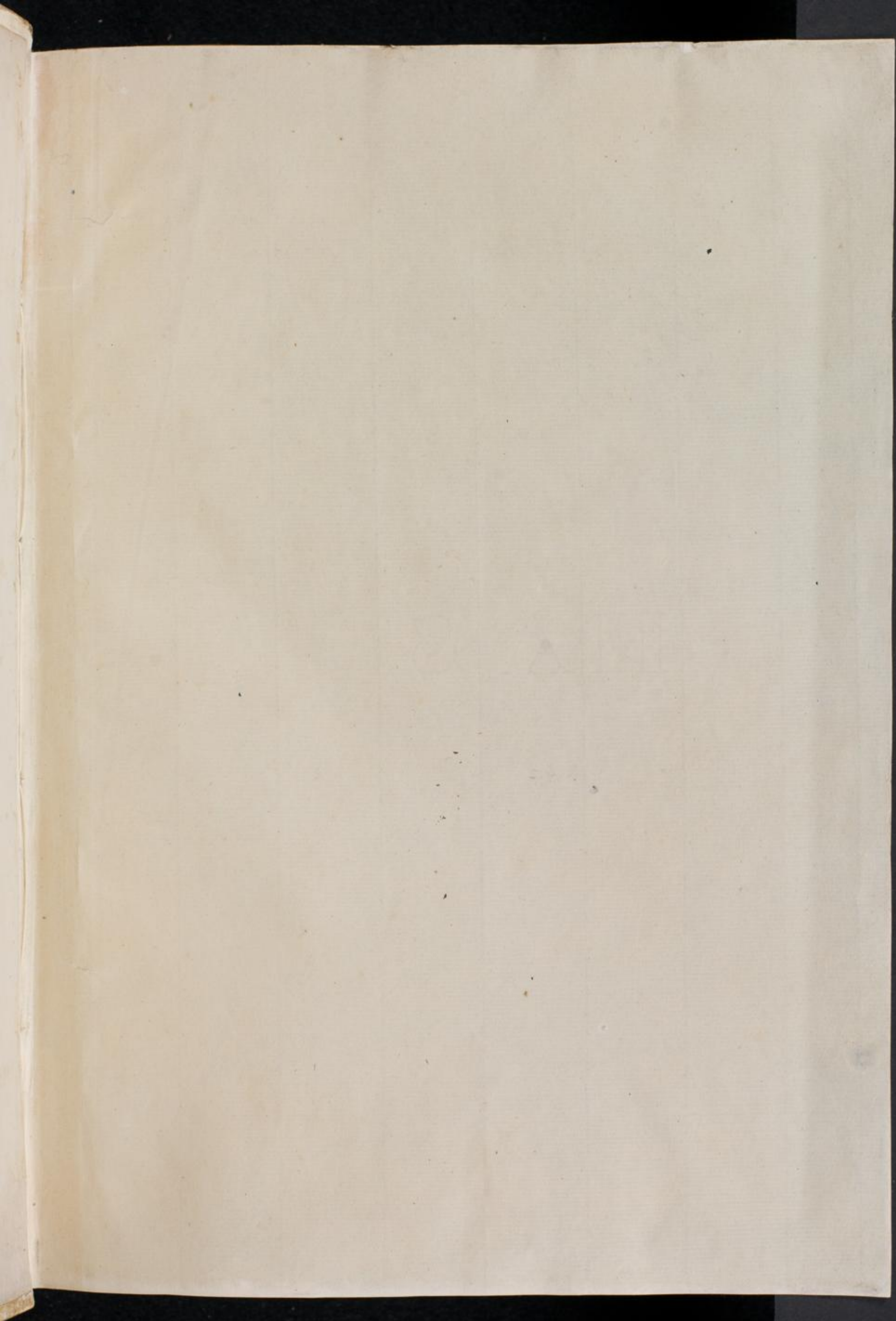
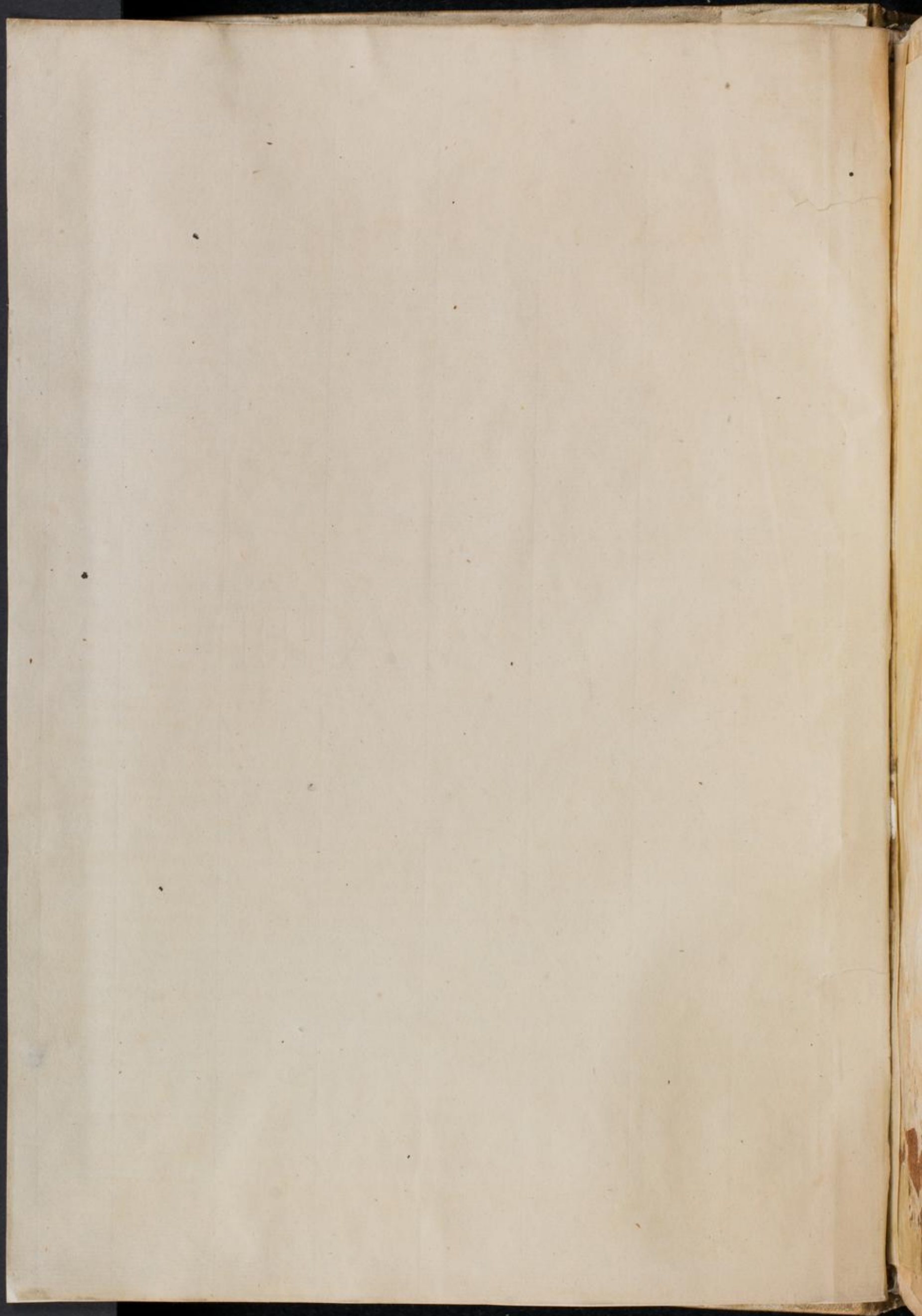

Der Stern-Verlag
hat mit seiner Spende für die Universitäts-
und Landesbibliothek Düsseldorf
die Restaurierung dieses Bandes ermöglicht.

1998

B 115

Liber scē marie de berge

et iudith. s. hest lib^{er} expositionem a rabano ma
riaciano in satis delectabilem. cui^{us} incipit ē in fine
principio

M. R. L. L. L. L.

1115

**Incipit plog' rabaiu
mauri in librum pa
ralipomenon .**

Pro in i h o g i e r o
t i s i n o e t g r a d i p l e
n i s i a m i t e r a q u e
l i g i o n e z e d i l e c t i s s i
m o l u d e n t i o r e g i r a b a n u s . . . s s i m
s e r u o r d i s e r u u s . . . u g e n i b z . . . a a m
o p t a t i n x p o s a l u t e m . C u m s e p u i i a
d u d u m p a l i o s a u d i r e m i n c u l t u p i e
t a t i s n o s e e d e t a s a i m u . . . s t r e n u i s
s i m u d i s a m . . . p r o d u m i p s e
p r e n t a l i t e u i d e r e m a t q u e p b a r e m i d
u e r u e e q d a n t e a s o l o a u d i t u p r e p a m .
c o g i t a m a l i q d s e r u t t u a m u t a m a n t i s
s i m o d e c e t d o m n o u o b e r h i b e r e q d
e t a m u r e n o b i l i t a t i s i n d i u i n i s l e g i b
p o t u i s s i n i o l a b o r i a l i q u i m f l o r e n s e r e r
c e r e i n g e n u i d i u i n a q s a c r o r l i b r o r
t e s t i m o n i a r i m a n d o . r e g n i g u b n a c u
l a s a l u m p a t r i p r e d i c t u e r e m p l a l e g i
t i m e t e n e n d a i n s t r u e r e . I d e o d e c r e u
e t p o s i t u n c u l a n r a m i n l i b r u p a r a
l i p o m e n o n q u e h e b r e i d a b r e i a m u n i
c u p a n t h o c e u b a d i e r u u r e d i l e c t i o n i
o f f e r r e l i c e t n o d i g n a m t a n t e e x c e l l e n t e
t a m n i m g r a m u r e b e n i u o l e n t i e u t h a
b e r e t i s q u o d d a o b s e q u u i e r u r a p a r
u i t a t e u r o o r d i n d e c e n t i s s i m u . . . s a s e n i
e r a t u t r e g i x p i a m i s s i m o . e t i n d i u i n i
p r e p t i s s t u d i o s i s s i m o . h y s t o r i a r e g u m
i u d a h o c e c o n f i t e m u c u m s p i t a l i s e n
s u a l i q u a n t u l u m e x p l a n a t a o f f e r r e t .
N a m q u a p p l i m e c c l i a s t i c u . f i l i u d i p e r

oso sanguine redemptu. et in confesio
ne nominis di afflictiu. ura uobi
l i a d s e r u u t u d i r e g e p r u d i n a . i d o
b e n e c o m m e n t p u s s i m o p n c i p i . h o c
e r e c t o r i n b r o r u e r i r e g i s . x p i . u n g e
n a i u d e l d i . r t a m r e g u m u s s a l u
d i u i n a m s e p t u n a h a b e r e e t a g e r e . m a r
i n e c u m s a p i e n t i a q i n i p i s l i t t e r i s
m a n i f e s t i s s i m e e l i c i t a m m o n e s d i c a t
p r o r e g e s r e g n a n t e t c o n d i t o r e s l e g u m
i u s t a d e c e r n a n t e t i t e m c o n c u p i s c e n t i a
i n q u i t s a p i e n t i e d e d u c e t a d r e g n u m
p p e t u u . S i q d e l e c t a m u s s e d i b z e t s t e m
m a t i b z r e g e s p p l i d i l i g i t e s a p i e n t i a u t
i n p p e t u u r e g n e t i s . A c c i p t e e r g o r e g u m
p o r u m h i s t o r i a m e t s e n s u m s p i t a l e m
a d g r a m x p i p r i n e n t e s u p o m n i a i n l l a
a m a t e . L e x e n i m d i s p i t a l i s e . e t r e u e l a
t i o n e o p e u t i n t e l l i g a t u r . a c r e u e l a t a
f a t e g l a m d i c o n t e m p l e m u r . U n i n a p o
k a l i p s i l i b e r v i i s i g n a c u l i s s i g n a t o s t i
d i t u r q u e n e m o a p i t n i l l e q u i r e s e r a t
q u i h t c l a u e d a u i d q u i a p i t e t n e m o
c l a u d i t . c l a u d i t e t n e m o a p i t . Q u a p p
e s c i e n d u e q d i n t s e p t u r a s u e t i s t e s t a
i n t i p r e n s h i s t o r i a p a r a l i p o m e n o n
n i i g n o b i l e m l o c u t e n e t d e q d i u i n o r
l i b r o r p e r t i s s i m u i n t e r p r e s b e a t i e r o n i
m u s i t a a t . P a r a l i p o m e n u i t a q s l i b e r
i d e s t i n s t r u m e n t a u e t e r i s e p i t o m a t a n
t u s a c t a l i s e u t a b s q i l l o s i q u i s s c i e
t i a m s e r i p t u r a r u s u o l u e r i t a r r o g a
r e s e i p m u r i d e a t . P e r s i n g u l a q u i p
p e n o m i n a u n c t u a s q u b o r e t p r e r
m i s s e i n r e g u m l i b s t a n g u n t h i s t o r i e .

et innumerabiles explicant euang'ia
 questiones. Hec igitur ideo commemorant
 ut sciat lector quam utilis est ipse liber
 ad scrutandum et ad intelligendum.
 si quod ego qui doctus magister per omnia
 ipsius mistia indagare aut explanare
 potuissem. sed patrum uestigia sequens
 ego qui explanata ab eis inueni. ut ad
 similitudinem sensus eorum quia si
 curauit. Non enim longos florantibus
 tractatus in quibus plausibilis ludic
 oratio. sed commentarios in diuinas histo
 rias scribere decreui. quorum officium est
 prout manifesta. obscura discere. Ante
 annos enim aliquos rogati hildoini
 albat. in regum libris sacrum sensum ca
 tholicorum patrum quatuor commentariorum
 libros edidi. quos et sacratissimo genito
 ri nostro ludouico imperatori presentate
 in nostro monasterio tradidi. in quibus sicut
 et in presentia opere feci. iosephi iudeorum
 historici narrationem. nec non et hebreicu
 tusdam modernis temporibus in legis sci
 entia florentes opiniones plerisque in
 locis inpositum. sed non ita quod lectorem inui
 tum ad ipsorum traditionis assensum
 pertraherem. sed magis iudicio ac probati
 oni ipsius illa derelinquens. Ceterum
 si hec aliquos offendunt non mihi est culpe.
 sed forsitan ipsorum prout iudicij. qui ma
 gis uolunt aliena opuscula carpere
 quam sua condere. qui odio nominis nostri
 non res sed personas considerant. magis
 quod aliorum silentium quam nostrum studium per
 bant. Nos enim simpliciter ea quae inueni

erit pme in
 uestigare potui
 in ordinem dispo
 sui. atque in unum
 opusculum colligi

mus posuimus. Hinc est citare testes ipso
 rum de fide testium iudicare. Tu autem
 rex nobilissime contra inuidiam et mors
 ne. deinde et si scito atque framea
 diuina reliqua. quia quod scilicet
 sunt. non deinde. et ad
 utraque. **Diuina potestas. et**
 eterna. **et in p. et in. et in. et in. et in.**
 seruare dicitur. **Capitulum prologus**

Incipiunt capitula libri primi

- C**apitulum primum. De aduersione ab ab
 Item ab abraham usque ad israhel. **ii**
 De enumeratione duodecim partium barum
 ab israhel per re. eorum. **iii**
De analogia in de patriarche per di
 uersos filios per dicitur. **iiii**
De Dauid rege. et sua progenie. per regum
 successiones usque ad transfugationem
 babilonis et ultra. **v**
Item emanatio filiorum iuda. et qui
 ex filiis eius nati sunt. et de iabel qui
 fuit in clivis per fratres suos. **vi**
De Shaleb. et filia eius machir. et in
 ris recha. **vii**
De filiis reuel. et hijs qui ex eo nati sunt.
De Sela filio iude. et de cognatione do
 mus opuntium biffum. et de figulis qui
 habitauerunt in plantationibus et sedibus regis.
De filiis simeon. et hijs qui per eos acta sunt
 et de filiis gad. et filiis ruben. et actibus eorum. **viii**
De filiis leui. et cantoribus. quos constituit deo
 ut cantarent coram archa domus.
De Aaron et filiis eius. et de nationibus. et
 cortibus. et ministerijs eorum. **ix**

De benedictione et generatione Saul regis. q. u. c. ca. 1. et 2. **an.**

De natiuitate philistini. et necis Saul regis et filiorum eius. **xii.**

De aduentu filiorum israhel ad dauid in hebron. et constituerunt eum regem super israhel. **xiii.**

De migratione rebeke. scilicet pro dauid qui habitabat in rebe. hoc est iherusalem. **xiiii.**

Catalogus uirorum fortium dauid. qui adiuuerunt eum ut rex fieret super omnes israhel. **xv.**

De aduentu filiorum gad. et finis israhel. **xvi.**

De his qui transfugerunt ad eum manasse. cum esset dauid in siclech. et de iorad. i. principe stirpis aaron. et de filiis ysaachar. qui presidium afferebant dauid. **xvii.**

De loquendo dauid inuit consilium cum tribunis et centurionibus. et uniuersis principibus. ut congregata multitudo sacerdotum. et leuitarum reducerent archam dei ad se de domo abinadab. **xviii.**

De oza leuita qui minabat plastrum. et tendens manum suam ut sustentaret archam. ne forte rueret ob temeritatem. tactus percussus est a domino. **xix.**

Hoc dauid uidens obstupuit. et auertit archam in domum obeh. edom gether. ubi mansit tribus mensibus. **xx.**

De hoc quod confirmato regno super israhel. dauid dixit alias uxores. in iherusalem. que genuerunt ei filios et filias. **xxi.**

De loquendo dauid philistinos percussit in balfarasin. que alia uictoria percussit in gaba usque gazara. **xxii.**

De loquendo dauid congregato uniuerso israhel. et

sacerdotibus atque leuitis. precepit ut afferrent archam domini in domum dauid.

De loquendo quod dauid constituit cantores. qui cantabunt in organis musicorum. coram archa domini. hoc est eman. asaph. echan. et ceteros qui cum eis erant. **xxiii.**

Explicit cap. libri primi. Incipiunt

De loquendo quod cum dauid adduxisset archam domini in iudabo. in tabernaculum quod tenebat et obtulerunt holocausta sacerdotes. et pacifica coram domino. benedixitque dauid populo in nomine domini. et diuisit uniuersis per singulos a uiro usque ad mulierem. tortam panis. et partem asse carnis bubule. et syrā oleo similia. **xxiiii.**

De leuitis quos constituit dauid ut ministrarent coram archa domini. et de asaf et fratribus eius. **xxv.**

De cantico quod composuit dauid ad laudandum dominum. **xxvi.**

De loquendo quod reuersus est dauid ut benediceret domui sue. et ubi quod locutus est ad nathan. prophetam de edificatioe templi. et responsio domini per eundem nathan. prophetam ad dauid. **xxvii.**

De confessione que laudauit deus dominum per uniuersis beneficiis que ab ipso collatis. **xxviii.**

De loquendo quod dauid percussit philistinum. et humiliaret eos. et moabitas. et ad ezer regem. soba. et sirum damascenum. a quibus translata aurea uasa argentea et enea consecrauit rex deo. **xxix.**

De ysaia percussit edom in ualle quod dicitur salinarum. et constituit in edom presidium. ut seruiret idumea dauid. **xxx.**

- D**e Regno dauid sup isrl et pncipib' suis. q's pfecte p'lo. **viii**
- D**e Anon filio naas regis ammonitaru q' dauid nuntios ad se demisso s'fudit. et bello ob hoc cont' eum facto. **ix**
- D**e lo q'd ioab percussit ratha. et destruxit eam. cuius triumphum ascripsit ille nomini dauid. **x**
- D**e bellis dauid diuisis. q' cōfec' cōt' philisteos. et gigantes q'sdam interfecit. **xi**
- D**e lo q'd dauid isrlital' numerare iubens offendit dñm. ob q'd missa est plaga grauissime mortalitatis in isrl.
- xii** **Q**uod dauid uiso anglo dñi q' interfecit pplm. fecit altare dño in area ornata ierbusei. et obtulit ibi holocausta et pacifica. iuocauit q; dñm et exaudiuit eū.
- xiii** **D**e lo q'd dauid decreuit ibidē edificare templū dño. q'd et factum ē p salomōne filium suū. cui dauid sup' et impensas plurimas ad h' ministravit.
- xiiii** **V**bi dauid salomoni pcepit de structiōe templi dñi. et ei assignauit uaria instrumta. in auro et argento et ere et ferro. in lignis et lapidib;. q' ipse ad hoc congregauit et plurimos artifices. atq; cenitarios ad op' templi.
- xv** **D**e lo q'd dauid constituit salomōne filium suū regē sup isrl. et aggregauit omnes pncipes isrl et sacerdotes atq; leuitas. quoru officia p singula ministeria ipse disposuit. **xvi**
- D**e xx. iij. sortib; quib; dauid filios eleazar et filio thamar distinxit ad seruendū dō in tēplo dñi p uices suas.
- xvii** **D**e lo q'd dauid. et magnitudo exercitus aggregauit in ministerium domini filios asaf. et eman. et idithun. qui canerent in cytharis et psalterijs. et cymbalis. coram arca domini. **xviii**
- D**e Janitorib' et pncipibus custodiae domini. qui omnes p sortes diuisi in cib' ministeria sua explebant. et thesauros domi domini p'uidebant. **xix**
- D**e Diuisi pncipibus qui p'erant isrlital' iuxta dispositionem dauid. **xx**
- D**e Hys qui p'erant substantias dauid. hoc ē in urbib;. in uillis. in agris et uineis. et oliuetis. et pecudibus. **xxi**
- D**e Consiliariis dauid. et hys qui fuerunt cum filis regis. **xxii**
- V**erba nouissima dauid qb' comouit salomōne filium suū. et uniuersū isrl de edificatiōe templi. et cultura dei.
- xxiii** **D**e Bndictiōe dauid. q' bndixit dñm cū omni isrl. immolans uictimas domo. et offerens holocausta. u' iuxerunt salomōne filium dauid. sedo in pncipem domino. et sadoch in pontifice.
- xxiiii** **D**e lo q'd salomon sedit sup solum dauid. et paruit illi omnis isrl. cui dedit dominus gl'am regni. qualē null' habuit ante eum rex in isrl.
- Explicit cap' lib. ii. Incipiunt cap'**
- D**e Principio regni salomoni. qm ipse obtulit mille hostias in excelso gabaon. u' tunc erat tabernaculum federis domini. **ii**
- D**e lo q'd congregauit salomon s' currus et equites atq; quadrigas et di-

uerſis puincijs **iii** q̄ ſuntarie ceſſ.
De lo q̄ ſal. m̄s eleg oparios domus
d̄. et unſit ad hiram regē tyri. poſtu
lās ab eo auri. et cur illi noſtra lata uo **iii.**

De ſummo pſeltoy qui ad opa domus
dei ordinabantur **v.**

De ſedificio domus d̄. et longitudine
ac latitudine atq; altitudine ipſius.

Quod domū : : a. m̄s terit tabulis lignis **vi.**
et deſup lai. m̄m̄s aureis adorna
uit. ſc̄. uſp̄ſitq; illud uariis picturis.

De P̄uinito domus d̄. q̄d marmore **vii.**
p̄cioſiſſimo ſtrauit **viii.** Q̄illo.

De ſc̄o ſc̄oy et factura cherubin in **3**
de velo q̄d oppanſum erat corā archa **ix.**

De uab' colūpnis eris. q̄s finit ſalo **x.**
mon. et poſuit in ueſtibulo templi.

De Altari holocausti. **xi** Q̄tum erat

De ſari eneo. et bub' ſup q̄s ip̄m poſi

De Decem couchis. in quib; lauande. **xii**
erant hoſtie. **xiii** Q̄cem m̄ſis.

De Decem candelab' aureis. et de de **4**

De d̄tis domi d̄ni. et diſtinctione eorū **xiiii.**

De d̄tis uasib; q̄ finit hira ſalomo
in in regione iordani. fundent ea in

De Altari hoc ē thimi **J**argilloſa t̄ra. **xv.**
amatis et m̄ſa p̄poſitionis. atq; cande
labro cum lucernis ſuis. et ceteris

uasiſ ministerialib; **xvi.**

De d̄tis templi. m̄iorib; et ex̄iorib; **4**

De lo q̄d intulit ſalomon omnia q̄. **xvii.**
nouerat dauid. p̄aē ſuis. aurū et
argentum. et unūſa uasa ſimul
cū archa domini. et paratura tab

naculi in templum domini. **xviii**

Quod ſac̄dotib; collocantib; archā i ſc̄i
ſc̄oy. letate cimbaliſ et pſaltijſ. et ch̄
thariſ laudeſ d̄o canebant quando
nebula impleuit domū d̄ni. **xix**

De uasi enea. ſup q̄m ſtete ſalomon.
quando dedicauit templū d̄ni. **xx**

De ſollemnitate dedicationis t̄pli. **A**
in m̄ſe ſeptimo. et maxima celebra
tione ipſius feſtiuitatiſ. **xxi**

Quod expletis annis. **xx** poſt domū d̄ni
et domū ſua. ciuitates plurimaſ
ſtruxit. et alienigenaſ ſubiugauit
et fecit eoſ tributarioſ. **xxii**

De Principib; exercitū ſalomonis. et
leuitiſ atq; ſac̄dotib; ab eo ordina
tiſ in miniſteriū d̄ni. **xxiii.**

Vbi ſalomon naueſ tranſmiſit in
ophyr. ut inde aurū ſ' deporta
rent. et de regina ſaba. **xxv.**

Quod ſerui hyra cū ſeruiſ ſalomonis
attulunt aurū et ophur. et ligna thi
na. et gemmaſ p̄cioſiſſimaſ. **xxvi**

De Ducentiſ haſtiſ. et trecentiſ ſcu
tiſ aureiſ. et ſoleo eburneo. q̄d mi
riſice fecerat ſalomon. **xxvii**

De Magnificentia ſalomonis. et diui
tiſ ei. atq; poteſtate ampliffima. **9**

De fine ſalomonis. **Explicunt cap**

Libri. **iii.** Incipiunt cap. **i.** **11.**

De Regno roboam filii ſalomonis.
et q̄m cū ſeſach rex egypti ieroſolimā
uenieſ coangtauit auferēſ theſaurō
domi domini et domi regiſ. **11.**

De Pugna int' roboam et ieroboā. **11**

regis iude et isrl et de regno abie filii ro
 12 **D**e asa rege ierusalem. **iii** **I**boā
 13 **D**e Josafad rege iuda et bonis actib' ei
 et pmissione impiū. **iiii** **F**uit ei
 19 **D**e Ioram filio iosaphat et sine pessimo
 20 **D**e Achazia filio ei et nefandi actib' ei
 21 **D**e Joas rege iuda. et ierlm. quē ioia
 da pontifex reseruatū a uice q' exercu
 erat achalia. stituit regē sup' duā tē?
 22 **D**e lo qd ioas pcepit sacerdotibus
 instaurare sartarecta domū domini.
 et culturā templi renouauit. **viii**
 23 **D**e fine ioiade pontificis et infecti
 one zacharie filii ei. quē ioas rex in
 tē templū et altare occidere iussit
 24 **D**e Obitu ioas et regno amasie filii ei
 in ierlm. **x** **F**eum missa est
 25 **D**e Ozia rege et temitate ei q' sacrificare
 uoluit i tēplo. uñ puindicta lep' in
 26 **D**e Joatham rege et bonis actib' ei
 27 **D**e Achaz rege et actib' illius nefandis
 28 **D**e Ezechia rege iuda et boni opib' q'
 b' cultū diuinū celebrime exhibuit
 29 **D**e Sennacherib rege q' lia communa
 tē ē facere cont' ierlm. et templū dñi.
 et qm' inuidicta a domino plata ē
 30 **D**e egredie ezechie et sanitate ipi.
 31 **D**e legatioe assyrior' ad ezechia p por
 tento qd acciderat et obitu ipi ezech.
 32 **D**e Manasse filio ei et amnio ei sobole
 33 **D**e Josia rege et bonis actib' illi. quē
 nechao rex egypti in p'lio uisect
 34 **D**e Joachaz et ioachim filij iosie
 et obitu illorum. **xx**
 35 **D**e Jechonia rege quē nabuchodo

33 notor rex babilonis duxit in captiui
 tatem. et matre ei ac seruos. **I**erusalem
 34 **D**e Sedechia rege et excidio urbis ie
 35 **D**e lo qd citus rex p' sarum. soluit
 captiui tatem iudeorū. **L**aphicū cap

A Incipit lib' p'm' q'm'ario
 Rabani Mauri i Paralipomeno
 D A M . S E T H . E H O .
 Catnan. Galalebel. ia
 reth. enoch. matuse
 le. lamech. noe. sem
 cham. et iafeth.

Decimus ab adam noe fuit sicut in
 libro geneleos manifeste ostensū ē
 et in capite paralipomenū similiter
 inueniat. hic etiam tres filios habuit
 hoc ē sem. cham. et iafeth. p' q's p'
 diluuiū rediuita hominū dilatat
 p' genes. Et apte dicit noe in catalogo
 patrū eē decimus quia p'fect' Nam
 p'mū de eo scriptum ē. **N**oe uir ius
 tus erat et p'fectus in generatōib' sui.
 Cum deo ambulauit et genuit tres
 filios. sem. cham. et iafeth.

Filiū autē iafeth. gomoz. magog.
 madai. et iauan. thubal. mosoch.
 thuras. **I**afeth. filio noe. nati sūt vi
 filii. qui possederūt tiam in asia.
 ab amano et tauro. siriecelef. et cili
 cie montib'. usq; ad fluiuiū tanam.
 in europa ū usq; ad galera. nomina
 locis et gentib' relinquentes. ē quib'
 postea immutata sūt plurima. cetā
 p'manent ut fuerūt. **S**ūt autē gomoz.
 galathe. magog. scithe. madai. me

occiditāli plaga **C**hus autē genuit
iii. nēroth. Iste cepit eē potens in tēra. **Po**
tentem diē nērod in tēra. quia insue
tam tyrannidem p̄m̄ in ppli arripu
it. De q̄ in genesios sc̄ptum ē qd̄ ro
bustus uenator eēt coram dō. quia
homines a dī cultura auit. **In** iose
phus de eo narrat dicens. **Fec** autē
eos eē elatos ad iniuriā dī atq; cō
temptū. nēroth filius cham. filii noe.
Qui cū eēt audacior. et manu fortis
simus. suadebat eis ut n̄ dō asseri
berent. quia hominib; p̄ illum fe
licitas eueniret. s; qd̄ hoc eis p̄pria
uirtute p̄beret. et cognatos generi
su ad causam tyrannidis adduxit.
solus ip̄e p̄sinnens homines a dī
timore reuocare et spem suā in p̄
p̄a uirtute reponere. ulcisciq; sese
deūtes in dīm putabant. inuina
tem terre diluuiū tē. **Ob** qm̄ cau
sam turrim edificandā altiorē sua
debant ū aq̄ n̄ poss; ascendē. **Mul**
titudo autē p̄na erat ut nemroth
p̄ceptionib; obedirent. graue putā
tes seruiciū obsequi dō. et turrim
edificabant. in nullo sua studia de
seruies. **R**egnavit autē nemroth in
babilone. et in arech. hoc ē et in edec
am. et in achar. q̄ nunc dīr n̄sibis.
et in calanne q̄ postea iūso nomine
a seleuco rege ē dicta seleucia. uel
certe q̄ nunc ^{reston} k̄t̄ h̄ c̄ ī ō w̄ s̄. appellat̄.
Nesraim ū genuit ludim. et ananum.
et laabim. et nepthom. fetrosim q̄

et cesluim. **De** quib; egipti sunt phy
listium. et casturim. **E**xcepta laabim
a quib; libies postea nominati sūt qui
p̄us fiteci uocabant. et cesluim q̄ dem
cepti philistum appellati sūt q̄s nos cor
rupte palestinos dicimus. ceteri ser
gentes ignote nob; sunt q̄ a bello e
thiopico subūse. usq; ad obliuionē
p̄itorū nominū puenire. **P**ossederūt
autē tēram agara. usq; ad extremos
fines egypti. **C**hanaan ū genuit sidō
na p̄m̄ogentium suū. et etbeum. ie
buseum. q̄. et amorreū. et gergesseū.
eueumq; et aracheū. et ceneū. aradi
um q̄. et samareū. et amatheū. **O**e
chanaan p̄m̄ nat̄ ē sydon. a q̄ urbs
in fenice sidon uocat. **D**e n̄ aracheū
qui archas edidit oppidum s̄ tripo
lum in radib; libani situm. a q̄ haur
p̄cul alia ciuitas fuit nomine s̄yri.
q̄ postea uario euentu subūsa bellorū
nouū tantum̄ loco p̄stinum reser
uauit. **A**radū sunt qui arabum in
sulā possederūt angusto fretu a fen
cis litore sepata samarie. **C**imissā no
bilis s̄ireceles ciuitas. amath usq;
ad n̄m̄ temp̄. tam a s̄iris. qm̄ ab he
breis. ita ut apud uet̄es dicta fuerat
app̄lat̄. **H**anc macedones qui post
alexandrū in oriente regnarūt ephi
samam nuncuparūt. **N**on nulli an
tiochani ita appellatā putant. **A**ly
lic ū. uere tam̄ opinionē suam q̄
ueri simili uocabulo consolantes.
emmanus p̄m̄ā ab antiochia mansi

one edissam pgentib' appellari putant.
et eandem ee q' apud uet' dicta sit e
mach. **F**ily sem. aelam. et assur. et ar.
farad. et lud. et aram. **H**y ab eufrate.
flumio partem asie. usq; ad iudicium
oceanu tenent. Est aut elam. a q' ela
mitte pncipes p'fidis. De assur ante
iam dictum e' qd' uniu' urbē odidit.
Arfarad a q' chaldei. lud. a q' ludia.
Aram a q' siri. q'ru' metropolis e' dama
cus. **F**ily aram us. et ul. et gether et
mes. **V**s draconitidis et damasci condi
tor. n' palestina et celesiria tenuit
pncipatu. a q' lxx. n'p'tes. in lib' iob u'
scribit' in hebreo tra. us regionē austra
dem. q' usitadem transtulerit. **A** a q'
armeny. **G**ethor. a q' acarnan. siue ca
ry. Porro mes. p' q' lxx. n'p'tes. mosoch.
dixerit qui nūc uocant' meones. **A**r
farat aut' genuit selā. qui et ipse ge
nuit eber. Porro eber nati sunt duo.
filii. **N**om' unū falec quia in dieb' eius.
diuisa ē tra. et nom' tris eius iectan.
Eber a q' ebrei uocati sūt. uaticinio .m.
q'dam filio suo phaleg nom' impo
sunt qui n'p'tat' diuisio. ab eo qd' in
dieb' eius lingue in babilone diuise
sūt. **H**arrat aut' philo in lib' questio
num silarū sup' genesios. qd' ex tribus
filii' noe. adhuc ipso uiuente nati sūt
nongenta. xiiii. milia uiuū. et centū.
extra mulieres et paruulos. habentes
sup' se. duces constitutos. hoc ē filij
sem. iectan ducē. filij cham. nemroth.
filij aut' iafeth. subfenech. duce fuerit

constanti. Porro p' obitum noe. oue
nerit om' uidiq; h' duces cū ag
num' suis subiectis in campū sen
naar. ibidemq; turri a'ruere cona
ti sunt. **C**um aut' intrassent edifica
re t'rum. diuisit d's linguas eoy. et
mutauit eoy effigies. et n' cognouit
unusq;sq; frēm suū. nec audiebant
singuli quiq; lingua primū sui. **S**ic
q; factum ē ut dum edificatores nu
m'is suis iuberēt afferre lapides.
illi afferrent aqū. et si deposcerent
aqū. illi afferrent stipulam. **E**t sic
interia cogitatioe eoy cessauerit edi
ficare ciuitatē. et disp'xit eos domū
in sup'ficiē totius t'ris. **I**ectan aut'
genuit elmodad. et salē et asermod.
et larē aduram q; et arzel et deda.
ebal etiam. et abimael. et saba. nec
n' et ofir. et epula et iobab. **O**m' isti.
filij iectan. **H**arū gentiū postero .h.
ra nomina inuenire n' potui. ē. us
q; in p'sens. quia p'cul a nob' sunt l'
ita uocant' ut p'mū. ul' q' immutata
sūt ignorant. **P**ossederūt aut' a cofene
flumio omnē indie regionē q' uocat'
hiera. **S**em arfarad. selā. eber. fa
lec. ragau. seruig. nachor. thare. abū.
Hte ē abraham. **P**rudens lector no .o.
ta qd' sic in pncipio ab adam usq;
ad noe. x. generationes posuit. ita et
a sem usq; ad abraham denary
summā seruauit. nec sine ip' utiq;
numū unū scissimo. .ii

Fily aut' abraham isaac et ismahel

et hec genitric. aeseoy. **P**rimogenitus
 ysmahelis nabaioch. et cedar. et abde
 el. et mabsam. et masina. et iuma. ma
 sa adad. et theman. iethur. naphis.
 cedma. **H**u sc' filii ismahelis. **Q**uode
 cum filij nascunt' ismaheli. e' q' ib' p'
 mogent' fuit nabaioch. i q' om' is
 regio ab eufrate usq; ad mare rubru'
 nabathena usq; hodie dr' q' pars a
 rabie e' **N**am et familie ipoy oppi
 daq; et pagy. ac minuta et t'by. hoy
 appellatioe celebrant. **A**b uno ex hys
 cedar in deserto. et duma alia regio.
 et theman ad austru'. et cedema ad o
 rientalem plagam dr'. **F**iliu aut' ce
 thure concubine abraham q's genuit.
 zaimam. iecsan. madan. madian. ief
 boc. et sue. **P**orro filij iecsan. saba. et
 dadan. filij aut' dadan. asurim. et la
 thusim. et laomim. filij aut' madia.
 epha. et apher. et enoch. et abida.
 et eldad. **O**m' hys filij cethure. **C**e
 thura ebreo nomine copulata inq'
 tat' aut' iuncta. **Q**uia ob causa suspi
 cant' ebrei. mutato nomine eandem
 ee' agar. q' sara mortua de cocubina
 transiit in uxorē. **E**t uidet' depo
 sita iam abrahe excusari etas. ne se
 ner post mortem uxor' uetule. no
 uis arguat' nuptijs lasciuisse. **H**oc
 qd' incertu' e' relinquētes. hoc dicim'
 qd' de cethura nati filii abraham.
 iuxta hystorico' hebreoy occupauerit
 t' p' ω γ ο δ υ τ η η. et arabiam q' nuc
 e' ^{Prosoyritu.} ^{Edlunon.} **Ι**δαμωη. usq; ad mari rub' t'm

castella

nos. **D**r' aut' un' ex potteris abrahe. i
 appellat' afer. dixisse. d'isti libia' exer
 citu' et ibi uictis hostib' confedisse. cur
 q; postuol' ex nouine. tanta affricam
 uincupasse. hu' us rei testi' e' alexan
 der qui dr'. n' d' a y c t o y. et cleodem'
 cognoito malchus. greco sermone bar
 bariam hystoria' v'xerunt. **Q**d' aut' ait
 et filij dadan fuerit asurim. et lathu
 sim. et laomim. asurim in negotio
 res transferri pirant. lathusim eris
 ferrig; metalla eudentes. laomim u'
 filarius. id e' p'nceps multaru' t'ouu'.
 atq; pploy. **A**ly ab hoc. surim uoca
 tos suos ee' ostendunt. et a plerisq; fi
 lius abrahe et cethura occupatas indi
 e' regiones. **G**enerauit aut' abraham
 ysaac. cuius fuerit filij esau et isrl'.
Abraham g' lic' plures filios habuit
 tam solum ysaac sara habuit ex rep
 missione. cuius fuerit filij. esau et isrl'
 gemini. nati de uno scubitu rebecca
 uxoris ysaac. **F**ili esau. eliphaz. rau
 bel. iaus. ialam. chore. **I**n lib' gene
 sis narrat'. qd' esau accepit uxores de
 filiab; chanaan. hoc e' ada filiam he
 lomethei. et oolibama. filiam ane
 filij sebeon euiei. balsamath q; filiam
 ismahel. sorore nabaioch. **P**epit aut'
 ada eliphaz. **B**alsamath genuit rau
 bel. **O**olibama edidit ieus. et ielom
 et chore. **F**ili elifaz. teman. omar.
 sephi. gethebe. cenez. tham. na. ama
 lech. et rel'. **I**ste e' elifaz. cuius scpta
 in iob uolumine recordat'. **Q**ueritur

aut cum thamma in genesi legit scu #
 bina ee elyphaz. de gene horreoy. qui
 apd ydumeos habitauerit in tra seir.
 q et pepit ei amalech. qm hic int fi
 hos numeret. marime cum in sequi
 tib' legat ipa thamma soror ee iotam.
 filu seir. qui etiam e edom. S. seir he
 braice pilosus dr eo qd fuit tob' i mo
 dum pellis pilosus. Edom aut dr ru
 beus siue filius. lingua hebraea. Ab eo
 g' qd rubeo cibo uendidert p'moge
 nita sua. filiu id e edom. sort' e no
 m. Porro hebrei hanc questionē ita
 soluunt dicentes. tamma fuisse scu
 binam elau. et genasse ei filium ama
 lech. s. tam eū ut filiū. int suos ipi
 ee ab ipō educatū. **F**ily sobal. alian.
 et manath. et ebal. et sephi. et onan.
 lian g' qui de gene horreoy e. in ge
 nesi scribit alian. id est exaltat' in pa
 ralipomenū ū alian. id e erectus. signi
 ficans quia horrei exaltati fuerunt
 ante qm edom trā illam caper. erecti
 p'qm ab eo triumphati patam amite
 re. Sephi aut filius sobal. in paralip
 pomeno legit unipes. in genesi qq;
 sepho. hoc e bipes. Utrūq; tam p' su
 litam. Bipes q; inde dr. quia p'ces
 su temporis in multitudine sobolis
 maiorem efficaciam habuit. q' in pa
 rente p'mo. **F**ilu sebeon. aia et ana.
De q' in genesi ita scriptum e. Iste e ana
 qui inuenit aqs calidas in solitudine
 cum pasceret asinos sebeon patris sui.
Multa et uaria apd hebreos de hoc

capitulo disputant. Apud g'ros quip
 pe et mōs sup hoc silentiū e. Alij pu
 tant iammū maria appellata. isdem
 enī scribunt lictis maria. quib' et nē
 hic sermo desep't e et uolunt illum
 dum pasceret asinos in deserto pa
 tris sui aquar' aggregationes repperisse.
 q' iuxta idioma lingue hebraice ma
 ria nuncupant' qd scilic' stagnū
 reppit. cui rei inuentio in heremo
 difficilis e. Non nulli putant aqua'
 calidas iuxta pūnce lingue uicinā
 q' ebraice continua e hoc uocabulo
 significari. Sunt qui arbitrant' ona
 gros ab hoc admissa' ee ad asinas. et
 ipm istiusm reppisse scubitū. ut ue
 locissimū ex hys asinū nascerent' qui
 uocant' iammū. Pleriq; putant qd
 equarū greges ab asinis in deserto
 ipē fecit pūnis ascendi. ut miloy
 inde noua cont' naturā animalia
 nascerent'. **F**ilius ana. dison. filii di
 son. amaran. et eseban. et ietran. et
 charran. **A**maran filius dison. filij
 ana. in paralipomenon hamaran.
 id e rubricat' sordidus. ul' tumu
 lentus. in genesi amadan. id e scu
 piscibilis. amaran ū et amadan
 unū hominis nomina sūt. **F**ilu eser'.
 balaan et zauan. et iacan. et cetera.
Iachan filius eser. de genere hor
 reoy. in genesi achān nominat'
 hoc e t'bulator. in paralipomenū
 ū iachan. hoc e t'bulat' p' uario'
 enim euent' rerū nomina cōmu

eb
 .iii.

Pro quo alia edicio habet.
 Iste e ana q' inuenit aiam in deserto. ai pat
 eret asinos patris sui.

tata fuit antiquū ad significandum
multum in commutatioe uocabuloy.

Cui diuinitati prudens lector si dili
gentiam inuestigationis adhibuit.
facile sobum intellectum inuenire
potit.

Isti sunt reges qui impauerunt i
tra edom. ante qm̄ eet rex sup fili

os isrl. **B**ale filius beor. et nom̄ ci
uitatis eius denaba.

Oenaba ciui
tas fuit balac filii beor regis edom.

Postqm̄ regnauit iobab. licet in lon
ge alit̄ uideat̄. Et̄ usq; hodie uilla

danara. in octauo miliario arso po
leos. p̄ gentib; arnonē et altera dan

naba. sup montē fogor. in septimo
lapide iesbus.

Mortuus ē autē balac
et regnauit p̄ eo iobab filius zare

de bosra. Et̄ reliq;. **H**unc quidā
suspiciant̄ ēē iob. ut in fine uolumi

nis ipsi additū ē. **C**ont̄ hebrei as
serunt de nachor eum stirpe genera

tum. **P**hilo autē in lib; sup̄ dicto q̄s
dionū suarū in genesi narrat hy

temporib; eū fuisse. ad̄ accepisse in
uxorem dina filiam iacob. qm̄ si

chem filius emor ante stuprauit.
et ante passionē ipsius iob q̄ndo

eum sathan ad temptandū expe
tuit. dicit̄ eam. vii. filios et tres fi

lias illi genasse qui extincti sunt
in temptatione ip̄a. s; p̄ qm̄ domini

a plaga sanauerat iob. et reddidit
ei omnia duplicia. tē. vii. filios

alios p̄ dicta uxor sua ei iterum
genuerit et tres filias. q̄rū nomi

na eunt eade. in q̄ p̄oy. hoc ē elifaz.

ermoe. diasat. filias. difaz. cellud. te

lom. et filiarum ei. meruli. taz. zeli.

Bosra siue bosor. ciuitas ē in deser
to transiordanen. q̄ cecidit in sorte

tribus ruben. ad orientalem partē
ierichus. ciuitas sacerdotalis et fugiti

uoy. hec ē bosra. metropolis arabie.
Appellat̄ autē et alia bosor ciuitas e

sau in montib; idumee. cuius esau
recordat̄ dicens. quis ē iste qui ue

nit de edom. filiuda uestimta ei
ex bosra.

Cumq; iobab fuisse mor
tuus. regnauit p̄ eo. i. de tra the

manoy. **T**heman regio principū
ē edom. in tra gebaltica. a theman

filio elifaz. filij esau sortita uocabu
lum. S; et usq; hodie ē uilla themā

nomine. distant̄ ab urbe pet̄ q̄ng;
milib; . ii. et romanoy militū p̄sidi

um sedte. **D**e q̄ loco fuit eliphaz rex
themanoy. **V**nius q; filioy ismahel

appellabat̄ theman. **S**ciendū autē
qd̄ omnis australis regio. ebraice te

man dicit̄. **O**buit q; et usa. et regna
uit p̄ eo adad filius badad. qui p̄

cussit madian. in tra moab. et nom̄
ciuitatis eius apich.

Madian urb;
ē. ab uno filioy abraham ex cethu

ra sic uocata. **E**st autē trans arabiam.
eudemone. in deserto sarracenoy.

cont̄ orientem maris rub. uñ uocā
ē madianei. et madianea regio.
Legunt̄ et filias obab soceri moysi

filias madian dictas. S; h; alia ciui

.h.

.m.

tas ē omōnumos et iuxta arnonē et
 areopolim cui nōc ruine tantūm de
 monstrant. Qd aut subuungit nom
 ciuitatis ei apud ueuū demonstrat ī
 tra basan. iuxta montē galaad. qui
 in sortem cecidit tū manasse. **Cum**
 q; et adad fuisse mortuus. regnauit
 p eo semla de mesireā. **O** esireā cui
 tas ē regni edom. ēca gebalēnen. Sed
 et semla mortuus ē et regnauit p eo
 saul de roboth. q iuxta annū sita ē.
Roboth urbs ē iuxta sinuū. uē e
 rat rex edom et usq; hodie ē p̄sidū
 in regione gebalēna. et uic' grandis.
 qui hoc uocabulo nuncupat. **M**ortu
 o q; saul regnauit p eo balanan fili'
 achobor. **S**; et hic mortuus ē et reg
 nauit p eo adad. cuius urbis nom
 fuit p̄bou. et appellata ē uxor mee
 tabel. filia matred. filie mezaab. **A**dad
 cuius nom̄ int̄ptat̄ p̄cipuus cōdidit
 urbē gen in regione gebalitica. et
 appellata ē uxor eius meetabel q̄ in
 t̄ptat̄ benignitas domini. hec fuit
 filia matred. hoc ē dispensat̄is. filie
 mezaab. q̄ int̄ptat̄ aurificis. **D**ue ma
 tres q̄ hic annumerant̄. ad figēandū
 mistūm sub diuisa int̄ptatione no
 minū. hoc ē ut aut̄ifer genuit dis
 pensat̄em. et dispensat̄e genuerit be
 nignitatem di. quia ex p̄funditate
 sensus nascit̄ secunda locutio. q̄ fidē
 un̄ gr̄a di p̄meret̄ gignit in cordib'
 auditor. **A**dad aut̄ mortuo. duces
 p regib; eē cepunt. **D**ux tamna. dux

alicha. dux iectelht. dux oolibama. et
 rel. **N**otandū qd p̄mū reges dixerit
 de edom. postea duces. cum p̄mum
 duces fuit et postea reges. quoz du
 cum q̄sdam matres. id ē uores esay.
 hic nominat̄ ut ē uxor esay. oolima.
 et tamna concubina elifar. **A**lia
 aut̄ in genesi legit̄ int̄ptatio ei est
 eleuatio. In parahpomenon q; legi
 tur alicha. et significat sup eam.
Fili aut̄ isrl. ruben. simeon. leui. .iii.
 iuda ysachar. zabulon. dan. io
 seph. beniamin. neptalim. gad. aser.
Quoddecim filij isrl fuerūt si hoz. viij. .iij.
 ex liberis. et. iij. ex ancillis. hoc est
 ruben. simeon. leui. iudas. ysachar.
 zabulon. et lia uxorē iacob fuerūt
 genti. ioseph q; et beniamin ex ra
 chel. dan et neptalim. ex bala ancil
 la rachel. gad et aser. et celpha an
 cilla lie. **E**x hys. vii. filij isrlitarū .iij.
 gen totum pagatū ē. et tra repmissi
 onis donante domino possessa. **H**ic
 aut̄ s̄fidemur. quid rerū significa
 uerūt. iij. uores iacob. q̄rum due
 libere. et due ancille fuerūt. **V**idim
 enim aplm in libera et ancilla q̄s
 habebat abraham. duo testamta in
 telligē. si ibi in una et una facili
 apparet. qd d̄. hic aut̄ due s̄ aut
 due. **D**einde ibi ancille filij exhe
 redat̄. hic ū ancillarū filij simul
 cum filij liberarū tram p̄missiois
 accipiunt. **U**n̄ hic p̄cul dubio aliq
 significat. **Q**uoniam enim due libere

.iss.

uores iacob. ad nouū testamētū qđ in
libertatem uocati suū existunt p̄tū. n̄
tām frustra due s̄. n̄ quia due in
te nob̄ in xp̄i corpe p̄dicant. una
temporalis in q̄ laboramus. alia et̄na
in q̄ dilectionem dī exemplam. **U**a
namq; int̄p̄tat laborans. rachel aut̄
in sus principū siue ūbum. Actio
q̄ hui' uite in q̄ uitium ex fide labo
riosa ē in opib; et incerta q̄ exitu p̄
ueniat ad utilitatem eoz quib; osū
lere uolumus. **I**p̄a ē ha p̄or uxor ia
cob. ac p̄ hoc et infirmis oculis suis
se commemorat. **C**ogitationes enim
mortalū timide. et incerte p̄uidē
tie n̄t. **S**pes ū et̄ne contemplatiōi
dī. habens certam intelligentiā ue
ritatis. ip̄a ē rachel. **U**n̄ etiam dicit
bona facie et pulc̄ specie. **H**anc enī
amat omnis pie studiosus. et p̄t̄
hanc seruit gr̄e dī. q̄ peccata n̄ra et
si fuerint sic semicium. tāqm̄ n̄r
dealbuntur. **L**aban quippe int̄p̄tat
dealbatio. cui seruuit iacob p̄t̄
rachel. **N**eq; enim se quisq; t̄dit
sub gr̄a remissionis peccatorū seruire
iusticie. n̄ ut quiete uiuat in ūbo.
ex q̄ uidet̄ p̄ncipium qđ ē d̄s. **F**ili
uida. her. tūan. sela. **T**res nati s̄
ei de filia suē camanidif. sūt aut̄
her p̄mogenit̄ uida malus corā
dño. et occidit eū. **O**e filius uida in
lib̄ genesis plenius sc̄ptum ē quia
duos p̄ores occisos eē a dño ibidem
narrat. hoc ē her et onan. ostēdit

q; ob qm̄ causā. **U**ic enim quia dedit
uidas uxorem p̄mogenito suo her.
nomine thamar. sūt q; her p̄mogeni
t̄ iade neqm̄ in respectu domini et ab
eo occisus ē. **U**ic q̄ uidas ad onan fi
lium suū. **A**d uxorem fr̄is tui ingde
et sociare illi. ut susceperet sem̄ fr̄i tui.
Iste aut̄ sciens n̄ s̄ nasci filios. int̄p̄t̄
ad uxorem fr̄is sui sem̄ fundebat in
t̄ram. ne liberi fr̄is nomine nascerēt.
Et idēo percussit eū dñs. qđ rem det̄
tabilem faceret. **T**hamar aut̄ n̄r̄ eē
pep̄t ei phares et zara. **O**m̄s q̄ filij
uida quinq;. **I**n thamar q̄ n̄ru in
de intelligitur plebs uida. cui de t̄bu
uida reges tāqm̄ mariti debebant.
Oerto uoim̄ eius amaritudo int̄p̄tat.
Ip̄a enim dño fellis poculū deo. **D**uo
aut̄ gen̄a p̄ncipium qui n̄ recte opa
bantur in plebe. unum eoz q̄ oberat.
alt̄um eoz qui mch̄ p̄derat significat̄
in duob; filijs uide. q̄rū un̄ erat malig
nus ul' reus ante dñm. alt̄ in t̄ra fun
debat ne sem̄ daret ad secūndandam
thamar. **N**ec s̄ amplius qm̄ duo ge
nera hominū. inutilia gen̄i huma
no. unum nocentū. alterum p̄stare
nolentū. et si quid boni h̄nt in h̄c
t̄rena uita p̄dentū. tāqm̄ in t̄ra s̄i
dentū. **E**t quia in malo p̄or ē ille
qui nocet quā ille qui n̄ p̄dest. idō
maior d̄r maligū. et sequens q̄ fun
debat sem̄ in t̄ram. detestabilis. **N**o
inq; maioris qui uocat̄ her. int̄p̄ta
t̄ pellicius. qualib; tunicis induta s̄

9.
p̄m̄i homines in pena dampnatiōis sue
dimissi. et par̄diso. Sequitur aut̄ nom̄i
qui uocat̄ o nan. int̄p̄tat̄ meior̄ eor̄.
Quor̄. ū quib. nich̄ p̄dest̄ cū habeat̄
ūm̄ p̄d̄c̄e p̄ss̄t̄. am̄q; in p̄dat̄ i. t̄ra.
Mauī por̄o malum̄ ē. ablatio uiri.
q̄d̄ siḡnat̄ pellis. ūm̄ n̄ ad uir̄. q̄d̄ siḡn̄
ficat̄ meior̄ eor̄. D̄s tam̄ ambos occid̄
se dictū ē. ū fiḡnat̄ regnum̄ ta'ily.
hominib. ab̄stul̄. Ille. Tenis ū filiū. ta
de qui i. d̄. mulieri n̄ iungit̄. significat̄
temp̄. ex q̄ reges plebi iudeor̄ cep̄ant̄
de tribu iude. ū fieri. Et id̄o erat qui
dem filius iude. s̄. cum thamar̄ mari
tum n̄ accep̄t̄. quia erat eadem̄ t̄bus
iuda. s̄. iam in p̄plo iude nemo regna
bat. ū et nom̄ eius id est sela. int̄p̄ta
t̄ dimissio ei. Non p̄tinent̄ sane ad
hanc siḡnationem. uiri sc̄i et iusti. q̄
lic̄ illo temp̄e f̄unt̄. ad nom̄i tam̄ p̄
tinent̄ testam̄tū. qui p̄phetando sci
ent̄ utiles fuer̄t̄. qualis dauid fuit̄
eo sane temp̄e. q̄ iam iudea cep̄t̄ regē
ū habere. Non ē computand̄ herodes
maior in regib. eius. tāq̄m̄ mariē tha
mar̄. Erat enim alienigena. nec ei sa
cramento illo mystice unctiois. tamq̄m̄
conjugali federe coherbat̄. s̄. tamq̄m̄
extraneus dominabat̄. q̄m̄ potestate
a romanis et cesare accep̄t̄. Sic et ei
filii tetrarche quor̄ erat unus herods
p̄tis nomine appellat̄. qui cum pilato
in passione d̄ni recordauit̄. Isti q̄ alie
nigene usq; adeo ū deputabant̄ in
regno illo mystico iudeor̄. ut ip̄i uidi

publice clamarent̄. freudent̄ aduersus
xpm̄. nos ū habem̄ regem. ū cesarē.
Neq; hoc uerū. ū illa uniuersali domi
natione. Romanor̄ quippe etiā cesar
rex erat. ū ip̄e iudeor̄. s̄. ut xpm̄ ue
garent et hunc adhuc adorarent. i
deo se tali uoce dampnauer̄t. Illo
enim temp̄e. q̄ iam de t̄bu regnū
iuda detecerat. uemendum erat. xpo
ū saluatori domino n̄ro. qui ū ob
eēt. multumq; p̄d̄c̄t̄. Hinc enim f̄
erat p̄phetatū. ū definet̄ p̄nceps ex
iuda. neq; dur̄. de femorib. eius do
nec ueniat qui mittend̄ ē. et ip̄e
erit expectatio gentium. Hic q̄. cō
iunctus thamar̄ sp̄itali. hoc ē ple
bi iudor̄ duos ex ea suscep̄t̄. quor̄
sc̄ilic̄ p̄mus qui d̄. zara cum eēt
ambo gemini in ut̄o mat̄. misit̄
manū suam. cui obstet̄. ligauit coc
cinum. de hinc illo manū int̄sec̄
retrahente. postior qui uocat̄ phares
nascendo p̄cessit̄. fiḡuralit̄ inuenit̄
q̄d̄ extenderet̄ isrl̄ in legis opa manū
suam. et eam p̄phar̄. nec ū et ipsius
saluatoris pollutam cruore cōtraxit̄.
postea ū prup̄t̄ p̄pls gentiū. sc̄ilic̄
ut futuri eēt nouissimi qui erāt
p̄m̄. et p̄m̄ futi eēt q̄ erāt nouis
simi. **F**ilii aut̄ phares. esrom. et
chamul. filii q̄. zare. zanni. et edā.
et eman. calchal. q̄. et darda. simul.
quinq; filii charm. achar q̄ tur
bavit isrl̄. et peccauit in furto a
nathemathi. **I**ste achar q̄ achan .m̄.

appellatur in ^{libro} ierem naue. filius fuit
eharim. qui fuit filius zapa siue
zaimet. q̄ fuit fili' zare de tribu iuda.
Achan autē coluber insidians iur
p̄tat. achar turbatus. hoc demoni
traute uarietate nominū. qd̄ il q̄
p̄ auariciā insidiabat furto de a
nathemate aliquid rape. captū in
scelere. turbat ē in sceleris ultione.
iusticie nob̄ inuenit. qd̄ ille qui p̄
fidi induitū conuersionis sc̄larī
cultum inducit q̄ pallium de a
nathemate tollit. S; et ille de anathē
mate iericho fraudat qui in ecclīa
hereticorū infert dogmata. ul' sup
sticiosa sc̄larum literarū studia.
Hec enim ē regula aurea. luculē
to sermone aptata. Hanc fraudat
ti s̄. arrius marcion. et basilides.
Furati enim s̄ isti regulas aureas
de ierico. et philosophorū sectam n̄
rectam in eccliam conati s̄ iudicū
cere. et maculare omnē eccliam
dñi. ita ut p̄derent multi p̄ eos. Ido
q; abiecti p̄ anathemate. q̄i aceruo
lapidū ita multitudinē peccatorū su
orū opp̄si. atq; extincti s̄. **F**ilij autē
estrom. qui nati sunt ei. ierameel. et
ram. et chaludi. **C**haludi. ip̄e est
ē chaleb. unus ex. xij. exploratorib.
qui missi fuerant a moise ex deser
to in t̄ram chanaan ad iudicā t̄
ram repmissionis. idemq; cū iosue
filio nun. solus ex omnib. uiris. qui
de egypto exierit in t̄ra repmissio

nis int̄uit et suburbana hebron in p̄
sessionē recep̄. Nam chaludi qd̄ in pa
ralipomenū legit̄ caus̄ n̄s̄ int̄ptatur
Nom̄ ū chaleb. qd̄ in eptatoco inueni
tur. absolute caus̄ d̄r. **H**ec ū et illud
hic int̄mandū ē. qd̄ estrom et iefone
unius hominis nomina s̄. **H**ñ aliqu
do caleph filius estrom. aliquādo autē
filius iefone eē legit̄. **P**orro ram ge
nuit aminadab. Aminadab autē ge
nuit naason. p̄ncipem filiorū iuda.
Naason q; genuit salma. de q̄ ort̄ ē
booz. **N**otandum autē qd̄ qui in pa
ralipomenū salma. id ē. par scribit̄.
in ruth ū salmon id ē. pacific̄ demō
strat. **B**oouz ū genuit obeh. qui et ip̄
se genuit isai. **I**sai autē genuit p̄mo
genitū eliab. sc̄dm aminadab. t̄cū
sammaa. q̄rtum nathanael. q̄ntū
raddai. sextū osom. septimū dauid.
Quorū sorores fuerūt sarua et abigail.
Querit̄ cur in lib̄ regū sc̄ptū sit octo
filios habere isai. cum in paralipome
nū amplius qm̄. vii. legant̄. **S**ic enim
ibi sc̄ptū ē. **D**auid autē erat filius
phratei. de bethleem iuda. cui no
m̄ erat isai. qui habebat. viij. filios.
S; hec sc̄lic̄ questio apud hebreos. i
ta soluit̄. ut dicant nathan p̄pham
filium semmaa filij sui qm̄ in loco
filij educauerat et nut̄erat. int̄ filio
ibi annumeratū. **N**am et corā sam
ele vii. ei' filij legunt̄ adducti fuisse
et octauus eē in pascuis. int̄ quo
nathan adductū fuisse manifestū ē.

10.
qui ionathan uocat. De q̄ in extrema
parte samuelis dr̄. cum de infectioe
gigantis narrat. Percussit aut̄ eum io
nathan filius seminaa fr̄s dauid.
Et notandū qd̄ uicunq; p̄pha uoca
t̄ nathan scribit̄ n̄ ionathan. Filii
saruē. abisai. ioab. et asael tr̄. Abi
gail aut̄ genuit amasa. cui pat̄ fuit
iecher ismahelites. Qd̄ in paralipo
men leḡt̄ amasa filius eē gether isma
helitis. et in regum ietra isrl̄tis. p̄t̄
n̄itorū q̄tatem h̄ diuinitat̄ nominū
nata ē. Nam ietra residuū int̄ptat̄
iecher ū modicū residuū. et residu
o iungit̄ isrl̄tis. modicoq; residuo
ismahelitis. Caleb ū filius esrom. ac
cep̄ uxore nomine azuba. de q̄ geny
t̄ ierioth. fuer̄t q; filii eius. iesar. et
sobab. et ardon. Cumq; mortua fuit
s̄ azuba. accep̄ uxore caleb. efarad.
q̄ peperit ei ur̄. et rel̄. E farat̄ ip̄a est
maria soror moysi. q̄ p̄qm̄ azuba mor
tua fuit. nupsit caleb. que peperit ei
ur̄. pat̄re ur̄. auū bezeleel. qui ma
gister artificum fuit in constructi
one tabnacli in deserto. sic̄ in ero
do leḡt̄. Porro ur̄ ip̄e ē de q̄ sc̄pt̄a
narrat qd̄ quādo iosue filius nun
minis̄ moysi pugnauit̄ cum filij
isrl̄. cont̄ amalech. sustentarent ma
nū moysi aaron et ur̄. sedente eo su
p̄ lapidem. et factum ē ut manū ipsi
us n̄ lassarent̄ usq; ad occasū solis.
Post h̄ inḡssus ē esrom ad filiā ma
chir. pat̄s galaad. et accep̄ eā cum

eēt annorū. lx. q̄ peperit ei sechub. s̄.
et segub genuit iaur. et possedit̄. xx.
tres ciuitates in tra galaad. et cet̄.
Post h̄ diē. hoc ē p̄qm̄ ex azuba et
afarath suscep̄ filios. inḡssus ē es
rom ad filiā machir. pat̄s galaad.
Machir ū filius fuit manasse filij
ioseph. qui ult̄ iordanē suscep̄
hereditatem moise t̄bente in tra
galaad. In lib̄ numerorū sc̄ptū ē.
Dedit q̄ moyses tram galaad ma
chir filio manasse. qui habitauit
in ea. Iaur aut̄ filius manasse abi
it et occupauit uicos ei q̄s appella
uit auoth iaur. id ē uillas iaur. Et
nominib; q̄ maiorū possessio filiorū
nomi accep̄. s̄. et hoc notandū qd̄
iste iaur iudex fuit p̄ thola. et iudi
cauit isrl̄ p̄ uiginti et duos annos.
habens. xxx. filios sedentes sup̄. xxx.
pulos asinarū. et p̄ncipes. xxx. ciui
tatum q̄ ex nomine ei appellate s̄.
sic̄ in libro iudicū leḡt̄. Cū aut̄
mortuus eēt esrom. inḡssus ē cha
bel ad efarad. Habuit q; esrom ux
orem abia. q̄ peperit ei assur. pat̄re
theue. Post mortē pat̄s. coniugio
chaleb s̄ associauit efarath. s̄ utrū
in egypto an in deserto n̄ apparet.
Esrom aut̄ quartā habuit uxore
abia. q̄ peperit ei assur. pat̄re the
ue. s̄ utrū ur̄ cet̄as an p̄ ceteras
uxores. n̄ euident̄ ostendit̄. Theue
ciuitas ē de q̄ sumpsit ioab mu
lierē sapientem. q̄ cū rege dauid

p similitudinē filij sui. pacificare stu-
duit absolone sic in libro regū le-
gitur. **N**ati sunt autē filij ierameel p-
mogeniti esrom. ram p mogenitē et
et buna. et aran. et alam. et achia.
Hactenq̄ & septor historie terunt ge-
nerationē duoy filioy esrom postū
orem. hoc ē ram et chalubi. De quib-
idō p̄us narrauit. quia regā et
sacerdotalem aliquā immotescere uolu-
it dignitatē. Hūc autē ad p mogen-
ti hoc ē ierameel. genealogiam qm̄
antea tacuit redit exp̄inda. **O**urū
q̄z uxore altam. ierameel nomine
ahara. q̄ fuit mat̄ onam. **O**nam
filius ierameel filij esrom. nom̄ ac-
cepit ab onan filio iude qui mor-
tuus ē. s̄ meo differēt. qd̄ fili' iude
in hebreo p̄ nūm. filius ū ierameel
p̄ mēm scribunt. **O**nam autē habu-
it filios semei. et iada. filij autē se-
mei. nadab. et abisur. **N**om̄ ū ux-
ris abisur. abrahil. q̄ peperit ei adho-
iban. et molid. filij autē nadab fue-
rūt. saleph et aphaum. **M**ortuus ē
autē salech absq; liberis. filius ū a-
phaim. iesi. **Q**ui iesi' genuit sesan.
Porro sesan genuit oholi. Et cetera
Verūq; istum oholi filij sesan. qui
fuit filius iesi. filij aphaim. filij
nadab. filij semei. filij onam. filij
ierameel. p mogeniti esrom. filij pha-
res. filij iuda. dicunt hebrei ēē e-
limelech. uirum noemi. patre ma-
alon. et celion. et idō septū i sequē

tib. qd̄ sesan n̄ habuit filios. s; filia.
qm̄ duo memorati sūt. filij absq; li-
beris mortui sūt. **F**ili autē chaleb
fr̄s ierameel. mofa p mogenitē eius.
ip̄e ē pat̄ zif. et filij masera patris
ebion. Et cetera. **Z**if nom̄ loci ē. a q̄ fu-
erūt ziferi qui uenerūt ad saul. Simili-
t̄ et ebion loc' ū regnauit dauid. vii.
annis. ante qm̄ regnauit in ierlm̄. **H**ā
qd̄ dicit de mofa p mogenito ierameel.
ip̄e pat̄ zif. et filij masera patris ebio.
significat p̄dicta loca p̄modum nomi-
na accepisse a posteris chaleb. quia
sic in iesuinaue legit̄ idest caleb. ebion
et suburbana ei' in sortem recep̄. et
filios enachim in̄ eiecit. **E**pha autē
concupina chaleb. peperit arran. et
musa. et gezer. **P**orro arran genuit
gezen. et cetera. **G**ezen interpretatur ton-
sor. **U**n̄ a iudis putat̄ ip̄e ēē nabal
carmelus. qui q̄ndo tondebat oues
suas. nummos dauid ad se missos in-
grate suscep̄. **H**ū erant filij chaleb.
Nunc recapitulat nūm generationē
chaleb de esarad. quam ante dimisit.
q̄ndo uir de se gentiū de esarad. **H**
ē maria sorore moysi narrauit. **F**i-
lii uir p mogeniti esarad sobal. pat̄
cariatharim. salma pat̄ bechleem.
ariph pat̄ bechgader. **C**ariathia-
rim. et bechleem. et bechgader no-
mina locoy atq; ciuitatū sūt ab au-
ctorib' suis ac possessorib' nuncu-
pata. **N**am cariatharim. q̄ et cariad-
bal dicit̄ hoc ē ciuitas saluū. una

11.
ē de urbis gabaonitar. p̄tinent ad
tribum iuda euntibz ab helia diospo
lum in miliar. o nouo. Sic et bechleē
ciuitas ē dauid in sorte tribus iude
in q̄ domū n̄r et saluator nat̄ est.
in seruo ab elia miliario cōt̄ meri
diana plagā iuxta uia q̄ duc̄ hebrō.
ū et sepulcrū iesse et dauid ostendi
t̄ et mille cēt̄ passibz p̄cul turris a
dar. q̄ int̄ptatur turris gregis. q̄dam
uaticinio pastores natiuitatis dñice
conserios ante significans. **Fuerūt aut̄**
filii sobal patris cariatharim. qui
uidebat dimidiū requietionū. et de
cognatiōe cariathari. ierrei et aphu
rei. et semather. et maserei. **Ex hys e**
ḡssū sunt sarante et estaolite. **Huius** m̄.
loci geminā legi ex positionē. **Alii** q̄
dem dicūt. qd sobal pat̄ cariathari
uidebat dimidium requietionū. hoc
ē sortē dimidiā iuxta sepulc̄ pat̄
charū q̄ fuerūt in cariatharbe accepe
ret et huius filii fuerunt. et ierrei
et aphurei et semather. et maserei. ex
busq; eḡssū sunt sarante et estaolite.
qui nomina locor sortiti sūt id ē sa
raa. et estaol. ū sepulc̄ ē sampson. re
quietionē enim sepulcrū intelligi uo
luerūt. **Alii aut̄** asserūt dimidiū reque
tionū. temp̄ dimidiū intelligi debe
q̄ filii isrl̄ cepunt t̄ram rep̄missio
nis possidē. hoc ē ab eo temp̄e quo
moyses dedit t̄ram galaad ul̄ ior
daneu. ruben et gad. et dimidie tri
bui manasse. usq; ad illud tempu

q̄ ceterē d̄ sortēs suas iosue diuidēte
. accep̄ int̄. **In hui** ḡ temp̄is medietate
sobal dicūt eē mortuū et ita dimidiū
requietionū uidisse. hoc ē ad medietate
tem illius temp̄is p̄uenisse. **Istice aut̄**
sobal iste qui int̄ptatur uana uetusta.
ul̄ uetēs ad portandū. uidos s̄geat.
qui antiquū nomine ppli di uocita
bant. et p̄mi legem littere tabulis la
pidei cons̄ptam ab ip̄o accep̄unt. **Hui**
etiam lib̄s legis et p̄pharū uoluminū
b̄ cons̄ptos ferebant. s̄ mistium incar
nationis xpi qd̄ in eis resonabat nul
lōm̄ intelligē ualebant. **Un̄** dimidiū
requietionū uidunt quia hystoriam
tantūm̄ legunt s̄ mistium ip̄ius
agnoscē n̄ meruerūt. **Ille** enī dimidiū
requietionū uidet qui salbatū legi
carnalit̄ tenet. **S̄** ille plenitudine
requietionū se possidere gaudet qui
p̄ bonor̄ opum laborē. eterne beati
tudinis mercedē in celesti regno p̄
cipiet. **Un̄** paul̄ apl̄s scribens ad he
breos. ab illa antiquor̄ reque intro
ducto uiculo psalm̄ ḡphi. hodie si
uocē audieritis nolite obdurare cor
da ūra. hanc sp̄italem requiē quā cre
dim̄ in xpo nos p̄cepturos fecerunt
dicent. **Nam** si eis ih̄c requiē p̄stitit
s̄. nunquā de alio loqrēt̄ p̄ hanc di
em itaq; relinquit salbatūm̄ pplō di.
Qui enim in ḡssus ē in requiē et̄ etia
ip̄e requieuit ab opibz suis sic a suis
d̄s. **Alii** Dimidium requietionū uidet
qui p̄ p̄sentis uite laborem tantūm̄

in anima quiete semet. Tunc autem perfectione requietionis contemplatur quidam corpus incorruptioe simul cum anime immortalitate eterna uita profuerit. Ille enim ante diem iudicii saltem sententiam iohannis apostoli anime sanctorum singulas stolas accipientes tunc autem unus stolis omnes electi dei honorabuntur. qui tam anima quam etiam corpore undique perfecti in eterna dei contemplatione sine fine gaudere merentur. **F**ilius salma. bethleem. et neophati. corone domini ioab. et dimidium requietionis sarai. filius itaque salma filius uiri fuerit bethleem et neophati. **D**e quibus in regnorum libro uenerat enumerat fortis uirum qui adiuuauerit dauid ut regnaret super israel. ita scriptum est. **A**isabel fratrem ioab. erat uirum xxx. et heleenan filium patris eius de bethleem. **E**t paulo prole helech filium baana neophatites. **Q**ui ideo scribuntur corone esse domus ioab. propter societatem qua mutuo in preliis utebantur. **Q**uod autem subditur de bethleem. et neophati quod fuerint dimidium requietionis sarai. significat eos in loco quod dicitur sepulchrum sarai possessiones habere. **D**e quo loco super commemoratum est quia sarate et astaholite nomina locorum sortita sunt. **D**e quibus sequitur. **C**ognationes que scribarum habitantium in iabel. canentes atque resonantes. et in tabernaculis commorantes. **H**uius sunt enim qui ueniunt de calore patris domus rechab. **I**abel filium zobe

ta de quo in sequentibus scriptura refert. tradunt hebrei doctorem legis dei prestantissimum. in cuius aspectu sedebant filii eius. qui et obab dicitur. cognatus moysi. **H**uius ergo in hoc libro scribere uocantur idcirco canentes scribuntur quia assidue in lege dei et prophetarum lectione utantur. **I**n tabernaculis eos commorasse et regum historia narrat. **I**sti de calore patris rechab uenisse dicuntur quia de stirpe rechab fuerit gentis. de quibus etiam ieremias propheta in libro suo narrat. **I**stic autem iabel iste magister scribarum atque canentium. que melius significare potest quam redemptorem nostrum qui est uerus magister sanctorum doctorum. et rite doctorum deus canentium. **I**nterpretatur autem iabel exsiccat. **E**t quis melius exsiccat dici potest. quam idem mediator dei et hominum qui per euangelium suum et spiritus sancti gratiam fluxum carnalium cupiditatum in fidelibus suis exsiccauit atque restituit. **C**uius ope inspirati sunt prophete. edocti sunt apostoli. eruditi sunt euangeliste. et omnes qui aliquid de deo rite sentiunt. atque salubere proferre possunt. eius scolastici dicuntur. **E**ius hoc est possessio siue possidentes. omnes uidelicet electi qui sunt in ecclesia catholica per totum orbem diffusa. de quo ipse dominus per esaiam prophetam ait. **B**enedicta nomen domini israel. et ad que alius propheta ex persona ipsius ecclesie ait. **P**ars mea domini dicitur anima mea. **E**t psalmista. **P**ortio inquit mea domini. dicitur custodi

re legem tuam. Possidet quippe ille eccle-
 am quia ei sponsa et hereditas est. Pos-
 sidetur ab ipsa quia eius fitura in celis
 sanctorum remuneratio erit perpetua. Isti quoque
 uenisse dicuntur de calore domus patris
 rethab. Reethab enim interpretatur quod
 ga sine ascendentes quia a patre lum-
 inum gratia spiritus sancti flammata atque illus-
 trati per quodam uirtutum in celos ascen-
 dere intunt quoniam ibi adumentur capi-
 ti suo cuius sanguine se redempto-
 re agnoscent. **N**on ipsa uitalis ait. Nemo ue-
 nit ad me nisi pater uisus qui misit me
 erit eum. Et apostolus quicumque inquit spiritu
 di aguntur hi filii sunt dei. Quod autem dicit
 eum in tabernaculis commoratos esse.
 significat fideles quosque in hac pignatione
 presentis uitae quae in tabernaculis manent
 aut cum presentis uita finita fuerit tunc
 gaudebunt se plene in caelesti patria
 percipisse quod instant se meminere in
 pignatione terrestri quiescere.

David uero hos habuit filios qui ei
 nati sunt in ebron primogenitum
 ammon et achinoem iezabelitide
 et rethab. **N**unc redit ad explicandam
 progeniem quoniam ante dimisit quando sobo-
 lem ram filium esrom filium phares filium
 uida enumerauit et puenit usque ad
 ysai et eius filios uisus quoniam nouissimum
 fuit david qui primogenitum habuit
 ammon et achinoem iezabelitide. Iezabel
 enim locus est in quo habitabat nabot
 quoniam occidit iussu impia iezabel ux-
 or achab regis israel. Secundum daniel de

abigail carmelitide quae fuit uxor na-
 bal carmeli. **N**unc enim daniel in
 libris regum appellat zelaab qui inter-
 pretatur iudicans patrem. Quae hebrei
 deo nuncupatum auctumant eo quod
 disceptans cum misibosech de que-
 stionibus legis uictor appareret et pa-
 trem in eo uicisci uidebat ne irri-
 deret in disputando ab homine de-
 bili uir bellicosus. **T**ercius filius da-
 uid fuit absalon quae habuit de
 maacha filia tholomei regis ierusalem.
Quartum adoniam filium aggad. **Q**uin-
 tum sathaciam filium abithal. **S**extus
 quodam ierem quae genuit ei eglia uxor
 sua. **Q**ueritur cum alie uxore dauid
 super notate sunt et non dicantur uxore
 dauid cur hic sola eglia uxor dica-
 tur dauid. **E**glia enim ipsa est nichol.
Que ideo uxor eius hic sola uocatur
 eo quod in adolescentia primum ipsam
 sortem fuit in uxorem quae etiam partu
 occubuisse dicitur. **E**glia itaque interpretatur
 uirtula. **S**iquis mistium huius nomi-
 nis scire uoluerit agnoscat uirtule
 nomini bene conuenire synagoga. **I**nde
 oritur propter iugum legis quod portandum
 suscepit sed lasciuendo corrupat. **D**e
 quo per osee dicitur. **E**stram uirtula docta di-
 ligere tritum et ego transiui super
 pulchritudinem colli eius. **H**ec ergo dauid non
 nupsit quoniam eam testamento dato se co-
 pulauit sed ipsa in partu occubuit
 quia apparente ubi dei incarnatione
 et euangelium in mundo predicante quoniam

do p̄ fidem rectam bonoz opum sobo-
lem gignē debuit. scandalizata in pas-
sione eius. etne dampnationis mortē
assēuit. **S**ex ḡ nati s̄t ei in ebron. ubi
regnavit. vii. annis. et vi. m̄sib. xxx.
ait et t̄b̄ annis regnavit in ierlm̄. **S**ep-
tuim ē in sequētib. ū om̄e temp̄ q̄ dauid
regnavit sup̄ isrl̄ enumerat. **I**ḡt̄ dauid
filius isai regnavit sup̄ univ̄ersū isrl̄.
et dies quibz regnavit sup̄ isrl̄. fuerit
xl. anni. **I**n ebron regnavit. vii. anni.
in ierlm̄ annis. xxx. t̄b̄. **H**inc questio
ort̄. cur n̄ in summa. xl. anni. et vii.
m̄ses annumerarent. **Q**uod ab hebreis
duobz solut̄ modis. **D**icunt enī q̄a
dauid. vii. m̄sibz absalon filium suū
fugeres. iūto eosdem. vi. m̄ses a summa
regni illius eē exclusos. **D**ic̄t etiā alit̄
q̄d. vi. m̄sibz in ebron dauid q̄dam
firmitate corp̄is laboraverit. et id
eō eosdem. vi. m̄ses n̄ supputari in
regno ei. **E**t eo namqz temp̄e regnas-
se dicunt in ebron. ex q̄ de victis ama-
lebitis de spoliis eoz misit dona se-
nioribz iuda. huius qui erant in ebron.
et huius qui erant in betel. et reliquos
qui erant in huius locis in quibz cōmo-
rat̄ fuerat dauid. ip̄e et uiri eius.

Porro in ierlm̄ nati s̄t ei filij. s̄amaa.
et sobal. et nathan. et salomon. iij.
de bechabee filia anuel. gebaar q̄z
et elisama. et elisalech. et noge. et
natech. et iaphie. ū n̄ elisama. et
beliade. et helisalech nouē. **I**sti fi-
lij dauid. exceptis duobz similit̄ in

libz regū numerant. **N**oge ū. et helisa-
lech. ubi n̄ inveniunt̄ annumerari.
Verum q̄d de regno dauid in singulis
locis supra distinct̄ in narratū ē. n̄
frustra arbitrandū ē. sacra sc̄ptam
temp̄ regni dauid numerando. seor-
sum colligere annos q̄ in ebron reg-
navit. et seorsum illos q̄ in ierlm̄ su-
p̄ totum isrl̄ impauerat. **M**istum
ueniendū nobz inuenit. **S**ex ḡ filij da-
uid nati sunt in ebron. ū regnavit
vii. annis. et vi. m̄sibz. **Q**uid ḡ p̄ da-
uid regnum in ebron. ū xpi regnū
in sc̄is qui fuerit ab initio mundi ū
qz ad aduentū ei in carne insinuat̄.
Dauid ḡ qui manu fortis. ul' desiderabi-
lis int̄pretat̄. xpi siḡrare liquido om-
nibz patet. quia in passione sua mū-
di principem uicit. et in resurrectio-
nis gl̄a discipulis suis desiderabilis
apparuit. **E**bron aut̄ int̄pretat̄ coniu-
gium. ul' ut alii uolūt. participati-
o t̄sticie siue fortitudinis. **B**ene con-
iugij nomine patres uet̄is testam̄-
ti censeri p̄sunt nuncupati. q̄ par-
tim cōmunicatiōe. partim mandato. par-
tim hostiarū oblatiōe illi copulari
meruerūt. **Q**uibz lic̄ in typo atqz in fi-
gura. tam̄ fidi siue noticiā quātū
sibi oportunū uidebat̄. **S**ed quā-
uis circūlitate fuissent fortes. tam̄
participatiōe t̄sticie q̄ se p̄ mortē
ad inferos ascenduros ū ambigebāt.
carere nullōm potant. **I**bi ḡ dauid
n̄o regnante. vii. annis. et vi. m̄sibz.

ppe saluati. et sex dieru opationem.
 que illis tempibz tam lectione qm etia
 obseruatioe celeberrima fuerit ser fi
 lii nati st ei hoc e illi qui bonis o
 pibus ac custodia mandatoru di p
 fectam uitam duce. p uiribz certabat
 Anu ad illius confortium ptinebat
 qui ait in aut adherere do bonu e
 Et item. Adhesit anima ma p te me
 suscep dexta tua. Similit et alius p
 pheta ad ipm diuin ait **Ecce domus**
 ur iste. ex pectauim eum et saluabit
 nos. **Iste dñs** sustinuum eū. exultabi
 mus et letabimur in saluati ei. **Do**
 mine sustinuum te. nom tuū et me
 monale tuū in desidio anime. **Anna**
 mea desidaui te in nocte. et spu
 meo impcor dñs mī. **Hinc et p iere**
 mtam ad uidam ipse dñs ait **Rece**
 dat sum tui miseran adolescentia tua
 et karitatem desponsationis tue. qñ
 do secuta me es in deserto. mira q n
 seminat scs isrl dño. pmitte frugū ei.
Omī qui deuorant eū delinquūt. mala
 uenient sup eol dñe domū. Porro re
 gni dauid i ierlm n sup totū isrl re
 gnam. significat temp q incarnati
 onem dñi. passionem. et ascensionē i
 celos. qñdo gentū ecclia ad fidē xpi
 uentura erat de q ipse in euanglio ait.
 et alias oues habeo q n sūt ex hoc o
 uili. et illas oportet me adducere.
 et uocem meā audient et fiet unū
 ouile et unū pastor. qñdo ipse qui ē
 par nra fecit utq; unū. et eo qui

longe erant fec ppe in sanguie suo.
 mediuq; parietem macherie solues
 uniuersas in carne sua. legem mā
 datoru decretis euacuans. ut duos o
 deret in semetipō in unū nouū ho
 minē. faciens pacem. et reconcilians
 ambo in uno corpe dō p cruce. in
 efficiens uniuersas in semetipō. **Hu**
 mer' q annor regni dauid in ierlm.
 fuerit. xxx. iij. anni. Et quid p trena
 riu numerū atq; tinarū significa
 tur. n scē trinitatis fides. cū adimple
 tione mandatoru. **Hu** q rite ad reg
 num dauid nri ptinent in quibz si
 des n ficta s. uera inuenit. ipa uide
 lic q p dilectionem opatur. Et mto
 ipi in ierlm habitare dicunt hoc ē
 in uisione pacis. quia illi in uisioe
 pacis morant. qui quicq sapiunt
 quicq dicunt quicq agunt omnia
 in glām di. et p etne beatitudinis ad
 eptu faciunt. **Hū** p psalmistam dē
 par multa diligentibz legem tuā do
 mine. et n ē in illis scandalum. **Sū**
 ma q filior dauid qui in ierlm ei
 nati sūt. xii. sūt. in q pdictum multi
 um fidi. ac pceptor accipi pot. **S;**
 quid uult qd idem filij in. uū. et
 noue dundunt. **Hinc** ita scriptū ē.
 Porro in ierlm nati sūt ei filij. **Sāma**
 a. et sobab. et nathan. et salomon.
 quatuor de bechabee filia amibel.
 gebaar q; et elisama. et elisaleth. et
 noge. et naseg. et iatie n n elisama.
 et heliade. et elisaleth. viii. **Quatuor**

q̄ de bechabee genitor. et p̄tea alios cō
sequit̄ nouē enumerat. Et quid p̄ q̄na
rū nummum. n̄ euāgelica doctrina. ut q̄
d̄ga p̄ncipalū uirtutū insinuat̄ hoc
ē prudētia. iusticie. fortitudinis. et
temperantie. Hec q̄ ex bechabee q̄ su
it filia annel genita eē. narrantur.
quia ex sp̄s sc̄i gr̄a. in p̄lo creditū
edita eē. noscunt̄. Nam bechabee int̄
p̄tat̄ filia. vii. ul̄ filia sacietatis. siue
etiam filia iuramentū. annel p̄ls n̄s
d̄i. Salū iuramentū q̄ q̄d iurauit d̄ns
pat̄bz n̄ris suscitauit de dauid sem̄
omniū uirtutū copia plenissimum.
in q̄ b̄ndicerent omnes nationes t̄re.
Illi q̄ filii nouē qui consequit̄ annu
merati s̄t ad idem sacramtū p̄tinet̄.
quia in nouenario num̄o. t̄narū
in semetip̄o multiplicat̄ constat. Et
om̄s qui filii d̄i fieri uol̄t. sc̄e t̄nta
tis confessionē. in fide. spe. et karita
te. in p̄senti uita seruantes. cū p̄fē
ctione bonoz opum ad et̄nam d̄i ui
sionem. et sc̄oz angloz societatem p̄
uenire st̄ndit̄. Pot̄ et sc̄dm regulam
t̄pologie. hec distinctio locoꝝ atq̄
tempoꝝ regni dauid. ad moralitatē
transferr̄. ut idem multū q̄d indu
ab̄ uxoribz iacob. hoc ē lia et rachel.
atq̄ induab̄ sororibz lazari. martha
et maria. q̄ d̄no apud se conuuiuan
te ministrant. sc̄oz patrū traditi
one exp̄ssum ē. hoc hic intelligat̄.
Quid enim p̄ ebron. n̄ actualis uite
labor. et p̄mit̄. n̄ regni exordium

p̄parat̄. s̄ n̄ sine grandi curarū mo
lestia transigit̄. Ibi quippe vi. filii da
uid sp̄tali. in. vii. annis nascuntur.
quia p̄fectio bonoz opum in p̄senti
uite cursu p̄ fidelium opationē d̄o
exhibet̄. Et merito hec participatio t̄
tice nominat̄. quia seruit̄ q̄ indigē
tibz pyrimit̄ n̄ris. a nob̄ p̄ compassi
onē exp̄ndit̄. n̄ sine dolens admirat̄
ad integrum implebit̄. Uñ marthe. ēa
frequēnt̄ ministium satagenti d̄ns re
spondit dicens. Martha. martha. sol
licita es. et turbaris. ēa plurima. Por
ro. unū ē necessariū. Maria q̄ opti
mam partē elegit. q̄ n̄ auferet̄ ab ea.
Porro in ierlm habitatio dauid. et
regnum ip̄ius. satis congrue decor
contemplatiue uite pot̄ p̄ ministium
aptari. n̄ sup̄ totū isrl̄ regnat̄. et po
puloꝝ marina concordia describit̄.
quia uniuersis contradictionibz. illicita
rū uoluptatū opp̄ssis. mens pura
cū totis affectibz. cordis in diuina cō
templatione commorat̄. In q̄ uisio
pacis anima fruit̄. quia interna
suauitate fut̄i gaudij delectabiliter
pascit̄. Ibi quippe dauid. rui. filii ḡg
iunio. quia custodia omniū mā
datoꝝ. p̄ sc̄e t̄ntatis fidē in sola ka
ritate conditoris. ab animabz. xpi gr̄a
fecundatis partu salubrimo editur.
Omnes hu filii dauid absq̄ filiis
cubinarū. habuerūt sororē thamar.
Om̄s filii dauid n̄ri. qui illi ex par
tu sc̄e ecclie catholice nati s̄t. habit

14.
sorore thamar. q̄ interpretat palina. quia
etiam expectant remissionem. **S**ed
excipiuntur filii scubunat. qui nomi-
natum inter ceteros filios nominari non me-
ruerunt. quia iudei siue heretici. siue
scismatici. huius societatis consortium
habere nullomodo possunt. nisi solos gloria
regni celestis filios dauid nobiles de
nobili coniugio editos expectat. non e-
nim heres erit scripta teste filius an-
cille cum filio libere. si feri homines in
deserto manentes. et incertis sedibus sepe
uagantes. **M**an eorum contra omnes. et ma-
nu omnium sunt eos. **F**ilius autem salo-
monis roboam. cuius abia filius
genuit asa. De hoc quoque natus est iosafat.
patris iorai. et ceteros. **G**enerationem dauid
numerat per regum successiones. usque ad
captiuitatem babilonie. sic in libro regum
idem ordo descriptus testatur. **F**ilius autem
iosie fuerunt. primogenitus iohannan. se-
cundus ioachim. tertius sedechias. quartus
sellum. De ioachim. natus est ieconia et
sedechias. **Q**uatuor filii hic leguntur
iosie. sed in fine istius libri. nec non et in
libro regum. non successio regum per iosiam
enumerat. non inueniuntur magis quam
tres. hoc est primus ioachaz. secundus eliachim.
quoniam necho rex egypti mutato nomi-
ne uocauit ioachim. tertius sedechias.
Johannan autem et sellum. non inueniuntur
ibi ascripti. **U**nus hebreorum opinio est
quod primogenitus filiorum iosie iohannan
duo nomina alia habuerit. hoc est
ioachaz et sellum. hinc et in ieremia

scriptura reperitur. **H**ec dicit dominus ad sellum
filium iosie regem iuda. qui reg-
nauit per iosiam patrem suum. **Q**ui egredietur
est de loco isto non reuertetur huc amplius.
sed in loco ad quem transtuli eum ibi
morietur et terram istam non uidebit am-
plius. **H**anc nomina sellum. interpretatur
translatum. **Q**uod autem dicitur de ioachim
natum esse ieconiam et sedechiam. ieconia
idem est quod ioachim dicitur. quod per
patrem ioachim regnauit in ierusalem.
annis tribus ac diebus. **S**ed ioachim pa-
tris. qui alio nomine eliachim appel-
latus est. rex chaldeorum nabuchodonosor
sor uinctum cathenis duxit in ba-
biloniam. cum parte uasorum domus. **I**n qua
captiuitate. et ezechiel propheta cum ad-
huc esset puer. translatus est ut iose-
phus testatur. nec non et daniel. anania.
azarias. et misabel. sic principum lib-
erorum. danielis prophete ostendit. licet
quidam magistrorum predicti ezechielem
atque danielum. et uos. pariter cum
ieconia filio ioachim regis transla-
tos esse affirmet. quia similiter hunc
ieconia predictus nabuchodonosor rex
transtulit in babiloniam cum ceteris uasis
domus dei. et thesauris domus regie.
et matrem regis. et eunuchos eius. et
iudices terre. et omnes fortes exercitus.
et milia. in cuius loco constitutus est ma-
thanas. qui et sedechias pater eius
filius utique iosie regis. qui per modum
similiter translatus est in caldeos. **F**ilii
ieconiae fuerunt. asir. salathiel. melchior.

ram. fadaia. semassar. et iechemia. sa-
ma. et nadabia. De fadaia orti sunt
zorobabel. et semei. et cet. **A**fir et sa-
lathiel. unius hominis nomina sunt.
ut hebrei uolunt. ipseque est fadaia. pa-
ter zorobabel. et semei. **U**n in lib. es-
dre. et in euanglio mathei. zorobabel
filius salathiel esse describitur. et inter-
pretatur fadaia. redemptor domini. afir car-
ceratur salathiel. frater domini. **E**t bene
conueniunt hec nomina doctoribus
suis. quorum studio atque officio ecclias-
ticis populus generatur. qui aduersus afflicti-
onibus castigati. sed per gratiam domini redemp-
ti. germina uirtutum tam in se quam
etiam in sibi subditis salubriter profer-
re satagunt. **S**emassar quoque filius ie-
conie. ipse est qui in esdra sassabar
nominatur. cui cum annumerauit ua-
sa domini domini. Interpretatur autem sen-
nassar plasmat. sassabar autem tribula-
tio. **Q**ue etiam nomina iusticie puero-
rum uasorum dei. hoc est animarum scari-
ritate congruunt. cum domini uirtute que-
ritur. rerum nomine. et absolute cap-
tuitatis significauit. qui est scilicet
heres uniuersorum. eosque ad salutem
predestinauit. etiam de potestate sa-
thane eruit. et ecclie sacerdotibus re-
conciliandos per penitentiam offert.
Et bene annumerata est die ibi uasa
principi iuda. quia nouit dominus
numerum electorum suorum. neque aliqua
perit ex omnibus eius constituentibus nomi-
ni eius. magno et tribuli. **J**uda enim

confessio interpretatur. **F**ilius sechemie se-
meia. cuius filii atchus et regal. bari-
a. que et naharia. et saphar. ser. numio
et cetia. **Q**uoniam enim ser filios nume-
ro esse dicitur. cum quinque inueniuntur tantum
scripti ab atchus usque saphar. **S**ed hec
questio ab ebreis ita soluitur. Sechem-
as qui habuit filium semeia. uincum.
qui habuit quinque filios. hoc est atchus.
regal. baria. naharia. et saphar. **H**u-
inquem cum patre suo semeia. qui u-
nicus patris erat. senarum numerum con-
pleuit. **E**t inde dicitur sechemie filio esse. vi.
quia filii et nepotes simul numerat.
Filius iuda. fares. esrom. et charmi.
et ur. et sobal. **Q**uoniam quoque phares.
et esrom. et ceti tres qui secuntur filii
iude esse dicuntur. cum alibi legitur fa-
res et zaram filios esse iude. esrom
autem filium phares. **S**ed hebrei asserunt
mutatis nominibus eosdem filios uide-
re. quos scripta alius nominibus. alio in loco
memorat. hic esse expressos. **A**unt enim
phares qui interpretatur diuisio. suum no-
men ipsum hic habere. esrom autem ipsum
esse zara. **E**srom interpretatur atum. zara
ortus. charmi quoque ipse sit her. **H**er char-
mi interpretatur uinea ma. her uigilans.
ur autem ipsum dicunt esse qui onan in
genesis nominatur. **S**ed ur interpretatur sine
tra. onan murmuratio. **S**obal quoque ip-
sum esse sela. nouissimum tum filiorum. quos
genuit iude uxor eius uocabulo suo.
Interpretatur quidem sobal spica. siue uana
uacuitas. et sela missus. uel umbra.

Demq; prudent lector qui distantia
 face scit. nre umbra legis et ritate eu
 gly. et quid ad p'sente eccliam. quid ue
 ad futam referendu sit rite agnoscat.
 facile intelligere pot quid misty in
 hac diu'sitate nomini lateat. **R**aia u
 filius sobal genuit iech. de q nati
 sunt achimat. et lech. **H**ec cognatioe
 sarathi. **I**ta q; stirps etham. iezrahel.
 et iefema. et iedebal. et cet. **S**obal
 genuit raia. raia genuit iech. **I**ech ge
 nuit achimat. et lech. lech geni etham.
 etham genuit iezrahel. a q urbs no
 ni accep. in q naboth habitabat. **Q**d
 aut subiungit nom sororis eoz asel
 phum. hanc quida matre sampson
 suspicant ee. de uide stirpe genera
 tam. cuius marit fuit manue de
 stirpe dan. qui e de saraha in iudi
 cum lib ee legit sic et hic paulo su
 pius scriptu e. **H**ec cognationes sarathi.
Phummel aut pat gedor. et ezer pat ofa.
Isti sunt filii ur. primogeniti epharar
 pat' becheem. **P**hummel quippe. et ezer
 fratres. filii fuerit ur. filij chaleb pmo
 geniti marie sororis moysi et aaron.
 qm alio nomine epharar nuncupat
Lech u et ofan nomina st locor. a fi
 liis ur sup nominatis possessa. **S**
 miru cur hic ur dicat patrem ee
 becheem. cu supius salma scpt sit
 eius pat fuisse. u forte hic patrem
 appelles parentem. quia ur pat fuit
 salma. qui fuit pat becheem. **A**ssur
 aut pat' thecues erant due uxores.

alaa et naara. **A**ssur iste filius fuit
 estrom. ex alia matre genit sic sup
 demonstratu e. frat' chabel. **P**eperit
 aut et naara oozam. et epher. et te
 man. et astam. **I**sti sunt filij naara.
Porro filii alaa fuerit serex. isaar.
 et ethnan. **C**us aut genuit anob.
 et soboba. et cognatione aral. filij a
 run. **F**uit aut iabel inclit p frib.
 suis. **V**idet hic ofusus ee ordo sep
 te. quia nuntiat' filius alaa. et naa
 ra. subito inducit cognatione aral.
 filii arun. sicq; sequit' narrat de ia
 bel. **Q**uem locu hebrei ita edisserunt
 qd fuit sup alaa uxore sua genu
 erit ethnan. et ethnan genuit chus.
 chus aut genuit sobaba. sobaba ge
 nuerit iabel. qui fuit doctor sebar.
 sic supius demonstratu e. **Q**d u int'
 chus et iabel inducunt' cognatio
 nes aral. filii arun. hec causa est
 qd aral ipe sit obab. filius aran. h
 e retro cognat' moysi. **Q**uia g iabel
 docebat eos habitantes in tentorijs
 sic supius iam dictu e. **i**do indu
 cunt' inel' p'genie. qm a maiorib' ei
 p'geniti sunt. **Q**d aut iabel dr' inclit
 tus ee p frib' suis. **m**istice ostendit
 redemptore nrm sup omne altitu
 dinem sdy potentia uirtutis sue
 exaltatum. de q ppha dic' speciosu
 forma p filius homini diffusa est
 gra in labijs tuis. **E**t item. **D**uleristi
 inquit iusticia. et odisti iniquita
 te. **p**pta unxit te ds ds tuus. oleo

P

.cb.

.an.

leticie p̄ participib' tuis. **E**t mat̄ ei
uocauit nom̄ eius iabel dicens quia
pepi eum in dolore. **M**atrem hic n̄
maria uirginē debem' intelligē. que
in corrupta et intemata sine dolore
part' genuit nob' dn̄m saluatorem.
s; sinagogā iudoy de q̄ ip̄e carnem
fuisse dignat' est. **H**ec ḡ pepit eum
in dolore. quia de aduentu ei' p̄t̄ in
fidelitate dolorem maximū atq; au
gustiam contrax̄. **N**ō bonoy opum il
lius inuidia affecti cogitabant ut
ficc̄ illum dicentes. si dimittim' eū
sic. omnes credent in eū. et uenient
romani. et tollent ur̄m locū et gēte.
Inuocauit ū iabel dn̄m isrl' dicens.
Si b̄ndicens b̄ndixit m̄. et dilatauit
t̄minos m̄os. et fuerit manū tua me
cū. et fecit me a malicia ū opp̄m.
et r̄l. **H**ec de peccato b̄n̄ s̄uenit ia
bel sp̄itali. quē pat' sc̄ificauit et
nūsit in mundo. qui uenit ignē
mittē in terram. ut exureret et con
sumeret peccata gen̄is humani.
quē ioh̄s digito demonstran' ait.
ecce agnus d̄i. ecce qui tollit pecc̄a
mundi. **B**̄ndixit ḡ d̄s hunc iabel
in multiplicatiōe filioy suoy. q̄s p̄
aq̄m̄ baptisimat̄. sc̄ificā illi part'
eccl̄ia. **D**ilatauit t̄minos ei'. quia
omniū gentiū dedit illi h̄ditatē.
et possessionē eius extendit usq;
ad t̄minos orbis t̄re. **C**ū q̄ fuit ma
nū domini. q̄a potētia diuinitat̄
p̄ illum effect̄ uirtutes et mirac̄a.

ip̄e q; paulo teste uirt' d̄i ē et sapiē
tia. p̄ quē condita s̄t omnia. q̄ ince
lus s̄nt et q̄ in t̄ra. **C**ui malicia iudoy
noce n̄ potuit. nec diabolus illum
in eo habuit dominatū. quia nullū
ibi inuenit peccatū. **N**ō ip̄e de se ait.
uenit enī p̄nceps mundi huius. et
in me n̄ h̄t quicquid. **H**ec ḡ p̄cessit
in capite ceterū dono ipsius b̄ndicū
f̄ m̄bra eius et corp̄. qd̄ ē sc̄ific̄ sc̄a ec
cl̄ia. cuius t̄minos d̄s dilatauit usq;
ad fines t̄re. **C**ui p̄ esaiam d̄i. dilata
locum tentoriū tui. et pelles tabnacu
loy tuoy extende. ne parcas. **L**ongos
fac funiculos tuos. et clauos tuos cō
solida. **A**d dextam enim et ad leuam
penetrabilis. et sem̄ tuū gentes h̄re
ditabit. et ciuitates desertas inhabi
tabit. cū q̄ ē manū d̄i. quia in ip̄a o
pat' filius d̄i. qui et brachium et dex
tra pat' omnipotentis ē. q̄ malitia p̄
secutoroy atq; hereticoy opp̄m n̄ potuit.
quia ip̄a uertit. **P**otentis aduersus eum
p̄ualere n̄ p̄se. **P**̄fidei suo famulo pe
tro uidel' ap̄lo p̄dixit. **H**ec diabolus ei
dominabit. quia data ē illi potestas
a domino calcandi sup̄ serpentes at
q; sup̄ scorpiones. et sup̄ omnē uir
tutem inimici. **P**restitit ḡ d̄s iabel
omnia que de peccatis ē. quia dedit
illi omnē potestatem in celo et in t̄ra.
ut in nomine ip̄ius omne genu flex
tat' celestium. terrestrium. atq; infernoy.
et omnis lingua confiteat'. quia do
minus ih̄c in gloria est d̄i patris.

C.vii. haleb. autē fr̄ sua genuit machir.
 qui fuit pat̄ eston. Porro eston ge-
 nuit becharapha. et p̄bessē et thena.
 patrem urbis naas. **L**eguū sup̄ cha-
 bel eē filiū eston. cuius fr̄s fuerūt
 ram. et ierameel. **A**uunt ḡ hebrei tā
 fr̄m chaleb suā hic appellari et m̄
 p̄tāt ram excelsus. suā q̄ humilis. **Q**d
 bñ iudaici ppli typum pot̄ expr̄mere
 p̄ allegoriā qui quōdam excelsus fuit
 in cultura unius dī. et potentia reg-
 ni. s̄ quia xpm ad se uenientē sus-
 cipe noluit humilis atq; uilis effectus
 ē iuxta illam parabolam euḡly. q̄ di-
 cit p̄mos eē nouissimos. et nouissimo
 p̄mos. **Q**uia iudei cū dudū fuerunt
 p̄m sub ueti testam̄to. n̄c fr̄ nouissi-
 mi in gr̄a noui testam̄ti et gentium
 ppli econtr̄io p̄m. qui t̄c erāt nouissi-
 mi. quia caput in caudā. et cauda
 i capō uisa ē. **C**haleb ḡ genuit ma-
 chir. et machir genuit eston. eston
 autē gen̄ thenā. **Q**d ū diē thenan.
 patrem urbis eē naas. intelligi pot̄.
 aut bechleem. aut mats̄ isai. quia
 isai in alio loco naas id est coluber
 uocat̄. **Q**d autē subiungit̄ hy fr̄ uiri
 recha. ū nulli intelligunt recha no-
 mine dauid nuncupari. **I**nc̄ptat̄ enī
 recha tener. **U**ñ ip̄e dauid de se ita
 ait. ego sum tener et unct̄ r̄r. **E**t i
 alio loco. q̄ uermicul̄ ligni tener
 eē describitur. **I**dēo enī uiri recha
 dicūt̄. quia p̄t̄ exp̄m̄dam genealo-
 giam dō. i hac sententiā annotati s̄t̄

Filij autē cheuez. othomel. et sara-
 ia. Porro filij othomel. atbat et
 maon. Atbat genuit ophra. saraia.
 autē genuit ioab. patrem uallis ar-
 tificum. **I**bi quippe artifices erāt et
 cet̄. **F**ilij ḡ cheuez fuerūt. othomel
 et saraia. s̄ de saraia dī ioab p̄dis-
 se. qui iuxta nomen suū interp̄-
 tationē dī pat̄ uallis artificū. q̄a
 de filiis eius fuerant architecti
 ad edificandam domū dñi. **S**ed in
 allegoriā autē artifices q̄ in ualli-
 b. habitabāt. p̄sunt signare legis
 doctores. q̄s scientia n̄ inflat s̄ cari-
 tas edificat. qui humiliati p̄cipue
 opam dant. et modestie iura rite
 seruant. qualis fuit gamaliel legis
 doctor honorabilis. et discipul̄ eius
 paul̄ scilicet ap̄ls. nec ū et alij huius si-
 miles. quorū sermo atq; exempla. edi-
 ficationes uirtutū s̄t̄. **F**ilij ezra.
 iether. et mereth. et epher. et iaalō.
Hic loc̄ quia difficilis eē uideē qd
 ebrei inde sentiant. quātum ex septē
 eorū p̄ceptū dicam. **A**uunt quippe
 etiam hūc qui inc̄ptat̄ auxiliū.
 ip̄m eē amrā pat̄r̄ moysi et aarō.
 iether qui inc̄ptat̄ residuū. h̄c eē
 aaron. et mereth qui rebellat̄ inc̄p-
 tat̄ eundē eē moysen. ether ū siue
 eser qd nom̄ puluē sonat. eldat
 fuisse. iaalon quidē ip̄m eē medat̄.
Hu ḡ duo de num̄o fuerūt. lxx se-
 moy. q̄s moyses a dño accep̄. ad
 auxiliū regimini in pplō isrl̄.

qui etiā dicitur pphasse in calis quōdo
moyses cum ceteris ierat ad tabnacu
lum ante dñm. sic in lib' numeroy
legit. Tradunt enī moysen p' accep
tam legē in heremo pat' inuuisse
ut matrē dimitteret eo qd illius am
ta eēt filia enim fuit leui. p' cuius
discidū dixisse aliam uxore amā.
ex q' hos duos filios. hoc ē eldath
et medath habuit. Qd aut' sequit'
genuitq; maria. et saminat. et ies
ba. patrem esthama. uxor q; eius
iudaia pepit iareth patrem iedor.
et heber patrē socho. et hicutiel. pa
trem zanoa. saminat moysen intel. **ix.**
ligi uolēt qui inīptat' celestis. iesba.
aaron. qui inīptat' collaudatio. pa
trē esthama. idē ignis manentis.
eo qd filij aaron in assiduis sacficij
igne utebant'. Nomina ū q' stinuat
secunt' omnia. moysi uocabula eē in
telligi uolēt p' dñs actus ei' hoc
ē p'mū iareth hoc ē descendōs. eo qd
de mōte descendit cū tabulis legi.
pat' aut' iedor hoc ē sepis dñs. eo qd
q' qdam sepe p'lin ecumdedic lege.
eber q; hoc ē iunctoz. p' eo uocat' qd
p'lin seruitio di iunxerit. pat' zoco.
id ē p'phie q' ipse doctor fuit p'harū.
hicutiel ū idest spans in dñm inde
nuncupat' quia spem habuerat li
berandi p'lin de egypto. pat' aut' za
naa. qui inīptat' gubernator inde dic
tus. quia magnā p'lo in heremo
gubnationē exhibuerit. siue qd uoc

tiā sua cotidie gubnat' se subsequē
tes. Qd aut' p' hec nomina sequit' sep
tā dicens. hu filij bechais filie pha
raonis. qm accep' mereth. idēco filiā
pharaonis in hoc loco matrē moysi
uocat. q' et ipā uirta p'petatē nonum
sui filia domini nuncupat'. scilicet
p' bonam uoluntatem qm in uirtū
do puero habuerat. indeq; a mereth
id est moysē accepta dñs. eo qd relict'
idoloz cultū. ad di uin' cultū uita
sit. Qd ū sup' dictum ē. uxor ei'
iudaia pepit iareth. iudaia dicit' eē
iocabeth. matrem moysi et aaroy.
Fili iela. filij uida. ber. pat' lecha
et laada pat' masera. et cognatio
nes dom' opantium byssum in domo
iuranti. et qui stare fec' solem. uirg.
indacu et secur' et incendiis. qui p'
cipel fuerit in moab. et q' reuise fuit
in leem. **H**ic nom' her idēco ponit'
p' memoria p'itū nominis. qd ha
buit ille qui p' impietate a domo
occisus ē. Cognationes q' dom' opan
tium byssum in domo iuranti. h
st' qui cū beseleel commorati sūt. ad
explendū op' tabnaculi. Iuranti et
enim dom' idēco dñs. sic et tabnacu
lum fedis. quia in eo dñs cū hominē
fedus pepigit. et iurantiū qd iurauit
ad abraham. isaac et iacob s'irma
uit. Qd ū sequit'. qui solem sic sta
re redit ad p'gemem fares. de q' ce
t' ē dauid. oportuni iudicari p'ge
mem uida de q' t'z. regia orta ē in

dauid tinnare. Tradit enim hunc suus
se elimelech uirum noem. patrem ma-
lon. et chelion. in cuius tempe sol stetit
propter puaricationem legis. ut tanto mira-
culo uiso conuiterent ad dominum dominum suum.
Quod quia facere contempserunt. ideo famel
inualuit. et ille qui in tribu iuda por-
uidebat famem inopia cum uxore et
filiis non solum patrem pelleret. uerum et
am in eadem pugnatione cum filiis more-
ret. Viros autem invidiosos esse maalon et
chelion dicit qui hic secuti et incendere
appellati. et de quibus dicitur quod principes
fuerunt in moab. eo quod uxores moabi-
tides dixerunt quod in ebreo expressius
ponitur. ut ab eruditis illius lingue
didicimus. ut non principes sed mariti dicantur.
Quod uero sequitur. quod reuere sunt in leem. no-
em et ruth demonstrat. quod in lehem
ide ad panem pro inopiam famem audi-
ta ubertate panis in bethleem reuere facta
est. quia haec historia in libro ruth scribitur.
ideo subsequitur haec autem facta uerba uerba.
Hii sunt figuli habitantes in plan-
tationibus. et in sepibus. apud regem in
opibus eius commorati. sicut ibi. Figuli
uero dicitur habitantes in plantationibus
et in sepibus. progenies quae de ruth propaga-
ta est. quae in sepibus et in plantationibus
habitasse dicitur quando ad regiam digui-
tatem et ad munimentum plebis haec plan-
tatio peruenit. Commorati quoque sicut ibi. haec
est in bethleem apud regem in opibus eius.
quod ex eis dauid rex exortus est cui opera-
minis pro cony predicant. **W**isbee autem in.

figulos hos qui in plantationibus et
in sepibus laborant non alios quam docto-
res sanctos intelligimus. qui formant et
componunt uasa domini. **F**inge enim
componere dicimus. **H**ii compositores
luta figulos uocamus. **I**sti figuli in pla-
tationibus et in sepibus laborant quia in
ueniam dominum. uerbo fidei excolunt et doc-
trina suis plantant. exhortationibus quoque
suis atque orationibus undique mununt
huius apud regem in opibus eius commora-
ti. quia in christi fide manent. quicquid dicit.
quicquid agit omnia in gloriam dei faciunt.
Filius symeon. ianuel. et iamin. ia-
rib. zara. saul. et ceteri. **F**ilius quoque symeon. **l**b.
meon in genesi scribitur. sicut hic u-
sober tollit. eo quod nulla de eo progenies
esset processit. Mutant uero nomina quodam-
modo rationibus. Nam in genesi scribitur
est ianuel qui interpretatur mare dei in
paralipomenis uero ianuel id est loquens
cum deo. Alius uero in genesi uocatur
ochaz. in paralipomenis autem iarib.
Ochaz quoque interpretatur laudatio. et iarib
lingans. eo quod de eius progenie exiit
zabri. qui cum scorto madianite peccans.
a finee sacerdote peremptus est. Ja-
chim in genesi scriptus est quod interpreta-
tur paratio. in paralipomenis uero idem
nominatur zara. quod interpretatur oris. Saul
quidem quae eodem nomine in utroque
libro commemoratur sicut hic filium chana-
nitis tacet. et uicinitate fratris no-
minis ex zara qui interpretatur oris de-
cor. **F**ratres autem eius non habuerunt.

filios multos. et uniuersos cognatio n̄
potuit adequare sum̄ā filioꝝ iuda.
Manifestū ē simeon n̄ tantā habere
fecunditatē soboli. quāta habuit iuda.
vñ et in lib̄ iesuanae d̄r. simeon p̄
cognationes suas accepisse hereditatē
i medio possessionū filioꝝ iuda. **H**abi
tauerūt autē in bersabee et molada et
basar suas et cetera. **H**ec ciuitates ex
maxima parte ad possessionē tribus
iuda pertinebant. Q̄d autē subiungit.
hec ciuitates eorū usq; ad regē dauid.
ostendit et bersabee q̄ tribus iude fu
erūt. et a tribu simeon inuase sūt a da
uid de nouo in p̄tinam iude redierūt
hereditatē. **E**t uniuersi uiculi eorū p̄
decem ciuitatum istarū usq; ad ba
al et cetera. **B**aal ip̄s ē loc̄ qui alibi
cariathbal scribit̄ de q̄ sup̄ius dic
tum ē. Q̄d autē d̄r. isti sūt nominati
p̄ncipes in cognationib; suis. et in
domo affinitatū suarū. multiplica
ti sūt uehement̄. et p̄fecti sunt ut in
gredereūt in gador. usq; ad orien
tem uallis. et ut q̄rereūt pascua
gregib; suis. inuenerūtq; pascuas
uberes et ualde bonas. et terram la
tissimam et quietā et fertilē in q̄
ante habitauerūt de stirpe cham.
Hij ḡ ueniunt q̄s sup̄ descriptim
nominatim. in dieb; ezechie regis
iuda. et percusserūt tabnacula eorū et
habitatores qui inuenta fuerant
ibi et deleuerūt eos usq; in p̄sen
tem diē habitauerūtq; p̄ eis. qm̄ u

q̄d sicelch

berrimas ibidem pascuas reppererūt
m̄. **D**escriptis hys q̄s de simeon stirpe in
merauit et ex p̄sulis actib; eorū. iuxta
mysteriū siḡat q̄d doctores sc̄i qui
p̄ncipes sunt eccl̄ie. et p̄udent pascua
a gregib; xp̄i. p̄ficiscunt in gador. u
q; ad orientē uallis. ut ibi querant
pascua oportuna. **E**t quid p̄ gador
q̄ int̄pretatur sepel eius n̄ sc̄a eccl̄ia ex
primit̄. q̄ titam̄ ē atq; defensio fide
lium animarū. **I**bi ḡ sunt pascua
usq; ad orientem uallis. hoc ē usq;
ad incarnationē ubi d̄i de q̄ paul̄
ait. semetip̄m exmanuit formam
serui accipient̄. in similitudinē ho
minū fact̄. et habitu inuenit̄ ut
homo. **I**bi ḡ qui q̄rit pascuas uber
rimas inueniet. quia ip̄a uita ant̄
ego sum ostiū. p̄ me si quis int̄ierit
saluabit̄. et ingrediet̄. et egrediet̄. et
pascua inueniet. **I**bi ḡ omnis quip̄
pe qui q̄rit pascuas uirtutū uberes
et ualde bonas inueniet. ibiq; terra
latissima. et quietā. et fertil̄ ē. q̄a ibi
gr̄a sp̄italis dono d̄i copiosissime ha
bundat. **Q**d autē dic̄ in q̄ ante habita
uerūt de stirpe cham. siḡat multi
tudinē gentiū de idolorū cultura
ibidē confluisse. ut unius d̄i ueri
eēt cultores. qui antea uariorū uir
orū fuerūt seruitores. **H**ij ueniunt in
dieb; ezechie regis iuda. hoc ē i tē
pore aduentū xp̄i. ip̄s ē enī uir
d̄i pat̄s quē ezechias nomine suo
denotat. **I**nc̄ptat̄ enī fortitudo d̄i.

Percussitq; tabnacula eoy et habitato
 rei qui inuenti fuerit ibi et deleuit
 eos usq; in p'sente diem. **P**erit unq; q;
 fidelis tabnacula impioy et habita
 tores eoy qñdo abnegant impietate
 et scilaria desidia p xpi baptismum
 a cunctis sordib; abluitur peccoy. sicq;
 demceps p gram eius studet sobrie
 iuste et pie uiuere in hoc seclō. expectas
 beatam spe. et aduentū glē magni dī
 et saluatoris nri ihū xpi. qui dedit se
 metipm p nob. ut redimeret nos ab
 omni iniquitate et mundaret s' p'lm
 acceptabilem sectatorem bonoy opum.
Ita g' fiet illud qd scriptū ē et erit i lo
 co ubi ante dictū ē. n̄ plebs n̄a uos.
 ibi uocabuntur filii dī uiuentis. **D**e
 filis q; simeo abierit in mōtem seir
 uiri quingenti. habentes pncipes pb
 alchiam. et nabaria. et raphaiam. et
 oziel. filios iesi. et percussit reliquias
 q' euadē potuerāt amalechitarū. et ha
 bitauerit ibi p eis usq; ad diem hanc.
Quid p quingentes unius. n̄ patres no
 in testamti designat. **H**ū g' in mou
 tem seir abierit et percussit reliquias
 amalechitarū. quia supbiam huius
 mundi conculcantes. deformitate in
 cioy oppūdo. malignoy spūmū reli
 quias sps scī grā donante cōmpimūt
 hū g' iiii. pncipib; sustentati. eē di
 cuntur. q' eūgelica doctrina ueracit̄
 instructi. spūale bellum contra ma
 lignos sps conuenientē gerere p'sunt
 Et hū dī qd habitarent ibi percussit

reliquias amalechitarū. quia expulsi
 iniquis possessorib;. in loco uicioy
 uirtutū seriem subrogauerit. quoy
 possessio hominē efficit beatū. **C**onue
 nientq; additum ē usq; ad diē hanc
 qd tam diu dici pot. qm diu finis n̄
 erit mudi. quia scā ecclia usq; ad cō
 summationē pmanet scī. in q' cottidi
 e cont' hostes spūales dimicat et co
 tidie triumphus de eis capit. **F**ily
 q' ruben. p̄mogenita isrl. **I**pe quippe
 fuit p̄mogenit' et' s' cum uiolass' tho
 rum patris sui. data s' p̄mogenita
 ei' filijs ioseph. filii isrl. et n̄ ē ille
 reputat' in p̄mogenitū. **M**anifestus
 ē hystorie sensus. qd ideo ablata s'it
 p̄mogenita arubē. eo qd dormiuit
 cum bala cūbina patri' sui iacob.
 et stuprass' eam. **N**ū p̄mogenita ho
 nor translāt ē ad ioseph iuniorē
 filium. cuius p̄genies ualde mul
 tiplicabat' et excellēbat potentia re
 gni int. r. t̄bus. q' fuerit in samaria.
Iustice aut' demonstrat ruinā ppli
 p̄oris. cuius iuxta qd p̄mogenitis
 debebat' erat accipe sacerdotium.
 atq; regnū. **S**; quia ascendit cubile
 dī patris sui et maculauit thronū ei'.
 qñdo corp' domineū in q' plentū
 do diuinitati' quiescebat raptum
 in cruce suspēdit' et ferro cōmacula
 uit' ob hoc p̄mogenitoꝝ dignitas
 ad ioseph spūtalem. hoc ē xpm et
 ecclie pplm translata ē. ad quē i psal
 mo patna uoy ait. ante luciferum

genu te tu es sacerdos in eum. secundum
ordine melehisedech. **P**orro iudas
qui erat fortissimus inter fratres suos de
stirpe eius principes generati sunt
et cetera. **P**er iudam quoque patriarcham expro-
mit redemptor inter capud uidelicet
ecclesie catholice. **U**n de scriptum est de eo.
non auferet sceptrum de iuda. et dux
de femore eius. donec ueniat qui
mittendus est et ipse erit expectatio ge-
ntium. **Q**ui erat fortissimus inter fratres
suos quia unxit eum deus patet oleo
leticie per omnibus participibus suis. **D**e
cuius stirpe principes generati sunt
hoc est apostoli et doctores noui testamenti.
de quibus in psalmo propheta ad ipsum christum
loquitur dicens. per patribus tuis nati
sunt tibi filii. constitues eos principes super
omnem terram. **P**ari quoque in et primogeniti
dignitas et principatus regni ad media-
torem dei et hominum pertinet quia ipse
est primogenitus mortuorum et princeps regni
inter vivos. qui dilexit nos et lauit nos a pec-
catis nostris in sanguine suo. **F**ilius io-
hel samaria filius eius. gog filius eius.
semei filius eius. mecha filius eius. receia
filius eius. baal filius eius. beera filius eius. qui
captiuus dux theglathphalasar rex
assiriorum et fuit princeps in tribu ruben
et cetera. **B**eera filius baal. de stirpe
ruben. ipsum dicunt esse patrem ose-
prophete. qui rex assiriorum cum. x. tribubus
qui fuerunt in samaria in captiuitatem
duxit. **I**n diebus autem saul perlati sunt
contra agarenos et interfecerunt illos. ha-

bitaueruntque per eis in tabernaculis eorum in
omni plaga que respicit ad orientem et cetera.
Notandum autem quod agar unum agarenum
exorti sunt ipsa sit cethura. quia post
mortem sarre abraham dux uxorem.
Nam dum in sequentibus dicitur ruben
tas et gaditas. et dimidiam tribum ma-
nasse pugnassem eum agarenis. se-
quitur probuisse eis auxilium. iuros. na-
seos. et nodab. qui utique filii israhel
fuerunt. **S**ed et illud sciendum quod in paral-
pomeni nodab idem in genetico cedma
uocat. **C**edma interpretatur antiquorum. nodab
inter. **T**raditi quoque sunt in manus eorum a
agarenis. et uniuersi qui fuerant cum eis.
quia dei unocauerunt eum perlatum
et exaudiuit eos eo quod confisi essent in eo.
Quia dum filii israhel diuino cultu secundo
legis precepta se mancipauerunt. tam diu
habuerunt deum propitium. et adiutorem. ac
que defensorem contra hostes suos. **C**um
autem illum deseruerunt. et idolorum cul-
turam secundum morem nationum institue-
runt. statim eum sentiebant ultorem. quem
antea habuerunt protectorem. **Q**uod enim dicitur
fuit enim bellum dei. significat quod deum
auxilio bellum illud ad intentionem
hostium pactum est. **H**abitaueruntque per eis
usque ad transmigrationem. **H**oc est deum
per peccatis suis traditi sunt in manus assi-
riorum. **E**t suscitauit deus israhel spiritum filii
regis assiriorum. et spiritum theglathphala-
sar regis assirum. et transtulit ruben et
gath. et dimidiam tribum manasse. et
eduxit eos in ale. et abor. et hara-

et fluvium gozan. usq; ad diem hanc.
Notandum autem quod in libro malachum filii
 fecit regem assiriorum amanahe filio gad
 di rege israel accepisse mille talenta ar
 genti. ut esset ei auxilio. et firmaret reg
 num eius. non tamen quod eum transtulit in as
 syrios. **I**tem in eodem libro legitur quod theg
 lathphalasar rex assur in diebus facie
 regis israel cepit. anan et abel domum
 maacha. et raone et cedel. et aser. et
 galaad. et galileam. uniuersam terram nep
 talem. et transtulit eos in assyrios. **N**o
 uissime narrat quod salmanasar rex as
 syriorum ossee filium elia regem israel ob
 sidendo samariam tribus annis cepit. et
 transtulit israel in assyrios. posueruntque
 eos in halam. et in abor. iuxta flumi
 num gozan. in ciuitatibus medorum. **N**on quoniam
 est quod scriptum sit in paralipomenis. fili
 et theglathphalasar reges assyriorum
 transtulisse ruben. et gad. et dimudiam
 ibum manasse. et diuissie in ale. et abor.
 et ara. et fluvium gozan. cum hoc ma
 lachum narret salmanasar regem perfec
 disse. quia ipse transtulit israel in assyri
 os. posuitque in locis superdictis. **S**ed hec
 questio ita solui potest quod idem populi re
 ges assyriorum dicunt hanc transingra
 onem perpetrasse. quia ipsi cepunt pri
 mito hoc agere cum gente assyriorum quod
 eadem gens in posterioribus regibus studu
 it perficere. **H**aram autem quam paralipo
 menis memorat. et malachum premitit
 hanc auctumant ebrei rages esse ciui
 tatem medorum ubi gabel manebat. a quo

tobias pecunia. v. talentorum argenti
Johannan ge. **Q**ui credita repetebat. **A**
 mit azariam. ipse est qui sacerdotio
 functus in domo quam edificauit salo
 mon in ierusalem. **Q**uerit cum enuniat
 super filiis leui. per aaron et filios eius
 iuxta successionem sacerdotalem. quasi p
 uenient ad azariam filium iohan
 nan. ipsum dicat scriptura esse qui sacerdo
 tio functus est in domo quam edifica
 uit salomon in ierusalem. cum alij simi
 lit sacerdotes fuerint in ipsa domo de
 quibus nichil tale refertur. **S**ed ideo iste so
 lus tali precomio laudatur quia restitit
 orie regi sacrificare pro se uolenti in te
 plo dei. et ob constantiam animi atque
 zelum legis apte dixit explese officium
 sacerdotis. **G**enuit autem azarias ama
 riam. et amarias genuit achitob. a
 chitob genuit sadoch. sadoch genu
 it sellum. sellum genuit helchiam. et hel
 chias genuit azariam. azarias genu
 it saraiam. et saraias genuit iosedech. **P**or
 ro iosedech. eggressus est. quando transtu
 lit dominus iudam et ierusalem. et cetera. **I**ose
 dech quippe. quidam dicit esse ezram sa
 cerdotem. qui reuersus de babylone si
 mul cum zorobabel et filiis iuda. re
 staurauit templum domini. et ciuitatem
 ierusalem. **Q**uod demonstrare uidetur liber
 eiusdem ezrie. ubi dicitur. **P**ost haec autem uerba
 in regno artaxerxis regis persarum.
 ezras filius saraias. filius azarie. filius
 elchie. filius sellum. filius sadoch. filius
 achitob. filius zarie. filius marioch.

filii azarie. filii amarie. filii zacharie.
e. filii ozi. filii booci. filii abisue filii
fineel. filii eleazar. filii aaron sacerdo-
tis. et ceteri. Tradunt etiam eundem erro-
rem esse malebiam prophetam. qui in re. propheti-
ca ultimum est quia plerumque quod in libro illius
continentur. etiam hic propheta commem-
morat dicens. labia sacerdotum custo-
diant scientiam. et legem requirant
ex ore eius. quia angelus domini exer-
cituum est. Alii autem asserunt iosephum esse
patrem iesu sacerdotis magni. cui me-
morat zacharias propheta in libro suo. **Et**
autem dicunt esse sacerdotem iustum
et gloria magna potitum. apud multi-
tudinem prophetarum in babilone. reversum autem
in eum plurima turba temporibus ar-
tarreris regis in ierusalem. **F**ilii samu-
el. primogenitus uaseni et abia. **N**ota-
dum autem quod in libro regum de filiis sa-
muel iobel nominatur idem in para-
lipomeni uaseni scribitur. Quia ergo abia
filius samuelis ut ebrei tenent in iu-
dicio constituit munerum acceptor e-
rat. et iste iobel qui et uaseni seni-
or filius hoc sciendo. non eum inde
corripiebat. ideo dicitur utique peccatum fe-
cisse. Sic enim scriptum est. factum est autem
cum senisset samuel. posuit filios
suos iudices israel. suntque nomina filiorum eius
primogeniti iobel. et nomina secundum abia.
iudicum in bersabee. **E**t non ambulave-
runt filii eius in uisum illius. si declina-
uerunt propter auariciam. acceperuntque mu-
nera. et perierunt iudicium. Congregati

ergo uniuersi maiores natu israel. ueniunt
ad samuelem in ramatha. dixeruntque ei.
Ecce tu senuisti. et filii tui non ambulat
bunt in uisum tuum. constitue nobis re-
gem ut iudicet nos. sic et uniuerse ha-
bent nationes. **I**sti sunt qui constituit
dauid super cantores domini domini. ex quibus
collocata est arca. et ministrabant co-
ram tabernaculo testimonij canentes.
donec edificaret salomō domini domini.
in ierusalem. Stabant autem iuxta ordinem
suum in ministerio. **H**ic uero sunt qui as-
sistebant cum filiis suis. de filiis caath.
et ceteri. **H**ic anticipando de officijs
cantorum dauid. qui in organum mu-
sicoꝝ laudes domini canebant. cum genea-
logiam eorum narraret prohibuit suo an-
ordine quoniam id fecissent demonstrat.
Quod uero dicitur. heman cantor filius esse iobel.
filii samuel. et expleta genealogia ip-
sius dicitur fratrem illius esse asaf. qui stabat
a dextera eius. hoc uero secundum naturam
sed secundum propinquitatem significat. quia si dicitur
non quod unus patris aut matris esset filius.
sed eo in quo solemniter propinquus frater appella-
re. **E**than filius cusi. filii abdi. filii
moloche. filii asabie. filii amasie. filii
elebie. filii amasi. filii bonni. filii so-
mer. filii mooli. filii musi. filii me-
rari. filii leui. **E**than iste unus fuit
de tribus cantoribus. qui coram dauid in
cymbalis eneis ad laudem dei perc-
pabant. **E**t notandum quod sic tres filii
fuerunt leui. hoc est caath. gerson. et
merari. ita et tres isti cantores. de-

singuli filii originem ducebant hoc
 e eman. de caach. alaf de gerson. et
 echan de merari. ut p̄sens historia te
 tacit. **M**itice aut hu tres cantores **A**
 qui in cimbaliis enes p̄sonabant sig
 nificant doctores sc̄os qui see t̄ntati
 fide imbuti. iuxta dispositione ueri
 dauid forte sonitu p̄dicationi euā
 gliee in toto mundo reddunt. de qb̄
 psalmista ait in omne t̄ram exiuit
 sonus eoy. et in fines orbis t̄re ūba
 eoy. **E**t bñ subiungit. fr̄es q̄ eoyū
 leuite. qui ordinati s̄t in cunctum
 ministium tabnaculi dom̄ dñi. **Q**u
 uniusus ordo ecclesiastic̄ sc̄dm ap̄loy
 traditione qui p̄matū tenent in doc
 torib̄ sc̄is totum agē ministium ue
 ri dñi tabnaculi. qd̄ e sc̄a ecclia. dom̄
 utiq; dñi utiu. de utiuis lapidib̄ cō
 structa. **U**n̄ doctor gentium discipulū
 instruens. ait. **H**ec tibi seribo. sperans
 me uenire ad te cito. **S**i aut̄ tardauo.
 ut scias qm̄ oporteat te uisari in do
 mo dñi. q̄ est ecclia dñi utiu. columpna
 et firmamētū ueritat̄. **.xii.**

Aaron ū et filii eius adolebant in
 censum. sup̄ altare holocausti. et
 sup̄ altare thymamatis. in om̄e op̄
 sc̄i sc̄oy. et ut p̄carent̄ p̄ isrl̄. iuxta
 omnia q̄ p̄cepit moyses seruis dñi.
Hu sunt aut̄ filii aaron. eleazar filius
 eius. finees filius ei. abisue filius ei
 bocci filius ei. ozi filius ei. zaraia
 filius ei. meraioth filius ei. amaria fi
 lius ei. achitob filius ei. sadoch filius

ei. achumaas filius ei. et c̄. **A**aron et
 filios ei nullū melius siḡrare arbit̄
 qm̄ redemptorē nr̄m et ecclie. p̄p̄m
 ad quē petrus in eplā sua ait. uos
 estis genus electum. regale sacerdoti
 um. gens sc̄a p̄p̄s acquisitionis. qm̄
 ip̄e pontifex summ̄ qui ex semine
 dauid. carnem suscipiens. fact̄ est
 sacerdos in eternum sc̄dm ordinē mel
 chisedech. instituent̄q; eos docuit su
 p̄ altare fidei holocaustum bonoy o
 pum et thymama sacre orationis
 dō offerre. et ut p̄carent̄ p̄ isrl̄. hoc
 e p̄ statū sc̄e ecclie. iuxta omnia q̄
 p̄cep̄ moyses seruis dñi. sc̄dm p̄cep
 ta sc̄licet legis. q̄ data e p̄ moysen.
Qu ū genealogia repetit̄. aaron. et
 usq; achumaas puenit. putat̄ hoc
 ob laudē et memorā achumaas fac
 tum eē. eo qd̄ fidelit̄ erga dauid in
 omnib; egit. **F**ilii ozi. iezraia. de
 q̄ nati sunt michael. et obadia. et
 iohel. et iesia quinq; om̄s p̄ncip̄es.
Quom̄ dic̄ eē filios iezraia quinq;
 cum n̄ inueniant̄ n̄ quor. **A**si for
 te annumeret̄ cū eis ip̄e pat̄ eoy
 iezraia. qui unice pat̄ suo ozi fuit
 sc̄dm regulā qm̄ sup̄ in alio loco
 posuim̄. **P**orro filii bochor. zamu
 ta. et ioas. et eliezer. et helionat.
 et amri. et ierimoth. et abia. et a
 nathoth. et almathan. **V**bi cūq; in
 lege sc̄bitur om̄s isti filii cuiuscūq;
 aut p̄ uirtoy excellentia. aut p̄ me
 ritoz ueti oratione fit. ut et filij

.xv.

.xviii.

dicantur esse cui fuerit et imitatores. Fi-
ly autem balan. ieus et beniamin et aoth.
et canana. **O**e huiusmodi autem aoth pater
fuisse dicitur iudex aoth. qui in libro iudi-
cum legitur. Canana uero iste ipse est a quo egredi-
untur beniaminites qui nefas perpetrarunt
in uxore leuitis. sic in libro iudicum scrip-
tum est. **F**ilius autem neptalim. iasiel. et
gum. et asar. et sellum filii bale. **H**ec
bala concubina fuit iacob. atque ancil-
la rachel. ideoque dicitur filios neptali-
m filios esse bale quia neptalim ex quo isti
generati sunt filius fuit istius bale.
Porro filius manasse esriel. concubi-
naque eius sira. peperit machir patrem
galaad. **A**fferunt ebrei hanc siram
filiam fuisse filii laban. qui in egyptum
famulis inopia. ad uenundandum a patre
ducta. a manasse qui horreus perierat.
miseratus suscepta. patris cibariis datus.
ab eodem manasse in coniugium suscep-
ta sit. **M**achir autem accepit uxorem filius
suus baron et sephan. et habuit soro-
rem nomine maacha. **H**ominem autem sedai
salphaad. **N**atque sunt filie salpha-
ad. et ceterae. **H**ic confusus uidetur esse or-
do dictionum. cum primum ponit duo
nomina filiorum machir. hoc est aprou
et sephan. deinde dicitur nomen sedai esse
salphaad. qui habuit filias. de quibus in
numeris libris legitur. quod expetissent a mo-
yse hereditatem inter fratres suos. **S**ed he-
brei hunc locum ita edisserunt quod aprou
et sephan unius hominis nomina
fuerunt hoc est prorsus filii machir. se-

cundum autem eius filium fuisse salphaad. et
eorum sororem esse maacha. quoniam esri-
m. cum
lxxviii annorum accepit uxorem. quae etiam peperit
ei filium nomine segub. sic superius
demonstratum est. **Q**ui autem enumerans filios
manasse ex machir subiungit. huiusmodi
filii galaad. filii machir. filii manasse
soror autem eius regina peperit uirum
decorum. et cetera. **H**anc reginam quae fuit so-
ror ulai. filii phares. filii machir. ut
superius hystoria ostendit quidam tradunt
esse matrem ihesu filii naue. quae uiri
decorum nuncupantur pro insigni uir-
tutis eius et principis. **A**lij dicunt eadem
reginam esse delboram. uxorem lapidoth
prophetae. eius opinio uis qui certum
tudinem inueniat dicat. **F**ilii autem
estram. suthala. bareth filius eius tha-
ad filius eius elada filius eius thaad fi-
lius eius et huiusmodi filius zabad. et hu-
iusmodi filius suthala. et huiusmodi filius. ezar.
et elad. **O**ccidunt autem eos uiri ged-
indigene. quia descenderant ut in-
uaderent possessiones eorum. **L**uxu ergo
estram patris eorum multis diebus. uenit
et cetera. **S**uper hoc capitulo ebrei huiusmodi
modi defingunt fabulam dicentes quod
filii estram ezar. et elad. congregata
multitudine de israel. uiuente adhuc
patre suo conati sunt ad terram repum-
sionis reuerti. qui et in geth urbe si-
listinorum interfecit sunt. **V**nde et cetera
tibi postea per desertum adducuntur.
ne uiderent ossa fratrum suorum. **E**t in

psalmo. dicitur filii ephraim quasi sunt in die
 belli. **F**ratres uero qui ad consolandum ephraim
 ueniunt. aut eos dicuntur qui de patribus
 ephraim superant aut cognationem quam fra-
 tris nomine sepe nominantur. Post
 haec autem annuntiat filius beniamin sub
 iungit. **H**ij sunt filii aoch principes cog-
 nationum habitantium in gabaam qui trans-
 lati sunt in manath. **M**anath interpretatur
 sepulchrum. **T**ranslati sunt ergo in manath
 quando pro scelere in uxoribus leuitas prope
 gladio corruerunt. et pene usque ad no-
 uissimum deducti. cum ex tota tribu non
 amplius quam ducenti uiri remanserunt.
Quod uero sequitur noom autem et abia et ie-
 ra ipse transtulit eos. designat duos
 principes. hoc est noom. et abia fuisse prin-
 cipes. sed tamen se subdidisse iera. **U**nde
 et singulari numero describitur. ipse
 transtulit eos. **D**e ista iera. precessit pro-
 pheta iera. qui fuit pater semet. **B**eria
 autem et semina principes cognationum
 habitantium in aialon. **H**ij fugauerunt ha-
 bitatores geth. **F**ugasse dicuntur beri-
 a et semina habitatores geth. quia
 ultra sunt fratres suos filios ephraim. quos
 gladio conciderunt. **F**uerunt autem filij
 ulam uiri robustissimi. et magno ro-
 bore tendentes arcum. et multo ha-
 bentes filios ac nepotes. usque ad centum
 quinquaginta. **H**ic centesimum quinq-
 uagenarium numerum refert ad filios ula.
 ut iste sit sensus. fuerunt autem filii ula
 centum. **P**ropterea qui uocatur hypba.
Vniuersus ergo israel dinumeratus est et summa

eorum scripta est in libro regum. israel et iuda.
Translati sunt autem in babilonem. prope de-
 lictum suum. **N**umerati sunt ergo filij israel
 siue per dauid ut scriptura refert siue
 per salomonem siue per alium quolibet regem.
 sed tamen prope delictum suum in caldeam tra-
 lati sunt. partim per regem athyphalasar.
 partim per salmanasar. partimque per na-
 buchonosor. uero et plurimum eorum dese-
 cerunt. **Q**uod autem dicitur habitauerunt primi
 in possessionibus. et in urbibus suis. israel
 et sacerdotes leuite. et nachumet. et cetera.
Sciendum quod nachumet domum siue
 in humilitate seruientes interpretantur.
 et sunt gabaonites quos iosue cum uita
 reseruauerit. ad seruitum tamen templi
 deputauit. ut aquas et ligna illuc ap-
 portarent. **A**zarias quoque filius elehie.
 filij mosollam. filij sadoch. filij ma-
 raiob. filij achitob. pontifex domus dei
 et rex. **I**ste est elehiel sacerdos magnus.
 qui librum legis inuenit hoc est de uita
 rononum in templo domini. temporibus io-
 sie. et dicitur pater fuisse ieremie prophete.
Bacbacar quoque carpitarum et galal. et ma-
 thania filius mecha. filij cechri. filij
 asaph. et obdias filius semeie. filij ga-
 laad. filij idithun. et barachia filius
 asa. filij eleana. qui habitauit in at-
 is netophati. et cetera. **B**acbacar car-
 pitarum ideo describitur quia arti-
 ficio suo fungebatur in domo domini. et
 erat de tribu leui. **E**t barachia filius
 asaph. filij elebana. qui habitauit
 in atis netophati. **N**etophati nom

loci ē et interpretat in eadem u' habitabat
eleb. filius bara. de q' superius dictum ē
qui erant corone domini ioab. **O**bdia
filius fuit semeie. filii galal. filii ior
thun. id est idithun cantoris dauid.
Obseruabant quippe in porta regis
ad orientem de filius leui. p' uices suas
qui erant cantores. et uicibus suis. ad
psallendum cum dauid conueniebant
quia ante quam templum edificaret in pa
lacio erat archa testamenti. et ibi editu
i seruiebant. **S**ellum u' filius cora.
filius abiasaph. filii chore. cum fratribus suis.
et domo patris sui. **H**ic pro chore p'
aleph scribitur et sonat chora. **S**ods
u' p' hae et sonat chore. Chora cla
mans. chore caluus interpretatur. **I**pe est
qui in numeris scribitur in seditione
fieri contra moysen. **Q**uod autem dicitur hy
fratres chorite super opera ministerii. custo
des uestibulorum tabernaculi. significat
quod isti custodiebant ostium taberna
culi exterioris. patres u' eorum qui sub se
bunt. et qui in psalterio titulos habent.
ipsi custodiebant ostium interioris taberna
culi domini. et erant cantores. **Q**uod autem
subiungitur. et patres eorum pro uices cast
rorum domini custodientes introitus. **C**ast
rorum dicitur filiorum leui circa tabernaculum domini
habitationem. u' u' et ceterorum filiorum israel.
castrorum metatuta. sic et in numeris ma
nifestissime descriptum ē. **F**inees autem
filius eleazari. erat dux eorum coram
domino. et ceteri. **H**ic monstratur finees ne
pos aaron. ut hebrei tradunt adhuc

in eodem tempore uiuere. et in tabernacu
lo uices ministrantium ordinare. **H**ec sūt
uices. xx. et iiii. q' in sequentibus describuntur
a dauid ordinate ad ministerium taberna
culi. quarum in euangelio nuntio ē. ut zacha
rias de uice abia sorte dicitur exisse. ut i
censum poneret in templo domini. **P**er. iiii.
uentos erant ostiarii. id ē ad orientem.
et ad occidentem ad aquilonem. et austrum.
fratres autem eorum in uiculis morabantur et
ueniebant in sabbatis suis. de tempore
usque ad tempus. **H**us. iiii. excubijs lem
tarum. creditur erat omnis numerus ian
torum. et erant super exedras et thesaurum
domus domini. **P**er quorum quoque templi domini
morabantur in custodijs suis. ut cum
tempus fuisset. ipsi mane aperire fore.
In sequentibus u' u' tota dispositio minis
terij tabernaculi domini. a dauid de
posita commemoratur qui fuerunt hy
i. leuite. quibus creditur erat omnis nu
merus ianitorum demonstratur. u' ita scrip
tum ē. **D**e hosā autem id est de filiis me
rari. semiri princeps. Non enim habue
rat primogenitum. et ideo posuerat eum
patris eius in principem. **H**elchias sacer
tebelias. zacharias. iiii. **O**mnis
hy filij et fratres hosā. tredecim. **H**ij di
uisi sunt in ianitores. ut semper principem
custodiant. sic et fratres eorum ministra
rent in domo domini. **O**isse sunt autem
sortes ex equo. et paruis et magnis. p' fa
milias suas in unam quinq; portarum.
Cecidit quoque fors orientalis. selenne. **P**or
to zacharie filio eius uero prudenti

tissimo et erudito. sortito obtigit pla-
 ga septentrionali. Obed edom u et fili
 eius. ad austru i q parte domi erat se-
 moy concilium. sephimia. et hosa. ad
 occidentem iuxta porta q ducit ad uia
 accensionis. custodia conit custodia.
 Quatuor aut pncipes ianitoru iuxta **A**
 spiritali intelligencia. qui st alij. n
 doctores sci qui un. euangelis ostiu
 fidi reserant pate credentib. et obse-
 rant blasphemantib. quib cu pet
 clauel regni celestis xpc comisit.
 Hy p. un. uentol ostia custodiunt
 quia p. un. plagas orbis. undiq. gen-
 tes ad fidem domini conuocant. et
 ecciam scam p uigili titamine ser-
 uant. **Q**d aut sequit. de hoz grege.
 erant. et sup uasa ministerij. ad in-
 meru enim inferebant uasa et offe-
 rebant. de ipis et qui credita habebat.
 mensilia scuari. et qui perant simi-
 le et unio et oleo et thuri et aromati-
 b. **O**e hoz grege dic hoc e scdm his-
 toriam. de congregatioe leuitaru. co-
 stituebant sup uasa ministerij. et uti-
 lilia scuari. et ut peent simile et
 unio et oleo. q ad sacrificia ptinebat
 et turi. et aromatis. quib conficie-
 bant unguenta et thinnamata. sic
 in lib. numeru distinctum atq. spa-
 tium descriptu est quid caathite. et
 quid gersonite. qd ue merarite in mi-
 nisterio habuerint. et quid aaron et
 filij ei p cetis sub cura sua haberet
 Vn subiungit filij aut sacerdotum. un

guenta ex aromatib conficiebant. **O**i-
 tice aut de ceti scoy pdicatoru ordina-
 t. hy qui sup uasa ministerij diuini
 hoc e sup animal fidelium in quib
 uoluntas di administrat. puugilem
 custodia hnt. **S**ub ipoy etiam cura
 e. simla. et unio. et oleum. in quib
 sacra corpis et sanguinis diu co-
 ficunt. et sps sci gra spiritali uncti-
 one tradit. ipiq. thur. sacra. oratio-
 num. et aromata uirtutu in eccia di
 odorifere componunt. et incopectu
 di unum acceptabile reddt. **E**t ma-
 thathias leuites pmo genit. sellum
 chorite pfectus erat eoy q in sartagi-
 ne frigebant. **Q**uid p mathathiam
 pmo genit sellum corite. n redemptor
 ur figurat. qui e pmo genit mortu-
 or. et pnceps regni tye. **Q**ue pat sci
 ficant. et misit in mundu. ut p passi-
 onem crucis redimeret genus huma-
 ni. **Q**d bene ipa nomina. sua inco-
 patione exprimunt. **N**am mathathias
 incoptat donu di. et sellum euulsio.
 ul dimissio. chorita dissipant. uel
 dispend. **D**s eni omnipoten. dissi-
 pare atq. euellere deliberat. pnci-
 patu diaboli. ppo filio n peperit.
 s. p nob oimib. tradidit illum. qm
 nis carne sua in mola passionis
 terent. ac oleo nre in sartagie cis
 frigent. a potestate sathane. et un-
 culis peccatoru. reu absolueret mundu.
Mathathias pfectus erat eoy q in sar-
 tagine frigebant. quia xpc aucto

ē sacramentoy celestium. ū cotidie panis
et uini i cōmemorationē passionis ei
offerunt. et caput ē scōy omnū qui
ei exemplo instructi. carnem suā cru
cifigere. et ad passionē p ipsi nom
ne tradere didicerūt. **P**orro de filij
caath frīb eoy sup panes erant po
sitionis. ut semp nouos p singula sa
bata ppararent. et cet. **P**anes quippe
ppositionis domino moyli p̄cipiente
ry. parabant. ad imponendū sup in
sam domum q stabat in tabnaculo
iuxta decretū legis. ū et altare thi
māmatif. nec ū et candelabrū lum
inis posita erant. **L**oq̄bant aut panes
ut iosephus scribit duo et duo diui
si ante sabbatum. et sabbato mane ob
lati sup in sam sacram ponebantur.
sem ad altarios conuisi. duab; p̄teri
aurei. suppositif thure plenis. q p̄ma
nebant ad aliud sabbatum. et tē p illi
aliu deportabant. **I**lli ū sacerdotib; exhi
bebant. et thure incenso in igne sac
in q omnia holocausta fiebant. thus
aliud sup alios panes adiciebat. **O**ri
tice aut. ru. panes in in sa tabnacu
li. ru. sūt apli. et omis doctrine illoy
seques in ecclia. **Q**ui qm usq; ad con
sumptionē sc̄i. p̄lin di alimonij
ūbi di. reficere ū desinunt. panes ry
ppositionis. nūq̄m de in sa dñi rece
dunt. **E**t bñ idem panes ū de qua
libet farina. s; de simila fieri uide
bant. q̄a nimirū quicūq; alius ūbū
iure ministrat. p̄mo ipos necesse est

uirtutū frugib; opam dare. q̄tūm ea
q̄ p̄dicando amoret. etiā fatiendo cō
uident. configurati exemplis illius qui
de semetipō ait. n̄ granū frumta cadet
in terram mortuū fuit. ipm solū manet.
Bene etiam idē panis sem altaris
sup in sam statu p̄cipiebant. p̄t̄. **S**ecū
diam sc̄licet karitatis et societatis. **N**ā
et domū binos ad p̄dicandū disci
pulos misisse p̄hibet. figuratū uisum
aut. quia sc̄i doctores nunq̄m ab un
cem. ul in assertionē uirtutis. ul i affe
tu dilectionis discrepant. **Q**uō aut sup
panes thus lucidissimū ponebat. uir
tutē orationis designat. quia idē doc
tores sue ministium p̄dicationis. sumi
et deuotionē op̄is dño cōm̄dāt. **N**am
p̄ thus orationem designari testat̄ psal
mista qui dicit. dirigatur oratio mea sic
incensum in cōspectu tuo. **E**t thus luc
dissimū sup panes ponit. in monimū
oblationis dñi. q̄ndo p̄ sc̄i actioni
ac doctrine oratio pura supadditur.
q̄ p̄ hec utraq; rite sociata semp me
moria sacre oblationis in cōspectu
summi arbitris appareat. **B**ene aut
p̄ singula sabbata panes coram dño
mutari mādant. **P**anes nāq; qui p̄
vi. dies opandi in in sa domum fue
rant positi. sabbato nouis mutantur.
cum doctores quiq; sc̄e ecclie cōpleto
tempe sui sc̄i laboris. et̄na in celi q̄
te remunerant. et alios p̄ se opus
in idem laborandi in ūbo sub eadē
spe retributionis relinquunt. **S**icq; fit

ut nra domini nunq panis moysi re-
 maneat uerū mox sublato pane aliud
 loco ei substituat' dum succedunt sibi
 p ordinē ministrs ubi nunqm ecclie
 desit qui aplice fidei pietatis seu
 mundicia actionis et ubi ostendant
 et facti Et bñ dī qd de filijs caach
 strum erat sup panes ppositionis quia
 patientia redemptoris nri docuit aplō
 ac pdicatores euangelii ut p stantia
 patientie et uirtutem discretionis se
 suos q gratiam exhiberent oblationē
 cum eisdem ipa uitas in euāglio at
 in patientia nra possidebitis aīas nra
Nec enim doctores quilibz rite frigi
 pot officio n se patientie ac discreti
 onis decorare studuerit ornamento ut
 discret' sit in sermone simul et opere
 et fortis si aduenit insustineda aduer
 sitate. **A**pte aut sequit' qd pncipes ca
 tor p familias leuitarū qui in erectis
 morabant die et nocte iugit' suo in
 missio deseruunt capitaq leuitarū
 p familias pncipes manserunt i ierlō
 quia ualde dignū ē ut qnto quis p
 lat' ē certis tanto deuotior i diuinis
 fiat officiis. **I**lliq bñ pncipatū munus
 terū sui seruat qui studiu hē manē
 di in ierlm hoc ē in uisioe pacis ut
 tumult' sceleris fugiendo. rebellemq
 motū carnis sue domando. quietam
 ūntē in contemplatiōe dī habere ua
 leat q rite cum psalmista canē pfit
 letat' sum in hys q dicta sūt in do
 mū dñi ibim. **S**tantes erant pedes

nri in atis tuis ierlm. **B**ndict' donni
 ex syon qui habitat in ierlm. **I**nga
 baon aut comoniti sunt. pat' gabaō.
 iahel et nom' uxorū eius maacha
 filius p'noquent' eius abdon. et sūr.
 et cis et baal et ner. et nadab. **I**ahel
 ipē ē qui in regū scribitur abihel pa
 t' cis. pat' saul. et mēptatur abiel
 pat' nris d's. iahel ū desert' dī p't
 meritoz forsitan ita nominati dis
 tantia. **E**t notandū qd int' filio' ia
 ihel. cis et ner uocantur frēs sicuti
 et sunt et in regum scptum inuenit'
In seqntib' ū dī qd ner genuit cis
 ū q eum genuit s q eū educauit ge
 nuisse eū narrat. **I**sti habitauerūt
 e regione frim suoz in ierlm cū frī
 b' suis. **Q**uāuis foras muros in ierlm
 habitarent p't uicinitatē tam et
 conuentū loci in ierlm habitasse di
 cunt. **N**er aut' genuit cis et cis ge
 nuit saul et saul genuit ionathan
 et melchisue et abinadab et isbaal
 filius aut' ionathan meribaal et
 meribaal genuit mecha. **A**binadab
 filius saul in paralipomeni in regū
 ū ū et occisus ē eū cum patre nar
 rat' aminadab uocat' **E**t mēptat' ab
 inadab pat' nris uoti' aminadab ū
 p'ls nris uoti' **I**sbaal q' filius saul
 ipē ē isboseth et isbaal mēptatur
 ignis marit' isboseth ū uir ofusi
 onis. filius ionathan meribaal ip
 se ē misiboseth. **E**t mēptat' meriba
 al litigans in maritū misiboseth

Heb

aut de ore ignominia. **P**hilistim
 aut pugnabant cont' isrl. fugeruntq;
 uiri isrl philisteos. et ceciderunt uiri
 uulnati in monte gelboe. **C**umq; appi
 quassent philistei psequentes saul. et
 filios ei. pcusserunt ionathan et aminadab.
 et melchisue filios saul. **E**t agg
 uati e plium cont' saul. inueneruntq;
 eum uiri sagittarij. et uulnauerunt ia
 culis. **E**t dixit saul ad armigeru suu.
Euagina gladii tui. et mifice me. ne
 forte ueniant inccumcisi isti. et illu
 dant m. **S**oluit aut armiger ei h
 facere ei. timore p'rit. **A**rripuit q
 saul ensen. et irruit i eum. **C**umq;
 uidisset armiger eius. iudelic mortu
 um ee saul. irruit etiam ipse i gladi
 u suu. et mortuus e. **I**uuit q saul et
 tres filij eius. et omnis domus illius
 parit concidit. et r'l. **P**lurimus omi
 nis q in lib' samuelis de eode samu
 ele et saulis regimine. atq; actibu
 narrat historia. conditor huius libri
 tantu obitu saul et filioy ei. nec si
 et dom' ipsius casum comemorauit.
 ut occulte sig'icaret p mistium. qd n
 necesse fuit eius uitam describere.
 cui' oulatio peccati. sine celerit me
 ruit accipe. et p figuram regni iudoy
 ac sacerdoty ueteris sine debuit de
 monstrare. s; magis occasu p'dicti
 regis commemorato. ad dauid totu
 se transtulit. ei' facta bona. et dis
 p'nsatione regni nobilissimam nar
 randa. qui typum tenet ueri dauid

.iii.

regis. iudelic. xpi qui de ei' semine
 scdm carne natus e. et celi atq; p'fides
 regnum. **I**git' qd imminente tempe
 dauidici regni die philistim sic semp
 soliti erant pugnasse aduersus isrl. fu
 gisq; uiros isrlitas. sig'icat qd appi
 quante noue gre tempe gentiles sic
 et ante consueuerat. castitate isrlita
 ce fidi p exempla p'uitati obpugna
 bant. nunc opa p'usa p'uitis. nio
 idolatre culturas ostentando. uictor
 emplum balaam. qui docebat balabo
 mittere scandalu coram filij isrl. e
 dere et fornicari. **F**ugerunt filij isrl
 palestinos. et ceciderunt uulnati in
 monte gelboe. **R**ecepti st qui forte
 uidebant in contemplanda di uolun
 tate. qd nom' isrl significat. cu opa
 gentium incautus doctrinaq; se
 q'rent. et depuati in supbia luxuri
 osa qua uocabulu montis gelboe
 id est lubi designat. **S**; et hereticoy
 p'ditione n paru seculari sapientia
 uiuit. **U**n pulere quida uiroy ait
 losophi patarche hereticoy exlie pu
 ritatem. p'usa maculauere doctrina
Cumq; appinquassent philistei p'e
 q'ntes saul et filios eius. pcusserunt
 ionathan et aminadab. et melchisue
 e filios saul. **I**rruerit tota inueni
 one gentes cumposite in regnum
 iudee destruendu. et filios eiusde
 regni tollendos de medio. et depna
 rit sua corruptione sacerdotet scribas
 et pbariseos. filios scilic' ductoresq;

regni illius. **S**; et hereticos. ne spe sc̄i
 gr̄am simplici corde p̄dicarent aut
 colerent uerit̄. q̄d ē ionathā p̄cutere.
 id est columbe domini. ne patrē qui
 nos s̄ n̄ natura s; adoptioē filios fec̄.
 digna confessione laudarent m̄dure
 r̄. q̄d m̄fecto significat ammadab.
 id est patrē m̄ spontanei. ne in xpi
 regno salutē mundo affiturā crede
 rent obstāt. q̄d occisus indicat mel
 chisue qui d̄ rex m̄ salus. **C**redo q̄
 arruū seduc̄ philosophū. q̄ melchi
 sue p̄mit̄ qui macedo m̄. ionathā.
 qui mancheū. abmadab. quia uide
 lic̄ hunc ueri regis xpi omnipotenti
 am negare illum sp̄s sc̄i dom̄s derō
 gare. istum s̄m̄ patrē bonitatē bla
 phemare magis̄ corruptiois edocuit.
Et aggrauatū ē plū cont̄ saul. iue
 neritq; eum sagittarij. et uulnerē
 iaculis. **T**otis uirib; agebant genite
 ut regnum iudee tollerent. et appia
 bant ei uiri dolis deceptionū iuste
 tissimū. et seducti ac deprauati s̄ p̄ce
 res regni illius uehēnt̄ ab eis. qui cor
 di illoz abrepta simplicitate uerita
 tis. multatidum fraudulentie et astu
 tariū milū influere. **S**ic enī gladius
 hostilis. aptam idolatē grauiorq; fla
 gitorū suasionē. ita subtiliora decep
 tionum arguūta sagitta demonstrat.
Non aut̄ gladio philistum. s; sagitta
 saul m̄it̄. quia n̄ aptis scelerib; q̄
 mortifera eē nemo dubitaret iuda
 ei regni duces. extremū ip̄o p̄iere cū

regno. s; hijs potius q̄ sub uelami
 ne pietatis acta. impuissimū mortis
 uirul inferrent. **V**bi gr̄a. dicente deo
 honora patrē tuū et matrē. ip̄i cont̄
 dicebant suos auditores dicere parē
 tib;. m̄m̄ q̄d cūq; ē ex me t̄ p̄derit.
 et sic ab eoz p̄cut̄ honoratione ces
 sare. **I**tem dicebant qui iurat i templo
 nichil ē qui iurat in auro templi de
 bet. et cetera huiusm̄ q̄ d̄ns in euā
 gelio multiplici illis increpatione
 dep̄mit̄. maxime illud q̄d ip̄m legi
 et euāglij d̄m̄. q̄ transḡssore legi
 m̄ficiunt. **Q**ue omnia scelerū argu
 m̄ta. cū imitationē faciunt astutie
 gentilis. cū philosophie studijs exer
 citatum igemū. ad nefarias artes
 inflectunt. sagittarij nimirū phi
 listum uulnerantib; cadit. **N**il aut̄ p
 hibet sagittarios immundos sp̄s ac
 cipe. quoz dolis umbra p̄ierunt.
Et d̄r saul ad armigerū suū.
 Euagina gladiū tuū et m̄tice me
 ne forte ueniant m̄cūcti isti. et
 illudant m̄. **A**rmiger saul. legis
 doctores siḡcat. quia sic arma et
 sagitte philistum prauoz deceptionē.
 sic econtra isrlitarū arma. n̄ alia s̄
 m̄tice intelligenda q̄m sp̄italis ū
 ba doct̄ie. quib; se di p̄ls a cūctis
 debuerat munire piculis. **S**; uul
 nerat̄ usq; ad desp̄ationē a sagitta
 r̄is saul. maluit armigeri sui q̄m
 m̄cūctioz gladio p̄ire. quia p̄i
 cipes regni iudoz. sumpto semel p

posito in peccatis suis moriendi. ma-
luere doctoribus suis mandata legis
soluentibus et sic se docentibus. quoniam gen-
tilium quos communes et immundos
uocabant consortio se polluentem pi-
mi. Demque timebant introire proterui
gentilis ut non contaminarent. sed ma-
ducarunt pascha. quod tamen pascha usum
in sua primitiue lege quoniam acceperant in
soma sanguine contaminare non time-
bant. **N**oluit autem armiger eius hoc
facere ei timore proterui. **A**rripuit ergo saul
ensem et irruit in eum. **Q**uod cum ui-
disset armiger eius uidelicet mortuum esse
saul irruit etiam ipse in gladium suum
et mortuus est. **A**rmigerum suum ebraei
doech idumeum dicunt fuisse qui cer-
nens saul mortuum se ipsum ob me-
tuum dauid intemuit et puerum qui
diadema atque armillas saul detulit
ad dauid. dicunt esse filium eiusdem
doech idumei. ipse quoque doech ferunt
puerum fuisse saul. cum quo preererat ad
quirendas asinas patris sui. **N**on est am-
bigendum inter reprobos legis doctores
existisse aliquos. qui ubi acumen ad oc-
cidendos suos auditores sinistra in-
terpretatione putare nolent et nichilo-
minus ipsos auditores ea que recte dicta
a magistris acceperant ut despiciendo
ut quod perius est blasphemando in sua
uita primitiue. quam uisa morte spi-
ritali. id est obstinatione peccandi et
ipsos ubi ministros per tempora deteriora-
tos testimonia legis que male interpretata

ri timuerant. male contempta. sibi oc-
casionem fecisse ruine. **H**ec et hodie
nobiscum sepius agere utinam nescire-
mus. **S**ed heretici peccatorum suorum et ipsi
iaculis cruentati. cum uerba diuinorum e-
loquorum in arguenda sui erroris im-
mutant. sua nimirum arma mortuum
contra suum peccatum intemunt et sic quilibet
etiam in catholica permanens unitate
cum arte quamcumque per communem ecclesie
eorumque inter quos uiuit utilitate didicit
insuperbie. cenodorie. filargie. aliter
ue cuiuslibet. uicium contagione polluit
suo se miser gladio confodit. quod quod
defendi ab hoste debuerat. hostem po-
tius uiuit. **I**nterit ergo saul et tres filij
eius et omnis domus illius pariter con-
cidit. **O**mnium illius pariter concidisse
dicitur non ita ut non esset de quibus fuit mar-
docheus. sed ut non regnaret. figurat
demonstrat gentem iudeorum non solum reg-
num perdidisse. sed et possessionis sue locum
quem in non in terra chanaan repugnans et
tam possidet. sed in totius orbis disciplina
est nationes. **Q**uod cum indissent uiri
israhel qui habitabant in campestribus su-
gerunt et saul ac filij eius mortui de-
derunt urbes suas. et huc illucque dissi-
perunt. **V**eniunt quoque philistinim. et habitant
et meis. **V**identes indocti quique et
humilitatis uere medicamina. lauacrum
que baptismi salutaris ignorantel. in
iudea doctos quosque. magistrosque. incerta-
mine spiritali peccato triumphante de-
uictos. sed et uulgum non paucum eorum per-

.b.

.b.

.m.

.b.

audiam p p p r u m u . p s e q u e r e a d u s a r i
o a p s e a s i n e c o n s t a n t i e s e d e f u g a t u m
e t i p i o f e s t u m m a i o r u m r u i n a t u r b a t i
o p a u i r t u t i o m n i a a c m i n i m i n a s c i
e n t e s p r i t a l i s q b a b u e r a t a m i s e r t u e n e
r u n t p e c c a t a g e n t i l i u m e t c u n c t a i n
c r e d u l i s i u d i s s t u d i a u i r t u t i p u s a
i n h a b i t a t i o e c o r r u p u n t V e n i u n t i n
m u n d i s p s e t c o r d a q f i d i c o n s t a n t i a
d e s e r u n t o c c u p a r u n t U t c e r t e u e n e r t
g e n t e s e t o p t i m a q u i d a m i u d e o r u m s t u
d i a c r e d i n d o s u a f e c e r t N a m e t o l i m
d i u i n a e l o q u a q i l l i n p a r n a e x p a r
t e i a m t u n c r e l i q u e r e i p a s i n t e p t a r i
f e c u n t e t t u c p i e c t a m a b e i s c u m i p i s
e l o q u i s d i u i n e s c r i p t u r e f i d e m x p i s u
c e p u n t a c u e l u t i n h a b i t a n d o p o s s i
d e n t **D** i e g a l t e r o d e t r a h i n t e s p h i l i s
t i n s p o l i a c e l o r u m u n e r u n t s a u l e t f i
l i o s e i u s i a c e n t e s i n m o n t e g e l b o e C u n q
s p o l i a s s e n t e n n e t a m p u t a s s e n t c a p u t
a r u n s q m i d a s s e n t m i s e r u n t i n t r a m
s u a m i n c e u n f e r r e t e t o s t e n d e r e t i d o
l o r u m t e m p l i s e t p s i s A r m a a u t e i u s c o n
s e c r a u n t i n f a n o d i s u u e t c a p u t a f f i x
e r t i n t e m p l o d a g o n **H** i c q u e s t i o o r i t
q u i a i n r e g u m s c r i p t u m e q d c o r p i p s i
s u s p e n d i u n t i n m i n t r o b e t h s a u c a p u t
a f f i x e r u n t i n t e m p l o d a g o n n a m c a
p u t i a m m i s e r a n t i n t r a m p h i l i s t i n o
r u p e c u n t u n t u t a m m u n t a r e t i n t e m p l o
i d o l o r u m e t i n p s i s **S** p o t u n t f i e r i q d
p h i l i s t e i c a p u t s a u l p r i m u a f f i x e r u n t
d a g o n d e i n d e i l l u d a u f e r e n t e s t r a n s
m i s e r u n t f e r e n d u m p d i u i s a l o c a t r e

sue causa ostendendi triumph. Alii q; bech
san ebrei tradunt uocata e ipam domiv
dagon q; inptat domi dormienti: ibiq;
caput ul' corp' saul suspensum ee. Alia
e enim bechsan in iudicu. et in iofue
q; inptatur domi securitatis. Qd g; oc
cisi saul caput in templo dagoni phi
listum affixerit. quid aliud spitalit
figgat: qm qd maligni sps animam
q; p supbiam deciderit in peccatoru
mortem p reatu suo in abyssum de
mergunt inferni. Dagon enim inpt
tat piscis tristicie. Et mnto piscis tri
sticie nuncupat: qui in abyssu demer
sus inferni. dolorem etu sentit ccriat.
Vsq; adeo corruptores. ul' homines & .
demonet. iudam impietatis armis ple
cui sunt. donec ipm ei regni pncipa
le radice adimerent: munitima legi
sacry quib' conit omnia adusa puale
bant eripent. Cuius mor deiectione
qi ipi signu triumph. ppe causa letici
e suis longe lateq; complicib' fama
uulgante spargere festinart: et ad aug
mtam sceleris. armatura di qm bea
t' apls paulus et nos adusus spita
lia nequicie in celestib' militatuos
induere pcepit. et ipe por' indutus
boni certam certauit. cursu osuma
uit fidem seruauit. accipiens a do
coronam iusticie. hanc inqm mili
tie celestis armatura iudeis erepta.
impu decepti. et decipientes inferis
induce larib'. hoc e eloqua diuina
demonoy. doctius equipare cedunt.

Qd duob' modis eos egisse et age' stat.
cu' ul' dicta sp'italia carnaliter int'p'ta
do p'ise intelligunt uel easdem lit
teras diuinas q' communes. et nulla
sup'na auctoritate suffultas. p'ut uo
lunt uentilant. **G**entē u' ipam indee
regni arce p'uatā q' ad nichilū reda
ctam. et inimicoy' potestati cessam.
i' derisum s' palam deceptores publi
cumq; p'posuere p'ubium. qd est fi
gurate corp' saul' truncū in muro
bechsan. id est dom' inimici. habēdū
ostentū manib' suspēdissē nefandis.
S et hereticos peccator' p'ceditūm
sagittis stratos. cu' p'sidio karitatis q'
art' ē uirtutū omnium fraudat' q' ca
put saul' immundi sp's p'cidit' cum
sui' mag' qm' sc'ptē sensū sequi p'
suadent. **A**rmis expoliant' cū diuina
eloquia ad sui' id est demoniū sen
sum p'utit. **A**rma saul' in templo a
staroth ponit. **A**staroth quippe n' so
lū quia ydoli' ē. s' etiam quia facta
int'p'tat' doct'na significat' spūū ma
gnoy'. qui caulas fidelium ecumenitē coti
die siquid inde deuorare p'fē ex
plorant. **C**ū opa ipa quib' dō serui
erant ad sue malignitatis obsequia
dura p'mittant' ūbra nimirū lucis
et uite expētia in muro dom' inimi
ci suspēdunt. **H**oc cum audissent
uiri iabes galaad. omnia scilic' que
philistim fecerunt sup' saul' confur
tererēt singuli uiror' fortium. et tu
lerēt cadauera saul' et filior' ei' attu

leritq; ea in iabes. sepelientq; ossa eor'
subt' quereū q' erat in iabes. **I**abes q'
int'p'tat' exsiccata eccliam significat.
qm' ab omni carnalis occupacione fugi
u. ab omni inquinamento carnis ac sp's
feruor' iusticie solis. hoc ē aspiratio
diuini temperat' amoris. **U**n' recte ta
lis in monte sita descēbit' et ipē galaad
id est acius testimonii uocat'. ut sig
nificet sublimissimā scōy' uitā. ne ad
errore' flecti p'sit. idoneis sc'pturā te
stimonis eē firmatā. **I**pa aut' ē ciui
tas. qm' in auspicijs sui regni saul' ei
adhuc humili pietate domino serui
ret' ab hostiū obsidiōe libauit. **C**ū g'
audissent habitatores iabes galaad q'
cumq; fecerunt philistim saul' surru
erēt omēs uiri fortissimi. et cet'. **C**um
audissent habitatores ciuitatis. xpi
sup' montē posite iudam ex q' s' in
patriarchis. p'phis. et aplis p'cones et
ministr' salutis aduenisse meminerēt
agentib' contemptā habitamq; deri
sui' surruerēt in op' ubi omēs uirtut'
agere gaudites. et ut' medias erran
tium tenebras. xpi uirtutū iter am
bulantes. p'hibuerēt de illoz' casu. q'
rum delicto salus gentib' data ē. q'
ad diaboli domū p'tinentiū publi
ca insultatiōe letari. **Q**d si delibati
o inquit' scā est. et massa. **E**t si ra
m' scā et rami. **Q**d si aliqui ex ra
mis fracti sūt. tu aut' cum oleast'
eēs inserēt' es in illis. et locus radi
cis et pinguedinis oliue factū' es.

noli glari adūsus ramos et cetera q̄
 ap̄ls ad romanos miro ac multiplici
 sermone digessit. **C**adavera carnales. car
 nales siue carnalia. ossa fortiores q̄s
 q̄ et uirtutū opa designat. **O**ssa in
 nemore tabes sepelierunt cum siquid
 infirmis uirtutis et firmitatis inuene
 runt. n̄ hoc q̄ nichil despiciere s̄ se
 timos scōy opib; maluerit adiungere.
Si q̄s int̄ carnales ac fragiles uirtuti
 b; anime studie cognouerit hos scōy
 consortio annumerare curat. **N**e
 m̄ quippe bonoy opum fruct̄ nouit
 ex p̄mi. qui in genesi legit. qd̄ ul̄ q̄
 le nem̄ abraham in bersabee plan
 tavit recte intellige nouit. Porro qd̄
 in lib̄ regum legitur qz combusserunt
 uiri tabes cadauera saul et filioy ei.
 demonstrat scōs uiros infirma casus
 uidoy sup̄no relinq̄re iudicio. et hec
 altitudinem diuinarū sapientie et
 scientie di uirta incomp̄hensibile sue
 uoluntatis consilium fecisse ul̄ p̄mi
 sisse cognoscerent. **C**ombustionē quip
 pe hoc in loco iuxta illud intellige
 debemus. qd̄ de p̄cipiendis scrutan
 disq; diuinitate passionis sac̄ntis.
 sub agni edentis typo p̄cipit. siquid
 residui fuit igni comburentis. **E**t ie
 iunauit septem dieb;. **R**ecte ad lit
 teram p̄ mortuis ut ad requiē p̄ue
 nire ualeant septē dieb; ieiunatur.
 quia p̄ sex huius sc̄li etates i quib;
 in carne laboram;. septima ē in illo
 sc̄lo etas requietionis animarū car

ne erutarū. in q̄ beate temp̄ illud
 glorificū q̄ndo resurgē mereamur
 expectat. **S**ui figurā quietis et resur
 rectionis. et septima dies in lege. et
 septimū siue quinquagesimū annus i q̄b;
 requies opum dabat̄ typice p̄tendebat.
Ip̄m ū exemplū n̄re spei et fidi sua
 dispensatiōe domini ostendit. quia sex
 ta sabbati c̄ritus. septima requies
 cens corpe monuim̄. octaua q̄ et
 uina sabbati ē resurrex̄ a mortuis.
S; et in parte allegorie. cum de ceci
 tate iudoꝝ sabbatum hacten̄ carna
 lit̄ obseruantū. ciues contibulesq;
 sui fideles. m̄to t̄tiam et continu
 um in corde retinent̄ dolore. q̄. vii.
 dieb; ieiunant. qui s̄tuta adhuc
 in errore sc̄ib; cognatisq; suis. nullā
 tenuis plenā possunt habē leticiam.
Cum aut̄ et ip̄i octauae diei. id ē diū
 ce simul et siue resurrectioni miste
 rium p̄fecte cognouit. utq; parit̄
 uiuante. xpi gr̄a p̄petua festiuitate
 gaudebūt. **D**emq; pot̄ sepultura saul
 et filioꝝ eius p̄ uiros iabel galaad
 sc̄tin̄ mor̄alem intellectum et alit̄
 intelligi. ita ut qd̄ uiri iabel galaad
 sepelierit̄ cadauera saul et filioꝝ eius.
 p̄ tropologia significet. qd̄ sc̄i uiri
 detestantur mortē impioꝝ. et exem
 pla eoy sepulture oblivioni tradit̄.
 nec ea s̄ ad imitationē p̄ponē uolt̄.
S; ieiunant. vii. dieb;. quia om̄e tē
 p̄ istius uite. qd̄ p̄ septenariū dieꝝ
 numerum currit. in continētia duct̄.

.iii.

et abstinent se ab omni ope malo. ne
forte simili iusticiant morte. **M**ortuus
est Saul propter iniquitates suas. eo quod
peruariatul sit mandatum domini quod
precepit et non custodierit illud. sed inuoluntate
per etiam permissam consuluit nec
spauit in domino. Propter quod et interfecit
eum. et transtulit regnum eius ad
dauid filium isai. **P**er saul mortem
huius exprimitur regnum iudorum iustitiam
sic super dictum est. qui propter peruariatio-
nem mandatorum dei quod sepius transgred-
si sunt. et propter idolatram quam deserto deo
coluerunt. simul vitam perdidit ac reg-
num. translatisque regnum ad dauid fi-
lium isai. hoc est ad christum. et ad christianum.
Congregatus est ergo omnis israel. **xv** **S**plm.
ad dauid in ebron dicens. Os tuum
fuit et caro tua. **H**eri quod et iudicis
tuis cum adhuc regnaret saul. tu e-
ras qui educebas et introducebas israel.
Tibi enim dixit dominus deus tuus. tu pascere populum
meum israel. et tu eris princeps super eum.
Veniunt ergo omnes maiores nati israel
ad regem in ebron. et iuxta dauid cum
eis factus coram domino. iuxtaque eum regem
super israel iuxta sermonem domini. que lo-
cutus est in manu samuel. **Q**uid uenit
iste tribuum israel ad dauid significat.
non conuentum omnium gentium ad christum.
Que illi qui blandiendo dicunt. Ecce
nos os tuum et caro tua. similes cum in il-
lo incarnatione quam ex nostra natura
in uirgine uero suscepit. diligunt ac
que ueniunt. eiusque ditioni subdere se

appetit. ipsique seruire omni tempore desi-
derant. **H**uius psalmista dicit. Reminiscemini
et uentent ad dominum uniuersi fines terre. et
adorabunt in conspectu eius omnes partem
gentium. quoniam dominus est regnum. et ipse domi-
nabitur gentium. **V**enerunt quod et maiores
nati de israel ad regem in ebron. cum
prophete et apostoli una fide et pari deuoti-
one ad mediatorum nostrum concurrunt.
de quibus scriptum est. principes populi uene-
runt in unum cum deo abraham. et alibi.
in conspectu seminum suorum glabre. **C**on-
uenient autem dicit quod dauid iuxta cum
israel factus coram domino. iuxtaque
eum regem super israel. **S**ignat ergo quod eu-
angelio condito. christus cum fidelibus. data
spiritus sancti gratia. iuxta factus iusticie. et
obseruationis mandatorum dei remunera-
tionisque future. **Q**ue iuxta regem super
omnem israel. quia omnium creditum u-
na est confessio. unaque religio ac certa dif-
finitio. quod sub ihesu christi imperio. multum
omni tempore agant spiritalem. expe-
tantes aduentum eius futurum in die i-
udicij. quando uenit in nubibus cum potesta-
te magna et maiestate iudicare ui-
uos ac mortuos. et reddere unicuique secundum
opera sua. **A**bit quod dauid et omnis **S**ona
israel in ierusalem. hec est ierusalem. non erant
iebusei habitatores terre. dixerunt qui
habitabant in ierusalem. ad dauid. Non
gredieris huc. **P**orro dauid cepit aro-
syon. que est ciuitas dauid. dicitur quod. **O**mnes
qui percusserint ierusalem in primis. erunt
principes. et dicitur. **A**scendit ergo primus iobab

filius saruie et factus e princeps. Habita-
 uit aut in arce dauid. et idco appella-
 ta e ciuitas dauid. Et xl. **H**inc iose-
 phus in antiquitatū suarū lib septimo
 ita refert dicens. Erurgens dauid cum
 omnib; uenit in ierosolimā. iebuseis
 habitantib; ciuitatē qui erant ex gene-
 chauaneoz et claudital; ei portas. et
 cecis aspectu. et claudos om̄sq; leproso-
 ad derisionē regis stituentib; sup mu-
 rum. et dicentib; quia phiberent eā
 ceci inq̄li ciuitatē. Que tam agebant
 despicientē eum p maxima munici-
 one muroz. **I**taq; rex ierosolimā ob-
 sidē cep. et multo studio et labore
 conari. ut eam caper. q̄tinus in ipso
 p̄ncipatū m̄tio suam fortitudinē demō-
 straret. **I**ntinuat itaq; et ip̄s et aliis
 mortē. si qui forte haberent adūsus e-
 um resistendi conam. inferiorē ciuita-
 tem magna uirtute cep. **C**umq; adhē
 arcē obtinē n̄ p̄s. cep honores et mu-
 nera. p̄mittendo rex p̄nos ad opus
 bellicum milites puocare. ut quicūq;
 subiectos colles in arcem conscenderet
 et eam caper. p̄ncipatum militie toti
 ppli possideret. **C**unctis itaq; conscen-
 dere festinantib; et nullo labore p̄mu-
 neris p̄missi retributione tardantib;. **S**-
 saruie filius ioab p̄uenit uniuersos.
 et ascendens in cacumine clamauit
 ad regem. erigens militie p̄ncipatū.
 Expulsi itaq; rex de summa arce ie-
 buseis. et reedificans ciuitatem. eam
 ierosolimā nuncupauit. et omni tē

pore in ea sui habitauit impij. **D**is-
 tice aut dauid iebuseum habitatorē
 tē de ierlm eiciens. significat redēp-
 torem nr̄m contrarias potestates de
 cordibus fidelium expellere et sic ibi
 dem suā mansionem constituere. **J**e-
 buseus enim int̄ptatur calcas. ierlm
 uisio pacis. **N**on solū enim dominū
 nr̄ p̄ mistium crucis om̄ne p̄ncipa-
 tum diaboli destruendo. sibi met tro-
 pheum gl̄e acquisiuit. imo fidelib;
 suis sup omnem uirtutē eiusdē anti-
 qui hostis potestatem t̄bit. **U**n̄ in
 euanglio discipulis suis ait. **E**cce dedi-
 uob potestatem calcandi sup serp̄ntē
 et sup scorpiones. et sup om̄ne uirtu-
 tem inimici. **B**n̄ q̄ in libro regum sep-
 tum ē qd dauid eiectis cecis. et claudi-
 qui oderant animam dauid. cep arcē
 syon. suam q; ciuitatē eam uocauit.
 quia dum saluator nr̄ maligno sp̄s
 cum turba uitioz de anima qualib;
 expulit s; q; eam p̄ illuminationē sa-
 pientie usurpauit. merito arx syon
 idē speculationis et uisio pacis uoca-
 bitur. atq; de ea tunc recte p̄ psalmis
 tam d̄r. not̄ in iuda d̄s. in isrl̄ mag-
 num nom̄ ei. **E**t factus ē in pace locus
 eius. et habitatio eius in syon. **I**bi o-
 fregit cornua. arcum. scutum. gladi-
 um. et bellum. **Q**d aut subiūgitur.
 quia edificauit urbē dauid. in ceu-
 tu amello usq; ad gurū. ioab. aut
 reliq; urbis extruxerit. demonstrat
 dauid urbē ierlm munuisse muri

tā p suā industiā. quam etiā p deuoti
militiā sollicitiā. Legi in cuiusdā li
bro. qd iob reliq̄ urbis n̄ extruēt
s̄ extraxit̄. intelligi uolens. qd p̄u
tib; iebusei; gladio. siqui isrlitarū int̄
eos inuenti fuissent a iob saluaret̄.
Iosephus tam̄ narrat dauid sup̄iore
ciuitatē muniuisse. ei; copulando
areem. unū undiq; corpus effecisse.
et cuncta muro cūundecisse. sup̄ op̄
aut̄ muro; istruisse iob. et qd dauid
iebuseos expulerit̄ et hanc ierosoli
mā nuncupauit̄. Nam sub abrahā
patarcha solima uocabat̄. Quidā ū
dicūt. quia et homer̄ p̄ea ierosoli
mā nominauit̄. Hieron̄ enim. heba
lingua munitio est. **I**ustice aut̄ qd
dauid urbē edificauit̄ p̄ cūmū. sig
nificat̄. xpm̄ in uida p̄mū euāglm̄
p̄dicasse et exliam suā. fidei sue
munitioē undiq; cūundando fir
masse. Qd̄ aut̄ iob reliq̄ urbē extru
it̄. figeat̄ ap̄los et p̄dicatores euā
gl̄y. p̄ passionē resurrectionē. et as
censionē domini ad celos. doct̄ina su
a plurimos de gentib; ad fidem xpi
conuicisse. ut coopatores eēt̄ ipsius
uitatis. et p̄ modulo suo sp̄itale e
dificium dei deuota iūte ac stren
ua actioē construerēt̄. **U**n̄ paulu
ad q̄sdam fideles scribens ait̄. **D**e
sumus adiutores. di agēultura estis.
dei edificatio estis. et cetera. **.xvii**

Hij p̄ncipes uiroy fortū dauid.
qui adiuuerūt̄ eum ut rex fie

rex sup̄ omnē isrl̄ iuxta ūbum d̄i.
qd̄ locut̄ ē ad isrl̄. et iste numerus
robustoy dauid. **I**esbaam filius ach
moni. p̄nceps int̄. **.xxx.** **I**ste leuauit
bastam suā sub trecentos uulnatos
una uice. **H**unc iesbaam iosephus
eusebiū nominat̄. et filiū eū eē dic̄
achimee. qui aciem hostium frequē
t̄ irrumpens neq̄qm̄ pugnando ces
saret. donec ex eis nongentos occi
deret̄. **S** hebreus cuius dicta in ge
positioē regū aliq̄ posui. et in p̄le
ti opa ū pauca inserui. istū iesba
am ip̄m dauid intelligi uult. int̄p
tans nom̄ ip̄m. h̄ ē iesbaam. sacer̄ in
p̄plo. achamoni ū sapientissimū. firmat̄
q; hoc in lib̄ regū. ita demonstratū eē.
ubi scribit̄ sedens in cathedra sapien
tissimus. **S** idō ibi uniuulo ligni eum
comparatū eē. quia minuebatur illi
sapientia p̄t̄ peccatū. qd̄ commisit̄
in uria. **S**imilit̄ refert̄ illud significat̄
re qd̄ in uoluntate regum narratur.
octingentos illum uno impetu int̄
fecisse. et hic in paralipomenū dicit̄
trecentos eum int̄fecisse. minoratio
scilic̄ fame illius. p̄t̄ peccatū p̄dic
tum adult̄y atq; homicid̄y. **E**t p̄
eum eleazar. filius patrii ei. aboi
tes qui erat int̄ tres potent̄. **A**boi
enim ut hebrei tradunt. frat̄ fuit̄
isai pat̄s dauid. cuius fil̄ fuit̄ e
leazar. qui fuit̄ int̄ tres potent̄
mos q̄s iosephus dic̄ eē eusebiū
filium achimee. et eleazar filium

doli. et semea filium belli. **D**escenderunt
autem tres de xxx principibus ad petram
in qua erat dauid. ad speluncam odollam.
quando philistinim fuerant castra me-
tati in ualle raphaim. Porro dauid
erat in presidio. et statio philistinorum
in bethleem. Desiderauit ergo dauid et
dixit. **O** si quis daret mihi aquam de cisterna
bethleem. quae est in porta. **T**res ergo isti per
media castra philistinorum preterierunt
et hauserunt aquam de cisterna bethleem
quae erat in porta. et attulerunt ad dauid
ut biberet. **Q**ui noluit. sed magis liba-
uit illam domino dicens. Absit mihi ut in
aspectu dei nunc hoc faciam. et sanguinem
uirorum istorum bibam. qui in periculo a-
nimarum suorum attulerunt mihi aquam. **E**t
ob hanc causam noluit bibere. et re-
hebri asserunt dauid non tam desidio a-
qua propter sitim hoc fecisse. quam etiam ad pro-
bandum utrum tam fortes uiri inter-
suos inueniri potuissent qui hoc ad-
temptarent. cum autem super pro eos oblata
fuisse aqua cum tanto periculo hominum
noluisset eam bibere. sed magis sacficia-
re eam domino elegisset. gratias illi agendo.
quod tam fortes uiros in israhel dederat.
Distate autem sitiebat dauid. non aquam
quae est in bethleem. sed orturum in eadem
bethleem ex uirgine christum in spiritu pro-
uidebat. **E**rgo uolebat bibere non aquam
fluminis. sed lauacrum ex latere christi flu-
entem. hoc est non aquarum sitiebat dauid
elementum. sed sanguinem christi. **N**on enim bi-
bit oblatam aquam sed domino fudit signu-

ficant sitire se christi sacficium non natu-
re fluentem. illud sacficium in quo est remu-
sio peccatorum. illud sitire fontem eternum.
qui non periculis querit alienis. sed pericu-
la aliena deleteret. **I**uxta topologiam uero
cogitandum summopere est ut qui se illi-
cita meminit commississe. a quibusdam
etiam licet studeat abstinere. quatinus
per hoc aditorem suo satisfaciat. ut
qui commisit prohibita. sibi in se ipso
abscondere debeat etiam uocata. ut se
reprehendat in minimis quae meminit
in maximis deliquisse. **T**er certe ue-
teris testamenti alienam uirum concupi-
scere prohibet a rege uero fortia tuberi
militibus. uel desiderari aquam non penalis
uocatur. **E**t cuncti nominis. quod dauid
concupiscentie uicione transgressus. ali-
enam uirum appetiuit et abstulit. Cui
culpam digna uerba sunt secuta.
et malum quod perpetravit per penitentiam
lanata correxit. **Q**ui cum longe pro hosti-
um cuneos sederet. aquam bibere
ex eorum cisterna desidio uoluit. cuius
electi milites inter casualia aduersantium
medias erumpentes. aquam quam deside-
rauit illesi detulerunt. sed uir flagel-
lis erudit semetipsum prius cum pe-
riculo militum aquam desiderasse reprehendi-
dit. eamque domino fundens libauit sicut
illic scriptum est. libauit eam domino. **I**n sa-
cificio quippe domini effusa aqua con-
fusa est. quia culpa concupiscentie ma-
clauit per penitentiam reprehensionem suam.
Qui ergo quondam concupiscere alienam uirum

geni nequā timent p̄ etiā quia aq̄m
scupunt expaunt. Quia enim illicita
p̄petrasse meminerat. cont̄ semetip̄m
iam rigō etiam a licitis ab̄stinebat.
Abisai q̄; fr̄ ioab ip̄e erat p̄nceps tū.
et ip̄e leuauit hastam suā. cont̄ cec̄
uulnatos. et ip̄e erat int̄ tres nomi
natisim. int̄ tres secundos inclit̄
et p̄nceps eor̄. Veruntam̄ usq; ad tres
p̄mos n̄ p̄ueniat. **H**inc apparet qd̄
abytai p̄nceps erat nominatissimū
int̄ tres seq̄ntes. s; usq; ad tres p̄mo
qui sup̄ nominati sunt. n̄ p̄uenit.
hoc ē iesbaam. eleazarū et semmā.
qr̄ū actus fortissimos sup̄ narrauit.
Allegorice aut̄ hec sententia ostendit
qd̄ nemo scōy licet int̄ suos iuram̄
excellencia emineat. tam̄ usq; ad e
qualitatem potentie pat̄ et filii.
et sp̄s sc̄i p̄uenit. **V**i in psalmo sc̄p
tum ē qm̄ quis in nubib; eq̄bitur
domino. aut quis similis erit deo
int̄ filios d̄i. **D**s qui gl̄icat in consilio
scōy. magū et metuend̄ sup̄ omnes
qui in cōitu ei sūt et cet̄. **B**anaia
filius ioade uiri robustissimi qui
multa opa p̄petrauerat. de capsehē.
Ip̄e percussit duos. arihel. moab. et
ip̄e descendit et interfecit leonem in
media cistna in tempe niuis. et ip̄
se percussit uirū egyptium cuius
statura erat quinq; cubitoꝝ. et ha
bebat lanceam ut liciatorū terre
tūm. **D**escendit q̄ ad eum cū uir
ga. et rapuit hastam qm̄ tenebat

manu. et interfecit eū hasta sua. et cet̄.
Qd aut̄ sc̄ptum ē in lib̄ regi de ba
naia. qd̄ percussit duos leones moab.
et in paralyomen̄ duos. arihel mo
ab nominat. uniceam significacionē
habet. **U**iri q̄ fortissimi ista fuerūt
in regno moab. un̄ et arihel moab.
leones nuncupant̄. **A**riel enī int̄pretat̄
leo d̄i. q̄s banaias dum puocat̄ ess.
ab illis sup̄atos interfecit. **Q**d aut̄ d̄r
de banaia. et ip̄e descendit et perc̄
sit leonē in media cistna dieb; niuis.
qm̄ sit factum. iosephus narrat ap̄t̄.
quia uidelic̄ cistna fuit m̄mū p̄
funda. q̄ tempe hiemis cū eēt om̄ia
niuib; plena. ip̄a q̄; niuis niuis
aggestu fuit coepta. **Q**m̄ cum leo su
p̄ueniēs piculi nescius incidisset
ibidemq; conclusus grandi rugitu
clamaret. adcurrerant homines in
dere quid eēt. **E**t dum cū aliis ad tale
spectaculū ueniret et banaias. desi
luit in cistna. statimq; aggressū me
dys in niuib; percussit et interfecit le
onem. **S**ix itaq; figurat̄ n̄c imo
centie intor et gr̄e. nunc hiemis et
frigus karitatis pot̄ intelligi. **Q**d
aut̄ legim̄ hic. nec t̄ et in regnoꝝ
lib̄ banaiam quēdā de fortib; ist̄
descendisse in cistnam. et percussisse
leonem in tempe niuis. indifferēt
puto in locis ip̄is positam uirum.
quia et xpi gr̄a. q̄ in hoc mundo
resplenduit. et fr̄iḡ karitatis d̄i q̄
intererit homines. niuis nomine

posuit scriptura sac signari. Banaiā
 ū figuratē intelligimus saluatōrē
 qui iuxta uim nominis sui ipse edi-
 ficator domū inſpītat de q̄ p̄phā ua-
 ticinat fuerat. quia p̄ eū edificanda
 ecclīa eēt dicens. edificans ierlīm dñi.
 utiq; edificauit dñs syon. Qd̄ ūbū
 in factura eue q̄ ecclīe t̄p̄um habu-
 it. sc̄ptā p̄phā signatione posuit diceſ.
 et edificauit dñs d̄s costam qm̄ tu-
 lerat de adam in muliere. Et paul'
 construi eū uidēs ait. di edificatio
 estis. Et bene dī qd̄ banaias multa
 opa p̄petraret quia banaias n̄r om-
 nium rerū cū patre et sp̄u sc̄o odi-
 tor ē. qui in eūgelio de semetip̄o at-
 pat̄ m̄s usq; in opatur. et ego operor.
 Quēcūq; ille fecerit hic et filius simi-
 lit̄ fac. Ip̄e decapſeel dicit hoc ē de
 agnatione dī quia ad eū omnis cecū-
 scōy p̄tinet et ip̄e cap̄t ē corpi ecclīe.
 Ip̄e descendit et inſecit leonem in
 media cistna tempore nuus. quia de
 celo in t̄ram descendens et homo fa-
 ctus. leonē diabolū qui infidelitatē
 frigore torpūtem possidebat mun-
 dum. morte sua inſficiendo in p̄-
 fundū inferni detruſit. Ip̄e p̄cul-
 sit uirū egyptū cui statura erat
 quinq; cubitor. descenden' ad eum
 cū uirga. et rapiens hasta qm̄ te-
 nebat manu inſecit eū hasta sua.
 quia antip̄m ingredue peccatorū
 terrimū. qui quinq; sensib; corpis
 abuit ad p̄petranda sc̄la. p̄ uirgā

crucis sue supans. p̄phā reū nequi-
 tia dampnauit p̄petua. Nec p̄reun-
 dum qd̄ ebreus ille leonē hunc quē
 banaias inſecit. ioab intelligi opor-
 tere putat. qui in media cisterna
 idest in domo dñi ū cornua altari
 tenebat occisus ē. Ergo altare cist-
 na dī quia sic aq̄ cistne mundiciā
 affert. ita etiā nichilominū sc̄uarū
 dñi peccata expiabat. In dieb' nuus.
 quia p̄ mortē expiavit peccatū. iux-
 ta illud psalms. lauabis me. et
 sup̄ niuē dealbabor. Porro meo qd̄
 subsequēnt narrat. ip̄e q; inſecit
 uirū egyptū quē in lib' regū dig-
 num spectaculo dicit uirū ubi egypti
 tum semel filium ierā eē inſpītatū.
 qui maledixit dauid. Sciendū ū qd̄
 idem semel de baurim fuit id ē de
 electis. ideoq; egypti dicitus. quia o-
 pa illius egypti dñi blasphemiat.
 qm̄ moyses iubente dño inſecit
 in heremo imitat' fuit. Ille enim
 blasphemauit dñm. et iste maledixit
 p̄phā et regem. Et bñdicit' dignū
 spectaculo. Spectabat eū ut si eg-
 deret ierlīm. inſiceret. Habūte ī ma-
 nu hastam id ē legem dī. qm̄ si me-
 ditat' fuisset. p̄manendo in ierlīm. n̄
 p̄meret. Quia ḡ p̄ceptum regis irri-
 tum fecit exeuindo foras ierlīm. idēo
 meū abanata in uirga idest recti-
 tudie iusticie descensū ē. et hasta
 qm̄ iam n̄ rectam tenebat. ut ab
 eo extorta ē. Nec inquit fecit banaiā

filius iorade qui erat int̄ tres nomina
tissimus. robustos. int̄. xxx. p̄m̄. uerum
tam̄ usq; ad tres n̄ p̄uenerat. **I**ntelligit̄
quia ip̄e nominari digni eēt int̄ tres
robustos. idest abisai. et subachai.
et ionathan. quippe qui uirib; eis e
quiperari poss; **H**u. etiā tres erāt
sup. xxx. ut ebrei asserūt. **Q**d aut̄
sequit̄ posuit eum dauid ad auri
culā suā. ostendit̄ illum p̄ familia
ritatē ac fidē secretorū suorū eū uel
le eē osculū. **E**numeratis ḡ p̄ hec uir
ris fortiorib; dauid. qui adiuuēt
eū ut regnaret sup̄ isrl̄. sc̄pta sub
iungit̄ dicens. **H**y q; uenerūt ad da
uid in sicelech. dum adhuc fugeret
saul filiū cis. **Q**ui erant fortissimi
et egypti pugnatores. tendentes arcū.
ut utraq; manu fundis sara iaci
entes. et dirigentes sagittas. et reliq̄.

Demonstrat eos historialit̄ agiles eē.
ac strenuos ad omnē actum belli.

Illud uir̄ siḡat̄ spiritales milites xpi.
n̄ sequēs s; studiosos eē debere. et
sive in p̄s̄p̄is sive in adūsis reb; for
tes fieri oportere atq; prudētēs. ut
sc̄lm̄ apl̄m̄ mā regiam incēdētēs in
karitate n̄ ficta. in ūbo ueritatis. in
uirtute dī. p̄ arma iusticie. a dex
t̄is et a sinistr̄is pugnent. p̄ gl̄am et
ignobilitatē p̄ infamā et bonā fa
mā. ut seductores et ueraces. et cet̄.

.xviii. **S**ed et de gaddi transfugerūt ad da
uid. cum lateret in deserto uiri
robustissimi. et pugnatores optimi.

tenentes clipeum et hastam. **F**acies
eorū q̄i facies leonis. et ueloces q̄i ca
pire in montib; et cet̄. **D**e gaddi i
quit̄ hoc ē de t̄bu gad. fugerūt ad
dauid uiri robustissimi. eo tempore
q̄ fugiendo saul latebat in deserto.
q̄s leonib; comparat. p̄ fortitudinē
m̄tis. capis p̄ sensus p̄spicitatē
seu corp̄is agilitatem. **D**istice aut̄
docet nos qui militiam xpi p̄fessi
sumus. ut n̄ sim̄ paruuli et senti
b; fluctuantes. s; stabiles et immobi
les habundantes in ope dī. p̄uidē
tes bona n̄ tantum corā dō. s; etiā
corā hominib;. uidentes q̄m̄ caute a
bulem̄. n̄ q̄i insipientes. s; ut sapie
tes. ut siue manducem̄ siue bibamus.
siue aliud quid agam̄. om̄ia i gl̄am
dī faciam̄. **H**u de filis gad. p̄ncipē
exercit̄. **N**ouissimus centū militib; p̄
erat. et maximū mille. **I**sti sunt qui
transierūt iordanem. in se p̄mo. quō
mundare consueuit sup̄ ripas sua.
et om̄s fugauerūt qui morabant̄ in
uallib; ad orientālē plagam. et occi
dētālē. et ē. **D**escriptis p̄ncipib; qui
transfugerūt de t̄bu gad ad dauid.
mor̄ sc̄ptor̄ historie subiungit̄ dices.
nouissimū centū militib; p̄erat et
maximū mille. **Q**d ni fallor pot̄ ad
militium transferri. quia p̄ncipē
exercitus dī hoc ē doctor. quilibet
catholicus. qui licet nouissimus diei
possit p̄p̄e obseruantia humilitatē
tam̄ centū militib; q̄ in castis ecclesie

simplici deuotione. xpi militiam agit. merito pferatur. quia pfectioni uirtutum studet. Et maxime mille. **M**axime ille dici potest qui scientie pfidio fult labore pie exeret pdicationis. cu bonis exemplis. cum id qd ubi docet. opando confirmat atq; ob hoc eterna beatitudine q millenario numio designat digni apparebit. **H**ec enim anglis in uisione damelis ad ppham loquens. ita distinguere uidet inter alia dicens. Qui docti sunt fulgebunt q splendor firmanit. et qui ad ueritatem erudiunt multos. q stelle in ppetuas eternitates. **Q**ui sententia beatus ieronim in tractatu damelis ita exponit dicens. Magistri habebunt similitudinem celi. et qui alios erudiunt stellarum fulgori comparabunt. **N**on enim sufficit scire sapientiam. nisi et alios erudias. taciteq; sermone doctrine altum nisi edificans. mercedem otiosus recipe nisi potest. **Q**ue locum theodotion ita exprimit. **E**t intelligentes fulgebunt q splendor firmanit. et de iustis plurimi q in eternum et ult. **S**olent nisi nulli querere utrum doctus scis. et simplex scis. eandem mercedem habeant. et unam in celestibus mansionem. **U**bi uero iuxta theodotionem dicit. qd docti similitudinem celi habeant. et absq; doctrina iusti stellarum fulgori comparantur. tantumq; sicut inter erudita scitatem. quantum celum distat ex stelle. **H**inc q paulus apostolus ad discipulum scribens ait qui bene

psunt pbrum duplici honore digni habeant. maxime qui laborant in uerbo et doctrina. **H**inc ad thessalonicenses dicit. **R**ogamus autem uos fratres. ut noueritis eos qui laborant inter uos. ut habeatis illos habundantius in karitate. propter opus illorum. pacem habete cum eis. **I**sti sunt inquit qui transierunt iordanem. in se primo. quando inundare consuevit super ripas suas. **Q**uid pro iordanem flumem in quo dominus baptizatus est nisi aqua baptismatis designat. **T**ransierunt ergo doctores sancti iordanem in se primo. quando inundare consuevit super ripas suas. quia apparente in carne filio dei. et annum illum consecrante quem esaias propheta predictum acceptabile esse domino. statim ut baptismi sacramenti suo baptismate consecrante. copiosissime ipsius munus predicando atq; baptizando in toto orbe dilatauerunt. et omnes fugauerunt. qui morabantur in uallibus. ad orientalem plagam. et occidentalem. quia omnes qui ex iudeis. quos orientalis plaga propter ortum legalis scientie designat. uel ex gentibus. quos occidentis climma propter occasum naturalis prudentie exprimit. quoniam illi idola colendo perdidierunt. inueniebantur delectari in rebus mundanis. ac secularibus desideris. et nolebant ad artem uirtutum et sapientie culmen ascendere. contra predicatione euangelii fugerunt. quia resistere maiestati diuine nullomodo potuerunt. **U**bi propheta ex persona ipsius

et sanctam rusticitatem.

ad dñm saluatori ait **I**mmicor mōy
dedisti in dorsum et odientes me de
pdidisti. Et ieremias. Qui turbat in
quit mare et sonat fluctus ei dñs
exercitū nom̄ eius. **V**enerūt autē et
de bemanin et de uida ad p̄sidium
in q̄ morabat̄ dauid. **E**gissus q̄ ē dauid
obuiam eis et ait. **S**i pacifice uenistis
ad me ut auxiliemini in cor meum
iungat̄ uob. **S**i autē insidiamini in
p̄ adūsarijs n̄r̄s. cum ego iniquitatē
in manib; n̄ habeam. uideat d̄s pa
trum n̄r̄oꝝ et iudicet. **S**p̄s ū induit
abyssai p̄ncipem int̄. **r̄r̄** et ait. **T**u
sum o dauid. et tecum fili isai. **P**ax
pax t̄ et pax adiutorib; tuis. **T**e enī
adiuuat d̄s tuus. **S**uscip̄ ḡ eos da
uid. et constituit p̄ncipes turme.

Quid p̄ aduementes milites de t̄bu
uida. atq; de t̄bu bemanin ad da
uid. q̄s ip̄e fide eoy explorata p̄
ncipes constituit sup̄ turmas. n̄ docto
res iudoy atq; gentiū designantur.
De quib; paulus qui ex t̄bu bema
nin exortus ē. in eplā sua testat̄
dicens. pet̄ et iacob; et iohes qui
uidebant columpnę eē dextras in
dedunt et barnabe societatis. ut
nos in gentes. ip̄i autē in cūmēsi
onē ūbum dī seminarent. **H**ū ḡ
ad redemptorē n̄r̄m uementes. de
fidi sue uirtute ab omniū cultoy
cognitione explorati s̄t. **U**n̄ ē illud
qđ dñs discipulos suos in eūglio i
trogans. quē eū homines eē dicerēt.

cum diūsas opiniones hominū de
se ab eis audiss; nouissime eoy fidē
requisiuit dicens. uos autē quē me
eē dicitis. **R**espondit ei amessai m̄.
pet̄ uidelic̄ apl̄s. unus p̄ omniū di
cent. **T**u es xpc filius dī uiui. **C**ui
respondit ih̄c. **B**eat̄ es symon bario
na. quia caro et sanguis n̄ reuelauit
t̄ s; pat̄ n̄r̄ qui ē in celis. **E**t ego dico
t̄ quia tu es petrus. et sup̄ hanc pe
tram edificabo eccliam meā. et pot̄
inferi n̄ p̄ualebunt adūsus eā. et
dabo clauēs regni celoy. et qđcumq;
ligaueris sup̄ t̄ram. erit ligatū et in ce
lis. et qđcūq; solueris sup̄ t̄ram. erit
solutum et in celis. **H**oc ḡ in p̄ fidei
sue laude. n̄ solum petrus. s; et alii
apl̄i nec n̄ et doctores sc̄i remmian̄
sūt. quia p̄ncipes sc̄dm̄ sententiā ue
ri dauid sup̄ omnē t̄ram ab ip̄o cō
stituti. potestātē h̄nt ligandi atq;
soluendi. p̄t̄ causa iusticie. eis dic
tauit. **H**inc q̄ alibi in eūglio ip̄a
uitas ordinans p̄dicatores suo ait
illis. **A**m̄ dico uob. qđcumq; alligaueris
sup̄ t̄ram. erit ligata et in celo.
et qđcumq; solueris sup̄ t̄ram. erit
soluta et in celo. **H**inc et p̄ resurre
ctionē apparet. insufflauit in eos
et dixit. **A**ccipite sp̄m sc̄m. q̄r̄i rem
seritis peccata remittunt̄ eis. et q̄r̄i
retinueritis. retenta s̄t. **B**eat̄ q̄ domi
qđ gr̄a dī suscepit. p̄ humilitatis
custodiā ulesum usq; ad finē uite
seruauit. ut summū pat̄familia s̄t.

eundem pmissu suu ueniens. et ita
facientem repleus sup omnia bona sua

Quando g reuisus e. **I**stituat illi. **xxx.**
in siclech. transfugerit ad eum de
manasse. ethual. et iozabaad. et iediel.
et michahel. et iozadab. et helui. et sa
lathi. pncipes militu in manasse. hu p
buerit auxilium dauid aduersus lacru
culos. et ret. **I**sti g qui de manasse
ueniunt ad dauid. eo tempe cepunt
uenire q dauid cum philistum adus
saul decreuit pge in pluum. ut hysto
ria demonstrat. S. quia a philisteis re
missus in siclech reuisus est. et inuenit
uiores suas ab amalechitis captiuas
abductas. urbeinq succensam. ut lib
regum narrat. tunc uementes pbuerit
auxilium dauid. aduersus lacruculos
qui depdant sunt uiores ei. et eoz qui
cum ipso erant. et filios ac filias. **O**is
tie aut. hu. vii. pncipes qui ueniunt
de manasse. siqant pmos doctores ec
clie de iuda. qui septiformi sps sci gra
illustrati. auxilium pbuerit dauid nro
aduersus lacruculos. hoc e aduersus hec
eos. siue etia malignos sps. qui semp
student de ecclia qscuq; p sunt p frau
dem rapt. atq; in captiuitate erroris
ac uicioz tradere. **D**e ipoz etiam docto
ru munio fuit ille. qui ad discipulos
sebens ait. di simi adutores. di agculti
estis. di edificatio estis. **D**o aut gras qui
semp triumphat nos in xpo ihu. et odore
notarie sue manifestat p nos in omni
loco. **S.** et illud qd sequit qd p singlo

dies ueniebant ad dauid ad auxili
andum ei. usq; dum fieret grandis mi
merus q; creuit di. **h**ic ebrei dicunt
iuxta historia tantum munum creui
uisse illoz qui uenerit dauid in aux
ilium. donec fieret ille nimius arma
toz qui egssus e ex egypto. hoc e ser
centoz milium qs moyses p rubru
mare eduxit in desertu. tam altiori
intellectu significat cotidie meriti
dauid. nri fidelium numeru cresce
re. donec electoz di qui ad etiam ui
tam pdestinati sut summa comple
ant. quia qs pscuit hos et pdestina
uit. et qs pdestinauit hos et uocauit
et qs uocauit illos et iustificauit. qs
aut iustificauit illos et glificauit. **P**or
ro qd sequit. iste q; e nimius pncipu
exercitus qui ueniunt ad dauid cu
eet in ebron. ut transferret regnum
saul ad eum. iuxta ubi domini. huic
misterio conuenient aptat. quia h
doctores sci. hoc et fideles discipuli
maxime appetunt. totozq; nisu de
certant. ut psee legis historie cult
in spirtalem euiglij transferat intelli
gentiam. ut q uetera transeant et
omnia facta sunt noua. **I**oiada q;
pnceps de stirpe aaron. et cum eo tri
a milia sercenti. **S**adoch etiam puer
egre indolis. et domus pati ei. pnc
ipes. **xx. duo.** **I**stum ioiada pnci
pem de stirpe aaron. ebrei tradunt
fuisse finces filii eleazari ad cui
comparationem puer uocat. quia

at. dec.

etate ac iūto minor fuerat. Qd ū dīc
p̄ncipes cum eis uenisse. s̄ḡat sacdo
tum numerū. qui in domo patris sa
doch. hoc ē in domo leui. antiquit̄
scdm legis p̄cepta ordinati s̄t affuisse.

Oe filius q̄ isachar. uiri eruditi q̄t
qui noīant singula ad p̄cipiendū
qd̄ facē deberet isrl̄ p̄ncipes ducēti.
Omnis aut̄ reliq̄ t̄bus. eoz osilium se
q̄bat. **D**octores legis in t̄bu isachar
fuisse tradit̄. qui erant uiri eruditi.
et noīant singula tempa legaliter de
ceruere. Ipi enim erant legis doctores.
ipi computatores tempum. et magi
tri fuerunt ad int̄mandū festiuita
tum agruā celebratiōē. ceteras q̄ legi
cerimonias obseruanda. In dictumē
in b̄ndictionib̄ quib̄ iacob singulos
filios b̄ndixit isachar asinus fortis
accubans int̄ t̄minos. uidit requiem
qd̄ eēt bona. et t̄ra qd̄ optima. et sub
posuit humum suū. ad portandum.
factusq̄ ē t̄bitis seruent̄. **M**itace
aut̄ isachar. qui int̄ptat̄ merces. re
fert̄ ad ppl̄m gentium. qm̄ domū sā
guinis sui p̄cio ē merces. **H**ic isachar
asinū fortis sc̄bit̄. quia p̄us gentiū
ppl̄s. quasi brutū et luxuriosū ani
mal erat. nullaq̄ ratione subsistens.
nē ū fortis est. saluatori n̄ro n̄tis
subigens. ac redemptori domino
colla subiciendo. iugum discipli
ne euāḡice p̄fert. **H**ic accubans in
t̄ t̄minos. uidit requiē qd̄ eēt bo
na. et t̄ram qd̄ optima. **I**nt̄ t̄mino

.155.

occulta

namq̄ accubare ē p̄stolato mundi fi
ne requiescē. nichilq̄ de huius q̄ nunc
ūsantur in medio q̄rere. s̄. ultima de
sidare. **E**t asinus fortis requiem et t̄ra
optima uidit. cum simplex gentilitas
idēo se ad robur boni opis erigit.
q̄ ad et̄ne uite patam tendit. **U**n̄ enī
appont̄ humum suū ad portandū.
quia dum ad p̄missam requiē p̄ue
nire desidat̄. cuncta mandatorū opa
libit̄ portat. **U**n̄ et factus ē t̄bitis
seruent̄. hoc ē regi et. xpo suo. fides
bona. opumq̄ bonoz munia offerent̄.
sive t̄bitis seruit̄ cum ubi munifici
deuotis auditorib̄ exhibet. quib̄ de
bitor ē talentū dñi ad multiplicandū.
in bonoz opum augm̄to tradere. **U**nde
paulus de p̄dicatione sua ait. sapient̄
tib̄ et insipientib̄. debitor sū. **E**t alibi.
nam si euāḡizauero n̄ ē m̄ gl̄a. neces
sitas enim m̄ incumbit. **S**e enī t̄n̄ ē
si n̄ euāḡizauero. **S**i enī uolens hoc
ago. mercedem habeo. si aut̄ inuit̄.
disp̄nsatio m̄ exedita ē. **Q**ue ē q̄ mer
ces n̄ra. **U**t euāḡm̄ p̄dicans sine
sumptu ponam euāḡium. ut n̄ abut̄
tar potestate n̄ra in euāḡio. **H**am
enī lib̄ eēm ex omnib̄. omnium me serm̄
feci ut plures inē facerem. et factus sū
uidens tāqm̄ iud̄s. ut iud̄os lucraret̄.
Hys qui sub lege s̄t. q̄ sub lege eēm
cum ip̄e n̄ eēm sub lege. ut eos q̄ sub
lege erant lucr̄ facerem. **H**ys qui sine
lege tāqm̄ sine lege eēm. cū sine lege
d̄i n̄ eēm. s̄ in lege eēm. xpi. ut lucr̄

faciem eos qui sine lege erant factus sui
 infirmis infirmus ut infirmos lucrificem.
 Omnibus omnia factus sum ut omnes facerem
 saluos. Omnia autem factio propter euangelium ut
 particeps eius efficiar. Ecce hic spiritalis
 negotiator tributa se soluit non uni sed plu
 ribus demonstrat quia iudeis ex gen
 tibus ecclesie christi uerbum fidei predicando.
 bonis exemplis ita se omnibus aptauit
 quod omnibus placeret omnibus proficeret ac
 cuiusque diaconis personas ad obedi
 tiam se certatim impudendam concili
 aret. Unde sequitur. omnis autem reliquus
 consilia eorum sequebantur quia iustus est ut
 sanctis doctoribus fideles quoque obedire in
 euangelio christi non detrectent. Hinc quoque enu
 meratis hiis qui de singulis tribubus ad
 dauid uenerant subiungit. Omnes
 isti uiri bellatores et expediti ad pug
 nandum cum corde perfecto uenerunt in ebros
 ut constituerent regem dauid super unum
 solum israel. Sed et omnes reliqui ex israel u
 no corde erant ut rex fieret dauid. Quia
 apostoli et apostolici uiri ad dauid nostrum con
 ueniunt. spiritalique illi coniugio copula
 tur. omnes reliqui tam ex iudis scilicet
 quam etiam ex gentili populo uno corde
 pari que uoto optant ac per uiribus certant
 ut rex fiat dauid ut ipsi uidelicet reg
 num christi fiant quibus ipsa uitas aut
 regni dei in uos est fuerunt apud dauid
 tribus diebus comedentes et bibentes que para
 uerunt eis fratres sui ex isachar et zabulon
 et neptalim et cetera quia omni tempore
 fidei unitatis fidem tenentes manent in

deuotione eadem ut ea que per ipsum doctorem
 hoc est apostoli ex diuinis dogmatibus illis pre
 buerant alimta gaudentes accipiant.
 et de bonis preceptis letabundo. omnium
 bonorum largitori perpetua gratias referant.
 Hinc autem consilium dauid cum tribunus
 et centurionibus et uniuersis principibus
 et ait ad omnem cetum israel. Si placet
 uobis et a domino deo nostro egredietur ser
 mo que loquor mittam ad fratres nostros
 reliquos in uniuersas regiones israel et
 ad sacerdotes et leuitas qui habitant
 in suburbanis urbium ut eggerint
 ad nos et reducamus archam dei nostri ad
 nos. non enim requisitum eam in diebus
 saul. Et respondit uniuersa multitudo
 do ut ita fieret. Placuerat enim ser
 mo omni populo. Quid est quod dauid con
 silium inuit cum tribunus et centurionibus
 et uniuersis principibus israel ut eggerata
 multitudine archam dei transferrent de
 colle cariatharum ad se non quod redeper
 tor noster cum apostolis et prophetis atque euan
 gelistis disponit qualiter fideles incar
 nationis sue a populo populo per uerba lege
 et prophetarum ministrantibus ipsis euan
 gelii doctoribus ad gentium salutem trans
 mittat. Hoc est enim de colle cariathi
 arum que est in iuda et interpretatur ciuitas
 siluarum ad se archam domini transferre
 de eminentia uidelicet scripturatur apud
 iudeos collocata. uel umbra nemoro
 sa figuratur habundans ad intellectum
 gentilis populi uel ecclesia christi fundat fidei
 domini perducere. Et bene scriptum est deo

ait

12

dicente. qd n̄ requisierunt eam in dieb:
saul. quia p̄manente synagoge statui
tempib' ueteris testam̄ti. q̄i n̄ requi
suer̄ archam dñi. quia sp̄italem sensu
qui latebat in littera. ille p̄ls ad ap
tum p̄ducē n̄ potuit. sic sub gr̄a noui

testam̄ti manifestū ē creditib' i xpm.
Vñ apls paulus in eplā sua gl̄atur.
sedm̄ reuelationē s̄ notum eē sac̄m̄ti
in mistio xpi qd̄ alyis generationib' n̄ ē
agniti filijs hominū. sic nūc reuela
tum ē sc̄is eius aplis et p̄p̄tis i sp̄u.
eē gentes coheredes. et concorporales.
et participes p̄missionis in xpo ih̄u.
p̄ euangl̄m. ut innotescat p̄ncipibus
et potestatib' in celestib'. p̄ eccliam mul
tiformis sapientia d̄i. sedm̄ p̄finitionē
sc̄lorū qm̄ fec̄ in xpo ih̄u dño n̄ro.

Quo placente omnib' consilio agḡauit
dauid cunctū isrl' a sior egypti usq;
dum in ḡtharis emath. ut adduceret
archā d̄i de cariatuarim. Sior egypti
flumius ē ut fert̄ deriuat̄ de q̄ in
ieremia ita sc̄ptum ē. Quid t̄ ē ad ui
am egypti. ut bibas aq̄s sior. P̄ q̄ int̄p̄
tes aq̄m turbidam int̄p̄tati s̄t. quia
sior firman̄ti nouū ul' turbidū int̄
p̄tatur. Emath quippe ciuitas ē dama
ci. qm̄ expugnauit rex assiriorū. q̄ et i
amos emathraba scribit̄. qd̄ nobiscū
sonat emath magna. h̄ et nunc epi
phania nuncupat̄. Deniq; p̄ h̄ duo
uocabula. hoc ē sior et emath. totā
tiam rep̄missionis comp̄hēdit̄. ex q̄
unūsus isrl' conḡgat̄ est ad dauid.

Sior quippe hoc ē riuū sine ortē
tem egypti australe partē t̄r. et p̄
emath septemprionalē designat̄.

Et ascendit dauid et om̄s uiri isrl'
ad collem cariatuarim. q̄ ē in iuda.
ut afferret inde archam domini
d̄i seditis sup̄ cherubim. ū inuocati
ē nom̄ eius. Imposueritq; archam in
plaustrū nouū. de domo ammadab.
Oza aut̄ et fr̄es eius inuabant plau
strum. Porro dauid et unūsus isrl'.
ludabant coram dō omni uirtute. in
canticis et cytharis. et psaltis et tim
pauis. et cymbalis. et tubis. Ascend
inquit dauid et om̄s uiri isrl' ad col
lem cariatuarim. q̄ ē in iuda. ut affer
ret in archam domini. Quos isrl'. hic
ū estimo sc̄ptorem omnes masculos
qui ad uirilem etatem p̄uenerant. s̄
electiores q̄sq; ac nobiliores intelli
gisse. Numerus aut̄ uirorū qui ad hoc
agḡati sunt. uidet̄ in lib' regū comp̄hē
sus. ū sc̄ptū est. Conḡgavit aut̄ dauid
om̄s electos ex isrl'. xxx. milia. et ē car
atharim ḡ. q̄ et cariatuarbe alibi d̄i
ciuitas saltuū. una ē de urbib' gaba
onitarū. p̄tinens ad t̄bum iuda. em
tib' ab helia diospolim. in miliario. De
hac fuit urias p̄pha. quē uisectō
ioachim in ierlm̄. sic ieremia scribit̄.
S̄ et filius sobal cariatuarim appel
labat̄. sic in p̄senti lib' sup̄ius ostendit̄
ē. Cum aut̄ p̄uenissent ad aream.
chidon. tetendit oza manū suam ut
sustentaret archam. Bos quippe lafet

mens paululu inclinariat eam. **I**rat e
 itaq; domui. cont ozam et percussit eu.
 eo qd tetigiss archam et mortuus e ibi.
 coram dno. **C**onstatq; e dauid eo quod
 diuidiss dñs ozam. uocauitq; locu illu
 diuisio oza usq; in p'sente diem. **N**ota
 dum aut qd in lib regum u istius lo
 ci nrao facta e n area chidon. s area
 naon nominat. **N**aon em aquila in
 tptatur aream pparatam. **C**hidon aut
 intptat clipeus. **T**radit enim ille loc ee
 u iofue stabat qndo dictum e ei leua
 clipeum cont urbe abi. **Q**d aut septu
 e de oza qd percussit eu dñs. eo qd te
 tigiss archam. **C**onstatq; sic dauid qd
 diuidiss ozam. tradunt ebrei qd abi
 nadab sacerdos iusserit duob filijs sui
 oza. et aroa. ut portarent archa dñi
 humis suis. iuxta legis pceptu. **S** qd
 nec ipi eam portauit. neq; caracha
 tis ad portandu dedunt. idco oza
 morte multat fit. **S**icut em peccatu in
 transsione mandati. s iam pena pec
 cati in sustinendo archam plaustris
 imposita. **N**on percussus e. **D**iuisio em
 oza tradit ee in hoc qd aruiss bra
 chium ei. et humis u archa dñi por
 tanda fuerat. et in illius loco diuisio
 qdam facta e hoc e distinctio obedi
 ne. et inobedientie. **E**t timuit dñm
 te tempis dicef. **Q**uom possu ad
 me introducere archa dñi. **E**t ob hac
 causam n eam adduxit ad se. hoc e
 in ciuitate dauid. s autem in domu
 obedi edo gecher. **M**ansit g archa

di in domo obedi edom tñ insib. et bu
 diu domui domui ei. et omnib q habe
 bat. **I**deo enim autem dauid archam
 dñi. in domu obedi edom gecher. quia
 et ipse leuita erat. quia ignorabat ad
 huc ob qm causam indignatio di ue
 niss in ozam. **P**ostqm u cognouit cau
 sam p q oza percussus e. iussit eam co
 portari in humis leuitaru. sic in se
 quib demonstrat. **I**git in historia be
 ati regis et pphete dauid. qua archa
 adduxisse narrat. humilita appbata.
 supbia dampnata. et temeritas iud
 dicata monstrat. quia et ipse dauid.
 qui cora archa dñi humilit saltare
 n erubuit. mox pmissione filij di ex
 sua stirpe nascituri suscipe pmiu.
 et contur. q eandem illius humilitate
 desperit. emul semine fecundari n uita.
 ppetue sterilitatis lunt. **S**acerdos q; qui
 archam inconsiderata temeritate tetigit. au
 sus sui reatum immatura morte pur
 gavit. **I**ntueri necesse e. qm delinqt
 qui ad corp domini reus accesserit.
 si deuot ille sacerdos morte multatur.
 qui archam illa dominici uidelicet
 corporis figura. minori qm debuit ue
 neratione corripuit. **V**erū iuxta alle
 goriam dauid. xp̄m. archa ecclia sig
 nificat. **Q**uesiuit aut dauid. archa
 in ciuitatem sua adduce. s causa in
 tuenente contra. ad temp ea deu
 tat. ac sic demceps qd multu delecta
 uerat expleuit. quia dñs in carne ap
 parens. euanglm filijs isrl. sue ui

delicē genti predicantur & ceteras ex parte
contigit in isrl̄ donec plenitudo ge-
ntium mitteret et sic omnis isrl̄ saluus
fieret. **S;** ut hec enucleatius pateant
p̄ singula uideamus. **I**ggauit ḡ dauid
omnes electos ex isrl̄ ut in lib̄ regum
sc̄ptū ē. **xxx** quia dñs eccliam p̄mitti-
uā ex isrl̄ instituit. n̄ quidē omnem
isrl̄ s̄ electos q̄sq; s̄ s̄fortiauit. **N**one-
nim om̄s qui ex isrl̄ h̄y s̄ isrl̄ty.
s̄ filij p̄missionis deputant̄ i semine.
Qui. **xxx** fuisse referunt̄. id ē fidei o-
pis et spei firmitate p̄fecti. **T**ria e-
nim p̄ cōfessionē sc̄e trinitatis ad fidē
p̄tinent. **x** p̄t̄ decalogū legis ad opa.
mille p̄t̄ sui p̄fectionē ad spem ui-
te et̄ne qua sup̄ius aliquid non ē sic
num̄us millenario maior nullus est.
Et si enim. **x**. si. **xxx**. si etiam mille mi-
lia dixeris. n̄ ip̄m mille numerando
transcendis. s̄ ul̄ p̄ se ul̄ p̄ minores
num̄os septus duendo multiplicas.
Tria ḡ p̄. **x**. multiplica. ne fides sine
opibus mortua sit. **I**tem. **xxx**. p̄ mille
multiplica. ēc̄ fides q̄ p̄ dilectionē opa-
tur. n̄ alibi q̄m in celis retributionem
speret. **E**lecti ḡ ex isrl̄ p̄p̄os recte cre-
dūtes. opantes. sp̄antes insimulant̄.
uiri aut̄ iuda qui erant cum dauid
ip̄os ap̄los et doctores qui lateri xp̄i
q̄i familiarius adherēbat̄ iudicant̄.
Quo utq; stipat̄ exercitu dom̄i. ar-
cham adducere id ē eccliam et meoy
qui n̄ credidūnt cordib̄ inserere gav-
des. **I**mponit̄ aut̄ archa plastro no-

uo. ut noui testam̄ti gr̄a renouat̄ in
baptismo m̄tib; infundat̄. unū. no-
uū nouis ut̄b; conseruandū mandet̄.
Erat quidem p̄us archa in domo am-
nadab. qui erat in gabaa. quia eadem
q̄ n̄c̄ p̄dicatur ecclie fides. et ante in-
carnationis dom̄ice temp̄ florebat.
in h̄is qui p̄pharum pat̄archarūq; s̄
deuotionem secuta. **A**mnadab enim
qui int̄p̄tat̄ pat̄ m̄s spontaneus. uel
abraham pat̄rem fidi. ul̄ moysen legi-
latorem significat. **Q**ui utq; in gabaa
custodit archam. quia sublimi uirtu-
tis exemplo creditum pectora munit̄.
Vn̄ et gabaa collis int̄p̄tat̄. qui ē loc̄
in ciuitate cariatharim. **G**lata ḡ fuit
archa iudebat dauid et omnis isrl̄ co-
ram dño diuisis musicoy gen̄ib; quia
mor̄ incoante noue gr̄e p̄uino dñs
ad exhibēdas dō pat̄ laudes humi-
tatis omnes inuitat̄ dicens. qui in in-
iustrat me sequat̄. alii dando p̄ sp̄m
sermonē sapientie. alii sermonē sc̄e-
tie. alii genera linguarū. alii gr̄am cu-
rationum. et cetera. **S;** h̄is atq; huiusm̄
carissimati gen̄ib; p̄grediente archa.
id ē crescente ecclia p̄mittiua uentū
ē iuxta historiam regum. ad aream
naon. id est aream p̄paratam. genti-
um iudelicē eccliam fidi ueritate cō-
secrandam. de q̄ ioh̄s ait et p̄mitti-
bit aream suā. **S**ive ad aream eli-
don. hoc ē clipeū sc̄m̄ id qd̄ in p̄-
senti historia continet̄. quia in eadē
ecclia certa ē p̄fectio fidelib; adiu-

toru di. **U**n dicunt eum ppha: dñe ut
 scito bone uoluntatis tue coronasti
 nos. **U**bi sacerdos qui archam incauti⁹
 q̄ corrigendo tetigit mor a domino
 percussus occubuit quia iudoy ppl̄s dñi
 gentib̄ inuadet. salutis se munere p̄
 uat dum legē uult eūglio miscere
 utiq; s̄ grām tollit. **E**t tenuit inquit
 eam. qm̄ calcitrabant boues. **B**oues
 quippe calcitrare est. p̄dicatores eūglio
 liberius cca fidem agere. neq; scdm̄
 consuetudinem legis ingdi. s; salbata
 neomenias c̄uincisionē uictimasq;
 sp̄italit̄ in̄ptari. **Q**s uelut errantes
 corrigere temptabant qui descendū
 tes de iudā docebant fr̄es. quia nisi
 c̄undamini scdm̄ morē moysi nō
 potestis salui fieri. et de quib; iacob
 ad paulum: uides inquit frat̄ q̄ milia
 s̄ inuidis qui crediderunt. **E**t omnes
 h̄j emulatores s̄ legis. **O**b causam q̄
 sacerdotis occisi. dauid noluit ad se di
 utere archam dñi in ciuitatē dauid.
 s; duxit eam in domū obeth edom ge
 thei. quia respicientib; iūbum iudeis
 ne amplius audita et n̄ suscepta p̄di
 catio noceret. apli ab eis ablata. et
 ad gentes imbuendas sunt missi.
Un et locus aree naon. q̄ gentiū fidē
 domini gr̄e p̄paratā demonstrat. p̄
 cussio ora uincupat̄ iudeliē qz illoy
 delicto salus gentib; ē collata. **O**beth
 edom namq; qui in̄ptat̄ seruens
 homo. ille ē utiq; de q̄ dñs ad patrē
 ostendit inquit me in cap̄ gentiū.

ppl̄s quē n̄ cognouit seruauit in. **U**n
 iudoy abiectioē q̄ ore mortem p̄
 mittent ait eripies me de contūcti
 omb; ppl̄i. **C**ui rei nom̄ q̄: urb; ogit
 geb̄ enim in̄ptatur torcular. signi
 ficant̄ crucē in q̄ uital uera calcari et
 ex p̄mi dignata ē a q̄ cunctus genti
 um ppl̄s merito gecheus appellari po
 test. cum dicit̄ in aut̄ absit gl̄ari. n̄
 in cruce dñi n̄ri ih̄u xpi. **T**res aut̄
 in̄ses quib; ibidem archa demorat̄.
 fides spes. et karitas ē. **S**ic enim di
 eb; adimplet̄ in̄sis. ita singule uir
 tutes suis q̄q; passib; ad p̄fectionē
 pueniunt. **H**u in̄ses quib; plenitu
 do gentium in̄aret. currere n̄ cessat.
Cognouitq; dauid eo qd̄ sfirmas
 s; eum dñs regem sup̄ isrl̄. et sub
 leuatum eēt regnū suum sup̄ ppl̄m
 eius isrl̄. **A**cepit q; dauid alias ux
 ores in ierlm̄. genuitq; filios et filia.
 et ceta. **S**ed fortasse quis dicat. **S**i da
 uid ymaginem xpi gerebat. q̄modo
 multas uxores et concubinas habu
 isse d̄t̄. cum has rex xps et horres
 cat et dampnet. **H**oc enim p̄ figu
 ram fiebat. **M**ultae enim uxores dō
 multarū gentium et nationū ima
 ginem indicabant. q̄ p̄ fidē xpi con
 sortio unguunt̄. **C**oncubine si eius
 significant̄ hereticoy ecclias. q̄ sub
 xpi nominis titulo se manē gl̄ant̄.
 s; quia p̄t̄ carnalia lucra xpm̄
 sectantur. n̄ singel; s; concubine uo
 cant̄. **D**emq; si nūc reges plures ha

beant uires uel concubinas cū est.
quia iam transierit figure. p quib' uir-
ores uel concubinarū uenia secedebat.

At nē quia figure transierit. uenia mul-

Axiii **A**udientes autē philisti. gla dat
eo qd unctus eet dauid in regē
sup unūsum isrl. ascendunt oēs
ut q̄rerent eum. Qd cū uidiss. dauid.
egressus ē obuiam eis. Porro philistum
uenientes. diffusi sunt in ualle rapha-
im. Consultat q; dauid dñm dicens.
Si ascendam ad philisteos. si trades eos
in manu mīa. Et dñr ei dñs. Ascende
et tradam eos in manu tuam. Cumq;
illi ascendissent in baalpharasim. per-
sit ibi eos dauid. et dix. Diuisit dñs
inimicos meos p manu meā. sic diui-
dunt aq. Et idē uocantū ē nom loci
illius baalpharasim. et cet. **Q**uid est
qd audita unctione dauid in regem
sup isrl. ascendunt philistum omnes
ut q̄rerent eum. n̄ qd diffamata euā-
gelij grā. et impi. xpi in toto orbe p-
dicatio. omniū gentiū nationes undi-
q; p̄mū consurrexerūt ut adūsarent
euāgelio pacis. Uenebant ḡ ut q̄rerēt
eum. n̄ ut fidi deuotioē illum susci-
pent. s; ut dolo nequitiē resisterent.
Aptēa talit̄ q̄rentes n̄ meruerūt inue-
nire. sic ip̄a ueritas atq; ad iudeos. ego
uado et queretis me. et in peccato urō
moriemini. Quo ego uado. uos non
potestis uenire. Quare n̄ potuerunt
uenire. n̄ quia noluerūt credere. Sine
fide enim. nullus saluari pot. Egit

ḡ dauid obuiam hostib' suis. cū illi
beneficiū sui munera palam ostendit.
s; qui in gr̄as donoy dñi exstit. more
s̄ iudicio p̄pō acquirit. Qs̄ percutit da-
uid n̄ in baalpharasim. cum fidelium
plebes p̄ electionē gr̄e s̄ coniungit et
impios atq; blasphemos p̄ discreto-
nem iusti iudicij a se expellens. in tar-
tarum inferni dampnando detrudit.

Alia etiam uice philistum irruerunt.
et diuisi sunt in ualle. Consultatq; r-
sum dauid dñm. et dix. ei dñs. Non ascen-
des p̄ eos. Recede ab eis. et uenes cont-
illos ex adūsō puoy. Cūq; audieris so-
nitum gra. diemal in cacumine puoy
tunc egredieris ad bellum. Egressus est
enim dñs ante te. ut percutiat castra
philistinoy. et cet. **Q**uid ē ḡ qd dñs
ad iudiciū aduentus sui contra hos-
tes suos dat signū gradientis in cacu-
mine puoy. n̄ qd inuisibilis dñs qui ma-
iestate sua omnib; p̄minet p̄ inuisibilia
opa potentie sue ostendit magnitudi-
nem. Iuxta illam pauli sententiā. qua
ait. inuisibilia enim ipsius a creatura
mundi. p̄ ea q̄ facta intellecta conspi-
ciunt. sempiterna q; uirt' ei et diuini-
tas. Iustice autē instruit fideles suos
dñs ut i omnib' eius opitulationis
q̄rant auxiliū. et tunc p̄ficere se p̄le-
stidant in conflictu certaminū. quā
aduentum s̄ sentient adēe diuinum.
Cacumina ḡ puoy. p̄sunt p̄ significa-
tionē celsitudinē p̄fectionis ex p̄me-
re scōy. Dat ḡ signū doctorib; suis.

ad predicandum in mundum directis. ut sci
 ant quando et ubi oporteat predicacionis ex
 ercere officium hoc est ut illuc sequitur
 deuotionis sue ministerio. quod spiritus sanctus qui
 mundis electorum cordibus preest instinctu
 suo duxerit ammonendo. **S**nde
 legitur in actibus apostolorum quod paulus
 et silas apostoli christi transeunt per
 et galatie regionem. uerum tamen sunt a spiritu
 sancto loqui. uerbum in asia. **C**um uenisset
 autem moesiam. temptabant ire bithu
 am. et non permisit eos spiritus ihesu. **C**um autem
 pertransissent moesiam. descendunt ad
 adem. **E**t uisio per noctem paulo ostensa
 est. **H**ic macedo quidam erat stans. et de
 precans eum dicens. Transiens in ma
 chedonia adiuua nos. **U**t autem uisum
 uidit. statim quasi perficisci in mace
 doniam. certi facti quod uocasset eos deus
 euangelizare eis. **N**otandum autem quod
 ubi in nostra editione legitur in cacumine
 pyrorum. dicunt in hebreo non pyrorum sed fl
 entium haberi. **D**e quo ita sentiri potest
 Et aduerso itaque flentium uentur uibr.
 hoc est ex aduerso idolorum suorum. ubi scilicet
 idola eorum erant in quibus confidebant.
Que idola ideo flentium uocantur
 quia fletu digna sunt et eos qui ea co
 lunt. ad fletum miseriarum perducunt.
Flentium itaque eorum idola ob blasphe
 miam hic sermo diuinus uocat ydo
 lum moab. contaminatio moab. et cum
 audieris inquit fontem gradientem in
 cacumine flentium hoc est cum audieris
 a potentatibus angelicis paganorum ydola

in quibus omnis fortitudo eorum est contra
 et conculcari. tunc imbis pluu. quia
 te egredietur domum ante faciem tuam. ut
 percutiat castra philistinum. **I**n eorum namque
 idolis dominus iudicia fecit sicut et in dijs
 egyptiorum. **F**ecit ergo dauid sicut precepit
 ei dominus. et percussit castra philistinorum de
 gabaon usque gazera. **F**ecit ergo dauid iur
 sicut precepit ei dominus pat. et percussit castra
 philistinorum. cum malignorum spirituum
 contra impetum. siue etiam mundi
 perstravit potentatum. eripiens nos de
 potestate tenebrarum et transferens in
 regnum filii claritatis sue. **E**t bene
 per locorum nomina. potentie sue osten
 dit nobis facta. **D**e gabaon ergo usque gaxe
 ra percussit castra philistinorum. **G**abaon
 interpretatur collis. uel sublimitas. gazera
 autem septem est. uel diuisio. **P**ercussit ergo rex
 noster inimicos suos. qui in superbie colle
 persistebant. et contra septem duritie e
 orum diuisit. atque deiecit conspiratione
 perinatam ipsorum. quoniam ipse solus domi
 naretur in toto orbe terrarum. **U**bi sequitur.
Diuulgatumque est nomen dauid in uniuersis
 regionibus. et dominus dedit paucorem ei super
 omnes gentes. et cetera. **Q**uia sicut aplos
 ait. christus factus est pro nobis obediens patri
 usque ad mortem mortem autem crucis.
Propter quod et dominus exaltauit illum. et de
 dit illi nomen quod est super omne nomen.
 ut in nomine ihesu omne genua flectantur
 celestium. terrestrium. et infernorum. et omne
 lingua confiteatur quia dominus ihesu christus.
 in gloria est dei patris. **N**ec non et illud quod

subiungit fecitque domos in ciuitate dauid. et edificauit locum arce. et tenditque ei tabernaculum. mystice demonstrat quia in una ecclesia catholica in toto orbe terrarum diffusa. plura plebium in nomine suo constituit. ut in una domo diuise fuerint mansiones. Unde et iohannes in apokalypsi sua. ad septem scribit ecclesias. Quod autem edificauit locum arce dei. tenditque ei tabernaculum. significat quod in ecclesia presentis incarnationis sue commendauit mysterium. et passionis sue obseruandum docuit sacramentum. **T**unc dicit dauid. Illud est ut a quocumque portet archam dei non a leuitis. quos elegit dominus ad portandum eam. et ad ministrandum sibi usque in eternum. **H**ec sententia demonstrat quod redemptor noster non uult. ut quilibet indignus et inerte ecclesiastico officio fungantur. sed hi qui sunt eruditi scientia. et morum honestate probabiles. ut ipsi portent archam dei. hoc est sanctam ecclesiam uerbo recte fidei ac bonorum operum exemplo. in hominis pro laboris gestent. et hoc in ministrant sibi usque in eternum. Unde et paulus discipulum instruit dicens. Tu uigila in omnibus labora. opus fac euangelii. ministerium tuum imple. solus esto. sollicite cura te ipsum probabilem exhibere deo operum inconfusibile. recte tractante uerbum uitae. **E**t ait. confortare inquit filii mei. in gratia quam est

in christo ihesu. et quod audisti a me. per multos testes. **H**ec commenda fidelibus hominibus. qui idonei erunt et alios docere. **C**ongregauitque uniuersum israhel in iherosolymam. ut afferret archam dei in locum suum. quem parauerat ei. nec enim et filios aaron. et leuitas. et cetera. **C**ongregauit dauid uniuersum israhel in iherosolymam. cum christus electos suos. et omnes qui ad sortem dei pertinent uocat in ecclesiam suam. ut ibi incarnationis sue sacramenta uenerent. et non solum subditos. sed etiam prelatos. quos filii aaron ac leuitae prefigurant. **A**d hanc celebrationem precipue ac sollempnitatem maximam aggregat quia ibi dignum est ut omnes ueniant pusilli et magni. iuuenes et iuuenes et seniores cum iunioribus laudent nomen domini. **E**t bene dictum est quod archa afferretur in locum suum. quem parauerat ei dauid. quia non solum dauid. sed et omnes prophete. dictis et factis futurum uaticinando in ecclesia christi incarnationem prebuere locum. ut eo celerius suscipere aduenientem quod est prescient ante esse prophetam. **S**anctificati sunt ergo sacerdoti et leuitae. ut portarent archam domini israhel. **E**t tulit filii leui archam dei israhel. sic precepit moyses iuxta uerbum domini hominibus suis in uerbis. **S**anctificatio sacerdotum et leuitarum iuxta typologice regulam. docet ministris noui testamenti priuam doctrinam. et mundam habere uitam. quibus alibi dicitur sancti estote quia et ego sanctus sum dominus deus uester. **Be**

ne q̄ conuenit gestatoribz archie dñi
 ut sint sc̄ificati iuxta p̄ceptū legis
 dñi quia recte fidi ūbis et bonoz
 opum exemplis debent auditoribz
 sint incarnationē filij dī commendare
 et redemptionē humani genis ac ui
 tam et̄nā atq; futurū iudiciū xpi
 p̄dicare. **O**rit q̄ dauid p̄ncipibz
 leuitarū ut constituerēt de fr̄ibz su
 is cantores in organis musicorū na
 blis et l̄tis uideh̄ et cymbalis
 ut resonaret in excelsū sonū leticie
 et cet̄a. **N**arrat ḡ alibi in p̄senti ec
 clesia qd̄ cū p̄pha dauid deuota dño
 etate seruiss̄. iiii. milia iuuenū ex
 israh̄ico p̄plo delegiss̄. qui psalmo q̄s
 ip̄e dñi aspiratione p̄tulerat organis
 cytharis. nablis. cymbalis. tubis. p̄
 q; uoce in magna iocunditate sup̄ne
 ḡe p̄sonarent. Que suauis adunatio
 tribz partibz diuisa constabat. Ratio
 nalis p̄tinebat ad humana uocem.
 irrationalis ad instrūta musica. cō
 munit aut̄ de utriusq; partibz apta
 bat̄ ut et uox hominis certis modu
 lationibz cederet̄ et instrūtorū melo
 siona se uicinitate coniungeret. Sic
 suauis illa et iocunda musica eccle
 siam catholicā tali actu p̄dicebat q̄
 ex diuisis linguis uarioq; concertu
 in unā fidi concordia erat dño p̄s
 tante creditura. **H**ic q̄ nūmo indita
 nomina frequē in titulis inueniū.
 ut idithun. asaph. filii chore et hu
 similia. n̄ quia ip̄i ut quidā uolūt

auctores fuere psalmoz s; qm̄ ip̄osi
 ti artificibz amministratorēs earū re
 rū p̄babiles extiterūt ut honorē de
 tali commemoratione sumerēt qui of
 ficio sc̄o deuotis m̄tibz seruiebāt. max
 ime q̄a et nomina eoz intellect̄ rerū
 congruos indicare dicunt. **N**on enī
 supradicti uiri ad psalmos facien
 dos electi sūt s; eos congregatos tantū
 legiū ad canendū. psalmū ḡ p̄bō aut̄
 fuisse historia nulla testatur. et p̄
 sumptuosum ē dicē qd̄ nulla p̄fit
 auctoritate firmari. **Q**ue aut̄ fuerunt
 instrūta musica q̄ in p̄senti loco le
 gunt̄ ex maiorū dictis p̄feram̄. **N**ablū
 ē idem qd̄ psaltium. s; ebraice nablū.
 ḡe aut̄ psaltium. latine aut̄ lauda
 torium d̄r. **D**e q̄ in quinquagesimo et
 uii. psalmo scribit̄ exurge psaltium
 et cythara. n̄ qd̄ in modū cythare s;
 qd̄ in modū clipei quadrati forme
 tur cū. x. cordis. sic scriptū ē in psal
 terio. x. cordarū psallam̄. **H**abet
 ḡ psaltū obesiū uentē in superioribz
 ubi cordarū fila religata disciplina
 bilit̄ plectro p̄cussa. suauissimā di
 cunt̄ reddere cantilenam. **H**uc cy
 thare positio uidet̄ eē contraria.
 dū qd̄ ista in imo continet illud cō
 ūsa uoce gestat in capite. **P**saltium
 itaq; cū. x. cordis. ecclesia ē cum. x.
 ūbis. legis stri. **tis.** q̄ ostra om̄is
 heresim q̄d̄ta. **p** uii. euāglia in
 telligit̄. **H**uc **o**pposita ē cytha
 ra. de q̄ in qua. **dragesimo sedo**

4

psalmo scriptum est confitebor tibi in cy-
thara deus tuus meus quod prope consuetudinis
est apud ebreos quod cum cordis. xx. uiii.
quod in modum debet littere sic primum
tradunt utique componunt et per digitos
pindari uariis uocibus. tinnulisque ac-
tibidus. in diuersos modos conuertitur.
Cythara autem de qua sermo est ecclesie spi-
ritualiter typum habet. **Que** cum. xx. uiii. sem-
per dogmatibus tuam formam habet in
modum debet littere. fidem sancte ciuitatis
sine dubio significat et per manus per
apostoli cetorum uel apostolorum ac doctores eu-
gelii. qui predicatores illius facti in di-
uersos modos uetus et noui testamenti
aliter in littera. aliter in sensu figuratiue
conuertitur. **Lira** dicta est a potulurum. id
est a uarietate uocum. eo quod diuersos
sonos efficitur. **Hec** autem similiter potest
ecclesiam significare quod in diuersitate uari-
arum doctrinarum. per historiam. per alle-
goriam. per typologiam. et per anagogen
suauem sonum exprimit. sicut tam a sym-
phonie simplicitate non recedit. **Cum-
bala** autem acetabula quedam facti quod per-
cussa inuicem se tangunt et faciunt sonum.
de quibus dicitur in psalmo. laudate eum
in cymbalis bene sonantibus. **Cum-
bala** bene sonantia. labia nostra debemus
accipere quod non inuicem in musica in-
uicem posita facti quia et similitudo que-
dam est cymbalorum. et per ea uocem hu-
mane armonie reddere suauis-
simam componant. **Armonia** enim
est diuersarum rerum in unam ueniens

tiam redacta copulatio. **Quod** et in uo-
ce humane constat accidere quando et
tempa ipsa et sillabe ad unam uocis
cordiam producunt. **Cymbala** ergo nostra
sunt labia percussa. ad sonum uocis
distinctissime temperata. que tunc saluta-
riter sonant quando ad laudes dei deu-
tissime commouent. **Cymbala** que bene
tinnuntia sunt ex puris metallis
paruissime siue composita. uentem
la sua in latibus habentes. que artificia-
sa modulatio collisa. acutissimum so-
num delectabili consonatione resti-
tuunt. **Unde** sequitur. **P**orro cantores e-
man. asaph. et betan. in cymbalis ene-
is concrepantes. zacharias autem et or-
hel. et semiramoth. et iahel. et ant-
et aliab. et maasias. et banarias. in
nablis archana cantabant. **Archana**
dicta sunt occulta. **Cum** enim in ma-
nibus suis sumpsissent organa. per adue-
tum spiritus sancti futura et abscondita mi-
teria concinebant. **In** nablis ergo archa-
na cantare est in psalterio psalmore
emendo. domini et saluatoris adue-
tum predicare. que diuinitatis sine
mirabili secreto per hominum salutem di-
positum. **Huius** uerbi initio in titulo
psalms. xl. v. posita est. **P**orro matha-
thias. et elifali. et macenias et obed-
edom. et iahel. et ozazui. in citharis
per octaua canebant. **P**ro octaua uero
ut quidam uolunt significat in die in-
diey aduentu dei quando finita seculi
ebdomada ad iudicandum uenerit

mundi. **U**n sextus psalmus qui cum tre-
more diuini iudicij totus cantatur
tali titulo pnotat. Nam et ipse nume-
rus octo adis. in scripturis diuinis ma-
gnarum rerum sacra continere dino-
cat. Octo etenim anime inq̄le se in
archam noe. q̄ mundo peccate salua-
te se. Octauus filius iesse dauid fuit
que a dno constat electu. Octauo eti-
am die ecumensio purificabat ebreos.
Octauo. id e dominico die dñs resur-
xit a mortuis. in q̄ humani genus
spes ab impiorum inferno in celoy est
elevator fastigium. Iste aut nuntius
e que arithmetici actu p̄mi q̄dran-
tal appellant que siolans phitagone
armoniam geometram uocat eo qd
om̄i in ip̄o uideantur armonice conue-
nire rationes. **C**honenias aut p̄nceps
leuitaru p̄phetie perat et ad p̄cinen-
dam melodiam. Erat quippe ualde sa-
piens. et cet̄a. Chonenias dr̄ p̄phetie
p̄e ad p̄cinentia melodiam. quia ipse
sp̄u p̄phetie instructus. melodias et u-
ba cantoru ad memoria reuocabat.
Pphetia e aspiratio diuina. q̄ euentus
veru aut p̄ facta aut p̄ dicta quoru
dam immobili uitate p̄uinciat. De q̄
bu quidam dixit. p̄phetia e suavis
dictio celestis doctrine fauis. et
dulcia diuini eloqui mella componit.
Un et ipse dauid in centesimo octauo
e psalmo dicit. qm̄ dulcia faucib̄ m̄is
eloquia tua dñe. sup mel et fauu ori-
mo. **S**unt aut modis gr̄e istius mu-

nera p̄stabant. s; ut de plurimis pau-
ca complectar. acta e p̄ opationes ho-
minu. ut fuit archa noe. et sacrificiu
abrahe. et transitus mari rub. p̄ na-
tuitates q; geminoy esau et iacob.
qui futuraru reru sacra gestabat.
Per anglos. sicut locuta se abrahe et
loth. zacharie et marie. p̄ uisiones.
sic esau. et rezechieli. et cet̄is sc̄is.
Somnia. sic salomoni et danieli.
p̄ nubem et uoce de celo. sic moysi.
Un constat sem̄ dauid. n̄ p̄ opationes
hominu. n̄ p̄ natiuitates geminoy.
n̄ p̄ anglos. n̄ p̄ uisiones. non p̄ som-
num. n̄ p̄ nubem et uocem de celo.
nec p̄ alios q̄scumq; modos. s; celesti
aspiratione fuisse completu. sicut
de ip̄o legit̄ in p̄mo regu uolumine.
et directus e sp̄s domini in dauid.
a die illa et deinceps. **I**p̄e q; dñs in
euq̄lio dicit. Si dauid in sp̄u uocat e-
um dñm. qm̄ dicitis qd filius ei e.
Quo dicto recognoscim̄ eundem p̄ sp̄m
sc̄m psalmos fuisse p̄phetos. Sciendu
e sane. qd omnis p̄phetia aut de p̄ti-
to. aut de p̄senti. aut de futuro tem-
pore loq̄t̄ aut agat aliquid. **E**st aut
p̄phetia magnificu nimis. et uerilo-
quu dicendi genus. n̄ humana uo-
luntate compositu. s; diuina inspu-
atione p̄futu. sic ait pet̄ apl̄s. n̄ eni
uoluntate humana. collata e aliq̄si-
do p̄phetia. s; sp̄u sc̄o inspirati. locuta
sunt sei di homines. Nam et paulus
apl̄s ait qui p̄phetat hominib̄ loq̄t̄

ad edificationem et exhortationem et
solationem. Et paulo p. qui prophetat
ecclesiam edificat. Plane quod res in
cognitas nimisq; necessarias prolocu-
tionis beneficio facere notissimas. Nam
et quibus data est bene intelligendi fa-
cultas. Et interpretandi scripturas diuinas.
a munere prophetie non uidentur excepti. Sic
apostolus ait in epistola ad corinthios prima.
spiritus prophetiarum subiectus est. Por-
ro sebetas et iosaphat et nathana-
hel et amasi. et zacharias. et bana-
ias. et eliezer sacerdotes. clangebant
tubis coram archa domini. **Q**uid per hos. vii.
sacerdotes qui tubis coram deo clange-
bant. non predicatores sancti septiformi spi-
ritu repleti designantur. Qui quia tuba
canunt cum euangelium dei in ecclesia christi pre-
dicant. et sacramentum incarnationis
dominice fidelibus auctoribus manifes-
tant. Tuba itaque diuisis figuris ac for-
mis efficitur. Aliter enim est facta tuba con-
gregationis populi. aliter uictorie. aliter perse-
quendi inimico. aliter occlusioni cuius-
dam. et rebus. Tuba autem consuetudinaria
apud veterum praeclarissimos hoc in forman-
da esse describitur. ut tribus fistulis erexit in
capite angusto inspiraret. sicque per. iiii.
uoci ductas erexit. per eorum fundam-
tum quatuor uoces perducunt. mugi-
tum uimium uehementissimumque perferat.
Quod figurat designat euangelium in
professione tum personarum sancte trinitatis
in capite angusto. hoc est in natiuitate
christi diuinitus inspiratum. per. iiii. uoci

ductas erexit. id est per. iiii. euangelista erexit
fundamento stabilitate scilicet fidei et
opum. in toto orbe uocem immo cla-
more quam in modum tube eggerant for-
titate emittit. Primum librum comitariorum
in paralipomeni a capite uoluminis
usque ad illum locum ubi narrat de in-
strumentis musicis. quod dauid simul rex
et propheta. ad laudandum deum ordina-
uit perducimus. ubi finem illius ponentur.
cetera que sequuntur. de ipsius dauid gestis.
et distributionibus eius musicis. alio
ordino inchoemus. **Capitulum liber. i. In**

SIT UR dauid et omnes capituli
maiores nati israel. et tribum. ierunt
ad deportanda archam fedis domini
de domo obeth edom cum leticia.

Cumque adiuuisset dominus leuitas qui por-
tabant archam fedis domini. imolabant
septem. vii. tauri. et vii. arietes. Porro datus
erat induit stola bisina. et uniuersi le-
uitae qui portabant archam cantores
que. et chonenias princeps prophetie un-
cantores. Dauid autem indutus erat ca-
lam ephor lineo. uniuersusque israel dedu-
cebant archam fedis domini. in iubilo et
sonitu buccinarum. et tubis et cymbalis.
et ualibus. et cytharis. concrepantes.
Cumque peruenisset archa fedis domini. usque
ad ciuitatem dauid. inicol filia saul.
perspicuens per fenestram. uidit regem dauid.
saltantem atque iudicem et desperit eum
in corde suo. Attulerunt ergo archam domini.
et constituerunt eam in medio tabernaculi.
ubi. quod recenderat ei dauid. et obtulerunt

holocausta. et pacifica. bene dicitur pro
 in nomine domini. et diuisit uniuersis panes
 panis. et partem asse carnis bubule. et
 fruxam oleo simillam. **P**ostquam ergo arca
 domini in domo obeth edom. gethei ma
 sit in sibus tribus. congregatis maioribus na
 tu israel et tribus. atque leuitis. qui por
 tarent archam federis domini. adduxit
 eam dauid. in domum suam. quia postquam
 plenitudo gentium subintravit tandem
 redierit archa dei in ciuitatem dauid. hoc
 est in iudaicam plebem predicantibus enoch.
 et helia gratia christi conuicti. **I**bi quoque rex noster
 boues et arietes immolans. hoc est eos
 qui archam domini. trahunt. et omni eum
 ducati gerunt martyri sanguine co
 ronans. et ipse qui sue incarnationis et
 passionis exemplum. eadem iudis non credi
 tum. palam manifestat. **H**oc enim signi
 ficat. quod et ipse dauid accinctus erat es
 phor lineo. **N**am lumen quod de terra pene
 atum multiplici labore ad candorem
 uestis peruenit. ueritatem humane carni
 uit flagella triumphantis ostendit. **V**e
 rum cunctis exultantibus. et ad arce
 celestis uirtutum ymnos resonantibus. so
 la micol filia saul archam ducentibus
 abest. quia etiam est speculis dauid hu
 militati despicit. quia creditibus in mun
 di fine iudeis. erunt non nulli qui christum
 tantum professione. sed ope sequuntur antichristum.
Quib. merito congruit quod eadem micol
 quod ob figurandam instabilitatem carna
 lium. a qua omnis interpretatur. uxor dauid.

sed alia saul appellatur. quia christo fide
 temus seruunt non illius regno coro
 nandi. sed persecutorum eius quos imitati sunt
 anathemate dampnandi. **V**erum prius
 succenseant. humilitatem ecclesie. odemp
 nent. nichilominus archa domini suum lo
 cum in gentibus ponit in medio tabernaculi.
 quod tenebat et dauid. id est fides ec
 clesie. predicat. perficit. miseris cordibus
 omnium quos dominum ad uitam perordina
 uerat eternam. **O**fferit dauid holocau
 sta et pacifica coram domino. fide deuoti
 onemque ecclesie commendat patrem christum. qui est
 ad dexteram dei. qui etiam impellat per no
 bis. qui in exemplum dauid fideles hu
 milesque benedicens. salutaris mysterij
 pasce aluitis. partitis singulis colli
 rida panis una. illius utique qui de ce
 lo descendit et dat uitam huic mundo.
 et assaturam bubule carnis una. illi
 scilicet uiculi saginati. qui per ueritatem
 ad patrem filio iunore mactatus. et
 igne passionis assatus est dicens. exaru
 it uelut testa uirtutum matrem. et simillam frux
 am oleo. carnem uidelicet a peccati la
 be mundissimam. sed ob humane salute
 causam uberrimam delectationibus. ceteris
 sartagine tortam. **E**t merito una panis
 collirida. una carnis assatura datur.
 quia unum domum. una fides. unum bap
 tisma. unum deus et pater omnium. **A**lter
 hec munera fideles accipiunt quando
 unum panis et unum corpus multi su
 mus in christo. siue carnis singuli las
 ciuam. castigantes. ac seruatum sub

66
icientes. sc̄i sp̄s igne decoquunt nec
ñ et fructus opum bonoy oleo mise-
ricordie pinguisimos compassione
primi feruere faciunt. At cont̄ filia
saul frustra cubiculū regis inḡssa
nulla concepti seminis fructus dat.
quia qui t̄bū dī auretenus p̄cipi-
unt absq; boni opis ple diem pe-
tue mortis expectant. Qd̄ dauid cū
archa dñi in ierlm̄ saltando reduce-
ret. a nichol filia saul uore sua
ur̄sus ē tropologicē intueri libet
quanta uirtutū munera dauid ip̄e
p̄cep̄at atq; in his omnib; q̄ for̄a se
humilitate seruabat. Quē enim ñ ex-
tolleret ora leonū frangere ur̄soy
brachia dissipare. despectis p̄orib;
fr̄ib; eligi. rep̄bato rege ad regni
gubnacula ungi. t̄m̄dum cunctis
uno lapide goliath sternere. a rege
p̄posita extinctis allophylis numero-
sa p̄putia reportare. p̄missum tan-
dem regnū p̄cipere. cunctumq; isrl̄m
cum ppl̄m sine ulla contradictione
possidere. Et tam̄ cum archā dī te-
rusalem reuocat q̄i oblit̄ p̄latum se
omnib; admixtus ppl̄is ante arcam
saltat. et quia coram archa saltare
ut credit̄ uulgi mos fuerat. rex se ñ
diuino obsequio p̄ saltatum rotat.
Ecce quē domū cunctis singularit̄
p̄tulit se q̄ sub dño exequando mi-
nimus. et abiecta exhibendo contemp-
nit̄ ñ potestas regni ad memoriao
reducit̄. ñ subiectoy oculis saltando

uilescere metuit ñ se honore p̄latum
cetis. ante eius archam qui honorem
dederat recognoscat. Coram dō egit de-
bilia ul' extrema. ut illa ex humilita-
te solidaret q̄ corā hominib; gesserat
fortia. Quid de ei' factis ab aliis sen-
tiat̄ ignow. ego dauid plus saltan-
tem timeo. qm̄ pugnantem. Pugnan-
do quippe hostem subdidit saltando
aut̄ coram dño semetip̄m uicit. Quē
nichol filia saul adhuc ex timore
regū genis insana. cū humiliatū de-
spiceret dicen' qm̄ gl̄osius fuit hodie
rex isrl̄ discoopiens se ante ancilla'
seruoy suoy et nudatus ē q̄i nudat̄
uñ de scurris. p̄tinus audiuit. Lu-
dam ante dñm̄ qui elegit me potui
qm̄ patrem tuum. Ac paulo p̄ ant̄
ludam et uilior' fiam plus qm̄ factū
sū. eroq; humilis in oculis uñs. Ac si
apte dicat. uilescere coram hominib;
appeto. quia seruare ñ coram deo
regnum p̄ humilitate q̄ro. S̄ ñ ñ
nulli qui de semetip̄is humilia se
tunt. qui in honorib; positi nichil
se eē ñ puluerē fauillamq; p̄pendit̄.
S̄ tam̄ corā hominib; refugunt. et
cont̄ hoc qd̄ de se nitius cogitant.
q̄i rigida extius uenustate palliat̄.
Et sunt ñ nulli qui uiles uideri ab
hominib; appetunt. atq; p̄ om̄e qd̄
s̄ deiectos se exhibendo contempnit̄.
S̄ tam̄ apd̄ se utrosus q̄i ex ip̄so
nitio ostense uilitatis intumescunt.
et tam̄ magis in corde elati sunt.

uiles apparere

quinto amplius in specie elatione pmit
 que usq; unius elationis bella mag
 na dauid circumspicione dephudit
 mira uirtute superauit. Quia enim de
 se metipso uis humilia sentiens ho
 norem eternis n̄ q̄rit insinuat dicens
 ludam et uilior fiam. Et quia p hoc
 qd uilem se eternis p̄buit neq̄qm̄ in
 t̄us intumesceat adiungit. eroq; humi
 lis in oculis n̄is. Ac si apte dicat. Qu
 lem me eternis despiciens exhibeo
 talem me eternis attendo. Quid q̄ ac
 tui sunt q̄s doctrina eleuat. si dauid
 ex carne sua uenturū redemptorē no
 uerat eiusq; gaudia pphetando nū
 tiabat. et tam̄ in semetipso ceruicē cor
 dis ualida discretionis calce dep̄me
 bat dicens. eroq; humili in oculis n̄is.

Constituitq; dauid coram archa d̄i. **ii.**
 de leuitis qui ministrabant et re
 cordarent̄ opum ei et glorificarent at
 q; laudarent d̄m̄. et cetera. **Attende le. v.**
 etor ordinem et officium leuitarū
 constituite dauid. ut ministrarent
 inq̄t et recordarent̄ opum ei et glori
 ficarent atq; laudarent d̄m̄. ū toti
 uite n̄re dispositionem. in religione
 xpiana considerare potis. Ministrat
 q̄ deo. qui cor mundū cum casta cō
 satione exhibet d̄no. Recordat̄ opū
 illius. qui mediator legis d̄i scdm̄ re
 gulam catholice fidei sedulus exultat
 glificat atq; laudat d̄m̄. qui n̄ so
 lum sermone p̄dicationis. ac uoce
 uibilationis. s; etiam bonoy opū.

laudat effectu. sicq; implet digne illi
 ministr̄ officium. de q̄ saluator in eu
 gliō ait. qui in ministrat me sequat̄.
 et ū sum ego. illic et ministr̄ n̄is erit.
 quia qui corde ore et ope d̄no rite
 seruit etne beatitudinis gaudia cū
 illo possidebit. **I**n illo die fec̄ dauid
 p̄ncipem ad cōstitendū d̄no asaph. et
 fr̄es eius. **Q**uid ē qd asaph dauid
 cōstituit p̄ncipem ad cōstitendū d̄no.
 ū qd redemptor n̄r ordinē scōy do
 ctōy. qui officio ap̄lico mancipant̄
 in culmine eccl̄iasticę dignitatis cō
 stituit. **Q**uō b̄n̄ p̄lagū nom̄is ip̄i
 monstrare uidet̄. Asaph enim cōḡḡas
 int̄p̄tatur. Et b̄n̄ cōḡḡans d̄r. qui ser
 mone recto a bono exemplo mul
 tos ad fidē xpi et ad cultū pieta
 tis cōtere conat̄. Asaph q̄ et fr̄es
 ei p̄ncipes ad laudandū d̄m̄ cōsti
 tuuntur. cū sc̄i ap̄li et ap̄lici uiri
 ad conuocandū d̄m̄ atq; coad
 unandū in merū fidelū
 in fide ab ip̄o domino or
 dinantur. De quib; ammirando psal
 mista ad d̄m̄ ait. nimis honorati
 s̄ amici tui d̄s. nimis cōfortat̄ ē p̄
 cipat̄ eoy. Et itē cōstitues eos p̄nci
 pes sup̄ omnē t̄ram. memores erit
 nom̄is tui d̄ne in om̄i gen̄atiōe
 et p̄gene. Post h̄ modū laudatiōis
 quē dauid ip̄e composuit. sc̄ptor
 histore inseruit dicens. Confitemini
 d̄no. et inuocate nom̄ ei. Cui psal
 mi titul' ē. alleluia. Et m̄to quia

cas

totus in laudib' dī explicat' hoc q̄
dem ubi decur' in psalmo a p̄fenti
psalmo fec' inueni' nec antea a q̄qm̄
reperis positum. q̄muis multa scrip
tores fuerint p̄mit' ebreoy. Scire au
deber' alleluia. neut' geius eē fini
tum. q̄d et sēs ieronimus in expo
sitiōe eiusdē psalmi euidit' desig
nat. Qd̄ eum in ebraicis fontib' cre
dū inuenisse. et idō uicūq; se loc'
attulerit a doctissimo uiro p̄fixā
regulā subsequi. qm̄ unū atq; idem
integru' manē debet. quia nulli lin
gue p̄sumptiōe mutuatū ē. Alleluia
enim apd̄ ipōs dī laudate dīm. id ē
allelu. laudate. Ia. quippe unusibi
lē significat dīm. qd̄ unū ex .x. nomi
nib; eē dī in epla. ad marcellam ie
ronimo tradit' exponente qui dicit.
Primi dī nomē ē. et id ē fortis. Deū
eloyim et eloe. qd̄ utruq; dī d̄s. Yude
gemmatū frequ' ter inuenim'.
ut ē d̄s d̄s n̄s. q̄re me dere
liquisti. et d̄s d̄s n̄s. ad te de
luce uigilo. et hūc similia. Quar
tum sabaoth. qd̄ ē exercitū. Quī
tū elon. quē nos excelsū dicimus
Sextum aserbaie qd̄ in exodo legit'
qui ē misit me. Septimū adonai. qm̄
nos dīm generalit' appellam'. Octauū
ia. qd̄ dō tantū applicat' et in alle
luia. extrema sillaba sonat. Nouū
tetragramatō. qd̄ ineffabile nunci
pāe. Decimū adonay id ē robustum.
et sufficientē ad omnia p̄petranda.

et cetera. Nouus plane titul' et dic
ti ipsius breuitate conspicuus. hoc
galijs uotiū. hoc scīs festiuitatib;
decent' accomo dū. Hinc ornat' ling
cantoy. Istud aula dīm leta respōdet
et tam insatiabile bonū. t̄pis semp̄
Confitemini. Quariantib' inuocat'
dīm inquit et inuocate nomē eō.
notas facite in pplis adinventiones
illius. In hoc usu t̄bus constat par
tib' ordo dictoy. Primo dīe confitemini
dīm. id ē laudate eū. et bonis factis
grām uob' diuinitatis acquirite. qd̄
ipm̄ ē laudare dīm. et ore illi ho
norem deferre. et opib; eius iusticiā
efficē. Illa enim confessio hic intelligen
da ē q̄ dīm p̄conia celebrare n̄ desunt
quādo et subsequētia tale uotiū acti
onemq; declarant. Deū dīm commo
net inuocari. ut p̄ ministriū scīssime
laudis grāte possimus audiri. Premit
tendū est enim boni aliquid. ut ui
det nos placat' gaudiat. Tercio dī
notas facite in pplis adinventiones
illius. Qd̄ bñ pot' glōsis euangēstis
et scīssimis aplis. et nūc scīs sacdo
tib' ouenire. qui p̄ gentes unūsa
magnalia eī annuntiare noscunt'.
Cante ei et psallite. et narrate omnia
mirabilia eius. Exponit qd̄ sup̄
dicit' confitemini dīm. Cante enim
ad ymnos p̄inet offerendos. psalli
te ad pias opas explanandas. Et
tē dicit' narranda mirabilia. quādo
fuerint duo ista p̄missa. Omnia enī

significat ista q̄ dicitur ē. Non ē enim humanarū uirū omnia narrare que uirtus diuina opatur. sic in centesimo quinto psalmo scriptum ē. quis loq̄t̄ potentias dñi. auditas faciet om̄s laudes ei. **S.** istud idema dicitur a parte totum. q̄d in scripturis frequē inuenies. Nec alit̄ recte pot̄ intelligi illud enīglū dictum. ubi caro factum ē et habitauit in nob̄. q̄i n̄ et animā simul assumpsit. q̄m speciali t̄ liba re dignatus ē. **L**audate nō in sc̄m ei. **I**lle quippe rite nom̄ dñi laudat. qui sanam fidem recte p̄dicat et bñ uiuendo bonis opib̄ eam alius digne comm̄dat. In centesimo q̄. et. in psalmo ita scriptum ē. Laudate in nomine sc̄o ei. letet̄ cor q̄rentū dñm. Ne quis forsitan suis uirib̄ applicaret cum boni aliquid opat̄. cauit̄ doctor fragiles monet dicens. n̄ in sensu p̄po s̄ in dño eē gl̄andū. ut iactantia falsam refugiant. cū h̄a diuinitate cō cessa eē cognoscant. sic et in alio psalmo legit̄. in dño laudabit̄ anima mea. **g** uetat ut laudem. quia bonis act̄ omib̄ n̄ pot̄ res ista denegari. s̄ in dño laudemur. qui p̄stat illa q̄ bene gerim. Et ut consolationē de tali resumeret̄. letet̄ ait cor q̄rentū dñm. Scilicet inde letet̄. si p̄dicet̄ in domino. n̄ aut̄ si de suo posse laudat̄. **P**recipū nob̄ et glosum siquidē eē debet. q̄ndo nom̄ eius extollit̄. qui nob̄ beneficia p̄fusa largit̄. **I**n inue-

impudētie fuit. aliquid q̄sdam ad uisus hoc dicit̄. cont̄ q̄s n̄ tam crebra testimonia. s̄ pene lex tota plata ē. **Q**uere dñm et uirtutē ei. q̄rite faciem ei semp. **H**ortatur ut se ad p̄m a futura confirmet qui eū q̄rite delegerūt. s̄ istud desiderium. ita inq̄ simo. n̄ ē hic aliquādo tempe finienda. qm̄ addidit semp. maxime cū legat̄. qui petit accipit et qui q̄rit inuenit et pulsanti ap̄ietur. Nam q̄d dicit̄ q̄rite faciem eius semp. p̄sentiam significat. qm̄ solus q̄rite humilis ac deuot̄. **J**udicem enim desiderare n̄ pot̄. n̄ qui de ipsius pietate confidit. et cum p̄sentiam eius cup̄. se a p̄ua actione susp̄ndit. **Q**uestunt enī faciem iudicis q̄ndo dicit̄ apl̄s. bonum certam certam cursū consummaui. fidem seruaū. de celo reposita ē in corona iusticie. qm̄ reddet̄ in dñs in illa die iustus iudex. **T**alis ḡ iuste faciem iudicis q̄sunt. qui se coronandum eē dñm miseratiōe p̄sentit. **R**ecordamini in mirabilū eius q̄ fec̄. signor̄ illi et iudicor̄ oris ei. **P**atriarcharū nomina et beneficia paulo p̄ refert̄. ut plebs deuota possit aduertē nullū dño inam deuotione seruissē. **M**irabilia itaq; p̄tinent ad diuisionem maris rubri. p̄digia ad plagas. q̄s misit in egyptū. iudicia oris ei. qm̄ cuncta compleuit q̄ moisi suo famulo p̄nssisse dinoscit̄. **S**ic in uno uisiculo q̄ sub̄ lacus dicturus erat

positionis loco breuitate ante p̄tatiū ē
Hoc tam̄ totum sentiri mauult de
dño x̄po. **S**em̄ abrahami serui eius
filii iacob electi ei. **S**ubaudiendū ē
qd̄ sup̄ius dicit recordamini. Per seru
tandū ē aut̄ qd̄ in magna discretiōe
p̄pha abrahe sem̄ seruos appellat fi
lios iacob electos dñi eē cōmemorans.
Judei enim contumacē q̄s h̄ mauult
intelligi. carnis abrahe sem̄ fuerūt
Qs̄ n̄to seruos dicit. quā p̄fida faci
ente filii eē noluerūt. Quibz̄ ip̄e dñs
dicit uos si filii abrahe eētis. opa
abrahe fecissetis. filios ū iacob sig
nificat fidelissimos xp̄ianos. qui he
redes dñi eē noscunt. Ip̄e dñs d̄s n̄r.
in uniuersa t̄ra iudicia eius. **M**onet
sem̄ abrahe et sem̄ iacob. ut salua
torē nr̄m n̄ unius gentis dñi. s̄ dñm
credant eē totius orbis t̄rarū. **N**ā
sic uq̄ dilatata ē ecclia. ita p̄ orbem
p̄pagata sunt eius sine dubitatiōe
iudicia. **D**icendo enim ip̄e dñs. cōmo
net illum intelligi debere. quē ppli
iudoy crucifigendū eē decreuerūt.
S qui hanc uocē n̄ aditūt ip̄i se
specialit̄ a pat̄archis alienos eē p̄
fiterent. **R**ecordamini in sempit̄nū
pacti ei. sermonis quē mandauit
in mille genationes. **R**ecordari p̄ci
pit. hoc ē ut nulla obliuione tra
dat̄. et subiungit in sempit̄nū. q̄a
quicq̄ dñs p̄misit. p̄heni firmita
te mansurū ē. **P**acti siue testam̄ti
sui. p̄phetarū significat p̄dicatiōel.

q̄s de ubi incarnatione p̄dixerunt
Sequit̄ qd̄ mandauit. **M**andare ē p̄
alū aliquid dicere. qd̄ utiq̄ factum
ē. q̄ndo p̄phis datum ē futura p̄pha
re. **I**n mille genationes. finitum p̄ in
finito positum ē. qd̄ tam̄ sc̄li istius fi
ne occludit̄ ū generatio humana te
q̄nti s̄ etate succedit. **Q**d̄ pepigit
cū abraham. et iuram̄ti illius cum
isaac. et p̄stituit illud iacob in p̄p̄
tum. et isrl̄ in pactum sempit̄nū.
Ad illud respondit qd̄ sup̄ius dicit
testam̄ti sui. **I**lla enim q̄ in ueteri
testam̄to abrahe et isaac pat̄archis
p̄missa sunt ū iurata. statuit ea
est firmavit iacob et isrl̄. in nouo sa
lic̄ testam̄to qd̄ ē in eētū. **J**acob enim
et isrl̄. xp̄iana tempora plerūq̄ signa
re. sepe iam dictū est. **N**ouū ū testa
m̄tum ip̄e dicit eētū. quia nullū illi
aliud aliquādo succedit. in q̄ ē omniū
p̄missoy completa p̄fectio. **O**ices. t̄
dabo t̄ram chanaan. fūmculū heredi
tatis ūre. **C**hanaan inc̄ptat̄ humilis.
Ergo humilū t̄ram conuenient̄ xp̄ia
nos accepturos eē significat. **H**oc ē
qd̄ sup̄ius dicit testam̄ti eētū. **H**ec
enim t̄ra humilitati et inclinatiois
sic a fidelibz̄ accipit̄. ut eētū inuicē
teneat̄. **F**ūmculus aut̄ hereditatis
mundi significat tortuosas angustias
quas domū p̄ salute cunctoy sua
passione dissoluit. **I**llius enim suscepti
o carnis. n̄ra p̄batur hereditas. in
qua eētū pat̄nomia uite celestis ac

capitulum si eam sine atque integerrime cre-
dere mereamur. Nam ista comparatio
ab eis tradita est quibus ager ac possessio
terris sine diuidebantur. **C**um essent
pauci numero parui et coloni eius et
transierit de gente in gentem et de reg-
no ad populum alium. **V**erum ad terram
partem in qua sequitur enumerat quanta
patriarchis uirtus diuina persistit. Demum
inde quod sequitur. **N**on dimisit quinquam
calumpniari eos. sed incepit per eis regem.
Nolite tangere christos meos et in prophetis meis
nolite malignari. **H**ic tempus illud sig-
nificat quod rex egyptiorum diuinitus anno-
tatus est ne abrahe nocere presumpse-
rit. Quod simili in de isaac constat effec-
tum. **Q**uia propter eundem ostendit diu-
ina protectione eos fuisse munitos. **N**on
seruandum est quoniam super memoratos patri-
archas christos appellare delegerit cum
adhuc non fuit unctio celebrata. **A** saul
enim hec res sumpsit inuentum. **S**ed quoniam e-
rant in spiritu christiani et eiusque fidei probantur
esse deuoti sic de abraham domini dicit
concupiuit diem meum uide uidit et ga-
uisus est. **M**erito ergo appellati sunt sacre no-
mine qui iam christi fidem probant ama-
re. **N**am et ipsa domini uerba sunt posi-
ta dicentis nolite tangere christos meos et
in prophetis meis nolite malignari. **C**auter
dominus omnis terra. **D**icendo enim omnis terra
catholicam signat ecclesiam quae per cunctum
orbem noscitur esse diffusa. **B**reuem enim
compendio et uideam confutauit quia
gentes admisit et donatum destruxit.

111.
quia genialitati confessionis quam non ne-
gauit. **N**am ut homines intelligeret
cantate dixit qui reuera possunt lau-
des domino personare deum quia plu-
ralem numerum aptauit ad terram quod
utique non conueniret si tellure uoluisset
intelligi. **A**nnuntiate de die in diem
salutare eius. **O** uel de die duos dies
significat absolute quod pertinere ad scrip-
turas testamenti noui et uetus estimantur
quae utraque etiam solis claritate resplendet
et in his ueritatibus salutaris dominus
per quos et uenturus et uenisse monstrat
est. **P**rophetes siquidem promiserunt aduentum
euangelistis uenisse declarant. **I**ta fac-
tum est ut duo celestes dies annunti-
asse eius gloriam comparent. **N**arrate
in gentibus gloriam eius in cunctis populis
mirabilia eius. **C**um superius dixerit
annuntiate salutare eius hic dicit narra-
te gloriam eius. **Q**uod utriusque aptissime po-
situm est. **D**ominum saluatorum annuntian-
dus gloria uero eius narranda per gentes.
Quia miracula predicabant auctorem
audiat iudeis sequi intelligat contuma-
cie siue iniquitate contemptum quia
non dicit ebreis narrate si gentibus. **E**t ne
hoc aliter possis admittere addidit quod
in omnibus populis. **Q**uo dictum uniuersas gen-
tes absoluta ratione complexus est.
Sequitur mirabilia eius id est incarnationis
archanum qui dum sit altissimum factus
est pro nobis liberandis humillimum. **I**ntelliga-
mus autem quantum profecit edificatio scie-
domini quae totum orbem noscitur complexa

trariū **Q**uia magis domini et laudabi-
lis nimis et horribilis super omnes deos.
Hic dicitur quod miracula eius debeant et gloria
predicari quoniam magis est dominus. Que figura
dicitur etiologya id est cause redditio. Ma-
gnus ad potentiam pertinet quod super cuncta
potentior est laudabilis ad pietatem quoniam
dum eum captiuum precioso sanguine
nos redemit. **N**imis autem congruit ad
utrumque quia nec quantum magnus nec
quantum laudabilis sit poterat expli-
cari. **S**ed quoniam consideranti estimatio defe-
cit pulchre addidit nimis ita non expo-
nendo quod intendebat significat uber-
tine et declaravit non comprehendendo quod
uoluit. Sequitur horribilis est super omnes
deos. **H**ic debemus deos admittere quos
sunt gentilitas impia presumptione expo-
sunt. **N**am eos in sequenti uersu mani-
festat. **Q**uoniam quantum illis stultis in-
adorabiles et stulti esse uideantur mul-
to terribilior est dominus cui nec multitu-
do miraculorum potest intelligi nec ple-
nitudo maiestatis agnosci. **O**mnis enim
du gentium dominus autem celos fecit. **I**n
psalms autem legitur omnes dii gentium de-
monia dominus autem celos fecit. **M**irabile
per quantum speciem distinctionis que gre-
ce cata antelexin latine adubium dicitur
comprehensum est quid sint du gentium
id est demonia. **D**emonia enim sunt que nul-
li prestant sed in se credentes semper decipi-
unt semper illudunt. **N**am quantum de-
mones latine scientes uocentur quasi
deimones humano tam sermone con-

ueniunt est dum ita dicuntur quasi excreta-
dignos esse iudicamus non immerito quoniam
in illis uera scientia non est qui carnis
sui non secundant arbitrio. **S**ic et sapie-
tes philosophos dicimus. **S**ed hos scrip-
tura diffinitiuam sententiam dicens. **S**api-
entia huius mundi stulticia est apud
deum. **N**on necesse est ut hic scientes per non
intelligentibus habeamus. **D**emon est ergo ad
quidem sic et bonorum angelorum excellens
homines creata substantia que per
ente superbia eo usque peruenit ut nati-
li dignitate deposita malis operibus
insistat. **H**ec sunt demonia que alio per-
dunt et se ipsa decipiunt. **H**oc fit magis
du gentium qui per instructuosas uari-
eminationes et futurorum uana pre-
festinant animas decipere colludunt.
Sequitur dominum autem celos fecit. **E**cce re-
ra domini digna laudatio. **N**am cum dicitur
celos fecit omnis in ipsis factas creaturas
sufficienter ostendit. **S**ic enim in maio-
ribus minorum complectuntur cum dicimus
ciuitatem edificatam domum constructam
ibi enim relique partes comprehendunt ubi
generale nomen dicitur. **E**t respice quod tendat
domini celos fecit. **N**on falsa hominum
imaginatione repta sunt dominus autem celo
fecit ubi illi nec accedere nec habitare
peruenire. **S**icut celos apostolus et sanctos uno
significat qui demonibus impare deum
munere consueuerunt. **S**ic demonstrantur
dicendi genus sub breuitate splectum
est. **U**trique enim superius deos gentium et
laudes domini subsequuntur adiungunt quia

→ doia

grator diei splendor ē. cum nox ob
 scura p̄cesserit. **C**onfessio et magnificē
 tia coram eo. fortitudo et gaudium in
 loco eius. **G**enialitate q̄ instituit admo
 nere utilitatem catholice religionis os
 tendit. **D**ic enim q̄māmodū magnifi
 ci reddant qui ad indulgentiā peccatorū
 puenire merūnt. **C**onfessionē siquidē
 bñ sequit̄ magnificētia. quia nemo
 pot̄ ēē magnificē. n̄ qui dñm sūt misē
 ratione mundatus. **C**oram dño q̄ con
 fessio et magnificētia. quia sic mag
 nificētia ē uera q̄ dño tribuit̄. ita cō
 fessio ēē debet pura. q̄ illam merue
 rit. **F**ortitudo et gaudium in loco eius.
Locus enī dñi. p̄sentia eius intelligi
 pot̄ qua scī p̄fruent̄ in futua uita.
Ibi q̄ fortitudo ē et gaudium. q̄a ibi im
 mortalitas et beatitudo p̄petua. **A**ffer
 te dño familie p̄p̄oy. afferre dño glo
 riam et impium. dare dño glām nomi
 ni ei. leuate sacrificiū et uenite in con
 spectu ei. et adorare dñm in decore scō.
Postq̄m magnalia dñi et beatorū
 dona p̄dicant̄ in scđā parte studio
 suis commonet gentes. ut omni cunc
 tatione deposita. afferant dño glām
 et impium. **F**amilie p̄p̄oy sunt diuer
 sarū gentiū nationes. q̄ afferent dño
 glām et impium. cū illum credunt
 confitent̄ et p̄dicāt dñm uerū. omipō
 tentem. et omnium dñatorē. **T**ale enī
 sacrificiū placet in conspectu di. **E**t hu
 milēm adoratores adorant dñm in
 decore scō. quia eum corde credulo

fatent̄. et̄ne claritatis eē auctorem.
In nonagesimo aut̄ quinto psalmo.
 ita sc̄ptum ē. afferre dño patrie gen
 tiū. afferre glām et honorē. afferre
 glām nomini ei. **T**ollite hostias et
 mīte in atā eius. adorare dñm in
 aula scā eius. **N**am cum dic̄ patrie
 gentiū. plus significat. q̄m si solas
 diceret gentes. **G**ens enim aliq̄s po
 test habere p̄gnos. **E**t dum natio dñi
 n̄ aduenas complectit̄. s̄ tantū gen
 tem unius sanguinis indicat. **H**ic
 ū dictum ē. pate gentiū. ut nullus
 indigena. nullus hospes. nullus p̄
 gnus redderet exceptus. **P**atā enim
 dicta est. quasi pat̄ atā. **S**equit̄. **A**ffer
 te dño glām et honorē. **A**mmonet e
 tiam. ut illa genialitas dño glām af
 ferat et honorem. **G**lā ē domini. cū
 se aliquis laudabili com̄satione trac
 tatur. **G**lorificat̄ enim dñs in talib. q̄n
 do de fidelium fuit com̄satioē lau
 datus. sic meūglio discipulis suis
 ait̄. sic luceat lux uīa coram homini
 b. ut uideant opa uīa bona. et glori
 ficient patrem ur̄m qui ē in celis. **H**o
 nor ē aut̄ domini. q̄ndo in donū sui
 ei gr̄as referimus. et siquid boni sui
 cepimus. ab ip̄o p̄fiteim̄ eē collatum.
 sic meūglio legitur. n̄ne. x. mundati
 s̄. et n̄ est inuentus qui rediret et
 daret glām dō n̄ hic samaritanus.
Sicut sup̄ dix̄ in psalmo. t̄na repe
 titione caritate. ita hic t̄cio compo
 nit̄. afferre. ut sacramta scē trinitatis

J

in xpiano dogmate in eē semp agnos-
ceres. **A**fferunt itaq; glām nouum eius.
qui deuotionis studio commutant in
melius. et consubstantialē s̄ trinitatem
atq; omnipotētē p̄ omnia confitent̄ p̄so-
nis tantū n̄ nature diuinitate discre-
tam. **Q**d autē dic̄ tollite hostias et in-
tate in atā eius. hostias n̄ uictimas
pecudū dic̄ s̄ conscientie pura liba-
mina. uñ n̄ sanguis curat s̄ pie la-
cōne defluant. **I**te sunt hostie qual
in quinquagesimo psalmo dic̄. cor con-
tūm et humiliatū d̄s n̄ s̄puit. **S**; cō-
sidera qd̄ p̄us posuit tollite. et sic i-
tate quia qui tales hostias n̄ portāt
in atā d̄i n̄ iudicant̄ uitare. **N**on
ē autē ^{oculore} suscipiendū qd̄ plurali num̄o
posuit atā. Atā enim s̄ d̄i. apli ul
pphe. p̄ q̄s fidelis p̄pls uitat ad d̄m.
Adorare inquit d̄m in aula sc̄a eius.
Sue in alia editione habet̄ in atō sc̄o
eius. **N**ec enim duo nomina p̄ altitudo
in scriptura ponunt̄. quia et in ḡo au-
len. atūm d̄r. **T**unc reuera d̄s ado-
rat̄. quādo fuerint hostie portate q̄s
sup̄ius intimauit. ut supplicatio con-
fiteatis mereat̄ ad aures puenire cre-
atoris. **N**ec uacat qd̄ auctori ūsu atā
posuit hic ū singulariō atūm dicit̄.
quia ex illis at̄is. id est patarchis a
postolis et pp̄hs. in istud atūm catho-
lice duntaxat ecclie puenit̄. ū eius
potentia maiestatis adoratur. **S**equit̄
Commoueat̄ a facie eius uniuersa tr̄a.
Qm̄ dixerat fidelibus. bonas operas

tollite et uitate. unuc dic̄ a facie ip̄m
amatores sc̄li submouendos. **N**on enim
dic̄ commoueat̄ ante faciem ei uniu-
ersa tr̄a. **Q**d hodieq; illis dicimus. q̄s
a conspectu n̄ro reddimus alienos.
Qui bñ tr̄a dicti sunt. quia tr̄ena in-
tia n̄ relinquunt. **Q**uāuis hoc alii
partem bonā accipi debere dixerunt.
ut tunc tr̄a commoueat̄. quādo peccato
ad penitentiā s̄nt domino miserante
p̄ductus. **S**ic scripturę diuine incom-
p̄hensibilis p̄funditas. et diuisis modis
intelligit̄. ut una constare uarietate
monstrat̄. **I**p̄e fundauit orbē immo-
bilem. **O**rbem. hic sc̄am eccliam deb-
mus intelligē. q̄ in toto orbē diffusa
est. **H**unc ḡ orbem dic̄ penitus n̄ eē
commouendū. quia in soliditate fidei
p̄seuerat in q̄ d̄s illū fundauit immo-
bilem. n̄ sic illa qm̄ sup̄ius dic̄ commo-
ueat̄ a facie eius uniuersa tr̄a. **I**lla commo-
ueat̄. ut a malis conuitat̄ op̄ib;. ista n̄
commoueat̄. q̄ uere fidei soliditate cō-
sistit. **L**etentur celi et exultet tr̄a. **C**-
elos siḡat sic sepe dictum ē. ap̄los et
pp̄has. ul̄ reliq̄s fideles q̄s diuina ma-
iestas tamqm̄ celum noscēt̄ uisidēre.
Teria ū indicat peccatores. qui tam
satisfactionis beneficio ad grām d̄i
redire meruerūt. **I**pa enim tr̄a exulta-
re potest in aduentu iudicis. sin. q̄
se a peccatis intelligit̄ absolutā. **O**-
cite in nationib;. dom̄ni regnauit. **I**n
psal̄tio ū additū ē. dom̄ni regnauit
a ligno. **I**llos admonet reuerenda m̄

tertia gentib' pdicare. q's in ato scō
 dñm adorare pōp'te ut in nationib'
 a ligno crucis dñm debeant dicere
 regnaturū. Non ab illo ligno paradi
 si unde diabolus genū humanū uide
 batur tenere captiuū. s; ab isto scilicet
 ligno unde libtas caput exiit et ui
 ta surrexit. In illo siquidē ligno mor
 transgressionis pepūdit in isto fidel' cō
 fessionis emicuit. Illud p'ducit ad in
 feros. istud mittit ad celos. Regnauit
 aut' intelligam' innotuit. qūdo mun
 do dñs saluator apparuit. Nam qūdo
 ille n̄ regnauit. qui semp cum patre
 et spū scō potestate sue omnipotētie
 p'seuerat. A ligno. alii quidē n̄ habēt
 translators. s; nob' sufficit. qd. h'x in
 t'ptum auctoritē firmatū ē. Crux enī
 dñi p'niū atq; distortū corripit orbē
 tē. **T**onet mare et plentudo eius.
 exultent ag' et omnia q' in eis sūt. **M**a
 re hic p' p'lis ponitur quia in salo
 hui' scilicet constituti diuisis tempestatib'
 agitant'. Isti mouent' ad gaudiū. qūdo
 comissionis dona suscepunt. Nam un
 uisitātē gentiū intelligere debuisses.
 posuit plentudo ei'. Ag's hic similit'
 in bono debemus accipe. quia illa pla
 na dicimus. q' pulcherrima equalita
 te tendunt'. Ag's q' dicit' uiuos iusticie
 laude polleat'. n̄ supbia tumidos.
 n̄ asypos uacundia. s; mansueta leu
 tate plenissimos. Sequit'. **T**unc lau
 dabūt ligna salt' coram dño. quia
 uent' iudicare t'ram. **T**ūc dicit'. scdm

aduentū. qūdo iudicatur' ē mundū.
Ligna siluarū p se amara et sterile
 inferūt fructus. s; cū fiunt insita.
 dulcissima ubtate pinguescūt. Sic
 gentes q' p'us fuerant uelut ligna sil
 uarū. ad culturā fructiferā p'ducte.
 ante faciem dñi magno sūt gaudio
 letature. **S**; cū dicit' omnia ligna illā
 partē uult intelligi. q' inferi bonis o
 piū potuit ac mutari. Qui dixerat cre
 dentes eē letaturos. n̄ dicit' in angulis.
 n̄ in secretis. s; ante faciem iudicis. qū
 do inestimabilis et copiosa leticia ē.
 qūdo p'nia t'buunt'. et securitas sine
 fine p'statur. Et ne p'niū illum in car
 nationis domui putares aduentū.
 dicit' in psalmo qm̄ uenit et subsequit'
 qm̄ uenit iudicare t'ram. Nam si in il
 lo p'mo cōmate sententiā t'minat'et
 potueras illum aduentū qui iā tran
 actus ē forte sentire. s; cū addidit.
 qm̄ uenit iudicare t'ram. illum nos
 tantū uoluit intelligē. quē adhuc nos
 cimus et spectare. **D**e q' etiam ezechiel
 p'pha testatur. **H**ec dicit' dominus d's of
 sib; istis. **E**cce ego induco in uos spm̄
 et uiuetis. et dabo in uos neruos. et
 inducam sup uos uiscera carnis. et
 extendam sup uos cutem. et dabo
 spm̄ meū in uob' et uiuetis. et scietis
 quia ego sum d's. **D**aniel q' dicit'. **E**t
 multi dormientū in t'ra p' fissuras
 exurgent' hū in uitā etnā. et hū in
 obp'ruū et inconfusionē. **T**erram tū
 hic unū sū p'lim mundi dicit'. ut bo

nis p̄mia. malis supplicia. et̄na restitu
at. **C**onfitemini d̄no q̄m bonus. q̄m
in ēc̄n̄i m̄ia ei. **S**ic sup̄ius psalmus
in p̄mo v̄su declarauit. quia confes
sio illa ad laudes d̄ni debuiss̄ apta
ri. ita et hic designat confessionem
istā ad medicina penitendinis appli
candā. **S**ic et hoc q̄ ad p̄conia d̄ni
p̄tinē n̄ dubiū ē q̄ndo maior gl̄a ē
pietatis. confitenti parcere. q̄m uiuē
ti in offensione p̄stare. **E**t p̄sona ebre
oy siquidē compuncta conuictio. et
diuina inspiratione p̄pha loquitur
ad reliq̄m plebem. ut antiqui erroris
p̄iuitate dampnata. ad diuinā debe
at redire clem̄tia. **E**t ne aliquis de cul
parū suarū numerositatib̄ t̄rēt. addi
dit. q̄m bonū. Quis enī dubitet ad eū
recurere. q̄e s̄ audit posse celest̄
rimē subuenire. **B**onus enī d̄ns rex
te d̄r qui delinquētē pascit. qui ex
spectat errantem. q̄ solem suū facte
oriri sup̄ bonos et malos. et pluit
sup̄ iustos et iniustos. **H**oc etiā ip̄iū
ueritatis uoce declarat. **N**emo bonus
n̄ solus d̄s. **A**ddidit. q̄m in ēc̄n̄i mi
sericordia ei. **M**isericordia enī d̄ni in ē
c̄n̄i sup̄ eos ē qui in eī sperant clem̄
tia. et qui ei iusticiam t̄ntes p̄ obe
dientia ipsius se subiciunt uolunta
ti. sedm̄ illud psalmiste. **B**eneplaci
tū ē inquit d̄no sup̄ t̄ntes eū. et
meis qui sp̄ant in misericordia ei. **U**nde
et beata uirgo maria in cantico e
uangely ait. m̄ia eius a p̄genie in

p̄genies t̄ntes eū. **E**t notandū quod
iuxta aliam editionē ū legit̄ q̄m in
selm̄ misericordia eius. hoc inuuit ut au
dito bono d̄no. ne se humana negligē
tia. ab studiosa et sedula supplicatio
ne susp̄nderet. remediū causam d̄i
ut ad confessionem celerem d̄ni debeat
munē festinare. **I**n selm̄. uite hui sig
nificat cursū. ū miseri sunt quicūq̄
delinquunt. ū fas ē corda n̄ra uita
et misericordiam postulari. **I**bi enim d̄p̄
natio confiteri peccatum. ū iā ḡstat e
iudiciū. **E**t dicte salua nos d̄s sal
uator n̄r et congrega nos. et erue de
gentib̄. ut confiteam̄ nomini sc̄o tuo
et exultem̄ in carminib̄ tuis. **P**op̄s
p̄or cui p̄sonē ūba sup̄iora cōp̄ce
bant. p̄q̄m se copia domine laudis
expleuit. patre d̄ni deprecatur ut ecc̄l̄ia
suam de gentiū congregatione p̄ficiat.
illud q̄ subuulgens. et exultem̄ in
carminib̄ tuis. hoc ē n̄ in humana
iactantia. s̄ in te. ū ē reuera f̄ra gl̄a
et sine fine leticia. **E**t inuere qd̄ in
saluare d̄r pat̄. **L**egit̄ etiam et filius
saluare ut ē illud. uenit filius boni
nis saluū facere qd̄ pierat. **P**redicat
etiam saluare sp̄s sc̄s. ut ē illud ad
t̄tium. saluos nos fec̄ p̄ lauacri re
generationis et renouationis sp̄s sc̄i.
Sic indiuisibilis t̄nitatis eq̄litas. an
uitas. et ūbis similib̄. et uirtutib̄.
indicat. **B**enedictus d̄ns d̄s isrl̄ ab
et̄no usq̄ in ēc̄n̄i. et dicat om̄i p̄p̄
aiū. aiū. et ymnos d̄no. **H**ec ē laus

qm̄ sup̄iori usū congregatos optavit
 p̄p̄los p̄sonare. **H**oc etiā nūc sc̄a cant
 ecclia q̄ se de tanto bono p̄senti conso
 latur. **S**: hoc die ab isto sc̄lo usq; ad il
 lud p̄petuū sc̄dm̄ eē fatiendū ut conti
 nuata laus nunq̄m̄ debeat habē fas
 tidium. **S**: tam̄ cū p̄dictos ymnos de
 uot̄ uidoy p̄p̄ls cant̄ quis ē ille alter
 qui die am̄ am̄. **S**culic̄ ut n̄ uidet̄ p̄p̄ls
 ille p̄p̄t̄y est qui eo tempore in fide
 n̄ erat q̄ndo istud canebatur. **Q**ui tam̄
 p̄phetie uirtute futur̄ uinductus ē ut
 amore uniuersitat̄ am̄ am̄ hoc ē fiat
 fiat. **S**ic hodieq; in eccl̄is orantib; sac̄
 dotib; respondet̄ am̄ ut econdent in
 p̄cib; simul. et sac̄dotū pia intentio.
 et p̄p̄li sana deuotio q̄tinuis postulata
 unitas fidelū facilius impetret iuxta
 illud euangely dictum q̄ saluator
 discipulis ait am̄ dico uob; qd̄ si duo
 ex uobis consenserint in unū sup̄ t̄ra
 ex om̄i re q̄ncūq; petierint fiet illis
 a patre meo qui ē in celis. **R**eliquit
 itaq; ibi coram archa federis dñi asaf
 et fr̄es eius ut ministrarent in cōspe
 ctu arce iugit̄ p̄ singulos dies et in
 ces suas. **N**ota lector qd̄ minist̄ dñi
 iugit̄ debent p̄manē in minist̄io ip
 sius. et p̄ singulos dies ministrare il
 li in conspectu arce. et uidebi qd̄ am
 ministratorib; diuinū ubi n̄ licet t̄re
 nis negotiis uacare s; potius cotidie
 et sine cessatione in ecclia dñi euange
 lize p̄dicatiōi insiste. s; tam̄ n̄ unifor
 mit̄. s; distincti sc̄dm̄ q̄litate audi

toy. **U**n̄ p̄ diuisos minist̄s diuise melodi
 e cantus. et diuisa officia sac̄dotū in
 tabnaculo dñi explicant. **P**orro obed
 edom. et fr̄es eius. lr. octo. et obed e
 dom filii idithun et asa constitunt
 ianitores. sadoch aut̄ sac̄dotē et fr̄es
 illius sac̄dotes coram tabnaculo dñi.
 in excelso qd̄ erat in gabaon. ut of
 ferrent holocausta dño sup̄ altare ho
 locaustomaticis iugit̄ mane et uespe.
 et cetera. **I**gitur hoc qd̄ die sac̄dotem
 sadoch. et fr̄es illius sacerdotes con
 stitutos coram tabnaculo dñi qd̄ erat
 in excelso gabaon. ut offerrent ho
 locausta dño. sup̄ altare holocausto
 maticis iugit̄ mane et uespe. diuise a
 diuisis accipit̄. **A**li enim dicūt qd̄ ta
 bnaculum dñi p̄q̄m̄ filii isrl̄ intraue
 runt in t̄ram chanaan p̄m̄ū fuerit
 in silo. deinde in nobe postea in ga
 baon. ad extremū q̄ in syon. archaq;
 testam̄ti sola allosilis ad temp̄ capta
 sit postmodū ū reducta. **A**li aut̄ asse
 runt locum quēdam eē in ierlm̄ ap
 pellantum gabaon. ibiq; dauid tabna
 culū fedis et archam testam̄ti dñi
 collocasse. **G**abaon int̄p̄t̄at̄ collis. excel
 sum aut̄ p̄t̄ sublimitatē diuinū cultū
 dictum existimāt. **S**ecūm in lib̄ locoy
 septim̄ rep̄imus. gabaon eē met̄p̄oli
 et regalem ciuitatem eueoy. cecidit
 q; in sortem t̄bz beniamini. **E**t nunc
 ostendit̄ uilla in eodem nomine in
 q̄rto miliario bechelis cont̄ occiden
 talem plagā. iuxta ramā et remmō.

ut salomon hostias immolans diuini
meruit oraculum. fuit autem et ipsa sepa-
rata leuitas. **R**euisus quoque est omnis populus
in domum suam et dauid ut benediceret
etiam domum suam. **B**enedicere hic do-
mum suam dauid dicitur hoc est opus singulare
exercere quantum filiorum numerum am-
pliare. Aut quidam benedictionem hanc per
anagrammam dictam putant domum uero
incolam filiam saul quoniam inepabat dicitur
eo quod indignata sit cum uidisset eum
subsilientem coram archa testamenti domini.
Cum autem habitaret dauid in domo
sua dicit ad nathan prophetam. Ecce e-
go habito in domo cedrina. archa
autem sedis domini sub pellibus est. Et ait
nathan addauid. Omnia que in corde
tuo sunt fac deus enim tecum est. **I**gitur noc-
te illa factus est sermo domini ad nathan
dicens. Uade loquere dauid seruo
meo. Hec dicit dominus. Non edificabis
tibi in domum ad habitandum neque enim
mansi in domo ex eo tempore quo
eduxi israel usque ad hanc diem. sed fuit
semper mutans loca tabernaculi et in
tentorio manens cum omni israel. **Q**uod propheta
interrogat a rege respondit omne quod
est in corde tuo uade et fac et precepta
a domino admonuit eadem prohibuit que an-
te concessit patet profecto quod prophetie
spiritus prophetarum uoces non semper irradiat
quia sicut de spiritu sancto scriptum est ubi
uult spirat. **H**inc est enim quod heliseus
cum flente muliere ceruere causamque
nescisset ad prohibentem hanc puerum

dicere. **D**imitte eam quia anima eius in a-
maritudine est et dominus celauit me et
non indicauit mihi. **Q**uod omnipotens deus ex magna
pietatis dispensatione disponit quia
diuini prophetie spiritum aliquando dat et aliquan-
do subtrahit prophetarum uoces et eleuat
in celsitudine et custodit in humilitate
ut et accipientes spiritum inueniant quod
de deo sunt et rursum prophetie spiritum non
habentes cognoscant quid sint de se-
metipsis. **Q**uod autem dauid prohibetur a do-
mino deo edificare quia uir sanguinum
est inuincit moraliter quod mundus uisus
a uiculis esse debet qui curat aliena cor-
rigere ut arena non cogitet ut desidius
infimus non succumbat quantum tanto
perspicacius alius fugienda uideat quoniam
tunc hec ipse per scientiam et uita ueritatem
declinat. Neque enim pure maculam in in-
terbro considerat oculus quoniam puluis con-
uertit et supietas sordes tingere non uales
manus que lutum tenet. **Q**uod iuxta ant
que translationis seriem bene ad dauid
erga exteriora bella laborantem per sig-
nificationem diuina uox inuincit cum
dicitur non tu edificabis in templum quia
uir sanguinum es. **S**i templum edificat
qui corrigendis institutis proprium
mentibus uacat. **T**emplum dei quippe nos sumus
quia ad ueram uitam ex eius in-
habitatione constituimus paulo accessi-
te qui ait templum dei seipsum est quod estis.
Sed uir sanguinum templum dei edifica-
re prohibetur quia qui adhuc actibus
carnalibus incubat necesse est ut institui

ere spitalit' p'p'rimoz intes erubet
 car. **N**umquid locut' su' um iudiciu'
 isrl' quib' p'cepam ut pascereut pplm
 meū et d'xi q're n' edificasti in domū
 cedrinam. **N**ūc itaq; sic loq'ris ad ser
 uū meū dauid. **H**ec diō domū ex
 eritūū. **E**go tūc te cum in pascuis
 seq'reris gregem ut eēs dux ppli nū
 isrl' et fū tecū q'cumq; p'xisti et
 interfecisti omīs inimicos tuos coram
 te feciq; ē nom' q' unius magnoz
 qui celebrant' int'ra. **I**dēo a nullo ^{Heb}
 iudiciū s' edificari domū cedrinā
 iussit quia ab omnib' cont' hostes
 pugnatū fuit et omīs effusores erāt
 sanguinū. **F**eciq; inquit ē domū no
 m' q' unius magnoz qui celebrant'
 int'ra id ē sic feci abraham isaac et
 iacob et moisi et iosue quoz nomia
 famosissima sūt int'ra. **E**t dedi locū
 p'plo mō isrl'. **P**lantabitur et inhabi
 tabit in eo et ult' n' commouebit' nec
 filii iniquitatis atterent eos sic a p'n
 cipio ex dieb' quib' iudices p'plo mō
 isrl' et humiliam uniu'sos inimicos
 meos. **A**nnuntio g' ē q'd edificatur
 sit domū t' d'is. **C**ūq; impleū' dies
 tuos ut uadas ad patres tuos susci
 tabo sem' tuū p' te erit q'd de filijs
 tuis ut stabiliat' regnū eius. **I**p'e edi
 ficabit in domū et firmabo solū
 ei' usq; in sempit'niū. **E**go ero ei in
 patrem et ip'e erit in in filium et
 misericordiam meā n' auferam ab eo
 sic abstuli ab eo qui ante te fuit et

statuam eū in domo n'ra et in regno
 meo et in regno meo usq; in sempit'
 num' et t'onus ei' erit firmissimus
 in p'petuū. **H**anc tam grandem p'mi
 sionem qui putat in salomone fū
 se completā multū errat. **A**tten dit
 enim q'd dictum ē hic edificabit
 in domū qm salomon templū illd'
 nobile struxit et n' attendit q'd diē
 fidelis erit domus ei' et regnū eui'
 usq; in et'niū coram me. **A**tten dat g'
 et aspiciat salomonis domū plena
 mulierib' alienigenis colentib' dōs
 falsos et ipm ab eis regem aliqui
 do sapientē in eandē idolatam se
 ductū atq; deiectū et n' audeat existi
 mare d'ni ul' hoc p'mississe m'dactē l'
 talem salomonis domū eū futurā n'
 potuisse p'scire. **N**on hic debem' am
 bigere cum in x'po d'no n'ro qui
 factus ē ex semine dauid sedm car
 nē iam uiderim' ista compleri ne
 uane atq; inanit' hic alii aliqui
 requirant' sic carnales iudi. **N**ā et
 ipi usq; adeo filium quē loco isto
 regi dauid p'missū legit' intelligit'
 n' fuisse salomonē ut eo q' p'miss'
 ē tanta iā manifestatioē declara
 to adhuc mirabili cecitate alium
 sp'are se dicant facta ē quidē n'
 nulla imago rei future etia in sa
 lomone meo q'd templū edifica
 uit et pacem habuit sedm nomē
 suū salomon quippe pacific' ē lati
 ue et in exordio regni sui mirabilit'

avg

laudabilis fuit. s. eadē sua p̄sona
p̄ umbrā futuri p̄nuntiando etiā
ip̄m xp̄m dñm exhibebat. **U**n̄ q̄dā
de illo ita sc̄pta sunt. q̄i de ip̄o ista
p̄dicta sunt. dñi sc̄ptura sc̄a etiā reb̄
gestis p̄phetans q̄dam̄ in eo figurā
delinat futurorū. **N**am p̄t̄ lib̄s diu
ne historie ū regnasse narrat̄ psal
mus etiā septuagesimus p̄m̄ titulo
nominis eī insc̄pt̄ ē. in quo tam
multa dicunt̄. q̄ omnino eī ome
nne ū p̄sunt̄ dño aut̄ xp̄o aptissi
ma p̄spicuitate conueniūt. ut eu
dent̄ appareat. q̄d in illo figura q̄lis
eunq; adumbrata sit. in ip̄o aut̄
ip̄a ueritas p̄sentata. **N**otū ē enī
quib̄ t̄minus regnū sc̄lusū fuerat
salomonis. et tam̄ in eo psalmo le
git̄. ut alia taceam. dominabit̄ a ma
ri usq; ad mare. et a flumine usq;
ad t̄minos orbis t̄r̄. q̄d in xp̄o in
dem̄ impleri. **A** flumine quippe do
minandi sūpsit exordiū ū bap̄ti
zat̄ a ioh̄e. eodē monstrante cepit
agnosci a discipulis. qui n̄ solū ma
gistrū. uerū etiā dñm appellauerūt.
Nec ob aliud uiuente adhuc patre
suo dauid. regnare salomon cepit.
q̄d nulli regum illoꝝ contigit. n̄ ut
huc q̄ satis eluceat. n̄ eē ip̄m quē
p̄phetia ista p̄signat̄ q̄ ad eum̄ patre
loquit̄ dicens. et erit cū repleti fue
rint dies tui. et dormies cū pat̄b̄
tuis. et suscitabo sem̄ tuū p̄ te q̄d
erit de uentre tuo. et p̄parabo reg

nū illius. **Q**uom̄ ḡ p̄t̄ id q̄d sequit̄.
hic edificabit̄ in domū. iste salomō
putabit̄ p̄phetatus. et ū potius p̄t̄
id q̄d p̄cedit̄ cum repleti sunt̄ dies
tui. et dormies cū pat̄b̄ tuis. sus
citabo sem̄ tuū p̄ te. alius pacific̄
intelligit̄ eē p̄missus. qui n̄ ante sic
iste. s. p̄ mortē dauid p̄nuntiāt̄ est
suscitand̄. **Q**ualibet enim longo in
posito tempe xp̄o ih̄e ueniret. p̄cul
dubio p̄ mortē regis dauid. cum sic
ē p̄missus eū uenire oportebat. qui
edificaret domū dō n̄ de lignis et
lapidib; s. de hominib;. q̄lem illum
edificare gaudeū. **H**uic enī domū
dic̄ apl̄s. hoc ē fidelib; xp̄i. templū
enī dī sc̄m̄ ē q̄d estis uos. **B**enedic
tio quippe dñi in semine dauid. n̄ ad
aliq̄d tēp̄. qualis dieb; salomonis ap
paruit s; in et̄nū speranda ē. in qua
certissima spe dī fiat. fiat sic in psal
mo. lxxv̄ vñ. sc̄ptū in fine ē. **B**enedic
tus inquit dñs in et̄nū. fiat fiat. **I**l
enī spei ē c̄firmatio. t̄ibi hui; uerac̄.
Hoc ḡ intelligens dauid. ait in sc̄do
regnoꝝ lib̄. et locut̄ est p̄ domo ser
ui tui usq; in et̄nū. et cetera. quā t̄
genit̄ erat filius ex q̄ p̄genies eū
ducereēt ad xp̄m. p̄ quē futura dom
eius erat et̄na. eademq; dom̄ dī. **D**om̄
enī dauid p̄t̄ genus dauid. **D**om̄
aut̄ dī eadem ip̄a p̄t̄ tēplū dī de ho
minib; factum. n̄ de lapidib;. ū habi
tet in et̄nū p̄pls cum dō et in dō su
o. et d̄s cū ip̄lo et in ip̄lo suo. ita ut

ds sit implens pplm suu et pls plen do suo. et ds erit omnia monib. ipe in pace pmiu. qui iurē in bello. **I**do cū salm septuaginta in ūbis nathan dictum sit et nuntiabit t̄ dominus qm̄ domū edificabis ipi. postea dictū ē in ūb̄ dauid. qm̄ tu dñs omnipotēs ds isrl. reuelasti aurē serui tui dicēs. domū edificabo t̄. **H**anc enī domū et nos edificabim̄ bñ uiuendo. et ds ut bene uiuam̄ optulando. quia n̄ dñs edificauit domū. iuiano laborant edificantes eam. Cuius domū cū uenerit ultima dedicatio. t̄ fiet illd̄ qd̄ hic p̄ nathan locut̄ ē ds dicens. et imponā locū p̄lo mō isrl. et plā tabo illū. et habitabit seorsū. et n̄ sollicitus erit ult̄. et n̄ apponet filius iniquitatis humiliare eū. sic ab initio a dieb̄ quib̄ constitui iudices sup̄ pplō meū isrl. **H**oc tam magnū bonū qd̄ quis in hoc scld̄ et in hac t̄a sperat. insipient̄ sapit. **A**n ne quispiā putabit in pace solomonis id eē cōpletū. **P**acē quippe illā sc̄ptura in ūbra futuri excellenti p̄dicatione commūdat. **C**ui suspicioni uigilantē occursum ē cū p̄ea qm̄ dictum ē et n̄ apponet filius iniquitatis humiliare eū. continuo subiunctum ē sic ab initio a dieb̄ quib̄ constitui iudices sup̄ pplm̄ meū isrl. **I**udices nāq; p̄us q̄ reges ibi eē cepissent. sup̄ illū pplm̄ fuerant cōstituti. ex q̄ t̄am p̄missiōnis accepit. **E**t utiq; humiliabat

eū filius iniquitatis. hoc ē hostilis alienigena. p̄ inualla temporū. q̄b̄ legunt̄ paces alternasse cum belli. et inueniunt̄ illic pacis tempa. pluriora. qm̄ salomon habuit. qui. xl. regnauit annis. **N**am sub eo iudice. qui ē appellatus aoth. octoginta anni pacis fuerūt. **A**bsit q̄ ut salomonis tēpa in hac p̄missione p̄missa eē credantur. **M**ulto minus itaq; cuiuslibet regis altius. **N**on enī quisq̄m̄ eorū in tanta ille pace regnauit. n̄ unq̄m̄ omnino gens illa ita regnum tenuit. ut sollicita n̄ fuit ne hostibus subderet̄. quia in tanta mutabilitate rerū humanarū. nulla aliquādo p̄lo concessa ē tanta securitas. ut huic uite hostile neformidaret incurfus. **L**oc̄ q̄ qui p̄mittit̄ tam pacate ac secure habitationis et̄nis ē. et̄nisq; debetur in matre ierlm̄ libera. ū erit uera cit̄ pls isrl. **H**oc enim nom̄ inc̄ptatur. uidēs dñm. **C**ui' p̄miū desiderio. pia p̄ fidem uita in hac erit nosa p̄gnatione ducenda est. **V**. **U**ta omnia ūba hec. et uita u. uisam uisionē istam. sic locut̄ ē nathan ad dauid. **C**umq; uenisset rex dauid. et sedisset corā dño. dixit. **Q**uis ego sū dñe ds. et q̄ domū miā. ut p̄stares in talia. **S**. et hoc parum uisum ē i conspectu tuo. **I**de oq; locutus es sup̄ domū serui tui. etiā in futurū. et fecisti me specta

bilem. sup om̄s homines. dñe d̄s n̄s
m̄. **Q**uid ē qđ dauid dicit spectabile se
ē factum. a dño sup om̄s homines.
Qđ n̄ ypbolice dictum accipiat. scđm
historiam omnino stare n̄ potest. Se
cundū allegoriā ū ip̄e ibi designat.
qui de semine dauid scđm carnem
natus ē. redemptor iudelic̄ n̄. quē
d̄s pat̄ a mortuis suscitans exalta
uit. et constituit ad dext̄am suā in
celestib̄ sup omnē p̄ncipatū et
potestatem. et uirtutē et dominati
onē. et om̄e nom̄ qđ nominat̄ in
hoc scđo s̄ etiam in futuro. Et om̄ia
subiecit sub pedib̄ eius. et ip̄m de
dit caput sup om̄ia eccl̄ie qđ ē cor
pus ipsius. plenitudo ei qui om̄ia
in omnib̄ adimplet. **C**um et donauit
nom̄ qđ ē sup om̄e nom̄. ut in no
mine ih̄u om̄e genu flectat̄. celesti
um. t̄restium. et infernoꝝ. et om̄is
lingua confiteat̄. quia d̄s ih̄s in
gl̄a ē d̄i pat̄s. **O**mn̄e n̄ ē simili
t̄. et n̄ ē alius d̄s absq; te. et om̄i
b̄ q̄s audiunt̄ aurib̄ n̄ris. **Q**uis
aut̄ ē alius. ut ppl̄s tuus isrl̄. **Gen̄**
una in t̄ra. ad quā p̄xit d̄s ut li
beraret et faceret ppl̄m s̄. et magni
tudine sua atq; t̄rorib̄ eiec̄er̄e nati
ones a facie eius quē de egypto li
berarat. et posuit ppl̄m tuū de isrl̄
t̄ in ppl̄m usq; in et̄num. **H**oc in
loco lic̄ uideatur p̄us ppl̄i egypti
de egypto. et collocationē eius i t̄ra
p̄missionis commemorare. tam ma

iore dignitate ppl̄i fidelis libatio de
sp̄itali egypto. et transplantatio ppl̄i
in t̄ra sc̄e eccl̄ie ad laudē et honore
nom̄is d̄ni certissime designatur.
Ip̄e enī ppl̄s d̄i ē. et uerus isrl̄. d̄ni
no cultu p̄petualit̄ mancipat̄. **U**et̄
antiquus isrl̄ iam honoris et religio
nis ex p̄f. nom̄is dignitate et
loci possessione p̄uatus ē. maxime
cum in toto orbe dispersus sine lege
et sine sac̄dotio. atq; sine d̄i templi
celeberrimo cultu uagat̄ incert̄. **T**u
enim dñe d̄s n̄s. reuelasti aurieu
lam serui tui. ut edificares ei domū.
Et idēo inuenit seruus tuus fidu
ciam. ut oret corā te. et cet̄. **R**euelas
ti inquit auriculā serui tui. hoc est
inert̄i auditū cordis illius instrui
ti. qđ edificares ei domū. p̄genem
iudelic̄ ipsius multiplicando. et serui
ei dilatando. **I**n utiq; dedisti ei fidu
tiam loqui de te. et gl̄am tuā ac lau
dem coram hominib̄. annuntiando
Factū ē aut̄ p̄ hec ut p̄v̄ p̄ d̄i
teret dauid philistinū et humi
liaret eos. et toller̄e geth. et filias ei
de manu philistinū. p̄citeretq; mo
ab. et f̄iunt moabit̄ serui dauid.
offerentes ei munera. **F**ilias geth
dic̄ ciuitates minores qđ ad mēp̄o
lim hanc p̄tinebant. **S**iquidē quinq;
erant ciuitates insignes philistino
rū. hoc ē azotus. gaza. ascalon. geth
et acaron. **Q**ue quia in t̄ra rep̄m̄
sionis erant sorte filijs isrl̄ depu

47.
tate fuerant s; ab eis usq; ad dauid
minime possessē. immo ipse frequent
isrl s; tributariū fatiebant. Porro da
uid humiliavit eas et iūsa uice que
ante tributū expetebāt fecit s; tributaria.
Mistice autē hec quinq; ciuitate quinq;
sensus corpis in trā carnis nre positi
accipi p̄sunt qui qm̄ diu uet̄ homo
n̄ in nob̄ regnabat uarus debitis
iniusti tributa nos astringebant. Cum
autē uet̄ dauid in nob̄ regnū accep̄.
subito tributa exactores facti sūt tributa
rū et quicq; in carne nra rebelle fuit
sp̄s impio subjugatū ē. Qd̄ autē dic̄
de moab. qd̄ fierent moabite serui da
uid offerentes ei munera mistice sig
nificat qd̄ xps om̄s gentes sub sua
dominatione tenent. facit p̄sum ser
uitutis s; reddē dum singule queq;
nationes in nomine eius cōfessione
adunat. deuote censum bonoy ope
rū illi exsoluūt. Eodem tempe p̄c̄
sit dauid ad ezer regem soba. regio
nis emath. q̄ndo p̄xit ut dilataret
impū suū usq; ad flum̄ eufraten
et cetera. Soba ciuitatē dicunt eē siri
e p̄ueniēte ad emath metropolim. que
alio nomine epiphania d̄r. Quom̄
autē dauid deuastauit iosephus os
tendit dicens. Audiens autē damasci
sirie rex addus. qd̄ dauid expugnauit
s; adrazarū tamq̄m am̄c̄ ad eius so
latia cum maximo uenit exercitu
eū sic sp̄abat ab opp̄sione libatū
et congressus denuo apud eufraten

cont̄ dauid bello deuict̄ ē. Ceciderunt
enī ferientib; eos ebreis de exercitu
addi. q̄. r̄. fere reliqui ū in fugā
comisi sūt. De q̄ et consequit̄ p̄sent
historia commemorat. Mistice autē
adadezer. qui int̄p̄tat̄ decorū auxi
lium. rex soba qui int̄p̄tat̄ incensa
ul̄ comitens. significat gentilitatis
in sentia naturali feruore cont̄ q̄
dauid n̄r conflugebat ac dimican
do uincebat quia gladio sp̄s qd̄ ē
tribum di. eius expugnauit errore.
et comitens ad fide in p̄dicatione
euangelū decorū efficit auxilium.
Cui subueruauit om̄s eqs̄ currū.
exceptis centū q̄drigis. q̄s reserua
uit s; quia om̄e qd̄ s; rebelle p̄ su
p̄biam m̄tis et sublimitatē humane
sapientie in ea consp̄c̄ ressecando.
id solum qd̄ oportunit̄ et habile ad
opus euangelice p̄dicationis de stu
diū eius eē iudicauit s; reseruauit.
Supuenit autē et sirus damascenus.
ut auxiliū p̄beret ad adazer regi so
ba. s; et huius percussit dauid. r̄. ū.
milia. uiroy. et posuit milites in da
masco. ut sira q̄ deseruiret s; et
offerret muniā. **D**amascus enī no
bilis ē urbs fenicis. eodem uocabu
lo q̄ et masech ancille abrahā fili
appellat̄ ē. Et damasc̄ int̄p̄tat̄ sub
limis. ul̄ humecta. Et bñ q̄ p̄us hu
mecta libidine sup̄ba sp̄u. sangu
nem humanū inextinguibilem sicut
nunc mundata baptisinate. xpi. sub

lunif pfectu uirtutu. sanguinis eius
poculu desiderat pcyre. **T**ulit qq:
dauid pharetras aureas. qs habuerat
serui adadezer. et attulit eas in ierlm
Pharetre auree in fallor significare
possunt dogmata gentium. in quib
testimonia pbilosophie humane di
cpline liberales continebant. qs da
uid iusticus ablatas ad adazer hoc
e a gentilitate tulit in ierlm. cum
huicenu disciplinas p doctores scos
i seruitu ecclie catholice conuicit.
Ibi enim n paru p sunt libalui arti
um discipline ad expugnatione er
roris. et ad confirmatione ueritatis.
si pie et sana fide tractent. **S**equit
Nec n et de rebath et diuin urbib: ad
adezer erit plurimu. de q fec salomio
mare eneu. et columnas. et uasa ene
a. **B**ene g scriptum e qd salomio fe
ciss: mare eneu. et columpnas. et ua
sa enea. de ere qd tulit dauid de re
bath. et diuin urbib: ad adazer. quia
pacificus nr uenustate pulcre lo
cutionis. de humilitate conise gen
tilitatis ad commidanda baptyismi
gram. et firmanu fidi. pdicatione
pu dogmatif in usu ecclie sue dicit
Tebath enim uirtute paruul uenit.
et diuin pulctudo. **R**ecte g qui par
uulu se p humilitate agnosco pul
cher et speciosus in decore uirtutu
efficit. **S**ed et omnia uasa aurea
et argentea et enea consecrauit rex
dauid dno. cu argento et auro qd

tulerat ex uniuersis gentib: tam de idu
mea et moab. et filius ammon. qm de
philistin et amalech. **Q**uid aut signi
ficat. qd dauid uasa aurea et argente
a atq: erea q tulerat de uniuersis gen
b: scificauit dno. n qd xps omis qs
de uniuersis gentib: conuocat ad fide
sua. alios auri loco hoc e sensu syra
li pclaris. alios argenti. hoc e eloquio
nitore splendites. alios u pdicatione
diuina sonoris scificat dno. ut in
tabnaculo fidelit deseruientes. ipi
minutio in etnu decentissime pfungit
Abylai u filius saruie pcy. **S**er
fit edom in ualle salmaru. et
octo milia. et constituit in edom ps
dum. ut seruiret idumea dauid. et
ceta. **I**n regu u ita scriptum e fecit q
s dauid nom cu reuiteret capta syria
in ualle salmaru cesis. xviii. fecisse
nom s dr. quia i ualle salmaru ce
sis. v. et octo milib: exerit s forme
tumphalem. fecit etia s nom. quia
uicta syria damasci. et syria soba
erexisse s dr. altam formicem tum
phale. **E**t si qm mouet. qd in pler
q: latinoy codicib: inuenit dauid n
v. et octo milia in ualle salmaru. f.
xv. milia cecidisse. nouit hoc uero
scriptoy in eisdem codicib: inoluti e
ueracit tam dauid. in eade ualle sa
lmaru. v. et octo milia cecidit. ioab
u. xv. milia. sic in titulo. lviij. psal
mi scribit. **H**ic aut. x. et octo abiat
in fecisse. qd dur fortissimoy mil

tū intelligit. s. pte regalis nominis
 dignitate dauid victoria ē ascripta.
Quid in pessa a dauid multitudie. in
 in ualle salinarū designat n̄ qd redēp
 tor n̄r sui examinis districtione in
 huius qui de illo p̄ua sentiunt. stulti
 ciam immoderati saporis extinguit.
 Vn̄ et p̄ quēdam sapientē dī. Qui p̄u
 si cordis ē n̄ inuenit bonum. et qui
 uertit linguam suam incidit i mab̄.
Regnauit ḡ dauid sup̄ uniuersum **viii**
 isrl̄ et faciebat iudiciū atq; iusti
 ciam cuncto p̄lo suo. **Q**uid ē qd dī.
 legē fecisse iudiciū et iusticiā cunc
 to p̄lo suo. n̄ qd saluator n̄r omni po
 plo ecclie iudiciū et equitatē semp̄ i
 pendit. **H**istoricus enī dauid n̄ ubiq;
 iusticiā seruauit quē transgressio legē
 reph̄nsibilem ostendit. **H**eris autē
 dauid q̄ peccatū n̄ fec̄. s. peccata mū
 di tollere uenit uniuerso p̄lo suo ius
 ta iudicia t̄bit de q̄ sc̄ptum ē iust
 domū et iusticiā diligit equitatē iu
 dit uult̄ eius. **E**t n̄ ē p̄sonarū accep
 tio apd̄ d̄m̄. s. in omni gente q̄ timet
 d̄m̄ et opatur iusticiam. accept̄ ē illi.
 Misericordia et uitatē diligit. grām et glo
 ria dabit. **B**enedict̄ d̄s in eternum
 a sc̄lo et usq; in sc̄lm̄. et dicat om̄s
 p̄ls. fiat fiat. **P**orro ioab. filius sar
 me erat sup̄ exercitum. et iosaphat
 filius ahiluch. a comm̄taris. **C**omm̄
 tarū. hoc ē commemoratores huius
 erēt qui annotatis reb̄ et causis regi
 eas ad memoriā deferebant. **S**adoch

aut filius achitob. et abimelech. fili
 abiatbar sacerdotes. **A**bimelech filius
 abiatbar in paralipomenū scribitur
 in regum ū abimelech. et int̄ptat ab
 imelech. pat̄ n̄r rex. abimelech si fr̄
 n̄r rex. qm̄ nominū distantia euēt
 rerum pepit. **M**oralit̄ ū instruit
 ecclie sacerdotes. ut qui p̄t ordinis
 dignitatē pacē locum tenent p̄ hu
 militatem et mansuetudinē. atq; so
 cietatis equalitatē. fr̄m nomine cen
 seant̄ ut fiant illud qd p̄ncep̄ aplō
 rū pastores ecclie in sua eplā p̄mo
 nunt dicens. n̄ ut dominantes in
 clero. s. ut forma facti gregis. **E**t
 susa scriba. **B**anaiaf ū filius ioia
 da sup̄ legiones cerechi. et phelechi.
Susa scribitur in paralipomenū. qui
 in regum sarata nominat̄. et int̄p
 tat̄ susa gaudii. et sarata p̄nceps
 domū. **C**erechi autē ext̄minatores.
 et felechi ammirabiles ul' uiuifica
 tores int̄ptant̄. **H**os quidā dicūt
 fuisse septuaginta iudices. loco eorū
 substitutos. q̄s moyses in heremo
 p̄cipiente domino delegerat. **A**lii ū
 dicunt cerecheos ad hoc deputatos
 eē. ut penam in reis exsoluerent.
 phelecheos autē ut insontes ab opp̄s
 sionib̄ eorū defenderēt. **P**orro filii da
 uid p̄m̄ ad manū regis. **H**inc in
 regum lib̄ septū ē qd filii dauid
 sacerdotes eēt. s. ad unū sensū con
 uenit utrūq; qd hic dic̄ p̄mos. et
 illic sacerdotes p̄t nobilitatē et p̄ora

cum antiquus hostis quidam predicator
 ubi di sermone ul' oratione corrup
 pndo maculat ac dehonestat. Precidit
 u' tunicas usq; ad inguina. cum tur
 pia facta q' ipse psuaserat in oculis ho
 minum reuelat. **S** necesse e' talib' qs di
 abolus ita confundit ut sedeant in
 tericho donec crescant barbe eoy. id
 sint obprobrium et ignominia melioy. at
 q' efficiant anathema omnium. donec
 p' studium bonu'. barbaru' species. id
 e' uirtutum incrementa in eis nascantur
 et digni habeantur p'sentia regis sui.
Aec credendum e' utiq; qd dauid ni
 milites suos multos ee' patiatur. quin
 hostes suos et exercitu congregato supe
 rat ac iudicat iniuria suoy. cum n'
 solui aduersarios suos. ne p' scoy suoy
 uictoria confundit s; etia' in extremo
 iudicio p' iusta sententia' ppetuis ig
 actum e'. **x**. **S**ub' eccl'andof' t'let
 aut' p' anni eccl'um eo tempore q'
 solent reges ad bella pcedere congrega
 ut ioab exercitum et robur militie
 et uastauit terram filioy ammon. **I**n
 ebreo ita legitur. eo tempore q' reges
 ad bella pcesserant. **H**os reges dicit
 qui pcesserunt cont' dauid in pugnam.
 scilicet regem moab. et istob. et soba. et
 maacha. qui utiq; reges sirie fuerunt
 et pugnare uoluerunt conducti merce
 de a rege moab cont' dauid. a quo
 triumphati ee' legunt. **P**erieruntq; et
 obsedit talba. Porro dauid manebat
 in ierlm. q'ndo ioab pcessit talba.

et destruxit eam. Tulle aut' dauid coro
 nam melchom. de capite eius. et inue
 nit in ea auri pondo talentu'. et p'ci
 osissimas gemmas. fecitq; s' inde diade
 ma. et cet'. **M**elchom quippe n' nom' p
 pium regis. s; melchom interpretat' rex
 eoy. **R**ex eoy uocatur ut ebrei uolunt
 idoli illoz. qd' hic uocant melchom.
Cuius diadematis aurum et gemmas
 conflasse. et purgasse dixit dauid scdm
 legem. et fecisse inde s' diadema. **T**ra
 dunt insup' ebrei. quia illicitu' erat
 homini iudeo de ydolis aliquid au
 ri appetere et argenti. p'p' legis p'cep
 ta q' uetat ydolatriam. qd' ithai ethieu'
 qui de gente philistinoy ad dauid ue
 nerat diadema diripuerit de capite
 melchom. ut liceret regi ebreo de ma
 nu hominis cape. qd' de capite ydo
 li n' licebat. **V**ictoria aut' hec dauid
 ammonitis. qm' dixit suis bellando
 inchoant. s; rex ipse p'fecit. qd' signi
 ficat n' regis nri uictoria' in cunctis
 gentib'. **D**ixit enim dauid cont' hostes
 bellu' gerit cum ordo predicator' scorum
 cont' mundi potentes scitu' fidi oppo
 nit s; finis certaminis et triumphus
 belli. ad regem xpm solu' in defert'
 quia ipi omnis potestas et potentia
 regni ascribit'. **D**s e' enim scdm aplm.
 qui opatur in nob et uelle et p'ficere
 p' bona uoluntate. et ipse triumphat
 nos semp' in xpo ihu. **C**orona q' re
 gis ppli hostilis dauid de capite tu
 lit. et s'met diadema inde formauit.

cū redemptor n̄r ex contraria potestate regnū auferens. sibi met insignie decore parauit. Que aut̄ melius corona ueri dauid intelligit̄ qm̄ conuenit̄ plebis catholice. q̄ cap̄t n̄m regem uidelicet xpm̄ corde credulo nobilit̄ ambit̄ et digne conuiscans decem̄ coronat̄. Om̄s enim scōy labor et certam̄ atq; uictoria ad honorē celestis regni refertur. quia ip̄e ē cui om̄e genui flectit̄. celestium tr̄estium atq; infernoy. et om̄is lingua confit̄ quia dñs ih̄s in gl̄a ē dī pat̄s. **Rathath** ḡ ciuitas ē regni ammon. q̄ nunc philadelphia uocatur. cuius meminit et ieremias p̄ph̄a. **Inter** ḡ rathath multi. Et saluator in eūglio dicit̄ quia multi ueniunt ab oriente et occidente et recubent cū abraham. isaac. et iacob. i regno celoꝝ.

Post hec int̄m̄ ē bellū in garzer adūsū philisteos. in q̄ percussit subochai. usachites. ziphaim. de gente raphaym. et humiliant̄ eos. **De** hoc bello iosephus in lib̄ septimo historiarū suarū ita narrat̄. Conuenientib; itaq; palestiniis in garzer ciuitate. audiens hoc rex. misit sup̄ eos exercitum. **Inter** q̄s tunc debellator optimus extitit et p̄batissime dimicauit sabbachethus. qui erat un̄ fortissimoy dauid. **Hic** enī multos hostiū inclit̄ int̄mit̄ et plerūq; gigantum nimis audacia siue fortitudinis exultantium sup̄auit. **Inter** uictorie huius auctor apud ebreos. **Quō** aut̄

dicit̄. in q̄ percussit subochai. usachites. ziphaim. de gente raphaim. in regni scriptum ē. de stirpe arapha. quia filii erant orphe. murus nemi. de tra. moab. **Et** qd̄ garzer in paralipomeni scribitur. in regni scriptum ē in gob. **Inter** iob interpretatur lacus siue locusta. garzer interpretatur ordinatio. hoc significat̄ qd̄ sicut locuste sibi. ita filii araphae debebant isrl̄. **Aliud** ḡ: bellum gestū. adūsū philisteos. in q̄ percussit adeodatus filius saltus bechleemites. **Inter** goliath gethei. cuius haste ligni erat q̄ liciatorū terentium. **Ubi** aut̄ scriptum ē. adeonatus filius saltus in ebreo dicunt. h̄beri. eleman filius in qd̄ interpretatur saltus. **In** regni ḡ: de hoc bello talit̄ legit̄. **Tertium** fuit bellum in gob. cont̄ philisteos. in q̄ percussit adeodatus filius saltus polimitarius. bechleemites. goliath gethei. cuius haste haste erat q̄ liciatorū terentium. **Breuis** ḡ de adeodato ita proponit̄ dicens. **Gob** enim interpretatur lacus. **Idē** lacus. quia sic in lacu leonū quis int̄mit̄. ita se metip̄m cont̄ goliath dauid misit. **Adeodatus** ip̄e ē dauid. **Idē** dicit̄ adeonatus. quia a dō ē electus in regni. filius saltus. quia de saltu ū oues pascebat̄ ē eductus. **Polimitarius**. quia de genere besdech. mat̄ eius fuit bechleemites. quia noemi et ruth tempore ubertatis reuise sūt in bechleem. **Et** quia pams causa ruth boꝝ nota ē

propterea idem loc' domus panis uoca-
 tus est. **Q**uod uero ad eodatus ipse sit dauid.
 sequentia declarant uero ante hunc nati sunt
 de arepha in geth. et cecidit in ma-
 nus dauid. et seruoꝝ eius. **I**udei quoque hanc
 arepham matrem gigantum orpham ni-
 rum noemi esse arbitrantur. sic super ostē-
 dimus. **S**ed et aliud bellum accidit
 in geth. in quo fuit homo longissimus.
 habens digitos senos. hoc est simul
 xx. unum qui et ipse de rapha stirpe ge-
 neratus fuerat. **H**ic blasphemauit israhel
 et percussit eum ionathan filius samaa
 frater dauid. **D**e hoc bello iosephus i-
 ta scribit. Paulo siquidem tempore pales-
 tinum quiescentes denuo castra posue-
 runt circa ciuitatem que erat non longe a fini-
 bus ebreoꝝ. eratque inter eos uir proceritate
 quidem sex cubitorum. habens etiam digi-
 tos in utroque pede nec non et manu. uno
 plus quam solet natura concessisse. hoc
 est senos. contraque murum de exercitu da-
 uid. ionathes filius sameel pugnans.
 eo deuictus totius uictorie effectus max-
 ime glorie culmen accepit. Nam et ille pa-
 lestinus gloriabatur se de plebe gigantum
 existere. Postquam pugnam nequaquam
 contra israhelitas habuere certamina. **E**t
 notandum quod in paralipomenon. tria
 bella principalia dauid contra philiste-
 os scriptura numerat. in regum uero u. unum.
Quia ibi quartum bellum est quod et in primo
 ponitur. uero dauid contra philisteos plura-
 tem. iesbi de nob. qui fuit de genere
 arapha. cuius hasta trecentas uncias

appendebat et accinctus erat ense no-
 uo. missus est percutere perfidiosque ei fuit
 abisai filius sarui. et percussum phi-
 listeum interfecit. **S**ed ad unam significa-
 tionem utique unum hoc est ternarius at-
 que quaternarius possunt aptari. **T**res
 enim sunt distinctiones temporum. hoc
 est presentium. presentis et futurum. similit-
 ut uero. uicissitudines. hoc est uer. esta-
 autumnus. et uempus diuidunt annum.
Quid pro uero. bella ista dauid et ser-
 uoꝝ eius contra palestinos significant.
 non bellum christi. quod omni tempore istius
 uite. in multis suis contra perfidos quosque
 istius seculi. et contra spirituales nequicias
 incessanter agit. **L**icet enim factus mu-
 danus uel propter uitas malignoꝝ spirituum.
 se erigat contra ecclesiam dei christi. omni-
 tam principatus aduersarioꝝ. uero da-
 uid. hoc est rege christo impante. ac-
 plia seruoꝝ suorum disponente cedit.
 et omnes aduersari uincunt. prosternunt.
 atque ad nichilum redigunt. **U**bi psal-
 mista ex persona ecclesie confidit die-
 uana salus hominis. **I**n deo faciem
 uirtutem. et ipse ad nichilum deducet et
 bulantes nos. **C**onsurrexit autem . . . xii . . .
 sathan contra israhel. et incitauit dauid
 ut numeraret israhel. **D**ixitque dauid ad
 ioab. et ad principes populi. **I**te et nume-
 rate israhel a bersabee usque dan. et af-
 ferte mihi numerum ut sciam. **R**espon-
 ditque ioab. **A**ugeat dominus populum suum.
 centuplum quam sunt. **Q**uare hoc querit
 dominus misit rex quod in peccatum reputet

isrl. **S:** sermo regis magis pualuit
Regis q: ioab. et cecidit uniuersum
isrl. et reus est ierlm. **Q**uom dicit
exquisitionem numi. que rex facere
iussit in peccatu reputari isrl. cum
puaricatio ibi magis uideat e regis
qm plebis. **S:** peccatum morte dicit
q causa peccati pmi uenit i mudi.
Hec g in plo tantu crassata e. Ad tam
sciendū qd p qualitatib' subditoꝝ
disponunt' acta regentū. ut sepe p
malo gregis. etiam iuri boni delin
quat uita pastoris. Ille enim dō acce
tante laudatus. ille supnoꝝ misteri
oꝝ conscuus dauid ppha. timore re
pentino elationis inflatus pplm nu
merando qd peccauit. **E**t tam uindi
ctam pls dauid peccante suscepit.
Cur hoc? **Q**uia uidelicet scdm mntū
plebium disponunt' corda rectorū. **I**us
tus ū iudex ex ipsoꝝ ammaditione
corripuit peccantis uitā. ex quoz cau
sa peccauit. **S:** quia ipse sua scilicet uo
luntate supbiens. a culpa alieni ū
fuit uindictam culpe ipse etiā sus
cepit. **N**am ira seueris q corpaliter
pplm pculit rectorē q: ppli intimo
cordis dolore pstrauit. **C**erte uerū
ē qd ita s' unice et rectorū mnta con
nectant' et plebium. ut sepe ex culpa
pastoꝝ. detior fiat uita plebiū. et se
pe ex mnto plebium. mutet' uita pa
stoꝝ. s' quia rectores hnt iudicē suū.
magna cautela subditoꝝ ē. ū teme
re uitā iudicare regentū. **N**eq: enī

frustra p semetipm dñs et nūmulati
oꝝ fudit et cathedras uendentū co
lumbas eicit. nūmū significans. qd
p magist' quidē uitam iudicat plebi
um. s' p semetipm facta examinat ma
gistroꝝ. qmuis etiam subditoꝝ uitā
q a magist' in ul' dissimulant' iudica
ri. ul' nequnt eius peuldubio iudi
cio reseruant'. **I**git' dum salua fide re
agit' uirtutis ē merito. si quicqd' pōis
ē toleratur. **D**ebet tam humilit' sug
geri. si fortasse ualeat qd displicet e
mādere. **S:** curandū sumope ē ne in
supbiam transeat iusticie inordinā
ta defensio. ne dum rectitudo in car
te diligit'. ipā magistra rectitudinis
humilitas amittatur. ne cū s' pesse
quisq: despiciat. que fortasse contigit
ut in aliqua actione rep'ndat. **C**ont'
hunc timorē supbie. subditoꝝ mnt
ad custodia humilitatis edomatur.
Si infirmitas ppa incessant' attendit'.
has uires nās ueracit' examinat
negligim'. et quia de nob' fortiora co
dimus. idēco eos qui nob' plati sūt
districte iudicam'. **Q**uo enī nos nec
ipōs minus agnoscamus. eo illos q's
rep'ndē uitamur plus uideim'. **S**in
gula hec mala sūt q a subditis sepe
in platos. et sepe a platis in subditoꝝ
committunt'. quia et omis subditoꝝ in
qui p'sunt. minus qm ipi sunt sa
pientes arbitrant'. et rurſū qui sub
iecti sunt rectorū suoz actiones iudi
cant se potuisse agē melius putant.

Unde plerumq; fit ut et rectores min
 prudēt ea q agenda sūt uideant qā
 eoy oculos ipā nebula elationis ob
 scurat et n̄ is qui subiectus ē hoc cū
 platis sūt fatiat qd dudum fieri
 subiectus arguebat et p eo qd illa q
 iudicauerat ppetrat saltem quia iu
 dicauit erubescat. **I**git si platis cu
 randum ē ne eoy corda estimatiōe
 singularis sapientie locū superior ex
 tollat ita subiectis puidēdū ē ne
 s̄ rectoy facta displiceant. **S**i aut ma
 gistroy uita iure rephēdit̄ oportet
 ut eus subditi etiam oī displicē ma
 gistrū uenerent. **S**; et hoc ē sollert̄
 uitandū ne aut qm imitari despici
 uenerari contempnas. **S**ubtilis etenī
 uita tenenda ē rectitudinis et humi
 litatis ut sic rephēdibilia magistroy
 facta displiceant q̄muis subditoy mēs
 asseruanda magisterū reuerentia n̄
 recedat. **D**editq; dauid numerum eoy
 q̄s cūmulerat et inuent̄ ē oīms isrl̄
 numerus mille milia et centū milia ui
 roy educentiū gladium. **D**e uida aut
 trecenta .lxx. milia bellatoy. **N**am le
 ui et beniamin n̄ numerant eo qd
 mutus exseq̄ret regis impium. **I**n
 regum ū ita sc̄ptum est. **D**edit q̄ io
 ab numerum desc̄ptionis ppli regi et in
 uenta sūt de isrl̄ octingenta milia
 uiroy fortium qui educerent gladiū
 et de uida quinquaginta milia pugna
 toy. **A**ssert̄ aut ebrei qd hic nume
 rus in paralipomenē legit̄ hoc est de

isrl̄ mille milia et centum milia ui
 roy educentiū gladiū et de uida .ccc.
 lxx. milia pugnatoy inuentis sit a
 ioab. **S**; summa illius noluisse osten
 dere sc̄ptorem. n̄ q̄ntū in samuelis
 libro sc̄bitur quia ibi tantūm sup
 stites cedi anglice continent̄. **Q**d aut
 dicit leui et beniamin n̄ ēē nume
 ratos. leui n̄ numerabatur p̄t sacer
 dotū dignitatē q̄ p̄ellebat et benia
 min quia recenti tempore fratno gla
 dio pene usq; ad inuencionem corru
 erat. **D**isplicuit aut dño qd uissū
 erat et percussit isrl̄. **D**ixq; dauid ad
 dñm. **P**eccati nimis ut hoc facerem.
Obsc̄c̄ dñe aufer iniquitatem serui
 tui q̄ insipient̄ egi. **E**t locut̄ ē dñs
 ad gad iudicē dauid dicens. **U**ade
 et loq̄re ad dauid et dic ei. **H**ec dicit
 dominus. **T**rium t̄ optionem do. u
 num qd uolueris elige et faciam t̄.
Cumq; uenisset gad ad dauid dix̄ ei.
Hec dicit dominus. **E**lige qd uolueris. aut
 tribus annis pestilentiam aut tribus
 m̄sib; fugere te hostes tuos et gladi
 um eoy n̄ posse euadē aut tribus die
 by gladium dñi et mortē usari in
 trā et anglin dñi interficē in uniuersis
 finib; isrl̄. **N**ūc q̄ uide quid respon
 deam ei qui misit me. **E**t dix̄ dauid
 ad gad. **E**t omni parte me angustie
 p̄munt s̄ melius m̄ ē ut incidā in
 manū dñi quia multe s̄ miseratiōes
 ei qm̄ in manus hominū. **M**isit q̄
 dñs pestilentiam in isrl̄ et ceciderit

de isrl̄ .lxx. milia uiroy. et cetā. **I**n
lib̄ regum ita sc̄ptum ē. Percussit autē
dauid cor. p̄qm̄ numeratus eēt p̄pls̄.
et dix̄ dauid ad d̄m̄. Peccavi ualde
in hoc facto. s̄ p̄cor d̄n̄e. ut transferas
iniquitatem serui tui. quia stulte e-
gi nimis. et reliq̄. **U**bi notandum qd̄
ideo dauid numerando p̄plm̄. d̄m̄
d̄t̄ offendisse. quia legi p̄cepta in eo
n̄ obseruauit. Nam in lib̄ num̄oy
dominus legit̄ moysi ita p̄cepisse.
Tollite summā uirtūse congregatiōis
filioy isrl̄. p̄ cognitiōes et domos
suas nomina singuloy. quicqd̄ sexus
ē masculinū. a. xx. anno. et sup̄ om-
niū uiroy fortium ex isrl̄. et nomina
bitis eos p̄ turmas suas tu et aarō.
Quia ū dauid genialit̄ iussit omnes
numerari. et infra. xx. annos. et sup̄
xx. annos. idēo indignationē d̄i ex-
p̄tus est. **I**tem q̄ in libro exodi ita sc̄p-
tum ē. **L**ocutus ē dom̄ni ad moysē
dicens. Quando tulis summā filioy
isrl̄. iuxta num̄ū dabunt singuli p̄
cum p̄ animabz suis d̄n̄o. et n̄ erit
plaga meis cum fuerint recensiti.
Hoc autē dabit omnis qui transit
ad nom̄. **D**umdui sichi. iuxta insurā
templi. **S**ichus. xx. h̄t̄ obolos. **M**edia
pars sichi offeret̄ dom̄no. **Q**ui habet
in numero. a. xx. annis. et sup̄. dabit
p̄tium. **D**ues ū addet ad medium
sichi. et paup̄ nichil minuet. **S**uscep-
tamq̄ pecuniam. q̄ collata ē a filis
isrl̄. tradet̄ in usus tabnaculi testimo

ni. ut sit in monumentū eoy corā d̄n̄o.
et p̄prietur animabz eoy. **H**oc ḡ ob-
litis dauid face. idēo offendit d̄m̄.
et ob hoc uenit plaga in isrl̄. **N**ec p̄-
eundū. qd̄ huius loci intionē facien-
tosephus ita refert dicens. **A**phis ita
q̄ declarantibz dauid qd̄ ei d̄s irasce-
ret. supplicare cepit. eumq̄ rogare. ut
p̄pitius eēt. et ueniā peccati concederet.
Tē ḡ gad p̄pham misit ad eū. d̄s. res
supplicij conditiones portante. ut eoy
qm̄ p̄baret eligeret. intrū uellet famē
in p̄uincia generari annis t̄b. aut. ū
n̄sibz pugnando uinceret ab hostibz.
an certe morb̄ et languor accideret.
diebz ebreis. **I**lle ū in anxietate huius
electionis omnū rerū pessimarū in-
currens t̄bulabat̄. et uehement̄ animo
uidebatur eē confusus. **C**umq̄ p̄ph̄a di-
ceret. hoc omnimodis imminere. et
responsim uelocit̄ erigeret. ut electi
ab eo conditionē renuntiaret. d̄o. co-
gratis rex. quia si famem eligeret.
tra alios hoc facere uideret. quōd̄ q̄
se quidē habens multa frumta. ū pa-
teretur inopiam. reliquis ū eēt ang-
tia. nem si eligeret. tum insū m̄cto-
riam hostium. ip̄e quidē h̄is circa
se uiros fortissimos et custodes m̄ch̄
omnino metueret. neci ū eius exerci-
tus subiaceret. **U**t̄ hec autē commu-
nem poti' passionem. et regū. et sub-
iectoy elegit. in q̄ timor omnibz est
equalis. dicens. quia melius m̄ch̄
magis qm̄ i hostiū manū incidere.

Hec audiens ppha remuntiabat deo
 qui morbu et mltam misit in exerci
 tum ebreoz. Moriebatur ii immo m.
 ut facile languor potuiss. agnosci
 s. mors quide hominib. multoz lan
 guoz occasionib. et q possent cognos
 ci facile periebant. Alius eni sup ali
 um moriebatur et latent immunes ma
 lum. uelocit. ferebat mltu. Ali siqui
 de pte cum uehentib. dolorib. et a
 maro gemitu anima delinqbant. Ali
 u ipis passionib. marcescebant ita ut
 neq. cura exhibere corporib. puale
 rent s. p labore deficerent. Ali aut re
 pentinis teneb. eoz conat. abripient
 bus suffocati. p. uis exspuabant. Ali
 sup mortuos. q. sepeliebant ipi q. mo
 riebantur. impfectas relinqntes parte
 sepulturas. Incipiente itaq. pestifero
 languore eos ab hora matutina p. me
 re usq. ad horam prandii consumma
 ta sunt milia. lxx. Qd aut die. lxx. mi
 lia uiroz mfecta fuisse de isrl. Inc
 capta tantuim. plebis et seniores
 numerati s. Cetum de omi p. lo m.
 fecta tot milia ebrei affirmant. quot
 milib. ille uniu. qui in paralipome
 non scribit. eum qui in regu. comp. hu
 sus e. excedit. Auunt eni qd in parali
 pomenon et hu. qui remanserant et
 hu. qui mfecti sunt. simul sunt an
 numerati in regu. u. uuu. tantum de
 notati. sicut sup. demonstratu. e.
Misit q. anglin in ierlm. ut p. cuteret
 eam. Cuiq. p. cuteret. uidit domnu. et

misert. e. sup. magnitudine mali. et
 impauit anglo qui p. cutebat. Sufficit
 iam cess. manus tua. Qd aut dicit
 dnm. uidisse et misertu. ee. auunt ebi
 sadoch sacerdotem insulatu. dnm. dep
 catum fuisse et uniatu. fuisse aaro
 parte sui. et illius p. ces et deuotio
 nem dnm. uidisse et misertu. fuisse.

Porro angls dnu. stabat iuxta aream
 ornian iebusei. Leuansq. dauid
 oculos suos. uidit anglm. di. stante.
 int. tram et celum. et euagnatu. gla
 dium in manu ei. et usum contra
 ierlm. et cecidit tam. ipe. qm. ma
 iores. nati. isrl. uestiti. cilicis. p. in
 tram. Dixq. dauid. ad. dnm. Nonne
 ego. sum. qui. iussi. ut. numerat. p. ls.
 Ego. qui. peccau. ego. qui. malu. feci.
 iste. grex. quid. committit. Dne. ds. ms.
 uertat. obsecro. manus. tua. in. me. et
 in. domu. pat. n. p. ls. aut. tuus. n. p.
 cutiat. Angls. aut. dnu. p. cepit. gad.
 ut. diceret. dauid. ut. ascenderet. exst.
 erectq. altare. dno. do. in. area. ornian.
 iebusei. et. ceta. **I**n. regum. q. ita. sc.
 tum. e. Erat. aut. angls. dnu. iuxta. a
 ream. areuna. iebusei. et. ceta. Dem
 q. areuna. mptatur. archa. et. orna
 latine. resonat. lnu. nob. Bene. g. da
 uid. cum. dnu. p. offensa. q. peccauit.
 placare. uellet. altare. iubet. in. area.
 areuna. ut. orne. construere. ut. uis
 unusquisq. coniciat. quia. alit. di
 uinitas. ab. homine. placare. n. pot.
 u. in. area. cordis. sui. p. lnu. recte.

xiii.

iii.

fidi. et uere dilectionis. altare illi de
uote humilitatis constituit. in quo sac
ficii pie confessionis ac laudis deo
acceptabile offerat. **Q**uod recte per eundem
prophetam in psalms manifestat. uerbi gratia
ex persona domini. sacrificium laudis hono
rificabit me. **E**t item. sacrificium inquit
dominus spiritus contulit. cor contritum et humi
liatum deus non spernit. **A**rea areuna uel area
orne ipsa est iudelic ierusalem. **O**edit ergo
dauid ornari pro loco siclos auri uis
simum pondis sexcentos. et edifica
uit ibi altare domino. obtulitque ho
locausta et pacifica. **I**n regum uero ita
scriptum est. **E**mit ergo dauid aream et
boues. argenti siclos quinquaginta. **U**n
ebrei auctumant intelligi debere in
hac diuinitate numero. boues argenti
siclos quinquaginta. aream uero sexcentis
auri emptam esse. **A**lii autem dicunt in hac
distantia emptiois id quod in libro regum
uero tantum quinquaginta siclos area emp
ta commemorat. solummodo ex parte loci
altaris uero obtulit holocaustum. illo uero
quod in paralipomeni narrat sexcentis
siclos auri comparatam aream. locum
significare totius templi. in quo salomone
postea templum edificauit et ara eius.
Et inuocauit dominum et exaudivit eum.
in igne de celo. super altare holocausti.
Sub moysen tantum et dauid salomo
ne et hebra. sub altare descendit ig
nis de celo. sub manue autem. angelus de
petra erupit in flamma. **P**recepit
ergo dominus angelo. et comitit gladi

um suum in uagina. **P**ropterea ergo dauid.
iudex quod exaudisset eum deus in area ornata
iebuser. immolauit ibi uictimas. **T**abna
culam autem domini quod fecerat moyses in de
serto. et altare holocaustorum. ex tempore
tate erat in excelso gabaon. et non pro
uit dauid ire ad altare ut ibi obsecraret
dominum. immo enim fuerat timore perterritus.
uidens gladium angeli domini. **D**ebuerat
enim dauid iuxta id quod in lege preceptum
in altari domini coram tabernaculo factis ho
tiis immolare. sed propter repentinum casum
spacium illuc peruenire non habuit sine
etiam in mentem illi non occurrit. **G**ladium
ergo angeli domini. plagam mortis dicitur quod
domini anglico ministerio in hominem
misit. **I**n exodo ergo legitur deus descen
disse in egyptum. et permisit peruenire
egyptorum. **S**ed hoc per ministerium angelicum
sicut et istud factum creditur. quia diu
initas non localiter mouetur. sed ex semper
semper idem manens. eterna potestate. omnia
disponit regit et gubernat. **O**
uero; dauid. **H**ec est domus dei.
hoc altare in holocaustum israel.
precepit ut congregarentur presbiteri. de tra
israel et constituit ex eis latomos ad ce
ditandos lapides et poliendos. ut edifi
carent domus domini. **I**n illo siquidem loco
ut ebrei auctumant aliquando congregat
abraham offerre filium suum ysaac. quod
do cum iam paratus esset occidere fi
lium. et in holocaustum exhibere. in
pulsio aries apparuit et altare circum
stetit. quem abraham pro filio sicut pro

dirimus. immolauit. Congregatis pseli in
 tal de tra isrl. latomos ad cedndos la
 pides et poliendos dauid constituit.
 quia de tra ecclie artifices domus di
 redemptor nr elegit qui inconditos
 mores hominu securi septuaru cede
 rent et dolabra ubi di eos polirent.
 qmuis apte in edificatione spitali s
 inuice p uncturas diuisas fidi et ka
 ritatis conuenient iuxta illud qd p
 osee di dolauit in pphis. et occidi eos
 in ubi oris mi. et iudicia ma qm lux
 egredientur. Quia misericordiam uolo et n
 sacrificiu. et scientia di plus q holocau
 tum. **F**errum q plurimu ad clauos
 ianuaru. et ad commissuras atq; iunc
 turas pparauit dauid. et eris pond
 innumecabile. **L**igna q; cedrina non
 potant estimari. q sidony et tyru de
 portauit ad dauid. **Q**uid e qd d
 salomoni filio suo pparauit sumptus
 ad edificium domi di. n qd patres ue
 teris testamti. ex quib. xps scdm car
 ne uingno durit docendo atq; opan
 do instrumta competencia ad edifi
 catione spitalis edificij parabant. ut
 ueniente ipso rege nro u scilic pacifi
 co. eoy supplemtis. hoc e eoy attesta
 nombr fidem confirmaret euangliu
 et eccliam sua uariis ornamentis scp
 taru decoraret. **P**reparauit q; ferru
 plurimu ad clauos ianuaru. et ad co
 missuras atq; conuincturas. cu fidei
 firmitate sacis dogmatib ordinauit.
 qmuis intrantes eccliam timoris di

aculeis configerent. et dilectionis
 ac societatis federe. p eandem fidem.
 inuice neqterentur. **V**n idem psalmista
 pcat dnm dicef. confige timore tuo
 carnes meas. a iudicis emi tuis timu.
Et alibi de ipa spitali ierlm loquitur
 dicef. ierlm q edificat ut ciuitas cui
 participatio eius in idipm. **E**t paulo
 post fiat inquit par in uirtute tua.
 et habundantia in turrib tuis. **P**re
 parauit et es. cum lectiones sonore
 et cantica spitalia ab ipis scis patib
 ad instructione sce ecclie condita ft.
Preparauit et ligna cedrina. cu uiros
 uirtutib claros. in ipis scpturis sui
 ad exempli fidelu inseru it. quale
 fuerunt. abel. enos. et enoch. et noe.
 et abraham. et ceteri patarthe. qui
 ambulauerunt cum dno. et translati
 sunt a mundo. quoy iusticie obliu
 onem n accepunt. qualis moyses et
 pphie qui pnuiciauerunt de aduentu
 iusti. et prys dogmatib sacmta que
 nunc salubt sca tenet ecclia pcona
 ti sunt. qles et ceteri iusti qui p fi
 dem uicerunt regna. opati st iusti
 ciam. adepti sunt remissiones.
Hec u ligna sidony et tyru ad ierlm
 deportauerunt. quia n solum pdica
 tib. aplis. et pms de iuda euan
 gliu dispnsatorib. uerū etiam ipis
 doctorib. qui de gentium pplo ad
 opus ubi electi sunt tales uiri ad
 noticiam ecclie pueniunt. ut eoy
 documtis atq; exemplis domi di

cotidie ex uiuis lapidib' construeret.

Et dixit dauid. Salomon filius meus
paruulus puer est et delicatus. domus
autem quam edificari uolo domino talis esse
debet. ut in cunctis regionibus nomen
est. Preparabo ergo ei omnia necessaria.
Et ob hanc causam ante mortem suam
omnis preparauit impensas. uocauitque sa-
lomonem filium suum et precepit ei ut
edificaret domum domino deo israel. **Q**uod autem
dauid salomonem filium suum paruulum
paruulum esse dicit et delicatum. domum
autem quam edificare disposuerat mag-
nam futuram. significat quod temporibus ue-
teris testamenti obscura fuit noticia
incarnationis christi. ad equipationem
uirtutis euangelii. in qua omnia sunt man-
feste declarata que in lege per figuram
fuerunt denotata. siue etiam quod eo tem-
pore paruus nuntius fuit creditum
membra sancti christi. ad comparationem fide-
lium qui futuri erant sub nouo testa-
mento. Tunc enim fuit quod scriptum est.
notus in iuda tantum deus. in israel mag-
num nomen eius. et nunc quod idem propheta
in alio psalmo premebat dicens. omnes
gentes quascumque fecisti. ueniunt et
adorabunt coram te domine. et honori-
ficabunt nomen tuum. quoniam magnus es tu et
faciens mirabilia. tu es deus solus. **E**t
ob hanc causam ante mortem suam omnis
parauit impensas. cum quoniam sancti uiri
uirtutibus ac sapientie decore preclari.
ad edificium spirituale domus dei pertineret.
lex et propheta equaliter predicando demon-

strabant. **A**n non moyses impensas domus
dei preparauit qui ad filios israel in de-
uteronomio locutus est dicens. o israel quod
dominus deus tuus peccat a te. non ut ti-
meas dominum deum tuum. et ambules in iuris-
eius. et diligas eum. ac seruias domino deo
tuo in toto corde tuo. et in tota anima
tua. custodiasque mandata domini. et ce-
rimonias eius. **F**ili estote domini dei uestrum.
Non uos incidetis. nec facietis calceum
super mortuo. quoniam populus est sanctus domino
deo tuo. **S**ic et esaias. nunquid non sumptus
parauit ad construendum domum dei. qui
fuit uero populo creditum prophetae spiritus
persona domini ait. audi iacob serue meus.
et israel quem elegi. **H**ec dicit dominus fa-
ciens et formans te. ab utero matris
tor tuus. noli timere serue meus iacob
et rectissime quoniam elegi. **E**ffundam enim
aquam super scientem. et fluentia super ar-
dam. effundam spiritum meum super seminum
tuum. et benedictionem meam super stragem
tuam. **E**t tamen. **M**uri inquit tuorum
oculis meis. semper. **V**eniunt struc-
tores tui destruentes te. et dissipantes
a te eribunt. **L**euam in circuitu oculi
los et uide. omnes isti congregati sunt
ueniunt tibi. **U**uo ego dicit dominus. quia
omnibus hijs uelut ornamento uestiret.
et circumdabis tibi eos quasi sponsam. **E**t alibi.
Habitabo inquit in illis et ambulabo
in eis. et ipsi erunt mihi populus. et ego sum
in domino. **H**inc et ieremias ait. ecce dicit
uenient dicit dominus. et feriam domum
israhel. et domum iuda secundum nouum.

n̄ scdm̄ pactum. qđ pepigi cū pat̄b'
 ur̄is. in die q̄ ap̄h̄ndi manū eoz. ut
 educerem eos de t̄ra egypti. pactum
 qđ irritū fec̄unt. et ego dominatus sū
 eoz. dīc̄ dominus. s; hoc erit pactum
 qđ fec̄iam cū domo isrl̄. Post dies illo
 dīc̄ domū dabo legē meā in uiscerib'
 eoz. et in corde eoz. sc̄bam eam. et ego
 ero eis in dīm. et ip̄i er̄t̄ m̄ in pplm̄.
 et n̄ docebunt ultra uir̄ prox̄imū suū.
 et uir̄ fr̄em suū dicens. cognosce do
 minū. om̄s enim cognoscēt me a mi
 nimo usq; ad maximū. ait dominus.
 quia pp̄ciabor iniquitatib' eoz. et pec
 cata eoz n̄ memorabor amplius. **H**us
 ḡ om̄ib' testimonis demonstrat̄ domū
 celestis edificii longo tempore ante eē
 pdictam. s; in aduentu xpi domini
 n̄r̄ ueracit̄ eē completam. quia ip̄e
 ueniens p̄ se b̄ndictionem tribuit. q̄
 ante legem dedit p̄ seruu. et sui noti
 ciam p̄ euāglū pdicationē illustrat̄
 sp̄s sc̄i gr̄a. sine p̄sonarū acceptione
 omnib'. uultu. nūc sc̄lic̄ in fide p̄
 modū aut̄ in ip̄ius uirtutis expletioe.

Dixit q; dauid ad salomonem. **xxv.**
 Filii mi uoluntatis mee fuit ut e
 dificarem domū nomini dī n̄r̄. s; fac
 tus ē sermo dī ad me dīc̄s. Multū
 sanguinē effudisti. et plurima bella
 bellasti. n̄ pot̄s edificare domū nomi
 ni meo. tanto effuso sanguine corā
 me. **Q**uid ē qđ dauid dīc̄ s; in dīc̄
 tam a dño dom̄ dī edificationē. pp̄
 multa sanguinis effusionē. n̄ qđ de

monstrat iudōs pp̄t carnalem obser
 uantiam legis. ac sanguinolenta o
 pera. uictimarūq; corporalē macta
 tionē n̄ posse sp̄italis edificij tēplū
 domino reparare. **D**um enim atten
 ti apperebant t̄rena. minus solliciti
 fuer̄t̄ ad q̄renda celestia. Sive etiā sig
 nificat ip̄os iudōs. qui pollutas ma
 nū habebant sanguine p̄pharū ac ip̄ū
 domini. n̄ posse pp̄t ferocitate cordis
 sui xpi agnoscere pietatem. qui ue
 nit in hunc mundū peccatores saluos
 facere. et eradites in se ab omni labe
 peccati mundare. et facē s; pplm̄ accep
 tabilem. sectatorem bonoz opum. **S**ū
 ip̄a uitas in euāgl̄io eidem pplō sub
 nomine ierlm̄ imperabat dīc̄s. ie
 rusalem ierlm̄. q̄ occidis p̄phas et la
 pidas eos qui ad te missi sūt. quoti
 ens uolui congregare filios tuos q̄nad
 modū gallina congregat pullos suos sub
 alas suas et noluit. **E**cce relinq̄t̄ uob
 domū ur̄a deserta. **H**ec ḡ dignitas ue
 ri dī templi edificandi. pacifico n̄ro
 reseruata ē. de q̄ ad dauid ip̄e dīs
 ait. **F**ilius qui nascet̄ ē. erit uir̄ q̄e
 tissimus. faciam enī eum requiescere.
 ab omnib' inimicis suis p̄cutum.
 et ob hanc causam pacificus uocabi
 tur. et pacem et otū dabo in isrl̄ eūc
 tis dieb'. **I**p̄e edificabit domū no
 minis m̄o. et ip̄e erit m̄ in filiū. et e
 go ero ei in patrem. firmaboq; so
 lū regnū ei. sup̄ isrl̄ in eūnū. **I**n psal
 mo lxx p̄mo. cui titulus ē psalm̄

cas

in salomone. manifestis iustis pacifici nri
hoc e dñi ihu xpi ppha dauid pñunt
at aduentu uñ mñ alia die oriet in die
bñ ei iusticia. et habundantia pacis do
nec extollatur luna. Et hic q̄. Orietur
die ex tempore sc̄e incarnationis. qñdo e
rat partu uirginis nascitura. Iusticia
enim ubi patris e. qd omib creatura
et tempora fec̄ uniusa. de q̄ legit̄ uita
de tra e. et iusticia de celo p̄spicit̄.
Addidit et habundantia pacis donec
extollat̄ luna. Et hic q̄. subaudiendū
e. oriet̄. Abundantia q̄ pacis e. dum
religio xpianoy toto orbe dilatatur.
Donec extollat̄ luna dix̄ id e quā dui
ptendat̄ et augeat̄ ecclia. aut consti
tut̄ p̄destinatorum munus compleat̄. Et
paulo ante in eodē psalmo. suscipiat̄
inquit montes pacem p̄lo tuo. P
montes significant̄ apli. et p̄he qui
ad supna firmit̄ eleuati. celesti gr̄e
p̄orimant̄. Isti q̄ tales pacē. id e xpm
suscipiunt̄ fidei p̄lo p̄dicandū. Ip̄e
enim dñi p̄ls e qui ei credidit̄ et
sp̄uali se cōsolatione tractant̄. De hoc
pacifico esaias ita scribit̄ dicens. Par
uulus enim nat̄ e nobis. et filius dat̄
e nob̄. et factus e p̄ncipat̄ sup hūme
rū ei et uocabit̄ nom̄ ei ammirabilis.
consiliari⁹ d̄s fortis. pat̄ futuri sc̄i.
p̄nceps pacis. multiplicabit̄ ei⁹ impi
um. et pacis ei⁹ n̄ erit finis. et cetera.
Ip̄e e pat̄ nra iuxta pauli attestatio
nē qui fec̄ utraq; unū. qui in eūglio
disciplis ait. pacē meā do uob̄.

pacem relinq̄ uob̄. Qui uenies in mū
dum. pacē p̄dicauit̄ his qui p̄. et
pacē his qui longe fuerit̄ qm̄ p̄ ip̄m
habemus accessū ambo in uno sp̄u ad
pat̄e. Ip̄e inquit edificabit̄ domū no
mni mō. qui testante ap̄lo dom̄ sum̄
nos. si fidem firmā usq; ad finem re
tinuerim̄. Un̄ memorat̄ gentiū apl̄s.
ad ip̄as gentes scribes̄ ait. Ergo iam
n̄ estis hospites et aduene. s̄ estis ci
ues sc̄oy. et domestici d̄i sup edificam̄
sup fundamētū ap̄loy et p̄harū. ip̄o
summo angulari lapide. xpo ihu. in
q̄ omnis edificatio constructa. crescit in
templū sc̄m in domno. in q̄ et uos edi
camini in habitaculū d̄i in sp̄u sc̄o. Et
ip̄e erit in filium. et ego ero ei in
pat̄e. firmaboq; solum regni ei⁹ sup
isrl̄ meū. Huic sententię concordat̄
psalmus octogesimū octauus. uñ ex p̄
sona dñi ita scriptum e. Ip̄e inuocauit̄
me pat̄ n̄s es tu. d̄s n̄s. et suscep
tor salutis mee. et ego p̄mogenitū
ponā illum. excelsū p̄ regib; t̄re. In
et̄nū seruabo illi misericordiā meā. et
testamētū meū fidele ip̄i. Et ponā in
sc̄lm sc̄li sem̄ eius. et t̄mū ei⁹ sic die
celi. Et hoc a forma d̄i. In huius m̄i.
ūlibus absolute debellat̄ iniquitas
iudoy et hereticoy. Quid enī euidēt
us. quid planius. ut eē credat̄ filium
qui inuocat pat̄e et rursū credat̄
eē pat̄ qui appellat̄ filium. Nam qm̄
uis hec duo nomina relatiua s̄ sūt
unūq; sufficiat dici. ut amboz ut

tus possit intelligi tam ut omnē serui-
 pulum ambiguitatis excluderet. utq; po-
 sint. utq; firmavit et adhuc n̄ desinit in
 deoz misan a demare p̄tina. dum erro-
 ris fuit causa sublata. Qd aut sequit̄
 et ego p̄mogenitū ponam illū. excelsū
 p̄ regib; t̄re. p̄serutandū etiam nob̄ ē
 q̄re dicit̄ p̄mogenitū. q̄i ū pat̄ sic ge-
 mit̄ substantialit̄ filium. ut subsequē
 ē et alius. Et hoc locutionis genū sc̄p-
 ture diuine constat eē. p̄p̄m. sic ē et
 illud in euāglio. de ioseph et ma r i a.
 ū ait et n̄ cognouit eam. donec peperit
 filium suū p̄mogenitū. Numq; consequēs
 erit ut ungo semp̄ in a r i a. p̄ dñm
 xpm̄ alit̄m peperisse credat̄. S; bñ d̄r
 p̄mogenitū. q̄m̄tus solus p̄bet̄ ex substan-
 tia pat̄is genitus. Ip̄e enim dicit̄ ego sū
 alfa et ω. nouissimus et p̄m̄. unicum
 et finis. p̄nceps et origo dauid. ut me-
 rito sermo iste questionē habere n̄
 debeat q̄ndo ip̄m̄ et p̄ncipiū constat
 eē et finem. Ponam. constitua dicit̄
 sic in sc̄do psalmo ait ego aut̄ consti-
 tutus sum iux̄ ab eo. excelsū p̄ regib;
 t̄re. sic et in septuagesimo p̄mo psal-
 mo dictum ē. Et adorabunt eū om̄s
 reges t̄re. In eternum inquit seruabo
 illi misericordiam meā. et testam̄tū meū
 fidele ip̄i. Et hoc a forma d̄r serui.
 quia misericordiam pat̄is et̄no uidelicet
 honore suscepit. cui p̄petua data est
 potestas in celo et in t̄r̄. Testam̄tū ū
 fidele ē illi q̄ndo q̄cumq; p̄phe de
 ip̄o p̄dixerūt. integerrima ueritate

completa s̄t. Et ponam aut̄ in sc̄lm̄ sc̄li
 sem̄ ei. et tronū eius sic dies celi. Sc̄lm̄
 sc̄li significat ec̄nitatē. Sem̄ ū dauid
 xps ē dominus. qui in eterna gl̄a collo-
 catus. regnat cū pat̄re et sp̄u sc̄o. per
 omnia sc̄la sc̄loz. Tronus aut̄ eius
 potestas ē futuri iudicij. q̄ tanta ue-
 ritate pagenda ē ut sc̄is om̄ib; celesti
 claritate p̄fulgeat. Sciendum sane a-
 lios eē dies istos. qui s̄ uicaria reuo-
 lutioē succedūt. et illū futurū qui
 continua luce p̄petuus est de q̄ in oc-
 togesimo psalmo. ū. dictum ē q̄a me-
 lior est dies una in aet̄is tuis sup̄ mi-
 lia. Aut̄ uinto. dies celi sit dictus. qui
 obiectu telluris. teneb̄s n̄ pot̄ habē
 nocturnas. Ecce ego in paup̄tatu
 la m̄a p̄parauī imp̄nsas dom̄i dñi.
 auri talenta. centū milia. et argenti
 mille milia talentoz. eris ū et ferri
 n̄ ē pondus. uincit̄ enim munū ma-
 gnitudinē. Ligna et lapides p̄parauī ad
 uniūsa imp̄ndia. Qd aut̄ dauid i
 paup̄tate se dicit̄ imp̄nsas dom̄i dñi
 p̄parasse. h̄c hec ūba humilitatē eius
 insinuent. tam̄ figurat̄ significant
 indigentia littere legalis. q̄ scientie mul-
 tiplici differunt noui testam̄ti. Nam
 ip̄a p̄t̄ infirmitatē et mutilitatē et
 nichil p̄fectum addit̄. sic apl̄s tes-
 tatur dicit̄. lex enim ē exemplar ue-
 roz atq; celestium. umbra ē futurorū
 bonoz. ū ip̄am̄ exp̄m̄ens ymaginem
 terū. q̄m̄ et elemt̄ū huius mundi a
 libi muncupauit. Omnis enī res t̄rena

.m̄.

si compareret celestibus. et temporalia si
adequentur eternis. quia parua esse indunt.
At tamen structura que in altis surgere
nititur. ut in immo fundamenta collocet
necesse est. et sic ad excelsiora pueat.
Preparauit dauid impensas domus
dñi. auri talenta centum milia. et
mille milia talentorum. cum patres ueteri
testamenti in scriptis suis. et sensus profu
ditate. et eloquii uenustate. copiose in
seruebant. quorum etiam perfectione perfecti
numi demonstrant. Centenarium ergo nu
merum et millenarium perfectos esse nemo
ambigit. Similiter et in talenta nomine
quod ceteris pondibus magnitudine preemur.
perfectio eiusdem rei ostenditur. Quod uero eris
et ferri non est pondus. significat di
uinorum testimoniorum firmitatem non esse esti
mabilem. quia constat esse incommutabi
le. **U**bi saluator in euangelio ad discipulos
ait. nolite putare quoniam ueni soluere le
gem aut prophetas. non ueni soluere sed adim
plere. **A**men quippe dico uobis. iota unum
aut unum apex non preteribit a lege. donec
omnia fiant. Et alibi. celum inquit et
terra transierunt. uerba autem mea non transierunt.
Ligna et lapides. preterea dauid preparauit
ad uniuersa impendia edificiorum. quia
diuersas hominum personas que lignorum et
lapidum nomina notant. lignorum scilicet
propter elationem uicis. et lapidum.
propter duriciam cordis. lex et propheta secu
ri ubi dei cedendo ac poliendo. ad con
structionem domus dei decentissime prepa
rabant. **H**abet ergo plurimos artifices

latomorum. et ceuuariorum. artificesque ligno
rum. et omnium artium ad faciendum op
pruduntissimos in auro et argento. ere
et ferro. **A**rtifices domus dei. predicatores
sunt sancti. qui aliquando latomorum. aliquando
uero ceuuariorum. aliquando etiam carpinta
riorum atque fabrorum. auri et argenti. et ce
terorum metallorum nomine. propter diuersas ac
tiones nuncupantur. quia iuxta quantam
auditorum formari debent sermones pre
dicantium. **A**lii enim docendi sunt sapie
tes. atque alii insipientes. alii superbi. a
lii humiles. et alii fortes. atque alii
infirmi sunt imbuendi. **P**recepit ergo dauid
cunctis principibus israel. ut adiuuarent
salomonem filium suum. cernitis inquit
enim quod dominus deus uester uobiscum sit.
et dedit uobis requiem pro ceuitate. et tradi
dit omnes inimicos in manum uestram. et
subiecta sit terra coram domino et coram populo
eius. **P**rebete ergo corda uestra. et animas
uestras. ut gratis dominum deum uestrum. et con
surgite et edificate seculum domino deo.
Quod dauid precepit cunctis principibus israel.
ut adiuuarent salomonem filium suum
in opere templi. ostendit quod lex et propheta
firma auctoritate docebant. ut omnes
qui principatum israel recte gererent. hoc
est qui scientia. et uirtutibus in ecclesia
eminerent. uerum salomonem in edifici
o domus spiritualis adiuuarent. recte
scilicet docendo et bene uiuendo. **U**nde
moyses ad ipso filios israel ait. **E**phra
uobis suscitabit dominus deus frater
uestris. tamquam me ipsum audietis. Et

erit omnis quicunq; n̄ audierit p̄pham
 illum. et t̄m̄nabit̄ anima eius de p̄plo
 suo. Sic et ip̄e dauid iusticos opato
 res. et m̄m̄st̄s templi d̄ni. iusticiens
 diē in psalmis. afferte domino fili d̄i.
 afferte d̄no filios arietū. Afferte d̄no
 pat̄e genuū. afferte d̄no gl̄am et ho
 norem. afferte d̄no gl̄am nomini eius.
Tollite hostias et int̄vite in at̄a eius.
 adorate d̄nm ī aula sc̄a eius. **Hinc et**
 p̄ esaiam d̄ns diē. **Ip̄e** feci iusticiam
 meam. n̄ elongabit̄. et salus mea n̄
 morabit̄. **Dabo** in syon salutē. et isrl̄
 gl̄am meā. **Ecce** ego locutus sū et vo
 caui eū. et adduxi eum. et direct̄a est
 via eius. **Accedite** ad eū et audite.
 in voce exultationis annuntiate. au
 ditum facite hoc. et ferte illud usq;
 ad extrēmū t̄re. **Dicite** redimet d̄ns
 servū suū iacob. **Hinc et** p̄ ieremiā
 d̄r. **Ecce** dies veniunt ait dominus. et
 suscitabo dauid germ̄ iustū. et regna
 bit rex. et sapiens erit et faciet iudi
 cū et iusticiā in t̄ra. **In dieb'** illis sal
 uabit̄ iuda. et isrl̄ habitabit̄ confi
 dent̄. et hoc ē nom̄ qd̄ uocab̄t̄ eum.
 dominū iustū n̄r. **Audite** ūbū d̄ni do
 minus dauid. **Hec** diē domini. **Judica**
 te mane iudiciū. et eruite in opp̄s
 sum de manu calumpniat̄. ne for
 te eḡdiat̄ ut ignis indignatio n̄r.
 et succendat̄. et n̄ sit qui extinguat̄.
Ecce ego conit̄am conuisionē tabna
 culoy. iacob. et t̄cti eius miserebor.
 et edificabit̄ ciuitas in excelso suo. et

templū iuxta ordinē suū fundabit̄.
 et eḡdiat̄ de eis laus uerq; laudanti
 um. et multiplicabo eos. et n̄ minue
 t̄. et gl̄ificabo eos. et n̄ attenuabunt̄.
Et erunt filii eius sic a p̄ncipio. et
 cet̄ eius corā me p̄manebit̄. et uisi
 tabo adūsū om̄s qui t̄bulant̄ eū.
 et erit d̄ux eius ex eo. et p̄ncipes de
 medio eius p̄ducent̄. **Et** applicabo eū
 et accedet ad me. **Quis** enī iste ē qui
 applicet cor suū. ut appuquet̄ in ait
 domini. **Urit̄** in p̄lm̄. et ego uob̄ in
 d̄ni. **Simili** in et cet̄ p̄ph̄e hoc doce
 bant dictis. hocq; p̄suadebant exē
 plis. ut saluatori uementi quisq; cor
 dis habitaculū p̄p̄ret̄. et in m̄te sua
 sciariū d̄ni. recta fide ac bona uo
 luntate construeret̄. quatinus illic int̄
 duceret̄ archa fedis d̄ni. hoc ē fidel
 incarnationis xp̄i. uasaq; d̄no conse
 crata. sc̄oy uiroy utiq; ad exemplū mi
 rific̄ facta. uasa enim d̄i s̄t anime sc̄o
 rum in quib' sapientia diuina cōsis
 tit ac diuisa sp̄s sc̄i carismata t̄nē
 tur. **Uñ** p̄ q̄ndam sapientē d̄r. **Ani**
 ma iusti. sedes ē sapientie. **Et** item.
 sp̄s inquit d̄ni repleuit orbem t̄rarū.
 et hoc qd̄ continet om̄ia scientiā h̄t
Tḡt̄ dauid sener et plenus **Quoc̄** xvi
 dierum. regem constituit salomone
 filiū suū sup̄ isrl̄. et congregauit om̄s
 p̄ncipes isrl̄. et sacerdotes atq; leuitas.
Quid ē qd̄ dauid sener et plen̄ die
 rū. regē constituit salomone. n̄ qd̄
 p̄ completionē uetis testam̄ti. inear

xvi

natio p̄nuntia² successit saluatori. q̄
humano genū regū recte fidi. sanū i
tellectus. ac sc̄e conuersionis. ad p̄me
rendam etiam beatitudinē conferret.
uxta illud pauli apli. q̄ scribens ad
galathas ait. p̄qm̄ uenit plenitudo
temporis. misit d̄s filiū suū factum
ex muliere. factum sub lege. ut eo q̄
sub lege erant redimeret. ut adoptio
nē filioꝝ recipent. Illuc q̄ congregati s̄t
om̄s p̄ncipes isrl̄. sacerdotes atq; leuite.
cū singuli ordines diuisonū officioꝝ
ad seruiciū xpi congregabant. ut eius
ministratio digne fungerent. **N**um̄atq;
sunt leuite. a. xxx. annis et sup̄. et
inuenta s̄t. xxx. vii. milia uiroꝝ. Ex
hīs electi s̄nt et distributi in minist̄
terū dom̄i d̄ni. xx. iiii. milia. p̄posi
toꝝ aut̄ et iudiciū. sex milia. Porro.
iiii. milia ianitores. et totidem psalte
canentes domino in organis. q̄ fecerat
dauid ad canendū. **Q**uid ē qd̄ leui
tal̄ numerat. a. xxx. annis et sup̄. n̄
quia ostendit qd̄ om̄s qui ministratio
d̄ni fungunt. sc̄e trinitatis fidem cū
adimpletiōe mandatorū seruare debent.
Un̄ et inuenta sunt de hīs qui an
numerati sunt. xxx. vii. milia uiro
rū. q̄a quisq; sana fide ac bonis
opib; usq; in finē dō deseruit. ad
resurrectionis grām et ad etiam be
atitudinē q̄ octonario num̄o signat̄.
p̄tinebit. Qd̄ aut̄ ex hīs qui electi
s̄t eo distributi in minist̄iū dom̄i
d̄ni. xx. iiii. milia ordinabant. signat̄

utrosq; ministr̄s xpi lucis opib; debere in
stare et a uia iusticie n̄ declinare. **N**a
xx. iiii. horis tot̄ p̄cūm̄ illustrabitur
orbis. et tenebrarū pellit̄ umb̄. Unde
saluator in euanglio. lxx. duos discipulos
ad p̄dicandum misit. quia sc̄e trinitatis
fidem cū lucis opibus. cuiq; ad iusti
ciam sufficere demonstrare uoluit. **L**i
t̄es enim. et quat̄ t̄iū. lxx. duo faci
unt. **Q**uo num̄o et linguarū diuinitas
ac librorū uetis nouiq; testam̄ti secret̄
comph̄ndit̄. **A**t p̄positoꝝ et iudicium
sex milia eē describunt. **E**t quid p̄ h̄
inuit̄. n̄ qd̄ nemo huius ordinis dig
nitatem appetere debet qui p̄fectionē
doctrinē ac uirtutū habere n̄ studet.
Senario enī num̄o mundus creat̄ ē
et sexta die homo factus. q̄ et redēp
tus eē dinoscit̄. **U**n̄ dignū ē ut qui
se recolat a p̄fecto creatore creatum.
p̄fecte atq; redemptū. p̄fectionis ip̄ius
sc̄dm̄ possibilitatis suę modū habe
re curet. Porro. iiii. milia ianitores. et
totidem psalte canentes d̄no mor
ganis instituentē dauid fuere. ut os
tenderet qd̄ is qui ianitoris ul̄ psal
te officii digne uult agere. euangeli
ca doctrinam atq; mandata debet custo
dare. quia n̄ illius sequat̄ uestigiū
numq̄m̄ ad illius officii p̄tinget fa
tiguū. **E**t distribuit eos dauid p̄
uices filioꝝ leui. gerson uidelicet et
caath. et merari. et cet̄a. **Q**d̄ dauid
leuitas sc̄dm̄ num̄um t̄m̄ filioꝝ le
ui. distribuit. signat̄ qd̄ tertius leges

diuine ac ppharu lectio. ministrs dñi
 qui acquisiti sūt p grām dī. et addi
 ti ad fidelū mīnīm. scē tūctatē fi
 dem docet seruare. cum exsecutione
 uirtutū. Hoc enim ipōz patrū nōia
 demonstrat. Nam leui intp̄tat ad
 dñē siue assūpt̄ gerson. aduena ibi
 ul' electio eoz. caath. morales dentes.
 siue patient̄ metari. amar̄. ul' amari
 tudinis. Omnis enim. qui assūpt̄ ē
 domo dī. et additus cetū scōz. imbu
 tusq; sac̄ntis ecclīasticis. p̄mū debet
 eicere a iūte sua omnē imūdiciam.
 atq; spuriciam uiciorū. et renuncia
 re uoluptatib' mundi. ut fiat in t̄ia
 cum ppha aduena et peguis. et cū
 ap̄lo mundo c̄sifurus. Deinde mora
 litatis discretionem in conūatione
 studeat habē. et ui. uirtutū q̄dga
 mitā suā honeste ducere. atq; ad ce
 lestia p̄uehere deceret. id ē prudētia.
 iusticia. fortitudine et temperantia. pa
 tientiq; adūsa cuncta toleret. sciens
 se certā mercedē p hoc si p̄seuerauerit
 in futuro accepturū. Postremo cū
 feruente animo discat appetē celestia.
 et p̄sentia cuncta uilia estimet et a
 mara. hoc q; in dignis ministr̄ dñi
 i uero templo dñi qd ē ecclīa ualē
 apparebit. **S**eparatus q; ē aaron ut
 ministraret in scā scōz. ip̄e et filii ei.
 in sempit̄nū. et adolēret incensū dño.
 scđm ritū suū. ac b̄ndiceret nomini
 eius in p̄petuū. **Q**uis p̄ aaron. ac fili
 os ei meli' qm̄ xps et imbra ei' intelli

gi p̄sunt cuius sac̄dotū ē sempit̄
 num. **H**ic q̄ separatus ē ut ministr̄
 ret in scō scōz. quia solus sine pec
 cati macula inuenit̄. celestū secre
 toy penet̄uit archana. Et iuxta pau
 li testimoniu. alii quidē sine iure iu
 rando sac̄dotes facti sunt. hic autē
 cū iure iurando p̄ eū qui dix̄ ad il
 lum. iurauit dñs et n̄ penitebit eū.
 tu es sac̄dos in et̄nū. in tantū meli
 oris testam̄ti sponfor factus ē ihs.
 Et alii quidē plures facti sūt sac̄dotes
 idēo qd̄ morte p̄biberent p̄manē.
 hic autē eo qd̄ maneat in et̄nū. sem
 pit̄num hē sac̄dotū. **U**n̄ et saluare
 in p̄petuū potest. accedens p̄ semetip
 sum ad dñm. semp̄ uiuens ad int̄pella
 dum p̄ nob'. un̄ incensū orationis ei'
 semp̄ placabile ē ap̄d dñm. **Q**d ū se
 quitur. moȳsi q; hominis dī fili. an
 numerati sunt in t̄bu leui. et cetera.
 siḡcat n̄ paucos. de p̄ori p̄plo ad ec
 clesiasticū sac̄docum p̄tinere. sicut
 manifeste in actib' ap̄loy de p̄mitua
 in ierl̄m demonstrat̄ ecclīa. ū sc̄ptū
 ē ūbum autē dñi crescebat et multa
 pliebat̄ numus discipuloy i ierl̄m
 ualde. **M**ulta enī turba sac̄dotum.
 obediebat fidi. **P**ost hec q; enūmari
 p̄ncipib; de filiis leui. subsequit̄
 sc̄ptura dicēs. **H**u filii leui in cog
 nationib' et familiis suis p̄ncipes
 p̄ uices et numerū captiui singulo
 rū. qui faciebant opa ministerū
 domus dñi. a. xx. annis. et sup̄. **Q**d

ē qđ a .xx. annis et sup̄ die ministris
dom̄ dñi annumeratos. n̄ qđ osten
dit om̄s qui ministerio dñi fungi no
luerunt. decalogi obseruantiam in
duob̄ p̄ceptis. caritatis seruare de
bere. et scđm̄ eoȳ iura ministri ecclia
stici gerere. quia in his duob̄ p̄ce
ptis. hoc ē in dilectione dī et primi
uniūsa p̄ndet. lex et p̄ph̄. **P**ientia
do ḡ legis iuxta pauli sententia est
dilectio. **U**n̄ p̄nceps ap̄loȳ qm̄ in ip̄a
karitate seruendum sit deo. docet
dicens. **H**os aut̄ fr̄es curā omnē sub
inferentes. ministrare in fide ur̄a iur
tutem. in uirtute aut̄ scientiā in sci
entia aut̄ abstinentiā. in abstinen
tia aut̄ patientiam. in patientia aut̄
pietatem. in pietate aut̄ amorē fra
t̄nitatis. in amore aut̄ fraternitatis
karitatē. **H**ec aut̄ omnia si uob̄cū
assint. et sup̄ent. n̄ uacuos nec sine
fructu uos constituent in dñi dī nr̄i
ih̄u. xp̄i cognitione. **C**um enī n̄ p̄sto
sunt hec. cecus ē et manu temptas.
obliuionē accipiens purgationē ue
terū suoȳ delictoȳ. **Q**uā p̄p̄ fr̄es
magis satagate. ut p̄ bona opa cer
tam ur̄am uocationē et electionē
faciatis. **H**ec enī facientes. n̄ pecca
bitis aliquādo. **S**ic enim habundat
ministrabit̄ uob̄ iustus in et̄nū reg
num dñi nr̄i saluatoris ih̄u. xp̄i.
Quia enim dauid. **R**equiē dedit
dñs d̄s isrl̄ p̄plo suo. et habitatio
nem ierlm̄ usq; in et̄nū. nec erit of

ficiū leuitarū. ut ultra portent tab
naculum. et omnia uasa et ad mi
nistrandū. **Q**m̄ dñi ḡ filii isrl̄ in
deserto fuerunt. et q̄ndo trān̄ cha
naan bellis possidere cepunt. tabua
culū dñi p̄ diūsa loca ferebat̄. **P**ost
qm̄ aut̄ templū edificatū est. n̄ fuit
necessaria hec locoȳ mutatio. s̄ in
ip̄o templo sc̄ificatio domni ē col
locata. mystice significans. qđ cult̄
atq; obseruantia uetis testam̄i ua
rus figuris mutabilis. ac diūsa in
semetip̄so semp̄ fuit. **C**um aut̄ ad e
uangeliū accessit. iam ibidē stabi
litate motus sui inuenit. quia lex
p̄ moysen data ē. gr̄a et uitas p̄ ih̄m
xp̄m̄ facta ē. **I**uxta p̄cepta quoq;
dauid nouissima subputabit̄ nume
rus filioȳ leui. a .xx. annis et sup̄.
et er̄t sub manu filioȳ aaron in cul
tum dom̄ dñi in uestibulis et in ex
tris. et in loco purificationis et in
sc̄iario. et in uniuersis opib̄ ministe
riū templi dñi. **D**istribuentē dauid
leuite a .xx. annis iuxta p̄ceptū leḡ
sub manu filioȳ aaron. hoc ē sacer
dotum. in cultū domus dñi ordina
bant̄. ut minores discerent maiorib̄
obedire. et maiores a minorib̄ admi
ti. dignus officiū suū in ministri
o domus dñi possent explere. **S**icut
in ecclia p̄senti minores ḡtus ma
iorib̄. p̄ humilitatē semp̄ debēt sub
ēē. et maiores p̄ karitatem minorib̄
rite p̄ē. et ita omnū imbra er̄t in

pace. Quid autem dicitur in uestibulis et ex-
 tris. uestibulum est locus ante fores.
 quod dicitur porticus vel aditus domus pua-
 te vel spatium. unde dictum quod eo
 uestiunt fores templi vel quilibet e-
 dificiorum. **Credere** quod sunt thalami et
 cubicula quae habitationi leuitarum ac
 quae sacerdotum fuerant parata. In his
 quae leuitae ministrantes excubabant
 quatenus docerent ueri templi domini mi-
 nistris aditum ipsius diligentem observa-
 re et dignos quosque intrmittere in-
 dignos uero inde abicere atque repellere
 quia clauiger celestis pinguis semper
 esse debet et cautus in omnibus. **Sa-**
cerdotes autem super panes propositionis
 et ad simile sacrificium ad lagana et
 azima et sartagine et ad torrendum
 et super omne pondus atque mensuram. **Quod**
 in quibusdam codicibus habet ad feruentem si-
 milam. in quibusdam ad torrendum tan-
 tummodo error est. In ebreo habet non in hoc
 loco simlam. quae simla paululum super
 nominata est sed ad torrendum tantummodo
 ponitur ut subaudiat spicae. Primitiae
 enim quando deferbantur spicarum tor-
 rebantur et quia comedebant quod geni-
 cibus uulgo graneas uocant. **Nec** non et
 illud quod in quibusdam codicibus legitur super
 omne pondus et mensuram. in ebreo dicitur non
 haberi pondus sed tantum mensuram. **Hoc**
 enim significari putant et ea quae brachi-
 is siue manibus aut finibus metuntur
 et ea quae uasis. **Sacerdotum** enim cura erat
 ut omnia quae ministris templi deputata

erant apte et rationabiliter et secundum
 ordinem ac mensuram fierent. **Leuitae** uero
 ut stent mane ad confitendum et ad ca-
 nendum domino. similiterque ad uesperam. tam
 in oblationibus holocaustorum domini quam in
 sabbatis et kalendis et sollempnitatibus
 et reliquis. iuxta numerum et cerimo-
 nias uniuscuiusque rei iugiter coram domino.
Quia sacerdotes ea quae supra scripta sunt
 faciunt tunc leuitae ad canendum et
 ad cetera quae sunt credita sunt officia como-
 ueri a dauid ordinati sunt. **Unde** ita
 in sequentibus scriptum est. **Igitur** dauid et
 magistratus exercitus sequebantur in mini-
 strum filios asaph et eman et idithun
 qui prophetae in cytharis et cymba-
 lis secundum numerum suum dedicati sunt of-
 ficio seruientes. **Quod** autem eos dicitur ma-
 ne et uespere stare ad confitendum domino
 hoc est illis horis quando offerebatur ui-
 uage sacrificium secundum legis precepta et in-
 festiuitatis decretis. hoc est sabbatis
 et kalendis et sollempnitatibus reli-
 quis in quibus singulis specialiter de-
 putate sunt oblationes domino offerende
 de iuxta ritum legis quae tradita est filiis
 israel per manum moysi. **Iustice** autem in
 leuitis ac cantoribus domus domini signat
 sancta ecclesia quae non solum priuatis locis ac
 decretis temporibus sed in omnibus locis et
 in omni tempore semper et ubique laudat
 dominum. **Unde** et in psalmo tripudando
 cum propheta dicitur benedicam dominum in omni
 tempore semper laus eius in ore meo.
Ad quoniam et apostolus loquitur dicens. Nolite

mebriari uino in q̄ ē luxuria. s̄ imple
mū spū sc̄o. loquentes uob̄ metip̄
in psalmis et ymnis. et canticis sp̄ita
lib. cantantes et psallentes in cordib̄
ur̄is domino. gr̄as agentes semp̄ p̄
omnib̄ in nomine dñi nr̄i ihu xpi.

.vii. Porro filius aaron hec portioēs er̄t.
filii aaron. nadab et abui. et elea
zar. et thamar. Mortui sunt aut̄ na
dab et abui. ante patrē suū. absq; li
beris. sacerdotio q; functus ē eleazar.
et thamar. et diuisit eos dauid. id ē
sadoch de filis eleazar. et abimelech.
de filis thamar. sc̄dm̄ uices suas et
ministrum. inuentiq; sūt multo plu
res filii eleazar. in principib̄ ur̄is.
qm̄ filii thamar. Diuisit aut̄ eis. hoc
ē filius eleazar p̄ncipes p̄ familias
sedecim. et filius thamar. p̄ familias
et domos suas. vii. Porro diuisit u
trasq; int̄ se familias sortib̄. Erant
enim p̄ncipes sc̄iarū. et p̄ncipes di
tam de filis eleazar. qm̄ de filis tha
mar. **.iii.** Quid ē qd̄ dauid distribuē
sacerdotalem originē utraq; domum
et eleazar uidelic̄ et thamar. ad sa
cerdotii ministrum. et pontificatus
dignitatē ordinauit. n̄ qd̄ redēptor
nr̄ n̄ solum ex iudis. uerū ex genti
b̄ electo qui sacerdotio ecclesiastico dig
ne fungerent. Potest quippe mele
azar seniore filio aaron. qui int̄p̄
tatur d̄s nr̄s adiutor. siue di adiu
torum. et p̄or p̄ successione filioꝝ
suoꝝ summū sacerdotiū tenendo. le

uiticam stirpē regebat ecclesiastici sacer
dotii ac sacrificii sp̄italis accipi figura.
q̄ p̄us legit̄ p̄ melchisedech panis et
uini oblatum ē sacrificiū. qd̄ nimirū
corporis et sanguinis xpi p̄ferbat
sacramtū. qm̄ p̄ aaron ac leuiticam
t̄bum pecudū uictimationes insti
tutas et hostias animalū. Vñ uir
pauli sententiā. qui decima accepto
decimat̄ ē. adhuc enī leui in lumbis
pat̄i abrahe erat. q̄ndo obuiauit ei
melchisedech. Similit̄ et thamar. qm̄
int̄p̄tatur amarus. et p̄ dauid ad
culm̄ honoris leuitici ascendit. q̄ ē
typus. qui p̄ redemptorē nr̄m de
gente iudā et figurali legis ac ceri
moniarū obseruantia. ad uitatē eūā
gelii et noui testam̄ti translati sūt
cultum. Recte q̄ ibi amarus gens in
dea nuncupatur. quia lic̄ in primo
genti loco a dño eligeret̄ et angloꝝ
obsequiū ac cibo celesti bene fuisse
in deserto educata. tam̄ amaritudi
nē p̄tue sue. nunq̄ p̄fecte amisit.
Vñ ei p̄ p̄ham ip̄e donni dicit̄. ego
quidē te plantauit uineā meā. elec
tam om̄e sem̄ uerū. qm̄ uisa es in
amaritudine uitae aliene. Et t̄m̄
expectauit inquit ut faceret uias.
et fecit labruscas. Ob hoc itaq; plu
res ex filis eleazar. qm̄ ex filis tha
mar electi sūt ad sacerdotiū. quia plu
res filii deserte. magis qm̄ eius que
h̄t uirū. atq; ip̄a q̄ diu erat filius
pep̄t̄ vii. et q̄ multa in filis. misit

mata e Septenario q̄ num̄o pp̄t sep
 nformē spm̄. uniuē ecclie e signata
 pfectio. Propt̄ qd̄ et ioh̄es ap̄ls ad
 septem scribit ecclias. eo in se osten
 dens ad unius plenitudinē scribere.
 et in p̄buis salomonis hoc ante p̄
 figurans. sapientia s̄ edificauit do
 mum. et suffulit ea columpnis. vii.
 Porro id qd̄ in filius eleazar p̄ncipes
 p̄ familias sedecim fuerunt ordinati
 et in filius thamar tantum̄. vii. ad
 eandem significacionē respicit qd̄
 numerū ecclia ad comparacionē sina
 goge duplicē h̄t grām. In sedecim ḡ
 duplex constat octonarius. et in lege
 octauo die carnalis cūmētio aq̄ fit
 etat constituta. In euanglio ū et spi
 talis cūmētio cordium. et futura
 corpoz eodem num̄o exp̄ssa e resur
 reccio. quādo hy qui euanglicarum
 vii. beatitudinū species rite in hac
 uita seruauit. ad et̄ne remuneratiōis
 in celesti regno conscendēt p̄m̄um.
 Qd̄ enim subiungit̄. erant enī p̄nci
 pes sc̄uarū et p̄ncipes dī. tam de fi
 lius eleazar. qm̄ de filius thamar. os
 tendit qd̄ nemo rite puenit ad mi
 nisterium sc̄uarū. et ad p̄ncipatum sa
 cerdotū. n̄ p̄ electionem ordinationis
 dī. Ūn̄ hic excludit̄ omnis sup̄bie fa
 tus. et omnis t̄rene cupiditatis affec
 tus. nec n̄ et simoniace pestis auari
 cie. neq; ulli licet hoc pecunia ap
 petere qd̄ diuina largitas humilib;.
 int̄ se diuisisse sortib;. uerū ista sor

in scripturis diuinit̄ tam sepe comme
 morat̄. ut magnū nescio qd̄ diuini
 iudiciū gestare uideat̄ archamū. Sep
 tum e enim in leuitico unā sortem
 dno dari. et unā a pompeio id est
 transmissori. Item moyses quibda t̄
 bub; transiordanē t̄am sorte diui
 sit. ih̄c q; filius iesu naue t̄ā rep
 missionis filius isrl; sorte missa dist
 buit. Sors q; ionam pdidit latentē.
 Et in salomone legitur. cont̄ dicti
 ones cohibet sors. et int̄ ponentes de
 fiment. In nouo q; testam̄to. id e in
 actibus ap̄loy. sors mathiā designa
 uit ap̄lm̄. Paulus etiā idem ap̄ls sc̄
 bens ad ephesios. sorte se dic̄ uoca
 tum sc̄dm̄ p̄positum. qui om̄ia op̄at̄
 sc̄dm̄ consiliū uoluntatis sue. nec n̄
 ad tessalonicensēs scribens dic̄. grā
 inquit agentes dō pat̄. qui idoneos
 nos fec̄ in parte sortis sc̄oz i lumine.
 S; cum multa legant̄ tam in uet̄i qm̄
 in nouo testam̄to. sortib; fuisse diuisa.
 nemo ausus e negare. p̄ eam diuinitas
 eē monstratū. qd̄ mens deuota petici
 one supplicis postulauit. Tam̄ n̄ temē
 nec indifferētē sortib; e credēdum.
 cū p̄uilegia singuloy. ut ieronimū
 ait. communē legem facē omnino n̄
 possint. Nec diuinitas aliq̄m̄ ab hu
 mana curiositate temptari debet.
 iuxta id qd̄ sc̄ptū e. n̄ temptabi; do
 minū dñm̄ tuū. Verumtam̄ qd̄ si q̄
 necessitate aliq̄ compulsū dñm̄ putet
 sortib; exemplo ap̄loy eē consulendū.

gratuito munie solet conferre. Hec sine
 mysterio illud est quod dicit̄ dauid usq;
 familias -

uideant hoc ipōs apls n̄ n̄ collec
 to fr̄m̄ cetū et p̄cibz ad d̄m̄ fuis e
 gisse. **D**escēpsitq; eol semeias filiu
 nathaniel scriba leuites corā rege
 et p̄ncipibz et sadoch sacerdote et
 abimelech filio abiathar p̄ncipibz
 q; familiarū sacerdotaliū et leuitica
 rū una domū q̄ ceteris p̄erat elea
 zar et altam domū q̄ sub se habe
 bat ceteros rebamar. **Q**d semeias
 filius nathanael scriba leuites co
 rā rege et p̄ncipibz sacerdotū d̄r de
 scēpsisse ip̄as sortes significat docto
 rū ordine omnia q̄ in lege comp
 h̄nsa s̄t iustia pure et sincere corā
 dō et hominibz ūbo recte fidei t̄
 tare atq; ad noticiā auditorū p̄duce.
Qd bñ ip̄a nomina p̄ int̄p̄tationes
 suas ostendit. Nam semeias audi
 ens d̄m̄. nathanael domū d̄i sa
 doch iustus. abimelech fr̄ m̄s rex
 et abiathar pat̄ sup̄fluo int̄p̄tāt.
Qui ḡ r̄te audit d̄m̄. recte discē
 do legem eius. et obediendo man
 datis illius. ip̄e filius ē domi dei.
 quia hanc gr̄am n̄ n̄ ex dono h̄t
 diuino. hocq; scriba doctus i reg
 no celoz et ministr̄ ueri templi
 describit r̄tū sacerdotū corā rege
 uidelic̄ x̄p̄o. seu p̄p̄o xp̄iano. Qui
 bñ rex pot̄ dici quia corp̄ ē xp̄i.
 et uitam suā r̄te regit. sinq; met
 ipsius bñ domnat̄. Qui etiā licet
 ex sup̄fluo patre. hoc ē gentili p̄p̄o
 sit editus. tam̄ sacerdotalem sic et re

gram h̄t dignitatē. et iusticie nomi
 ne iusto censet̄. **E**ruit aut̄ sort
 p̄ma. ioharib. scda. iedeie. t̄tia. ari
 quarta seorim. quinta melchua. vi.
 mauman. septima acchos. vii. abia.
 nona ieuza. decima sechenia. unde
 cuna eliasib. x̄i. iachim. x̄ii. oppa.
 x̄iii. isbaab. quintadecima. abelga.
 x̄vi. emmer. xv̄ii. ezur. xv̄iii. abaph
 ses. x̄ix. apbetheia. uigesima. iere
 cel. xx. p̄ma iachim. xx. scda gamul.
 xx. t̄tia. dalaiau. xx. iiii. marriau.
Hec uices eoz scdm̄ ministia sua ut
 uigilant̄ domū d̄i et iuxta r̄tum
 suū sub manu aaron pat̄ eoz. sic
 p̄cep̄ dom̄i d̄s isrl̄. **Q**uid ē qd̄ in
 xx. iiii. sortel leuitica t̄bus et sac
 dotalis ordo distribuit̄. n̄ qd̄ ostē
 dit eccliam catholicam. sacerdotale et
 regiam dignitatē plenit̄ habē et
 legis atq; euāḡliū doctrinam p̄fecte ser
 uare. **H**anc uidelic̄ iohes apls et
 euanḡlista in apokalypsi sua sub
 eodem num̄o hoc ē uicenario et q̄
 t̄nario in c̄ntu sedis d̄i sub fiḡa
 senoz sedentem uidit sup̄ trono.
 xx. iiii. ut ostēderet uniūsam d̄i
 eccliam. q̄ p̄ genuinū testam̄tū de
 pat̄archis et aplis generata ē. p̄
 tualit̄ cū x̄p̄o reguare. **S**edit̄ aut̄
 cernit̄ p̄p̄t̄ iudiciaria eius in x̄p̄o
 dignitatē. **S**edebunt enim et iudica
 bunt uniūsa m̄bra. s; in uno et p̄
 unū caput. **C**etūm qm̄ potēt̄ sc̄i
 in iudicio sedere. stantes ad dex

terā iudicis. Possunt etiam: xx. iiii. se-
 mores in illis intelligi. qui pfectionē
 opis q̄ senario numero comminat̄ cla-
 ra euangliū p̄dicatione consummant.
 Nam q̄t̄ sen: xx. iiii. faciunt. Nec n̄
 et idem seniores amictos uestimtis
 albis. et in capitib' eoy coronas aure-
 as habē p̄dictus ap̄ls cōmemorat.
 ut demonstrat illos bonis opib' indu-
 tos. p̄ henni n̄tis memoria gaudia
 sup̄na q̄situros. Sepe enim capitis no-
 mine. mens solet intelligi. Qd̄ aut̄ dic̄
 has uices scdm̄ ministria sua. et iuxta
 ritum suū sub manu eē aaron pat̄s
 eoy. p̄ nom̄ aaron designat pontificē.
 qui et unaq̄q; sorte electus. ordine
 meis sue. ceteris minorib; gradibus
 p̄erat et disponebat q̄ facienda erāt
 in domo dī. Erant enim ut sup̄ius dic-
 tum ē. p̄ncipes sc̄uarū. et p̄ncipes di-
 tam de filis eleazar. qm̄ de filis tha-
 mar. De his quippe sortib' iosephu'
 talit̄ narrat dicens. Diuisit aut̄ eos
 p̄ generationes. et sc̄gans ex trib' sac-
 dotes. inuenit eoy generationes. xx.
 iiii. Ex domo quidē eleazar. xii. et de
 thamar. vii. et p̄cipiens ut unaq̄q;
 generatio ministraret deo p̄ dies. vii.
 a sabbato usq; ad sabbatū. et ita om-
 niū generationes sortem acceperunt p̄-
 sente dauid. et sadoch. et abiathar
 sacerdotib' et p̄ncipib' uniūsis. Et
 p̄ma quidē generatio conscendens
 sc̄pta ē p̄ma. et sc̄dā parit̄ et t̄tia.
 et consequent̄ usq; ad uicesimā q̄r-

tam. et hec diuisio p̄mansit usq; ad
 p̄sentem diem. fecit aut̄ ex trib' leui-
 tarū partes. xx. iiii. et sortia eodē
 m̄ conscendunt. ut q; scdm̄ sacerdo-
 tum octo dieb; ip̄i q; ministrarēt
 instituit. eos aut̄ qui erant ex ger-
 mine moysi. hos eminentius hono-
 ratur. fecit aut̄ eos custodes thesau-
 roy dī. atq; uasoy q̄ reges dō dicere
 contingeret. Iussitq; omnib' de trib' leui
 simul et sacerdotib' ut die noctiq; dō
 seruirent. sic ei p̄cepit moyses. **aviii.**
Igitur dauid et magistrat' exercitus
 sc̄gauerūt in ministeriū filios asaph.
 et heman. et idithun. qui p̄pharent
 in cytharis et psaltis et cymbalis. se-
 cundū numerum suū. dedicato s̄ officio.
 seruientes et reliq'. **E**legit dauid ac
 sc̄gauerunt cum seniorib; p̄li. tres p̄ci-
 p̄es cantoy. asaph sc̄licet et eman.
 et idithun. ut ip̄i cum filiis p̄pharet
 in cytharis et psaltis et cymbalis se-
 cundū deputatū s̄ officii. ut p̄figu-
 raret quia uerus dauid rex et domi-
 nus n̄r omnē ordinē eccl̄iasticū mi-
 nisteriū in sc̄ā t̄ntatis fide ministra-
 do suū officii agere uult. nec alius
 ei laudes digne canē potest. n̄ qui
 in confessione pat̄is et filii et sp̄s sc̄i.
 p̄ fidem sp̄em. et karitatem illum
 laudat. Qd̄ et t̄m p̄dictoy p̄ncipiū
 nomina. in p̄tatione sua apte dimōs-
 trant. Nam asaph colligens in p̄ta-
 tur. heman cor eoy. et idithun tran-
 siliens. Qui enī n̄re sagaci diuinoy

librorum colligit sententias. atque transi-
liens omnem terrenarum rerum cupiditatem
eas secundum caritatis regulam rimando
tractavit. hic profecto diuine maiestatis
dignas laudes decantabit. Quid
autem ipsa instrumenta. hoc est cythara et
psalterium. et cimbala significant. su-
perius dictum est. **F**uit autem numerus eorum
cum scribis suis. qui erudiebant can-
ticum domini. cuncti doctores ducenti
octoginta octo. **A**parte doctores can-
tici domini. ducenti octoginta. vni-
uersi dicuntur. ut ostendat ipsos iusto
doctores diuine laudis dici posse. **et**
qui canonem diuinorum librorum sensu
euangelico exponunt. Quatuor enim sep-
tuaginta duo. ducenti octoginta oc-
to faciunt. **L**ibris autem uetis et noui tes-
tamenti. lxx duos esse omnibus notum est.
Et ideo necesse est. ut quicunque diuino
officio fungi rite uolunt. unum. princi-
palibus uirtutibus operam dans. meditati-
oni euangelice doctrine maxime incu-
bat. et secundum eius normam. quicquid didi-
cerit. uel quicquid docuit formare curet.
Oseruiatque sortes per uices suas. ex equo
tam maior quam minor doctus pari-
ter et indoctus. et reus. **I**n omnibus ordi-
nibus necessaria est cauta electio. ne for-
te quis per petulantiam suam ecclesie
habeti ordinis gradum aut dare aut ac-
cipere presumat. **U**bi hic maior et mi-
nor. doctus pariter et indoctus. ut
sortibus subicerentur docet. **H**inc et pau-
lus ad thimotheum scribens ait. **M**a-

nus nemini cito impositus. neque com-
municatus peccatis alienis. **T**u ergo fili
confortare in gratia que est in christo ihesu. et
que audisti a me per multos testes. hec
commenda fidelibus. qui idonei sunt et al-
ios docere. **H**inc et per singulos ordi-
nes instruens docet. qualiter unusquisque
peruenire ad gradum. et qualiter in eo
consistari debeat. quia periculosum est
quodlibet omni subire uelle. quod se scire
omnino sufficere non posse. **E**numeratis
ergo ianitoribus. et origine eorum. declarata.
Huius diuini sunt. **Q**ue sequitur scriptura dicitur.
In ianitores. ut semper principes ar-
ticularum sic et fratres eorum ministraverunt
in domo domini. **M**isse sunt ergo sor-
tes ex equo et paruis et magnis per fa-
miliam suam. in unam quinque portarum.
Cecidit ergo sortis orientalis seleme. **P**or-
to zacharie filio eius uiro prudenti-
simo et erudito. sortito obtigit pla-
ga septemportalis. **O**bed edom uero et
filius eius ad austrum. in qua parte
domus erat seniorum concilium. **S**epphi-
ma et chosa ad occidentem. iuxta
portam que ducit ad uiam ascensionis.
custodia contra custodia. **A**d orien-
tem uero leuite ser. et ad aquilonem.
unum per diem. atque ad meridiem. simili-
ter. in die unum. et uero erat concilium. bini
et bini. **I**n cellulis quoque ianitorum ad oc-
cidentem. unum. in uia. binique per cellula.
Hec sunt diuisiones ianitorum filiorum
chore et merari. **I**anitores sunt et prin-
cipes custodiarum domus dei. doc-

doctores scilicet qui observant iudicium ecclesie.
 et singulorum qui ad baptismum christi
 atque ad veram religionem accedunt fide
 ac devotionem explorant. **H**u etiam
 ex eorum et parvis et magnis per sortes
 eliguntur quia non secundum personarum con
 siderationem sed iuxta intellectum sapien
 tie et probitatem vite in honorem gradum
 promouentur. **U**n princeps apostolorum discep
 tantibus aduersum se iudeis de gentili
 um ad fidem susceptione respondit.
In uitate comperi quoniam non est personarum
 acceptor deus sed in omni gente que
 timet deum et operatur iustitiam acceptus est
 illi. **C**ecidit ergo sortis orientalis selemie.
Et quid per selemiam qui interpretatur
 reddente domino non apostolorum ordo et
 promorum doctorum euangelium insinuatur.
 quibus orientalis porta hoc est primiti
 ua ecclesia in iudis commendatur. **H**u ergo
 merito reddente domino dicuntur quia
 sic antiquis patribus dominus promissit ita in
 filius eorum ipse compleuit. **U**n de eis
 per esaiam dicitur. **E**cce ego creo ierusalem et
 ultionem et populum eius gaudium. **L**et
 abo in ierusalem et gaudebo in populo meo.
 et edificabunt domos et habitabunt
 et plantabunt uineas et comedent fruc
 tum earum non edificabunt et alius ha
 bitabit non plantabunt et alius come
 det. **S**ecundum enim dies ligni erunt dies
 populi mei et opera manuum eorum inuete
 rabunt electis meis. **N**on laborabunt
 frustra neque generabunt in conturba
 tione quia semper benedictorum deum est.

et nepotes eorum cum eis. **P**orro zacharia
 rie filio eius uiro prudentissimo
 et erudito sorte obtigit plaga septem
 tonalis. **P**er zachariam qui memor
 deum interpretatur et fuit filius selemie do
 ctorem gentium qui ab ipsis apostolis uel
 primis predicantibus euangelium ad predicandum
 gentibus ordinati sunt designatur. qualis fuit
 barnabas et saulus de quibus orantibus discipulis et ie
 iunantibus dixit spiritus sanctus segregate mi
 chi paulum et barnaban in opere quod
 assumpsi eos. **P**er septemtonalem pla
 gam que frigidum uentum emittit
 frigus infidelitatis gentium figuratur.
Sed ex his plurimum ad fidem ueniunt
 uel eis porta septemtonalis et ia
 nitores eius deputantur. **D**e quibus per
 ieremiam dicitur. **E**rit dies in qua clamabunt
 custodes in monte effraim surgite
 ascendam in sion ad dominum deum nostrum
 quia hec dicit dominus. **E**cce ego adducam
 uos de terra aquilonis et congregabo
 uos ab extremis terre. inter quos erunt
 cecus et claudus. pregnans et pari
 ens simul. **C**etus magnus reuertetur
 tuum huc in fletu uenient et in pre
 cibus deducam eos et adducam per torrentes
 aquarum in uiam rectam et non impu
 gent in ea. **O**bededom uero et filius
 eius ad austrum deputata erat cus
 todia portarum. **E**t quid per obededom
 non doctores illi qui ad predicandum
 iudeis ordinati sunt. **D**e quibus pay
 lus ad galathas ait. **C**ui cognouisset

grām q̄ data ē in petro et iacob et
iobes. qui uidebant columpne eē dec
tras dedunt in. et barnabe societa
tis. ut nos in gentes. ipi autē in cū
cisionem. De his lucas in actib' apō
tolorū narrat dicens. Illi quidē qui
disp̄si fuerant. a t̄bulatioē q̄ facta
fuerat sub stephano pambulaunt
usq; fenicē et cyprū et antiochiam.
nemini loq̄ntes ūbum. n̄ solis uidē.
Recte ḡ autē nomine plebs iudaica
figuatur. q̄ legalib' et p̄phicis sentē
tijs instructa. uicina fuit ad p̄cipi
endum calorē fidi ac lucē sapien
tie diuine. Et m̄to huic obededom.
et filii eius ad ap̄tendas portas do
m̄i dī deputant. ut nomina ministr
orū p̄sonis congruerēt ip̄a minist̄ia
accipientiū. Nam obeh m̄p̄tat ser
mens. et edom rubeus. Qui ḡ ancille
filij fuerūt. a monte sina in seruitutē
geniati. et p̄fusi rubore sanguinis
xpi. reati sui in p̄p̄culo habuerūt.
dignū fuit ut p̄ humilitatē ac con
descensionē magistrorū reducerent
ad p̄staniū un̄ deciderēt dignitatis ḡ
dū. Quorū pietatem ac mansuetudinē
paulus p̄ eplam in sua p̄sona ex p̄s
sit dicens. Cum liber eē in omnib'
omnium me serūū feci. ut plures
lucē facerem. Et factus sum iudis tā
qm̄ iudis. ut iudōs lucrarer. Hys q̄
sub lege sunt q̄ sub lege eē. cum
ip̄e n̄ eē sub lege. ut eos qui sub
lege erant lucriferem. Et paulo post

factus sum inquit infirmus infirmus.
ut infirmos lucriferem. Omnib' omnia
factus sū. ut om̄s facerem saluō. Qd
autē subiungit in qua parte dom̄i erat
seniorū concilium. ostendit qd ex ip̄a
plebe fuerūt apli et p̄phē. qui p̄p̄ ma
tūritatē sapientie senioris uite no
minant. De quib' in cantico deuterō
nomi moyses ait. iutoga patres tuos
et annuntiabit t̄ seniores tuos et di
cent t̄. Et in p̄b' dictum. nobilis
in portas uir eius. quādo sedit cum
seniorib' t̄re. Qui autē horū seniorū au
dit consiliū. p̄fecto anime sue uerū
inuenit remediū. Porro qd sequit.
sephima et chosa. ad occidentē iuxta
portam q̄ ducē ad uia ascensionis.
p̄ occidentalem plagā ū sol occidit
nouissimū temp' huius sc̄li iuxta fi
nem mundi siḡatur. quādo finit. ē
p̄secutio ualidissima sub anḡpo. et
sc̄m̄ sententiā dī scandalizabunt
multi. atq; iuxta pauli sententiā ha
bundabit iniquitas. et refrigescet
karitas multorū. Huius ḡ porte iam
tores. sūt doctores illius temporis. q̄
conculcatā p̄secutionib' eccliam suis
dogmatib' leuant atq; exhortationib'
roborant. Qd bñ ip̄orū ianitorū exp̄i
munt nomina. Iut̄p̄tatur enī seph
ma. humilis siue campestris. et chosa
diuinans. Humiliabitur enī t̄ ecclia.
hostium p̄secutionib'. licet sc̄orū robo
ret dogmatib'. Campestris efficit in la
cui orū morib'. s; in p̄fectorū eleuabit

actibus. Que utiq; diuinis demonstra
 & eloquiis. Septimē in nouissima ui
 sione danielis p̄p̄he. qd anglis dixit
 ad p̄p̄ham. Vade daniel. quia clausi
 sunt signatq; sermones usq; ad temp̄
 p̄finitū. donec eligant̄ et dealbarent̄
 et q̄ ignis p̄babunt̄ multa. et impie
 agent om̄s impij. porro docti intelli
 gūt. Paulus aut̄ ad thimotheū ita sc̄b̄e
 ait. Hoc aut̄ sc̄to. qd in nouissimis di
 eb̄ instabunt̄ tempora piculosa. et erūt
 homines se ip̄os amantes. cupidi ela
 ti. sup̄bi. blasphem̄i. parentib̄ inobe
 dientes. inq̄ta. scelesti. sine affectione.
 sine pace. eminatores. incontinentes.
 inimici. sine benignitate. p̄ditores. p̄
 tū. timidi. uoluptati amatores ma
 gis qm̄ d̄i. habitet̄ speciem pietatis
 quide. uirtutē aut̄ eius abnegant̄.
 Et b̄n̄ d̄r̄ qd hec porta iuxta uia ascē
 sionis fuit̄. qd illius tēpis eūi p̄p̄nquū
 erit dies iudicij. q̄ndo sc̄i in resurrecti
 one corpa imortalia suscipient̄. p̄ sen
 tentiā iusti iudicij ad possidēdum reg
 nū pat̄s celestis mutant̄. Qd aut̄ d̄r̄
 qd custodia fuit̄ cont̄ custodia. siḡeat
 sc̄ordia diuinoy testam̄toy. quia qd
 sc̄i pat̄s ante incarnationē d̄nicam
 de iustis fuit̄ ecclie p̄figurabat̄ ti
 po. hoc doctores euangl̄i. in p̄ exple
 tam incarnationē d̄ni. passionē. re
 surrectionē atq; ascensionē in celos.
 gustu demonstrant̄ euidentissimo. n̄
 n̄ et cetera turba fidelium. de iudic̄ at
 q; gentib̄ una fide. uno baptisinate

unius d̄i p̄ totū orbem terrar̄ celebrimo
 cōmp̄bat̄ cultu. Ad orientē inquit le
 uite. sex. et ad aquilonē. iiii. p̄ diem.
 atq; ad meridiem in die similit̄. iiii.
 et ū erat conciliū. bini et bini. In cellu
 lis q̄ ianitor̄ ad occidentē. iiii. i uia
 biniq; p̄ cellulas. Hec s̄t diuisioes ia
 nitor̄. filioy chore et merari. Qd dic̄
 moriente. sex leuitas. atq; in ceteris pla
 gis eē. iiii. stant̄. p̄ senariū nume
 rū p̄mū bonā opationē diuinoy sig
 nificat̄ ministroy. Per q̄tinarū q̄ euā
 glica exp̄mit̄ doctrina. simul cū. iiii.
 uirtutū p̄ncipaliū plenitudine. Qsq; q̄
 ianitor̄ diuini templi. hoc ē doctor̄
 sc̄e ecclie fieri uolūt̄. necesse ē ut euā
 glicam doctrinā simul cū bonoy opū
 p̄fectione studeat habere. ut eos q̄ ad
 ianuam sp̄italis edificij accedūt. p̄ ip̄
 soy doctrinam atq; exempla rite p̄sint̄
 int̄re. ac laudes d̄no ibidem digne de
 cantare. Quib̄ p̄ psalmistā inuitant̄
 ad laudandū d̄m d̄r̄. int̄re portas ei
 s̄fessionē. at̄ ei in iunus s̄fessionū.
 Laudate nom̄ eius qm̄ suauis ē d̄ns.
 in cētum n̄ia ei. et usq; in sc̄lm̄ sc̄li
 t̄itas eius. Nec illud etiā sine multio
 ē. qd ip̄os ianitores dic̄ binos et bino
 eē in cellulis atq; in uia. S. significat̄
 edituos d̄ni. siue in cellulis sunt. hoc
 ē ut suimetipsius int̄us curā gerāt.
 siue in uia. hoc ē ut aliis ext̄us uer
 bum d̄i p̄dicent̄. semp̄ duo p̄cepta
 karitatis sc̄dm̄ regulam diuinoy tes
 tam̄toy omnino seruare debere.

Porro abias erat sup thesauros domi dñi
ac uasa scōz. **Q**uis ē iste qui pponitur
thesauris domi dñi. n̄ redemptor n̄r i
cui⁹ potestate s̄t om̄ia bona uirtutū ac
sapientie. q̄ sc̄a h̄t ecclia. **I**nt̄p̄t̄t̄ enī
abias. s̄t m̄s. **D**e q̄ paulus ait. **G**r̄as a
gentes dō pat̄. qui dignos nos fecit i
parte sortis scōz. in lumine⁹ qui eripu
it nos de potestate tenebrarū. et transu
lit in regnū filii dilectionis sue. i quo
habem̄ redemptionē. remissionē pec
catōz. qui ē imago dī inuisibilis. p̄mo
genit⁹ om̄is creaturē. quia in ip̄o condi
ta s̄t uniūsa in celis. et in t̄ra uisibilia.
et inuisibilia. siue throni. siue dñiati
ones. siue p̄ncipat⁹. siue potestates.
Omnia p̄ ip̄m et in ip̄o creata s̄t. et ip
se ē ante om̄is. et omnia in ip̄o constāt.
et ip̄e ē caput corp̄is ecclie. qui ē p̄
cipuū p̄mogenit⁹ et mortuus. ut sit ip̄e
in om̄ib⁹ primati⁹ tenēs. quia in ip̄o
complacuit om̄i plenitudinē diuin
tatis inhabitare corporalit̄. in q̄ sunt
om̄s thesauri sapientie et scientie ab
scōdit̄. **F**ili ledan. filii gersom. de
ledan. p̄ncipēs familiarū ledan. et ger
som. iehieli. zathan et iohel frat̄ eui.
sup thesauros domi dñi. amramit̄s.
et isaritis. et hebronitis. et ozelitib⁹.
Sibabel aut̄ filius gersom. filii musi.
p̄positus thesauris. **O**eniq; moysi fi
lii qui eminenti⁹ a dauid honorabā
t̄ ut iosephus testat̄. et sup thesauro
domi dñi cōstituebant̄. significant̄ doc
tores de iudaica plebe eē p̄posito do

ni dī. quib⁹ ornauit̄ sc̄e ecclie. hoc ē de
cor animarū cōm̄dat⁹ ē. **D**e ip̄a enī plebe
fuerūt apli et p̄m̄ doctores eūgl̄i. qui
m̄to custodes dicunt̄ eē thesauroz.
quia dispensatores celestiu⁹ fuerūt sacra
m̄toz. **F**rateres q̄: eius eliez̄er. cui⁹ fili⁹
raabia. et huius fili⁹ ysaias. et hui⁹ fi
lius iorā. hui⁹ q̄: fili⁹ zechri. s̄. i hui⁹
filius salemith. **I**p̄e salemith et fr̄ eius
sup thesauros scōz. q̄ sc̄ificauit̄ dauid
rex et p̄ncipēs familiarū. et thum et
centuriones et duces exercit⁹ de belli
et manibus p̄lioz. q̄ cōsidauerāt ad
restitutionē et suppellectilē templi
dñi. **H**ec aut̄ uniūsa sc̄ificauit̄ sam
uel uidens. et saul filius eis. et abner fi
lius ner. et ioab filius sarue. et cet̄a.
Hac sententia ostendit̄ donaria p̄nci
pum. thesauros eē scōz. **Q**ue enim p̄
dicta. reges siue duces de manibus
hostium ablata offerrebant̄ in suppel
lectilem templi dñi rediebant̄. hoc m̄
tice significando. q̄d quicūq; bñ labo
rans aliquid uirtutis ac bonoz op̄ū
acquisierit̄ dī hoc ē gr̄e. n̄ suis m̄t̄
deputare debet atq; ad laudē ip̄i
cūcta transferre. dicendo cū p̄ph̄a. n̄
nob̄ dñe n̄ nob̄. s̄: nomini tuo da gl̄a.
Saritis ū p̄erat chonemas. et filii ei
ad op̄a fornicis sup isrl̄. ad docen
dum et ad iudicandū eos. **Q**ui s̄t illi
opari. qui op̄a isrl̄ fornicē opantur.
n̄ illi qui in sc̄a ecclia p̄ simplicitatem
uit̄is humiliati. et obedientie opam dāt.
ut ea q̄ s̄ a magistr̄s impant̄ deuota

uita ac strenua p̄ficē studeant actione.
 Huius licet idonei n̄ sine lingua alios do-
 cere tam opib̄ doctrinam uirtutū pro-
 uis ostendit. Hoz typum p̄ferbat ia-
 cob patriarcha. de q̄ scriptū ē qd̄ uir sim-
 plex habitaret in tabnaculis. Hof et
 nathanahel p̄figurabat in euāglio. cui
 ip̄e saluator testimoniu p̄hibuit dice-
 re uir isrlita. in q̄ dolus n̄ ē. Talib̄
 q̄ oparius p̄erat chonemias qui in p̄ta-
 tur erari n̄t. siue uidus n̄s aut pos-
 sessio. quia ille q̄ humilitati et man-
 suetudini p̄cipue studet d̄m imita-
 tor factus. bona exempla aliis formi-
 secus p̄bens. ip̄e uirtus in anima in-
 dus ac possessio d̄i efficit. Un̄ d̄s
 p̄ p̄ham ait. Sup̄ quē requiescet sp̄s
 n̄s. n̄ sup̄ humilē et quētū. et trem-
 tē sermones meos. Hinc et ip̄a uitas
 in euāglio ait discipulis. discite a me q̄a
 mitas sum et humilis corde et inue-
 niat̄ requiem animabus ur̄is. **ax.**

Asabias et fr̄es eius uiri fortissimi.
 mille septuaginta p̄erant isrl̄i trās.
 iordanen contra occidentem. in cune-
 tis opib̄ domini et in ministerio regis.
 Isrl̄ite qui transiordanen possessionē
 accepunt hoc in loco possunt signifi-
 care eos. qui medioctate sua contenti.
 finā scientie ac p̄fectionē uirtutū
 t̄bulentiā uitius sc̄li in te transcendū
 do appetē nolē ea tam̄ mandata que
 sc̄uit bona opatione exercere n̄ neg-
 ligunt. Quo. **O** ille sc̄ba significat q̄
 in euāglio d̄m̄ interrogauit dicens.

magist̄ bone quid faciā boni ut ha-
 beam uitā et̄nam. Qui dix̄ ei. Quid
 me interrogas de bono. Quis ē bonū d̄s.
 Si aut̄ uis ad uitā inq̄li. serua mā-
 data. Dic illi. Que. **I**hes̄c̄ aut̄ dix̄. Non
 homicidiū facies. n̄ adulterabis. n̄ fa-
 cies furtū. n̄ falsū testimoniu dices.
 honora patrē et matrē. et diliges pr̄-
 muū tuū sic te ip̄sū. Dicit illi adoles-
 cens. Omnia hec custodiui. quid ad-
 huc m̄ deest. **A**t illi ih̄c̄. Si uis p̄fect̄
 eē. uade uende q̄ habes et da paupi-
 bi. et habebis thesaurū in celo. et ue-
 ni seq̄re me. **C**um audiss̄ aut̄ adoles-
 cens ubi. abiit tristis. **E**rat aut̄ h̄ns
 multas possessiones. **A**liud ē enī ext̄-
 oia mandata seruare actione. et aliud
 ē om̄ssis ext̄iorib̄ reb̄ totum se int̄
 ad diuinā referre contemplationem.
S quia nemo ip̄a ext̄iora bona opa ^{agere} ua-
 let n̄ d̄i dono. id̄o d̄r̄ istis p̄positus eē
 asabias. **I**nt̄p̄tat̄ enim asabias facien-
 ti d̄no. **H**uius recte cū p̄pha d̄no dicere
 possunt om̄nia enī opa n̄ra opatus
 es in nob̄. Hinc et d̄s in euāglio disci-
 pulis ait. sine me nich̄ potestis face.
Hebromitarū aut̄ p̄nceps fuit erias.
 sc̄dm̄ familias. et cognationes eor̄. **H**e-
 bron enim ciuitas. ubi regni in̄itū
 accep̄ dauid. eos siḡtare pot̄. qui con-
 uersationis inuicū inchoant et d̄no
 in sua uita regnum p̄parant. **H**ebro-
 nitas enim eria qui in̄p̄tat̄ timens
 d̄m̄ p̄nceps constituit. quia inuicū
 sapientie ē timor d̄m̄. intellect̄ boni

omnib' facientib' eū Qui enim p' timo-
rem a malis actib' se cohercet et bo-
na q' ualet agē studet ille timori dñi
coherens ab eo regit' Qd' etiā hebron
sua int'p'tatiōe nō inconuenient' expri-
mit. **I**mp'rat' enī s'ingulū. At idem si i
timore dñi p'seuauit. et semetip'sū se
p' meliorando p'ficere certauit. p'fec-
to de timore ad amorē pueniet illū
uidelic' qui p'fectul' foras mittit timo-
rem. et nō iam seruus s' filius nuncupa-
bit'. Qd' aut' subiungit'. quadragesimo
anno regni dauid. recensita sūt. et in-
uenta uiri fortissimi. in iazer galaad.
frēs q' eius robustioris etatis. duo mi-
lia septingenti. p'ncipes familiarū
et cetā. ostendit qd' in nouissimo a'no
regni dauid. ista numeratio facta ē
q'ndo ante obitū suū uniu'sa ordina-
uit. et singula iuxta officia sua dis-
posuit. salomoniq' filio suo omnia
q' facienda erant designando mons-
trauit atq' ritus impū. q'm tenend'
eēt rationabiliter exposuit. **F**iliū aut'
isrl' scdm' nūmū suū. p'ncipes famu-
liarū. t'bum et centiones. et p'fecti qui
ministrabant regi. iuxta turmā sua'
ingredientes. et egredientes p' singulo'
m'ses in anno. xxiiii. milib'. p'erant
singli et cetā. **O**e hoc iosephus ita
narrat dicens. Post hec aut' diuisit
exercitū in cohortes. xii. cū ducib'
suis. et centenarius et t'bums. **H**abe-
bat aut' una q'q' cohortes. xxiiii. milia
uirorū. q's obseruare p'cep' p' t'renos

dies a p'ma hora usq' ad nouissimā sa-
lomonē regē. cū millenarius et cente-
narius. **C**onstituit aut' iudicē unius
cuiq' cohortis q'm bonū iudicant'
et iustum. et tutores thesaurorū et in-
corū. et agrorū alios ac iunitorū. **D**enari'
q' nimius aplicū ordine aptissime de-
signat. q's. xpc lux uera q' illuminat
omnē hominē uementē in hūc mun-
dū. tu. horis diei. in eūglio comparat'.
et lucē huius mūdi nuncupans. In
m' fidi in totum orbē spargē p'cept'
dicens. euntes docete omīs gentes. bap-
tizantes eos in nomine patris. et filii.
et sp's sc'i. docentes eos seruare omnia
q'cumq' mandauit uob'. **A**nnū g' illū
quē sicut in eūglio scriptum ē dñs in
synagoga legens sermones esaię. p'
phete demonstrauit eē acceptabile
dño. isti m'ses ordinant et ad serui-
tium ueri salomonis ecclie. p'lm
ordinando distribuit. **P**ropterea i
singlis m'sib'. xxiiii. milia ad serui-
tium regni deputata sūt. **Q**uid aut'
misti hic nūmū teneat iam sup'
dictū ē. quia meo legis et euangeliū
uniu'sa p'fectio p' figurā mee' mani-
festatur. **N**oluit aut' dauid mume-
rare eos a. xx. annis inferuis. q'a dicit'
erat domus ut multiplicaret isrl'
q'i stelle celi. **J**oab filius saruie ce-
perat numerare nec compleuit. q'
sup hoc na irruerat in isrl'. et deo
co nūmū eorū qui s' fuerāt recen-
siti. nō ē relatus in fastos regis dauid.

Vnus enim erat. si quando numerabantur a. xx. annis. et super numerarentur. huius qui poterant ad bella procedere. aut aliquo ministerio fungi. Quia uero dauid primum per ioab generaliter iussit omnem numerari. et infra. xx. annos et super. xx. annos. idcirco indignatione dei expressus est. et non est allatus in fastis regis dauid. Fasti quoque libri annales sunt. in quibus regum uel consulum scribuntur actus. a fascibus dicitur. Ideo enim numeratio populi quam fecerat ioab non est inserta in fastis regis dauid. quia superueniente indignatione dei. omnis ille numerus conturbatus est. et non fuerit iuxta illum distributa. per ministeria neque ad aliquo officia. **S**uper thesaurus autem regis fuit azimoth filius adibel. **T**hesaurus regis uero scientia est spiritalis et operis uirtutis. In his enim delectatur pacificus uir. et in his honoratur deuotus. ac fideliter obsequens. **H**uius proficit azimoth. qui interpretatur fortis morte. quia illi qui constantiam habent uirtus et patientie fulgent uirtute. horum scientia atque doctrina probabilis existat. **U**nde per quendam sapientem dicitur. Doctrina uiri per patientiam dei noscitur. Et item. melior est inquit uir patientis uirum forte. et qui dominatur animo suo expugnatoris urbium. **A**ptemque azimoth dicitur esse filius adiel. qui interpretatur pater uisus. quia quicquid sancti habent de opere uirtutis. dei se dono hoc habere apte sciunt. **H**uius autem thesauris qui erat in urbibus. et in uicis. et in turribus. p[ro]si-

debat ionathan filius orie. **T**hesaurus in hoc loco non solum pecuniam. sed et omnem substantiam nominat. **T**ypice autem ille ueri salomonis iusto officio in urbibus et uicis et in turribus profertur. qui ionathe nominis dignitatem ac patris eius orie. fide atque opibus seruat. **I**nterpretatur enim ionathas dei domus. et ozias fortitudo domus. **Q**ui ergo dei dono accipit lumen scientie. ac rectitudinem fidei fortiter seruat in bona operatione ecclesiarum dei non incongrue curam atque **O**perum autem rustico. **F**erustodia accipit. **X**ri. et agricolis qui exercebant terram. **P**erierat ezri filius zelub. uinearumque cultoribus semeias ramothites. **C**ellis autem uinarijs. rabdias apbonites. **Q**ui melius agricolis et uinearum cultoribus personam gerat. quam ille qui predicatoris ac doctoris officium merita gerit. **Q**uod diuinorum librorum pagine manifestis indicibus probant. **U**nde dominus per parabola euangelii exstirpatis malis agricolis. uinea sua alius agricolis se commidasse testatur. qui reddidit ei fructum temporibus suis. et in alia parabola patris familias diuisis horis operarios conduxit in uinea sua. **U**inea enim domus esaias testante domus israel est. et uir iuda germinum delectabile eius. **C**elle autem uinarie eandem possunt habere significationem. quam in euangelio horrea ubi triticum congregatum habet. id fructus laboris nostri in futuro seruandum recoligit. et ubi cuique cultori digna mercede

laboris sui restituet. **H**ec etiam hunc
sensum refugit interpretatio nominum ip-
sorum propositorum. Nam erit interpretatus adiutus
a domino. semerias audiens dominum.
et zabdi fluxus uehementis uel habundans.
Qui enim audit dominum intendendo
in precepta eius quibus ipse misericordie sue adiu-
uat utique intelligit ope perficere ualeat.
ille habundantem opum fructum congregat
in uitam eternam. **N**am super oliueta et
ficeta. que erant in campestribus balanan.
gaderites. super apothecas autem olei
ioas. Oliueta et ficeta uel oliue et ficus
consistunt. significant cetis sanctorum qui
misericordie et caritatis oleum in pectore
et mansuetudinis atque humilitatis
dulcedine habent immortalitate. Que uir-
tutes consistunt in campestribus. quia
in periculo et periculo sunt omnibus. nec pro-
narum acceptione. si bone uoluntatis
rectitudine quod. Apothecae autem olei
eandem prestant significationem habent. quoniam
celle unarie. ubi fructus singularium
uirtutum recolliguntur. per quibus opato-
res eorum. in futuro digne remunerabuntur.
Ubi in euangelio scriptum est. Qui meret mer-
cedem accipiet. et congregat fructum in
uitam eternam. Balanan ergo qui interpretatus
habens gratiam. super oliueta et ficeta con-
stituit. quia nisi ex dei dono. nemo ha-
bet uirtutem bonorum actuum. Porro ioas
qui interpretatus sperans. uel diuini robur.
apothecas olei custodit. quia nullus
perueniet ad primum nisi qui per robur in-
tis spe fida tendit ad celeste regnum.

Porro aruitas que pascebant in sarona.
propositus fuit sechras sarouites. **A**ri-
torum nomine possunt iudaice plebes
sinagoge designari. que iugum legis tra-
here et lac simplicis doctrine suis au-
ditibus prebuere. Huius propositus est se-
chi. qui interpretatus exauditor nris uel ab-
scondio misericordie. hoc est pharisi chorum. que
in uero auditu per gratiam spiritus sancti instruc-
tus. abscondita a seclis iustitia typico
sermone per euangelium reuelanda per-
ferebat. **E**t super boues in uallibus.
saphar filius addi. **L**u bonum nomine
personam doctorum potest accipi. qui colit
suis doctrinis corda humilium et
euangelico uocemere trans ecclesie ar-
tes. fructus uirtutum germinare fa-
ciunt. Quorum magister et princeps sa-
phar dicitur. qui interpretatus iudicant et
filius est addi. hoc est patris gratie. signifi-
cans apostolicum ordinem qui cetis doctori-
bus ipsa electione diuini perficitur. Quibus in
iudicaria potestas ab ipso auctore om-
nium bonorum collata est. ad quos ipsa uita
in euangelio ait uos qui secuti estis me
in generatione cum sedet filius hominis
in sede maiestatis sue. sedebitis et uos
super sedes iudicantes. xii. libro isrl. **S**u-
per camelos uel. ubi camelos et super
asinof iadras meronathites. **P**er ca-
melos et asinos que deformia et imunda
sunt animalia. prestant gentiles et peccatores
qui quidam toritudine deperant pec-
catorum. sue exerceunt immundicia li-
bidinis. si in possessionem ac regnum dei

nri uenientes. acceperunt sup se magi-
 tros ubil. et iadian. qui spuerit phi-
 losophia humana et mane fallacia.
 mundi. elegerunt simplicitate euaglu
 xpi. n se maguos estimari uolentes.
 si humiles et despectos. **Q**d eoz nomi-
 na apte demonstrant. Nam ubil in-
 tptatur stultus. ul' insipiens. et iadi-
 as diuidui fuit. **U**n et doctor gena-
 uum chorinthus supbe de se sentie-
 tib' scriben' ait. **U**idete enim uocati-
 onem uram frs. quia n multi sapien-
 tes sedm carne. n multi potentes. n
 multi nobiles. s' q' stulta sut mundi
 elegit ds. ut confundat fortia. et ig-
 nobilia mundi et contemptibilia ele-
 git ds. et q' n sunt ut ea q' sut destru-
 eret ut n glorie' omnis caro i' espec-
 tu ei. **E**t item. nemo inquit se sedu-
 cat. **S**iquis uidet int' uos sapiens
 ee in hoc se'lo. stultus fiat ut sit sa-
 piens. **S**apientia enim hui' mundi.
 stulticia e' apd' dm. **S**criptum e' enim.
Comphndam sapientes in astucia
 eoz. **E**t itum. **D**ns nouit cogitatioe'
 sapientiu' qm' uane s'nt. **S**up oues
 q' iaziz agaremus. **O**uuum nomie.
 simplices et mansueti intelligi pst.
Qui eni' illam dominica' sententia'
 actib' psequit' qm' dominu' ihc' i' eu-
 glio ad discipulos pferens ait tollite
 iugum meum sup uos. et discite quia
 mitis su' et humilis corde. et uue-
 metis requie' animab' uris. hic me-
 rito ouis dm' nuncupat'. **S**i ouib'

di aziz agaremus pastor constituit'.
 quia ille qui tota mte totaq' uirtu-
 te ad dm' seruiciu' se conuicit et ad
 futura uita' tota uentioe' anhelat.
 aduenam se et pegnu' in hoc mudo
 agnoscat. ipe recte a domino auxili-
 atus. gregis dnici custodia' digne ex-
 erant cum filis regis. **Q**uid p io-
 nathan qui intptat' dm' donu'. uel
 columba dedit. n apli et pph'e. qui
 ex pore p'plo ac patriarcharu' stirpe de-
 scendant figurant'. **H**u' n solum litta-
 legis. s' et spitali prudencia' dono sps
 sci plene instructi. secretor' ueri dd'
 consciu' muerit. **U**n ipa' uitas i' euage-
 lio eisdem aplis ait. iam n' dica' uos
 seruos. quia seruus nescit q' faciat
 d'ns ei'. **U**os aut' dixi amicos. qa' omnia
 q'cumq' audiu' a patre mo'. nota feci
 uob'. **H**uc sociat' in consorciu' consili-
 iahiel filius achimoni. hoc e' illi p'di-
 catores euanglii. qui de gentib' ad fi-
 dem conueniant. **Q**s' hui' ipa' nomina
 exp'munt. quia iahiel intptat' rejes
 di. et achimoni spinar'. **Q**ui g' fuerit
 gentilitatis errore et spinetis uicioy
 asprum. hui' p' conuisionis rectitudi-
 nem efficiebant' requies di. **U**n d'ns
 p' pph'am ait. **S**up que' requiescet sps
 n'is. n' sup humile' et quietu' et tremi-
 tem sermones nros. **Q**s' ait subiu-
 git. hui' erant cu' filis regis. ostendit'

xxii.

iiij

doctores scōs fidelium eē custodes. qui
sac̄ baptisinate regenerati. p̄ sp̄s sc̄i
grām filii eē meruerūt. **A**chitophel et
am̄ consiliari⁹ regis. **Q**uid p̄ achito
fel. qui quādā dauid consiliari⁹ fuit. et
postea cupiditate deperuat̄ cū absa
lon de nece ipsius tētabat̄. n̄ iudā sca
rioth qui de aplatus culmine in p
ditionis fouea cecidit. insinuat̄. **Q**d
bñ uocabulū achitofel exprimit. **I**nt̄
p̄tatur enim fr̄ n̄s cadens. siue ir
ruens. seu tētans. **H**ic enim int̄ ce
teros aplōs familiaritatis locū cū
ip̄o saluatore habuit. s̄ postea cū iu
deis auaritia seductus. mortē dñi
meditando p̄petue mortis s̄ ruinam
asciuit. **U**n̄ et achitofel sic in lib̄ re
gū narrat̄. iudens qd̄ suū consiliū
eē infatuatū. in domo pp̄a laq̄o uitā
finire elegit. **S**imilit̄ et iudas euāglio
testante iudens qd̄ ihs ad mortē
dampnat̄ eēt. penitentiā ductus. re
tulit. xxx argenteos p̄ncipib⁹ sac̄do
tū et seniorib⁹ dicens. peccauit̄. tradit̄
sanguinē iustū. **A**d illi dixerūt. **Q**uid
ad nos. **T**u uideris. **E**t p̄iectis argē
teis in templo recessit. et abiens la
q̄o se suspēdit. **P**ossūt n̄ incōgrue
p̄ achitophel ip̄i iudei intelligi. q̄
patrū p̄rogatiua aliquādo erat cari
simi ac collocutiōe dei clarissim.
s̄ incarnatiōe ac passioe redempto
ris scandalizati. hostes effecti sūt
crudelissim. **U**n̄ condignā penam
iustis suis recipientes. p̄ romanos

p̄ncipes in domo pp̄a. hoc ē in ier̄lm̄
necati sūt. **E**t chusi arachites. am̄
regis **C**husi qui int̄p̄tat̄. et dauid
in omnib⁹ p̄mansit fidelis. gentium
iplm̄ siḡat̄. qui p̄qm̄ ad fidē uenit
usq; in finē fidelis p̄seuerauit. **U**n̄
de utq; p̄plo distinctionē faciens dñi.
p̄ psalmistam ait. **P**pls̄ que n̄ cogno
ui seruiunt m̄. ab auditu auris obe
diunt m̄. filii alieni int̄ti sūt m̄. filii
alieni inuertauerūt. et claudicauerūt a
semitis suis. **P**ost achitofel cōsiliari⁹
fuit ioiada filius. banaia. et abia
thar. **Q**d in locum achitofel io
iada substituit̄. siḡat̄ qd̄ iuda p̄ua
uaricante ac decidit̄ de aplatu. n̄
remansit duodecim loc⁹ uacuis. s̄
in locum p̄uaricatoris. p̄t̄ ceterisq; a
plis̄ ordinantib⁹ successit cognosces
grām dī mathias. humilis atq; fidelis.
qui grām qm̄ dono dī p̄cep̄. humilit̄
seruauit. **Q**d bene ip̄a nomina ioi
ade et banaie sua int̄p̄tatiōe ostendit̄.
Int̄p̄tat̄ enim ioiada sciens ul̄ cogno
scens. et banaia edificator dñi. **Q**uē
enī grā dī in aplatū p̄elegit. hunc
agnitio sane fidi in ip̄a dignitate
seruando consolidauit. **Q**d aut̄ subū
gitur et abiathar. demonstrat histo
rialit̄ ip̄m̄ abiathar filium abime
lech pontificis sacerdotem. eē ad tēp̄
int̄ consiliarios dauid. s̄ quia me
lectione adonie qm̄ uoluit simul
cum ioab p̄ salomone fieri regem de
uiauit. siḡat̄ eos qui in ecclia in or

dine suu. ac gram qm diuino munie
 pcepunt. ppter cupiditate trena u cōser
 uant. **H**u enim p ueri salomonis sen
 tentiam si in carcere penitentie uir
 more achitofel pmanē nolunt. pe
 na plectendi sē ppetua. **P**rincep aut
 exercitus regis. erat ioab. **I**oab uir
 bellicosissimus. et in actu militari stre
 nuissim. in hoc loco sigtare pot eos
 qui pfectioni uirtutu studites. uniu
 uersam nequitia toto nisu psequunt.
Incipiat enim ioab inimicus. ut idē
 pater. **E**t quoy psona ppha in psalā
 o ad dnm ait. ad omnia mandata
 tua dirigebar. omne uia iniqui odio
 habui. **H**inc locū dignitatis apli
 xpi plene habere eduntur. qui ab
 ipso domino in euēgio audire meru
 erunt. estote pfecti. sic et pat ur ce
 lestis pfectus ē. **E**t item. ecce inquit
 do uobis potestate sup serpentes
 et scorpiones. et sup omne uirtute
 inimici. **Q**ui enim in exercicio uir
 tutū sē pfectissimi. merito cetis fi
 delib in dignitate pstantes. apparēt

Congregauit q dauid. **G**loriosissimi. **xxv.**
Conis pncipes isrl. et duces tribu. **iii.**
 um. et iurinarū qui ministrabant
 regi. tribunos q; et centurioes et qui
 perant substantie et possessionib;
 regi. filiosq; suos cū eunuchis. et
 potentes et robustissimos. qsq; in
 exercitu ierlm. et cetā. **Q**ueri pot
 qm hic eunuchi ad tam grande cō
 cilium uocati eē dicant. cū legi auc

toritas phibeat isrlitas abscidi. ac
 aliq inustioe notari. et alienigene
 u facile p s me ad tam secretū et ho
 nestum siluū admittā. **U**n tradit
 hebrei in hoc loco illos uocari eu
 nichos. qui ab omib actib. scli ali
 em orationi tantū et lectioni uaca
 bant. atq; urores. libidinis. s; susci
 piende plus grā habebant. q; iose
 phus eoy histone iuxta nom ip
 soy heresis essenos uocat. **O**edit
 aut dauid salomoni filio suo de
 septionē porticus. et templi. et cel
 larioy. et cenaculi. et cubiculoy i
 aditis. et domū ppiationis. nec n
 et omniū q cogitauerat atoy et ex
 diarū p ecuitū in thesauros domū
 dñi. et in thesauros scōy. diuisionū
 q; sacerdotaliū et leuiticariū. i om
 ma opa domū dñi. et in uniuersa ua
 sa ministri tēpli dñi. aurū in pōde
 p singla uasa ministri. argenti q; q;
 pond p uasoy ac opū diuinitate et ē.

Quid ē qd dauid salomoni filio suo
 desēptionē totius domus dñi. q ab
 ipō edificanda erat dedit et sumpt
 ad hoc uniuersos exhibuit. n qd psal
 mi ipius dauid. n n et dicta seu fa
 cta mystica. tam ipius qm cetoy pa
 trū qui sub ueti testamto fuerūt.
 figuris atq; emigmatib pmonstra
 bant uniuersa. q pacificus nē incar
 natus in ecclia sua spitalitē fabca
 turus erat. **I**bi enim inuenit p di
 ctum qm omis nationes tē p fidē

n causa

et baptismatis sacramenti aditum interu-
di. habiunt in ecclesiam. qualis ipsius
ecclesie uenerabilissimum stat in presenti in-
ta foret. quibusque perfectio sanctorum ac remune-
ratio in regno celesti futura est. Ibi que-
lit diuisa ministeria ac singulorum perfec-
tus fierent. ac quibus remuneratio uni-
cuique pro meritis in futuro reddenda
sit pro diuisas cellas atque gradus. quia
multe mansiones sunt in regno dei.
nec non et pro uaria diuisorum pondum
omnia prefigurabant. Ibi sapientie
splendor in auro atque predicacionis
uirtus in argento prefigurabant. que spiritus
sanctus unicuique fidelium tribuit. diuisos
singulis prout uult. hec ergo cuncta que in
in sancta ecclesia ordinata ac constituta
sunt si quis plenus nosse uoluerit le-
gat expositiones diuisas sanctorum doctorum
que de tabernaculi ac templi atque uasorum
eius constructione conspexerint. et
ibi omnia manifeste explanata inue-
niet. **Q**uod autem pro alia sequitur aurum que
dedit in mensas positionis. pro diuisita-
te mensarum similiter argenti in aliam in-
sas argenteas. ad similes que et
fialas et thuribula ex auro puris-
simo. et leuinculos aureos. pro quanta
te mensure pondus distribuit in leu-
culum et leuinculum. similiter et in le-
ones argenteos diuisum pondus argen-
ti separauit altari autem in quo adole-
t incensum aurum purissimum dedit.
et ut in ipso fieret similitudo quod
ge cherubin extendentium alas. ue-

lantium archam sedis dei. **I**gitur neque
in exodo in constructioe tabernaculi. sed neque
in regum in edificatioe templi leuinculi
sive leones usque legunt facti. excep-
ta celatura que in quibusdam opibus templi
facta narratur. ut in constructioe. et basili-
ac literum. uel leones et boues et cheru-
bin. et palme sculpte atque celate me-
morantur. sed neque cherubin in simili-
tudinem quodque formata. sed tantum quod du-
o cherubin fuissent fabricata. que alis
suis tegerent archam narratur. Nam
quia sic hic de leuinculis similiter et
de leonibus. nec non quadam cherubin in-
tio fuit facta. quid multum nobis inueni-
at querendum est. **L**egitur enim in ezechi-
el propheta. quod ei in prima uisione quam
uidit iuxta flumem chobar. ostensa
sit similitudo. uel animalium. et hic
aspectus eorum. **S**imilitudo hominis in
eis. et. uel. facies unum. et. uel. pennae
unum. et pedes eius pedes recti. et plan-
ta pedis eorum. planta pedis utuli. **E**t
pro pauca. similitudo inquit uultus
eorum facies hominis. et facies leonis
a dextris ipsorum. uel. facies autem bouis
a sinistris ipsorum. uel. et facies aquile
desuper ipsorum. uel. et cet. **S**ic et in alia
uisione in posterioribus idem propheta nar-
rat dicens. **Q**uatuor facies habebat
unum. facies una facies cherub.
et facies secunda facies hominis. et in
tertia facies leonis. et in quarta facies
aquile. et eleuata sunt cherubi. **S**piritus
est animal. quod uideri iuxta flumem

chobar: **C**umq; ambularent cherubin
 ibant parit et rote iuxta ea. **E**t cum
 leuarent cherubin alas suas ut exal
 tarent de tra: n̄ residebant rote: s; ip̄e
 iuxta erant. **S**tantib; illis stabant et cū
 eleuatis eleuabant. **S**p̄s enī uite erat
 meis. **E**t eḡsa ē gl̄a dñi a limine tē
 pli. et stetit sup cherubin. et eleuanti
 a cherubin alas suas exaltata f̄t a tra
 coram me: et illis eḡsientib;. rote q̄q;
 subsecute f̄t et stetit in iuitu domus
 dñi porte orientalis. et gl̄a dī isrl̄ sup
 ea. **I**p̄m ē animal qd̄ uidi sub tē dñi isrl̄
 iuxta fluuū chobar. **E**t intellexi quia
 cherubin eēt. iiii. p̄ iiii. uultus unū
 et iiii. al̄e unū et similitudo manu
 hominis sub alis eoy: et similitudo
 uultuū eoy. ip̄i uultū q̄s uiderā iuxta
 fluuū chobar. **I**ḡt quia locus iuen
 tus ē ū de q̄d̄ga cherubin quib; p̄si
 debat gl̄a dī narrat̄. **S**pt̄alem eī sig
 nificantiā iuxta patrū dicta edisseram.
De iiii. ḡ animalib; q̄rū aspectus erat
 similitudo hominis. ita diuinitas ut
 singula haberent q̄t̄nas facies. et q̄
 t̄nas alas. pedesq; rectos. et plantam
 pedis. q̄ uestigū pedis uiculi: q̄dā
 iiii. eūglia. hoz animalū putat̄ no
 m̄ib;. designari. **M**athei qd̄ q̄ homi
 nem desc̄p̄serit liber generationis ih̄u
 xpi filij dauid. filij abrahā. **L**eonis
 ad marcū referūt. **M**icum euangl̄i
 ih̄u xpi filij dī sic sc̄ptū ē in esaiā
 p̄pha. uox clamantis in deserto. pa
 rare uia dñi. rectas facite semitas et

Uiculi. ad luce eūgl̄iū qd̄ a zacharie
 incip̄ sacerdotio. **A**quile. ad ioh̄is exoz
 ordium. qui ad excelsum euolans ita
 cept̄. **I**n p̄ncipio erat ūbū. et ūbū e
 rat apud dñi. et d̄s erat ūbū. **A**liū ū
 qui philosophoz stultā secunē sapi
 entiam. duo emis̄ia in duob; tēpli
 cherubin. uos et antipodas. q̄i sup̄ino
 et cadūtes homines suspicant̄. **P**leri
 q; iuxta platonē rationale anime
 et uascencia et sc̄upiscencia. ad
 hominē et leonē ac uiculiū referūt.
 rationem et cognitionē. et m̄tē et cō
 silium. eandem uirtutē in arte cereb̄
 atq; sapientiam humani potētē. **T**e
 ritatem ū et iracundiā atq; uiolen
 tiam. in leonē. q̄ consistit in felle. **P**or
 ro libidine. luxuria et om̄iū uolup
 tati cupidinē in iecore. id ē in uicu
 lo. qui t̄re opib; heret. **Q**uartāq; po
 nunt. q̄ sup̄ hec et extra hec tā est
 q̄m ḡci uocant c̄y n̄s ian̄ cin. q̄
 scintilla conscientie in cam q̄ pec
 tore p̄ q̄m erectus ē de parad̄iso n̄
 extinguit̄. et uicti uoluptatib; p̄ furo
 re ip̄aq; m̄tū rationis decepti simi
 litudine nos peccare sentimus. **Q**uā
 p̄pe aquile deputat̄ ū se miscenē
 trib;. s; tā errantia corrigenē. q̄m i
 sc̄ptis m̄tū uocari legit̄. **S**pm̄.
 qui impl̄at p̄ nob; gemitib; inenar
 rabilibus. **N**emo enim sc̄it ea que
 hominis f̄t. n̄ sp̄s qui in eo ē. **Q**uē
 paulus ad thessalonicenses sc̄ber̄.
 cum anima et corpe seruari uite

grū deprecatur. Et tam hanc q̄: sciē-
tiam. iuxta illud q̄d in p̄buis scriptū
ē impius cū uenit in p̄fundū pec-
catorū. contempnit cernim̄ p̄cipita-
ri apud q̄sdam et suū locū amittē.
qui nec pudorē quidē et uerecundia
habent in delictis. et merent̄ audire.
facies meretris facta ē t̄. nescis eru-
bescere. Hanc ḡ q̄d gam in aurige
modum d̄s regit et in compositis
currentē gradib' retinet doctibi-
lemq; facis et suo parere cogit im-
pio. Qm̄ in disputationē partū ani-
me. id est hominis. qui minor mū-
dus ab istis philosophis appellat̄.
etiā nos attingim̄. Et qui simplicit̄
i. iiii. animalib'. iuxta ypocratis sen-
tentiā. iiii. arbitrant̄ elem̄ta mōstra-
ri de quib' cōstant om̄ia. ignē. aerē. **Et**
aqm̄. t̄ramq;. Quatuor. q̄: rotas de t̄-
renis ad sublimia consurgente. sin-
gulis et quad'formib' iunctas anima-
lib'. ul' eorūdem elem̄torū commixtio-
nē estimant̄ ul' tempus oculū. qui
t̄nus conficit̄ m̄sib'. anniq; uertē-
tem. qui ab eo qd̄ semp uertat̄ et in
se redeat nom̄ accepit de quib' pul-
cre uno uisiculo dictum ē uer. esta.
autumnū hiemps. et m̄sis et annus.
qd̄ q; d̄r̄ erat rota in rota. annum
i anno significari putant. De q̄ aliu'
poeta. atq; in se sua p̄ uestigia sol-
uit̄ annus. firmam̄ etiā similitu-
dinē q̄ cōstallo comparat̄. celum hoc
qd̄ suspicimus intelligi uolē. sub

q̄ uolunt̄ et transeunt. iiii. animan-
tia. tronūq; coloris saphiri. et sedū-
tem desup̄ hominē sub humana si-
militudine impiū cuncta regens
omniq; habentis. sub pedib'. suis
omnipotentie d̄i describi auctum̄.
diciq; ad extremū hec uisio similitu-
dinis gl̄e domini p̄ q̄ q̄ p̄ picturā
q̄dam et ymaginē p̄uidentiā demō-
strari. Qd̄q; pedes animantium recte
dicant̄. et planta pedis uituli seu ro-
tunda. t̄rena q̄q; ad celestia subuola-
re. et angulis omnib' amputatis ro-
tunditate sequi. q̄ omnium figurari
pulcherrima ē. Scintillas rutilans
cuncta plena luminis indicare. et
manū hominis sub pennis. tā ipius
hominis. qm̄ leonis et uituli et aq-
le ut ratio cuncta sustentet. ac de hu-
militate t̄rena ad celestia subleuet.
Hec et ad euēglia. et ad cuncta q̄ su-
pra posuimus referri p̄sūt. Potest
etiā iuxta anagogen. sic. iiii. ani-
malia. iiii. euēglia ul' iiii. euēgelistas
significari sic sub eorū specie. simul
p̄fectos omnes significare. Omnis et
enim electus. atq; imūa d̄ni p̄fectus.
et homo et uitulus. et leo simul et
aquila ē. Homo enī rationale est
animal. uitulus in sacrificio mactari
solet. leo ū fortissimū bestiarū ad
nullus pauebit occursum. aquila
ad sublimia euolat et in reuerbe-
ratis oculis solis radus intendit.
Omnis itaq; qui in ratione p̄fectus ē

xxxix

homo ē. et quādo semetipm ab huius mundi uoluptatib' mortificat. ut uul' ē. Quia ū ipa sua spontanea mortificatione. contē adūsa omnia fortitudinem securitatis hō' leo ē. Un' scptū est. Iustus autē qī leo confidens. absq; timore erit. Quia sublimē contēplac ea q' celestia atq; etna sunt. aquila ē. Igit' qm iustus quisq; p rationē hō. p sacrificium mortificationis sue uul'us. p fortitudinē securitatis leo. p cōtemplationē ū efficit' aquila. recte p hec scā animalia. signari un'quisq; pfectus potest. Qd' idēco dicimus. ut H ea q' in animalib' dicta sūt p'tinere q' etiam ad pfectos singulos demon' trem. Qd' autē dī. glā dñi siue maiest' tas q' steterat in templi limine stetit se sup cherubin. q' eleuauit alas sua' ppha cernente exaltata sūt. rotis pat' seqntib' et stetit in ianua porte dom' dñi. orientalis. ostendit qd' paulatim p'ctio dī reliquit isrl'. Primū fuit in templo. deinde stetit in ato templi siue limine. Qua recedite de templo. nubes et caligo impleuit tēpli penetralia. Rursumq; ipa gloria sedit sup cherubin. et illis statim auolantib' et ad extiora abeuntib'. secute sūt rotē et glā stetit in porta domus dñi orientalis. n' in ianua tēpli. s' p' anam et lim' in ianua porte dom' dñi orientalis. Qd' cum ppha uidiss'. ipm ē inquit qd' uidi sub' dñi isrl'. iux' flumē chobar. et intellexi qd' cheru

bin eēt. Quid enī noui uiderat. qd' intelligeret eē cherubin. n' p'us n' intellexerat. Cherubin in lingua nostra scientie multitudo ē. noticia sac'ntoy dī. et tronus ei' ac requies. Un' et in psalmo dī. qui sedes sup cherubin manifestare. Semp enī glā dñi sedet in scientie multitudine. et tūc manifestatur. quādo cuncta regi puiditia demonstrant. nec fortuito qual fieri nec dice ē qm'piam. dereliquit dñs trāam. et dñs n' uidit. Un' et uirtus cherubin et appetitus eoy. ē obliuif' ei p'ctoy. et in futura se extendere. Ecce iuxta id qd' p'missū. qm' cherubin q'druga dī sūt. ex scōy patrū sententia ostendim'. Si cui hec expositio n' placeat. q'rat aliam si forte alicubi inuenit meliorē atq; cōgētiore. **O**mnia inquit uenerūt septa manu dñi ad me. ut intelligerē uniu'sa opa. exemplaris. **T**radit' ebrei exemplar templi et uasoy moy'si in monte monstrati ad ih'm puenisse. deinde ad iudices. et ad heli. et ad samuel. et dauid. ad extrenū ad salomonē. Un' nūc ait manu ad se dñi puenisse. **A**lit' manus. ip'e ē filius dī. p cuius domū ip'e dauid et omnes scī pcepunt. quicq; de scē ecclie stetit. rite agnoscere. ul' rationabili t' pferre ualebant. **P**olliciti sunt itaq; pncipes familiarū et pceres t'bum isrl'. t'bum q' et centuriones. et pncipes possessionū regis.

EB

dedunt q; in opa domi dñi auri tali
ta quinq; milia. et solidos. x. milia.
argenti talenta. x. milia. et eris ta
lenta. x. et viii. milia. ferri q; centū
milia talentoy. et apd quēcūq; inuē
ti sūt lapides. dederūt in thesaurū
domi domini p manū iehiel gerso
nitis. et cetera. **Q**uid ē qd dauid offerē
te impūsas copiosissimas ad edifica
tionem domi dñi. pncipes q; familiarū
pcceres et thum et cetera dignitates de
facultatib; suis in idē opus expēde
rūt dona diuisa. n̄ qd unus qsq; qui
s̄metip̄i. et eis qui secū sūt. bene p̄i
cipari et rite p̄e didicerit p̄ueni
ente se gr̄a dei. q̄nti ex se est ad
lucranda p̄ximos. et op̄ dñi agē
dū. p̄ studiū bonū ac deuotā hu
militatē obsequi debet. ut ip̄e p̄ uiri
b; in splendore sapientie. in uirib; in
tore. in p̄dicatiōis sonoritate. i firmi
tate fidei. et geminis diuisarū uirtu
tū domū dñi hoc ē scām eccliam edi
ficare nitat. **Q**uia iuxta pauli sentē
tiā. unusq; q; a domino mercedē ac
cipiet scdm suū laborē. Siq; autē
edificat sup fundamētū dñi auri. ar
gentū. lapides p̄ciosos. mercedē acci
piet. quia et opus p̄manet. Qui autē
fragilia construit opa. hoc ē lignū
fenu. stipulā. igne futuri iudicii ea
ex urente decinti patiet. Postqm̄ ū sc̄p
tura de oratione dauid refert. adu
git dicens. **P**recep̄ autē dauid uni
uerse ecclie dicens. **B**ndicite dño

dō n̄ro. **E**t bndix̄ om̄s ecclia dño dō.
patrū suoy et inclinauit se. et adora
uerūt dñm. et inde regem immolaunt
q; uictimas dño. et obtulunt holocau
ta die sequēta. tauros mille et arietes
mille et agnos mille cū libaminib;
suis. et uniuēso ritu habundantissime
in om̄ē isrl. **E**t comedunt et bibunt
coram dño in die illo cum gr̄a lea
cia. **E**t unxit sc̄dō salomonē filium
dauid. **U**nxerūt autē dño i pncipē. et
sadoch in pontificem. **Q**ū dō n̄m
benediceret. tota ecclia ab ip̄o comō
uita dñm bndicebat et adorabat im
molans ei uictimas et offerens holo
causta. quia congregatio fidelū sc̄p̄i
ppharū admonita. et sc̄oy patrū dic
tis simul atq; exemplis puocata.
laudes et ymnos dō celebrat immo
lando ei p̄e confessionis hostias et
sc̄e conuersionis cū fructu bonoy opū.
Offerit holocausta. hoc ē tauros pu
laboris. arietes iusti regimini. et
agnos uere simplicitatis atq; imo
centie. cū libaminib; utiq; faciat ora
tionum. **Q**d autē p̄ millenariū nume
rū. p̄dictoy animalū censura descri
bit. significat fideles xpi. ea intem
one oblationes dō deferre. quibus p̄
ip̄ius gr̄am et̄ne uite p̄fectā bean
tudinē consequi mereant. **H**ocq;
ip̄oy ē gaudiū. hoc cordis et anime
tota intentio. ut hac uniuēsq; se
metip̄m confirmet. et ab indigentia
a famis futē. intū se opib; reple

69.
studeat. **Q**d autē subiungit quia unxit
sedo salomonē filium dauid dño in
pncipem. et sadoch in pontificē. signi-
ficat dñm saluatōrē. in regia simul et
pontificali dignitate. ab omnib' fidelib'
sana fide et pia confessione coli pari-
t' et uenerari. Nam quia salomon
pacificus et sadoch iustus interpretant'.
nulli melius quā redēptōri nro hec
nomina conueniūt. qui ē rex et sacer-
dos nr'. **I**pē enim ē pax nrā. qui fecit
utraq; unum. iustus et iusticia' dili-
gens iudex ē uiuorū et mortuorū. **H**ō
g' uerū pacificū pmo unig' omnis fi-
delis in regē et sacerdotē. cum illū in
pcepnoē sac' baptismatis. corde cre-
dulo confitebat' uerū eē regem. et
sacerdotem. mediatorēq; di' et hominū.
Ungit et sedo. cū illū pia doct'na et bo-
na opatione corā aliis p'dicat atq; col-
landat' un' et sponsa in cantico canti-
corū ad sponsum atq; unguentū effusū
nom' tuū. quia cohors fidelū. cū ua-
lida opinione bonę opationis ac p'di-
cationis. longe lateq; nom' ipius ad
multorū p'ducit noticiam. **D**e q' p' pau-
lum dicit' dō autē grās qui semp' triumphat
nos in xpo ihu. et odorem noticie sue
manifestat p' nos in omni loco. **S**edit
q' salomon. sup solū dñi in regē p'
dauid patre suo. et cūctis placuit et
paruit illi omnis isrl'. **S** et unūsi pnci-
pes et potentes. et cūcti filii regis.
dauid dederunt manū. et subiecti fu-
erūt salomoni regi. **O**mnib' placet

ueri salomonis potestas. cū omnes
qui sane uitis sunt ei' subdi delec-
tant' impio. unūsi scilicet pncipe'
et potentes. et cūcti filii regi' dñi.
quia nulla dignitas nullaq; pote-
tas huius scilicet istius regis uite sp-
nere ualeat dominationē. p' qm
omnia. et p' qm omnia. qui multos
filios in glām adduxerat. auctor sa-
lutis nrē. **U**n' omis illi tūt' manus
et subiecti erūt seruientes et facien-
tes uoluntatē ei'. **S**equit'. **M**agnu'
ficauit g' dñs salomonē sup omnē
isrl'. et dedit illi glām regni. qlem
nullus habuit ante eū rex isrl'.

Quia pacificus nr' magis ē domini.
et laudabilis nimis. et rex magnus
sup omis dōs. nullus q' regū ei in
toto orbe trā' adequari pot'. quia
omnia p' ipm et in ipō cāta fē. et ip-
se ē ante omis. et omnia in ipō stāt
qui ascendit sup omis celos. ut adi-
pleret omnia. cuius regnū. regnū
ē omnū scloz. et dominatio eius i
omni genatione et genationē. **L**egit'
dauid filius ysai regnauit sup uni-
ūsum isrl'. et dies quibz regnauit
sup unūsum isrl' fuerūt xl. anni.
In ebron regnauit vii. annis. et in
iherlm annis. xxx. tribus. **E**t mortuus
ē in senectute bona. plenus dierū. et
diuitiis et glā. **D**e tempore autē q'
regnauit dauid. supius ut reor sa-
tis dictū ē. **Q**d autē dic' eū in senec-
tute bona plenu dierū et diuitiis.

et gl'a mortuū eē significat eū copia
uirtutū et lacis opib' p'sentē uitā si
uisse dignū quiete futā. et regno ce
lesti. Hec enī memini me alicubi le
gisse quēlibet in bona senectute defūc
tum. qui uiciosam et peccatam duxit
uitā. Abraham centū lxx duoy an
noy mortuus ē in senectute bona.
puecteq; etatis. et plenas dierū. Sa
ac consūptus etate mortuus ē. et
appositus pplō suo senex et plenus
dierū. Jacob. cxi. uir. annoy defūctus
ē. et appositus ad pplm suū. Ioseph
mortuus ē expletis centū lxx. uite
sue annis. et conditus ē aromatis.
Moyses cxx. annoy mortuus ē. cuius
n̄ caligauit oculus. nec dentes mo
ti s̄t s; p'fectus uita et morib' cum
ceteris patrib' etiam spectabat requiē
Contrario ū uiri sanguinū et dolo
si. ū dimidiabūt dies suos. Infelices
autē s̄t et int' mortuos spes illoy. qui
licet ut ipis uidebat dixerunt i bonis
dies suos. uerūtam̄ in pūcto ad in
ferna descendēt ū ūnis eoy n̄ mou
ēt nec ignis extinguet. **Explicit lib. ii.**

Incipit terci.

Non fortatu
est s̄ salomon
filius dauid in
regno suo. et do
minus d̄s suus
erat cum eo. et

magnificauit eum in excelsū. **Quid**
ē qd' sfortatū dicit salomonē filium

dauid in regno suo. ū qd' ostendit sal
uatōre nr̄m cui' salomon in nomine
et in edificatiōe tyū p'ferbat dōm̄ di.
firmissimū habere impū. Qui licet
scdm̄ diuinitatē sempiternū cum pat̄
et spū scō habebat regnum. tam̄ scdm̄
dispūsanōne susceptē humanitatis.
tunc dicit eū cōfirmatū eē in regno su
o. q̄ndo p' passionē crucis de auctore
mortis triumphauit. et regnum celeste
atq; tēstre s' acquisiuit. ū resurrex
a mortuis. appārens q; discipulis su
is. ait. data ē in potestas in celo et in
terra. reliq;. **Et dominus inquit erat cum**
eo. quia pat̄ semp ē cum filio. **Uin**
uitas ait qui me misit mecū ē. et n̄
reliquit me solum. quia q' placita s̄t
ei facio semp. **Hinc et petrus i act**
b' aploy ad iudōs ait. uiri fr̄s nos
scitis qd' factum ē ūbū p' uniuersam
iudeam. **Incipiens enī a galilea post**
baptisimū qd' p'dicauit ioh̄s ihm̄ ana
zaret. qm̄ unxit eū d̄s spū scō et uir
tute qui p'transiuit bene faciendo.
et sanando omnes opp'sos a diabolo.
qm̄ d̄s erat cum illo. **Qm̄ d̄s pat̄ ma**
gnificauit. hoc ē in excelsū exaltauit.
et dedit illi nom̄ qd' ē sup̄ om̄e nom̄.

Precepit q; salomon uniuerso isrl̄. tibi
nis et centurioib' et ducib' et iudic
b' omnis isrl̄. et p'ncipib' familiarū.
et abūt cū uniuersa multitudine i ex
celsū gabaon. ū erat tabnaculū s̄
deris diu. qd' fecit moyses famulu' di
in solitudine. **Arham autē di addux**

erat dauid de cariathari in locum
 qm̄ pparauit ei et u' fixerat ille taber-
 naculu' hoc ē in ierlm̄. **A**ltare q; ene
 nm̄ qd̄ fabricat' fuerat befelebel filiu'
 nri filii ur. posuerat coram tabna-
 culo dñi. qd̄ et requisuit salomon.
 et om̄s ecclia. ascenditq; ad altare
 eneū coram tabnaculo fedis dñi et
 obtulit in eo mille hostias. **G**abaon
 nū gabaonte supplices ueniunt ad
 ierlm̄. erat olim metropolis et regalis
 ciuitas eueoy. ceciditq; in sortem' dñi
 beniamin. fuit aut̄ et ip̄a separata
 leuitas. sic sup̄ius demonstratū est.
 Nū nūc cur iosephus sc̄pserit qd̄
 salomon in ebron ueniens. in altare
 ereo qd̄ fecerat moyses sacrificaret dō.
 n̄ forte ip̄am ebron excelsum gabaon
 intelligi uoluit. eo qd̄ dauid ibi p̄
 nūi regnare cepit. **I**nt̄p̄tat' aut̄ gaba-
 on sublimitas. ul' collis patruelis. Ec-
 ce aut̄ in ip̄a nocte apparuit ei d̄s di-
 cens. Postula a me qd̄ uis ut dem t'
 d̄iq; salomon dō. Tu fecisti cū dā
 parte mō miscdiam magna. et cōsti-
 tisti me regem p̄ eo. **A**uc̄ g' dñe d̄s
 impleat sermo tuus. que pollicitus
 es dauid pat̄ meo. Tu enim me fecis
 ti regē sup̄ pplm̄ tuū multū. qui tā
 innumerabilis qm̄ puluis t̄re. **D**am̄
 sapientiam et intelligentia. ut ingre-
 diar corā pplō tuo et eḡd̄iar. **Q**uis e-
 nim pot̄ hunc pplm̄ tuū digne qui tā
 grandis ē iudicare. **E**t r̄. **U**bi moralit̄
 confidandū ē. si salomon rex factus

in t̄rest' ierlm̄. n̄ aurū. n̄ diuitia. n̄
 substantia. neq; gl̄am̄ mundana a dō
 petiuit. q̄nto magis necesse sit rectori
 b; sc̄e dñi ecclie quib' commōdata est
 cura et regim̄ animarū. ut n̄ substa-
 tiam t̄renam ul' diuitias mundi
 q̄rant. s; sapientia et scientia. legi
 dī atq; diuitias uirtutū appetant.
 ut p̄sint pplm̄ dī digne iudicare. et
 inḡssum eius ad fidem. atq; eḡssum ad
 speciem et̄ne beatitudinis. rite ac ra-
 tionabiliter docendo ei demonstrare.

Venit q; salomon ab excelsio gabaon
 in ierlm̄. coram tabnaculo fedis. **Q**d
 dicit coram tabnaculo fedis. signi-
 ficat archam dñi. in q̄ tabule testam̄-
 ti ac pacti dñi qd̄ pepigit cū isrl' col-
 locate erant. maxime cum in sup̄io-
 rib; ita sc̄ptum sit. tabnaculu' aut̄
 dñi qd̄ fecerat moyses in deserto. et
 altare holocaustoy eadē tempesta-
 te erat in excelsio gabaon. et n̄ pre-
 ualuit dauid ue ad altare ut ibi
 obsecraret dñm̄. n̄m̄o enim fuerat
 timore p̄ritus. uidens gladiū angli
 dñi. **A**rcha aut̄ dñi p̄ qm̄ eā int̄dux̄
 dauid in domū suam mansit ibidē
 donec constructū ē templū. et tunc
 eam salomon transtulit in templū
 domini. **E**t regnauit sup̄ isrl'. cōng-
 gauitq; s; currus. et equites. et fac-
 ti sunt ei mille q̄dringenti currus.
 et. xii. milia equitū. et fec̄ eos eē in
 urbib' q̄drigarū. et cū rege in ierlm̄.
Vrbes quadrigarū dic̄ oppida et

edificia ac loca q̄ in t̄ra iude siue in
ierlm̄ erant edificata ad stationē cur
ruum. q̄d sequētia monstrant ū dicit̄
et cum rege in ierlm̄. **M**istice aut̄ cur
r̄ et equites dauid sp̄italis. significat̄
angl̄oz hominūq; minist̄ia. q̄ cotidie
suo deseruiunt creatori. et eius in
omnib; obediunt uoluntati. de qui
b; in psalmo sc̄ptum ē curr̄ dī decē
milib; multiplex. milia letantiū dñs
illis. **C**onsuetudo ē sc̄pt̄e diuine
allegorice loqui ut cū aliud dicat̄
aliud uelit̄ intelligi. **U**n̄ hic currus
significat̄ hominū iuncta copulatio.
quia ita sc̄os karitas uincit̄ sic lor̄
toris et iugis animalia sociantur. **U**n̄
et dñs ait. **J**ugū enī meū suauē est.
et onus meū leuē ē. **S**c̄oz ḡ unani
mitas currus ē dñi. quē ille uelut
auriga insidit. et ad uoluntatis sue
minist̄iū saluari lege modatur. **S**icut
istum cursū ostenderet n̄ equis dedi
tum. s; humanis cogitationib; ad t̄bu
tum ait. decem milia multiplex. **Q**d
bene ad innumeros p̄p̄os. n̄ ad eq̄s
noscit̄ p̄tinere. **S**ubiunxit milia le
tantium. q̄d utiq; infidelib; debet̄ i
telligi. **E**t ut ostendēt̄ leticie pleni
tudo. ait dñs in illis. qui magne ex
ultationis ē cumulus. et bonoz om
nium dulcedo. **S**; quia mille quadri
gentos currus. et xx. milia equitū.
sc̄pt̄a dicit̄ ēē salomoni. quid p̄ q̄
dringentenariū numerū ū q̄dragi
es dem numerant̄. n̄ tempora legis

p̄p̄ce designant̄. **Q**uia et moyses illā
acceptū. xl. dieb; ieiunauit. et p̄p̄s isrl̄
ticus qui p̄ eam instruebat̄. xl. annis
in heremo mansit. **E**t quid p̄ duode
nariū numerū ū tempus gr̄e xpi os
tendit̄. in q̄ aplica doctrina p̄p̄m no
uū testam̄ti edocendo mittit̄. **B**ene
q; p̄ q̄dringentariū numerū currus
et equites salomonis numerantur.
quia p̄ utrūq; testam̄ti sc̄i uiri sac̄
lit̄is eruditi. sessioni dī habiles effi
cunt̄. quib; ille p̄siciens. sc̄m uolū
tatem suā nos regendo ducit̄ ac gu
bernat. **A**dducebant̄ aut̄ ei et equi
de egypto et de choa a negotiatorib;
regis. qui ibant et emebant p̄cio q̄
dringam equoz sexcentis argenteis.
et equū centū quinquaginta. **S**imilit̄
de uniuersis regib; ceteroz. et a regib;
sirie. emptio celebrat̄. **C**hoam ḡ alii
dicunt insulam ēē unā de cidabib;
ebrei ū dicunt hoc nom̄ conuersione
significari. **A**dducebant̄ aut̄ salomo
ni equi de egypto et de choa a negoti
atorib; regis. cum p̄ negotiatores sp̄i
tales hoc ē doctores sc̄os. de gentib;
hominēs rationabiles intellectu. atq;
actu strenui. ad fidem xpi conuerti
tur. sessioniq; diuine digne conuerti
do habiles efficiunt̄. **U**nde equoz q̄
dringam p̄cio sexcentoz argenteoz emp
tam dicit̄. et equū similit̄ centū qui
quaginta. quia diuinoy testam̄toy
uenustissima locutioē ad cognoscendā
fidi ueritatē p̄dicatorib; sc̄is laborantib;

ñ

ñ

.h.

71.
mulum regis celestis homines pducuntur. **S**excenti q̄ minus. u. sexages dem
enumerant. p̄fectionē euēglice doctrine
figat. quia p̄fectio totius legis uera
est. constat. p̄cipue cum redemptor
n̄r sexta die passus p̄ salute huma
ni generis omnia q̄ de se in lege et p̄
phetis scripta sunt compleuit. **U**n̄ ip̄e
in cruce pendens quādo offerebat ei
acerū d̄y. consummatū ē. et inclina
to capite tradidit sp̄m. **C**entum ū
quinquaginta ubi ter quinquagē
consistit. uetis testamenti scitatem. p̄t
pentecosten ac iubileū. et p̄t illam
t̄p̄hem distinctionē scripturę uetis
testamenti q̄m saluator in euēglio fec̄
dicens. q̄m necesse ē impleri omnia
q̄ scripta sunt in lege. moysi et p̄phis.
et psalmus de me. manifeste desig
nat. **D**e diuisis q̄ gentib̄ q̄drige et eq̄
spirales ū salomoni adhibentur. quia
et omni natione q̄ sub celo est. eccl̄ia
et congregatur. **U**n̄ iuxta psalmiste uo
cem. adorabunt eum reges t̄y om̄s.
gentes om̄s seruent ei. **R**eges char
sis et isule munera offerent. reges ara
bum et saba dona adducent. **iii.**
Occurrit autē salomon edificare
domū nomini d̄ni. et palaciū s̄.
Et numerauit. lxx. milia uiuorū por
tantium huius. et lxx. milia quice
derent lapides in montib̄. p̄positosq̄
eorū tā milia sexcentos. **O**mnis d̄i q̄. **b.**
edificauit rex salomon in ierlm̄. in
figura facta ē sc̄e uniuersalis eccl̄ie. q̄

a p̄mo electo usq̄ ad ultimū q̄ta in
fine mundi nascitur. ē cotidie p̄
tiam regis pacifici sui uidelicet redēp
toris edificat. q̄ partim adhuc p̄g
nat ab illo uirris. partim euasis p̄
gandi erumpit. cū illo iā regnat
in celis. ū pacto ultimo iudicio to
ta ē regnatura cum illo. **A**d hanc
domū p̄tinent electi angli. quorū no
b̄ similitudo in futura uita p̄mitti
tur dicente d̄no. illi autē qui digni
habebunt sc̄lo illo et resurrectione
ex mortuis. neq̄ nubunt. neq̄ ducunt
uores. neq̄ enim ult̄ mori potunt.
Et q̄les enim anglis sc̄ et filii sūt
d̄i. cum sint filii resurrectionis. **A**d
hanc p̄tinet ip̄e mediator d̄i et homi
num. homo xp̄c ih̄c ip̄o attestante
cum ait soluite templū hoc. et int̄
b̄ dieb̄ excitabo illud. **Q**d exponen
euēglista subiunxit. hoc autē dicebat
de templo corporis sui. **D**icit et ap̄ls
de nobis. **N**escitis quia templū d̄i est
tis. et sp̄s d̄i habitat in uobis. **S**i q̄
templum d̄i p̄ assumptā humanita
tem factus ē. et nos templū d̄i p̄ in
habitantem sp̄m ei⁹ in nob̄ efficiū.
constat utiq̄. quia figuram omnium
uirū et ip̄ius uidelicet d̄ni et iūbro
rū ei⁹ q̄ nos sumus. templū illud ma
tiale tenuit. s̄ ip̄ius tamq̄m lapidi⁹
angulari. singularit̄ electi et p̄ciosi i
fundamento fundati. n̄r autē tamq̄ la
pidū uiuorū sup̄ edificatorū sup̄ fun
damentū ap̄lorū et p̄pharū. hoc ē sup̄

ipm̄ dñm. Designat eandē domū dei
spiralem. etiam tabernaculū quāda factū
in heremo p̄ moysen. Verū quia illa
domus in iurisdicōe q̄ ad t̄iam repmissi
onis ueniebat̄ hec autē edificabat̄ in
ip̄a t̄ra repmissionis et in ciuitate ie
rusalem. illa ut de loco ad locū creb̄
leuitarū ministerio portata tandem
iuriam p̄missi hereditatis inducere
tur. hec ut mox in pat̄a ip̄a et ciui
tate regia constructa. inuolabili sep̄
fundamēto consistere. donec iudiciū
s̄ figuratū celestium munus imple
ret. pot̄ nulla p̄sentis ecclie labor
et exilium. in hac futura regē et
beatitudo figurari. ul̄ certe quia il
la a solis filius isrl̄. hec autē a p̄seliti
etiam et gentib; facta est. possunt
i illa p̄ncipalit̄ patres uetis testam̄
ti. et antiquus ille d̄i p̄ls. in hac
autē conggata de gentib; figurat̄
ex p̄mi. quāuis edificū utriq; do
mus enucleatus spiritali sensu ex
cussim. et labores p̄sentis ecclie coti
dianos. et p̄mia in futura penuria.
gaudiaq; regni celestis. et electionē
p̄ine de isrl̄ ecclie. et salutē om̄iū
gentium in xpo. multā modis osten
dat̄ insinuare figuris. Qd̄ autē sa
lomonē decreuisse d̄e edificare do
mū nomini dñi et palaciū s̄. ade
undē sensū p̄tinet. quia sc̄a d̄i ec
clia et domū d̄i est. quia ille p̄petu
alit̄ inhabitat. et palaciū celesti re
gis. ut ip̄e gl̄e sue magnitudinē u

mitis gentib; ostendit. Operū autē ue
ri salomonis. quiq; sūt electi. q̄ uel
recte credēdo ac bene opando semet
ip̄os habiles edificio dei faciunt.
ul̄ alios docendo. ad facturā templi
di p̄parant. Quid autē significet sep
tuagesimus et octogesima. n̄ n̄ et
sexcentisimū atq; t̄ius numerū. in
sequētib; dicemus. Misit q; ad hiti
regē t̄ri dicens. Sic egisti cū dauid pa
trē m̄o. et misisti ei ligna cedna ut
edificaret s̄ domū in qua et habita
uit. sic fac mecū ut edificem domū
nomini dñi d̄i mei. et consecrem̄
ad adolendū incensum corā illo. et
fumiganda aromata. et ad p̄positio
nem panū sempit̄nam. et ad holocau
tomata mane et uespe. saluatis q; q;
et neomeniis. et sollempnitatib; dñi
d̄i n̄ri in sempit̄nū. q̄ mandata sūt
isrl̄. et t̄el. **N**arrat autē regū historia
qd̄ salomon edificatur̄ domū dñi
q̄ fuerit auxiliū ab hiti regē t̄ri
qui erat amicus dauid om̄i temp̄e
et cum ip̄o q; salomone p̄qm̄ regno
potitus ē. pacem habē iam cepit. p̄m
ptum mox ad adiuuandū se mon
tib; eius inuenit. annū. ita ut ar
tifices illi et ligna et aurū. p̄t̄ op̄
habebat dederit. cuius b̄nifici gr̄a.
salomō ei p̄ annos singulos pluri
mos t̄tici et olei choros in cibum
domū eius dabat. Nulli autē du
bium quū salomon qui incipit̄
pacificus. et ip̄o nomine. et seve

72.
nissimo regni sui statu illū signifi-
cat. de q̄ dicit esaias. multiplicabit̄ et
impium et pacis n̄ erit finis. **H**iram
ū qui latine dicitur utiuens. excelsē credū-
tes ex gentib⁹ et uita simul cū fide
gloriosos. figurat̄ exprimit. Neq; aliquid
phibet quoniam hui⁹ quia rex erat. rega-
li q; potentia salomonē in edificio
domus dñi uiuabat. conuētos ad fidē
ipōs rerū dños typice demittit. q̄rū
ope constat eccliam sepius adiutam.
ac nobilit̄ augmentatā et cont̄ hereti-
cos scismaticos et paganos p̄ncipali-
b⁹. exētam eē decretis. **P**ecūt̄ q̄ salomō
moye templi auxilium ab hui⁹. q̄a
cum ueniens in carne domini. dilec-
tam s̄ domū uidelicet eccliam edifica-
re disponet. n̄ de iudis tantūm. ue-
rū etiā de gentib⁹ adiutores opis elegit.
Nam de utroq; p̄plo ministris sermonis
assumpsit. **M**isit hui⁹ salomonem p̄cisa
de libano ligna cedrina. et abiegna q̄ i
domū dñi ponerent̄. quia conuēsa ge-
ntilitas misit ad dñm utrosq; quāda ad
selm̄ claros. s̄ securi domine incre-
pationis de morte sup̄bie iam deiecto
et humiliatos. qui ad normā euan-
gelice ueritatis instituti. in edificio ecclie
p̄ suo quisq; n̄ito ul̄ tempore colloca-
rentur. **M**isit etiā artifices. q̄rū uisus
ad uerā sapientiam philosopho. q̄
grā eruditionis pplis q; regendū in
re p̄ponerent. dñi gentilitas obtulit.
Qualis fuit ipis ap̄loz tempib⁹. dñi
misit ariopagita. qualis deinceps doc-

tor suauissim⁹ et fortissim⁹ martir cupa-
mus. aliq; qm̄ plurimū. **M**isit et aurū
q̄d in eadē pene significatioē accipit.
q̄ uimurū uirtos sapientia et ingenio
p̄claros ostendit. **P**ro quib⁹ cunctis
oblationib⁹ gentilitas a dño dona ex-
pectat gr̄e celestis. t̄cū uidelicet t̄bū
dei. et oleū karitatis atq; unctionis
et illuminationis sp̄s sc̄i. **C**onuenit
autē apte reb⁹ ecclie. q̄d auxilium opis
sc̄i flagitans. ait ad hui⁹ salomonem.
Mitte q̄ in uirū eruditū qui nouerit
operari in auro. et argento. ere et fer-
ro. purpura. cocino et iacinto. et
qui sciat sc̄ulpere celata. cū his ar-
tificib⁹. q̄s mecum habeo in iudā et in
iherlm̄. q̄s p̄parauit dauid p̄t̄ n̄is. **S**
et ligna cedrina mitte m̄. et abiegna.
et thuna et pinea de libano. **S**cio enī
q̄d serui tui nouerit cedere ligna de
libano. **E**t erūt serui mei cū seruis
tuis. ut parent̄ in ligna plurima.
Domus enim qm̄ cupio edificare ma-
gna ē nimis. et inclita. **P**ret̄ea opa-
rū qui cesuri s̄ ligna seruis tuis.
dabo in cybaria t̄tici choros. **x**.
milia. et ordeī choros totidē. olei q;
sata. **xx** milia. et reb⁹. **S**erui quippe
hiram qui p̄cidebant salomonem ce-
dros de libano. doctores s̄ electi de
gentib⁹. q̄rū officū ē eos qui i h̄ mū-
do rebus et gl̄a letabant̄. a sup̄bie fa-
ctu corrigendo sternere. atq; ad obse-
quū sui redemptoris eoz uota t̄ns-
ferre. **C**um quib⁹ uidelicet seruis erāt

et serui salomonis . ac pariter memo-
tato instabant opy quia p̄m docto-
res ex gentib⁹ . necesse habebant ip̄oy
ap̄loy . qui a dño didicerat eruditi-
one in uerbo fidei institui . ne si absq; EB
magistris docere inciperent . magist⁹ existe-
rent erroris . **I**dem etenim salomō ser-
uos hiram eadē s̄ uoluit ligna de
libano . quia doctores erant seruis sa-
is ad credendū . **S** . idēo etiam seruos
suos simul ad eē uoluit . ut ostende-
rent cedunt cui inire ligna eē de-
berent . **C**uius rei figura in p̄mptu ē .
q̄a nimirū ap̄li certius uerbum euange-
liū q̄d a domino audire . nouerūt s̄ ge-
ntiles ab errore conuēsi atq; ad ueritatē
euangelii transformati . melius ip̄oy
gentium errores nouerant . et q̄ cer-
tus nouit . eo artificiosius hos ex-
pugnare atq; euacuare didicerunt .

Orit aut hiram rex tyri . p̄ litteras
q̄s miserat salomoni . **Q**uia dilexit
dñs pplm suū . idēo te regnare fecit
sup eum . **E**t addidit dicens . **B**enedictus
dñs d̄s isrl̄ qui fecit celū et terrā . qui ā
dedit dauid regi filiū sapientem .
et eruditū . et sensatū atq; prudē-
tem . ut edificaret domū dño . et pa-
latium s̄ . **M**isi ḡ t̄ uirum prudē-
tem . et scientissimū fabriū hiram pa-
trē meū . filiū mulieris de filiabus
dan . cuius pat̄ tris fuit . qui no-
uerit opari in auro et argento et
ere . et ferro . et marmore et lignis .
in purpura q̄ et iacincto . et bysso .

et cocino . et qui sciat celare omnem
sculptam . et adinuenire prudēt q̄d
cūq; in ope necessariū ē cū artificib⁹ .
tuis . et cum artificib⁹ . n̄i domini dō
pat̄ tui . et reliq̄ . **Q** d̄ ḡ dicit hiram
p̄ litteras suas ad salomonē . nisi t̄ in-
tū prudētē . et scientissimū fabriū
hiram pat̄rē meū . filiū mulieris de
filiab⁹ dan . cuius pat̄ tris fuit . o-
tendit eū ex p̄ gene eē salomō . de
tū dan . de q̄ in lib⁹ numeroy sep-
timum reperit . **P**atrem uero eius tradunt
ebrei fuisse ebreū . de p̄ gene oolab .
de tū dan . qui in heremo cum be-
selehel opatus ē . **Q** d̄ uero eum tyriū hoc
uocat . auunt ebrei hoc translatione
factum fuisse . **L**ochri enim lingua
eoy . plasmatio intelligit̄ . **T**irus enī
qm̄ illi ozor uocant in quibdam
locis angustia . in quibdam plasma-
tio intelligi solet . **I**dem uocat hiram
fabriū pat̄rē suū . quia ad eū do-
ct̄a isrl̄ ad p̄gnandum p̄fectū do-
cuit illum timorē dñi . et aduē . ad
cognitionē dī . **I**ustice autē hiram sig-
nificat doctores ex gentib⁹ . q̄s misit
gentilitas ad eccliam . **I**ta notō op̄a-
ri in auro . et argento et ere . et fer-
ro . et lignis . et marmore . in purp̄a
q̄ et iacincto et bysso et cocino .
Aurū significat sapientiē claritatē .
argenti eloquiū nitore . es p̄dicatōē
sonoritātē . ferrū fidē firmitatē . mar-
mor uirtutū decore . ligna bonoy
opum uirtutū . purp̄a p̄ m̄arū

languinis effusione. iacinctu celeste
 comilatione. vissus corporis castitatem.
 cocinus karitatis plenitudine. In hys
 g' omnib' huius spiritalis scit' opari.
 quia in ecclesia di' in singulis hys spe
 ciebus nouit strenuus et utilis fieri.
 quantum omnis ornat' domi' di' condig
 no splendore coram oculis hominum
 ad instructione' eor' fulgeat et bone
 uoluntatis odore ante conspectu' di
 uinitatis acceptabilis fiat. **Q**d aut'
 die huius ad salomonem. nos aut' cede
 mus ligna de libano. q't necessarium
 habuimus. et applicabunt ea r'atib' p' ma
 re in ioppen. cui erit transferre ea i
 uerlm. significat q'd gentes audita
 fama eu'gelii. diuisas hominum p'so
 nas. cu' credulitate transmittunt ad
 baptismatis p'ceptione'. solius tamen
 e' ueri pacifici. n'ri uidelicet redemp
 toris. ut abluendo peccata p' sacra
 celestia. unitati illos sc'e' i'ferat ecclesie.
 In iohes meinglio ait. qui me misit
 baptizare in aq'. ille in dix'. **S**up' q'm
 uideri' sp'm descendentem et manentem
 sup' eu'. hic e' qui baptizat in sp'u sc'o.
 Et ego in di' et testimoniu' p'hibui. q'
Qumerauit g' rex. **I**n hic e' fili' di'.
 salomon. omni' uiros p'selitos qui
 erant in terra isrl'. p' diuinatione'
 q'm diuinerabat dauid pat' ei'. et
 inuenta sunt centu' quinquaginta mili
 a. et ta' milia sexcenti. fecitq' ex eis. lxx
 milia qui humis onia portaret. et
 lxxx. milia qui lapides in montib'

cederet. ta' aut' milia. et sexcentos p'po
 sitos opum ppli. **P**roselita aut' uo
 cabantur g'e'. qui ex aliis nationib'
 p'genti in fidem et consortiu' ppli
 di' accepta c'umcisione transierunt.
 fuerunt itaq' opari' domus d'ni. de fi
 liis isrl'. fuerunt de p'selitis. fuerunt de
 gentib'. **D**e filiis uidelicet isrl' illa xxx
 milia. que ad p'cidendas de libano
 ced's missi s't. sic in lib' regu' narrat'.
 de gentib' huius et serui ei'. qui
 cum seruis salomonis ligna cedebat
 de libano. **O**mne g' hominum genus p'
 q's edificanda erat ecclesia. in edificio
 templi p'cessit. **I**udi namq' p'selita et
 gentiles comisi ad uitate' eu'ag'lii. u
 nam eandemq' xpi ecclesiam. siue recte
 uiuendo. siue docendo construunt
 fuerunt itaq' salomon. lxx. milia eor'
 qui onia portabant et lxxx. milia la
 tomor' in monte. atq' p'positis qui p'
 erant singulis opib' numero tum mi
 lum trecentor'. ut in regu' scriptu' e'
 p'cipientiu' ppl'o. et huius qui facie
 bant opus. **L**atomos dic' lapidu' ce
 sores. **I**dem aut' lapidu' cesores. q'd et
 lignor' cesores figurate designant.
 hoc e' sc'os p'dicatores qui in tel' in
 sapientiu' dolabro ubi di' exercent.
 eosq' ab ea in q' nati s't tortitudine
 ac deformitate transmutare concen
 dunt. ac regularite' instituto'. unita
 ti fidelium edificio uidelicet domi' di'
 aptos reddere curant. **Q**d aut' et lig
 na et lapides in monte cedunt. et

B

cesa ac preparata unquam matres ad montem domus domini transferunt. patet se-
sus. quod omnes in monte superbie nati
sunt. quia de peruersione primi ho-
minis. quoniam superbia fecit originem car-
nis traximus. Quicunque autem gratia dei pro-
ordinati sumus ad uitam. excidimus ea
terruendo. et sacramenta fidei percipien-
do de monte superbie. et in montem do-
mini domum transferimus. quia eadem
de potestate tenebrarum. ad arcem uir-
tutum que est in unitate sancte ecclesie pue-
rimus. Notandum autem quod idem opa-
rum ita erant distributa. ut pars in
monte lapides cedent. pars in omnia
portarent. **D**uisa namque sunt dona spiritus.
et quidam maiorem dicendi ac prius
arguendi constantiam habent quidam mi-
tiores ad consolando pusillanimes
et infirmos subleuandos existunt.
quidam utique uirtutum munere pre-
diti. ad opus domini domini conueniunt. quales
fieri uoluit eos quibus loquitur apostolus
dicens. corripite inquietos. consola-
mini pusillanimes. suscipite infir-
mos. patientes estote ad omnes. Pre-
positi autem qui preerant singulis operibus
ipsi sunt sacre conditores scripture. qui
magister in omnibus erudimus. quoniam in scio
docere et contemptores corripere. quoniam
nos inuicem onera nostra portare ut im-
pleam legem christi conueniamus. Recte pro-
fati operum. lxx. milia. et lxxx. milia
esse prohibent. lxx. uidelicet propter salua-
tionem animarum. septimus enim die

in saluati. id est requie consecrati est.
lxxx. propter spem resurrectionis que octa-
ua die. id est post saluatum in domino
precessit. et in nobis que octaua die simul
et uiri. etate futura speratur. Prepositi
autem erant tam milia trecenti. propter fidei
mirum sancte trinitatis. quoniam sancta nobis eloqui-
tia predicant. Quod uero in presentibus libris hi-
toria. hoc est paralipomenon. per tres milia
trecentis. propositis qui in historia re-
gum annumerantur. tam milia sexcen-
ti sunt scripti. ad eandem prorsus sublimi-
um uirorum perfectionem respicit. Nam quia
in senario numero dominus mundi orna-
tum compleuit. recte in eo perfecta bo-
norum solent opera figurari. Et quia sancta
scriptura cum fide ueritatis opera iusticie
docet habundantia. recte propositi operum tem-
pli tam milia et sexcenti fuisse prohibe-
nt. **E**t cepit salomon edificare domum
domini in ierusalem in monte moria. qui
demonstrat fuerat dauid patrem eius.
in loco quem preparauit dauid in area
ornan. iebusei. **E**dificabat ergo domum
domini in ierusalem. hoc est in uisione pacis.
quia dilatata per totum orbem ecclesia.
una eademque fide. et ueritatis catholi-
ce societate consistit. Namque in scilicet
uirtutum deus non est factus est in pace locum
eius. et habitatio eius in syon. Con-
fiscat in monte. uidelicet in ipso domino sal-
uatore. de quo esaias ait. et erit in no-
uissimis diebus preparat mons domini domini
in uertice montium. Et ipse de se in
uangelio. non potest inquit ciuitas ab

74.
scundi sup montē posita. Ipse enim
mons montū qui de trā quidē po
rignē assumptē carnis ortū ē. om
nū trigenarū potentia ac sc̄itatem
singularis culmine dignitatis trans
cendit. In q̄ nimirū monte ciuitas siue
domus dñi constructa ē. quia si in il
lo radicem figat spes et fides nra nul
la ē. Quia recte mons moria idē uisio
nis uocat̄ quia electos suos. q̄s ad et̄
nam sue claritatis uisionē conseruat.
in hac uita laborantes uidere
et adiuuare dignat̄. Qui demonstrat̄
fuerat dauid pat̄ eius. Ostensit nāq;
erat dauid. sic et ceteris p̄phis. uenti
rus in carne dñs. Bene idem locus
in ara erat ornā ierusalem. quia ec
clesia aree solet uocabulo designa
ri. dicente iohē de dño. cui uenti
labrū in manu sua. et p̄mundabit
aream suā. Ornan qui int̄p̄t̄ illumi
nat̄. et erat natioē ierusalem. natioē
quidē gentilis significat. nom̄ autē
eosdem illustrandos a dño. atq; in fi
lios ecclie commutandos ostendit.
quib; uito dicat apls. fuitis aliquādo
tenebrę. n̄c autē lux in dño. Ierusalem ea
dem ē ciuitas q̄ et ierlm. sicut sup
ostensum ē. Et ierusalem quidē int̄p̄t̄
conculcata. ierlm autē uisio paci.
In q̄ qm̄ dñi ornā gentilis regna
bat ierusalem dicta ē. cū ū i ea dauid
locū holocausti emerit. cū salomon
i ea templū dño edificaret ū iam ier
s. ierlm uocata ē. quia nimirū q̄

tilitā qm̄ dñi diuini cultū nescia
p̄durabat. conculcabat et illudebat.
ab immūdis sp̄itib; ad simulacra my
ta p̄t̄ ducebat. sequen; cū ū illam
grā sui conditoris respexit. continuo
paci in se et locum inuenit et nom̄.
Cepit autē edificare in se sc̄do. anno
iū. regni sui. In lib; ū regū de hoc
ita sc̄ptum ē. factum ē q̄ q̄dringente
simo et octogesimo anno eḡsionis si
lion isrl. de trā egypti. in anno. iū. in
se. 210. ip̄e ē in se sc̄ds. regis salomo
nis sup isrl. Ordo sensus est. In āno
iū. regis salomonis sup isrl. in se. 210.
ip̄e ē in se sc̄ds. Mensis autē sc̄dm
magnum diē. Namq; apls q̄ pascha
celebrat̄. p̄ncipium in se erat in in
sib; anni. Ex quo manifeste claret. q̄
mor pacto pascha cep̄ edificare do
mum dño. et consecrat̄ mystica sol
lemnitate p̄pls. manū ad mysticū
op̄ in se. fit autē in regū comme
moratio eḡsionis ex egypto quādo ta
bnaculū edificari ceptū ē. ut admo
neatur lector. q̄t annorū temp̄ int̄
edificationē utiq; domus transie
rit. et huic q̄ summe temporis sac̄
ritū in se sp̄itale cognoscat. Per m̄
fit autē cultus et religio tabnaculi
annos q̄dringentos et octoginta. ac
sic templū edificari inc̄pit. Quod
autē iū. anno regis salomonis edi
ficari cepta ē domū dñi. potest eo
referri mystice. q̄d p̄ expletā disp̄n
sationē domine incarnationis q̄

in.iii. euangelii lib. scripta e. misso
de celis spu sco ecclie structura cepit
Et qd in se sedo cepta e. pot ad electi
one gentiu referri. q sedo loco post
isrl edificatione in se sui suscepunt
eatonis. **U**n et sedis nris in lege con
cessus e ad faciendu pascha. hy q
in mudi sup anima. ul in uia pcul
posita ad faciendu in pmo in se pa
ca occurrere nequirent. **N**os aptis
sime designati sum. qui in mudi
sup morte anime nre. et pcul adh
posita a plo di. n potum pma pa
cha facere. qd in carne et sanguine
agni fiebat. **C**elebrant aut hodie pa
cha scdm qd in corpe et sanguine
redemptoris nri. a q qsta et mudiati
Et hec st fundam qsum acti est
ta q iecit salomon. ut edificaret
domu dni. Longitudinis cubitos in
msura pma. lx. latitudinis cubitos
xx. porro altitudo. centi. xx. cubitoru
erat. **P**ortie u ante fronte q tendeba
t in longu. iuxta msura latitudin
cubitos. xx. **D**emq; in lib regum
de msura istius domu ita scriptu e
Domu aut qm edificabat rex salomo
dno. habebat. lx. cubitos in longitu
dine et xx. cubitos in latitudine. et
xxx. cubitos in altitudine. **L**ongitu
do domu. longanimitate designat
sco ecclie. q in exilio pgnationi hui
patient q; tolerat donec ad patam
qm expectat pueniat. **L**atitudo in si
niat karitate q dilatato simi mris

n solum amicos in do. s et inimicos
dilige gaudet p dm. donec ueniat
tempus qndo siue ad pacem suam
conuictis. siue fundit ommb; excidit
inimici. cu solis gaudeat amici in do.
Altitudo spem denuntiat future re
tributionis. cui intutu libit infima
q; siue q demulcent. seu q adrisant
contempnit usq; dum usq; transcen
sis. sola mereat uide bona dni in tra
uuentu. **N**otandiu. qd. xxx. cubiti
altitudinis n usq; tectum tēpli. s us
q; ad cenaculu inferius pangebant. **S**i
q; in lib pnta paralipomeni apse sep
tum e. qd altitudo. cxx. cubitoru erat.
Notandum sane. qd. xxx. cubiti alti
tudinis de quib; in regu legit. usq;
ad mediu cenaculu ptingebant. **D**e
inde alii. xxx. cubiti. usq; ad tēum
cenaculu addebant. qusq; ad portu
cui q erant caa templu ab austro.
et ab aquilone et occasu tectum p
ueniebat. ut iosepho. narrante didi
cimus. **D**em usq; ad supmū tēplu
tectū. alii lx. cubiti numerabant. et
sic tota altitudo domu. iuxta libri
paralipomeni. in cxx. cubitis con
summata e. **P**ortie q; q erat ante
fronte templi ad oriente. iuxta fide
pfati uolumnis eandē cubitoru li
ma in altitudine habebat. qui uide
lic lib. illas de quib; pdicimus por
ticus caa templu cellaria uocat et
cubicula. **U**n in pore lib ita scriptu
e. **B**edit aut dauid salomonu filio

suo descriptione portie templi et cella-
 rior et cenaculi et cubiculoy in aditu
 et domus ppriationis. **H**bi etiam exi-
 oy domoy q erant extra atum sacerdoti
 in circuitu templi fec inuentionem cu pu-
 nis adiunx nec n et omniu q cogitauit
 rat atoy et exedraru p circuitu in the-
 sauros domi dnu et in thesauris scoy.
Qu ante omnis altitudo templi. **CXX** fu-
 it cubitoz ad idem sacmuntum respic.
 qd et pmutua in ierosolimis ecclesia.
 post passionem resurrectione et ascen-
 sionem dnu in celos. in h numero uir-
 tu gram sps sci accep. **Qu**ndecim
 namq q ex septē et octo constant. so-
 lent n unqm ad significatione refer-
 ri uir future. q nuc in saluatisimo
 gerit animaru fidelium. pficiet aut
 in fine scilicet resurrectione corpus imor-
 talium. **I**pa aut. **CXV**. in tgoni um dicta.
 id e cum omibz suis partib annume-
 rata. **CXX**. efficiunt. **Q**ua ppt apte ni-
 mero centenario et uicenario. mag-
 na electoy beatitudo in futura uita
 designat. **A**pte in hoc teum domi
 dnu cenaculum consummat. quia p
 pntes fidelu labores. p acceptam
 in fudo requie animar. plena totius
 ecclie felicitas in resurrectionis gla co

Domi qq: maiorē ter **Sp**lebit. **.vi.**
 it tabulis ligneis cyprissinis et
 lamminas auri obrizi affixit p to-
 tum. **D**omi maiorē ipm templū qd. in-
 erat p foub. oraculi die. **S**am tpti-
 ta fuit distinctio ipsius fabce. hoc

e porticus ante templū. et ipm tem-
 plum in q altare thymiamatis. et mi-
 sa panum ppositionis et candelabū
 luminis posita erant. et oraculū. h
 e scim scoy. u archa testamta et che-
 rubin p uelum collocata erāt. **Q**ue
 omnia scdm spitalē significationē
 ita distingu possunt. ut dicamus
 porticū q erat ante templū. antiqru
 figurā gestare fidelu. ipm u tēplū.
 eoy qui p incarnationis dnuce tēp
 in mundū uenerūt. porro domū intē-
 ore regni celestis gaudia. q utiq; iusta
 dant figurare. **N**otandū q qd ipm
 domi parietes lapidibz pcciosis fuerūt
 facti. optiq; tabulis cyprissinis siue ce-
 drinis. et insup lamminis aureis uesti-
 tiebant. **H**i inragū septuagē et ced
 omnis domi uestiebat. habens torna-
 turas suas et uincturas fabrefactas
 et celaturas eminentes. **L**apides pa-
 rietis siue pauuūta. et tabule et au-
 rum. scoy in ecclesia uitam omnia de-
 signant. s. ea utiq; distinctioe cu pa-
 rit ponunt. ut lapides uiri sunt
 sci fortitudine fidi in una eandeq;
 regulam sicut agglutinati. tabule
 cedrine siue cyprissine sunt sci. lati-
 tudine uariaru uirtutu scdm do-
 nationes sps sci in una eandeq; fide
 sicut altitru conneri. auri lamme.
 sunt sci supeminente scientie kari-
 tatem habites. huius q; fulgore g
 tissimo ad inuicē congaudente. **Q**e-
 ta beatus apłs. una sententia com

plexus ē dicēs. nam in xpo ihu neq;
circumcisio aliquid ualet. neq; pputi
um. s; fides q̄ p dilectionē opatur.
fidei namq; inuicē lapis figurā te
nuit. cedrus siue cipissus. actioni o
doriferē. aurū transcendit omnia
dilectionis. **S**culpsitq; in ea palma.
et q̄ catenulas se inuicē complectē
tes. **S**culptā palmarū. descriptio est
uirtutū. p q̄s uictoria uera adipis
cū. et remuneratio futura in celis p
meret. Latēnule q; inuicē se complec
tentes. ip̄a sunt officia caritatis qui
b' ad inuicē fraternitas sc̄a copulat.
atq; in una xpi domū tota terrā
orbe componit. **Q**ue etiā domū iuxta
id qd̄ in regum scriptum ē h̄c celatā
eminentes. cū opa uirtutū sc̄i ne
q̄qm̄ occulta regunt s; manifesta
ex p̄ssione foris omnib; q̄les sunt ip̄i.
quid agant in exemplū uiuendi p
ferūt. **S**trauit q; paucitū templi
p̄ciosissimo marmore. decore multo.
In regum ū de paucitū domū dei
ita scriptū ē. **A**terit paucitū. ta
bulis abiegnis. **U**n̄ patet quia tabu
las abiegnas quib; paucitū tege
ret. neq̄qm̄ in t̄ra possint. s; p̄mo il
lud marmore p̄terit. ac deinde ta
bulas marmori supposuit. ac t̄cū
hūis duob; auri uestitū supaddid.
ut in sequētib; **S**ic autē latitudo pa
rietis in altū exurgens. atq; usq;
ad laq̄aria pueniens. p̄fectus uir
tutū. quib; electi ad regnū celeste

pueniunt ul' certe ip̄os electoy choro
sinet p̄tempa uariantia succedentes
figeat. ita equalitas paucitū. concor
dem eorūdem humilitatē qua in t̄
porali adhuc uita posita socialit̄ in
uicem caritate dictante conuēsanur.
ū inuicē demonstrat. **Q**d uidelicet pa
ucitū p̄ciosissimo erat marmore
stratum. decore multo. idemq; mar
mor. mox tabulis tectū abiegnū. q̄a
nimirū uita iustoy p̄mo fidi fir
mitate p̄munienda in corde. ac de
inde sp̄italium uirtutū latitudine
ē adornanda in ope. **A**lioquin qd̄
utilitatis habebat decor marmoris
p̄ciosissimi lignoy tabulis obiectis.
si ū inuicē aliq̄ tacite signabat.
ac bonoy plenitudinē opum. forti
tudine fidi intemperate suffulcien
dā eē docebat. **A**bies ū p̄t altitu
dinē sui et robur diu durabile. in
tem electoy infima q̄q; desidia sp̄
nentē et celestem contemplationi
semp̄ intentā. uirtute patientie q̄q;
singularit̄ excellentē ū incongrue
demonstrat. **A**uri autē lammine que
marmori aut tabulis sunt abiegnū
supposite. ip̄a ē latitudo caritatis.
de corde puro et conscientia bona
et fide ū ficta. **Q**ue sic aurū alit̄
p̄ciosius ē metallis. ita ceteris exim
ior uirtutib; in templo di singulari
luce refulget. **D**e q̄ consequit̄ subui
git. **P**orro autē erat p̄batissimū. de
cū lamminis t̄xit domū et t̄be

vii.

legit.

ei et poste. et parietes et ostia. **P**arietes templi salomon auro texit cum redemptor noster ceteris fidelium lumine sapientie atque caritatis illustravit et trabes cum sanctis doctores eodem sapientie lumine atque contemplationis et dilectionis honore perpetue sublimavit. **T**exit postes et ostia cum aditum fidei ipso domino pandite. quia unitate reluceat omnibus in ecclesiam introitus ostendit. **O**stium ergo templi dominus est quia nemo venit ad patrem nisi per ipsum et sic alibi dicit ego sum ostium. si quis intraverit salvabitur et ingredietur et egredietur et pasceat inveniatur.

Et celavit cherubin in parietibus. **H**oc est anglicam consulationem formavit in hominum moribus ut sic ab anglis sicut laudabiliter servatur in celis ita et ab hominibus sicut devote servatur in terris. **viii.**

Fecit quoque domum sancti spiritus longitudinem iuxta latitudinem domus cubitorum xx et latitudinem similiter xx cubitorum et laminis aureis texit eam quasi talenta sexcentis. **H**inc quoque in regum ita scriptum est. **P**ortus oraculum habebat xx cubitos longitudinis et xx cubitos latitudinis et xx cubitos altitudinis. **O**raculum namque vocatur ipsa domus quod et sancta spiritus dicitur quia vel divina hominibus vel angelica locutio cum secretorum quorumque revelationum ministerio sicut conceditur. **I**n huiusmodi oraculum in aditu hoc est in interiori domo factum est quia in superna patria et angelorum nobis ministerio atque allocutio et ipsa dei presentia revelabitur. **Q**uo dicitur xx cubitos altitu-

ditudo parietem significat cedentem qui oraculum id est sancta spiritus ab eodem exteriori sequebatur. **O**raculum vero ubi erat archa habebat uncios cubitos in longitudine et latitudine et altitudine totum per quadratum quia in superna illa patria ubi regem christum in decore suo vident oculi spiritus sola caritatis divine ac fraternitatis gratia per omnia fulget. **Q**uo sequitur quod verbis astruit cum dicitur et laminis aureis texit eam. **Q**uo est apte dicere quia supernae civitatis gratia caritatis implevit. **Q**uo autem subdit quod talentis sexcentis in talenti nomine quod perfectio pondus demonstrat ipsius caritatis perfectio sic et in sexcentis in sinuatur ubi centenarius numerus per senarium multiplicatur constat. **S**ed et clavos fecit aureos ita ut singuli clavi siclos quinquagenos appenderent. **C**onacula quoque texit auro. **Q**uinquagenario namque numero solet in scripturis remissio peccatorum et gratia spiritus sancti et requies eterna figurari. **E**t quinquagenorum erant siclorum clavi singuli quibus laminis auri affigebantur in parietibus domus domini quia nimirum verba celestia quibus in amore bonorum operum proficimus et conservamus veniam nobis permittunt peccatorum per gratiam sancti spiritus et salutarissimum in futuro pollicentur eternum. **E**t huiusmodi sunt clavi dilectionis. **S**ed ubi alii clavi timoris quibus incipientes quique et fideli ad perfectionem venientes illecebantur vicio-

carnaliumque uoluptatum mortificant: illi
uero uelut sermonibus ueritatis confiteri, qui
in uita uita carne uiam crucifige
cum uicis et concupiscentiis edocem.
Qui habere desiderabat propheta cum ait: con
fige clauibus a timore tuo carnes meas
a iudicis enim tuis timui. **U**m rur
sum ad perfectiora perueniens dicit de
clauis dilectionis: in autem adherere deo
bonum est. **Q**ui autem cenacula quae tecta
fuerunt auro: ad eundem sensum respicit.
Sic enim interior domus sancta sanctorum uide
rat archa: uicem sanctorum uita in con
spectu sui conditoris et redemptoris
significat iuxta illud: psalmiste. ab
scondes eos in abscondito uultus tui
a conuersione hominum: ita cenaculo
in alto eandem uita hoc est in celis esse
et non in hoc mundo designant dicente
apostolo. qui sursum sunt quare uel christus est
in dextera dei sedens: qui sursum se sa
pientia non quae super terram. **F**ecit etiam in do
mo sancti sanctorum cherubin duo ope statu
ario: et texit eos auro. **A**la cherubi
xx cubiti extendebant: ita ut una a
la haberet cubitos quinque: et tangeret
parietem domus: et ala altera quinque cu
bitos huius. aliam tangeret altius che
rub. **S**imiliter cherub altera ala .v.
habebat cubitos. et tangebatur pari
etem: et ala eius altera quinque cubitorum
ala cherub altera contingebatur. **I**gitur ala
uetusque cherub expansae expansae e
rant. et extendebant per cubitos .xx.
ipsi autem stabant erectis pedibus. et

facies eorum uerse erant ad exteriorem domum.
De hoc quoque plenus in libro regum narra
tione: uel ita scriptum est. **E**t fecit in oraculo duo
cherubin. de lignis oliuarum: xx cubi
torum altitudinis. **Q**uinque cubitorum ala
cherub una. et .v. cubitorum ala cherub
altera: id est xx cubitos habentes. a sum
mitate ale usque ad ale altius summitate.
Decem quoque cubitorum erat cherub sedens.
in summa parte: et opus unum erat in du
obus cherubin: id est altitudinem habe
bat unus cherub. xx cubitorum. et simi
liter cherub sedens. **P**osueruntque cherubin
in medio templi interioris. **E**xtendebant
autem alas suas cherubin. et tange
bat ala una parietem. et ala che
rub sedens tangebatur parietem altius.
ale autem altera in media parte templi.
se inuicem contingebant. **T**exit quoque che
rubin auro. **C**herubin sic propheta ie
zechiel aperte declarat. anglice digni
tatis uocabulum est. **N**umquam singulari
cherub dicitur: plurali cherubin. **S**icut ap
erte in figuris cherubin quae erant in mo
raculo factae: anglica ministeria quae con
ditori suo in celis semper assistunt.
possunt intelligi. **Q**ue recte de lignis
oliuarum factae esse prohibent: quia nimirum
uirtutes anglice gratia spiritus sancti ne nunquam
ab amore dei arescant unctae sunt.
Decem autem sunt cubitorum altitudinis.
quia denario uita eterne fruiuntur habi
tes inuolantem in se sui conditoris
imaginem: seruata perpetuo scititate et
iusticia et ueritate quam prima conditio

77.
preceptum. Denarius namque .x. oboli
stat. et continet in se nomini regis et ima-
ginem consuevit. Quia propter et figure
regni celestis aptissime congruit. et
angeli sancti imagine sui conditoris ad quem
facti sunt semper manent et electi homi-
nes imaginem eius quam peccando amisse-
runt recipiunt. Quiaque cubitorum ala che-
rub una. et quinque cubitorum ala cherub
altera. id est .x. cubitos habentes in su-
mmate ale usque ad ale altius summi-
tate. Ale cum in sanctorum hominum figura
ponuntur. uirtutes significant eorum qui
beati ad celestia semper uolare atque in huius
comisatione delectantur habere. Cum
uero in significatione angelorum ponuntur ale
quid apte quam gratiam demonstrat pe-
nitentie et indefectiue felicitatis eorum. que
semper in celestibus in ministerio sui presen-
tunt auctoris. Vel certe quia leui-
tate spiritualis nature sunt predicta. ita ut
uicique uolunt statim quasi uolando pro-
ueniant et hic cum aliis figurati. et
prophetae sunt cum aliis ostensi. Vnde autem
dicitur quod .v. cubitorum fuit ala cherub u-
na. et quinque cubitorum cherub altera.
quam uirtutes angelice legem dei que in .v.
libris descripta est. indefessa deuotione
custodiunt. diligendo uidelicet deum
deum suum. ex omnibus uiribus suis. dili-
gendo et proximos tanquam se ipsos. Ple-
nitudo enim legis caritas est. Pyram
autem eorum. et ipsi ad inuicem sunt angelici
spiritus. et homines electi eorum eque sciunt.
Vnde utique ala cherub eundem mensure

esse prohibet. quia uidelicet eadem ipsa de-
uotione que se ad altitatem in deo dilige-
ntiam que ad se ascenditum societatem
desiderant. Sicque simul ale cubitos com-
plectuntur. cum in gemina caritatis exhi-
bitione angelus de conditoris sui perse-
ntia letantur. Decem que cubitorum erat che-
rub sedis mensura pari. et opus unum e-
rat in duobus cherubin. Duo erant
facta cherubin. propter consortium eundem
de quo loquuntur caritatis significandum.
quia minus quam inter duos caritas stare
non potest. Vnde saluator binos ad predican-
dum discipulos mittere curauit. ut
tacite doceret eos qui uerbum fidei predi-
carent. uirtute dilectionis ante omnia
esse tenendam. Unusque mensure et opus
erant duo cherubin. quia disparili-
tas uoluntatum siue cogitatum in su-
perna patria nulla est. uero una omnia eadem
que dei presentis uisione et gloria illustrantur.
Posuntque cherubin in medio templi in-
terioris. Extendebant autem alas suas che-
rubin. et tangebant una ala parietem
et ala cherub sedi tangebant parie-
tem altum. Ale autem altere in medio pa-
riete templi se inuicem contingebat.
Manifestum est ex his que predicta sunt.
quod cherubin in medio templi in-
terioris sunt posita. quorum habitatio est se-
per in celis. Extendebant autem ala che-
rubin que ad uolandum. quia spiritus an-
gelici semper hinc animi. ad obsequium
diuine uoluntatis parati. Quod uero a
la una tangebant parietem. et ala che-

rub sedi altum parietē ad illam ka-
ritatis amministrationē qm nob ex-
hibet angli p̄tinet. **Q**d ale altē in me-
dio se inuicē contangebant ea dilec-
tionis grām q̄ se altitū complectūt
exp̄mit. **U**n̄ aut sequit̄. **T**ert̄ q̄ che-
rubin auro. quia et natura eoz cō-
ditōr immortalī claritate sublima-
uit et m̄tē uera dilectionis atq; hu-
militatis luce repleuit. **N**otandū
sane qd̄ moyses dum tabnaculū fa-
ceret. fec̄ et duos cherubin aureos
q̄s posuit in p̄piciatorio qd̄ erat sup
archā. salomon aut̄ addidit alios
duos multo maiores q̄s in templo
ponēt. sub q̄rū alis arcā in medio po-
neret cum p̄piciatorio et cherubin
p̄oribz. **S**icq; factum ē ut in tabna-
culo quidē eēt cherubin duo. in
templo aut̄. iiii. **A**d unā ū eandēq;
significationē. utq; p̄tinent. **S**ic repe-
titiū ē opus atq; augustus factū p̄
salomōnē. ut tipice doceret quia
multiplicata p̄ incarnationē dñicā
ecclia. latius eēt gentibz sublimitat̄
celi ciuiū pandōnda. qui sic condito-
rē de collato s̄ inuicē beatitudinis
collaudāt. ut de n̄ra q̄ ereptione at-
q; ad eandem beatitudinē inductio-
nē congaudeant. **E**xtendunt enim
ad inuicē sup archam. cū ad lau-
dē dñi saluatoris refer̄ bonū om̄e
qd̄ acceperunt. **E**xtendit̄ altās alas ad
parietes oraculi. cū scōs etiā hominē
secū uidere letant̄ eosq; uelut alaz

siūntatibz tangūt. q̄s consortes atq; inu-
tatores fuisse in hac uita sue purita-
tis exultant. **U**os aut̄ eā parietes altē
suis tangunt. quia fideles utiq; po-
puli. iudei et gentilis possessores se-
cum hūc aule celestis. ū qd̄ nulla pa-
tā distinctio sit localis. ut utriq; po-
puli. s̄ quia maior fiat festiuitas in
t̄nō beatitudinis. de consortio aduna-
tē in dō fraternitatis. **E**xtendit̄ ḡ che-
rubin ad utriq; parietē oraculi a-
las suas. q̄a letantes in celesti pat̄a
iustos utiq; ppli. inuisione q̄ sue gl̄e
ad laudē sui creatoris exultant. nec sō-
lum de illoz q̄s secum int̄ hūc boni-
num iustoz felicitate letant̄ agmina
celestia. uerū etiā n̄ri qui foris adhuc
positi de p̄fundis ad dñm clamant̄.
curam gerēt sedulam. **U**n̄ bñ de eisdē
cherubin in lib̄ p̄sentis historia sc̄p-
tum ē. **I**pi aut̄ stabant erectis pedibz
et facies eoz ūse erant ad exteriorem
domū. quia uos ab huius erupna
p̄gnationis erectos. ad suū destoe-
rant puenire consortiū. **S**icq; pedi-
bz stant erectis. sic alas suas ad au-
rotatos oraculi parietes extendit̄
ut facies habeant ad domū ūsas
exteriorem. quia sic angli sua p̄ueni-
o innocentiā conseruāt. sic de am-
marū sc̄arū in celis beatitudinē
gaudēt. ut eis q̄ q̄s in t̄ris adhuc
p̄gnari conspiciūt electis opē fer-
re ū desinant. don̄ r̄ illos ad celestē
pat̄am inductat. **O**m̄s enī s̄ animi

instratori ipsi in ministerium missi. propter
 eos qui hereditatem capiunt salutis.
 Possunt etiam per duos cherubim duo tes-
 tamenta figurari. Qui in mysterio cherubi
 in oraculo sunt facti: quia in consilio
 diuine provisionis nobis utique inaccessi-
 bili atque incomprehensibili ante secula de-
 positum est quod et qualiter quibusue auc-
 toribus sancte scriptura conderet. De lignis
 oliuarum sunt facti. quia lucem nobis
 scientiae tribuit. uiuante flamma ka-
 ritatis dei quae per spiritum sanctum diffundit in
 cordibus nostris. Decem cubitas sunt alta: quae
 pro obseruantia decalogi legis deo serui-
 endum predicant. In deo fideliter seruien-
 tes denario remunerandos esse regni pro-
 pterit ostendunt. Gemmas habent alas
 quia memores testamenti sui conditoris
 per aspera eorum ut per aspera indefesso proposito
 semper ad celestia tendunt. ac peruenisse
 se se declarant qui hoc idem auditoribus
 suis fatendum esse demonstrant. Quinque cu-
 bitorum ala cherub una. et quinque cubi-
 torum ala cherub altera: quia in omni
 labitum rerum uarietate sancti uniuersos
 corporis sui sensus in obsequium sui
 conditoris extendunt. Et opus unum e-
 rat in duobus cherubim quia utriusque tes-
 tamenti scriptores. una eademque castitate
 operis. et karitatis deuotione deo ser-
 uunt una et consona dei uoce ac si-
 de predicant. Alae quoque cherubim interiores.
 super archam se inuicem contingebant quia
 testamenta pari de domino attestatioe con-
 sentiunt. Item alis exterioribus iste unum

procedit. Alae quoque cherubim
 uelut testamento peruenit. de quibus
 tum non nisi de nobis qui post
 natione dominica ad nos in
 eo sedo pariet. hoc est septemprohali
 recte comparant quibus post
 tenebris idolatrie. lucem ueritatis
 cere datum est. Veritas hinc facies che-
 rubim ad exteriori domum. quia nostri gratia
 qui adhuc foris stamus. neque re ipsa.
 si spe salui facti sumus. diuini se lib-
 conditi. quia scriptores eorum iam regna-
 tes cum domino. illumque collaudante
 in celis. curam nostre gerit salutis. proque
 nostris errantibus. apud eum pietate impellat.
Fecit quoque uelum ex iacincto. purpura. .lx.
 cocceino et bisso. et interuit ei che-
 rubim. Hoc quoque hic de uelo ante ora-
 culum narrat in regum premissum est. si
 ibi narratur quod hic non habet quod in in-
 gressu oraculi fecit ostiola de lignis
 oliuarum. postes angulorum quinque. et duo
 hostia de lignis oliuarum. Sed uelum
 istud decoris quidem gratia factum est ut
 uelut parietes deauratos etiam obseruicium
 fulgeret si in eisdem ministerium cuius et
 ostiola congrua significatioe arcam
 atque ingressum oraculi appropinquat. ut sic
 ostiola congruis horis aperiebantur
 sic et uelum reuelaret. quatenus aduen-
 rent quibus in sancta sanctorum esset ingredien-
 dum. Huius quoque ueli sedula reuela-
 tio. sanctam legem operatione significat regni
 celestis. quae nobis per incarnationem domini
 et saluatoris nostri donata est. Unde et

capitulum de h. ap. sicut ut ostendere
sona p. bapt. a qd. ipse con
mas m. h. Et m. e. r. illo in cruce
idem ueli. a. s. m. s. i. a. s. i. o
u. p. deo. i. u. t. ut a. p. t. e. doc. u. e. t. q. a. fige
i. g. a. l. e. s. i. a. m. t. e. ad. i. n. e. u. e. n. i. s. s. e. n. t. ac. u. e.
t. a. s. e. u. a. n. g. l. i. a. r. e. c. h. a. n. a. q. c. e. l. e. s. t. i. a. e. t. i. p. s. e.
c. e. l. i. i. n. g. l. i. s. n. i. a. d. h. u. c. p. p. h. e. t. a. n. d. u. s. a. c.
f. i. g. u. r. a. l. i. t. s. i. g. n. i. f. i. c. i. d. u. s. s. i. a. m. a. q. e. e. t.
p. r. i. m. e. o. m. n. i. b. a. p. t. e. n. d. u. s. q. u. i. a. b. i. n. t. i. o.
m. u. n. d. i. u. s. q. a. d. i. d. t. e. m. p. s. i. n. f. i. d. e. u. e.
r. i. t. a. t. i. s. d. e. m. u. n. d. o. t. r. a. n. s. i. e. r. t. B. e. n. e. i. d. e.
u. e. l. u. m. s. u. b. q. i. n. o. r. a. c. u. l. i. i. n. t. a. b. a. t. e. r. i. a.
c. i. n. c. t. o. p. u. r. p. u. r. a. c. o. c. c. i. n. o. e. t. b. i. s. s. o. f. a. c.
t. u. m. e. e. e. i. q. c. h. e. r. u. b. i. n. i. n. t. e. x. t. i. e. e. m. e.
m. o. r. a. n. t. I. a. c. i. n. t. u. s. q. u. i. p. p. e. q. u. i. c. e. l. i. c. o.
l. o. r. e. m. i. m. i. t. a. t. s. u. p. n. o. r. d. e. s. i. d. e. r. u. s. a. p. t. e.
c. o. m. p. a. r. a. t. P. u. r. p. u. r. a. q. s. a. n. g. u. i. n. e. c. o. n. x.
c. h. i. l. i. o. r. u. m. c. o. n. f. i. c. i. t. u. r. e. t. s. a. n. g. u. i. n. e. a. m. i. p. a.
p. f. e. r. t. s. p. e. m. n. i. i. n. i. t. i. o. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. m. d. i. u.
e. s. i. g. n. a. t. p. a. s. s. i. o. n. i. s. q. u. o. s. i. n. t. i. a. r. i. c. r. u.
c. e. m. n. r. a. m. p. o. r. t. a. n. d. o. d. e. b. e. m. u. s. C. o. c. c. i.
n. o. q. d. r. u. b. e. o. c. o. l. o. r. e. f. l. a. m. m. e. s. c. i. t. c. o. n.
g. r. u. e. u. i. r. t. u. s. e. x. p. m. i. t. a. m. o. r. i. s. d. e. q. i. n. t.
r. a. n. t. e. s. d. i. x. e. r. e. q. u. i. c. u. d. n. o. a. n. i. b. u. l. a. u. e.
r. a. n. t. d. i. s. c. i. p. u. l. i. i. n. e. c. o. r. n. r. m. a. r. d. e. n. s.
e. r. a. t. i. n. n. o. b. i. s. d. u. m. l. o. q. u. e. t. i. n. u. a. e. t. a.
p. u. r. e. t. n. o. b. i. s. s. e. p. t. u. r. a. s. B. i. s. s. u. s. q. d. e.
t. i. a. u. i. r. e. n. t. i. g. e. r. m. i. n. e. n. a. s. c. i. t. e. t. l. o. n.
g. o. a. r. t. i. f. i. c. i. u. e. x. e. r. c. i. t. i. o. n. a. t. i. u. u. e. r. u. i. t.
u. i. r. o. r. e. a. t. q. a. d. a. l. b. i. t. e. m. p. d. u. c. i. t. s. p. e. c. i. e.
c. o. n. g. r. u. e. c. a. s. t. i. g. a. t. i. o. n. e. c. a. r. n. i. s. n. r. e. i. n.
s. i. m. i. a. t. e. u. i. q. i. h. u. m. o. r. e. i. n. g. e. n. t. u. i. e. x.
s. i. c. c. a. r. i. u. i. b. e. t. a. p. l. s. d. i. c. e. n. s. m. o. r. t. i. f. i. c. a. t. e.

inbra uia q. sic sup. tralam. formen
oue. immundicia libidine coner p
centia malam. et auaricia. q. e. si m.
lacroz seruit. Ad qntam u. cant. v.
gram hanc uelit p. duci. alia. ofru
dit dicens. obsec. uos frs. p. miseric. dia
di. ut exhibeatis corpa uia. hostiam
uiuent. sca. m. do. placent. rationa
bile obsequiu. u. m. Interunt u. che
rubin. eisdem. u. m. eximul. colorib. co
ficunt. cum uniu. s. q. pie agimus.
a uenentis demonu. telis. p. anglica
psidia. dno. donante. p. regim. Interunt
uelo cherubin. cum in bonis. q. agim.
multitudie. scientie. uidesinent. u. m.
respicientes. semp. ad eloquia. diuina.
et ne forte. a uirtutu. calle. aberrant.
hoz. uirtutu. continuo. uestigia. nra.
regimus. F. e. e. etiam. ante. fores. te
pli. duas. columpnas. q. xxx. et. quinq.
cubitos. habebant. altitudinis. Porro.
capita. ear. quinq. cubitoz. nec. n. et. q.
catenulas. in. oraculo. et. supposit. e.
as. capitib. colu. p. nari. Malag. anata
etiam. centu. q. catenulis. imposit. sp.
sas. q. colu. p. nas. posuit. in. uestibulo.
templi. unam. a. dext. et. altam. a. si
nistris. Cam. q. a. dext. erat. uocant.
iachi. hoc. e. firmitas. et. q. ad. lecta. bo
oz. hoc. e. in. robore. In. regim. u. de.
aduentu. h. u. a. artificis. ad. salomone.
narrat. de. hui. columpnis. ita. scriptu.
est. Qui. cum. ueniss. ad. regem. salomo
nem. fec. omie. opus. ei. et. finit. du
as. columpnas. et. eas. Decem. et. viii.

et in omni re in uobis sit factus. luce
clari. et est. Et in omni re multiplicanti. cu
m. et fide. in uobis. cognitionem. pie
et. utilitatis. executione. bone. actionis.
accurre. lat. Columnarum. ante fores. te
pli. x. et octo cubitis. alta est. cu. pdi
cator. quisq. eggius. palam. cunctis. in
trauat. si. si. p. fidem. et. opa. iusticie.
nos. id. superna. gaudia. uite. posse. pue
nire. Qd. aut. dr. in. paralipomen. ipa.
columpnas. xxx. et. quinq. e. cubitorum.
allegorica. significatio. similis. ipam.
pfectionem. indicat. magistrorum. Septena
ri. g. numerus. si. p. quinarum. ul. quina
ri. si. p. septenarium. multiplicent. desi
mum. et. quintum. numerum. adimplebit.
Et. quinarum. p. pentatheucum. moysi.
legem. uetem. septenari. u. p. septimo.
me. spm. in. flore. radice. iesse. manere.
te. euangelium. expone. uideo. Un. domi
ni. alibi. quinq. pamb. iii. milia. ho
minum. et. alibi. pamb. iii. milia. uir
rum. pauisse. in. euangelio. describit. Colup
ne. g. pdicta. xxx. v. cubitos. habebat.
ut. insinuarent. aplo. xpi. et. doctore.
euangli. genuinorum. testamtor. pfecte. ha
bere. scientiam. Quib. dnis. in. euanglio.
ait. uob. datu. e. nosse. multum. regni. di
ceatis. aut. in. parabolis. et. quib. ipe.
p. resurrectione. suam. aperit. sensum. ut.
intelligerent. scripturas. tribuens. eis.
spm. scm. qui. illis. omnia. manifes
tauit. sic. ipe. pmisit. eis. dicens. para
clit. aut. sps. scs. qm. mittet. pat. i.
nomine. nro. ille. uos. docebit. omnia.

et. suggeret. u. b. omnia. q. cuq. d. ue
uobis. Duo. q. capitella. facta. q. pe
renit. sup. capita. columnarum. fuit. re
te. Quinq. cubitorum. altitudinis. capi
tellum. unum. et. quinq. cubitorum. altitu
dinis. capitellum. altum. Capita. et. u.
columnarum. hoc. e. sup. pars. ear.
p. cordia. sunt. fidelium. doctoz. quoz.
do. deuotis. cogitationib. sic. capite
mbra. ita. ipoz. omnia. et. opa. dirigi
tur. et. uba. Duo. aut. capitella. q. hu
capitab. erant. supposita. duo. s. tes
tauita. quoz. meditationi. atq. obser
uantie. doctores. sci. toto. et. animo. sub
dunt. et. corpe. Un. b. utruq. capitel
lum. quinq. cubitos. habebat. altitu
dinis. qa. nimirum. quinq. lib. scpta.
mosaice. legis. comprehensa. e. quinq. e
tiam. scilicet. etates. tota. uetis. instrum.
series. complexa. e. Nouum. g. testamtu.
ni. nob. alia. pdicat. qm. q. moyses. pdi
canda. p. hoc. e. pdixerat. et. p. ph. Et.
qi. in. modum. retis. et. cathenarum. s. in
uicem. in. uo. ope. conuertarum. utruq.
capitellum. columnarum. fusile. erat. Un.
sup. in. historia. scriptum. e. qd. hui.
fecerit. qi. cathenulas. in. oraculo. et.
suppositas. eas. capitab. columnarum.
Species. namq. cathenarum. et. similitu
do. retis. in. capitellis. uital. e. uirtutu.
spitalium. in. scis. de. q. dno. cantat.
in. psalmis. asitit. regna. a. dextri
tatis. in. uestitu. deaurato. circumdata.
uariatate. hoc. e. in. uestitu. fulgide. di
lectionis. circumdata. uarietate. diuer

cor carissimatum. Vel certe multiplex con-
 sistorio cathenarum et retis expansio
 multas electorum personas insinuat.
 quod cum iudicibus sanctorum predicatorum fideliter auscul-
 tando atque obediendo adherent quod co-
 lumnarum capitibus suppositae retis et
 catenulae miraculum suae congerionis
 cunctis aspectantibus praebent. Septena quod
 dem usus retiacula in capitello u-
 no et septena retiacula in capitello
 alio erant. Septenario namque numero
 spiritus sancti solet gratia designari. iohanne
 attestante in apokalypsi. Qui cum uidit
 se se diceret agnum habentem cornua. vii.
 et oculos. vii. in ore exponendo subiungit
 qui sunt vii. spiritus domini missi in uniuersam
 terram. Quod propheta elias aptius explicat
 cum de nasciturus in carne domino lo-
 quens. et requiescet inquit super eum
 spiritus domini spiritus sapientiae et intellectus.
 spiritus consilii et fortitudinis. spiritus scien-
 tia et pietatis. et replebit eum spiritus ti-
 moris domini. Septena uero usus retiacu-
 la erant in capitello utique. quia patre
 uisusque testamenti. per gratiam unius eundem
 quod spiritus septiformis. ut erant electi acce-
 pimus. Et praefecit columnas et duos or-
 dines per circuitum retiaculorum singulorum
 ut regerent capitella. Duo quidem or-
 dines erant retiaculorum in giro capitel-
 li si utique ordo septemplex usus nu-
 mero currebat. donec circumactis capitel-
 lo. rursus in se ipsum quasi circumfacto
 rediret. Nec figura sacramenti in abso-
 luto est quae duo ordines sine retiaculorum.

cum conuictio generis dilectionis. et uerita-
 tem dilectionis. quod dicitur dominum ex toto
 corde. tota anima. tota uirtute. et uirtute
 tamquam non possit amare per se. ut
 quod ordo uel. vii. habet usus retiacula.
 quia nec deus absque gratia spiritus sancti potest
 amari. nec primus. facta sunt autem re-
 tiacula haec ut regerent capitella. hi
 est undique in giro circumdarent. quia
 omnes septem sanctae paginae cum recte
 intelliguntur. gratiam per omnia karitatis so-
 nat ac pacis. Capitella etenim uolu-
 mina diuinorum eloquiorum. retiacula
 sunt unclae mutuae dilectionis. Et
 retiaculis reguntur capitella. cum factae
 eloquia ut ita dixerim dono karita-
 tis undique praebantur esse uestita. Nam
 et in eis quod in scriptis non intelliguntur. ka-
 ritas latet. et in eis quod intelliguntur. ka-
 ritas late patet. Unde autem de eisdem
 retiaculis. siue capitellis adiungitur.
 quod erant super summam malognatorum.
 Malognatorum namque quorum natura est
 uno foris cortice multa uirtus gratia
 circumdare. apte in figura sanctae ponitur
 ecclesiae quod catholico unius fidei munim-
 ne innumera electorum agmina solet
 includere. Potest autem et unius cuiusque uir-
 tuti uitam moresque designare. qui ue-
 lut plurima uno cortice grana cir-
 cumplectens. mala cogitationum uir-
 tutumque spiritualium insignia ne forte
 defluant. firma fidei et humilita-
 tis curat uallare custodia. Et apte
 praesus mistio capita columnarum

na signati erunt...
qui a d... scōs...
... ad memoria revoc...
... sermōnes ex
... omni... si alit
... ac
... erent...
... capite...
... malogūatorū videt
... ordinē opīs...
... ma
logūata sūnt ta...
... capi
telloz a parte intēriori atq; ex eisdē
malogūatis oriuntē retacula. qui
b' capitella ex parte aliq; tegerentur
Patetq; figura miltū. qre retacula su
p summitatē sūnt malogūatorū ad
nera. q ad unā penē significatiōnē
sive psonarū seu virtutū ptiēt
spitalium. Scūm enim virtutes de vir
tutib' nasci. et scōs ambulare de vir
tute in virtutē. don' videat' d's dōy i
syon. q virtute nulla pot' maior ad
iri. Un' et apl's. scientes inquit quia
tbulatio patiētiā opat' patiētia
aut' pbatōnē. pbatō n' spem. Capi
tella aut' q erāt sup capita colump
narū. q' ope lilū fabricata erant in
porticu. iiii. cubitoz. Quid enī p lilū
a' n' supne claritatis pata. atq; imor
talitatis florib; paradysi designat'
amenitas. Quid p. iiii. cubitos. n' e
uanglicus. qui incitū nob' ecūe illi
beatitudinis punitat' et it' q ad hāc
pueniat' ostendit. Cum g' scī doc
tores pmissa nob' lumina regni ce

... in m' s' eūglū lib' d'...
q' capiti a columpnarū...
... cubitoz exhibent. Ubi notā
iuxta lictām quia cū op' lilū...
... tellis. iiii. cubitoz eē memorat'...
... dit' latitudinis aut altitudinē...
... ris unq; iudicio. utrū in altitudine an
in latitudine intelligi debeat relictūe
Constat aut' absq; ulla p'fus dubie
tate. quia columpna quā. vii. cubito
rum restis ambiebat iiii. cubitos ha
bebat g'ossitudinis. Omnis etenim c
eulis qntum h't spaciū in diametru.
tantū h't ter in giro. Deniq; mare e
neum. quia diametru habebat. vii. cu
bitoz. ut in seqntib' legit' consequit'
habebat. xxx. cubitos in giro. Verū qā
d' op' lilū. iiii. fuisse cubitoz sive la
titudinē seu designet altitudinē. in
chilonnis ratio figurę p'piciua ē.
quia n' n' p' eūglū exoptatissima il
la mundo uox insonuit. penitentiam
agite. appropinqbit enī regnū celoz.
Qd ū sequit'. et rursum alia capitella
in summitate columpnarū desup.
iuxta m'surā columpne cont' retacula.
iuxta m'surā columpne diē. tantū am
plitudinis. qnta erat et columpna.
Cur tam altitudo qnta fuit minime
narrat'. Que etiam ut reoz p'sent' his
toria in seqntib; ū facturam templi
p singlas species enumerat' epistolia
nominat'. S; h' capitella q'iaciq; et
qntacumq; fūnt. ū enim m'surā con
apte scriptura designat'. more lictoz

indit s. a. noita. De i. r. i. f. c. a. i. j.
 utique r. i. g. n. e. d. l. e. c. t. a. i. l. l. a. n. i. g. n. i.
 o. e. m. i. s. h. a. r. r. u. i. i. p. o. t. n. i. m. c. o. n. g. r. u. e.
 f. i. g. u. a. t. o. q. u. i. n. e. c. o. c. l. u. s. u. d. i. t. n. e. c.
 u. r. i. s. a. u. d. i. u. t. n. e. c. i. n. o. r. b. o. n. i. t. u. s. a. s.
 c. e. n. d. i. t. q. u. i. p. p. a. r. a. u. t. d. s. d. i. l. i. g. e. n. t. i. b. z. s. e. v. e.
 r. i. q. u. i. a. e. a. d. e. s. u. p. n. o. z. s. o. c. i. e. t. a. s. c. i. u. i. i.
 u. i. s. q. p. p. l. i. f. i. d. e. l. i. b. z. t. b. u. r. e. r. e. c. t. e. s. i. b. u. i.
 g. e. m. a. l. o. g. r. a. n. a. t. o. z. a. u. t. d. u. c. e. n. t. i. o. r. d. i. e. s.
 e. r. a. n. t. i. n. c. i. r. c. u. i. t. u. c. a. p. i. t. e. l. l. i. s. e. d. i. **D**ixim
 e. m. i. n. m. a. l. o. g. n. a. t. a. u. l. t. o. t. u. i. s. s. c. e. e. c. l. i. e.
 u. l. s. i. n. g. l. o. z. q. u. i. q. f. i. d. e. l. i. u. t. y. p. u. m. t. e. n. e.
Sentenarius u. n. i. m. i. s. q. u. i. a. d. d. e. x. t. e.
 t. a. m. m. a. n. u. p. i. m. u. s. p. u. e. n. t. u. i. n. u. i. q. i. n.
 e. t. n. e. b. e. a. t. t. u. d. i. n. u. s. f. i. g. u. r. a. p. o. m. i. c. o. n. s. u. e.
 u. t. **D**uplicat. a. u. t. h. i. c. n. u. m. i. s. m. a. l. o.
 g. n. a. t. o. z. i. n. c. i. r. c. u. i. t. u. c. a. p. i. t. e. l. l. i. s. e. d. i. u. t. i. n.
 s. i. m. i. l. i. t. e. m. i. s. t. i. c. e. q. u. o. u. i. s. q. t. e. s. t. a. m. e. n. t. a. p. o.
 p. u. l. u. s. a. d. u. n. a. n. d. o. i. n. x. p. o. a. t. q. a. d. e. t. n. a.
 u. t. e. s. i. t. i. n. d. u. c. e. n. d. o. c. o. r. o. n. a. **Q**u. a. u. t. d. r.
 i. n. p. o. s. t. i. o. n. i. b. z. h. u. i. u. s. h. i. s. t. o. r. i. e. l. o. c. i. s. i. n. t.
 c. e. t. e. r. a. q. f. a. b. c. a. u. t. h. u. a. m. a. r. t. i. f. e. r. r. e. g. i. s. a.
 l. o. m. o. n. i. i. n. e. d. i. f. i. c. i. o. t. e. m. p. l. i. f. e. c. i. s. s. e. m. a. l. o.
 g. n. a. t. a. q. u. a. d. r. i. n. g. e. n. t. a. e. t. r. e. t. i. a. c. u. l. a. d. u. o.
 i. t. a. u. t. b. i. n. i. o. r. d. i. e. s. m. a. l. o. g. n. a. t. o. z. s. i. n. g. l. i. s.
 r. e. t. i. a. c. u. l. i. s. i. n. g. e. r. e. n. t. q. p. r. e. g. e. r. e. n. t. e. p. i. s.
 t. i. l. i. a. e. t. c. a. p. i. t. a. c. o. l. u. m. p. n. a. r. h. o. c. n. e. c. h. i.
 s. t. o. r. i. e. n. a. r. r. a. t. i. o. n. i. u. l. l. o. m. n. e. q. a. l. l. e. g. o. r. i. c. o.
 s. e. n. s. u. a. d. i. s. a. t. q. u. i. a. i. u. r. t. a. h. i. s. t. o. r. i. a. s. i. c.
 d. u. e. c. o. l. u. m. p. n. e. e. t. b. i. n. a. c. a. p. i. t. e. l. l. a. b. i. n. a.
 q. e. p. i. s. t. i. l. i. a. i. t. a. e. t. r. e. t. i. a. c. u. l. a. d. u. o. f. u. e. r. t.
 p. s. i. n. g. u. l. a. s. c. o. l. u. m. p. n. a. s. s. i. n. g. u. l. a. e. t. b. i.
 n. i. o. r. d. i. n. e. s. m. a. l. o. g. n. a. t. o. z. h. o. c. e. d. u. c. e. n.
 t. a. m. a. l. o. g. n. a. t. a. s. i. n. g. u. l. i. s. r. e. t. i. a. c. u. l. i. s. i. n.
 g. e. b. a. n. t. **B**is e. n. i. d. u. c. e. n. t. i. q. u. o. r. i. n. g. e. n. t. o.

... **M**ore... **M**ore... **M**ore...
 r. u. d. a. n. p. d. i. x. i. m. u. s. e. t. i. b. i. n. a. r. u. m.
 g. a. r. a. t. o. z. a. m. e. n. t. u. m. i. n. a. n. t. e. s. t. a.
 m. a. p. o. s. t. i. o. n. e. m. o. r. e. a. d. u. n. a. n. d. o. s.
 u. t. e. t. n. i. s. e. r. v. a. t. i. o. n. i. s. p. o. s. t. i. o. n. e. m. a. n. e. a.
 r. u. i. u. i. e. u. i. g. l. i. a. m. a. d. d. e. b. e. a. t. d. i. u. i. e. m.
 p. p. e. t. i. a. m. c. o. m. m. u. n. i. t. e. r. e. m. a. n. u. e. r. e. d. i. c. a. t. o.
 e. t. h. a. n. c. f. i. d. e. m. b. o. n. i. s. o. p. i. b. u. s. i. n. q. i. n. f. i. n. e.
 u. i. t. e. c. o. n. f. i. g. u. e. s. e. r. u. a. n. t. i. b. z. s. p. o. n. d. e. r. e.
 i. b. o. n. o. z. o. m. n. i. i. i. n. g. l. o. r. i. o. r. e. i. n. c. e. l. e. s. t. i. r. e.
 g. r. o. t. b. u. e. n. d. a. **E**t. s. t. a. t. u. t. i. n. q. u. i. t. c. o. l. u. m. p.
 n. a. s. d. i. u. a. s. i. n. p. o. r. t. i. c. u. t. e. m. p. l. i. **C**u. s. t. a.
 t. u. s. s. i. c. o. l. u. m. p. n. a. d. e. x. t. r. a. u. o. c. a. u. t. e. a.
 n. o. m. i. n. e. i. a. c. h. i. n. h. o. c. e. f. i. r. m. i. t. a. **S**i. m. i.
 l. i. t. e. r. i. g. e. r. i. t. c. o. l. u. m. p. n. a. s. e. d. a. m. e. t. u. o. c. a. u. t.
 n. o. m. i. n. e. u. s. b. o. o. z. h. o. c. e. i. n. r. o. b. o. r. e. **D**e. x.
 t. r. a. c. o. l. u. m. p. n. a. u. t. s. u. p. d. i. r. i. m. i. l. l. o. z. e. r.
 p. i. m. i. t. f. i. g. u. r. a. d. o. c. t. o. r. u. m. q. u. i. p. r. i. m. i. t. u. a. m.
 i. n. i. e. r. o. s. o. l. i. m. i. s. i. n. s. t. i. t. u. e. r. u. n. t. e. c. c. l. i. a. m. **S**e. d. a.
 e. o. z. q. u. i. a. d. p. d. i. c. a. n. d. u. m. g. e. n. t. i. b. z. d. e. s. t. i.
 n. a. t. i. s. u. n. t. **H**el. c. e. r. t. e. d. e. x. t. e. c. o. l. u. m. p. n. a. e. o.
 f. i. g. u. r. a. t. q. u. i. u. e. n. t. u. r. u. i. n. c. a. r. n. e. d. n. i. i.
 p. p. h. e. t. a. n. d. o. p. d. i. x. e. r. a. n. t. s. e. d. a. i. l. l. o. s. q. u. i.
 h. u. i. c. i. a. m. u. e. n. i. s. s. e. e. t. m. u. n. d. u. m. s. u. o. s. a. n.
 g. u. i. n. e. r. e. d. e. m. i. s. s. e. t. e. s. t. a. n. t. **E**t. a. p. t. e. s. i. m. i.
 l. i. u. o. c. a. b. u. l. o. a. m. b. e. c. e. n. s. e. b. a. n. t. c. o. l. u. m. p.
 n. e. c. u. m. u. n. a. f. i. r. m. i. t. a. a. l. t. a. i. n. r. o. b. o. r. e.
 d. i. c. t. a. e. t. u. n. a. f. i. d. i. e. t. o. p. i. s. f. o. r. t. i. t. u. d. o.
 c. u. n. c. t. i. s. i. n. e. e. d. o. c. t. o. r. i. b. u. s. m. o. n. s. t. r. a. r. e. t.
 u. i. q. t. e. m. p. i. s. i. n. e. r. t. i. a. t. a. c. t. e. n. o. t. a. r. e. t. u. r.
 u. i. s. e. i. n. n. u. l. l. i. d. o. c. t. o. r. e. s. s. a. c. e. d. o. t. e. s. e. t. c. o. l. u. m.
 p. n. a. s. d. o. m. u. s. d. i. u. d. e. r. i. a. n. t. a. p. p. e. l. l. a. r. i.
 u. o. l. u. n. t. e. u. m. n. i. l. i. n. s. e. p. r. o. r. s. u. s. f. i. r. m. e.
 f. i. d. i. a. d. c. o. n. t. e. m. p. n. e. d. a. s. s. e. t. i. p. o. m. p. a. s.
 a. c. d. e. s. i. d. a. n. d. a. b. o. n. a. i. n. u. i. s. i. b. i. l. i. a. n. i. c. h. i. l.

habent uolens ad corrigendas sua
inducte factum committuntur.

Fecit quoque Salomon altare aureum
longitudinis .xx. cubitos et
latitudinis .x. cubitos et
altitudinis .x. cubitos. **S**eptimum est in
posterioribus quod Salomon fecit omnia
uasa domus domini et altare interius et
mensas et super eas pannels positionis
et cetera. Et quidem altare thymamatis
moyses fecit in heremo. huius cubitus
longitudinis et altum latitudinis et
duos cubitos in altitudine. Quante
autem magnitudinis hoc Salomon fecit
scriptura regum siue Paralipomeni non
dicit sed tantum quod altare aureum fecit
dicit. Constat autem quia tantum facere
non potuit quantum fecit holocausti quia
si .x. cubitos in longitudine et latitudi-
ne factum esset totam templi latitudi-
nem impleveret. Quanto ergo exilius erat
positum altare holocausti quam incensi
quantumque genere oblationis ac utilitate
metalli ignobilius fuit tantum quanti-
tate mensure et hostiarum frequentia
prestabat. Quia nimirum plures sunt
multo quibus dicatur si uis ad uitam in-
gredi serua mandata quoniam quod audire de-
lectat si uis perfectus esse uade uende
quod habes et da pauperibus. Nec tamen hu-
ius altaris mensura mystica ratione
caret et numero. Habet enim .xx. cubi-
tos longitudinis et totidem cubitos
latitudinis et .x. cubitos altitudinis.
De quo quidem numero super in expositione

templa et in cubito et dimensio. Sed
in ista dicitur uolens committuntur
longitudo. **M**ox in cubito .xx. cubitos
tui corpus et anima deo consecratur
non in uolens illud quoniam plures
horum in bona operatione per longitudinem
altaris amplitudo in caritate dei et
proximi per latitudinem spes in expec-
tatione diuine uisitationis per altitu-
dinem figurat. **Q**uod autem longitudo et
latitudo altaris uicinarum erat cubito-
rum magna utique perfectione designat
eiusdem indefesse longanimitatis ac
sincere dilectionis. quod per utriusque testam-
ti nobis obseruantiam tribuit. **Q**uoniam
enim quini uicinarum numerum com-
plent. **Q**uoniam autem liber moysae legis
ui autem sunt euangelice libertatis. **E**t
cum ad intelligentiam atque custodiam
legis spiritalem illustrante euangeli-
um peruenimus uicinarum perfecto nu-
merum perficimus. **S**icque idem numerus
et latitudinem altaris cum corda elec-
torum docente utriusque testamento et adiuta
te ipso uno utriusque testamenti auctore
et perseverantiam boni operis etiam in
persecutionibus seruant et hilaritate di-
lectionis etiam in eos qui persecuntur
exhibent. **D**enario enim numero spes
celestium primorum solet designari. **D**uo
affirmante cum eos qui in uinea ma-
gna patrifamilias laborant denario
remunerandos esse testatur. **E**t idem al-
tare quod in figura factum est electorum ob-
significandam eorum uitam perpetuam deesse

Mare autem suum. **ru.** dicens quoniam pariter nunciatum fuit
 ab his usque ad labium rivi
 quoniam quinq; cubitos habebat
 latitudinis et ferebat. **ru.** cubitorum
 quinq; gressus eius. **S**imilitudo quod boui
 quod est illud et cubitus quodam ex
 transectis celature quod duob; uersibus
 altum maris cubitat. **B**oues autem e
 rant fusiles et ipsum mare super ru bo
 nel impositum erat quorum tres respi
 ciebant ad aquilonem et alii tres oc
 cidintem porro. **u.** alii meridiem et
 tres qui reliqui erant orientem mare ha
 bites suppositi. **P**ostiora autem bouum
 erant intrinsecus sub mari. **P**orro uasti
 tas eius habebat mensuram palmi et
 labium illius quod labium calicis uel repa
 di lili. **C**apiebat quod mensure tanta milia
 metretas. **H**ec eadem in libro regum con
 tinentur licet commixto ordine refe
 rantur. **U**n ea quod sunt in eisdem loci ex
 positione dicta sunt hic maxima ex
 parte potius placet. **M**are quidem hoc fu
 sile in figuram lauacris salutaris quod in
 remissione peccatorum emundamur
 factum est. **N**amque sacerdotes meo laua
 bant ut uerba dierum in sequentibus testantur
Sacerdotes autem constat omnes electos ti
 pice in scripturis uocari eo quod sunt im
 bra summi sacerdotis domini nostri ihesu
 christi. **E**t recte huic uasi scriptura ma
 ris nomen indidit in memoria uidelicet
 maris rubri in quo prius per uersionem
 egyptiorum et populi dei liberationem habuit
 in forma processit exponente apostolo ac

nubis et ierit et omnia in manu sua
 et uis in mente superat in manu
 beati marci. **S**acerdoti autem baptizato
 et uis non mandet quod in manu
 et uis nobis per gratiam pariter in fu
 turo. **U**t utique in mari hinc uia
 sententia designat cum est cubitorum
 a labio ad labium phibet. **D**ecem uero
 quod preceptis in lege dominus omnia quod
 facere debeamus. **D**enario equo
 mercedem benefactorum signatur cum hinc
 in uinea laborantibus dandum est pro
Erat ergo mare cubitorum a labio usque
 ad labium quia a primo baptizato in
 nomine ihesu christi usque ad ultimum qui
 in fine mundi crediturus et baptizandus
 est omnis fidelium chorus eandemque
 uiam uitae ingredi et communem a
 domino deditur coronam spere iusticie. **R**o
 tundum erat in circuitu ut orbis uniu
 sers in quo lauacris uite a sorde pecca
 torum designaret esse mundum. **D**e quo bene
 subditur quinq; cubitorum altitudo est
 quia nimirum quicquid uisu quicquid audi
 tu quicquid olfactu quicquid gustu quicquid
 tactu deliquimus totum hoc nobis
 gratia dei per ablutionem uiuifici fontis
 relaxat. **S**ed non sufficit peccatorum remissio
 peccatorum si uel quisque deinceps bonis
 studuerit insistere opibus. **A**lioquin
 diabolus qui exierit de homine si
 huic a bonis uacare opibus uiderit
 multiplicius redit fecitque nouissima
 hominis illius peiora prioribus. **U**nde

... cubita erat tota rotunda pari
t̄ habebat unum cubitū et dimidiū.
In angulis autē columpnarū uarie ce
laturę erant et media int̄ columpna
quadra n̄ rotunda. Quatuor q̄ rote
in angulos basis erant cohere
bant subē basi. In rota habebat al
titudinis cubitum et semis. Tals̄ autē
rote erant quales ^{solent} erant in curru fi
eri. Et axes earum et radii et canti
et modioli omnia fusilia. Nam et
humeruli iiii. illi p̄ singulos angulos.
basis unius ex ip̄a basi fusiles. et
coniuncti erant. In summitate autē
basis erat q̄dam rotunditas unius
et dimidiū cubiti. ita fabrefacta. ut
luc̄ desup̄ possit imponi habens ce
laturas suas. et sculpturas uarias.
et semetip̄o. Sculptis q̄ in tabule
illis q̄ erant ex ere et in angulis che
rubin. et leones et palmas. q̄ in
similitudine stantis hominis. ut n̄
celate s̄ apposita p̄ cūctū uiderent̄.
In hūc modū fecit. x. bases. fusura
una. et iusura. sculpturaq̄ consimi
li. Fecit q̄. x. lutes eneos. Quadragu
ta batos capiebat luc̄ unius. eratq̄
iiii. cubitorū. Singlos q̄ lutes p̄ sin
gulas. id est. x. bases posuit. et cetera.
Multifarie multisq̄ modis. una ea
dem n̄r salutis faciēta p̄figurāt.
Nam idem apli utriq̄ aplici. qui p̄
boues mare portantes designati s̄t.
designant̄ etiam p̄ bases q̄ portan
tis erant lutes p̄parate. q̄m ip̄i lu

tes eiusdem lauac̄ sp̄italis cuius
in re tipū gereba. Siquidē ut ihe
ueri uariant̄. utri a meis q̄ in ho
locautū oblatū erant lauabant̄.
Holocautū autē dñi genalit̄ omniū
electorū multitudine pot̄ intelligi. q̄ uer
ta uocē p̄cursoris baptizata ē ab ip̄o
in sp̄u sc̄o. et igni. Sic q̄ sacerdotes qui
in mari lauabant̄. formā exp̄munt̄
eorū qui p̄ baptizina summi efficiunt̄
ē consortes sacerdotū. qd̄ ē in domino
ih̄u xp̄o. ita etiā holocausta eorū
figuram aptissime p̄tendunt. cū pot̄
ablutionē baptizina. gr̄a sc̄i sp̄s ip̄le
ē. Lauac̄ nāq̄ in lutere hostia. cū qui
fidelium aq̄ baptizina p̄fundit̄. Offer
t̄ ū in holocaustū. cū p̄ impositionē
manus ep̄i. donū sp̄s sc̄i accip̄. Ad
ū ad portandos lutes. x. sunt base fac
te. potat̄ ita mistice int̄pretari. q̄a mini
tri lauac̄ uitalis ad et̄ne gaudia bea
titudinē q̄ denario solent n̄mo si
gurari. eos q̄s imbuūt uocem. Verū
quia de eisdem lutes. distincte i con
sequētib̄ scriptum ē. qd̄ uidelic̄ quinq̄
ex hīs positi sunt ad dexterā partē
templi. et ad sinistram magis in eis q̄
narū numū s̄t int̄uenda mistia. In
utraq̄ etenim parte templi sunt po
site bases. lutum. ut utq̄. di p̄lo sac̄
fonti gr̄a designat̄ ē p̄tendēda.
Et quinq̄ in utraq̄ s̄t parte. ut sic in
expositione maris qd̄ quinq̄ cubita
altum ē. etiam diximus. demonstrare
ē tipice uniuersa fidelib̄. q̄ p̄. v. sens

o hinc ampli. Qd g mare posuit ad
 dextra parte tunc li significat nos
 lauacru bapasm ad regnu celeste
 qd iure uocabulo dextre figurat. de
 bere puenire. Qui eni crediderit et
 baptizatus fuit. saluus erit. Namq;
 u dextra simul et sinistra in bono
 accipiunt ul uidea et gentilitate ut
 in epositioe basiu sup diximus. ul
 presentem ecclie uitam et futura. ul leta
 seli et cetera. ul aliq designat huius
 modi. Ubi u absolute in bono ponit
 tur dextra. etna sepius gaudia de
 monstrat. Qd u contra orientem posuit
 mare. ad eandem ppe significatione re
 spicit. qd uidelicet p lauacru sac fontis
 splendore nob aptur intie claritate.
 Qd ad meridiam latus at. significat
 fideles p acceptioe sci sps. ad fla
 grantiam solere uere caritatis accē
 di. feruor etenim meridiem solis.
 consuevit in sepius et ardore dile
 ctionis. et illustratione significare
 sci sps. p qm eadem dilectio diffundit.
Fecit aut et can **q**i cordib electoy. **x**
 delabra aurea. **v**. scdm speciem. **iiii**.
 q msa erant fieri. et posuit ea in
 templo. quinq; a dextris. et quinq;
 a sinistris. Nec u et msa. **v**. posuitq;
 eas in templo. quinq; a dextris. et quinq;
 a sinistris. et cetera. **D**e hoc in lib regu
 sp i. tum. Et candelabra aurea. quinq;
 ad dextra et quinq; ad sinistra. con
 t oraculu ex auro pmo. et qd lili
 flores et lucnas desup aurea. Sic

enim uise ut ipso scē septans. recte
 ponunt. quia et est. uentile uicicia.
 panem ubi di ministrant. et uasa
 fert ministru celestis. idē u. nob
 actus in exemplū pponit. uti etiam
 aptissime p candelabra eadē diuina
 eloquia figurant. uidelicet quia luce
 sapientie errantib. pferūt. Hic etenim
 psalmista. lucna inquit pedib' mīs
 uerbū tuū. et lumī semitas mīs. Hic
 etenim salomon ait. qm mandatu
 lucna ē et lex lux. Recte aut bi s q
 na sunt candelab. u solum qa legi
 lato. quinq; uolumna sepsit. ue
 rum etia quia tota testamta uetis.
 series. quinq; etates seli complectit.
 Geminat v. numus quinarus. et. v.
 a sinistris ponunt. cū p incarnationē
 dominica. eadē sepius siue utq; di
 ppo uideo scilicet et gentili committat.
 siue euiglicis plena figuris ostendit.
 q quidam antiq ppo di. iuxta litera
 solum intelligenda eē putabat. Cū
 u dixit. quinq; a dextris. et quinq; a
 sinistris. conuenient addidit cont ora
 culū. Oraculū nāq; u erat archa.
 ut sepe dictum ē. aditu designat pa
 te celesti. u xpc ē in dextra dei sedis.
 patroy utiq; conscius archanoz. Et
 candelabra templi aurea cont oculū
 sunt posita. quia diuina eloquia
 semp ad habitationē supne ciuita
 tis aspectant. ut huius agnitionē
 ac desidiū nrīs cordib' infundant.
 et eos qui originē carnis etnā hnt

hinc in g. u. et ostia in basilica
q. p. et. **O**e hoc in lib. regu. ita
scriptu. est. Et edificauit rex salomon.
atum unius. t. b. ordinib. lapidum
et t. b. et i. ro ordine lignoy. cedri.
De un. on. ato breuit. loquit. de. ex. ti.
on. p. r. s. u. s. t. a. c. e. i. u. d. e. t. **H**erum in ub.
hieru. utisq. sic inio. **A**um g. un. i.
qd. uocat. sacerdotum. eo qd. sacerdo.
tes et leuite. in eo ministraret. ex om.
parte erat templo. c. u. m. d. a. t. u. s. s. ab
oriente un. templi erat ingressus mul.
to longe. a templo qm. a ceteris t. b.
plagis secretu. quia nimiru. mea pla.
ga. id est in facie templi fiebant mi.
nisteria. s. c. o. r. **I**bi altare ene. u. ad hos.
tias dno. offerendas. ibi decem. literes
ad lauandas easdem hostias. ibi ma.
re ene. u. erat positi. ad lauandas ma.
nus pedesq. sacerdotu. cu. ad ministru.
dum intrent. **H**abebat aut. hoc atru.
tres cubitos altitudinis. ut iosephu.
narrat. q. t. u. s. et ab ingressu templi ce.
teris phibere. et solis sacerdotib. hoc
licet. significaret. **G**ratq. et ianua ad
orientalem plagam. ad qm. usq. ppl. s.
hostias suas. et sacrificia inferebat.
un. suscipienda a sacerdotib. atq. ad
altare p. ferenda. **D**e extiori u. atrio
qd. uba dieru. basilicam grande. uo.
cant. ita scribit iosephus. **E**x. t. i. s. e. c. u.
aut. huius templi aliam edificauit
aulam. quadrangulo scemate facta.
erigens maximas porticus atq. la.
tas. et portas excelsas et amplas p.

mundi p. r. t. e. s. i. i. r. o. o. i. a. t. u. e.
q. um. singule. r. u. n. i. q. n. g. u. m. i.
un. angulis. itei. debat. r. i. a. r. e.
ianuis. coli. aut. **E**t paulo. p. **I**n h.
sacrum. omnes. ppli. quib. p. u. n. g. t. o.
et obseruatio. legitur. u. in. ex. t. i. u.
bant. **H**as u. porticus. cassiodorus.
senator. in pictura. templi. qm. in. pan.
de. te. posuit. ut. ip. e. in. psalmo.
p. o. s. i. t. i. o. n. e. c. o. m. m. e. m. o. r. a. t. t. p. l. i. c. i. o. r. d. i. n. e.
d. i. s. t. i. n. g. u. e. p. r. i. m. u. i. u. d. e. l. i. c. i. o. r. d. i. n. e. p. o. s. i. t.
e. r. t. a. t. u. m. s. a. c. e. d. o. t. u. i. e. x. o. n. i. u. p. a. r. t. e. q. u. a.
d. r. u. s. s. a. l. t. i. m. e. o. d. e. m. m. u. e. r. t. u. m. a. s. p. o. r.
t. i. c. u. s. u. n. d. i. q. u. e. r. s. u. m. i. n. g. u. o. p. a. r. t. e.
m. u. s. i. m. i. l. i. t. e. r. o. m. n. i. l. a. t. e. r. e. p. o. r. t. i. c. u. i.
i. n. c. u. i. t. u. **S**icq. t. e. m. p. l. i. t. e. m. p. l. i.
e. d. i. f. i. c. i. o. r. u. p. s. i. d. i. o. a. b. o. m. n. i. u. e. r. a. t. p. a. r.
t. e. m. i. n. u. t. u. f. a. c. t. o. p. a. u. i. n. t. o. s. u. b. d. i. u. o.
u. n. t. e. d. i. f. i. c. i. a. s. i. n. g. u. l. a. d. e. m. a. r. m. o. r. e.
e. t. p. a. r. i. e. t. i. b. d. o. m. o. r. u. i. n. t. i. o. r. i. b. h. o. c. e. s. t.
e. i. s. q. u. i. a. d. t. e. m. p. l. i. u. r. e. s. p. i. c. i. e. b. a. n. t. f. a. c.
t. i. s. i. n. c. o. l. u. m. p. n. i. s. e. x. t. i. o. r. i. b. u. s. o. l. i. d. i. s.
Sicq. fiebat. ut. omnis. structura. tem.
p. l. i. p. g. l. u. u. e. e. t. u. a. r. i. e. t. a. t. e. r. a. t. i. o. n. a. b. i.
l. i. t. e. d. i. s. t. i. n. c. t. a. **N**amq. in. s. c. a. s. c. o. r. i. n. g.
d. i. e. b. a. t. p. o. n. t. i. f. e. x. i. n. i. p. s. i. m. t. e. m. p. l. i. s. a.
c. e. r. d. o. t. e. s. p. u. r. i. f. i. c. a. t. i. i. n. a. t. u. s. s. a. c. e. d. o. t. u. i.
s. a. c. e. d. o. t. e. s. p. u. r. i. f. i. c. a. t. i. e. t. u. p. u. r. i. f. i. c. a. t. i.
u. n. a. c. u. m. l. e. u. i. t. i. s. e. t. c. a. n. t. o. r. i. b. i. n. u. m.
m. u. a. t. u. m. b. a. s. i. l. i. c. e. m. a. i. o. r. i. s. u. n. i. i. n.
d. e. i. p. u. r. i. f. i. c. a. t. i. s. t. a. n. t. e. s. e. t. o. r. a. n. t. e. s. s. u. b.
d. i. u. o. s. i. s. e. r. e. n. u. e. e. e. t. s. i. t. e. m. p. e. s. t. a. t. i. i. p. o. r.
t. i. c. u. s. p. r. i. m. a. s. s. e. s. e. r. e. c. i. p. i. e. n. t. e. s. **I**n. e. x.
t. i. u. s. a. t. u. m. m. u. l. i. e. r. e. s. u. t. o. n. e. p. u. r. i. f. i.
c. a. t. e. i. n. e. x. t. r. e. m. u. a. t. u. m. g. e. n. t. i. l. e. s. e. t.

in quo templū edificatū erat p̄uen-
 runt. **H**ec quidē de structura templi
 studioso lectori credimus inuanda.
Verum meis quicunq; sac̄ scriptura re-
 ferre cōmodum dicit. figuram in-
 tior quamuis ceteris p̄ historie cog-
 nitione simplicit̄ utamur. **C**onficiū ḡ
 templi intra aet̄m sacerdotū p̄fecto-
 rum in sc̄a ecclia et sublimiū uitā exprimit
 uirorū. eorū uidelicet qui excellētia uir-
 tutū dño appropinquare et aliis t̄bo at-
 que ope ducatum solent ostendē sa-
 lutis. **S**acerdos namq; ab eo latine no-
 mī accepit. q̄d sac̄ri p̄bere ducatum mi-
 norib; debeat. **Q**uo nomine in sc̄ptis
 iusticie n̄ soli altaris ministri. epi ui-
 delicet et p̄bri. s; et om̄s utiq; censent̄
 qui altitudine recte cōsationis ac
 doctrine salutaris eminent. nec s̄
 metip̄s tantūm. s; et plurib; p̄f̄t̄
Qui dum corpora sua hostiā uiuē-
 tem sc̄am dño placentē exhibent.
 sacerdotale p̄fecto ministriū sp̄italit̄
 exercent. **N**eq; enim epis et p̄bris. ue-
 rum om̄i dī ecclie loq̄bat̄ pet̄ cū ait.
 uos aut̄ genus electum. regale sac̄
 dotū. gens sc̄a. p̄ls acquisitionis
Cuius honore dignitatis etiā an-
 tiquus p̄ls dī erat insignitus. dice-
 te ip̄o ad moysen. hec dices domini
 iacob. et annuntiabis filiis isrl̄. **E**t
 paulo p̄. **E**t uos eritis in regnū sa-
 cerdotale et gens sc̄a. **B**asilica uero
 grandis q̄ erat extra aet̄m sacerdo-
 tum. in q̄ omnis p̄li multitudo ad-

uidet̄ qui n̄p̄ uenerant et genuer̄.
 sc̄pt̄ ad certū purificationis diē. **H**ec
 ut in pictura c. siodori distincte rep-
 r̄sentis breuit̄ annotare curauim̄.
 ita ei ab antiquis hec iudeis didi-
 cisse neq; turū tam eruditū uoluisse
 in exemplū legendi p̄ponē. q̄ n̄ ip̄e p̄-
 a uera eē cognouiss;. **H**ec s̄ loca
 q̄ru meminit sup̄n̄us ḡduū psalm̄.
 qui ita incip̄. ecce n̄c benedicite dñm
 om̄s serui dñi qui statis in domo
 dñi. in aet̄s domus dñi nr̄i. **I**n his por-
 ticib; ieremias et p̄b̄e alii. in his
 dñs et ap̄li ubi p̄dicabant p̄lo. **I**n
 hanc aliq; dominus sedebat docens.
 q̄ndo a temptantib; phariseis mulier
 illi adultera iudicanda oblata ē. **I**n his
 inueniunt uendit̄es et et̄ces oues et
 boues et columbas. hosq; cū suis mer-
 canoniis eliminauit e templo. **I**n his
 pet̄ et ioh̄es claudū inuenientes sa-
 narunt ac secum inḡredientes int̄us
 adorandū dixerūt. **I**n his orabat om̄
 multitudo p̄li. q̄ndo incensū ponēti
 zacharie angl̄s ad altare thimiama-
 tis apparuit. et̄nq; de p̄cursoris dñi
 ueritate p̄docuit. **N**on aut̄ hec aet̄a
 cum porticib; suis aspectū templi
 de longe aspectantib; abscondē potu-
 erūt. quia locus in templum erat si-
 m̄ multo sublimior erat. q̄m ū fun-
 dante porticus fuere. **N**am sic iose-
 phus sc̄bit extreme aet̄is fabricē.
 cū in q̄ringentis cubitis eēt̄ erect̄
 et̄ tantū ad uerticē usq; montis

oportet inquit: i. ubi i. ardiendum con
fessionem dicitur carnaliam in .ca. ecclesia
vnde; mox figuratit insinuat quibus
tunc ap. s. Et ex s. i. n. potuit obis
loci i. q. sp. ta. bis. quasi carnalibus
t. i. n. q. parvulis in xpo. lac uob
potui. ubi n. escam. Qui bñ p. basili
am grandē designant quia absq;
ulla dub. etate multo maior ē. in scā
ecclesia talium. qm̄ pfectoz numerus.
s. qm̄ nūmō pstant tantū succū
bunt merito. In ap. te basilica hec gū
dis. et si plurimos capto ū eos tam
inimiciora templi deaurati. n̄ ad al
taris officium. n̄ in ipsum saltem.
atum sacerdotū intimitat. quia et
carnales quiq; atq; infirmi. adhuc
t. ecclesia. et si ob m̄tū caste fidi ac pi
etatis domino deuote. ad electoz sor
tē p̄tinent. longe tam̄ ab est ut illi
equentē qui cum fiducia dicē p̄bat.
n̄ enim audeo aliquid loqui. eoz q̄
p̄ me n̄ efficit. xps in obedientia gen
tium ūbo et factis. Et itum. Bonum
certam certam. cursū consummari
fidē seruam. de celo reposita ē in co
rona iusticie. Accedebat quidē uul
gus usq; ad atum sacerdotū. hostias
suas usq; ad huius ianua defere
bat. susceptas a sacerdotib; atq; i
altari oblatas oculis p̄seq̄bat. in
ipm̄ etiā templū. cū ap̄iebatur in
tūm suū a longe dirigebat. nec ta
m̄ atum sacerdotis intrandi faculta
tem habebat. uerū de inferiorib;

nam. it. ad. h. i. q. n. a. c. a. r. i. a.
un. ecc. a. s. m. p. l. e. r. e. d. i. a. t. i. o.
cū q̄do. deti. i. u. a. l. e. n. t. u. o.
ta pietatis offer. ut dirigunt e.
uisus a longe in templū d. cū i.
sublimū d. scere et am. u. a. r. i. s. e. d. i. a.
gaudent et q̄ uirtutē imitatioē.
qui nequunt pie uenationis cōpl.
tuntur affectu. Vident hostias se et
dotum in altari igne sac. scō cōsum.
quia magna magnoz opa cogn. sc̄.
a domino p̄ spm̄ sc̄m dignant. acc.
pi. Afferunt et suas hostias ad atū
sacerdotum offerendas dño p̄ illos.
dum bona q̄ p̄ualent opantes. ma
ioz ac doctoz et confirmant. ehor
tatione. et m̄tessioē dño committant.
Offerunt etiam tē hostias suas sacerdo
tibus p̄ eas dño committendas. cū sc̄.
quib; q; egentib; necessaria mundi
huius quib; ipi habundant. sine
mercedis intuitu dño t̄bunt. amo
uente ac dicente. facite uob̄ amicos
de m̄amona iniquitatis. ut cum de
feceritis recipiant uos in eterna taber
nacula. Bene atum sacerdotum. t̄.
ordimb; lapidū politoz. et uno or
dine lignoz cedri edificatū ē me
moratē. Tres quippe ordines sunt
lapidū politoz. fides. spes. caritas.
Et recte politoz. quia certe necesse ē
discendi solertia. ut quisq; qm̄ di
cere. quid sperare. siue diligere debe
at dinoscatur. Unus autē ordo lignoz
cedri. ipa ē bona opatio ac sine

omni p[er] omnia u[er]ba uanificanda.
Tam uero latior atq[ue] aptior sacre
doctrin[ae] significant[ur] sermones q[ui] hauri
t[ur] sapientie p[er] scientib[us] salubrit[er]
impr[od]ant[ur] et p[er] laborantib[us] refocilla
tionem congruam p[er] p[re]dicato[rum] minist[er]
tia tribuunt. quoniam hoc solatio adiu
ta ad uite uite et[er]ne puenire possunt.
ex q[ui] qui biberent ip[s]a uitate attestan
te n[on] siccet in et[er]nu[m]. Et notand[um] q[uo]d in
eo loco u[bi] in paralyomen legi[tur] q[uo]d hy
ram fecerit lebetas. et cyathos et fialas.
illic in lib[ro] regum habet lebetas et scu
turas et amulas. Scitur q[uo]d uasa enea
e[ss]e dicunt[ur]. equalem in fundo et more
habentia amplitudine. ut coopta de
sup[er] caleface in eis possent q[uo]d uellent.
Annula u[er]o species e[st] q[ui]dam e[st] uasoz li
bationoz. ad offerenda uina. Veniq[ue] le
guntur in exodo fiale facte. acetabule
et cyathi. in quib[us] offerenda fuerit
libamina. in tabnaculo domini. Et
quid uaria uasa q[ui] ad offerenda liba
mina f[er]e facta. n[on] uarie f[er]e distinctioes
eloqui diuini p[er] dispari capacitate
audientiu[m]. Non enim una eademq[ue]
omnib[us] pot[est] conuenire doctrina. Alit[er]
namq[ue] sapientes. alit[er] insipientes. alit[er]
diuites. alit[er] paupes. alit[er] sani. alit[er]
infirmi. alit[er] senes. alit[er] iuuenes. alit[er]
uiri. alit[er] femine. alit[er] celibes. aliter
coniugati. alit[er] p[re]lati. alit[er] subditi do
cendi sunt. Que tam uasa omnia ad
insam tabnaculi. omnia ad offeren
da libamina p[er]tinent[ur] quia q[ui]cumq[ue]

prudens d[omi]n[us] d[omi]n[us] d[omi]n[us] d[omi]n[us]
audientiu[m] loqui. u[er]ba in regibus
sacre scripture repunt atq[ue] ad d[omi]n[us]
da d[omi]n[us] uota bonoz opum. corda co
citant auditoroz. Que uidelicet oportuna
diuinitas sc[ilicet] p[re]dicacionis ipsius di
ore designabatur cu[m] dicit[ur] quis p[er] f[er]
e[st] fidelis dispensator et prudens. que
constituit d[omi]n[us] sup[er] familia[m] suam. ut
det illis in tempore t[er]rei iustitiam. Ne
suram quippe t[er]raci conseruis dat in
tempe[re] fidelis dispensator et prudens.
q[ui]ndo discreti u[er]bi minist[er] n[on] solum te
pus oportuni in dicendo obseruat
nerum etia[m] q[ui]tatem sensumq[ue] auditoroz
diligent[er] exquirat. et iuxta distantiam
huius mod[us] sui sermonis temperat.
Omnia uasa fecit salomoni huam pa
t[er] eius in domo d[omi]n[us]. ex ere mundissi
mo. In regione iordani fudit ea rex in
argillosa tra[cta] int[er] sochot et saredatha.
erat aut[em] multitudo uasoz innume
rabilis. ita ut ignora[n]t[ur] pondus erit.
De hoc in lib[ro] regum ita scriptu[m] e[st]. Om
nia uasa q[ui] fecit huam regi salomo
in in domo d[omi]n[us]. de auricalco erant
et cetera. Ap[er]te in regione iordani fu
sa sunt uasa domus d[omi]n[us]. in q[ui] uide
licet flumine d[omi]n[us] n[on] baptizari dig
natus e[st] eiusq[ue] tinctus uindis aq[ui]
nob[is] elementu[m] in ablutione peccato[rum]
conu[er]tit. Et quia omne fidelium bap
tisma q[ui] domino consecrant[ur] i[n] exem
plum celebrat[ur] baptismatis illius quo
ipse aq[ui] s[an]ctificauit. recte in regione

iordanis uasa domini facta.
 Neque enim ab ista uasa electionis et mi-
 sericordie fieri possumus nisi ad bap-
 tisma eius quod illo in flumine subit re-
 spicientes. et ipsi in tali flumine sa-
 tiamur abluam. **N**otandum autem quod non
 tantum in regione iordanis. sed et in
 campestri regione illius facta die eadem
 uasa. significans multiplicationem fi-
 delium quod non solum in iudea. sed in omni
 um erat nationum latitudine futura.
 expleta prophetia quod dicitur gaudebit ca-
 pi. et omnia quae in eis sunt. **C**ui simile
 est hoc quod idem psalmista de sacra-
 tis domine incarnationis loquens
 et persona eorum qui per completa incar-
 nationis archana. ad fidem ueniunt
 audiuntur ea ineffrata. inueni-
 mus eam in campis silue. **A**udiuimus
 quippe ineffrata. id est in bethleem
 sacra domine. quia promissum le-
 gimus dauid patriarche. qui erat ex
 eadem ciuitate. de fructu uentis et
 xpm in carne uenturum. **I**nuenimus
 ea in campis silue. quia reuelata hec
 in latitudine gentium ipsi per orbem cog-
 nouimus. ipsi uidiuimus ipsi participes
 facti sumus. **F**uit ergo et ista uasa domus
 domini in campestri regione iordanis. quia
 dicitur baptismus salutis de quo uasa mi-
 sericordie faceret totam mundi la-
 titudinem impleuit. **A**ngillosa autem est
 terra de qua facte sunt forme. ad funden-
 da uasa domini. quod melius quam scriptura
 sacra de qua regulam inuenit bene ac-

cipimus ualeat intelligi. **Q**uali enim
 argilla ignis durata forma uas
 domini quia ex qualitate fieri debent
 et bibet cum nobis scriptura regulam
 iusticie quam sequamur ostendit. **S**ed et
 nobis exempla. qui igne tribulationum
 inuincibiles perseuerant in omnibus.
 sequenda promoustrat si uasa in domo do-
 mini electa. ac preciosa esse concupisci-
 mus. **E**t igne liquidum argille for-
 mas ingreditur quod uas possit aptum minist-
 teris celestibus effici. cum ipsi salub-
 er humiliati. et flamma siue diuine
 karitatis siue etiam humane aduerti-
 tis molliti. uia patrum bene operando
 intramus. ut ad prima patrum bene
 currento pueniamus. **N**eque enim non
 semper regulis necesse est bone operationis
 artari. sed completa operatio bona. pal-
 ma est beate retributionis speranda.
 quia nec semper uasa in formis argil-
 le tenebantur inclusa. uerum non ad perfec-
 tionem suam pueniant. fractis formam
 claustris prouocant in lucem. et in templo
 domini per suos quique locis disponebant.
Hoc autem dicimus non quod opera sanctorum
 unquam sine uirtute. sed quia uel coronam
 iusticie quam bene operando meruerant
 accepimus laboriosa operationis cuncta
 cessent officia. **Q**uis enim in illa ui-
 ta per fide christi martirium patiat. uel ex-
 pulsus aduersarius omnes electi in presen-
 tia christi letantur. **Q**uis ibi mortu-
 um sepeliat. uel solum uiuentium terra est.
Quis lugentem consoletur. uel absterget

...re et ueni a i hoie causta et
 facta: uis facta: et rusti si
 p... in re posita sunt si e...
 res in significatio. Cum aut de
 candelab' cum lucernis suis facto e
 w... ante oriculu dixit. aduie
 Et florentia qdam et lucernas
 et forcipes aureos. Omnia de auro
 mundissimo facta sunt. Florentia
 qdam nominat species lilior in can
 delab' factas: sup q's ponebant lucer
 ne. Forcipes aut aureos emunctoria
 muncupant quib' emungebant lu
 cerna candelabri: ut reparata me
 lus lucerent. Cetum forcipes illi q
 in altaris usum iussi sunt fieri enei
 fuerit: et hu forcipes quib' emideba
 tur lucerne: quid n' in p'tatione spi
 talis sensus p' doctor' officia designat
 Ipi enim uba sac' eloqui ab historia in
 allegoriam et ab umbra in uitate tran
 ferentes: q' lucem scientie in ecclia di
 sup candelabru' mysticum positi mul
 tiplicant ac p'dicando renouant atq;
 ideo dicunt de auro mundissimo fac
 ti: quia lumine uere sapientie exstat
 clarissimi. Thymiamateria q' et thu
 ribula et fialas et mortariola ex au
 ro purissimo. Thymiamateria g' atq;
 thuribula et cetia uasa in quib' thymi
 ama odorabat' bene possunt exp'mie
 corda elector' in quib' oratio pura et
 suau' fragrans dno deferre de q' dic
 psalmista. dirigat oratio nra sicut i
 censum in conspectu tuo. Un et in

...phaly...
 ...le...
 ...o...
 ...q...
 ...p...
 ...sua...
 ...d...

Ostia ciuant temp' u...
 ... in scōy se... et uti...
 ruscus aurea hinc in lib' reg' u
 ita septum e' et car' u. s. c. hōy. om
 templi uicioris scī scōy. et ostioy do
 mus templi ex auro erant. Si ostia
 domus uicioris scī scōy angelica sunt
 ministia. q' nobis de corpe eg'ssif' ut
 itum uite celestis referant' et ostia do
 mus templi doctores sunt scī ac sacer
 dotes. qui instruendo. baptizando.
 cōmunicando domini corpi et sa
 gguinis mistia p'ma nob' ecclie p'senti
 lumina pandunt: quid cardines ut
 rumq; ostioy n' sensus et corda sunt
 eor'dem anglor' siue hominū scōy. q'
 b' immobilit' cōtemplatiōi ac dilecti
 omi sui conditoris adherent: ut eo mi
 nistium diuinit' s' delegatū recte cō
 pleant. q' a uoluntate illius cui minist
 rant unūq; oculis autant. Apunt
 enim et claudūt ostia congruo tēpe
 si nullo sui cardine temp'e deserunt.
 quia angli et homines scī. siue in
 hanc uitā fidi. seu in illam speciei.
 fideles atq; electos suscipiant' semp
 annū in radice uitae dilectionis fir
 um tenent. Un bene idem cardines.
 ex auro eē facti phibent' p't' uidelic

. xviii .

ut uita ppe karitati ul illius qm
habent in dca caritatis. Qd aut dco .13.
est a ee celata. tam uicinis domus. qm
etiam. exioris. significat qd n solz an
gelice uirtute. s. etia sce di ecclie doc
toze uariaru uirtutu decore sut ho
norabiles. et ad imitandu nob salu
bres. Quicunq; enim eoz decori inuis
ticia. scitate et uitate. p fidem. spem.
et karitatem in pscntiaru ppinqre
studuerit. pcul dubio eoz gte parti
cipē i futu uita se ee gaudebit. Sic
q; completū ē omie opus qd fec salo
mon in domo dñi. Perficit salomon
opus qd faciebat in domo dñi. cum
rex pacificus nr in die nouissima
omīs electos resurrectionis immorta
litate glificat. Alioquin qm diu stat
huius scilicet gerit. fac quide op domi
dñi salomon. s. uidi pfectū quia cor
da electoz domus. ut bona opent
inspuit et adiuuat nullū tam in
hac diuinitate uita commorantē ab
q; peccato ee tbur. namq; hoc donū
future uite beatitudini reseruat. Per
ficit n omie op templi sui. et hoc de
dicationi aptum reddit. cū transla
tos de hac uita electos suos. etnum
pducit ad regnum. Qd bñ significa
tur meo qd templū. vii. annis edifi
catum ē. octauo aut pfectum atq; de
dicatū. Septē naq; dieb; omie hoc tē
pus uoluitur. vii. ē aut dies iudicij
et resurrectionis future. de q; psal
mi ser. et xi. attulati s. Cui uidel

Tempori ce. uent u te qd. sequit
uti he q sal. in om. in dedica
tione q uouat dauid. i. ius. ar
gentum. et aurū. et unūsa uasa po
sunt in thesauris domus di. et reliq.
Argentū namq; ad nitore eloqūtie au
rum ad splendore sapientie. uasa ge
neralit ad rationalem ptinet caritā.
Vouit siue ut in lib regum habet sei
ficauit dauid pat salomonis argen
tum. cū dñs pat eloqūtes qsq; gra sin
sp̄s ubo eūgelū confortat. Scificat
aut aurū. cum naturali ingenio pdi
tos suo replens spū. ad consideranda
in lege sua mirabilia illuminat. Scifi
cat et uasa. cum omnib; genalit
ecclie. filius eiusde sp̄s grām largitū
ad amanda illos et appetenda dona
ppetue salutis inflammat. Hoc aut
argentū. hoc aurū. hec scificata ua
sa salomon infert in tēplū. Hi con
sequit scptū est. Portauerūt leuit
archam. et intulerūt eam. et omne pa
raturam tabnaculi. porro uasa scifi
cari q erant in tabnaculo portane
rūt sacerdotes cū leuitis. et cet. Cū
dñs nr pacto unūsalū iudicio omī
electos. et doctoz uidelicet et cetoz fi
delium cetū in gaudiū regni celes
tis intducit. reponitq; uasa diuisi
genis argentea siue aurea. in the
sauris domus dñi. qñdo eos qui
multitudie dulcedinis eius frui me
ruerūt. abscondit in abdito uultū suū.
a concurbatioe hominū. Et apte mul

in domo thesauri & quibus uasa electiois
 commendant. Quia domus dñi in q̄ idē
 sunt facti. & dicitur quia et una est
 gloria in q̄ om̄s continent electi. quā
 uulabet n̄tas distent. et una ac n̄
 docta est pat̄a illa celestis. q̄ electis
 presentat om̄ibz. q̄m̄us sic stella a stel
 la differt in claritate. ita et resurrec
 tio mortuoz. Q̄o utriq; uider ip̄e
 ac distributor p̄m̄ioz dñs una sē
 tentia demonstrat cū ait in do
 mo pat̄s m̄i mansiones multe sūt
 Quam q̄ domū dñi fec̄ salomon. s̄
 multos in ea thesauros ad recipien
 da uasa dñi genis. una tam̄ b̄ndic
 tione sc̄ificata parauit quia nimirū
 una ē domus pat̄s n̄ manufacta e
 ma in celis. s̄ multe in ea mansioes
 ad recipiendos om̄s q̄s t̄ntes se ac
 diligentes dominus benedic̄. pusillo
 cui maiouibz. **E**t intulit sacerdotē
 archam fedis dñi in locū suū. id est
 ad oraculum tēpli in sc̄a sc̄oz. subē a
 las cherubin. ita ut cherubin expan
 derent alas suas sup locum in q̄ po
 sita erat archa. et ip̄am archam tēge
 rent cum uectibz suis. **V**ectum autē
 quibz portabat archa. quia paululū
 longiores erant capita parebant ante
 oraculū. Si ū quis paululū fuisset ex
 trinsecus. eol uide n̄ poterat. **F**uit
 itaq; archa ibi usq; in p̄sentē diem.
 Nichilq; erat aliud in archa. n̄ due
 tabule q̄s posuerat moyses in oreb.
 q̄ndo legem dedit dominus filiū isrl.

egypte. n̄b̄ ex egypto. **H**inc q̄ dicitur
 regū in septuaginta. **E**t mauleat sacer
 dotes archam fedis dñi in locū in or
 aculo. in tēplo in sc̄a sc̄oz. subē ala
 cherubin. **S**iquidē cherubin expan
 dant alas sup locū arce. et p̄tegebāt
 archam et uectes eius desup. **C**ūq; e
 minerent uectes. et apparerent sumi
 tates eoz foris sc̄uarū. ante oracu
 lum. n̄ apparebant ultra extrinsec.
Qui et fuerūt ibi usq; in p̄sentē diē
In archa autē n̄ erat aliud n̄ due tabu
 le lapidee. q̄s posuerat in ea moyses
 in oreb. q̄ndo pepigit fedus dñs
 cum filis isrl. cum egderent de t̄
 ra egypti. et cetā. **Q**o illata archa in
 sc̄a sc̄oz dñi. cumq; eminerent uectes.
 et apparerent summitates eoz foris
 sc̄uarū. n̄ apparebant ulō extrinsec.
Notandum iuxta id q̄d in paralipo
 menū septuaginta ē quia et si capita uec
 tum accedunt. p̄p̄uis. ac diligenti
 intuentibus parebant ante oraculū.
 n̄ tam̄ fieri poterat ut ip̄a eoz capi
 ta ante oraculū eminerent. quia ni
 mirū necē erat. ut clauso oraculo.
 et appenso ante ostia uelo. ip̄i q̄q;
 uectes toti cum archa et cherubin
 abderent intus. **Q**o fieri n̄ poterat.
 s̄ p̄minentes ultius uectes. p̄ducē
 dis ad claudūdum ostis locū n̄ da
 rent. **Q**uoz positionē uectū sc̄ptā
 n̄ sine causa. s̄ magui intuitu sac̄
 n̄ta. tam diligenti expedire curauit
Constat enī quia dom̄ templi intior.

quo sic e ut in lib regu scriptum est
nebulam si potuerit stare et ministra
re qd pdicantib' aluatore et aplis
eius ei sim. ipbi iudoz pon
tius exigentib' nitis dum diuina
mistia p parabolis audiunt qd sacer
dotes in domo dñi pnt nebulā mini
strare nequuerit. **Q**ui et in testamto
ueteri dum sensus mysticos litere ue
lamine cooptos. int' obscuras allego
riarū caligines inuestigare despiciūt
debitū fidei sue ministeriū pnt ne
bula pdiderit quib' et tē in nebula
doctine sue uoce domini pultit eā de
se etiā apta narrauit **Q**uid ē enī ap
tius. qm ego et pat' unū sum. **Q**uid
ē aptius. quā ante abrahā ego sum.
S quia auditorū int' infidelitatis ca
ligo compleuerat qd emissum solis ra
dium. nebula int'iacens absconde
bat Igit' ut iam diximus p nebula
caligo intelligentie designat **E**t qui
a apparente in carne dño sacerdotū
sensus de ei' intellectu caliginē pui
lit nebula sinagogā id ē domū dñi
impleuit **E**t sacerdotes pnt nebulam
ministrare n poterant quia dum
ab intellectu incarnationis dī pfi
die sue peste obscurati sūt ueri sa
cerdotū ministeriū pdiderunt. **C**om
pleuerat enī glā dñi domū dī qd
mistia q ante in lege sub umbra et
uelamine latebant qz p aduentum
mediatoris dī et hominū omnia
in lucē rite credentib'. et digne ac

explicatis in euanglio p dicitur. **S**ic
nō qui ad fidem accedere nō uolūt. ps
tina obscuritas. immo i rā qd cetera
u. nanebat **U**nī ipa i rā. in euanglio di
cipulis sciscitantib' ab eo de q' bōd
parabolis suis ait uob' datū est nos
se mistium regni dī. ceteris aut' in pa
rabolis. ut uideret nō uideat. et qui
uident ceteri fiant **T**uē salomō ait
Domū pollicet' ē ut habitaret i cali
gine **E**go aut' edificauī domū nom
i eius. ut habitaret ibi in perpetuū.
Et conuertit faciem suā. et benedixit
uniūse multitudini isrl' et reliquā.
Iuxta illud beati iob. nubes latibu
lum ei' **E**t psalmista inquit caligo
sub pedib' eius. **L**atibulū g' domni
scriptura ē sac' q' multiplicib' parabo
lis ac figuris celestia gestat sacm
ta. **S** q' infidelib' ac sup'bis recta
atq' abscondita sūt humilib' ac dñi
p fidem catholicam rite qrentib'. **E**
creta sui pandit mistium. scdm qd
saluator in euanglio exultans syu
ad patrem ait **C**onfiteor t' pat' dñe
celi i t're quia abscondisti hec a sa
pientib' et prudētib'. et reuelasti
ea paruulis. ita pat' qm sic fuit pla
cium ante te **S**iquidē fecerat sa
lomon basim enea. et posuerat eā
in medio basilice habentē v. cubi
tos longitudinis. et quinq; cubi
tos latitudinis. et iii. cubito' in
altum. **S**teti q; sup' eā. et rel' **Q**uid
p basim eneam. qm fecerat salomō

94.
in solibus uery h... de gra
tur q n... iator nē pēpue doctri
til o et ostendit xre. nplō. Cui lon
guitudo et latitudo scdm quinarū
numeri matit: cum scdm legis dei
traditionē. longan mitatē patientie
et latitudinē dilectionis habndam
hec nob commndat Cuius et latitudo
tam ē cubitor quia scē trinitatis cō
tessionē. in fide spe et karitate nos
timere docet. firmitq; in ea bene ope
rando omni tempore psistere. Et
edificauit domū dī rex et uniuersus
ppls. Sacerdotes autē stabant in of
ficiis suis. et leuite in organis carmi
num dī q fecē dauid rex ad laudan
dum dñm. qm̄ in p̄tium mīa eius
et cetā. **D**omus dñi scā ē ecclia. sic
sup ostensum ē. Hanc dedicauit rex
xpc qñdo eam sanguine suo mun
dauit et sp̄s sui grā scificauit ac di
uersis uirtutū donis multiplicauit
Hanc dēdicant et filii isrl̄ secum. qñ
do unus quisq; fidelitū scdm s' donū
collatū a dō. uerbo p̄dicationis et
uirtutū opib; p̄rimos suos q̄scūq;
ualet ad meliora et p̄fectiora conuer
tere satage. **T**emplū enim dñi sc̄m
ē qd̄ estis uos. **S**; hac scificationem
rex et pls. caput et m̄bra. n̄ eq̄liter
p̄ficiunt quia de xpo ioh̄s ait de
plenitudine eius nos om̄s accipim;
et grām p̄ grā. **H**inc paul' dicit. Itaq;
neq; qui plantat ē aliquid. neq; q
rigat. s; qui incrementū dat d̄s. **S**ed

quā r̄t' eat hominis de la. itac. p. hē
suis apls subleq̄nt' exponit dicens. **Q**
plan... aut et qu' riga' unū tra.
yur' q' q' aut p̄pam mercedē. ceipi
et. idm̄ suū laborem. **D**i enim si amū
adiutores. dī agricultura estis. dī edifi
catio eitis. et cetā. **I**ḡtē ip̄e scificauit
suū a. npl' q̄i d̄s et dñs inhabitā
do. nos aut digne habitatioi eius cō
u'sando. **S**equit'. **S**cificauit q̄ salo
mon medium atrii ante templū dñi.
Obtulerat enim ibi holocausta. et
adipes pacificorū quia altare eneu
qd̄ fecerat n̄ poterat sustinē holocau
ta et sc̄ficia et adipes. **Q**uid ḡ est
qd̄ salomon scificauit medium atrii.
offerens ibi holocaustū et sc̄ficiū.
Propt̄ea quia altare eneu qd̄ iuxta
constitutionē legis ante fores templi
positum erat. n̄ poterat totum cape
nisi qd̄ xpc ea q̄ in lege p̄t infirmi
tatem eius p̄fici n̄ poterant. nūc in
ecclia catholica plenit' gerit. **I**pa est
enim atum domus dñi. quia p̄ ip̄am
ingressus patet in templū dñi. in ierl̄m
celestem. **Q**d ḡ holocausta et sc̄ficia
omnia in altari tipico uetis testam̄
ti n̄ potuerūt offerri. eo qd̄ omnia ibi
figuralit' fiebant. rex n̄ et sacerdos
erexit nouū altare fidi in ecclia ca
tholica. in q̄ pingua holocausta
et sc̄ficia acceptabilia cottidie spi
ritalit' dō offerunt'. **H**inc ē qd̄ dñs
reprobans uetus sc̄ficiū p̄ ip̄am ait.
holocausta et sanguinē uictimarū

bona. **S**icut dicitur dominus dicitur
salomonem esse regem suum. Cui sentiu
itque iosephus. suffragari ita dicens.
Dimisit & salomon etiam cum sacrificia
celebrasset. se et p uniuersis ebreis. id est
uitulos quidem xx duo milia. oues aut
centi. xx milia. Tunc enim prius in templo
sacrificia celebrata sunt. et in eo epulati
sunt omnes ebrei cum uxoribus suis et
filiis. insuper etiam et festiuitate que uo
catur scenophagia faciens ante templum
clare nimis magnifice diebus. xiiii. rex
cum omni populo suo pariter epulatus est.
Cumque hec fuissent sufficienter exhibi
ta. nichilque deesset circa pietatis diuine
culturam. dimissi a rege singuli ad propria
remearunt. agentes gratias regi propter
uiduitatem quam habuissent. et opera que fecis
sent. et orantes dominum ut eis regem preberet
longe uo tempore salomonem. aiebant
reuerentes cum gaudio sublimiter et
cum delectatione ymnos decantantes. ita
ut ea iocunditate sine labore ad propria
remearent. **M**istice autem hoc quod salo
mon completo opere templi festiuita
tem celebrare fecit. et omnis israel cum eo mil
litudino magna. ab initio emath. usque
ad riuum egypti. coram domino deo. signi
ficat mentium gaudium sanctorum. quod cum re
ge suo uel uelut pacifico perpetualiter
habent. Nec non et loca ipsa quibus tunc
in terra israel descripta sunt. emath uideli
cet. et riuus egypti. hunc significationem
non contulerunt. Emath enim interpretatur
ueritas. Et riuum siue torrentem egypti

quam me in uia bibere. sicut enim me
ter. et orat. et quod in uia bibere. et
in tenebris istius uia uia eam uia
nullus euadere potest. pua ante tan
te qui ait. qui est qui uia et non uide
bit mortem. **H**ic de ipso mediatore dei et
hominum in psalmo scriptum est. de tor
rente in uia bibit. propterea exaltauit. et
puit. **T**orrentis fuit turbulenta presen
tio iudorum. de qua dominum xpc bibit in
uia. id est in hac uita diuinum corpus pui
lit. **S**icut cum in uia dicitur. illata uis ostendit
dicitur. et uelocissimus transitur. indicat
per quem itinerantes uehi solent ad ali
am mansionem. **X**pc enim propter glorie me
ritum passionis datum est nomen quod est
super omne nomen. ut in nomine eius
omne genu flectatur. celestium. terrestrium
et infernorum. **O**mnis ergo israel a riuo egi
pti usque emath festum celebre cum sa
lomone faciunt. quando sancti pro fine presen
tis uite. ueraciter eternis gaudiis cum
domino xpc proficiunt. **Q**ui autem uen
it. et uenit. diebus. eandem festiuitatem celebra
bant. significare potest quod electi per sep
tiformem spiritus sancti gratiam illuminati. in
in hac uita que septenario numero die
rum discurre. gaudent in spe. et
tunc in saluato uel. hoc est in futurum
animarum requie gaudent in ipsius
ueritatis perceptione. **I**gitur in die in
cesimo tertio mensis septem. dimisit
populos ad tabernacula sua. letantes et
gaudites super bono quod fecerat do
minus dauid. et salomoni. et israel

Boni fecerunt domum dauid. et
 a dimissio p. et ipsius qd comi
 si. iuriam et iei regni concessit il
 li. **A**mpitui. **B**oni fecerunt salomoni.
 hui. qm de uxore alienigena
 nari lex phibebat ecciam di iure.
 n. s. lum iure pmissit. s. etia regno
 sublimavit. **B**oni fecerunt et isrl'i p'plo
 s. i. cui p' tantam multitudinem p'
 u. ricationi. q' d'ni mandata cōtemp
 nando sepe transgressi sunt replum
 magnificentissimi cultus s' habere p'
 missit et requie de hostib; undiq; nō
 paruo tempore concessit donec pec
 catis p'stinis noua adicientes. uin
 dictam mitam iuste p'cepunt. **Q**uod
 aut dicitur quia in die uicesimo tercio mē
 sis septimi. hoc ē p' octaua scenophe
 gie sollempnitatem. ut in libro re
 gum continet. dimissus sit p'pls a sa
 lomone iuxta in tabnacula sua. signifi
 cat post finē istius uite. postq; salu
 tismum animarū scārū. qua nē qui
 esēt ante diem iudicii. in octaua etate
 hoc ē in die resurrectionis scōs recep
 turos corpa immortalia. et in man
 sionib; celestib; q'sq; scdm mitorū q'li
 tates collocandos. u' semp alac' corde
 letent' gaudētes et laudantes d'ni su
 p' omnib; bonis. q' in d'no. xpō pat'
 omnipotens contulit p'plo xpiano.
Expletis aut. xx. annis p' quā edifi
 cauit salomon domū d'ni. et do
 mū suam. ciuitates q's dederat hiram
 salomoni. edificauit. et habitare ibi

fecerunt filios isrl'. **Q**uid ē qd dicitur hiram
 dedisse salomoni ciuitates q's ipse
 salomon edificauit. et habitare fece
 rit ibi filios isrl' cum in libro regū
 magis narret. qd nō hiram salomoni
 s; salomon hiram. xx. oppida in tra ga
 lilea dedisset. **U**n' egiptus ē hiram de
 tiro ut uideret oppida q' dederat ei
 salomon. s; nō placuerit ei. et ait. **H**ecce
 ne sunt ciuitates. q's dedisti mē fratri.
Et appellauit eas tram chabul usq;
 ad diem hanc. **H**anc g' ebrei ita sol
 uunt q'stionē ut dicant ipas. xx. ciui
 tates. q's dederat salomon hira regi.
 nō receptas fuisse ab eo. s; magis s' p'ca.
Un' salomon quia hira eas habere no
 luit p'p'is utilitatib; deputauit. **E**t
 edificauit salomon palintra in de
 sercto. et alias ciuitates munitissima
 edificauit in emath. **D**e hoc ioseph
 ita narrat. **C**umq; rex salomon ui
 deret muros p' munimine turrib;
 indigere aliq; intituōe. nā scdm
 ciuitatis meritū oportebat etiā copi
 osam eē munitionib; mitorū. hec ef
 fecit. et turrib; ciuitatē p'cipuis ual
 de circumdedit. **E**t p' pauca p'gens in
 quit in desertū superioris sirie. eaq;
 capiens. constituit ibi ciuitatē. max
 imam duoz. dierū tenere. a siria
 superiore distantē ab eufrate u' uin.
 et magna babilone. sex mansioni
 bz p'cul astantē. **Q**d aut' hec ciuita
 a partib; habitabilib; sirie ita de
 stitit hec causa ē qd in inferiore

xx.
 iii.

causa pra. usqm inuentus in illo aut
soluimus a iuris et putet minus
abundare in hanc it q. edificans
cui ita e. et muris eminentib' ei' cir
ci integ. is. thadamur appellauit et
hactenus apd' suos ita dicebat qm
palmyra greci appellant. **E**xstruxit
q; bethoron superiore. et betoron infe
riore ciuitatas muratas. habentes
portas et uectes. et seras. balaad et
am et omis urbes firmissimas q' fue
runt salomonis. **B**ethoron ciuitas est
ad qm usq; iherus persecutus e' mi
nicos reges. q' cecidit in sorte filioy
ioseph. id e' effraim. **S**t aut duo ui
ci. in. ru. ferme ab elia lapide in
copolim pgentib'. e quib; p' sita
unus d' bethoron superior qm edi
ficauit salomon. et alius bethoron
inferior. datus leuitis in possessione.
Balaad aut ciuitas e' in tribu iuda.
Preter alie ciuitates simili in in lib
regu constructe a salomone narrat.
hoc e' ezer. mageddo. et gazer. nec n
et mello. **Q**ue omis p' nominis sui
misticum. sc'e ecclie monstrat decoru.
qm uer' salomon in iocunditate
regni sui ad laude et sempiterna le
ticiam s' pparauit. **I**nterpretat aut mel
lo adimpletio. ezer separat' ul' sc'i
ficatus. mageddo. cenaculu eius.
gazer p'cisio ul' diuisio. bethoron
domus montiu. et balaad ascendu
interpretat. **S**ca g' ecclia ipa ciuitas dei
uiui est. u' implet cotidie di uoluntat'

Hec separata ab omni errore
s'ficata e' in fide et bonis. in re
fectio uirtutiu e'. **H**ic d' ser' re
ab immundo. uirtutes a uiciis. et o
mus e' montiu. id est habitatio
et fructu iusticie sic palma florens a
cendit de uirtute in uirtute. ut i' de
at d'm d'oy in sion. **O**mis uicos qui ad
se p'nebant. et q' erant absq; mur
muniuit salomon. quia xpc cetis fi
deliu suoy gre sue p'tectione ita mu
niuit. ut hostib; sp'italib; insupabile
semp' existerent. **O**mnia q'cuq; uoluit
salomon atq; disposuit edificauit in
ierlm. et in libano. et in uniuersa tra po
testatis sue. **Q**d hic d' in libano. ul
templu significat qd cedroy decore
uestitu erat simul et auri lamnis. in
ea confixis. iuxta illud qd in zacha
ria scriptum e' api libane portas tua
et comedat ignis ced's tuos. ul' cetera
edificia regia. q' similit' lignis ced'nis
a libano ductis edificata erat. ut fuit
armitaru domus libani. salt' et alia
n' nulla. **C**ui sensui uidet' concordare
iosephus. qui de edificiu salomonis
talit' refert. **D**ifficile namq; e' enume
rare magnitudinē et uarietate domo
ru aularuq; regaliu. qnta erant nar
ma. et qnta horu inferiora. et qnta
sub tra. q' uideri n' poterant. nec nec
puletudinē solarioy. et uiridarioy
q' erant facta delectabilē ad aspectu.
quo exusta corpa possent ab estus ar
dore refuge. **E**t ut breuit' dicat. tota

regiam dicitur et lapidibus et cedro et
 anno angustis splendore munit et opule
 affinis instruit et cameris et parietes
 ut dicitur anno et quoniam de templum resple
 rens ex haurit. **M**ithae autem hec omnia
 quae salomon ut uoluit atque dispo sunt edi
 ficauit in iherosolymis et in libano et in uni
 uersa terra potestatis suae quia omnia ince
 lesit atque tribuit sed in unum ipse uo
 luntatis dispone atque disponat de quo
 psalmo scriptum est omnia quae uoluit
 dicit dominus fecit in celo et in terra in mari et
 in abyssis nec est qui possit resistere uolu
 nati eius quia dominus uniuersorum ipse est
 et in nomine eius flectitur omne genu
 celestium terrestrium atque infernorum et omni
 lingua confitebitur quia dominus ihesus christus in
 gloria est dei patris regnabit in eternum et in
 seculum adhuc et regnum eius non erit finis. **O**m
 nem populum qui derelictus fuerat de cethe
 is et amorreis qui non erant de stirpe israel
 de filiis eorum et de posteris quos non unice
 rant filii israel subiugauit salomon in
 tributarios usque in diem hanc. Porro de
 filiis israel non posuit ut seruirent opibus
 regis. Ipsi enim erant uiri bellatores et
 principes duces et principes quadrigarum et
 equorum eius. **V**niuersum populum qui non fu
 erit de filiis israel facit pacificus non tributarios
 cum eos qui non sunt in filiorum nu
 mero sed in seruituti conditioe posita in
 potestate sua continet et singulis utitur
 ad proprium seruitium. Sive enim uidei
 sive gentiles sive heretici in eius diuina
 one consistunt quia ipse uniuersorum domina

tor et eis in corde ad sua uoluntate in
 eius uoluntate sunt uniuersa. **T**ale
 licet in multis aduersent tam frequi
 ter usque seruunt ex haurit cum in ipse
 tempore necessaria tribuunt et de rebus suis
 solatia prebent. **D**e filiis autem israel hoc est
 qui non ancille filii sunt sed libere quos ipse
 filius dei sanguine suo libauit non con
 stant ut seruire quinquem quia neminem
 cogit ritu gentilium uti uere neminem
 ceremonias uetis legis tempore noui
 testamenti seruare sed uiros bellatores esse
 qui contra spirituales nequias scuto fidei
 et gladio spiritus dimicent et ministris suis
 fieri hoc est spirituale obsequium in bonis
 operibus sed prebere et principes et duces scilicet
 ut bene sed principent et carnis las
 ciua doment suis ut subditos sed bene
 regant et in semita iusticie ducant.

Omnes autem principes exercitus regis salo
 monis fuerunt ducenti quinquaginta
 qui erudiebant populum. **C**onstat ergo nu
 merum centenarium qui in compoto
 digitorum de leua transferunt in dexteram
 non iniquum in scripturis uite celestis habere
 figuram. **Q**ue sicut dextera leue ita
 merito uite prefert presentia. **C**ui numerum
 unum freques in diuinis literis mistium
 reperitur. **C**onsecratione ante noe centesi
 mo anno compleuit quia secundam ecclesiam
 quam in hac uitam uita edificat domini
 in futura perficit. **A**brabe centenario
 filius promissionis nascitur isaac quia nuni
 rum benedictio hereditatis quae in semine
 eius omnibus famulus terre promittitur

xxxiii. B.

in futura et celesti patria reddet. Centū
annos pignat ipse intra remissionis.
quia qui filii abrahe per fidem efficiuntur
in spe supernae hereditatis debemus pe-
gnam in presenti ecclesia ducere uitam.
Sicut isaac in genarum. quod interpretatur
incolatus. et inuenit ipso anno centu-
plum. quia quicumque filii promissionis in
hac uita pugnantes bona operantur. in-
gressi de corpore in celesti uita recipie-
mus. In qua figura et semel euangelici ser-
monis quod in bonam terram cecidit. et
ortum fecit fructum centuplum. quia
temporalia bona propter christum et propter eter-
nelum relinquit. centuplum accipit
in presenti. et in seculo futuro uita eterna.
id est gaudium fraternae societatis. nunc
in spe uite celestis. et tunc in se ipsam
uita regni celestis. **Q**uinquagenari-
us numerus remissionis peccatorum. et re-
quiem eternam. ac gratiam spiritus sancti. quia
in psalmo eiusdem numeri penitentia.
confessio et remissio descripta est peccatorum.
et per iubilum requies futura expleta.
atque per pentecosten in aduentu spiritus pa-
racliti septiformis gratia est expressa. **C**on-
stituit ergo salomon non ducentos quin-
quaginta principes super totum exercitum
suum. quia ex utroque populo elegit pasto-
res atque rectores ecclesie. qui per gratiam
spiritus sancti illuminati atque plene edocti
remissionem peccatorum impetrandam.
uitamque eterne quietis. et beatitudinis
perpetuam appetendam. suos cotidie
salubriter instituebant. et ut ad illam

peruenirent. per passum bonorum operum in
fide recta toto nisu laborabant. **T**er-
tium obtulit salomon holocausta domino super
altare domini quod exstruxerat ante por-
ticum. ut per singulos offerret in eo iux-
ta preceptum moysi in sabbatis et kalen-
dis. et in festis diebus. ter per annum. id est
in sollempnitate azimorum et in sollemp-
nitate ebdomadarum. et in sollempnita-
te tabernaculorum. **E**t constituit iuxta dis-
positionem dauid patris sui officia sa-
cerdotum in ministris suis. et leuitas
in ordine suo. ut laudarent et immu-
trarent coram sacerdotibus iuxta ritum
unius cuiusque diei. **O**fferret pacifice uir-
tem per imbra sua in altare fidei catholice. quod
construxit in ecclesia sua ante ingressum ce-
lestis patrie. holocausta bonorum operum do-
mino per singulos dies. hoc est per omne
tempus presentis uite. usque ad consumma-
tionem iudicium. **O**fferret et in sabbatis
et in kalendis. et in festis diebus. ter per
annum. cum per eterna quiete et nouitate
uite future et per celestis gaudii percep-
tione in sancte trinitatis fide quicquid accep-
tabile ac gratum diuino arbitratu aspec-
tu. pia intentione ac summa deuotio-
ne totum exhibet. **H**olocaustum ergo totum
incensum dicitur. **N**am holocaustum cri-
mabitur in altari. cum in corde cuius
que electi qui se ipsum totum et carne in-
delicet et corde deo uouerunt. opere boni
feruente karitatis igne patrat. **O**rdi-
nat preterea rex uir officia sacerdotum ac
ministra leuitarum. secundum dispositionem

dicitur. **L**ysit' su' cum scdm id qd in le
 ge et p'p'is de eo scriptum est. iuxta ritū
 uniuscuiq; diei. hoc ē iuxta congruen
 tiam atq; convenientia' cuiq; tempis.
 ita omnia in ecclia sua disponit atq;
 dispōnat. quatin' uniusq; ordo officio
 et uictus. diuinū seruitū atq; ministriū
 rite et scdm ordinē pagat. Quom' aut
 iuxta ritū uniuscuiq; tempis digne
 diuinū officium p'p'as p'sonas adim
 pleat. solus ille nouit in cui' manu oīa
 consistūt tempa. si nō et hu' qui deser
 uunt tempa. **H**ic solus habet immor
 talitatem. et lucē habitat inaccessibi
 lem. scā d's tūtas regnans p' oē scdm.
Hic enim p' doctores ap'los atq; p' ido
 neos minist' noui testamēti. qui nō sō
 lum licta s; spū d'i uiui sunt edocti.
 scdm dispositionis sue inenarrabile
 modū ordinat qūdo et qm' sūrentib'
 epi'ane religionis p'seruatorib; p' consta
 ntiam fidi et fortitudinē p'dicatorū re
 sistant. qm' et qūdo hereticis insani
 entib; erroris sui nequitia p' catholi
 corū magistrorū prudētiam illis im
 p'beatur atq; obsistatur. si nō et qualit'
 tempore oportuno deuotis auditori
 b; moralis institutio ac spūalis scie
 ntie intellectus. ad correctionem uite
 atq; eruditionem sensus p' strenui
 tatem atq; sollicitam spūalium ma
 gistrorū salubē imp'ndatur. **S**icq; oīa
 agit scdm iustū. consilium ac sapien
 tiam suam. ut ratio dispensationis ex
 habeat. et electi ppli saluatio imscdit
 q' compleat

Tunc abiit salomon in asiongaber. **xxxv.**
 et in abilah' ad oram maris ru
 bri q' ē in terra edom. **M**isit aut ei h'ia
 p' manu' seruoꝝ suoꝝ nauel et nau
 tas quatuor maris. et abiit cū serui
 salomonis in ophir. tulerūq; inde q'
 dringenta. quinquaginta talenta ay
 ri et attulerunt ad regē salomonem.
Asiongaber fert' ē insula. haud p'cul
 ab abila. in rub' mari. u' classis iosa
 phat vi' tempestatis atita. **O**phir aut
 nom' puincie. ex ophir uno de poste
 ris eber nominata. ex cuius sturpe
 uementes a fluuio cofue usq; ad re
 gionem indie q' uocat' iberia habita
 se referunt ut iosephus narrat. **C**assē
 itaq; qm' fec' salomon in asiongaber.
 q' festinantes aut fortes. siue uirilit'
 imp'ntatur. u' aliam ēē puto qm' ecclia
 fidelium. q' in mari istius mundi po
 sita studium imp'ndit thesauꝝ sa
 pientie et scientie. opesq; uirtutū ac
 quirere. **U**bi sunt serui h'ia' nauitici
 et quatuor maris. cū seruis salomonis.
 dum gentiles sc'ari prudētia erudi
 ti. cum h'is qui in lege moy'si p'ca sūt
 in unitate fidi sociant'. **H**os q' salo
 mon nō in ophir q' imp'ntat' infirmā
 mitat ut sumptū inde aurū ad se
 deferant. cum in uilitate littere. sen
 sum p'ciosum uibet querere. et sic ac
 cepta sūma q'dringentorū quinquā
 ginta. talentorū auri ad regē defert'.
 cum sensum p'ciosum historie. alle
 gorie. tropologie. atq; anagogen. in

diu. aus l'bs p g'ant sps sci inueniunt
et eum sapienter et consilio diuino as
scribitur d' d' d' **R**egina q' saba
cu' audisset fama salomonis uenit ut
temptaret eu' euangelizans in ierlm' cu'
magis opib' et camelis qui portabant
aromata. et auri plurimum gemmasq'
preciosas. **S**aba est ciuitas regalis e
thiopia qm' iosephus acambise rege
merwen cognominata et sororis uo
cabulo refert **R**egina aut' austri q'
a finib' extremis excitata ueniens.
salomonis audire sapientia concupi
uit. iam tunc uentura de gentib' ecclia
desiderante xpm figurabat q' iuxta p
phetiam cum uniuersa uarietate i uel
tutu deaurato. et ppli sui et patrie do
mus oblita curtebat barbara gente
n' animo. **Q**ue in ap'ro p'egna fuit. s' i
occulto sc'oz fieri cuius optabat **U**n
n' solum celesti p'mo resurrectionis be
ata. s' etiam potestate ap'lica de iudis ad
ulteris iudicandis ipsius ore iudici
digna censet' quia xpm in salomone
mirata. uerū regine celestis affectum
imagine mystica ecclie p'ndenti im
pleuerat **Q**d aut' d'r hec mulier regina
eē saba p' ipsius nominis significan
tiam. conuisionis sue exprimit uirtutē
Saba enim conuisionis uel captiuitas int'
p'tatur quia ueracit' ad fidē xpi con
u'isa. ad eius captiuitatis sortem me
ruit p'ane de quo scriptum ē ascendit
in altam. captiua duxit captiuitatem.
dedit dona hominib'. **N**ec in came

lis p'portabat a salomone aromata et
auri et gemmas preciosas. cui gentiles
ad xpi fidem adducebat totum d'ne
peccat' d' d' d' s' tam uigemo ac
studio florent' habilesq' dono diuino
ad p'cipiendū dispensantib' scis p'dica
torib' fulgorem sapientie. aromata bo
ne fame gemmasq' preciosas multipli
eum uirtutū quib' omnib' cultu cele
bri honorabat salomonē nr'm. immo
honorata ab eo maiore qm' sp'italis
munis ip'o t'buente p'cep'. **U**n post pau
ca in seq'ntib' scriptum est **R**ex salomō
dedit regine saba. cuncta q' uoluit et
q' postulauit. multa plura qm' obtule
rat ad eum. quia et in p'senti uita qm'
sps sci cum dono sapientie atq' uirtu
tum ei contulit. et in futuro in cōspec
tu gl'e sue uitam largiet' etnā. **C**umq'
uenisset ad salomonē. locuta ē ei q'cu
q' erant in corde suo. et exposuit ei
salomon omnia q' p'posuerat. nec quic
qm' fuit qd ei p'spicuū n' fecit. **S**erua
tatur ecclia a rege xpo discē uolens
omnia q' in corde suo cogitabat s' eē
saluba atq' necessaria. hoc ē fidi q' d'
ab eo uirtutem. scē religionis rectitudi
nem. et uite future beatitudinē. q' d'
in hoc mundo eius cultu p' omnia
fidelit' deseruire et in celesti regno ip
sius contemplationi etnāliti p'p'm
possi. **C**ui omnia que seure desiderabat
p' legis sui noticiam ac sps sci grām
manifesta facebat. nec quicqm' ē qd n'
ei p'spicuū fecit. qd hic ex parte aliq'

... quodam modo quidam videre
 ... quidam bona credit
 ... propter tantum quododo u
 ... ad tunc et ce quod sic
 ... De eius agna is p
 ... me ipa ... rris metigio p c uscipu
 ... ad patrem li quif au Pat u te mi
 ... te n cognouit ego aut te cog iou
 ... ce hii agnouit quia tu me misisti
 ... et notam feci eis nom tuu et notu
 ... fatiam ut dilectio qua dilexisti me
 ... in ipsis sit et ego in ipsis **Q**uod p qm in
 ... dit sapientia salomonis et domi q
 ... edificauerat n n cibaria in se et et ha
 ... bitacula ser uoy et officia ministror
 ... eius et uestimenta eoy et uictimas q
 ... immolabat in domo dnu n erat p stu
 ... pore ultra in ea sps. **D**ixitq ad regem
 ... Verus sermo qm audieram in tra
 ... mea de uirtutib et sapientia tua
 ... Non credebam narranti donec ipa
 ... uenisset et uidissent oculi mi et p
 ... bassent uir medietatem in sapientie
 ... tue fuisse narrata. **V**icisti fama uir
 ... tuitus. **B**eati uiri tui et beati ser
 ... u tui hu qui assistunt coram te omi
 ... tempore et audiunt sapientia tuam
 ... **S**it dominus ds tuus bndictus qui
 ... uoluit te ordinare sup tronum suum
 ... regem dnu di tui. **H**ec quide uerba
 ... bene conueniunt scē ecclie q auditis
 ... miraculis xpi puocata e ad qrendu
 ... eum. **S**i p qua ad ipm puenit p bay
 ... asimi et fidem. confidatis scē scē pte
 ... testimoniis diuinitate ei potencia

... parri et id bar ut ee or me
 ... i amta de o ... e i compa
 ... e pax qe. **V**it e a unmirando
 ... in laudem eius unmpo ducit beati
 ... uiri et beati serua au qui stant ce
 ... rano a dny et audiunt sapientiam
 ... tu et cetia. **D**us q similia et psalmi
 ... ta in desidio regni celestis exardescen
 ... et psona toy ptulit dicens qm ama
 ... bilia sunt tabnacula tua dne uirtu
 ... tum concupiuit et defecit anima
 ... mea in ata domum cor meum et caro
 ... mea exultauerunt in dnm uiuū. **E**t
 ... paulo p beati qui habitant in domo
 ... tua dne in selm scē laudabunt te
 ... **I**lli g beati et uere beati sūt. quoy rex
 ... e xpc et qui etna uisioe eius pfrui
 ... merentur et glam ei qm hē cum pa
 ... tre et spū scō conspice et sapientiam
 ... p qm ipē mundis corde dignat se os
 ... tendere ppetualit pcipe letantur. **S**ic
 ... q pbabunt uerum ee hoc qd scēptū
 ... est quia nec oculus uidit nec auris
 ... audiuit n in cor hominis ascendit
 ... q pparauit ds diligentibus se. **xxvi.**
Sed et serui huam cum seruis sa
 ... lomoni attulerunt aurū de ofir
 ... et ligna tina et gemmas p ciosissimā
 ... de quib fec rex de lignis scilic thi
 ... nis gclus in domo domini et i do
 ... mo regia cytharis q et psaltia can
 ... tonib. **N**umquā uisa sunt in terra
 ... uida ligna talia. **H**inc in lib regū
 ... ita scēptum e fecit rex salomō de lig
 ... nis thinis fulc domi dnu et domus

.xxv

cytharas lirasque cantonibus. **18**
sunt allata hinccentia ligna et na-
teq; unta in presentem diem. De q; iose-
phas ita narrat. Eodem uero tempore de-
lati sunt regi a terra q; uocat aurea la-
pides preciosi et ligna pinea. quibus u-
sus est ad fortitudinem templi domo-
rumque regalium et ad instrumenta musicorum.
fecitque et eis cytharas et nablaued di-
cerent ymnium deo leuite. **O**mnium uero re-
rum q; fuerunt quecumque tempore regi dela-
ta. ea q; illo die deuecta sunt. magni-
tudinem et pulchritudinem precelebant.
Nullus ergo arbitretur quia ligna pinea
q; nunc propter precia uendentium sic ap-
pellentur. illis uicina sunt. **A**lla siqui-
dem uisione rotunda q; pinea sunt.
sunt multo candidiora. et ualde fulgen-
tia. **H**oc autem dixi ut nullus natura
uere pinus ignoraret. **B**ene autem dicitur
quod rex salomon de lignis preciosis mi-
nistris fecit fulcra siue gradus domus domini
et domus regie. et cytharas lirasque can-
tonibus. quia conditor noster ligna preciosa.
hoc est doctores sanctos. quorum uirorum fidei
numquam arefcit nec folia uirorum deci-
dunt. s; qui fructum bonorum operum
reddunt temporibus suis ad munus domus
domini et domus regie. hoc est ad con-
firmationem ecclesie sue ponit ut eorum
undique uallata doctrinis. atque exem-
plis. ruinam errorum et scelerum non sen-
tiant. **T**alesque uiri uirum qui cythare et
lira ad laudandum dominum fabricati di-
cuntur quia omnia quecumque fecerunt

... et laudare dominum. **19**
... spera corde. **P**u...
... agerit... **D**e quibus et p...
... **S**...
... tota die et
... nocte non taceb...
... **S**...
... rebarur salomoni per annos singulos sex-
... centa sexaginta sex talenta auri. excep-
... ta et summa. quoniam legati d...
... tum et negotiatores afferre consue-
... rant omnibusque reges arabie et sarrapen-
... rum qui comportabant aurum et argen-
... tum salomoni. **Q**uid autem significat
... pondus auri quod salomoni deferrebarur.
... secundum senarium numerum quantitate augmentati.
... non perfectionem bonorum que regi nostro a no-
... bis deferenda sunt. **I**n sexaginta uero
... denarii multiplicatio per senarium ex-
... stat et in sexcentis centenarii itidem
... per senarium apparet multiplicatio. **D**e
... narius mandatorum significat perfectio-
... nem et centenarius eterne beatitudinis
... remunerationem. **U**alde enim desiderat
... rex noster nostram perfectionem. ut habeat
... quod perfecta mercede remuneret. **U**nde
... ipsa ueritas in euangelio discipulis
... suis ait. **E**stote perfecti quia et pater uoster
... celestis perfectus est. et ad scribam me
... rogantem de eterne uite acquisitione
... respondit dicens. si uis ad uitam in-
... gradi. serua mandata. **E**t per pauca
... si uis inquit perfectus esse uade uende

omnia q̄ habet et da paupib⁹ et habe
 bit thesaurū in celo. et ueni seq̄re me.
 Ad ap̄los aut ita ait. **A**ui dico uob⁹.
 qd̄ uos qui secuti estis me in regne
 ratorū eū sedetis filii hominis in se
 de maiestatis sue. sedebitis et uos sup
 sedes. xii. iudicantes. xii. trib⁹. isrl. **E**t oīs
 qui reliquerit ul' fratres. aut sorores. aut
 patrem. aut matrē. aut uxorē. aut fi
 lios. aut aḡs p̄t nom̄ meū. centuplū
 accipiet et uita et̄nam possidebit. **O**f
 fert salomoni diuise gentes. ac negocia
 tores. om̄s reges arabie. et satrape ter
 rariū aurū atq; argentū. quia unaq; q;
 gens. et unaq; p̄sona certat p̄ uirib⁹.
 pacifico nō deferre munus recte fidi
 sensul puritatem. plenitudinē sacre
 confessionis. atq; nitore eloquentie. cū
 concordia ^{bonae} op̄um. eiusq; seruitio studet
 se om̄i tempore mancipare. **U**n̄ i psal
 terio de eo scriptum ē. reges tharsis et
 insule munā offerent. reges arabū et
 saba dona adducent. **E**t adorabūt eū
 om̄s reges t̄re. om̄s gentes seruiēt ei.

Fecit ḡ rex salomon ducentas hastas .xx.
 aureas. de summa sexcentoy aure .vii.
 oz. qui in hastis singulis expendebā.
 aut trecenta q̄q; scuta aurea trecentoy
 auroy. quib⁹ tegebant scuta singu
 la. posuitq; ea rex in armam̄tario qd̄
 erat consitium uemore. **D**e hoc in re
 gum ita scriptum ē. fecit q; rex ducenta
 scuta de auro puro. sexcentos aut si
 clos dedit in lammas scuta unius. et
 trecentas peltas ex auro p̄bato. **T**redec

em̄. nūc auri. unam peltā uetiebāt.
Posuitq; ea rex in domo silue lybani.
Scuta ḡ simul et haste auree. quib⁹
 utebant. sicut in sequitib⁹. ostendit
 duces qui excubabant ante hostiū
 domū. quā significat n̄ armaturam
 spiritalē. quā hnt̄ p̄dicatores sc̄i qui
 custodiunt domū d̄i. et excubant ad
 ostium ei⁹. ut callidis insidiatorib⁹ int̄
 cludant aditum. ne decipiant inocē
 tes. **D**e quib⁹. in cantico canticoy scrip
 tum ē. **R**ectulū salomonis. lx. fortes
 ambiunt et fortissimi isrl. om̄s tenē
 tes gladios. et ad bella doctissimi. q̄a
 et p̄sentis ecclie quietē ac pacē p̄dica
 tores sc̄i cont̄ hereticoy tuent̄ incur
 sus. et in̄nam celestis pat̄e requiē p̄fer
 tores quiq; fixa intencōe speculant.
Bene aut̄ iterando adiungit. et fortis
 sumis isrl. **I**srl. quippe. uir uiden̄ d̄m
 int̄p̄tat. **O**m̄s quidē qui ad diuine ui
 sionis gaudia tendunt. recte isrl. no
 mine censent̄. **S**. fortissimi inquit
 in eis sunt. utiq; illi. qui siue celestis
 dono speculationis sublimant̄. seu p̄
 dicationis ministriū recte pagendū
 suscipiunt. **Q**ui et apte sexagenario
 sunt num̄o designati. quia tales in
 mirū denariū eterne retributionis
 p̄ p̄fectiōe bone op̄ationis expectant.
Om̄s tenentes gladios. de quib⁹. dic̄
 apl̄s. et galeam salutis assumite. et
 gladium sp̄s. qd̄ ē s̄bum d̄i. **A**d il
 la bella doctissimi. de quib⁹. idē am
 monet dicens. induite uos armatura

di: ut possit ita et aduersus insidias di-
aboli: quia non est nobis utilitatio aduersus
carnem et sanguinem: sed aduersus principes
et potestates et cetera. Et recte doctrinam
magna bellandi arte indi-
gent qui in carne conclusi in terra po-
siti contra spiritualia nequiter in celestibus
certant. Magna arte immo magna
di gratia indigent cum contra archange-
lum tot milibus annorum ad bella exerci-
tatum carnis fragilitas pugnat. Rec-
te ergo ducente haste de summa sexcen-
torum aureorum siue siclorum ut in regum
habent facte sunt quia patres utriusque tes-
tamenti doctrina et operatione perfecti esse
noscuntur cum quicquid sermone docuerit
bonis exemplis probant. Nec non et tre-
centa scuta quorum singula trecenti au-
rei uestiebant perfectam fidem eorum signi-
ficant quoniam in sancte trinitatis confessione
habebant. Bene ergo custodes domus dei
bastas et scuta aurea portant quia sancti
predicatores qui sunt ecclesie sancte custodes
claritate supernae sapientie splendunt
et uerborum iaculis inimicos confodiunt
et scuto sacre fidei tela nequissimi re-
pellentes ignea extinguunt. Quod autem sub-
iungitur posuit ea in armamentario quod
erat consuetum nemore apte huic myste-
rio congruit. Armamentarium ergo in quo
conduntur arma spiritualia sancta est ecclesia in
qua diuise species uirtutum ac doctrinarum
seruantur quibus fideles bene muniti pre-
gunt et hostes uniuersi fortiter expug-
nant. Hoc armamentarium dei consuetum

est nemore quia diuise hominum personae
et uariarum gentium nationibus. In eo
girgace atque ibidem per tulerunt archa-
cam sunt consueuerunt ad decorem ueluti ipsi
us ecclesie et ad uelutias manifestandas
regis celestis. **F**ecit ergo rex solium eburne-
um grande et uestiuit illud auro pu-
rissimo sexque gradus quibus ascendeba-
t ad solum et scabellum aureum et
brachiola duo alterutroque et duos le-
ones stantes iuxta brachiola: et alio-
rum leuinculos stantes super sex gradus
ex utraque parte. Non fuit tale solum
in uniuersis regibus. **S**olum ergo quod rex
salomon fecit bene ecclesia sancta intelligit
in qua pacificus noster regnans iudicia
sua facere dinoscitur quia anima uultu se-
des est sapientie. Et bene de eburne illud
factum esse memoratur quod non ad solas diu-
tias intelligamus aptatum: sed quoniam ele-
fantis cuius hec ossa sunt minime casti-
tatis asserit qui inter quadrupedia et
sensu plurimum ualeat et temperantem
est femine sue et coniuge secunda non inter.
Hoc pudicis animabus decet aptatum
est quod ille ebur fuisse noscunt quod per ca-
ritatem christi domini precepta secute sunt.
Hanc uestiuit auro filio nuntius quia
splendorem glorie sue in ea clarescere fecit
cum per signa et miracula maiestatis
sue potentiam ostendit. Habebat autem
tronus iste sex gradus. Quid plena-
rum numerum non bonorum operum perfecti-
o designat. **S**ed diebus perfectio dei mundi
ornatum et septimo requieuit ab

ph'ent. **S**iquidē et senari' p'm est
 un' qui sint p'rib' p'fect: s'ē di
 uolent. **H**ab' et en' medietatē m'it' am
 parē. u. p'ram. **I**nu' ū duo et tres.
 s'et sunt. **I**g' qui' et sex etatib' mū
 dre constar. in quib' licet op'ri. quis
 q's ad celestē patriam p'uenir' deside
 ret tom' op'ibus ascendē festinet' q'a
 n' homis ac'ibus ascendat' illuc minime
 p'uenit'. **Q**o aut' d'r scabellum aureū
 eē r' solio: scabellū aureū possumus
 intelligē scōs ac religiofos homines
 et uirtutū fulgore splendētē. in quū
 cordib' diuina dignat' inhabitare ma
 iestas. **U**n' d'n's p' p'ham dixit. **S**up q'
 requiescit sp's n'is. n' sup humilem et
 quiescunt' et tremētē sermones meos.
De q' et ip'a uitas in euanglio ait. **S**i
 q's diligit me sermonē meū seruabit'.
 et pat' n'is diliget eū. et ad eū uenie
 mus. et mansionē apud eū faciemus.
Sue illi possunt scabelli nomine no
 tari. qui infirmi sunt in corpe. x'pi.
 hoc ē penitentes. qui de peccatis sui
 ueracit' penitendo student grām qm
 peccando amiserūt. pie laborando re
 empare. **S**eu illi scabelli uocantur.
 qui nouissimi iuxta finem mundi
 ad fidem x'pi conuertunt'. **Q**ui tam au
 rei s'ē. quia igne p'secutionū ac t'bu
 lationū q's an'x'pi serucia illo intē
 pore auctura ē examinati. p' pacienci
 am p'batissimi inueniunt'. **E**t brachi
 ola duo alt'it'ecus. **I**n regum q' ita
 sc'ptum ē. **E**t due manus hinc atq' ind'

edi' tenent'. **Q**uid g' duo brachiola
 suas lae man' tenent' et seculē salomo
 nis significat'. n' solacia diuine gr'e q'
 r' i' eccū m' ad celeste regnū p'rehē.
Et apte hec p' binariū numerū desc'p
 ta sunt quia in utiq' t'ranito hoc p'
 dicat' hoc maxime comū d'r quia
 n' p' diuinū adiutorū. aliquid boni
 p'fici possit. **U**n' ip'a uitas dicit' sine me
 nichil potestis facē. **E**t duo leones sta
 bant iuxta brachiola. **Q**uid p' leo
 nes n' patet utiq' testamta figurā
 t'. qui p' fortitudinē animi ex' et a
 liis dominari bene didicerūt. **D**uo g'
 leones iuxta manus stabant. quia in
 lege et in euangelio s'c'i pat' quicq'
 boni fecerūt n' sibi s' dō deputauerūt.
Un' et psalmista dicit'. **N**on nob' d'n'e n'
 nobis. s' nomini tuo da gl'am' sup
 misericordiam tuā et ueritatē tuā. **E**t apl's.
 grā d'i inquit sum. id q'd sum. **E**t itē.
 qui gl'at' in d'no gl'at'. **E**t x' leuinculi
 stant' sup sex gradus. hinc atq' inde.
Quid p' x' leuinculos. n' p'dicatorū or
 do qui aplicam doctrinā sequit' sig
 nificatur'. **H**u' g' sup sex g'dus hinc
 atq' itant'. quia bonoz opum gress'
 hinc atq' inde suis doctus atq' ex
 emplis munire certant'. ne p'uis la
 bor bene incipientū in opando ua
 cillet'. s' rectitudinē in p'gressu uir
 tutum fortit' conseruet'. **Q**o aut' sub
 dicitur. n' ē factum tale solū in uni
 uersis regnis. apte sc'e ecclie conue
 nit de qua sc'ptum ē fortitudo et

decor indumentū eius. et ridebit in die
nouissimo. Surrexerūt filii ei. et beatis-
simam p̄dicauerūt. iur ei. et laudabit
eam. Multe filie congregauerūt diuitias.
tu sup̄gressa et uniuersas. Sequit̄. Om-
nia quoq; uasa conuiuii regis erant
aurea. et uasa domus salt̄ lybani et
auro purissimo. Argentū enī in die-
bus illis p̄ nichilo reputabat̄. Hinc ī
regum ita scriptum ē. S. et omnia uasa
de quib; potabat rex salomon erant
aurea. et uniuersa sup̄pellex dom̄ salt̄
lybani. de auro purissimo. Non erat
argentū nec alicui p̄ci putabat̄ in
diebus salomonis. Omnia uasa q̄ paci-
fici n̄ri ministio fungunt̄ aurea sūt.
quia om̄s anime sc̄oz q̄ sūt uasa di.
ut uoluntati deseruiant diuine splē-
dore sapientie et dilectionis nitente.
continent potū aq̄ uiuē. et fiet in eis
fons aq̄ salientis in uitā et̄nam. Nec
alicuius p̄ci argentū putabat̄ in di-
eb; salomonis. quia sc̄dm aplm. n̄ ē
in sermone regnū di s; in uirtute. et
p̄dicatio euangelii n̄ in p̄suasibilib;
humane sapientie. ūbis consistit s;
in ostensione sp̄s et uirtutis. ut fides
n̄ra n̄ sit in sapientia hominū. s; in
uirtute di. Vñ ip̄a uitas ait. Non oīs
qui dicit in dñe dñe intrabit in reg-
nū celoz. s; qui facit uoluntatē patri-
 mei qui in celis est. ip̄e intrabit ī reg-
nū celoz. Et itē. qui soluit unū de
mandatis istis. et docuit sic hominē. ^{xx} ^{viii}
minimū uocabit̄ in regno celoz. Qui

aut̄ fecerit et docuerit. hic magnus
uocabit̄ in regno celoz. Siquid̄. nauē
regis ibant in charis. cū seruis huius
seinel in annis tribus. et deferabant in
de aurū et argentū. et ebur. et symma.
et pauos. Quid ē qd̄ serui salomonis
cum seruis hyiam ibant in charis se-
mel in annis tribus. et deferabant inde
aurū. et argentū. et ebur. n̄ qd̄ rede-
tor ap̄tos et doctores euangelii de po-
pulo iudaico cum illis p̄dicatorib; q̄s
de plebe gentiū elegit. trina confessi-
one s; una fide mitat̄ in mundum.
ut inde ei deferant̄ in credentiū p̄sonā
aurū sapientie. argentū eloquentie.
ū ebur castitatis. afferant̄ simul et si-
mmas et pauos. Simma enī ingeniosū ē
animal. et hominis in quibdam imita-
t̄ actus. Qd̄ n̄ inconuenient̄ philoso-
phoz p̄sonē p̄ figurā aptat̄. qui ratio-
nabiles uere sapientie aliquando imita-
tur. et in disciplina sua moralis uite
differēt actus. Non cū p̄ p̄dicatoz sollec-
ciam ad fidē. xpi conuertant̄. ḡm̄ inui-
uero erunt pacifico. Similit̄ et pauo-
nes qui uarietate color. qm̄ in penni-
ostendunt. illos possūt significare. qui
ob laudē humanā species uariarum
uirtutū in superficie ostendūt. S; hui-
cū doctoz studio unū p̄ fidē reforma-
ti. eas solius di amore gerere discunt̄.
tē iā et̄ni regis deliens p̄ oīa apti sūt
Magnificat̄ ē ḡ salomon sup̄ om̄s
reges t̄re p̄ diuitis et gl̄a. om̄sq;
reges t̄rarū. desiderabant̄ facie uidere

Salomonis. ut audirent sapientiam quam
 dederat deus in corde eius. et deferrebant
 ei munera. et cetera. **B**ene ergo dictum est quod
 magnificatus sit rex super omnes reges terre.
 quia pacificus noster super omnem celsitudinem
 sanctorum qui uere reges dicuntur exaltantur
 et nullus ei coequari potest quam quis in
 nubibus equabitur domino. aut quis simi-
 lis erit ei nisi filios dei. **D**eus qui glorifi-
 cat in consilio sanctorum. magnus et metuendus
 super omnes qui in circuitu eius sunt.
 Et item. magnus dominus noster. et magna uir-
 tus eius. et sapientie eius non est numerus.
In et iohannis dicitur. Et uidi gloriam eius. gloriam
 quasi unigeniti a patre. plenum gratia et ue-
 ritate. Et uniuersa terra desiderat uidere
 uultum regis nostri. quia uniuersa ecclesia
 sanctorum hoc solummodo appetit. ut ad con-
 spectum glorie eius perueniat. cui per prophetam
 dicitur. dicitur cor meum. quasi uultum tuum
 uultum tuum domine requiram. Et alibi. sic
 cervus inquit desiderat ad fontes a-
 quarum. ita desiderat anima mea ad te
 deus. Et singuli deferunt ei munera. dum un-
 quisque secundum id quod uires sibi suspiciunt.
 in uerbo seu factis obsequium student pre-
 stare deo. **H**abuit quoque salomon quadragin-
 ta milia equorum in stabulis. et currum.
 equitumque. et milia. constituitque eos in
 urbibus quadraginta et non erat rex iherusalem.
Quid per quadragenarium numerum. non
 tempora legis preterite designantur. Quia et
 moyses illam accipiturus. et diebus ieiun-
 auit. et populus israeliticus qui per eam in-
 struebatur. et annis in heremo mansit.

Denarius si numerus presentis temporis significat.
 in qua apostolica doctrina noui testamenti po-
 pulum nutrit. Bene ergo per quadragenarium
 numerum equi salomonis numerantur
 in stabulis collocati. quia duricia le-
 gis ueteris constructa atque coarctata fue-
 rat insolentia populi propheta. **D**uodenarius
 uero numerus presentis temporis significat.
 in qua apostolica auctoritas presidendo populis
 gentium doctrina noui testamenti nutrit.
Qui constituti erant in urbibus quadragi-
 rum. hoc est in custodia disciplinarum.
 et non erat rex in iherusalem. in uisione uide-
 licet pacis. **D**istantie locorum. discretionem
 ostendunt perfectum. Sicut enim qui
 in urbibus quadraginta constituti erant
 illos significant qui diuisis disciplinis
 ecclesie subditi per magistris spirituales ad
 uere religionis conseruantiam erudiuntur.
 ita illi qui iam eruditi omni doctrina
 uirtutum habiles sunt usui regis celestis
 presentiam ueri pacifici et ueritatis
 habere merentur. de quibus scriptum est.
 currus domini milibus. multiplex milia le-
 tantium dominus in illis. Et alibi. quam
 ascendens ascendet super equos tuos. et
 equitatus tuus sanitas. **C**ursus equi-
 tatus figura etiam iuxta litteram in
 domino monstrata est. cum ierosolimam te-
 dens sedebat asino. conuenientibus tibi
 qui antecedebant et qui sequebantur. et qui ob-
 uiam ueniebant. osanna benedictus
 qui uenit in nomine domini. **I**n quo equi-
 tatione sanitas resonabat. quia nimi-
 rum illorum ueritate spiritale signabat qui

d. d. duce p aplos ad eum q sur su est
ierlm q e mar omnium nrm. uident
regna ducunt. **E**t ut etiam potestate
sup cunctos reges a fluuio eufiate
usq; ad tra philistinoy. et usq; ad t
minos egypti. **S**criptum e de ueri sa
lomonis. hoc e pacifici nri regno et
dominatione in psalms u dicit. domi
nabit a mari usq; ad mare. et a flumi
ne usq; ad terminos orbis. **I**stud aut
ad salomonem filium dauid omnino
dis n pot pte. qui tantu ingente
uda rex fuisse cognoscit. **M**are enim
oceanu debemus adire. qui aream
totius tre sic quida dicunt limbo
suo cumactis includit. **N**am si ma
ria ista nra uelis intelligere. totius
mundi ambitu. que uetus iste signu
ficat n pualebit adire. **S**equitur et
a flumine usq; ad terminos orbis terre.
Pule quide breuitas. s ingentia nob
saemta pfudit. **A** flumine a iordane
dic. unde p totu orbem terru. saluber
rime regula sac baptismatis emanat.
Dominat g rex nri sup cunctos reges.
hoc e sup uniuersos qui recte regimini
exercent potestate a fluuio eufiaten.
qui incptat frugifer siue crescent. us
q; ad tra philistinoy. id e dupliciter
cadentiu. phylistinim enim incpta
e ruina duplex. cum p ablutionem
peccatorum ab inchoatione sui in iordane
baptismatis usq; ad conuersione omniu
gentiu ad fidem. eius redundat gra
postestatis. ut u defluxus fuit car

nelu in desidiu. u stabiliat geru uir
tutum. et u tam idolata qm etiam see
lesta conuersione duplex ploy fuit ru
ina. u i p confessionem recte fide. ac
cultum uere pietatis. ad celeste regnu
fidelium exiit uita. **P**erangit etia
potestas eius usq; ad terminos egypti.
hoc e usq; ad tenebras nites infidelu.
qs ab errore conuertens. lumine sue re
plet fide. **U**nde e qd conseqnt sup me
morato istu ppha annexa dicent. co
ram illo pcedent ethiopes et inimici
eius tram lingent. **E**thiopes. peccatores
plos debemus adire. **N**am sic illi
terrimo corio uestiunt. ita anime de
linguentiu scelum obscuritate tene
biant. **E**rgo isti ethiopes qui sunt pec
catores ante illum pcedunt. qudo se
penitentie humilitate psumunt. adie
cit. et inimici eius tram lingent. **A**llos
quib; e diu miseratioe parcendu conti
ipso dix pcedere. isti aut iudi pma
ces inimici nominantur. qui in sua
obstinatione mansuri sunt. **Q**ue g
illis e pena. **T**erra lingent id e tra
sapiunt hoc eni sapit uniuers; qd
lingit. quib; in modu serpntis. hum
e esca penalis. **H**oc ad humilitatem
ipsius iuste dicimus referendu. qm
qui xpm dnm crede nolunt. tali ul
tione dampnati snt. **T**antaq; copiam
pbiuit argenti in ierlm qm lapidu. et
cedroy tantam multitudinem uelut
sicomoy q gignunt in campetrib.
Quid p lapides. n duricia. et insensibi

litas gentium exprimit. Et quid per argenti
 non in uirtute eloquentie et iocunditas
 doctrine ecclesiastice designat. Quid uero per
 cedrus in sublimitate et odor uirtutum. Et
 quid per siccomoros in uilitate et infruc-
 tuositate infidelium insinuat. Prebuit
 ergo ueritas salomon in iusticia ierusalem tan-
 tam copiam argenti quasi lapidum cuius cor-
 da gentium que ad intellectum omnipoten-
 tis dei mensibilia fiere et lapides per
 numerum coluere ad meditationem le-
 gis dei et ad predicationem euangelii con-
 uerteret. Nec inuicem lapidum nomine
 gentes significare sunt que lapides colu-
 uerunt quia scriptum est similes illis fiunt
 qui faciunt ea. et omnes qui confidunt
 in eis. De quibus in uirtutibus lapidibus iohannes
 baptista in euangelio ait potens est deus
 de lapidibus istis suscitare filios abrahe.
 filii abrahe de lapidibus suscitati sunt
 quia cui dura corda gentium in abra-
 he semine crediderunt ei filii facti sunt
 cuius semini sunt unita. Unde et eor-
 dem gentibus per egyptum predicatore dicitur si
 autem uos christi ergo abrahe semini estis. et se-
 cundum promissionem heredes. Similiter pa-
 tristicus ueritas in ierusalem prebuit cedrorum tan-
 tam multitudinem uelut siccomoros steri-
 litatem gentium quia qui in uana appe-
 tentes in alium se erigere non ualebant
 ad fecunditatem bonorum operum. et celsi-
 tudinem peruenire uirtutum. Diximus supra
 et nunc eadem commemorando repetimus.
 quia cedrus arbor est inuisibilis nature.
 odoris iocundi. aspectus nitidi. ser-

pentel accensa indore fugans ac
 mens. Que uniuersa perfectis quibusque
 ueniunt quorum insuperabilis est patien-
 tia. fama uirtutum et inuicta presentia
 cunctis gratissima bonis. auctoritas
 ad reuincendos confutandosque eos
 qui ueritati resistunt constantissima.
 qui et in hac uita et in futura singula-
 ri pre ceteris sanctis eminentia fulgent.

xxxviii

Reliqua uero opum salomonis per
 et nouissimorum septa sunt in uirtu-
 natrau prophete et in libris abie filonia
 in uisione que iaddo uidentis contra iero-
 boam filium nabach. Regnabat autem
 salomon in ierusalem super omnem israhel
 annis dormiuitque cum patribus suis et
 sepelietur eum in ciuitate dauid. Quod
 dicit scriptura opera per salomonem ea de-
 monstrat opera que gessit ante quam priuari
 caret ut fuerit edificatio templi. et obla-
 tionum uarietas. et cetera facta eius. que
 iusticiam signationem habuit. ut supra osten-
 dimus. Nouissima autem ea dicitur opera que
 gessit postquam transgressus est legem dei. du-
 cent alienigenas uxores que eum ad uo-
 latam usque perduxerunt. De his ergo operibus
 salomonis quid dicam que uehementer
 arguit scriptura sancta atque condempnat.
 nichilque de penitencia eius. uel in eum
 indulgentia dei omnino commemorat.
 licet ebrei auctorem librum ecclesiasten
 in penitencia sua illum contempsisse.
 Nec presus occurrit. quid saltem in al-
 legoria significet hec deflexio submersio.
 non forte dicat quis mulieres alienige

nas q̄ru amore exarserat significare eo
dial electas ex gentib. Poss: hoc for
tasle n̄ al surde intelligi: si ille p̄t sa
lomone desererent dōs suos. et colerēt
dñm eus. Cū n̄ ip̄e p̄t illas offendit
dñm iurū. et coluit dōs earū. n̄ ē quid i
de boni connectari possit: nec tam nich
arbitror significare s̄ malum. sic de
uxore filiiq; lothi diximus. Apparet
enim in p̄sona salomonis mira excellē
tia. et mira submersio. Qd̄ ḡ i illo dñi
sis tempib; extitit. p̄us bonū et postū
malum: hoc in ecclia in isto adhuc seclō
simul in uno tempore ostendit. Nā bo
na illius bonos ecclie: mala aut̄ illius
malos ecclie significare puto. Tamq̄m
in unitate illius aree. sic et in illo uno
homine bonos in granis. malos in pa
leis: aut in unitate unius segetis. bo
nos in tritico. malos in zizaniis accipim.

*Explicit liber tertius
Incipit quartus.*

R o f e d u s est aut̄
roboam in siebem: il
luc enim cuncti isrl̄
conuenerat. ut consti
tuerent eum regē. Qd̄ cū audiss; ie
roboam filius nabath qui erat in
egyptō. fugerat quippe illuc. ante
salomonē. statim reuēsi ē. Vocauē
rūq; eū. et uenit cū uniuerso isrl̄.
Et locuta sūt ad roboam dicentes.
Pac̄ tuus durissimo nos iugo comp̄ssit.
tu leuora iuga patre tuo. qui nobis
guem imposuit seruitutē. et paululū

de onere subleua ut seruam; ē. Qu
ait. Post tres dies reuētimini ad me. Et
q; abissi p̄ls. iunūt consiliū cū senib;
qui steterant corā patre ei' salomone
dum adhuc uiuerec dicent. Quid da
tis consiliū ut respondeā p̄lō. Qui dix
erunt ei. Si placueris p̄lō huic. et le
uieris eos ūbis clemētib;. seruiuent
om̄i tempore. At ille reliquit consiliū
senū. et cum iuuenib; tractare cepit.
qui cū eo iuncti fuerant. et erant in co
munitate illius. et cetera. **S** enes illos qui
steterant corā salomone patre roboam.
estimant hebrei eē banaiam filiū iora
de. et iachel filium acomoni. q̄ alio no
mine ebila uocabat̄ quorū consilio re
licto roboam cū iuuenib; tractare ce
pit. hoc ē adurā qui in sequētib; lapi
dat̄ describit̄. et eius similib; q̄ra stu
lacia sensus. se p̄dit in consilio plato.
Iuuenē aut̄ n̄ semp iuxta etatem sep
tura nominat. s̄ iuxta instabilitatē
animi. Non enim fuit roboam eo tem
pore iuuenis etate. q̄a q̄dragesimo p̄
mo anno etatis sue regnare cepit. s̄
sensu fuit brutus. Multice aut̄ roboam
filius salomonis. qui uali seniorū con
silio relicto. adolescentiū consiliū se
cutus ē. licet de domo dauid fuit tam
in uia eius n̄ ḡliebat̄. fec̄ enim iudas
scriptura regum attestante in illis die
bus malū corā dñō. et irritauerit eum
sup̄ omnib; q̄ fecerant patres eorū in
peccatis quā peccauerunt. Edificauerit
aut̄ et ip̄i s̄ aras et statuas. et luu

sup omnē collem excelsū. et sup om-
 nē arbore frondosam. s; et effrenata
 fuerūt mīra. fecerūt q; omīs abhominā-
 tiones gentiū. q̄s actūt dñs ante faci-
 em filiorū isrl. Significat ḡ malos re-
 gēs in ecclia. qui tēnis cupiditatib;
 dediti. negligunt curā habere subdi-
 torū. et delectantes gaudent in multa-
 tudine s; obsequiū. nec tam condig-
 nam sollicitudinē hnt s; commissorū.
Interpretat aut roboam latitudo ppli. Et
 bñ latitudo ppli nominari possē qui
 latam et spaciolam uia gradientes p̄q;
 multa uadūt ad mortē. angustam uia
 q; paucorū ē et ad etnā uitam ducit
 ingū detrectant. relictoq; scōy patrū
 consilio. quoy dicta et exempla. ac cel-
 situdinē tendunt p̄fectionis. eligunt
 inueni obtempere p̄cepta. hoc ē eorū
 qui inuenilib; desideris mancipati.
 laudib; iniquis et adulationib; eos ḡ
 nant. Et sic i eis qd p̄ p̄ham dī. quali
 ppli. talis et sacerdos. Omīs enī a minimo
 usq; ad maximū auaricie studēt et
 ceteri oculi ducati p̄bites. in fouea p̄di-
 tionis parit cadunt. Quib; cōminat
 sapientia di dicēs. Ne t̄ t̄ra cuius rex
 puer est. et cuius p̄ncipes mane co-
 medit. Et e contrario de scōy pplō et re-
 ge eorū. xpo laudando subsequit̄ dicēs.
 Beata t̄ra cuius ē rex nobilis. et cui
 p̄ncipes uescunt̄ in tēpore suo. quia
 omnia q̄cumq; fecerūt p̄spabunt. **A**n-
 no aut quinto regni roboam. ascen-
 dit sesac rex egypti in ierlm. quia pec-

cauerūt dñō. cum mille ducentis cur-
 rit. et lx. milib; equitū. nec erat nu-
 merus uulgi qd uenerat cū eo egypto. li-
 bies scilicet et agodice. et ethiopes. Se-
 pitq; ciuitates munitissimas in iuda-
 et uenit in ierlm. Semeias aut p̄pha-
 ngissus ē ad roboam et p̄ncipes iuda
 qui congregati fuerant in ierlm. fugi-
 entes sesac. dixitq; ad eos. **H**ec dicit dñs.
 Vos reliquistis me. et ego reliqui uos i
 manu sesac. Constitutaq; principes isrl.
 et rex. dixerūt. **I**ustus ē dominus. Cuiq;
 uidiss; dominus qd humiliati eēt. fac-
 tus est sermo dñi ad semeiam dicēs.
Quia humiliati sūt. n̄ dispdam eos.
 daboq; eis paruillū auxiliū. et n̄ stilla-
 bit furor n̄s sup ierlm p̄ manū sesac.
Veruntamē seruent ei. ut sciat distan-
 tiam seruitutis mee. et seruitutis reg-
 ni t̄rarū. **R**ecessit itaq; sesac rex egypti
 ab ierlm. sublatis thesauris domū
 dī. et domus regis. omniaq; secū tu-
 lit. et clipeos aureos q̄s fecerat salomō.
 p̄ quib; fecit rex eneas. et tradidit illos
 p̄ncipib; scutariorū. qui custodiebant
 uestibulum palaci. **Q**uid ḡ p̄ figu-
 ram hoc insinuat. qd p̄t peccati ro-
 boam sesac rex egypti de domo dñi
 thesauros abstulit et thesauros regi-
 os. n̄ qd mali rectores p̄t negligenti-
 am suā regē egypti. hoc ē p̄ncipem.
 tenebrarū in ierlm. typicam. p̄uocāt
 in eccliam uidelicet s; commissam. u
 ipi ad tēp̄ dominari uident. **Q**ui
 thesauros domū dñi et thesauros re-

g. of abstrahit eū scientiā scārū scriptā
rion simū et opa uirtutū. ab incu-
tis et desidiolis abstrahit. **Sesac** g̃ by-
sus cilicū siue gaudium cilicū incpta-
tur. Et quia byssus subtilitatē āgrat.
cilicūm ū qd̃ de caprarū sētis confi-
cit peccata. quid melius in bysso cili-
cū quam ūsucia fraudis diabolice.
in p̃suasione peccatorū accipi potest.
Sesac enim ierosolimitanas opes au-
ferit cum diabolus qui callide decipit
et gaudet in multitudine peccatorū ec-
cliaſticos q̃sq; scientia sp̃itali et ope
uirtutū dep̃datur. eosq; qui uidebāt
in ecclia decori eē. spoliatos sc̃i in bā-
rathum p̃dicionis siue demergit. **Nec**
n̄ et illud qd̃ idem rex scuta aurea q̃
fecerat rex salomon abstulit. p̃ quib;
fē rex roboam scuta erit. et tradidit
ea in manu ducū scutariorū. ad eū
dē sensū respicit. **Salomon** enī scuta
aurea condens. custodib; domus siue
dedit. cum redemptor n̄r sp̃italē sci-
entiam p̃ duo testam̃ta doctorib; ecclie
ad tuendam plebem suā comm̃dauit.
Hanc antiquis hostis p̃ incuriā rec-
torū abstrahit. quia cū intenti s̃ reb;
t̃renis minus q; curant de celestib;
officio p̃stino et scientia. denudatos.
q̃si in domo p̃pa opib; spoliatos de-
reliquit. Deniq; tales cum se sensu
sp̃itali p̃uatos conspiciunt. p̃ eloq̃n-
tiam uerborū copiam q̃r̃. q̃t̃m̃ eorū
sonoritate. uelut scutorū ereorū. firmi-
tate. tutam̃ con̄ hostes p̃ subiectis

s̃ opponant. **S.** q̃nto et est uilior aurū
metal'o. tanto inferior ē uana eloq̃n-
tia uere sapientie fructu. **Uñ** p̃ quē-
dam sapientem de eloq̃ntia dī. **Ubi**
plurima ūba. ibi frequēter egestas. Et
in psalms ita legit̃. iur̃ linguosus n̄ di-
riget̃ sup̃ t̃ram. **Nam** de sapientia ita
scriptū est. **Sapientia** p̃ciosior ē cunctis
opib;. et omnia q̃ desiderant̃ hunc
n̄ ualent comparari. **Longitudo** die-
rū in dextera ei. in sinistra illius di-
uitie et gl̃a. **Qui** ū oportuna defen-
sionē ecclie exhibere uult con̄ hereti-
cos. et contra om̄s inimicos. sapientie
utiq; amuniculo hoc debet p̃fici-
ue eloq̃ntia aliquid ad hoc siue sa-
pientia p̃ficiat. imo plurimū nocet.
Opera ū roboam p̃ma et nouissima.
sc̃pta sūt in lib̃s semere p̃ph̃e. et ad-
do uidentis. et diligēt̃ exposita. **S.**
meias idē uates ē. qui sup̃ius roboam
et filios uida p̃ transg̃sionē et peccata
suis arguebat. et addo siue iaddo ip̃
se ē p̃phetes. qui ad arguendū ierobo-
am p̃ altari qd̃ fecerat a d̃no missus
ē in samariā. **Hic** et a leone occisus ē.
eo qd̃ con̄ p̃ceptū d̃ni a pseudo p̃pha
seductus. ibidem manducauit. **11**
Pugnauitq; aduersum se roboam et
ieroboam cunctis dieb;. **Et** dormi-
uit roboam cum pat̃b; suis sepulch̃;
ē in ciuitate dauid. et regnauit abia
filius ei. p̃ eo. **Anno** xviii. regis iero-
boam. regnauit abia sup̃ uida. **Trib;**
annis regnauit in ierlm̃. nom̃q; ma-

ts eius maacha filia uriel. de gaba. &
 he erit bellum int abiam et ieroboam.
 Porro qd legit in dieru uolumine n n
 et in regu bellum fuisse int reges uida.
 et reges isrl cunctis dieb eoz n aliud
 significare puto. qm qd sca ecclia q
 in unitate fidi p sicut. bellum habe
 at semp cum hereticis. et scismatatis.
 et omibz qui uolunt contendit fide
 catholicam. Omnes enim ut ait apls q
 uolunt pie uiuere in xpo. psecutio
 ne patiunt. quia draco antiquus p
 sequit muliere mitorans calcaneo ei.
 et ipa contet caput illius. **S** tetit q
 abia sup monte semeron. qui in ef
 fram. et ait. **A**udi ieroboam. et omis
 isrl. Nu ignorat qd dñs ds isrl dedit.
 regnu dauid sup isrl in sempiternum.
 ipsi et filius eius. et cetia. **S** emeron
 urbs erat qm cep ieruoam rege illius in
 tfecto. **D**icitur aut nunc p ea sebasto
 uocari oppidū palestine. n sci iohē
 baptiste relique sūt condite. **L**egimus
 in regnoy libz. qd ambri rex isrl eme
 rit monte semeron. a qdam semer. et
 edificauit in urbe et ciuitate. qm ex
 nomine dñi appellauit semeron. **P**er
 secutus ē aut abia fugientem ierobo
 am. et cepit ciuitates ei bechel. et fili
 al et iefema cu filiab suis. ephro
 q et filias ei. **B**ethel ciuitas erat
 in duodecimo ab elia lapide ad dex
 tram euntib neapolim. q pus luza
 west amigdalim uocabat. et cetero
 in sorte tbus beniamin. iuxta becha

et gau. qm ex pugnauit iesu. rege. i
 mfecto. Porro qd quida putant scdm
 eriore greoz uolumina. ulammau
 las antiquitas nuncupata. uehementer
 errant. **V**erbum quippe ebraicu
 et nom ipui **B** ciuitate parit
 miscuerit cu **B** ulā significet pus.
 id ē. **β**ηθ **β**ηθ **β**ηθ **β**ηθ. luza u. a. m. y. t.
Vocabat aut pus luza betel.
 nec n et bechaū. qd aliud oppidū sus
 picant ebrei putant eandem ee betel.
 s: ex eo tempe q ibi ab ieroboam. fili
 o nabath. uiculi aurei fabricati sunt.
 et a. e. t. tubus adorati. uocata ee be
 thaum. idest domū idoli. qd ante uo
 cabat domus di. **I**efema. aut ciuitas
 ē in tbus uida. similis et ephron in t
 bu uida est. **N**ū et uilla pgrandi est
 a nomine cont septemptonē. in uice
 simo ab elia miliario hactenus uocat.
Nec ualuit ultra resistere ieroboam in
 dieb abia. **Q**uē percussit domū et mor
 tuus est. **N**on ieroboam percussit ds
 ut pleriq estimant siquidē iuxta reg
 noy librum in uicesimo anno regni
 eius impatiat asa filius abia sup in
 dam et ierlm. s abiam. quia capta be
 thel ydola isrl. in scandalū reserua
 uit ut hebrei asserit. **D**ormiuit
 aut abia cum patre suis. et sepeliert
 eū in ciuitate dauid. regnauitq asa
 filius ei p eo. **I**n cuius dieb quieuit
 tra annis. **R** fecit aut asa qd bonū
 et placitū erat in conspectu di sui. et
 subuertit altaria. pegni cultus ierocelsa.

III

et confregit statuas lucosq; succidit ac
pcepit iude ut q̄reret dñm dñm patrū
suor. et faceret legem et uniuersa mādāta.
et abstulit e cunctis urbib; iuda ara
et fana. et regnauit in pace et ceteris.
Rex asa qui in p̄u capio regni
sui restaurauit cultum suū. diu
nū. et fecit qd bonum et bene placitū
erat in conspectu dī. subūitq; altari
a idolorū et confregit simulacra. unde
grām dñi p̄meruit. ita ut pugnant
cont̄ ethiopes uictoriam caperet et eo
usq; ad interuentionē cederet. q̄a dño
p̄ eo pugnantē. et exercitū eius adiu
uante contra sunt. si postea in deū
relabens. cum auxiliū assiriorū cōt̄
baasa regem isrl' q̄liss'. et anani p̄phā
ad se a dño missū ut eū inde corri
peret in uincula misiss'. grauit̄ inde do
minū offendit. Vñ ip̄e iuste s' dō rec
buenit. incidit in languorem graui
simū. et pedū dolorē uehementissimū.
in q̄ et obitū nec infirmitate sua q̄
sunt dñm. si magis in medicorū arte
confidens delusus est. **I**s itaq; eos sig
nificat tipice qui bono inchoant in
icio. si malo finiunt timore. qui post
abdicationē ydolatrē. et sp̄tam serui
tutem demoniorū p̄cepta grā baptis
mati. et cōsmatis sac̄ unctione. statim
in p̄mordio uite sue pietatis arripuit
opa. si fortiori etate. ac iuxta timinū
p̄sentis uite q̄ndo uirtutib; opam da
re debuerant ad uicia relabunt̄ et
in p̄uis delectant̄ actib;. **H**u licet dñi

cultu diuino instabant ethiopes sp̄ta
les et rectores tenebrarū harū supan
do fugiunt. tam p̄qm uoluptatib; p̄
sentis uite dedit. assirios qui regnū cō
fusionis tenent. auxiliatores et defen
sores q̄runt a deo iuste deserūt. et ua
rus languorib; erorū capti. fructuosi
p̄uant̄ actibus. nec iam bonorū opum
ualent p̄cedē ḡssibus. si imminente mor
te. sine penitentiā et emendatiōe mor
tuitam nefandam morte finiūt p̄e
tua. **D**ormiuitq; asa cū pat̄b; suis.
et mortuus ē anno. xl. p̄mo regni sui.
et sepelierūt eum in sepulc̄ suo. qd fe
cerat in ciuitate dauid. posuerūtq; eū
sup lectū suū. plenum aromatib; et
unguentis meretricis. q̄ erant p̄gnū
tarioy arte confecta. et combusserūt
sup eū ambitioē nimia. **A**romata et
unguenta meretricia. iuxta historiam
nuncupant odores. quib; luxuriosi
ob libidinē uti solent. **N**otandū aut̄
qd regib; ut ebrei t̄lūt̄ causa reue
rentie combustiones p̄ciosarū uestiū
simul cū aromatib; fiebant. Vñ alibi
scriptum ē iuxta combustiones maiorū
facient̄ ē. quia mortis apud uet̄es fuit
ut regum ornām̄ta p̄ciōsa q̄ habebūt
p̄ obitū suū p̄ equeis in pira ure
rent̄. tam absq; cadatib;. **S**ignificat aut̄
aromata et unguenta meretricia q̄ in
lectulo asa. ob honorē illius concre
mabant̄. uanā siḡant̄ fame iactan
tiam. qm̄ philosophi ul' poete post
mortē regum suorū. siue etiā falsi

...xpian. obeuntib' suis impndit ma
 gis. **S**upruacia eni eol extollit lau
 de quoz conuictio tota fuit plena tpi
 dine. **E**t hec in igne mittit: quia omnia
 gehenne ignib. obnoxia ee ostendit
 q hic sine aliqua utilitate atq. edifi
 catione frim ptulerit. **N**u in iob de in
 tui iniquis septum e. succisa e erectio
 eoz. et reliquias eoz deuorauit ignis.
Et in psalmo. sepulc eoz. domus eoz
 in etni. tabnacla eoz in genatioe et
 p gene. innocabant nomina eoz i tti
 ipoz. **M**os e eni stultoz. rui sequi ge
 tilium. qm in parentalib' agere consue
 runt. qndo facta supstratione in tti eoz
 id e in sepulc. laudes celebrant mor
 tuoz. et credit hoc illis pdee. qd eoz in

Regnauit. **D**entur exhibe memorie. **III.**
Regnauit iofaphat filius eius p eo. et i
 ualuit cont' isrl. **C**onstituit q. militu
 numeros in cunctis urbib' iuda q erat
 uallate muris. p'fidiaq. disposuit int'
 ra iuda. et in ciuitatib. effraim qs ce
 perat asa pat' eius. **E**t fuit domin' cu
 iofaphat. qui ambulauit in iust' d'd.
 pat' sui p'nis. et n' spauit in baalim.
 s. in do pat' sui. et p'p'it in p'ceptis
 illius. et n' iuxta peccata isrl. **Q**d aut'
 die de iofaphat. ambulasse eu in iust'
 dauid pat' sui p'nis. ostendit eu ere
 cutore fuisse sagacissimu diuinoy ma
 datoy. sic fuit dauid pat' eius in i
 o regni sui. ante qm in uore deliquit
 urie. **C**uius peccati ignominia licet
 obsecrare uideat' fama ei. s. peniten

tie laudabilis satisfactio etiam illi
 memoria spauit. **C**onfirmavitq.
 diu' regnu in manu ei. **E**t dedit omis
 iuda munera iofaphat. facteq. s' ei
 infinite diuitie. **C**umq. sumpsit. cor
 ei' audaciam p'p' uias diu. etia excel
 sa et lucos de iuda abstulit et cetera.
Deniq. iofaphat rex. tyrum p'fert p'pli
 credentium de gentib. qui ad redem
 tore urm relicto parentu errore con
 uenit sac' baptisinate ablu' et sci cr'is
 mat' im'ctione linitus. a xpo xpia
 num nomi et regiam dignitate accepit.
Cui petrus apls in epla sua ait uos
 estis genus electum. regale sacerdotu.
 gens sca. p'pls acquisitionis. **Q**d nomi
 nis ipsius int'p'tatio bene confirmat.
Int'p'tat enim iofaphat d'ni dos. siue q
 e donatus. **E**cclia q gentium p'cio san
 guinis xpi comparata. et sps sci pig
 nore dotata. consortiu sponsi celestis
 et societate regni pmeruit. **C**ui facte
 sunt infinite diuitie. siue in comie
 tu diuisaru nationum ad fidem. se
 u in acquisitione uariaru uirtutu.
 et multa gla sp'italis sapientie. de q
 in p'ubis sc'ptum e. multe filie con
 gregauit diuitias. tu sup'g'ssa es u
 m'isat. **C**ui omis iuda munera con
 tulit. quia unquusq. fidelis sane doc
 trine et bonoy opum muia. in illi
 unitate u regi se conferre gaudebit.
Excellsa et lucos de tra iuda tollit. qa
 omie scandalum de creditu turmi
 auferre contendit. **M**ittit rex iste pn

et multa gla.

eiufmodi ac si doctores in urbes iuda-
ut erudiant populum precepta legis domini cum
doctores sanctos ad diuersos populos dirigunt
et illis predicent euangelium christi. Sicque si
et illud quod de iosaphat scriptum est. Ita
que factus est paucor dominum super omnia
regna terrarum que erant per partem iuda: nec
audebant bellare contra iosaphat.
S et philisteri iosaphat munera defe-
rebant et uectigal argenti. Arabes quoque
adducebant pecora: arietum septem mi-
lia septingentos et hyrcos totidem.
Cum propter nomen gloriosum et propter uirtutes
que gerunt in ecclesia. audacia compunctum
paganorum et gentium incitant corda. ut
deserant uero regi christo qui caput est ecclesie.
munera recte credulitatis et censum bo-
norum opum ac pie confessionis soluant.
adducantque illi pecora simplicitatis
sue hoc est arietum .vii. milia septingen-
tos et hyrcos totidem. cum per spiritus sancti gratiam
illuminati et uiros habiles magisterio.
propter scientiam et bonorum opum probitatem
offerunt et peccatorum multitudinem per
confessionem et penitentiam seruitio illi
subiciunt. Arietes enim duces sunt gregis
et in lege in pacificorum hostis immola-
bant. Hirci autem semper pro peccato offe-
rebant. **F**uit ergo iosaphat duces et
inlicitus multum et affinitate conuinc-
tus ahab. descenditque post annos ad
eum in samariam. **A**d cuius aduentum
mactauit ahab arietes et boues plu-
rimos. et populo qui uenerat cum eo. persua-
sitque illi ut ascenderet in ramoth gala-

ad. **U**erum ahab rex israel dicit iosaphat
regem iuda. **V**eni me in ramoth gala-
laad. **C**ui uero responsum est. **U**t ego et tu
Sicut populus tuus. sic et populus meus. eumque eri-
mus in bello. **I**o. aphas ut superius
diximus populum significat christianum qui fide
tenet catholicam et religionem seruat
christianam. **A**hab autem impius qui in sa-
maria regnabat heresiarchas exprimebat
qui per ditiorum turbam per errorum deum du-
cunt et in perpetue mortis precipitium met-
gunt. **Q**ui autem iosaphat affinitate uiu-
tus est ahab. descenditque ad eum in sama-
riam. contra hostes prebens ei auxilium.
illos figuratim demonstrat qui de catho-
licis ad hereticorum amicitiam se inclinant.
Qui licet a recte fidei tramite non recedat
tam errantium societatem atque commu-
nionem perfecte non deuitant. **Q**ui nullomodo si-
ne culpa esse potest maxime cum paulus
apostolus doceat hereticum hominem per unum
et secundam correptionem deuitandum. et
iohannes in epistola sua ita dicat. si quis ue-
nit ad uos. et hanc doctrinam non afferat
nolite recipere eum in domum. nec aue-
dyerit. **Q**ui enim dicit illi aue com-
municat opibus eius malignis. **H**inc et
per sapientiam dicit. **Q**ui tetigerit picem
inquinabitur ab illa: et qui communicauerit
supbo induet superbiam. **O**bioc
et ipse iosaphat per iehu iudicem filium
anani. illius uidelicet prophete qui a iaph
superius increpauerat arguit quod impi-
o prebuerit auxilium et his qui oderunt
deum amicitiam iungeret. **Q**ua propter he-

retorum consortia sunt deuitanda. quia
 nulla societas est lucra adueniens. nec
 conuentio xvi ullo modo potest esse ad belu-
 al. neque possimus partem calicem domini
 bibere ubi salubris est haustus sapien-
 tia. et calicem demoniorum uel uenenum
 mortiferum proinat nequicie. **V**ocatur ergo
 rex israel unum de eunuchis et dicit ei.
Voca cito micheam filium iemla. Porro
 rex israel et iosaphat rex iuda usque sede-
 bant in solio suo. uestiti cultu regio. **S**e-
 debant autem in area iuxta portam samarie.
 omnesque prophete uaticinabant coram eis et
 reliqua. **D**enique propheta micheas uocatus
 ad regem israel et regem partem iuda. **P**ro-
 pheta uero contra regem israel ita dicens. **V**idi dominum
 sedentem in solio suo. et omnem exercitum
 celi assistentem ei a dextera et a sinistra. et
 dicit dominus. **Q**uis decipiet abab regem israel.
 ut ascendat et corruat in ramoth galaad.
Cumque diceret unus hoc in. et alio pro-
 cessit spiritus et stetit coram domino. et ait.
Ego decipiam eum. **C**ui dominus. **I**n quo inquit
 decipies. **A**t ille respondit. **E**grediar et
 ero spiritus in ore omnium pharum eius.
Dicitque dominus. **D**ecipies pro ualebisque e-
 gredere. et fac ita. **Q**uid pro solium domini in
 angelicas potestates accipimus. **Q**ru-
 mab. **D**s altius presidens inferius cuncta
 disponit. **E**t quid exercitus celi non mi-
 nistrantium angelorum multitudo describitur.
Quid est ergo quod exercitus celi a dextera et a sini-
 stris eius stare prohibetur. **D**s enim qui
 ita est inter omnia. ut etiam sit extra
 omnia. nec dextera non sinistra includitur.

Et dextera dei angelorum pars dextera sunt
 autem dei pars reprobata designat. **N**on enim
 ministrant de. **S**olummodo boni qui adiu-
 uent. **S**i etiam qui redire nolentes gra-
 uent. **N**ec quod celi exercitus dei angelorum
 pars reprobata in eo intelligi prohibetur. **Q**s e-
 nim suspensi in aere nouimus. **A**ues ce-
 li nominamus. **E**t deisdem spiritibus pau-
 lus dicit contra spiritualia nequicie in ce-
 lestibus. **Q**uorum caput enuntians ait. **S**e-
 cundum principem potestatis aeris huius.
A dextera ergo et sinistra angelorum exercitatus
 quia et uoluntas electorum spirituum
 diuine pietati concordat. et reproborum
 sensus siue malicie seruiens. iudicio
 distinctionis eius obtemperat. **U**bi et mox
 fallax spiritus in medium psilisse describi-
 tur. **P**ro quo abab rex exigentibus suis
 iniuriis decipiat. **N**eq; enim fas est credere
 bonum spiritum fallacie deseruire uoluisse.
 ut dicit egrediar et ero in ore spiritus in ore
 omnium pharum eius. **S**i quia abab
 rex peccatis precedentibus dignus erat ut
 tali debuisset deceptione dampnari. **Q**u-
 tinnus qui sepe uolens occiderat in cul-
 pam. quando nolens caperet ad penam.
 occulta iusticia licentia malignis spi-
 ritibus datur. ut quos uolentes in peccati
 laqueo strangulant. in peccati penam
 etiam nolentes trahant. **D**enique is qui
 uitam reprobam non mutat. a perpetrando
 peccatis animum non auert. cum a propheta
 aliquid requirit. illa audit deo dispo-
 nente. **Q**uod merebitur audire dampnandus.
Ecce enim ut unum uel duo ex multis

loquū. ab omnipotentis di cultu domi
str. sub idoloy seruitute recesserat et
tam ad pphas a quibz. decipi consueue
rat sepe ueniebat pspa requirens. Cum
ū. ex ore ppharum pusa agens. pspa
audire merebat. quid aludo supna iu
dicia agebant. n̄ ut peccator ppls in
suo corde capetur. quatinus q̄ pfidiā
sequido deliquit. sic ppharum suoy blā
dis sermonibz. deciperet. ut iam nec pa
mesceret q̄a deliquit. et tanto post
durus rapetur ad penam. q̄nto nūc
securus uiueret in culpa. **S;** ecce iā
largente omnipotentis dō ab ydoloꝝ
cultu remotū ē. qm̄ plurimū genus
humanū uerā fidem publice fateatur.
subdi lignis et lapidibz. ul' cūlibet
catury in adoratiōe rennuat. **Secur**
ḡ iam ppham quilibet in fide posit
consulet quia hoc auditur ē. qd̄ audi
re fidelem decet. **Fident** dicam. si ab
immundicijs atq; p̄uis actionibz. recess
siss. secur' eēt. **Nam** cū paulus egregi
p̄dicator clamet et auaricia q̄ est ido
loy seruitus. quisq; adhuc auaricie
subiectus eēt uidet. a cultu idoloy lib
ū ē. **Si** ḡ is qui auaricie estibz. anhe
lat. in fide quidē positus eēt uidetur.
s̄ aliena ambit accipe honores mūdi
desiderat complēdere habereq; tem
poralem glām concupiscit. atq; de
hac eadem glā ppham consulat ius
tum ualde ē ut ex culpe sue merito
a pphē ore pspa audiat. quatin' qui
ūba dī audire in sac̄ eloq̄o noluit

ut terna despiceret. celestia ambiret. il
lud dō iudice. ex pphē sui ore audiat.
unde amplius obligatus cadat. ut dū
spe terna glē delectatus pascit. suis de
sideriis ad una semp ducat. **Neq;** aut
bonus fuit ille sps. qui m̄dax eē appe
tuit more ppharū. **Uti** p̄missū est. quia
exercitus celi stetit a dextris et a sinistri
et. **Ds** enim qui incūm̄scripta ē uitas.
ī illa etna beatitudine. q̄ dextra eius dē
sinistram n̄ h̄t. quia nichil eē qd̄ displi
ceat potest. **S;** quia simul omnia contu
etur. simul cuncta aspicit ea ui. in q̄
et bonos sps et malos uidet. exercitus ce
li a dextris et sinistris habē describit. ut sic
sup̄ diximus p̄ dextrā intelligam̄ ange
los electos. p̄ sinistram ū sps reprobos. **Hec**
mouē debet qd̄ exercit' celi. etiā repul
si angli uocant. quia et ipi q̄muis ab e
thero celo expulsi sunt. adhuc tam in
aereo celo demorant. sic paulus ait. et
sp̄talia nequicie in celestibz. **P**ost hec
conggati s̄t filii moab et filii ammon.
et cum eis de ammonitis ad iofaphat.
ut pugnarent contra eū. **Qd̄** aduigt
filius moab. et filius ammon de ammo
nitis. ostendit idumeos simul. cū mo
abitis et ammonitis conuinctos eē ad
pugnandū cont' isrl'. **Unde** in sequen
ti narrat qd̄ filii ammon et moab cō
surrexerūt ad ūsus habitatores montē
seir. ut interficerent et delerent eos. **Sed**
scriptor hystorie ob reuerentiā fratru
nominis magis uolebat qd̄ gerebat
associatorū occulte annotare uocablo.

quoniam in peccatis impudicum sermone diabolice
 gare publico in nomine cum liber numero
 rum narret quod egredientes filii israel de de-
 sero. non puniti sunt ullam in domibus infer-
 re molestiam. **Notandum autem quod** iosephus eos qui cum filius
 moab et filius ammon ierant in pluu-
 arabes esse arbitrat. **Veneruntque** nun-
 ti et indicauerunt iosaphat dicentes. **Ve-**
 nit contra te multitudo magna de his
 locis que transmare sunt et de syria. et ec-
 ce consistunt in asonthamar. que est engad.
Transmare dicens. demonstrat lo-
 ca illa. ubi que ultra mare tyrrenum. si ea que
 ultra mare salinarum posita sunt. quod eo a-
 las stagnum aspartide. siue mare mor-
 tum nominatur ubi iordanis influit.
Quod autem dicit hostile agnum consistit in a-
 sonthamar que est engaddi. Engaddi in
 iuda ubi absconditus est dauid in
 solitudine que est in aulone ierichos. hoc
 est in regione campestri. **Vocatur autem**
 usque hodie vicus pergrandis iudorum en-
 gadda iuxta mare mortuum. unde et opo-
 balsamum uenit. quas uineas engaddi.
 salomon nuncupat. **De hoc pari modo**
 iosephus refert dicens eos castra po-
 sisse apud gaddi ciuitatem que est circa pa-
 ludem aspartidem. trecentis stadiis
 paul ab ierosolymis. in qua nascitur pal-
 ma precipua. et opobalsamum. **Thamar**
 enim palma interpretatur. **Iosaphat**
 autem timore perterritus. totum se contulit
 ad rogandum dominum. et predicauit iei-
 unium in uniuerso iuda. **Congregatusque est**

multas ad precandum dominum. **Et** omnes de ur-
 bibe suis uenerunt ad obsecrandum dominum.
Cumque stetit iosaphat in medio caui-
 uade et inclinat in domo domini ante altum.
 nouum ait. **Domine deus patrum nostrorum** tu es de-
 melo. et dominus cunctis regibus gentium.
 in manu tua est fortitudo et patientia.
 nec quisquam tibi potest resistere. et cetera.
Altum nouum ipsum templi domini altum
 inde nominat eo quod iosaphat rex ab
 omnibus immundicus quibus ydolatre re-
 ges illud polluerent emendabat. et sic altum
 quod pius peccando filii israel uetus
 fecerant tunc penitendo ad pristinam
 nouitatem reducerat. **Quod autem dicit**
 ierechiel propheta missus ad iosaphat.
 nolite timere. nec paueratis hanc mul-
 tudinem. non est uita pugna. si die cras
 descendatis contra eos. ascensuri enim
 sunt per cluuium nomine sis. et inuenietis
 illos in similitate torrentis. qui est contra
 solitudinem ieruel. **Non eritis uos** qui
 dimicabitis. si tantum confidit sta-
 te. et uidebitis auxilium domini super uos.
 et cetera. **Eundem locum** ebrei auctumant
 esse cluuium sis. quoniam solitudinem ieruel.
Dicunt enim quod sis. hoc est lebes siue
 olla ideo nuncupatur. **fit** eo quod
 plurima ibi multitudo hostium con-
 scissa est. **Et** ob hoc ieruel interpretatur
 timor dei. quia de manifesto auxilio
 dei quod contulit spantibus in se pauor
 undique alienigenis. circa iudeam habi-
 tantibus. exereuit. **Mistice autem tres** ibi
 hostium cunei. hoc est moabitarum et

commemorans beneficia tua et propter
uersi tergiversatione impbans dñs. ad
a. a. art. **I**uravi t̄ et ingēsus si. in pac
tium tecū ait dñs dñs. et facta es in. et la
ui te in aqua. et emundavi sanguinē
tuū ex te et unxi te oleo. et uestiui te
discoloribz. et calciavi te iacinctino.
et cinxi te bysso. et indui te scibalibz.
et ornavi te ornamento. et dedi armil
las in manibz. tuis. et torques circa
collum tuū. et dedi aureū sup os tu
um. et oculos auribz. tuis. et coronā de
coris in capite tuo. et ornata es auro et
argento. et uestita es bysso et polimito.
et multis coloribz. **S**imilam et mel et
oleum comedisti. et decora facta es uehe
nēt nimis. et perfecisti in regnū. et egisti
ē nom̄ tuū in gentibz. propter speciem tuam.
quia perfecta eras in decore meo. quoniam po
sueram sup te dñs dñs. et habens
fiduciam in pulcritudine tua. fornicata
es in nomine meo. et exposuisti for
nicationē tuā omni transeuntia ut ei
fieres. **E**t sumens de uestimtis meis fe
cisti t̄ excelsa hunc inde consuata et for
nicata es sup eis. sic n̄ ē factum neq; fu
turū ē et tulisti uasa decoris mei de
auro meo et argento meo. q̄ dedi tibi.
et fecisti t̄ ymagines masculinas. et
fornicata es meis. **E**t sumpsisti uesti
m̄ta tua multicoloria. et uestita es eis.
et oleum meū. et thinnama meū po
sisti coram eis. et panē meū quē de
di t̄. et similam. et oleū. et mel. quibz
enuitui te posuisti in conspectu eoz

modo tu suauitatis. **E**t paulo p̄. **P**ro
p̄tes merere audi ubi dñi. **H**ec dñs
dñs. **Q**uia effusū ē es tuū. et reuelata ig
nomina tua in fornicationibz. tuis sup
amatores te os. et sup ydola abhominā
tionū tuarū in sanguine filioy tuorū.
q̄s dedisti eis. ecce ego congregabo om̄s a
matores tuos quibz. commixta es. et om̄s
q̄s dilexisti cū uniuersis q̄s oderas. et con
gregabo sup te eos undiq; et nudabo ig
nomina tua coram eis. et uidebūt om̄e
turpitudinē tuam. et iudicabo te iudi
cus adulterariū. et effundentiū sanguinē.
et dabo te in sanguinē furoris et zeli.
et dabo te in manus eoz. et destruent
lupanar tuū. et demolient p̄stibulū
tuū. et denudabunt te uestimtis tuis.
et auferent uasa decoris tui. et derelin
quent te nudā. plenāq; ignominia. **T**u
autē egredieris pessimo languore uteri. do
nec egrediant uitalia tua paulatim p̄ di
es singulos. et reliq;. **C**ruciant ḡ uteri
hoc ē m̄tes hereticoz languore pessimo
p̄fidie. donec egrediant uitalia eoz pau
latim p̄ dies singulos. quosq; uidelicet
om̄s uigor sensus eoz p̄ uecordiam
desipiendo. ueracis sapientie uitalem
funditus p̄dat intellectū. **D**euastabūt
eos philisteri et ethyopes spiritales. diri
pientes cunctam substantiā. laboris e
oz. q̄ inuenta ē in domo uisitacionis
sue. insup et filios eoz. et yuues. hoc
ē sollicitudinē carnalē et fructū opū
nefandoz. ducent cū om̄i suppellecti
li sua in loca tenebrarū. et p̄fundū

etiam inferni morienturque infirmitate
 ista. dicitur in rationis. nec eis ipsi cultum
 celestem prebet exercitum et delectat de his
 ut in antea. neque cum iustis in celesti regno
 conturbati merentur. Iusti uero possidebunt ter
 ram mentium. et non habunt in seculum scilicet su
 per am. inimici autem magis domini honorifi
 cati et exaltati fiunt deficientes ut fu
 mus deficientis preest memoria eorum cum
 sonitu. et nomina eorum in ceteris sanctorum non memorantur

Mortuusque est **vi** **S**ampul. et **x.**
 in infirmitate pessima. et non fecit
 ei ipse saltem more combustionis exequas.
 sicut fecerat maioribus eius. Triginta du
 o annorum fuit cum regnare cepisset. et oc
 to annis regnavit in ierusalem. ambulavit
 quod non recte. Et sepelietur eum in civitate da
 vid. ueritatem non in sepulchro regum. Consi
 tuent autem habitatores ierusalem. ocoziam
 filium eius minimum regem pro eo. Omnes
 enim maiores nati qui ante eum fuerant
 interfecerat latrones arabum qui irruerant
 in castra. Regnavitque ocozias filius iorai
 regis iuda. Quadraginta duorum annorum
 erat ocozias cum regnare cepisset. et uno
 anno regnavit in ierusalem. **Q**uestio ualde
 placida hic aboritur ubi dicitur iorai octo annis
 regnasse. et xl. uixisse. filium autem eius ocozi
 am cum regnare cepisset. fuisse xl. duorum an
 norum. Quod si ita est. duobus annis ante quam
 ipse pater natus esset. filium genuit. Hoc non
 alio modo intelligatur. quam sit ridiculum. sim
 pliciter etiam lector adducit. **U**n hanc questio
 nem ebrei ita solvunt. quod iorai ipse qui
 hic xl. annis uixisse describitur. et. yui

annis regnasset. uixerit annos. xl. et reg
 n. iuxta. xx. octo. **S**ten in unni octo qui
 ei in regno tribuuntur ipsi sunt quibus re gna
 uit ante quam fratres occideret cum adhuc u
 tiq. innocentem uivere. Reliqui si. xx. an
 ni quibus postea regnavit. ideo a nu
 mero ei auferuntur. quia in languore et
 tribulatione deduxit eos. **I**deoque filio ei
 idem tribuuntur qui non amplius quam. xx.
 annorum duorum iuxta id quod in regum esse
 scriptum prohibet. ne de numerorum summa re
 manentes antea. errorem in indagatioe
 temporum facerent. **O**cozias enim iuxta. xx.
 tribus annis. ex quibus uno tantum anno
 regnavit. **C**ollatio enim lectionis libri re
 gum. huic soluende questione magnam
 prebet auxiliu. **I**gitur azarias filius iorai
 regis iuda. descendit ut miseret iorai
 filium ahab. in iezabel egentem. **H**ic
 azarias. paulo superius ocozias nomina
 tus est. **O**cozias enim interpretatur apprehens
 dominum. et azarias adiutorium domini. **I**deoque
 ut ebrei putant mutatur ei nomen in melius
 in hoc loco. eo quod iuxta preceptum domini ad
 infirmum uisitandum descenderat. **V**o
 luntatis quippe fuit dei aduersum ocoziam.
 ut ueniret ad iorai. **E**t cum uenisset. et e
 grederetur cum eo aduersum iheu filium nam
 si. quem iuxta dominum ut deleteret domum
 ahab. cum quod subiret dominus iheu domum
 ahab. inuenit principes iuda. et filios
 fratrum ocozie qui ministrabant ei. et in
 terfecit illos. **I**psamque perquirens ocoziam.
 comprehendit latentem in samaria. ad
 ductumque ad se occidit. **R**efertur in

y ioria regū. quā p̄na i e
u dñs on uatit de la p̄na i i
a iñ. et i. i. as b il i iñficiet. Q
et p̄ uisit iorā regē iñ. et oco. i. i re
gen. uida. et iezabel impuñ mā. g.
d. palacio in iezabel p̄cy u. re teet.
Hieu en in t̄pice potest designare gen
tium p̄ncipatū. quē dñs ac redemptor
n̄r destinauit et in saclega ciuitate. que
pphas et ipsū dñm p̄pharum occidit et
ap̄los ei p̄secuta ē iudicia exeret et
eam ultione iusta. ^{p̄m̄re} iac̄dotū uanū
q̄d p̄ xpi aduentū inantē habuerat
destrueret templūq; subūteret. n̄ i et
impiam synagogā que sanguinē scōrū
semp̄ s̄ciebat. de regni culmine p̄cipita
ret ac rectores ipsius iñficeret. **vii**

Nec erat spes aliqua. ut de stirpe reg
naret ocozie. **S**iquidē mat̄ ei at̄ha
lia uidens q̄d mortuus ēt filius suus.
surrexit et iñfecit omnē stirpē regiam.
dom̄ iorā. Porro iosabeth filia regis. tu
lit ioas filiū ocozie et furata ē eū de me
dio filioꝝ regis cū iñficerent̄ abscon
ditq; eū cū nut̄e sua in cubiculo lec
tuloy. Iosabeth aut̄ q̄ absconderat eū
erat filia regis iorā. uxor iorade p̄o
tificis. soror ocozie et idēo at̄halia n̄
iñfecit eum. fuit ḡ cū eis in domo
di abscondit̄ sex annis. quib; regnauit
at̄halia sup̄ nam. **A**t̄halia ḡ hec que
señi dauid extingueret moliebat. et regū
stirpē deletē. bene impietatem exp̄mit
synagoga q̄ p̄ nequitiam iñas semine
dauid hoc ē xpi insidiat̄ erat. et oclū

cont̄ eū sen p̄ i corde gerit. **O**. i. a. do
regū. lebat̄ et in leg. u. monas
n̄ p̄ ualē ob̄etual. **I**nt̄p̄at̄ uō
arholi temporalis di. **I**os̄ bē st̄e
nuta e que iñp̄t̄ i iu. ta. **I**ñ
ecclia. in qua uere iñ uelice. ter
as qui iñp̄t̄. iñ i. emoua d̄ n̄. x̄p̄. cude
licet in q̄ m̄ i. i. rom̄ i s̄ dñi. ne p̄
erudelitātē si uentis iñt̄. iñ cordib;
electoy. magisq; nut̄at̄ in d̄ mo iorade
pontificis. qui dilectus dñi iñp̄t̄. de
q̄ pat̄s uox. ut hic ē filius n̄s dilectus
in q̄ m̄ bene complacuit. **C**ui dori ē sc̄a
ecclia. ū in fide electoy manet. cotidie
facit augm̄tū corporis sui. donec tempe
iudiciu sc̄p̄t̄ū regni et potentia aduer
sus eos extollet. qui eū de p̄nie cogitab̄t
et iñfectricem scōrū et̄nis deputauit
pens. **A**nno aut̄ vii. conf̄it̄at̄ iorada.
assump̄sit centuriones. azariam uidelic̄
filium iorā. et ismahel filiū iohanna.
azariam q̄; filiū odech. et maasia filiū
adaia. et elisaphat filiū zechri. et iñt̄
cū eis fedus. **Q**ui ec̄umeintes iudam
conḡgauer̄t leuitas de cunctis trib;
iuda. et p̄ncipes familiarū isrl̄. uener̄t
q; i ier̄lm̄. **A**uit ḡ omnis militat̄do
pactū in domo domini cū rege. et c̄t̄.
De hac eadē re. et in lib̄ regum. iñ
narrat̄ in cui expositioē q̄ ex patrum
dictis explanata inuenimus iñserui
mus. **S**. et nē qm̄ iosephus h̄toricus
iudeoy de hoc referat iñserendū censē
m̄. ut lector diligens cum diuisoy nar
ratioēs audierit. facilius ueritatē rei

xxiiij
evidentibus cunctationes ut in iudicio
aboliam in coram illis redire a dante il
ho puenit non in p[ro]p[ri]o. dicit illi ue
neticam in dante unu p[ro]p[ri]u ut ac si
qui ei ferre uelit. in u[er]o pari s[er]u
p[ro]p[ri]uere. **T**o quide[m] cui fuerat eius in
uincia p[ro]p[ri]u. sumens et boliam de
dixit eam ad porta[m] miliaru[m] regis. et
illuc iniecit. **H**ec iosephus. Porro q[uo]d i
hystoria scriptum e[st] q[uo]d iuxerit iorada
pontifer et filii ei[us] ioas in regem in p[ro]p[ri]u
q[uo]d dixerunt. uiuat rex. filios iorade si
nedochice. p[ro] solo zacharia posuit qui
p[ro]p[ri]a erat. que postea idem ioas interfecit
ut ad magnu[m] dampnationis p[ro]p[ri]u
definitum. eum interficere qui se in regnu[m]
iuxerat. **Q**uod cum audisset acholia uo
cem scilicet currentiu[m] atq[ue] laudantiu[m]
regem. in gressa e[st] ad p[ro]p[ri]u in templu[m] d[omi]ni.
Cumq[ue] uidisset regem stantem sup[er] gra
du[m] inuicatu[m] et principes turmasq[ue] cir
ca eum. scidit uestimenta sua et ait. In si
die insidie. et cetera. **G**radu[m] dicit colu[m]pna
illam siue basim qua[m] p[ro]parauit salom[on]
regib[us] in basilica de qua in superiorib[us] scriptu[m]
e[st] q[uo]d fecerat salomon basim eneam et po
suerit eam in medio basilice habentem
quinq[ue] cubitos longitudinis. et quinq[ue]
cubitos latitudinis. et tres cubitos in
altum. steteritq[ue] sup[er] eam. et deinceps
flexis genib[us] cont[ra] uniuersam multitu
dine[m] israhel. et palmis in celu[m] leuatis o
rauerit. **P**epigit aut[em] fedus iorada
inter se uniuersu[m]q[ue] p[ro]p[ri]u[m] et regem
ut eet p[ro]p[ri]s d[omi]ni. **Q**uid e[st] q[uo]d dicit iorada

ut se in iudicio p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m]
fobas. d[omi]ni se p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m]
ter. et potuit se in p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m]
u[er]o ita se p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m]
d[omi]ni et in regali. et in p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m]
p[ro]p[ri]s d[omi]ni. **I**n iorada in p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m]
cens. siue d[omi]ni diliger[et] s[er]u[m] d[omi]ni. **I**n
noscere filio[rum] uel d[omi]ni. **P**epigit etq[ue]
fedus iorada in d[omi]ni et p[ro]p[ri]u[m] ac regem
ut utq[ue] hoc e[st] rex et p[ro]p[ri]s. **O**be[er]ent d[omi]ni et
legi eius. **P**epigit in d[omi]ni regem et p[ro]p[ri]u[m]. hoc
e[st] ut p[ro]p[ri]s erga regem fidelit[er] ageret. et rex
p[ro]p[ri]u[m] cum iusticia regeret sub manib[us] sa
cerdotum et leuitaru[m]. quoru[m] officiu[m] fuit
u[er]o p[re]cepta d[omi]ni. et legitima ei[us] eis insinua
Post q[uo]d placuit ioas ut in **viii** **Q**uest.
stauraret domu[m] d[omi]ni. **C**ongregauitq[ue] sa
cerdotes et leuitas. et dixit eis. **E**gredim
ini ad ciuitates iuda. et colligite de uniu
uerso israhel pecunia[m] ad sartatecta t[em]pli di
uini p[ro] singulos annos. festinatq[ue] hoc
facite. Porro leuite eger[et] negligent[er]. **N**o
cauitq[ue] rex iorada princip[em] et dixit ei.
Quare n[on] t[ibi] cur[er]e fuit. ut cogeres leuitas
inferre de iuda et de ier[us]alim pecuniam
q[uo]d constituta e[st] a moyse seruo d[omi]ni. ut i
ferret eam omnis multitudo israhel in
tabnaculu[m] testimonij. **P**ecunia ergo
q[uo]d constituta e[st] a moyse in tabnaculu[m]
deferenda. ip[s]a e[st] q[ui]a d[omi]ni in exodo
p[re]cepit moyse dicens. **Q**uando tuleris
summa[m] filio[rum] israhel iuxta numeru[m] da
bunt singuli p[ro]p[ri]u[m] p[ro] animab[us] suis
d[omi]no. et n[on] erit plaga in eis. **H**oc aut[em] da
bit omnis qui transit ad no[m]i[n]e[m] d[omi]ni

112.
sicut recta mensura empta Siclus .xx. obo-
lo habet. **M**as yirs sicut offert dño.
qui habet. numerus a .xx. annis et sup.
tunc pecunia. **D**ives n̄ addet ad mediū
sicut et paup̄ nichil minuet. **S**uscepta
q̄ pecuniam q̄ collata ē a filius isrl̄. tra-
des in usū tabernaculi testimoniu. ut sit
in monumentū eor̄ corā domno. et p̄p̄cie
f̄ animab; illoꝝ. **S**pirituali aut̄ sensu sum-
ma filioꝝ isrl̄. summā omnium designat
electoꝝ. quoz nomina sc̄pta sunt i celo.
Singuliq; dant p̄ animab; suis p̄cum
domno. cum ei in bonis opib; exhibent
sedule seruitutis obsequiū. **A**lioquin
plaga erit in eis cum fiunt recensiti. q̄
nummū ultio manet p̄petua eos qui fide-
lum numero nominent̄ sociati. p̄fec-
ta fidi oꝝa dño offerre decretauit. **D**icit̄
q̄ de talib;. **N**on dabunt dō placationē
suam. nec p̄cū redemptionis anime sue.
Redemptio enī anime uiri diuitie sue.
ut salomon ait. siue temporales scilicet
cū eas distribuerit deditq; paup̄ib;. ut
iusticia eius maneat in sc̄lm̄ sc̄li. seu
spiritales. hoc ē ip̄a iusticia qm̄ fecit. ul̄
misericordia paup̄ib;. uel alia bona faci-
endo. **D**abit aut̄ omnis qui transit ad
nom̄ dimidiū sicut. hoc ē .x. obolos. q̄d
n̄ aliud aptius qm̄ obseruancia decalo-
gi legis a nobis ualeat intelligi. **Q**ui enī
hunc recte intelligē nouit. omnem in eo
et fidi atq; op̄is plenitudinē et future
p̄missionē retributionis mee cognouit.
Deniq; in p̄mis .iij. dilectio di. in sequē-
tib;. .vii. dilectio ē proximi compl̄nsa.

Et ap̄to teste plenitudo legis ē dilectio.
Sed et alio sacraментū neq̄qm̄ p̄cū. in
eodem num̄o denario continet̄. **N**omen
enim. ih̄u. apud ebreos a littera ioth. apud
grecos a iota incip̄. q̄ utraq; in sua gente
denarii est nota num̄i. decemq; obolos
in p̄cū anime sue dño offert. qui in
ih̄m xpm̄ credentes. signū nominis ei
q̄d a denario num̄o incip̄. in fronte et
p̄fessione p̄ferit. **E**t fortasse huius gr̄a sa-
craментū dñs in euangelio testatur. iota
unū de lege q̄ ibi continet̄ p̄terire non
posse. quia uirtus decalogi q̄ ibi conti-
net̄. fidesq; nominis ipsius q̄ ibi misti-
ce signat̄. nulla unq̄m potest infidelū
p̄turbatioē corrumpi. **S**uscepta a filijs
isrl̄ pecunia. in monumentū eor̄ corā dño
infertur. cū om̄e quicq; agimus boni.
in et̄na apud conditorē ac iudicē nr̄m
memoria custodit̄. q̄tinus ex eis q̄ illi ob-
tulim̄ bonoz opum fructib;. p̄p̄ci nob̄
fieri dignet̄. **S**eruatq; eadem pecunia
in usum. cū ex bonis iustoz actib;. se-
quentiū in xpo fidelium mores actus
q; confirmant̄. ac tales fieri minores q;
q; contendit. q̄les fuisse eos q̄s cū dño
regnare norūt agnoscut̄. **S**equit̄. **A**tha-
lia enim impussima. et filii eius de-
struxerant domū di. et de uniuersis q̄
seificata fuerant templo dñi. ornaue-
rant fanū baalim. **N**on idō dic̄ fili-
os othalie destruxisse cū ea domū di.
q̄d ip̄a filios aliqs̄ habuerit t̄ uiuē-
tes. cum antea legat̄ q̄d achazia mor-
tuo. quia n̄ habuerat filiū omne sem̄

tores ad consummatione scōy in ovus
 in mltib; in eci... **Cū**
 oris comp...
 ierusa...
 loca...
 et cetera...
Quibdam
 sacre sc̄pturę cō
 traria in se: hec sententia contraria
 ē illi q̄ in h̄ regū sc̄pta ē n̄ d̄: uerū tam̄
 n̄ stebant ex eadem pecunia hydrie tēpli
 domini et fuscimule et thuribula et tu
 bę et oīne uas aureū et argenteū. de pe
 cunia q̄ miserat̄ in tēplū d̄ni. Non enī
 hoc narrat̄ qd̄ de eadem pecunia q̄ offere
 bat̄ a pplō in templū d̄ni ad instauratio
 nem domus d̄i facta sūnt sac̄ uasa in
 ministriū templi et ad holocausta. Et de re
 liqua parte pecunie hoc ē ea q̄ ex alus
 donationib; collata fuerat. Potuit enim
 fieri ut in diuisis tempib; pecunie obla
 te diuisē facture mariam p̄berent. Mis
 tice aut̄ significat qd̄ alia debet eē ratio
 formandoy sp̄italiū uasoy in ministriū
 domini. alia parandoy lignoy et saxoy
 in edificū domi. quia alia debet eē doct̄
 na qua rudes imbuunt̄ ad fidē et alia
 q̄ iam p̄fecti instrunt̄ ad scientie ple
 nitudinē. Bene aut̄ uasa domi domini
 illi p̄sunt intelligi qui iam apti sunt ad
 capienda mun̄a diuina et habiles sūt
 ad ministriū d̄i. **S:** si alē tantū nominati
 in paralipomenon cū cetis uasis q̄ speci
 alit̄ n̄ ex p̄mittit̄ facte eē uariant̄ q̄ possit
 ingenij capacitare ul̄ latitudinē cordis

predicatione... **Hic** mortuū nati...
 tueret ap̄tōna ad instauratiōem d̄i. **Cū**
 n̄ de illud etiam...
 regni in uariā...
 l. s. thuribula et tubę. **Item** ydrę eos
 significat̄ p̄sunt qui aq̄m sp̄itū
 diuine in se continent̄ fuscimule q̄ doc
 tores sp̄itales quoy officiu ē corp̄ et san
 guinē credētib; d̄ni distribuere et nisi
 delib; abnegare nec n̄ et sp̄itale alimon
 am ubi cuiq; put̄ conuenit̄ disp̄tū. q̄a
 sūt in uerbis d̄i n̄ nulla q̄ n̄re humilitati
 reuelare et ad n̄re epulas refectionis cō
 cedere dignat̄ ē. Sunt item alia tante p
 funditatis. q̄ sc̄i sp̄s solumm̄ scientie
 pateant̄ n̄re ū capacitatis p̄ omnia in
 suram transcendant. **Thuribula** aut̄ illo
 figurate demonstrant̄ qui mūda orati
 onē et conscientia pura et fide n̄ ficta.
 offerūt dō et cū p̄phā dicē possit̄ dirigat̄
 oratio mea sic̄ incensum in conspectu t̄
 o. **Tube** aut̄ quid aliud sūt q̄ p̄dicato
 res sc̄i qui in toto orbe terrarū uocē euā
 gelice p̄dicationis emittūt. **Quoy** plōne
 p̄ p̄phā dictū ē. **Clama** ne cesses. quasi
 tuba exalta uocē tuam et annuncia po
 pulo scelera eoy et domui iacob pecca
 ta eoy. **Et** psalmista. in omniē terrā exiuit
 sonus eoy et in fines orbis terrę ūba eoy.
S enuit aut̄ ioiada plenus dierū et
 mortuus ē. cū e. xxx. eet̄ annorū.
 sepeliet̄q; eū in ciuitate dauid cū regib;
 eo qd̄ feciss; bonū cū isrl̄ et cū domo et
 Quid ē qd̄ ioiada bonum feciss; d̄ cū isrl̄
 et domo eius. n̄ qd̄ plebem isrl̄iticā que

.lxv.

vrs

domini iacob. et domini asaph in tempore
nomina eius diebus sacerdotum sui vite
regabat et ad cultum diligenter instrue-
bat in illis placito ad bona prosperitatis
et pacis pervenire poterant. **Josephus**
autem eodem eum dicit ierosolymis in regi-
is monumentis sepultum. quoniam generis da-
vid repararet impium. **Numerus** autem
ipse annorum etatis iorade bene valet per-
fectionem vite eius significare per quam et-
nam beatitudinem merito adeptus est.
nobisque figurative innuit quod si tempus pre-
sentis vite in sancte civitatis fide cum perfec-
tione bonorum operum studuerimus comple-
re ad eternam beatitudinem que in dextera dei
opitulante gratia ipsius pervenimus. et que
est eterna cum sanctis illius qui veri reges sunt.
in eternum pervenimus. **P**ostquam autem obiit
iorada. ingressi sunt principes iuda. et ado-
rauerunt regem. Qui delimitis obsequijs eorum
acquievit eis. Et dereliquit templum domini
dei patrum suorum. serueruntque lucis et sculp-
tibus. et facta est ira contra iudam et ier-
usalem propter hoc peccatum. **T**radunt
ebrei adoratum a principibus iuda regem ioras
fuisse ut dominum. et honores super humanum
modum a subditis exhibitos libenter
accepisse. Unde nimis offendebar deum.
cui iuram subito exptus est. Nulla enim
deinitia maior esse poterit quam creaturam
corruptibilem sempiternae divitatis se usur-
pare honorem. et arroganter fastum pro-
nolle cognoscere insuram. **O**biit culpam
etiam et herodes legit in actibus apostolorum
ab anglo esse percussus. eo quod domino non reddi-

dit honorem. **N**on nobis inique gentis in iheru-
salem et arrogantem omnino fugiamus. in qua
vixit deus. et omnis arrogancia
abominatio est apud deum. **H**umilis autem
divinitas sua prestat gratiam. super hu-
militate atque quieti requiescit spiritus dei. **C**uius
qui se exaltat humiliabit. et qui se hu-
miliat exaltabit. **S**piritus itaque dei induit
zachariam filium iorade sacerdotem. et ste-
tit in conspectu populi. et dixit eis. **N**ec dicit
dominus. **Q**uare transgredimini preceptum domini.
quod vobis non perdidit. et dereliquistis dominum. ut
derelinqueret vos. **Q**ui congregati adversus
eum. miserunt lapides iuxta regis impium.
in aedem domus domini. **E**t non est recordatus ioras
rem misericordie. quoniam fecerat iorada patrem illum
secum. sed interfecit filium eius. **Q**ui cum more-
retur ait. **V**ideat dominus et requirat. **Q**uestio
hinc oboritur. quare dominus in euangelio zacha-
riam inter templum et altare occisum me-
morans. filium barachie esse dicit. cum pre-
sens historia filium eius iorade fore mani-
feste designet. **U**nde nonnulli super hac senten-
tia dominus. as ponunt opiniones. **A**lii zacha-
riam filium barachie dicit. qui in eu-
angelio undecimus est patrisque nomen conse-
crat in eo. sed non occisus sit inter templum et
altare. scriptura non loquitur maxime cum
temporibus eius vite ruine templi fuerit.
Alii zachariam patrem iobis intelligunt
lunt. ex quibusdam apocryphorum libris appro-
bantur. quod propterea occisus sit. quia salua-
toris predicavit adventum. **H**oc quia de
scripturis non habent auctoritatem. eadem
facilitate contempnitur. quia probatur. **A**lii

114.
vultu uoluit esse zachariam. qui occisus sit a ioas rege iude in templo et altare. sicut regum narrat historia. et obseruandum quod ille zacharias non sit filius barachie. sed filius ioade sacerdotis. Unde et septima refert. Non fuit recordatus ioas patris eius ioade. que sunt fecisset bona. Cum ergo teneamus zachariam. et occisionis consentiat loqueremur quare barachie dicitur filius. et non ioade. Barachia in lingua nostra benedictus dicitur et sacerdotis ioade iusticia. ebreo nomine demonstrat. In euangelio quoque utitur nazarenus per filio barachie filium ioade septimum repum. Simpliciores fratres rumas templi et altaris. siue in portarum exitibus. quod siloam ducunt. rubra sara demonstrantes zacharie sanguine putant esse polluta. Non condempnamus errorem. qui de odio iudeorum et fidei pietate descendit. Cuiusque enoluit esse annus. ascendit contra eum exercitus syrie. uenitque in iudam et ierusalem. et interfecit cunctos principes populi. atque uniuersam preedam. miserunt regi damascum. Et certe cum permodicus uenisset. nimius syrius tradidit dominum manibus eorum infinitam multitudinem. eo quod dereliquissent dominum dominum patrum suorum. In ioas quoque ignominiosa gerere iudicia. et abeuntes dimiserunt eum in languoribus. magnus. Narrat quoque iosephus quod azabel assyriorum rex in puunnam iudeorum misisset exercitum. qui deuastauit eam. atque depopulauit geh. Cum uero esset ad ierosolimam uenturus. metuens ioas obsessionem. euacuatis omnibus di thesauris atque regalibus. et ministerij templi.

misit syrorum regibus eam reclamans. ne ciuitas pateret oppressionem. aut periculum rerum omnium sustineret. Cui dum sacris factum fuisse. ingenti multitudine pecuniarum. ne quatenus ad ierosolimam castra metatus est. Similiter idem rex syrie puuncie deuastauit samariam. quoniam eo tempore ioachaz filius ieu impio tenebat. Qui impie gerens sic potes fecere isrlitarum reges. dum syrisse uidebat. Hunc autem humiliavit azael rex cum tanta equitibus castra mouisset. Nam et ciuitates et plurimas et maximas abstulit. et eius milites trucidauit. Hec itaque passus est isrlitarum populus. scilicet elisei prophetam. quando azael occidit dominum suum. quia eum regnaturum esse periret super syrios et damascenos.

Surrexit autem contra eum serui sui in ultionem sanguinis filii ioade sacerdotis. et occiderunt eum in lectulo suo. et mortuus est. Sepelieturque illum in ciuitate dauid. si non in sepulchris regum. Insidiata uero fuit ei zabab filius semath. ammonitis. et iozabab filius semarith moabitidis. Denique ebrei asserunt idcirco ammonitas. et moabitas insidiatos esse regi ioas. detestantes iniustam necem zacharie. ad exaggerandam maliciam isrlitarum. qui uleisci noluerunt sacerdotem dei. quod illi fecerunt. qui filii alienigenarum fuerunt. **V**iginti quinque annorum erat amasias cum regnare cepisset. et rex. viii. annis regnauit in ierusalem. Nomen matris eius ioaden. de ierusalem. Fecitque bonum in conspectu domini. uerumtamen non in corde perfecto.

Quoniam per se ipso scilicet in eam amasiam
vno fa-... n in vob
pt do' cu' nullom' bo ia l id opus in
mij' ctu di fieri p' fir qd n' bono gerit
me' mar' ne e' i di. unitas septura
te tante incueat' eoz et uoluntas affectum
condigne remuneret. **S**: bonu' dr' fecis
se in conspectu di' quia qu'adam speci-
em bonoz opum q' placere do' manifes-
tum e' coram hominib' ostendit. **H**ec illi
arbitrant' bona ee' q' faceretis uidebat'
et sedm' hanc illa laudabant' s' coram
do' iam accepta n' erant quia r'pbo a-
nimo facta fuerant. **H**u' ipe amasias sem-
p' in detiora relabens. nouissime in ido-
latam corruit p' qm' et perit quia radi-
cem cordis p'habilem n' habuit quia p'
cultu' pietatis gra'm di' p'nereri possit.
Congregauit g' amasias iudam. et consti-
tuit eos p' familias tribunosq' centuriones
in uniuerso iuda. et beniamin' et recensu-
it a xxx. annis sursum. inuenitq' xxx.
milia iuueniu' qui egredere't ad pugna'
et tenerent hastam et clipeu'. **M**ercede
q' conduxit de isrl' centu' milia robus
tor' e' talentis argenti. **V**enit aut' homo
di' ad illum. et ait. **O** rex. ne egrediat' tecu'
exercitus isrl'. **N**on e' enim d'ns cu' isrl'.
et cunctis filis effraim'. **Q**d si putas in
robore exercit' bella consistit' superari te
faciet d's ab hostib'. **D**ei quippe e' et ad-
iuuare. et in fugam uertere et cet'. **Q**ue-
rit' quare dictum sit n' ee' d'm isrl' et cun-
tis filis effraim'. cur p'us nominet isrl'.
q' uocabulo om's decem trib' comprehēdit

et postea specialit' filie e' ym' do' d'm
mandu' scilicet p' om's tam sal d' i q' n' e' a
plac' qui in samaria regnabant. post e'
roboan'. qui de t'bu fuit effraim. non e'
rant et idol' ita polluti. **I**deo eni' dolant'
respuit eoz iocietate' in bello cu' t'bu iuda.
quia idola secum habebant. quaz cultu'
marime deo displicebat. **P**orro amasi-
as confidit' eduxit ppl'm suu'. et abut' in
uallem salinaru' percussitq' filios seyr. et mi-
lia. et alia. et milia uiroz cepunt filii iu-
da. et adduxerit ad p'ruptu' cuiusda' petre.
p'cipitaueritq' eos de summo in p'ceps. q'
uniu' crepuerit. **D**enuq' in regu' de eode'
amasias ita scriptum e'. **I**pe percussit edom in
ualle salinaru'. et milia. et apprehēdit petra
in p'lio. uocauitq' nom' ei' ierchel usq' in
p'sentem diem. **V**allis salinaru' erat. ubi
salem faciebant. ul' feno uidelicet salsug-
nis. ut multis in locis deciso. et siccato et
incenso. ul' aquis puteoz salis feruetac-
tis. et usq' ad salis firmitate' coquendo
p'ductis. ul' alio qlibet ordine q' fieri co-
suevit. **I**n q' etiam loco. et ioab. vii. milia
iudumoz percussisse legit'. **N**ec p'remdu'
qd' p' ualle salinaru'. uetus editio q' nom'
regionis gemella posuit. **P**etra aut' cuncta
e' arabie nobilis in eadem tra' edom. q' i
lib' numioz. ierem dr' et ab assyris hodi-
eq' sic appellat'. **L**ezechel u' qd' amasia me-
tor' ei nom' imposuit. m'p'tat' cet' di'. ul'
auxilium di' agente eo fidelit' ut penit'
uideret' memorie. qd' hanc ul' cetis ppl'i
di'. ul' deo adiuuante cepit. **S**: iosephus
petram n' aliqu' ciuitate' hoc in loco nū

tabernacula sua. **P**ost amasiam regem
iuda filium ioas filii azacepse ioas
restitit in bethsamis. et adduxit ierusalem
destruxitque muros eius a porta effraim usque
ad portam anguli. cccc. cubitis. Omne
que aurum et argentum et uniuersa uasa que
repererat in domo domini et apud obeth
edom. in thesauris etiam domus regis
abstulit et cetera. **B**ethsamis ciuitas est
sacerdotalis in tribu beniamin que usque hodie
demonstrat de leutheropoli. progenitibus
meopolim. in milario contra orientalem
plagam. Ubi que amasias et ioas mutuo
contra se dimicauerunt. **A**lta autem
bethsamis in tribu neptalim. ad regnum
x. tribuum in samaria. pertinens. **Q**uod
autem in regum dicit bethsamis oppidum
eius iude significat quod ad regnum
iude. hoc est ad duas tribus quibus domus
dauid regnabat pertinebat. ceterum secundum
locum situm. ad sortem pertinebat beniamin.
Illud autem quod scriptura refert. ioas tulisse
thesaurus que reperit in domo domini. et apud
obethedom. ostendit eum non solum illa uasa
tulisse que in domo domini reperit. sed et illa que
apud ianitores et custodes templi seruabant.
In prelo quoque libro narrat quod de filiis
obethedom pro dauid fuerunt electi.
Ite duo uiri ad ministrandum in domo
domini et ad custodiam templi. **R**eliqui uero
sermonum amasie prore et nouissimorum
scripta sunt in libro regum iuda et israel. Qui
propter quod recessit a domino. tenderunt ei insidias
in ierusalem. Cumque fugisset lachis. miserunt
et interfecerunt eum ibi. reportantes que sunt

per eos. sepelierunt eum cum patre suo in ciuitate
dauid. et cetera. **R**ecte dicitur quod recessit
a domino. quod recessit amasias a domino. nisi in ierusalem
super non conuictio in ierusalem. quia ex eo recessit
a domino. propter consilium non auduit neque ad do
minum conuictio uoluit. preparatio situatio
illius facta est. et ceteris dilatata. donec
ad consummationem ueniret. **R**eportantes
que super eos sepelierunt eum. **N**on enim sine
causa scriptura dicit eum portatum super eos
quia deus edom qui in equis portabant
adorauerunt. et uideo non portatum super hume
ros hominum. quia negligens erat seruire
deus israel. cuius ministeria super hume
ros caathitarum portari iussa erant.
Sedecum annorum erat ozias cum regna
re cepisset. et l. duobus annis regnauit
in ierusalem. nomen matris eius iechelia de ierusalem.
fecitque rectum in oculis domini. iuxta omnia
que fecerat amasias pater eius. et exquisiuit
dominum in diebus zacharie intelligentis et in
dentis domini. **O**zias hic dionimus erat.
quia qui in paralipomenon ozias. idem
in regum nominat azarias. **O**zias enim
interpretatur uirtus domini. et azarias auxi
lium domini. **E**t recte uirtus domini uel auxili
um domini uocatur. quia quoniam dum recta egit dum
na ope aduersus. plurima commisit. si
licet bella. et uique de hostibus triumphauit.
Sed propter quod propter superbiam illicita temptabat.
lepra percussus. et nominis et honoris si
mul fuscavit dignitate. quia leprosus fac
tus. et exclusus a populo seorsum in domo
separata usque ad diem mortis sue habi
tauit. **Q**uod autem dicitur quod ozias exquisiuit

...da... hanc intelligenti set in
 ...ti... hanc zacharia narrant ebrei
 ...ce zacharie filii iorade. qui post
 ...v... natus e postumus. ob
 ... nom patris sortitus est. **I**ntelligens
 ... p... sacerdotum nuncupatus e iudeis
 ... etiam. **C**umq; requireret dnm.
 ... cu in omib. Demq; egfius e. et
 ... pugnavit contra philistum. et destruxit.
 ... muru geb. et muru iammie muruq;
 ... azoti. **R**ificavit q; oppida in azoto et in
 ... philistum. et adiuvit eum ds cont phyl.
 ... istum. et contra arabas qui habitabant
 ... in gurbaal. **G**urbaal ipm dicit ee locu
 ... qui in genesi vocat e ierara. u fuit ab
 ... imelech rex. et in q pegnatus e abraham
 ... cu uxore sua sara. sic in genesi legit. **E**d
 ... ficavitq; ozias turres in ierlm sup por
 ... tam anguli. et sup porta uallis. et reliqs
 ... medem muri latere firmavitq; eas. et gl.
Portam em effraym qm destructam ante
 ... reculit p ioas regem isrl. ne p portam ual
 ... lis nominat. **N**oluit enim septor histore
 ... illud nom ponere in edificando. qd posu
 ... it in destruendo. **N**ec immerito. qa effra
 ... ym eo tempore ydolis immolabat. et par
 ... ticeps ioas regis sui. in destructioe porte
 ... ierlm fuerat. in edificatioe ipsius ppo vo
 ... cabulo suo ut nominaret n meruit s no
 ... mine uallis nominata e. p... auctore sui
 ... humiliatione ac uilitate. **M**emnit et ie
 ... tras huius porte. in restauratioe urbis
 ... p reditu captiuitatis babylome. u die.
 ... et portam uallis edificavit annun. et
 ... habitatores zano. **S**em uallem iosaphat

q et gebennon. hoc e uallis em in dice
 ... bat. ad orientalem p' agā ee ciuitatis ie
 ... rusalem. p q torrens cedron cui i eu i
 ... glio fit mto. si qndo pluuiaru l' nium
 ... aqs recip. a septemprionali i australe
 ... plagā defluit. **S** et in occidentali part
 ... ei ciuitatis ualle gion legim. dicente lib
 ... paralipomeni de manasse rege iuda. **P**ost
 ... hec edificauit muru extra ciuitate dauid.
 ... ad occidentē gion in conualle byon aut e nom fontis. ubi e
 ... illa siue aliam qlibet eidem ciuitatis salomon unct in
 ... uallem extra hoc loco significet patet regem foras ciuita
 ... sacramty. qa porta uallis edificat i ierlm. tem. Sive g hanc
 ... cu ut imbutis nup noticia fidei electis. siue.
 ... ul reparatis in castitate fidi. huius qui ab
 ... errauerant a doctorib. ueritatis. int alia
 ... uirtus humilitatis obseruanda pcepit.
 ... p q maiore di gra sublimari mereantur.
 ... dicente sca septura. ds supbis resistit hu
 ... milib. aut dat gram. **P**reparauit q; eis
 ... ozias. id e cuncto exercitu clipeos et hasta.
 ... et galeas et loricas. arcusq; et fundas.
 ... ad iaciendos lapides. **E**t fecit i ierlm.
 ... diuisi genis machinas qs in turrib. col
 ... locauit et in angulis muroz. ut mitte
 ... rent sagittas. et sara grandia. **L**egimusq;
 ... e nom ei pcul. eo qd auxiliaret ei dñs.
 ... et corroborass. illum. **S** et cu roborat eet
 ... eleuati e cor ei in mntium suu. et neg
 ... lexit dnm dñm suu. **I**ngfius q; repli dñi
 ... adolere uoluit incensum sup altare thi
 ... mamatis et cetā. **F**uit itaq; pmi ozias
 ... tur iustus. et fecit rectu in conspectu dñi.
 ... edificans templu. aqductum fabeans.
 ... offerens uasa. et p hoc mto aduersarios

salomon unct in regem foras ciuita tem. Sive g hanc siue.

eb

sup' ms. q' maria...
habens multos u' t' or' p' p' a. **D**u
q' dui i' t' zael... dos cognom
to intelligens. placuit dō' t' u' o' n' uene
r' uoē delubri' eius m' g' l' e. Postq' u'
charias obit uolens p' se o' n' dona
ria. sacerdotalem ordinē n' tam pie qm
audacter inuasit et reclamant' uenit'
et ceteris sacerdotib' n'ne tu es ozias rex.
et n' sacerdos. audire noluit statimq' lep
p'fusus in fronte ē. sedm p'phē uocem di
centis. imple dñe facies eoz ignominia.
Qm corporis partē sacerdos auri lamina
p'gebat. qm in ezechiel dominus iubet
ta u' l' t' e' imp' s' i' o' e' signari. de qua dauid
exultat dicens. signati ē sup' nos lumī
uult' tu dñe. in qua alio filius p'car. fun
de lapide ictu' inuit. Regnauit aut' ori
as annis. l. et duob'. q' tempore apud la
tinos. amulius. apud attemenses agamel
tor imp'abant. Post cuius mortē. esayas
p'pha uisionē p'phicam sic ipē testat' uidit.
id ē eo anno q' romulus romani impu
dit' nat' ē. sic manifestum ē poterit
h'us. qui uoluerint legē tempoz libri.
Reliqua aut' sermonū orie p'oz et nouis
simoz. sc'psit esayas filius amos p'pha.
Commemorat esayas in lib' p'phē sue.
ea q' oria uiuente p'phauerat. nec n' et ea
q' ipō mortuo uiderat ut ē illud. In a'no
q' mortuus ē ozias rex. uidi dñm seden
tem sup' thronū excelsum. et eleuati. Cui'
sp'italis uisionis intellectus. uenerabile
nobis innot' misterū. Uiuente lepro
rege et qmā in se ē sacerdotū disp'nate.

et re...
le...
euauit...
aq...
fidelit'...
tuus ē...
trauit...
dam...
uixit...
rū ope...
nauit...
ac...
puauerit...
cendit...
ta hystoriam...
runt...
ele q'...
buit...
inquit...
magna...
in consummationē...
g' intelligas...
a et ceteris...
uidebis...
uideat...
ruat...
tali uio...
strumū...
frumto...
Oormuutq' ozias cum patib' suis. et
sepeliet' eum in aq' regaliū sepulcroz.
eo qd' eēt leprosus. regnauitq' ioacham filio
eī p' eo. **Q**uid p' sepultura' orie nob' inu
it' qui n' in ciuitate dauid. neq' in sepulc'is
regalib' s' in aq' regaliū sepulcroz sepulit'

...o... g... n... h...
 ...indignu...
 ...haberi meret...
 ...alorem ab...
 ...numero atq; consortio...
Quod autem iosephus de eodem rege nar-
 ret qd n... g... uide... h... op... p... cogni-
 tionem reru... m... Refert autem hoc m...
 lapsus itaq; e... felicitatis euentu... et ad pat-
 na peccata descendit... q... etiam illu... p... quam
 e... uitate bono... et reru... magnitudinem
 r... reliquit apprehendit. **H**ic enim instate
 insigni die et geniali festiuitate indutus
 stola sacerdotali mituit in templu... oblatu
 incensu... in aureo altari d... pontifice u... a
 zaria cum alus octoginta sacerdotib; eu
 phibente ne faceret qm... hec soluu... bus
 adiacerent qui ex genere aaron erant et
 exclamantib; eis ut exiret et n... ageret qd
 legis di... uatus m... inu... eis morte... n... ta
 ceant. **I**nt... hec autem tremor factus e... mag-
 nis et stupescente p... claritas solis ual-
 de nimis suffulsit et incidit i... facie regis.
Se illi quidem lep... continuo p...
 me... ante ciuitate... u... in loco qui d... erog...
 scilla e... media pars montis ad occidentem.
 et sua uolubilitate p... i... stadia p... cidentis.
 ad orientale restitit monte... ita ut et uias
 clauderet et regias urbes opp... meret. **C**uq;
 sacerdotes regis faciem lepra... app... hndisse
 conspiciunt pandebant ei calamitate... sua.
 hortantes ut tamqm... pollutus exiret a ci-
 uitate. **I**lle u... ofusione hui... euent... et du
 illi iam e... nulla fiducia... qd... uidebant

...Qualiter...
 ...in... p... l... in... p...
 ...miserabil...
 ...al... p...
 ...passionem...
 ...aliquid...
 ...ciuita-
 ...tem...
 ...inuita...
 ...p...
 ...o...
 ...s...
 ...filio...
 ...licet...
 ...eius...
 ...suscipiente...
 ...regnum...
 ...de...
 ...de...
 ...m...
 ...gesto...
 ...faciente...
 ...defunct...
 ...is...
Qui...
 ...quid...
 ...annos...
 ...l...
 ...v...
 ...q...
 ...b...
 ...regna...
 ...l...
 ...et...
 ...duos...
 ...Sepultus...
 ...e...
 ...aut...
 ...solus...
 ...in...
 ...hortis...
Huius...
 ...g...
 ...tremor...
 ...qui...
 ...factus...
 ...e...
 ...temporib;...
 ...ozie...
 ...licet...
 ...regu...
 ...aut...
 ...paralipome-
 ...non...
 ...hystorie...
 ...m...
 ...n...
 ...n...
 ...faciant...
 ...tam...
 ...amo...
 ...p...
 ...h...
 ...m...
 ...m...
 ...cui...
 ...lib...
 ...p...
 ...ncipio...
 ...ita...
 ...legimus...
 ...Verba...
 ...amos...
 ...qui...
 ...fuit...
 ...i...
 ...pas-
 ...toralib;...
 ...de...
 ...the...
 ...que...
 ...uidit...
 ...sup...
 ...isrl...
 ...in...
 ...dieb;...
 ...ozie...
 ...regis...
 ...iuda...
 ...et...
 ...in...
 ...dieb;...
 ...ierobo...
 ...a...
 ...filii...
 ...ioas...
 ...regis...
 ...isrl...
 ...ante...
 ...duos...
 ...annos...
 ...tre...
 ...mor...
Similit...
 ...et...
 ...zacharias...
 ...p...
 ...de...
 ...hoc...
 ...eodem...
 ...m...
 ...alia...
 ...narrat...
 ...dicens...
Egredietur...
 ...domin...
 ...et...
 ...p...
 ...ab...
 ...cont...
 ...gentes...
 ...illas...
 ...sicut...
 ...p...
 ...latus...
 ...e...
 ...in...
 ...die...
 ...certaminis...
 ...et...
 ...stabunt...
 ...pedes...
 ...ei...
 ...in...
 ...die...
 ...illa...
 ...sup...
 ...monte...
 ...oluaru...
 ...qui...
 ...e...
 ...cont...
 ...ierlm...
 ...ad...
 ...orientem...
 ...et...
 ...scindet...
 ...mos...
 ...oluaru...
 ...ex...
 ...media...
 ...parte...
 ...sui...
 ...ad...
 ...orientem...
 ...et...
 ...ad...
 ...occidentem...
 ...p...
 ...rupto...
 ...grandi...
 ...ualle...
 ...et...
 ...separabit...
 ...mediu...
 ...montis...
 ...ad...
 ...aquilonem...
 ...et...
 ...mediu...
 ...ei...
 ...ad...
 ...meridie...
 ...et...
 ...fugiet...
 ...ad...
 ...uallem...
 ...montu...
 ...eoz...
 ...qm...
 ...conu...
 ...gent...
 ...ualles...
 ...montu...
 ...usq;...
 ...ad...
 ...primu...
 ...et...
 ...fuge...
 ...tis...
 ...sicut...
 ...fugistis...
 ...a...
 ...facie...
 ...tremor...
 ...in...
 ...dieb;...
 ...ozie...
 ...regis...
 ...iuda...
Uolunt...
 ...aut...
 ...ebri...
 ...annu...
 ...fuisse...
 ...yr...
 ...v...
 ...ozie...
 ...qu...
 ...do...
 ...hec...
 ...accidit...
Cui...
 ...reliqui...
 ...anni...
 ...st...
 ...yr...
 ...vii...
Onis...
 ...eni...
 ...regna...
 ...uit...
 ...annos...
 ...l...
 ...duos...
Viginti...
 ...v...
 ...anno...
 ...erat...
 ...ioatham...
 ...cum...
 ...regiare...
 ...cepiss...
 ...et...
 ...vii...

annu regnauit in ierlm. **Q**uid s uult
qd scptura annos ioatham eodem tenore
re in capite regni ipsius q et in fine eum
merat. i. qd enim significat incepta iusti
cia. usq; ad fine uite pseruasse. **Q**ue
nim bene uiuere inchoat. et religiosam
uita usq; ad bonu fine pduerit. merito
tempa uite ipsius laude pdicant. **C**odig
na. **E**t bene dicit regnasse in ierlm. qa regi
m s commndat. tam in se qm in s subdi
tis bene gerens. etne pacis uisionem adi
pisci pmeruit. **I**psa edificauit portam
domus dñi excelsam. et in muro ophet
multa construxit. **O**rbes q; edificauit i
montib; iuda. et in saltib; castella. et tur
res. **P**ortam domi dñi excelsam. ipam e
brei dicunt ee q in actibus aploz specio
sa uocat. **H**ec et ab ipsis ebreis porta ioa
tham. eo qd ipe eam edificauit usq; ho
die nuncupat. **O**phel aut turris erat n
longe a templo. enormis altitudinis. **V**n
et ophel. hoc e tenebraru siue nubi no
ni accepit. qd usq; ad nubes erigeret ca
put. **D**emq; u in zacharia scptu est et t
ris gregis nebulosa filie syon. in ebreo
p turri nebulosa. turris ophel scpta e.
Meminit hui turris. et in qua parte ci
uitatis sit ostendit in seqntib; pns li
ber paralipomeni. referens de manasse
rege qd et sup posuim. quia edificauit
muru. et ciuitate dauid ad occidentem
gon. in conualle ab uirtu porte pisciu.
p. c. uirtu usq; ad ophel. **L**uxta iusticiu u
sensu que meli rex iste ioatham cuius
uita et opa laudant. qm redemptorem

nrñ significat. **D**e q psalmista ait. **O**m
magi domini et laudabilis uir. s. et ter
bilis e sup omis deos. **C**uius pfectione no
m ipm ioatham et pmo. **I**nterpretat enim con
summat siue pfectus. **E**t de dno sal iero
re paulus ad ebreos scribens ait. **E**t quide
cu eet filius di. didicit ex his q pass. se
obediencia. et consummat factus e i oib;
obtempantib; s. causa salutis etne. **A**ppel
latus a do pontifice iuxta ordinem melchi
sedech. **I**psa enim porta domi dñi excelsa
construxit. quia incarnationis sue mabe
rium. q s. ecclesiam q uera domus di socia
ret mirabili potentia conficit. **Q**d aut me
rito porta uocet. ostendit ipa uitas i eua
ghio cu ait ego sum ostium. p me siqs in
grediet saluabit. **E**t uicta excelsa hec por
ta uocat. quia de hac eadem psalmista
ait. **E**xcelsum sup omnes gentes dominus.
et sup celos gla eius. **D**icunt et sci docto
res porte. quia p eoz pdicatione uite di
cimus. **I**nter. sic et porte inferi dicunt
heretici. qui cont ecclesiam sup petra edifi
catam. ipsius dñi attestacione pualere
n possunt. **T**urris q; ophel. bene pot sca
ru scpturarum eminentiam significare.
q licet in hystoria fundamta collocet
caput tam spitalis sensus in alta pue
bit. et int nubila condit. dum dum
scientie magnitudinem ab oculis huma
nis abscondit. **N**u scptum e. caligo sub
pedib; eius. et ascendit sup cherubim. et
uolauit. uolauit sup pennas uentorum.
et posuit tenebs lacubulu suum. **C**ali
go ei sub pedib; e. quia n ea claritate

...ul. r i t q a n superiorib do
 milat. scitotit si p cher ubi et uolauit
 Cherubin qu. e. plenitudo scientie dr
 Puer si p plen tudine scientie ascendisse
 phibet et uolasse quia maiestatis ei celsi
 tudine scientia nulla comprehendit. Vola
 uit q. quia longe in altu ab intellectu nro
 se rapit. Volauit sup pennas uentoy.
 quia scientiam transcendit animarū.
 Postit tenebras latibulum suū. quia dū
 caligine nre infirmitatis obscuramur.
 p ignorantia nram nob abscondit dō.
 ne a nobis in mētra et intima claritate
 mdeat. Hū ei et incanticis canticoy a
 sponsa dr. fuge dilecte mō fuge. Itē sup
 cherubin domnū ascendit et uolauit.
 quia sup plenitudinē scientie q ē in
 hominib. potuit incarnationis sue glām
 exaltat dignat ē ut hoc ei uolare sit
 potentie sue mistium ab intellectu hu
 mano subducere. Quantalibet enī pleni
 tudine scientie uita spitalium fulgeat.
 apphēde n ualeat qm factum sit ut qui
 semp existit ociperet et ante scēla auc
 tor hominū. nasceret homo in fine scēlo
 rum. dō caro ēet. uerbum infans fuit.

Dormiuntq. iacham cū patib. suis. et
 sepelierūt eū in ciuitate dauid. et
 regnauit filius ei. achaz p eo. Viginti
 annoz erat achaz cum regnare cepisset.
 et xvi. annis regnauit in ierlm. Non fe
 cit rectum in conspectu dñi. sic dauid pa
 t̄ et s. ambulauit in uis regū isrl. in iū
 p et statuas fudit baalim. Ipē ē qui ad
 oleuit incensum in ualle benennon. et

lustrauit filios suos in igne iuxta uicium
 gentū. q̄s mēfecit dñs in aduentu filioy.
 isrl. **S**eptum ē in lib. regū de iosa a rege qd
 contaminauit tofēch. qd ē in conualle. si
 lu ennon. ut nemo consecraret filiu suū
 aut filiam p ignē moloch. frequēs est in
 sc̄pturis hoy mēto locoꝝ. maxime in lib
 regum. et ieremia p̄ph. **U**t aut uallis
 ennon. siue filu ennon. iuxta murū in
 ierlm. cont̄ orientē in qua nemus pulcher
 rumum siloe fontib. irrigat. **T**ofēch aut
 siue tofēch. utrūq. enim scribit̄. erat loc̄
 in eadem conualle iuxta p̄semam sullo
 nis. cuius meminit sc̄ptura. et iuxta a
 grum acheldema. qui usq. hodie mons
 trat̄ ad australem plagam montis syon.
Solebant aut in tofēch. quia locus erat
 amenuissimus. unde hodieq. hoy p̄bet
 delicias. posita ara sacrificare demonib.
 nefandoq. igne suos consecrare liberos.
 siue holocaustū offerre. **H**ū nē historia
 de achaz ita narrat dicens. **I**pē ē qui ad
 oleuit incensum in ualle benennon. et
 lustrauit filios suos in igne. **B**enenni siq.
 dem filium ennon significat. **U**allis aut
 enī dr. ebraice gebennon. **C**ui nomine
 in nouo testamto pena inferoy geben
 na cognominat̄. quia nimirū sicut in
 conualle ennon qui idolis seruierunt
 in ea p̄ph. attestantib. p̄ter ita peccato
 res et his q. peccauerunt. etna dampnatio
 ne puniuntur. **D**eniq. ieremias cū re
 ferret p̄cepisse s. dñm ac dixisse egredē
 ad uallem filu ennon. q. ē iuxta mētra
 porte fictilis. paulo p̄ dic. et n. uocabit̄

locus iste amplius tofeth. et uallis: si u
enim: et uallis occisio. Et di Sipabo
filium urbe ierlm. i loco isto. et subit
eos gladio. Isayas q; manifestissime tofet
infernum appellat. Qui cum petru di ibo
munt. sub nomine assur describeret
dicens. a uoce eni dñi pauebit assur ut
ga pennis. et erit transitus iurge sin
datus. qm̄ requiescere faciet domum sup
eū. statim qm̄ et u eet p̄tū subdidit
dicens. Preparata ē enim ab heri tofeth
a rege. p̄parata. p̄funda et dilatata. Pulē
ait. et dilatata. quia tofeth dī latitudo.
Nutrita inquit ei ignis. et ligua multa.
Flatus enim sic torrens sulfuris succendē
eam. Qualit̄ achaz sobolem suam in ig
ne lustrauit. ostendit iosephus ita dicen.
Porro ioathan mutauit uitā eū ipe. i
annos. xl. et unū ex quib; regnauit. rui
et sepultus ē in regis monumētis. uenit
q; regnū ad eius filium achaz. Qui impi
ca dñi existens. et patnas p̄uaticatus
leges. reges uilitariū imitatus. in ieroso
limis idolorū aras constituit et sup eas
sacificauit. In quib; etiam suū in holocay
stum obtulit filium more chananeorū.
et sup hec multa alia scelā p̄trant.
Demq; achaz qui ex iusto patre editus.
in p̄fidiam et scelus ydolatrē delapsus
ē significat hereticos qui ex catholicis
pat̄b; sacramento fidi imbuti sūt. s; ad a
postasiam declinantes. cultū diuinum
simulac̄s errorū suorū p̄bere n̄ timent. Qui
fructum ueteri sui. hoc ē effectū p̄ue me
ditationis in igne zeli demonis immo

lant om̄ adu. p̄. a. s. i. p̄. a.
senten. in o. i. p̄. a. e. l. a. u. a. s. i. u. e. r. i.
sūt a coqueinte. dia. a. i. e. r. e. c. e. r. i. m. n̄
confringet sim iacia. p̄. a. d. e. opulā.
ē aras eorū. Qui sic achaz spoliata domū uo
mni. et domo regum. et p̄ncipum. dedit
regi assiriorū munā. et tam̄ ei nich. l. p̄. n̄.
ita isti aurū sagacis ingenii et argutie
loquentie conflant in cultū ydolorū ut
intereant. Egyptum inuocant. et assyrios
adeunt. eū a potestatib; istius mundi. p̄
regi q̄rūt. S. in transitu eorū capti. sup
occisi sūt quia maledictus ē homo sup
ram q; ostidit in homie. et ponit carnem
brachiū suū. et a domino recedet cor eius.
Dormiuntq; achaz cū pat̄b; suis. et sepe
erit eum in ciuitate ierlm. neq; enim uce
punt eū in sepulc̄s regū isrl. **N**eq; enim
dignū ē. ut heretici societate cū catholi
cis habeant in futura quiete. qui hic sep
ab eis discordabant fide et conuisione.
Si illis sub p̄sona capitis sui p̄pham
dī in psalmo. dilexisti maliciā sup be
niguitatē. iniquitatē loqui magis qm̄ e
quitatē. Dilexisti om̄ia ūba p̄ceptationis.
in lingua dolosa. Prop̄t̄a destruet te d̄s
in finem. enellet te et emigrabit te de ta
bernaculo tuo. et radicem tuā de terra
uentū. Hinc et p̄ sapientiā dī. P̄didit
d̄s memoriā supborū. et reliquit memo
riam humiliū sensū. **I**gitur ezechias
regiare cepit cum. xxv. eet. annorū. et xx.
v. annis regnauit in ierlm. Nōm̄ mat̄
eius abia. filia zacharie. **H**unc zachā
riam cuius abia mat̄ ezechie filia esse

immundi sine in ma peul. fecissent phasē
in se sedō. Qd nimirū in tūpū u tollit p
latū ppli gētia. qui cum omnib. demo
nib. fornicati. immundi uidebant in a
mma. salub ū confessione mādat. ad
iedām nauitatē qī in scōdō mēse transire
p̄cipuunt. Un̄ in seq̄ntib. p̄ sc̄ificatiōe
sacerdotū. et leuitarū officia. et hylarta
tem plebis iudeorū. ita subungit. **P**ro
selitorū q; de tra isrl. et habitantū in iu
da. factaq; ē grandis celebtas in ierlm. q̄
lis a dieb. salomonis filii dauid regi isrl.
in ea urbe n̄ fuerat. **C**ui cōcordat et illō
qd post pauca subsequit. quia eḡsus est
omnis isrl. qui inuent̄ ē in urbib. iuda.
et fregit simulac̄ succenderūtq; lucos.
demoliti s̄t excelsa. et altaria destruxerūt.
n̄ solum de uniuersa iuda et beniamin.
s; de effraym. q; et manasse donec pen
t̄ eūterent. rēuēsiq; sūt om̄s filii isrl. in po
ssessiones et ciuitates suas. quia p̄ aduē
tū n̄r̄i redemptoris in mundū. n̄ solum
in ierlm. et in iuda. s; in cunctis p̄ totū
orbem t̄rarū nationib. destructa ē ydo
lata. contracta errorū simulac̄ et ūq; di
aboli concidit supbia. cottidieq; fidelū
mūno crescente. decreuit ac minorat̄ cul
tura demoniorū. donec in fine mundi
ip̄a obruet̄ mors nouissima. et comple
bit̄ illud qd̄ sc̄ptum ē. regnabit dominū
solus in die illa. et idola penit̄ sterent̄.
q̄ndo pacto uniuersali iudicio. sc̄i cum
xpo celeste intrabūt regnū. et peccatore
cū diabolo in inferni demergent̄ p̄fū
dum. **P**ostq̄m et huiuscem̄ ueritatē

uenit et m̄ḡstus u dā obfatu. ut. in i
nitam. uolens e is capz. Qd̄ cur. v. l. ee
chias uenisse scilicet sennach. et d. x. m̄
belli impetū uera cont̄ ierlm. iusto cum
p̄ncipib. stilio. utiq; fortissimis. ut obdu
rarent capita fontium. q̄ erant ex̄ urbe.
et hoc omniū discernente sententia. cō
gregauit plurimā multitudinē et obtu
rauit cunctos fontes. et riuū qui flue
bat in medio t̄re dicens. ne ueniat re
ges assyriorū. et inueniant aquarū habū
dantiā. **Q**d̄ ezechias infestantib. bello
assyris t̄ram iudeorū. et cont̄ ierlm. pugna
tib. iussit fontes obturare ac riuū qui
fluebat in medio t̄re. ne uenientes reges
assyriorū. inuenirent aquarū habundā
tiam. significat qd̄ cont̄ paganos atq; he
reticos repugnantēs ac blasphemantes.
diligentia atq; cautela adhibenda ē. et
demoniorū sacrificiorū coram eis sūt uelanda
mistia. nec impudent̄ ūbum dī blasphe
mus ingerendum. qui nesciūt doctrinam
sc̄am p̄us morib. honorare. s; magis stu
dent ore uenenato lacerare. Un̄ domini
in euanglio discipulis suis p̄cepit dicens.
Nolite sc̄m dare canib. neq; mittatis
margaritas ūas ante porcos. ne forte
conculcent eas pedib. suis. et conuēt̄ dis
rumpant uos. Hinc paulus ad thim
scribens ait. Hereticū hominē p̄ unā
et sc̄dām correptionē deuita. sciens qd̄
huiusm̄i subūsus ē. et delinquit cū sit
p̄p̄o iudicio condemnat̄. Hinc p̄ psal
mistam dē. Posui ori mō custodiam. dū
sisteret peccator adūsūm me. Obmutat

et in uat... **H**ic cec...
 Bibe aquam de...
 putet tu habere...
 participes tu...
 uniuersa committenda sunt...
Edificauit...
 murum qui fuit...
 et extruxit turres...
 melle in ciuitate dauid...
 et clipeos...
Vrbem sciam de qua scriptum est...
 saluator qui in monte si...
 de qua et in alio loco...
 edificat ciuitatem...
 ac uere religionis...
 restaurat et extru...
 ponit et fornicat murum...
 quod in edificatioe cast...
 appellat eum bonorum opum...
Hic murus et hoc ante murale de...
 qui iuxta prophetam...
 Idem rex fecit uniu...
 et clipeos cum scaram...
 adit testimonia et doct...
 ad monumentum ecclesie ecclesie...
 et principes...
 uniuersam

multam recte ac rationabiliter agunt: cae...
 traque ecclesie sunt hostes uniuersis oportune de...
Que postquam gesta sunt... **A**d...
 semmacherib rex assirorum seruos suos...
 in ierlm. ipse enim cum uniuerso exercitu...
 obsidebat iachis ad ezechiam regem iuda...
 et ad omnem populum qui erat in urbe dice...
Hec dicit semmacherib rex assirorum. In quo...
 habentes fiduciam sedetis obsessi in ierlm...
Num ezechias decipit uos. ut edat mor...
 te in fame et siti affirmans quoniam deus...
 uos liberet de manu regis assirorum...
Numquid non est iste ezechias. qui destruxit...
 excelsa illius et altaria. et precepit iude et...
 ierlm dicens. coram altari uno adorabi...
 tis. et in ipso comburetis incensum. An ig...
 noratis quod ego fecim et pars mei cunctis...
 terrarum populis. Numquid preualuerunt diu gen...
 tum omniumque terrarum. libare regionem...
 suam de manu mea. Quis est de uniuersis...
 diuis gentium. quas uastauit pars mei. et...
 potuerit eruere populum suum de manu mea...
 ut possit etiam deus uos eruere de be...
 manu. Non uos ergo decipiat ezechias...
 nec uana persuasione deludat neque cre...
 datis. Si enim nullus potuit deus cuncta...
 rum gentium atque regionum libare populum...
 suum de manu mea. et de manu patrum...
 meorum. consequenter non deus uos poterit eruere uos...
 de hac manu mea. Sed et alia multa lo...
 cutus est serui eius contra dominum deum. et contra ezechiam seruum eius...
 locutus est aduersum eum. Sic diu gentium...
 ceterum non potuerunt libare populos suos de...
 manu mea. sic et deus ezechie eruere non...
 poterit populum suum de manu ista. **I**nsup

Epistolas qq: scilicet
 sit plena blasphemie in christum
 deum istum. et

quod ezechias egredium usque ad mortem et uir
uero amicus elias filius amos propheta dicitur
et **Deus dicit dñs** Precipe domini tuis mo
ritas tuis et in ueritate. **Qui** dicitur faciem
sua ad parietem et orauit dñm dicens. **Ob**
sec dñe. memento quoniam ambulauim coram
te in ueritate et in corde perfecto. et quod
placitum est coram te fecim. **Fleuit** itaque
ezechias fleu magno. **Quem** diligit dñs
corrumpit et castigat omnem filium quem
recipit. **Ne** eleuaret cor ezechie post in
credibiles triumphos. et de media capti
uitate uictoria. infirmitate corporis ui
sitatur. et audit se esse morturum. ut conuer
sus ad dñm flectat sententiam eius. **Quo**
quidem et in iona propheta legimus. et in con
uersionibus. et dauid. qui dicunt. futu
ra nec facta sunt. non ideo mutante sententiam.
sed puocante humanum genus ad noticiam
sua. **Dñs** enim penitens est super malicis.
Audiensque se esse morturum. non peccatur
uita et annos plurimos. sed in die iudici
o quid uelit prestare dimittit. **Noterat** e
nim idcirco deo placuisse salomonem. quod
annos uite non preterit ampliores. **Scilicet** con
uersus ad dñm narrat opera sua. quoniam ambu
lauit coram eo in ueritate et in corde
perfecto. **Felix** conscientia. qui afflictionis tem
pore bonorum operum recordatur. **Beati** enim
mundo corde. quoniam ipsi dñm uidebunt. **Et** qui
in alibi scribitur. quis glaburum purum habe
re cor. **Quod** si ita soluit. perfectione cordis
in eo non dicit. quod idola destruxit. templi
ualuas aperuit. serpentes enecum commi
nuerit et cetera fecit. quae scripta commemorat

fleuit. **Sicut** fleu magno. propter passionem
dñi ad dauid. quoniam uidebatur in sua morte
punitus. **Et** enim tempore ezechias filios non ha
bebat. **Nam** pro morte eius in massas eum. ex
cessu annorum regnare cepit in iuda. **Uirgo** is
te omnis est fletus. quod desipabat christum de suo
semine nasciturum. **Alii** asserunt quoniam uisus sunt
uiros morte trahi. propter incertum iudicium et
ignorantiam sententiae dei. quoniam sedem habi
turi sunt. **Simulque** facti questio soluit
ac necessitatis uincula atque causarum quod
nequam dies mortis singulis prestatata sunt.
sed uoluntate dei et ignotis mortalibus causis.
uel uiuat aliquis uel moriatur. prestatum est
et statuta. nunc mortis necessitas differa
tur et post mortem resuscitatos plurimos le
gerimus. **Et** prius quam egredere elias media
partem atque factus est sermo dñi ad eum
dicens. **Reuertere** et dicit ezechie duci populi
mei. **Audiu** orationem tuam. uidi lacrimam
tuam. **Ecce** sanauit te. **Dixitque** ezechias ad
elias. **Quod** erit signum. quia dñs me sanauit.
Cui propheta respondit. **Hoc** erit signum
a domino. quod facturus sit dñs sermonem
quem locutus est. **His** ut accedat umbra tot
lineis. an ut reuertatur totidem gradibus. **Cum**
dixit ezechias. **Facile** est umbra crescere. et line
is. nec hoc uolo ut fiat. sed ut reuertatur re
trorsum. et gradibus. **Cumque** innocente elias
a potentiam dñi. signum esset effectum. **Propter**
elias asserunt massam sicorum reuerentem. **Quoniam**
cum attulissent et posuissent super uallum
eius curat. **Reuertitur** autem ad regem. **Propheta**
dñi uisione. ut ipse sanaret qui pensitauerat.
Et uocat ezechias dux populi mei. et filius

dauid. cuius ope facta abar. fecerat enim rec-
 tum iuxta omnia q̄ fecit dauid pat̄ eius.
 et audit̄ eius oratio uident̄q; lacrimę qm̄
 ambulauerat coram dño in ueritate et
 in corde p̄fecto. et fleuerat fletu magno.
 et qđ placitū erat in oculis eī fecerat ad
 uenitūq; .xv. annu aduirtā qđ ille n̄ pos-
 tulauit. et inuip̄ uiuente eo regni secu-
 ritas reppmittit. **S**im aut̄ ut quidā putāt
 in corpe uiuere condempnatio ē. et iuxta
 illud qđ d̄r. reuētere anima mea in requiē
 tuā et in alio loco. educ de carē animā
 meā. optanda ē mors. ut de carē liberē.
 qm̄ nūc domini donat p̄ beneficio. ut q̄
 libandus erat adhuc. xv. annis uiuat in
 carere. **D**at̄ aut̄ signū ut sol. x. gradib;.
 reuertat. qđ nos iuxta simmachū in lineas
 et hor̄ ologū uertim. qui qđ int̄llectit
 in lineis. ut manifestiorē sensū legentib;
 faceret siue ita erant instructi gradus ar-
 te mechanica. ut p̄ singlos umbra descē-
 dens. horarū spacia t̄minaret. **Q**đ signū
 et p̄sentis tempis et futuri t̄ypus erat.
 ut qm̄ sol reuēteret ad exordium sui ita
 et ezechie uita ad desertos annos rediret.
 nobis q; in ebdomada. et octidāe iuuen-
 t̄. p̄ resurrectionē xp̄i uite spacia p̄te-
 lent. **S**olent scōz locoz in hac p̄uincia
 monstratores. int̄ septū templi osten-
 dere gradus dom̄ ezechie. ul̄ achaz. qđ
 sol p̄ eos descenderet. **S**. nūq̄ ego credam.
 Non dico achaz. qui rex impius fuit.
 si cuiuslibet regis iusti domū fuisse i
 templo d̄i. cū salomon idēco dñi inter
 cetera offendisse dicat. qđ in sublimē edi-

ficauerit mello. unde aduirtū templi deam-
 bulans in turri palatii desquā solū ē et
 p̄s̄ ē ezechias qui obdurauit si p̄orem
 font̄ in gon. et auerit eas sub̄ ad occidē-
 tem urbis dauid. **I**n omnib; opib; suis
 fecit p̄s̄e q̄ noluit. at̄ tam̄ in legatione
 p̄ncipum babilonis qui missi fuerant
 ad eum. ut int̄rogarent de portento qđ
 acciderat sup̄ t̄ram. dereliquit eū d̄s
 ut temptaret̄. et nota fierent omnia q̄
 erant in corde eī. **P**ortentū qđ dic̄ acci-
 disse sup̄ t̄ram. solis significat reditū p̄
 lineas. x. de q̄ sup̄dictum est. **A**d hoc enī
 mistium inquirendū. legati babilonis
 ueniunt ad ezechia. **S**. dereliquit eū d̄s ut
 temptaret̄. qui n̄ colhibebat eū p̄ p̄ham
 ne ostenderet thesauros suos. et thesau-
 ros domus dñi. alienigenis. et nota fieret
 omnia q̄ erant in corde eī. hoc ē occulta e-
 latio m̄tis. qua coram dō peccauit ad no-
 ticiam hominū p̄ effectū prauū operis
 p̄duceret. unde merito plata uindicta in
 eum et s̄ obsequites ostenderet. **I**git̄ q̄ p̄
 miosa sit hominū animab;. cenodorie
 meum. ezechie factum manifeste de-
 monstrat. q̄ omnib; consummate iusticie
 et sc̄arū sc̄pturar̄ testimonio comp̄bat̄
 si p̄ innumera uirtutū p̄conia. uno e-
 lationis telo fuerat delectus. **T**ante ius-
 ticie. tanteq; uirtutes. tanta fides atq;
 deuotio. q̄ naturā ip̄am. et totius mū-
 di leges imitare meruerit. una iactan-
 tia depeunt. **I**ta uniuersis uirtutib; suis.
 ac si nec fuissent obliuioni tradit̄. uā
 s̄festim dñi suscepiss;. n̄ eam resūpta

. xvii .

P

in templo dñi. scilicet uesti
chiam scilicet erdo
et eos qui subsequuntur annumerant
in oratione p se. p reliquos isrl et iuda.
sup uniuersis sermonibus lib. qui repositus
ē in domo dñi. isrlq; abiit ad oluā pphā
yeroē sellū. quē ebrei auctimant aui
culū eē patē ieremie ananahel. q; habi
tabat ierlm in sedā. Quid siget illud. qd
dicit in sedā. in hystoria lib. p̄sentis supu
de clarat. u. scriptū ē de p̄fato rege ezechia.
Edificauit q; agens industrie omnem
murū qui fuerat dissipat. extruxitq; t
res. et formosus altum murū. Mem
nit huius loci et sophonias dicit. Vox
clamoris a porta piscinum. et ululat a
sedā. p q; uet edicio q̄ p̄p̄m nom̄ loci
transiit in masena. Masena quippe
int̄ptat sedā. Qd q; dicit p̄phetissa habita
se in sedā. i sedā muri parte intellige
Fecit aut iofias in ierlm phase domino.
qd immolatiū ē quarta decima die m̄sis
p̄m. et instituit sacerdotes in officis suis.
hortatus q; ē eos. ut ministrarent i domo
dñi. Venit q; ad q̄rū eruditionē om̄is
isrl sc̄ificabat dño. locut ē. Ponite ar
cham in sc̄uario templi. qd edificauit
salomon filius dauid rex isrl. Neq; qm̄
enim ultra eā portabitis et cetera. Tra
dunt ebrei qd archa dñi qm̄ in in tem
plū iofias reduci p̄cepit. elata fuerit
de templo tempore achaz q̄ndo simu
lacia ab eo in templū missa sūt. et duc
ta in domū sellum uiri olde auun
culi ieremie. u. p̄mansit usq; ad tēp

iosie. Nec enī poterat archa dñi eē in loco u
simulac̄ m̄ducta fuerant. et gentiliū
usus et rit̄ nefandissim̄ obseruabat. Qd
aut̄ p̄dictus rex erectis idolis de tra. n̄
n̄ phitonib; et ariolis. et omnib; immū
dicis atq; abhominatiōib; ablati. in
xviii. anno regni sui dño phase celebra
rimū fecisse legit̄. moralit̄ docet nos ut
purgem̄ p̄mū trā cordis nr̄i ab oib; inq;
et mundem̄ act̄ nr̄o ab oī inquinam̄to
peccatorū. et ab opib; mortuis. ut seruire
possim̄ dō uiuenti. sicq; q̄tū dño celebri
pascha. n̄ utiq; i sermō malicie et neq
cie. s; in animis sinceritatis et ueritatis.
Secūm allegoriā aut̄ iofias iste typū tenet
dñi saluatoris. qui salus et fortitudo dñi
merito nuncupat̄ quia ip̄e ē de q; scriptū
dicit dñs fortis. dñs potens in p̄lio. Et
alibi. ip̄e enim salūm faciet ppl̄m suū
a peccatis eorū. Ip̄e quippe zelo dī mūdāt
trā iuda et ierlm ab om̄ib; immūdi
cis et abhominatiōib;. qui p pphā dicit
zelus dom̄i tue comedit me. de q; i ioh̄is
ait cuius uentilabrū in manu sua et
purgabit aream suā. de q; et malachi
as dicit ecce uenit dicit dñs exercitū.
Quis potit cogitare diem aduentus ei.
Et quis stabit ad iudiciū eum. Ip̄e e
nim q̄ ignis cōflans. et q̄ herba fullo
rum. et sedebit cōflans et emundans ar
gentū. et purgabit filios leui. et cōflabit
eos q̄ aurū. et q̄ argentū. et erit domū
offerentes sacrificia iniusticia. et place
bit dō sacrificiū iuda et ierlm sic dicit ce
li. et sic anni antiqui. Et accedā ad uos

in iudicio. et ero testis uelox malefice. et
adulteris. et pueris. et qui calumpniabā
ē mercedem mercenariū. et humiliant
uiduas et pupillos. et opprimunt pugnū.
nec timuerūt me diē domini exercitū.
Celebrat ḡ iofias uerū phase in octauo
ē. anno regni sui. quādo in octaua etate
geniali resurrectione ppetra scōs suos cū
pfectione bonoy opum pducit ad eter
ne beatitudinis denariū accipiendum.
crechis pns omib' scandalis de regno eius.
de q' p'dictus ppha ait. ecce enim dies ue
niet succensa q' caminus. et erūt omnes
supbi. et omīs facientes impietate stipu
la. et inflammabit eos dies ueniens
diē domini exercitū. q' n̄ relinquet eis
radicē et agrū. Et oīes uob' timēte nom
meū. sol iusticie. et sanctas in pennis eui.
Et egredimini et salietis sic uiculi de
aratro. et calcabitis impios. cū fuerint
eius sub planta pedū uōy. Et recte die
tum ē. qd' n̄ factū fuerit phase tale a di
eb' iudiciū qui iudicauerūt isrl' et omniū
dierū regū isrl' et regū iuda. sic i octauo
ē regis iofie in ierlm. q' ablatas figuris
ueniēt in die iudicii transibūt scī de mor
te ad uitā. de corruptiōe ad gl'am. sic q' i
spectu oditoris sui i celesti ierlm. i eter
nū gaudebūt. q' iudebit d's dōy. in syon.
et ciuitas illa n̄ eget sole neq' luna ut
lucant in ea. nā claritas di illuminabit
eam. et lucna ei' agnus. Et ambulabunt
gentes in lumine ei'. et reges t're afferēt
gl'am suam. et honore in illam. iſc mō
bit ineam aliquid conquinatū. et faci

124.
ens abhominatiōe et m̄daciū. n̄ q' septi
fē in lib' uite agni. et nom' ciuitatis ex il
la die. d'is ibidem. **A**scendit nechao rex
egypti ad pugnadū in charchamis iur
ta eufiaten. et pcessit in occurſū ei' iost
as. At ille missis ad eum nūciis ait. Qd'
m̄ et t' ē rex iuda. Non adūsum te ho
die uenio. s' extra aliam pugno domū.
Hoc ē contra domū regis ad remmon fi
liu tabrimon. qui regnabat in charcha
mis. q' ea tempestate qua et iofia regē
nechao interfecit. **A**d qm̄ me d's festina
to ire pcepit. Desine adūsum dñi facere.
qui me cū ē. ne te interficiat. **R**ex egyp
ti se dñm festinato ire pcepisse cōme
morat. quia ex ūbis ppharū. hoc ē iere
mie et alioy potuit cognoscē dñi uolū
tatem. ad ultionem agendam in p'lo
peccatore. **S**i et rapſaces diē de sennache
rib regē assirioy. domini iussit me ascē
dere ad t'ram istam. quia iā pphē isrl' p
phetauerāt. hoc qd' ille ascensur' ē. qd'
hoc eū minime latuit. **N**oluit iofias
reūti. s' pparauit oī' eū bellum. nec acq'
euit sermonib' nechao regis ex ore dei.
uerū p'xit ut dimicaret in cāpo ma
geddo. ibiq' uulniat' a sagittariis dixit
pueris suis. **D**educite me de p'lio. quia
oppido uulniatus sū. **Q**ui transtulerūt
eum de curru in altūm eutrū more
regio. et asportauerūt eū i ierlm. **M**ortu' q'
ē et sepultus in mausoleo patrū suoy
et uniu'sus iuda et ierlm luxerūt eum.
ieremias marime. cuius omnes canto
res atq' cantantes usq' in p'sentē diē

lamentatioēs sup iofia replicant et cetera.

Oe hoc plio iosephus ita narrat. Dum iofias in pace atq; diuitis et glā sup omne excelleret. necho rex egyptoꝝ castra posuit ad eufiaten flumiū. ut cont' medoꝝ et babilomos dimicaret qui assirioꝝ soluerūt pncipatū. Habebat enim desiderū. ut regnaret in asia. Et dū uenisset ad ciuitatē medin. q̄ erat de regno iofie. prohibebat eū rex iofias p̄ suam puertā q̄ medos iter faceret. Tūc mittens legatoꝝ ad eum nechos. significauit n̄ se cont' eū exercitū ducere. s̄ ad eufiaten flumiū p̄pere uare. adiciens ut eū puocare n̄ deberet p̄ suum bellum. prohibendo ne alienaret ad plia q̄ tendebat. Iofias ū n̄ acquiescebat ūbis necho. s̄ instabat ne iter suū p̄ eius faceret regionē. Reor uirgebat eū. ut qd̄ imminerebat accideret. Hic dum acie exercitus sui componeret et in curru uectus. a curru transiret ad curru. quidā iaculat' eum egyptoꝝ a belli festinatione suspēdit. Rex enim uulnē nimis affectus iussit exercitū reuocari. et ad ierlm̄ remeauit quia plagatus ē sepultq; magnifice in patris monumentis. Qui uixit annis. xxx. et x. regnauitq; ex eis. xxx. et unū. Omni pl̄s eum multis dieb; magno luctu gemituq; defleuit. s̄ ieremias p̄pha mortis eui carm̄ lamentabili modulatioe cōposuit. qd̄ hactenus noscitur p̄manē. Hic ū p̄pha etiā futurā ciuitatis cladē p̄dixit. septo reliquit simul et captiuitatē n̄e apud nos habitā et babiloniā uariā migra-

tionem. Et n̄ solū iste p̄dixit hec pl̄o eē uentura. s̄ et p̄pha ierechiel p̄mis de his duos lib; conscribens plebi reliquit. Erant aut' ambo genē sacerdotes. s̄ ieremias quidē in ierusalem ē com morat'. a. xii. anno regis iofie usq; dū ciuitas uastaret et templū. Quid aut' iuxta allegoriam m̄fectio iofie significat qui a pharaone necho contemptus ē in mageddo. n̄ p̄secutionē antiq' hosti adūsus scōs p̄dicatores. q̄s p̄ inuidiā. neci tradere. et de t̄ra ecclie auferre conat'. quatinus facilius totā plebem dissipare et inuadere possit. Int̄p̄tat aut' pharao dissipans. necho p̄cussio. mageddo de temptatione. Permissus quippe diabolus esurgē adūsus scōs. hoc solummodo agit. hoc totis uirib; certat. quatin' tep tando gregem dī p̄cutiens dissipet. coq; p̄mū auferat. quoz solatio aduici. cōtra hostem dimicare ceteri debuerant.

Tulit ḡ pl̄s t̄re ioachaz filium iofie. Et constituit eū regem p̄ patre suo ierlm̄. et cetera. Ioachaz qui int̄p̄tatur recens. significat p̄ueros rectores. q̄s pl̄o t̄re carnales uidelic' t̄rene cupiditati dediti. scdm̄ mores suos osentientes in eius suis p̄sonas eligunt. Qs pharao ierbla uixit. et in egyptū duxit. cui diabolus p̄ multitudinē adulatorū enervans decipit corda p̄latorū. ierblathe enim multitudo int̄p̄tat. sicq; in sp̄itali egypti uinctos cathenis peccatorū tenebro sam mergit. abyssum. Ioachaz q; necho ioachim regem cōstituit. im-

posuit multā trecenti talentis argenti
 et talento auri cū maligni sps pensū ser
 uati sui in pplō pditorū expectat ut tā sen
 su qm̄ eloquio eius p̄ omnia parati sit
 obsequio. Nō ioachim iuxta p̄ceptū pha
 raonis unūq̄sq; scdm̄ uires suas eri
 git ut daret tam argenti qm̄ aurū. q̄
 minus hoc redderet pharaoni quia dia
 bolus p̄ s̄ subditos uiros. ab uno q̄: ex
 igit scdm̄ uires suas peccati censū sol
 uere. sicq; in nequit̄ p̄latis. cotidie p̄pa
 rat pditionē subiectis. **V**iginti quinq;
 annorū erat ioachim cū regnare cepis
 s̄. et xi. annis regnauit in ierlm̄. fecit
 q; malū corā dño dō suo. **C**ont̄ hūc as
 cendit nabuchodonosor rex chaldeorū
 et unctū carbonis dixit in babilonē.
 Ad qm̄ et uasa dñi transtulit. et posu
 it ea in tēplo suo. **N**otandū aut̄ qd̄ de
 eodem ioachim filio iosie regis. in re
 gum ita sc̄ptū ē. **D**ormiuit ioachim cū
 patre suis. regnauitq; ioachim fili' ei' p̄ eo.
Iosephus aut̄ magis uidet̄ asserere ip̄m
 ioachim patrem a rege babilonis ierlō
 fuisse m̄fectum. qm̄ captiū i babilo
 nam adductum. **Q**ui in ē. antiquitatū
 suarū lib' ita refert dicens. **D**ū rex ba
 bilonie intrass. in ciuitatē fidem neq;
 qm̄ seruauit. s̄ iuuenes fortissimos et
 pulchritudine decōros ierosolimitanorū
 occidit unā cum rege ioachim. qm̄ etiā
 ante muros in sepulcrū p̄ici iussit. si
 lum̄ s̄ eius ioachim stituit regē unū
 se p̄uincie. **C**os aut̄ qui erant indigni
 tate. stituiti numero tā milia. capti

uos induxit babiloniā int̄ q̄s erat p̄pha
 ezechiel. cū eēt adhuc puer. **H**ic ḡ finis
 habuit ioachim regem. qui uixit quidē
 annis. vi. et xxx. regnauit aut̄. xi. **S**uc
 cessor v̄ regni ioachim. rex nomine onō.
 regnauit m̄sib; t̄b; et dieb; x. **S**ciē
 dum aut̄ qd̄ cū semel quis cuilibet se
 manciparit uitio. n̄ uno s̄ multis dñis
 obn̄rius erit. Nō ioachim quē phara
 o ante censum s̄ solūe coegit. sic nabu
 chodonosor rex babilonis s̄ t̄b; annis
 seruire compellit. **S** qm̄ nabucodono
 sor alium intelligimus. n̄ eundē quē
 pharaonē eē diximus. p̄ncipē uidelicet
 stufionis. et rectorē tenebray. barū.
Erigo cū antiquus hostis aliq; s̄ censū
 peccati solūe p̄suadet. mor totū i dñi
 suū redigere et plenū seruitū expende
 re ammonet. **Q**uid ē ḡ aliud regis babilo
 nis seruitū eē. qm̄ p̄suasioē. delectatione
 atq; consensu. antiq; hosti subditū fore.
 et in cogitando loquendo atq; in agendo
 totum uicys deditū. q̄ libere ab eo pos
 sideri. **R**eliq; aut̄ ūborū ioachim. et ab
 hominationū et q̄s op̄atis ē et q̄ inue
 re sunt in eo. stant in lib' regi' isrl' et
 uida. **D**e hoc aut̄ ioachim q̄ scelestus
 fuisse. n̄ solū liber regū. s̄ et paralipo
 menū narrat. quoniam etiam et ieremias qm̄
 te deuitie fuit. copiosissime in libro suo
 testat̄. ita ut n̄ solum p̄uis op̄ib; dñi
 irritauit. immo qd̄ maior calumpnia
 ē. p̄pharū qui ad se missi sunt ūba sp̄
 uerit. necn̄ et librū ieremie qm̄ baruch
 ex ore ipsius p̄phe sc̄p̄sit. cū corā se lect̄

ū

fuiss; scalpello scindens p̄iecit in ignē
qui erat sup arulam donec consummaret
om̄e uolum̄ igni. et n̄ timuer̄ neq; ser
uēt uestim̄ta sua. In hoc aut̄ qđ dicit
abominatiōes qđ opatus ē et qđ inuen
te s̄t in eo. tradunt ebrei qđ int̄ cetera
mala qđ gessit. etiam hoc fecit in corpe
suo qđ dom̄n̄ p̄hibuit dū diceret nō
tondetis cap̄t̄ nr̄m in rotundū. neq; su
p̄ mortuū stignata facietis in corpi
uris. Qđ p̄q; mortuus ē i corpe ei iūta s̄t

xxi. **R**egnavit ḡ ioachim filius ei p̄ eo. Oc
to annor̄ erat ioachim cū regnare
cepiss;. et t̄r̄ m̄sib;. ac x. dieb;. regnavit
in ierlm̄. fr̄q; malū in aspectu dom̄ni.

Sciendū sane qđ nom̄ istius ioachim. qđ
et alio nomine iecomas appellat̄. n̄ eisdē
elementis in fine apud ebreos scribit̄. qđ et
pat̄s ei' ioachim. qui alio nomine elya
chim appellatus ē. S; p̄orem hoc ē pat̄rē
in fine nominis. p̄ cappa et m̄y. scđm̄ aut̄
id ē filium. p̄ chy et m̄y. annotant. Unde
nemo putet eundē in danyelis p̄ncipio
ēē ioachim. qđ in ezechielis exordio io
achim scribit̄. Iste extrema sillabam
kym̄ habet. ille chyn. Et ob hanc cau
sā. in eūglio scđm̄ macheū. una uidet̄
deē generatio. quia scđa t̄ssērēs kē
decad̄is. in ioacym̄. et t̄ria incip̄ a io
achym̄ filio elyachym̄. Qđ ignorans
porphyri' calumpniā struit ecclie. suā
ostendens impiam. dum eūglistē ma
thei anguere int̄t falsitatē. **C**umq;
anni c̄ulus uoluerēt misit nabuco
donosor rex qđ et adduxerēt eū in ba

definet filiū iose.

bylone. asportatis simul p̄ciosissimis
uasib; dom̄i dñi. **D**e hoc quidē plenius
in lib' regum narrat̄. u' ita sc̄ptum ē. In t̄
pore illo ascēderūt serui nabuchodonosor
regis babilonis in ierlm̄. et circumdata ē
urbs munitiōib;. Venitq; nabuchodo
nosor rex babilonis ad ciuitatē cū ser
uis suis. ut obpugnarent eam. Iḡsusq;
ē ioachym̄ rex iuda ad regē babilonis.
ip̄e et mat̄ ei' et serui ei' et p̄ncipes eius.
et eunuchi ei' et suscep̄ eā rex babiloni
anno. vii. regni sui. et p̄tulit inde om̄i
thesaurus dom̄i dñi. et thesaurus do
m̄i regis. et concidit uniuersa uasa aure
a qđ fecerat salomon rex isrl' in t̄plo
dñi iuxta iūbum dñi. Et transtulit
om̄iē ierlm̄. et uniuersos p̄ncipes. et
om̄is fortes ex erit. x. milia. in capti
uitatē. et om̄iē artificem et elusorē. in
chilq; relictū ē exceptis paup̄ib; p̄pli
t̄y. Transtulit q; ioachym̄ in babilonē
et mat̄rē regis. et uxores regis. et eun
chos ei'. et iudices t̄y dixit in capti
uitatē. de ierlm̄ in babilonē. et om̄iē
iuuos robustos. vii. milia. et artifices et
elusores mille om̄s iuuos fortes et bella
tores. dixitq; eos rex babilonis capti
uos in babilonē et constituit mathan
iam patrūm eius p̄ eo. impositiq; nom̄
ei sedechiam. **M**istice aut̄ captiuitas
hec regis ioachym̄. p̄ qm̄ deductus ē i
babilonē. significat lapsū atq; ruinā
pastor̄ ac rector̄ ecclie. qui ueri nabu
codonosor. hoc ē diaboli arte delusi in
stusionē abducunt̄ error̄ atq; uicior̄.

Et qui p̄ dñm grām ac studiū bonū alio
 sermone doctrine et bonis exemplis ad
 uerā religionē suscitare debuerāt. ipsi
 uariis iudiciis trucidati. morte absor
 ti s̄ peccatorū. Hoc enim nom̄ ioachyn
 qui resuscitans. uel qui ē surgens int̄
 p̄rat̄ significat. Cum q̄ simul p̄ciosissima
 uasa dñi in captiuitatē asportant̄. quia
 illi qui ingenū acuminē excellēbant. ut
 mox honestate fulgebant. maloz p̄posi
 toz depuati exemplis. simul cū ipsis in
 pdam cessere diaboli. Qd̄ etiam ieremia
 p̄pha in lamentationibz suis de flere uidet̄
 ubi dicit̄. Eḡsus ē a filia syon om̄s decor
 ei. facti s̄ p̄ncipes ei. uelut arietes non
 inueniunt pascua. et abierūt absq; for
 midine ante faciem eos subsequētes. Ma
 nū suam misit hostis ad omnia deside
 rabilia ei. quia uidit gentes m̄ḡlas sc̄u
 arū ei. Hinc et psalmista subitanē ui
 uere dñm ammirans de uastatiōem ad ip̄m
 dñm dicit̄. ut quid deposuisti macheri
 am ei. et uindemiant eam om̄s qui trā
 sicut uiam. Et immittunt ea ap̄ de silua.
 et singularis fer̄ depastus est eam. **xxii**
Viginti et unius anni erat sedechias
 cum regnare cepisset. et. xi. annis reg
 nauit in ierlm̄. Fecitq; malū in oculis
 dñi dī sui. nec erubuit facie ieremie p̄
 p̄bete loq̄ntis ad se ex ore domini. A rege
 q; nabuchodonosor recessit qui ad iura
 uerat eū p̄ dñm. et indurauit ceruicem
 suā. ut n̄ reuerteret ad dñm dñm isrl̄.
 et uniusi p̄ncipes sacerdotū et p̄s p̄
 uariati s̄ inq; iuxta uniuersas abhomi

nationes gentiū. et polluerūt domū dñi
 qm̄ sc̄ificauit in ierlm̄ s̄. Mittebat aut̄
 domū dñi patrū suoz ad illos p̄ manu
 nuncioz suoz de nocte surgens. et cot
 tidie commonens. eo qd̄ pareret p̄plo
 et habitaculo suo. At illi subsanna
 bant nuncios dī. et paruipendebant
 sermones ei. illudebantq; p̄his. donec
 ascenderet furor dñi in p̄lm̄ ei. et ēet
 nulla curatio. Adduxit enim sup̄ eos
 regem chaldeoz. et interfecit iuuenes
 eoz gladio in domo sc̄u arū sui. Nō ē
 miser̄ adolescens et uirginis et se
 nis. nec decrepiti quidē. s; om̄s tradidit
 manibz eius. uniuersaq; uasa dom̄ dñi.
 tam maiora qm̄ minora. et thesauo
 tēpli. et regis. et p̄ncipiū transtulit
 in babilonē. **Q**uid p̄ sedechiam regē
 uide. n̄ illi qui gubnationē regimini
 in p̄li dī suscipiunt designatur. **Q**i
 iuxta int̄p̄tationē nominis ipsius sede
 chie. int̄p̄rat̄ iustus dñi. legē et sedem iu
 sticie accipiunt. cū sc̄dm̄ euāḡlicā doct̄inā
 ad exercenda opa iusticie honoris et of
 ficij accipiunt dignitatē. maxime cū
 filii ioseph hoc ē salus dñi p̄ grām bap
 tismatis et sac̄ cōsmatis unctiōnē nū
 cupari merent̄ s; degeriantes ab hac
 dignitate relabunt̄ in uitioz sc̄ditatē.
 et n̄ solum semetip̄os impietati et im
 pudicicie tradunt. s; etiam subditos q̄s
 q; s̄ osententes participes scelerū faci
 unt. nec fidem dō qm̄ p̄miserat custo
 diunt. nec cū hominibz uite pacis se
 uera seruāt. **H**uiusim̄ ḡ homines cot

tudie lex diuina. et prophetarum atque apostolorum
oracula a peccatis recedere. et ad deum per
penitentiam suam ammonent. Et semel in
durati uerba salutis despiciunt. et salu-
tiferum dei mandato obedire contempnunt.
¶ **N**on ipse irritat immittit super eos regem
chaldeorum. hoc est principem tenebrarum. cum
sacellitibus suis. spiritalibus. utique nequitias.
ut qui noluerit salubri corrigi documento.
hostium subiungunt tormento. Qui nulli
parentes etati. nulli honorem afferen-
tes dignitati. quos cumque capiunt in babilo-
nem. hoc est in confusionis laqueum trans-
fertur. et domum dei inueniunt. dum fide-
les qui templum dei per fidem et catho-
licam confessionem fieri uidebant blasphemare
compellunt. Destrunt muros ierusalem.
cum custodiam pastorum dericiunt.
¶ **I**nuisas turres comburunt quando ecclias-
ticos ordines qui culmen honoris habu-
erant per illicita desideria exiunt. et quicquid
preciosum fuerat demolunt. cum quicquid
de uirtutis ac scientie prerogativa se ap-
plauserit totum propter impietatem illorum in-
pessum et ad nichilum redigunt. Seruiunt
que regi babilonis et filius eius cum diabo-
lo instigante uariis uiciorum pollutionibus
semetipsos trahit. et diuisis peccatorum
passionibus se obligari non erubescunt.
donec regnum aliud exurgat. quod propheta
pronunciatum est elogio. et peccati regnum
sub diuino corrumpat iudicio. ¶ **N**on sequitur.
¶ **S**eruiunt regi et filius eius donec impa-
ret rex persarum. et completeret sermo
domini ex ore ieremie. et celebraret et

ra saluata sua. Cunctis enim diebus desola-
tionis egit saluam. usque dum completeret
et. lxx. annis. **S**alomon ergo ut superiora re-
plicem templum dei. vii. annis ostruxit
in ierusalem. octauo autem illud consummavit
ac dedicauit. significans quod tempore sancti
huius quod vii. diebus cecit. etiam dominus
collectis ad edificium celeste fidelibus con-
struit. Porro in uita futura apparente
gloria resurrectionis ad integrum proficit. at-
que in gaudium immortalis in eterna sue
claritatis uisione sustollit. Quia enim
ipse. vii. die hoc est post septimam saluati
resurrexit a mortuis. recte octonario nu-
mero tempore etiam nostre resurrectionis ex-
pimit. Quod autem euo sequente quidam templum
edificia per nimiam uetustate dissolui cepe-
rit si eadem mox instantia regum ac sa-
cerdotum qui illis fuerit temporibus instan-
tata. et in presentium suscitata et statim sig-
nificat cotidianos fidelium et leuissimum
erratum. qualibus salomon. septies inquit
cadit iustus in die et resurgit. quod cotidi-
ana eque ipsorum solertia donante domino
per exempla uel exhortatione precedentium ius-
torum qui per regum ac sacerdotum dei corrigunt
industria. Reges namque ac sacerdotes me-
rito omnes in ecclesia perfecti uocantur cum sint
membra regis ac sacerdotis summi. cum se
ipsos bene regere. cum sua corpora domino
hostiam uiuentem exhibere didicerint. Quod
per modum crescentibus malis ipsius templum
dolorum sordibus profanatum. et ad ultimum
a chaldeis destructum atque incensum est.
signat grauios lapsus eorum qui per effectum

onem quide recte fidei sacm̄tu lauac
 salutaris scē ecclie m̄b̄s adunati. s̄. demu
 o fraude malignoy spuum ab statu fi
 dei deieci. ac uiciorū s̄ flamma obusti.
 Q̄ diruto templo. ac destructa parit̄
 urbe ierlm̄. ciues ei in babilonia t̄is
 migrati. s̄. p̄ annos. lxx. acta de malis
 suis penitentiā ad pat̄am s̄. domino mi
 serante remissi. ac rursus idem templū
 atq; urbem scām gr̄di cum labore re
 staurarūt. figurate designat eos qui de
 cepti a diabolo. n̄ solum fidei sinceritatē
 atq; integritatē boni opis pdunt. uerū e
 tiam p̄ acerbitatē scelerū gentilib; ac pu
 blicanis assimilari uident̄ iuxta illud do
 minicū. si aut̄ eccliam n̄ audierit. sic t̄
 sicut etbne et publicanis. quoy tam̄
 n̄ nulli p̄ diuine respectū gr̄e respicē
 tes. ad eccliam reuerti. cum illustratioē
 sc̄i sp̄s spuncti. p̄cepta diuine legis sc̄ma
 comprehendit̄. Et. vii. multiplicata p̄. x. sep
 tuagenariū numerū p̄ficiunt. V̄n̄ apta
 signatione qui p̄ opa p̄usa in babilonia
 fuerūt captiuati. p̄. lxx. anno liberant̄.
 ac domū d̄i et ciuitatē scām reedificant.
 quia n̄ usq; h̄u qui p̄ sua peccata a com
 munitate ac societate scē ecclie sepati. in
 fidelium sorti ac numero copulabant̄.
 rursū p̄ domū sc̄i sp̄s. studiu se bone opa
 nomis actus exerceat. ac p̄ hoc sfortium
 fidelium domus uidelicet et ciuitatis do
 mini. de qua fuerant eieci recipiunt.

Anno aut̄ p̄mo cyri regis p̄sarum. ad **axviii**
 implendū sermonē d̄ni quē locut̄
 fuerat p̄ os ieremie suscitauit d̄ns sp̄m

cyri regis p̄sarum. qui iussit p̄dicare i
 iuniso regno suo. etiam p̄ sc̄pturā d̄ias.
Hec die sirus rex p̄sarū. Omnia regna t̄
 re dedit in dominus d̄s celi. et ip̄e p̄cep̄
 m̄ ut edificarem ei domū in ierlm̄. q̄ est
 in iuda. Quis ex uobis ē in om̄i p̄plo ei.
Sic domū d̄s suus cū eo et ascendat. **F**i
 nis lib̄ paralipomeni. similis ē p̄ncipio
 lib̄ ezie sacerdotis. quē ebret malachia
 ultimū. xii. p̄pharū ē auctumāt. in q̄ e
 dictum cyri regis p̄sarū. et redit̄ p̄pli
 iudaici in t̄iam iuda describit̄. V̄n̄ si
 mili expositione hic locus exsolui pot̄
 ut ut q̄ expositores ipsius p̄ph̄e de illu
 lib̄ p̄ncipio dixerūt. hec eadem nos i fine
 istius ponam̄. **H**arrant ueteres historie
 quib; et p̄ph̄e danielis sc̄ptura cōcordat
 cyrum regē p̄sarum iuncto s̄ socio da
 rio rege medoy. babilonoy destruxis
 se impium. occiso ultimo eoy rege bal
 thasar et ip̄a urbe diruta ac uastata.
Qui uidel̄ cirus sciens a d̄o isrl̄ regnū
 s̄ traditū. mox ut regnū illud q̄d p̄plm̄
 captiuarat. ac seruitute p̄mebat supra
 uo dedit facultatē eidem p̄plo pat̄am
 redeundi. ac domū d̄i sui. q̄ erat in ea
 incensa reedificandi. eandemq; libertatē
 sententiā n̄ tantū ūbo p̄sentib; intima
 uit. uerū etiā eis q̄ longi p̄ onis regni
 sui p̄uincias aberant. missis eplis mā
 dauit ip̄m q̄ ē d̄s isrl̄. uerū ēē d̄m̄ et
 d̄m̄ celi. omnū regnoy auctore publica
 uoce st̄fessus. **Q**ue om̄ia sic futura. p̄ph̄e
 sc̄i. elazar. et ieremias apte p̄dixerūt. q̄rū
 ieremias etiā numerū annoy q̄b; eēt

in babilonia seruituri et quando patam
reuocandi permittit. **esaias** autem etiam no-
mī regis cyri per quem a seruitio libandi
patam reuocandi cuius permittu templū
erūt restaurati. sine ullis prophetarum locuti-
onis enigmatibus ostendit. **Aut** enim ie-
remias. **Hec** die domini exercituum rex
israhel omni transmigrationi quam trāstulit de
ierlm in babilonem. **Edificate** domos.
et habitate quia h die dñs exercituum.
Cū cepint impleri in babilone. **lxv** ann.
uisitabo uos et suscitabo sup uos uer-
bum meū bonū. et reducam uos ad lo-
cum istū. **Porro** esaias; **hec** die domini
redemptor tuus. et formator tuus ex
utero. ego sum dominus faciens omnia.
et paulo p. qui dico profundo. desolare.
et flumina tua arefaciam. qui dico ci-
ro pastor nris es. et omnē uoluntatē me-
ā complebis. qui dico ierlm edificabe-
ris. et templo fundabis. **Hec** die dñs
xpo nro cyro. cuius ap̄h̄ndi dertam.
ut subiciam ante faciem ei gentes. et
dorsā regum itam. et ap̄iam coram eo
ianuas. et portę n̄ claudent. **Ego** ante i-
bo. et gl̄osos t̄re humiliabo. **Portas** ere-
as conteram. et uectes ferros asringam.
et dabo t̄ thesauros absconditos et ar-
chana secretorum. ut scias q̄a ego domini
q̄ uoco nom̄ tuū d̄s israhel. p̄t̄ seruū me-
ū iacob. et israhel electum meū. et uocau-
te in nomine tuo. assimilauit te et n̄
cognouisti me. **Ego** domini. et n̄ ē am-
pli. extra me n̄ ē d̄s. **Accurrit** te et nō
cognouisti me. **Ex** q̄ esaię p̄ph̄e credū

vū ē. p̄ eo maxime cirū regē diligisse si-
lios israhel. eosq̄ de captiuitate exēptos domo
remississe. ac templū reedificare iussisse.
qd̄ audierit p̄phas eoz. p̄ sp̄m d̄i de suo
regno et babilonoz destructiōe fuisse p̄
locutos. **Nam** et specialit̄ ip̄m gen̄ ex pug-
natiōis q̄ babiloniā cep̄ ex p̄slerant idem
p̄ph̄e. q̄z esaias q̄ dico inquit profundo de-
solare. et flumina tua arefaciam. **Porro** ie-
remias ait. **Mur** babilonis ille latissimū.
suffossioē suffodiet. et portę ei excelsę igni
comburent. **Narrant** enī historie q̄a diui-
so atq̄ emanato p̄ plurimos riuos flu-
mine eufraten q̄ p̄ mediū babilonis flu-
ebat. p̄ arefactū ac desolatū ei p̄fundi
urbē hostis intruit. **Hec** de historia pau-
cis dixim. **At** ū iuxta mysticos sensus. cy-
r̄ rex dñm saluatorē. et nomine designat
et factis. **Qd̄** n̄ ex nra uictura. s̄. manifes-
tissimus es aye ubis didicimus. q̄b; ex p̄-
sona dñi dicebat. assimilauit te et cogno-
uisti me. **Assimilauit** itaq̄ eū de filio sy-
o. q̄muis ip̄e dñs se assimilantē minime
cognouit. p̄mū meo qd̄ xpm suū cogno-
minare dignat̄ ē. deinde qd̄ eū cyrū qd̄
inip̄tat̄ heres. multo ante q̄ nasceret uo-
candū ē. disposuit. **Hoc** enī uocabulū
recte congruit illi. cui iud̄e d̄s pat̄. postu-
la a me et dabo t̄ gentes hereditatē tuā.
de q̄ et ap̄ls quē ostendit herede uniuersū
rū. p̄ qm̄ fecit et sc̄la. de q̄ etiam in carne
apparente. inimici p̄sequentes dicebant.
hic ē heres. uenite occidam̄ eū. et nra e-
rit hereditas. **S;** meo d̄s pat̄ qd̄ subiecit
ante faciem cyri gentes. et dorsā regū

uerit. portas erant stant et uectes ferreo
 sfregit uidel' babilonis & aliar' q's cepit
 ciuitatē. qd dedit ei thesauros abscondi
 tos. et archana secretor' diuisar' uidelicet
 opes ignotas p' uinciar'. Assimilauit eū
 dno. et saluatori nro. qui p'dicantib' p
 orbem aplis. gentium s' uniuersar' colla
 subiecit ipos q: rerū dnos. et sapientie
 seclars auctores. sine ditioni subtrauit. **Q**
 portas inferor' destruxit ut ablatos inde
 electos suos ad libertatē patē celestis intrā
 ceret. **Q**ui eriores erant gentiū. et doctrina
 humanas ratioē munitas p' humilitū o
 ra subicit ut eis de correctis. lumē sue fi
 dei et ueritatis aperet in q' sit thesauri omīs
 sapientie et scientie absconditi. **Q**s uidel'
 thesauros idem dñs ut in natā diuinita
 tis etnalit' ex pat' habuit. s' in assumpta hu
 manitate ex tempe accepit illo nimirū ex
 q' ipē ēe homo cepit. Assimilauit g' cyrū dñs
 unigenito filio suo. et dno nro ihū xpo. q'
 sicut ille destructo chaldeor' impio pplin
 di libauit ac patam remisit. replūq: qd
 erat incensū in ierosolimis reedificari p'
 cepit. et hoc ipm edictū etiā p' iudas ma
 nifestare cāuit ut implerent' uerba iere
 mie qd hoc futurū ipē p'dixit ita mediator
 di et hominū destructo p' orbem diaboli
 regno. electos suos qui erant dispersi. ab
 eius tiranide reuocatos. in suā congre
 gat eccliam. que et in p'sena iustificata
 ex fide pacem h't ad dñm p' ipsum. et ad
 uisionem ppetue pacis festinat in futū.
 lerlm quippe uisio pacis dicit'. **Q**ui etiā
 templū qd erat incensū facit restaura

ri. cū illos qui insidius antiqui hostis fi
 dem p'diderant ad salutem reducent.
 sua habitatione dignos efficit. **S** et sep
 tinas scās uniuersum misit in mandū.
 quib' fidem sui nominis ac spem sa
 lutas cunctis qui ad suū regnū p'tinet.
 hoc ē electis omnib' p'dicare. **Q**d ita fu
 turū n̄ ieremias solus. s' communi se
 su omīs p'dixit p'phē. iuxta hoc qd ipē
 discipulis ait. qm necesse ē impleri omnia
 q' sc'pta sūt in lege moysi. et p'phis et
 psalmis de me. **S**uscitauit aut' dominū
 spm cyri regis p'sariū. ut aguta potes
 tate ac pudentia dñi isrl. faceret q' deo
 narrat sc'pturā. **E**t dñs in euanglio ut
 iudeis. cum exaltauit filium homi
 nis. tūc cognoscetis quia ego sū. et a me
 ipso facio nichil. s' sicut docuit me pa
 ter. hec loquit'. **Q**d ū in sc'ptura sua
 dicit idem cyrus. omnia regna t're de
 dit m' dominū d's celī. bene quidē isrl dō.
 dominū dñm celī eē s'fessus ē. quē etiam
 regna t're omnia in potestate habē et cu
 icumq: uellet dare posse cognouit. s' mi
 nus uerū uerū uidet' sonare. qd sibi
 omnia regna t're ab eo tradita dicit' nisi
 forte intelligendū ē. qd eo tempore q'
 hec sc'psit. nullum s' regnū adūsariū
 habuit' ul' certe uictore destructo. at
 q' exhausto tam robusto tamqm chal
 deor' impio. nullū s' regnū in toto or
 be resistere posse crediderit. **V**eracit' aut'
 hic sermo s'uenit maiestati eius qui
 dixit. data ē in omnis potestas in ce
 lo et in t'ra. **S**equit' eadē sc'ptura cyri.

Quis est in uobis de uniuerso populo eius? Sic
dicit illius cum ipso et ascendat ierusalem que est
in iuda et edificet domum dei israel. Ipse
est deus israel qui est in ierusalem. Magna in his
tribus fides regis magna claret pietas. Fi
des quidem quod populum per ceteras nationes di
eum populum intellexit pietas quod nullo prius
excepto omnes qui uellent liberos pa
triam redire permisit fides quod eundem
dominum deum et habitare in celis. et esse ieru
salem et cum singulis reuerentium de ba
bylone in ierusalem ascendere posse confessus
est. Anni luce clarus est quod hunc non corporem
et loco comprehensibilem sed spiritum et ubique pre
sentem credidit que ita in ierusalem et in
templo habere locum confessus est ut si
mul regno celi presidere non dubitaret ita
in celis regnare credidit. ut nichilomi
nus cum suis fidelibus esset in terra eorumque
animos et manus ad ea que salutaria es
sent facienda dirigere. Ceterum omnia
scripturę huius uerba spiritalem sensum re
tinet. Cui enim facile pateat solos illos
cum quibus deus est de confessione peccatorum ad
uirtutum opera que de seruitio de babilone
in ierusalem ad libertatem posse transire quia
sine ipso nichil possumus facere. Quis non ui
deat recte in eadem sententia ascensio
nem esse nominatam. Quia nimirum omnes
qui peccant quique seculi curis seruiunt in mo
do que non placent ad altiora necesse inuen
erigant celestia suspirent pompas mun
di omnes atque illecebrosos et in amore tran
scendant ierusalem que est in iuda. hoc est in
confessione memorat ut que per obliuionem

dei captuari a chaldeis qui interpretantur
que demonia. hoc est malignus spiritus man
cipari meruimus per confessionem diuine
pietatis ad uisionem libere pacis et lucis
rediamus ibique edificemus domum domino deo
israel hoc est in unitate catholice pacis in
confessione siue nostre iniquitatis seu diu
ine miseratōis et gratie speremus corda nostra
in quibus domum ipse precius inhabitare
atque ea sua presentia illustrare dignetur. Et
et primorum corda ad laudem sui seruitoris
et opera pietatis accendere curemus. Vnde et
num in domum domino edificamus cum ut nos
metipsos in operibus iusticie exercemus. uel
os que ualemus ad iter iusticie et exem
plis prouocamus et uerbis. Sequuntur reliqua
eidem scripturę eum regis. Et omnes reliqui
in cunctis locis uicinisque habitant ad
iuuent eum uiri de loco suo argento et
auro et substantia et parauit excepto quod
uoluntarie offerunt in templo dei quod est in
ierusalem. Notanda distinctio uerborum quia om
nibus solutis ab inuita captiuitatis de
dit facultatem rerum ut quicunque uellet ad
edificandum templum domino uice ascen
deret non tamen omnes illuc ascendere uisit.
Qui enim erant de eodem populo que plus a
liis quibusque in locis libertate donata ut
delectaretur hos ascenduntibus auxilio esse de
suo queque loco precepit data scilicet illis
in necessitate tam longi itineris pecunia
siue parauit. Sed et alia illis dona eos da
re et commutare desiderauit que illo pue
nientes in templum domini per memoria inu
tentium offerre deberent. Omnis ergo de cap

civitate babilonia libatā s̄ om̄i pietatē
 actibz s̄ deditā s̄ p̄fectiorē ad edificandū
 dño templū ascenderēt ceti eos q̄ ascende
 rant adiuvant q̄ et si om̄s electi de pote
 tate tenebrarū erunt ad libertatē p̄tinent
 gl̄e filiorū dñi os ad societate sc̄e civitatis
 id ē ecclie se annumerari letant n̄ tam
 om̄i s̄ p̄fectionū solūm ē in edificatā eidē
 ecclie etiā aliis p̄dicando laborare vñ
 tales p̄ cetis fidelibz duplici honore ab
 aplō digni ē censent sic et angl̄s dani
 eli q̄ docti s̄iunt iqt̄ fulgeb̄t q̄ splen
 dor firmant et q̄ ad iusticiā erudiunt
 multos q̄ stelle er̄t in p̄petua et̄nitate.
 ¶ Nimirū eruditore multoz q̄ maḡ suos
 auditores ad celestia q̄renda ac diligenda
 instituit eo unū t̄pi p̄ cetis acquirendis
 sine p̄sionis cura gerit imo etiā sepissi
 me q̄q̄ temporalia acquisiere cūcta p̄ spe
 cūā relinquit. ¶ Nū necē ē eoz iopie ut
 ad p̄dicandū subsistant. dicitoz q̄ p̄dicare
 neq̄t largitate subueniri ut etiā ip̄i di
 vites p̄dicationis eidē p̄sint ēē s̄sortes.
 ¶ Et q̄ p̄sona dñe gaio ioh̄s. Pro noīe enī
 eius p̄fecti s̄ nich accipientes a gentibz.
 Nos ḡ debemus suscipere huiusm̄i ut co
 optores simus veritatis. Quā ob rem n̄c
 dñi q̄d hū qui ascendebant ad edificandū
 domū dñi adiuvari deberent largitioē
 pecuniarū ab amicis suis ubicūq̄ ha
 bitarent idest sine in chaldaea seu in a
 liis locis in q̄ ob metū p̄fugissent chal
 deoz. ¶ Creptio inquit q̄d uoluntarie offe
 rit templo dñi q̄d ē in ierl̄m̄ quia oportet
 qui tēporalibz habundāt diuitijs n̄ so

lum ex his paupibz i p̄i necessariā mi
 nistrare uerū etiā ip̄os bona que poss̄t
 p̄ se libent̄ opari quatinus boz meri
 to uelut oblationis spontaneę et ipsi
 in templo dñi q̄d ē ecclia partē meriti
 habere. *Explicit lib̄ q̄t̄ cōm̄itarię rabani
 mauri in paralipomenō. Incipit cap̄ lib̄ iudith*

Oe *A x f a x a t* rege medorum qui .i.
 sup̄atus multis gentibz et barbanis
 ciuitatē exstruxit et quom̄ postmodū
 a nabuchodonosor sup̄atus est .ii.

Ve nabuchodonosor rege assirioz qui
 p̄pter sp̄retos nuntios suos holoferne
 principem militie cū exercitu duxerit
 ut ei omnē occidentē subiugaret .iii.

Vbi holofernis punitas deuastans di
 uersarū regionum legatos ad se mis
 sos suscepit q̄ se et cūcta sua ei t̄didit.

Quod holofernes ex his quos cepat s̄ aux
 iliatores assumpsit et ciuitates q̄ ei se
 tradidit diruit .v.

Vbi filii isrl̄ cognito aduentu holofernis
 exterriti s̄nt et cepunt p̄parare munici
 oēs et clamare ad dñm instantissima o

De eo q̄d eliachim sac̄do maḡi oratione .vi.
 filios isrl̄ confidit de dei potentia co
 hortat̄ ne hostium pauerent incurfū.

Quod holofernes audiens filios isrl̄ itineia .vii.
 montū conclusisse iratus ē nimis et
 a p̄ncipibus suis exquirat unde filij
 isrl̄ originem ducerēt uel que eorum
 uirtus ēēt cui achior plenus de hac
 re respondit .viii.

Vbi ad relationem achior irati p̄ncipes
 holofernis eum ad beculiam duci

fecerunt atque ad arborem religari. quem
inuentum filii israel resolutum unculis ad
betuliam duxerunt. atque eum consolati sunt
X e eo quod holofernes exercitum ad betuliam
animavit. et eorum aque ductum in
cidi precepit. eosque a fontibus areri. **X**
Quod ciues betulie suis penuria coarta
ri ad oziam ueniunt precantes urbem
trahi in manus holofernis. quos ille. v.
adhuc dies expectare persuadet. **XI**
Vbi iudith cabri et carmi presbiteros ar
guit pro eo quod ozias princeps diem libe
rationis domino statuit ipsaque se ad
liberandum populum accingens non uult
quid sit actura inquiri. **XII**
Iudith post orationem induta ornam
tis iocunditatis sue. portas ciuitatis
pergens ad holofernem egressa est que suscep
ta ab exploratoribus. ad holofernem deduc
Holofernes suscitavit iudith. **XIII** Quia est.
quam ob causam uenit. a qua delusus fili
os israel. capere se posse confidit iudith sa
pientiam que et pulchritudine ammirata sit
Quod holofernes iudith in loco. **XIII** Tomnes
thesaurorum suorum manere precepit. que uo
cata ad cenam illius ab cibis eius absti
nuit et facto uespere in cubiculum eius
introducta est. **XV**
Vbi holofernes cum temulentus lectulo de
cumberet iudith oratione facta caput
ipsius abscedit. inuolutumque canapeo.
suis illud cubi. deportauit. **XVI**
Facto ad portas ciuitatis magno populi
concurso iudith dominum benedicens. ca
put holofernis. extraxit. quod inuen

tes ac dominum laudantes. concrepabant
benedixeruntque iudith. **XVII**
Vbi achior uiso capite holofernis an
gustatus. pro pauore in terram corruit. **XVIII**
Iudith populo consilium prebet ut exim
tes extra portam armis prestrepant quod
illi facientes. in fugam uertit syros.
et ceteris hostibus perdam magna reportat
Ioachim summus pontifex ab ierusalem. **XIX**
betuliam uenit ut iudith uideret. quam
benedictionibus cumulauit. populisque omnia
que fuerant holofernis uictici femine
Ostendit canticum iudith. **XXI** Flagit est
X e eo quod peracta uictoria populus ad adoran
dum dominum ierusalem adit. iudith que. exple
tis. e. v. annis. sine optimo finit
Inelita sceptrum tenens ommissum deponit. **XXII**
Regina accipias opem et maxime carum.
Omissum non sperna. letos suscipe corde
In quo cognoscis tuis seruire minuit.
Nequam infidi deuoti. si magis arte
Gloria nam christi donis te impleat almis
Ade gratiam cunctis efficit taliter ut tu. **XXIII**
Regina tenens humilis maneat. **XXIII**
Xona tibi incepto situ permaneris actu. **XXIII**
Accipe queso iudith. exemplar noble eue
Oment manuque simili. atque hanc imitabilem
Acepta hoc faciet te in ethere letam.
Vt nunquam ualeat hostis debere uice puppim.
Gloria si spes maneat tibi in etheris arte
Vnunquam namque precor magno in certamine semp.
Seruire studeas. et succurrere uotis.
Ne te saluator seruat pro tempore cuncta.
Atque suum statuat iudex pius ante tribunal.

190.
magis p̄ n̄tas t̄buenis celestia nutu
om̄ib; aucta boni ut sis p̄ sc̄la letā.

**Incepte expositio rabani
mauri in librum iudith**

Ar̄axat̄ itaq; rex me
doꝝ subiuuauerat multa
gentes impio suo et ip̄e
edificauit ciuitatē potē
tissimam qm̄ appella
uit ec̄ bathanis. Qui

dā q̄rendū putant historia iudith quo
temp̄e quib; ue sub regib; edita fuerit.
ob hoc maxime quia ipsi reges qui in
hystoria notati s̄t. hoc ē ar̄axat̄ et na
buchodonosor apud eos assyrioz uel
medoz hystorias ōsc̄p̄ere in ordine re
gum ut usq; regni inserti n̄ reppunt.
Nam rex p̄mus apud assyrios qui em
nere q̄tis potuit nimis fuit qui in re
gione assyrioz ciuitatē nominis sui hoc
ē n̄m̄ qm̄ eb̄rei uocant n̄m̄uen. d̄r̄
edidisse. Hic ḡ cū gentes plurimas bello
petuiss; ac sup̄ass; postremū bellū illi
fuit cum sorastre bactrianoz rege qui
p̄mus fecit artes magicas inuenisse hoc
q; occiso et ip̄e decessit. Post quē semiram̄
is rex ei totius assirie regna babilonem
urbem instaurauit caputq; regni assiry
ut eēt instituit sicq; regnum assyriozum
dū in concussa potentia stetit. S; cum
ar̄batus quē alii urbacen uocant p̄fec
tus medoz idemq; nationē medus sar
danapallum regem suū apud babilo
nem interfeciss; regni nom̄ et summam
in medos transtulit. Ita n̄m̄ i babilois

regnum eo anno in medos deriuatū ē.
q̄ anno apud latinos p̄bas amullū
et numitoris pat̄ auis aut̄ rebee fil
iue q̄ mat̄ romuli fuit regnare c̄p̄.
Discedente aut̄ ar̄bato in medos. parte
regni penes se retinere caldei quia
babilonem s̄ adūsus medos uendi
cauerit. Ita babilonie potestas apud
medos p̄petas apud chaldeos fuit.
Chaldei aut̄ p̄p̄t̄ antiquā regie urbis
dignitatem. n̄ illam suā s̄ se illius uo
care maluerunt. In factum ē ut nabu
chodonosor ceteriq; p̄ter eum usq; cy
rum reges quāuis chaldeoz uirib; po
tentes et babilonie nomine clari lega
tur in num̄o et ordine regum habea
t̄ illustrū. Siquidē eo temp̄e q̄ ara
rias qui et orias nominatus est sup̄
duas trib; in ier̄lm̄ regnauit et iero
boam filius ioas regis isrl̄ sup̄ decem
tribus in samaria regnauerat. regnum
assyrioz p̄ ar̄batum destructum atq;
in medos translātū ē et m̄m̄ sine p̄t̄
cipib; res agebat̄ usq; adde iocū regē
medoz qui ec̄ bathanam condidit ciui
tatem. In medio aut̄ temp̄e chaldei
p̄p̄t̄ p̄ualebant quoz separate quādam
regum successiones ut sup̄dictum est
ferunt. Demq; theglad p̄barazar et sal
manasar et sennacherib reges assyri
oz tiam isrl̄itarū isdem temporibus
uastasse atq; eos in captiuitatē dixis
se describunt̄. ante qm̄ deiocus i me
dia regnauit. Postea aut̄ nabuehodo
nosor ierosolimam uastauit tamen

aliqui regum medoy int' arbatū et de
iocum in cronica mēducta repimus
nomina ū referit qđ p̄t arbatum. xxvii.
annis regnantem. sed s̄ iofarimus an
nis. xxx. in medis regnauit. Post quē
medidus t̄ius annis. xl. Post hunc
q̄rtus carduceas. annis. xiii. Deinde
deiocus. annis. lvi. Post deiocū aut'
fraortes. annis. xx. in memorata gen
te regnauit. Post hūc ciarares. siue
diacles. annis. xxx. ū. qui moriens impi
um atriagi dedit. quē cyrus rex psar
nepos ipsius atriagis ex filia regio p̄
uauit. ac regnum medoy in psas t̄as
tulit. qui babiloniam uastauit. ac reg
num illius penitus destruxit. Inſici
ens baltasar abnepotem nabuchodo
nosor regis babilonis uiuante sedari
o ut iosephus testat' p̄pinq' suo filio
utiq' atriagis. annos etatis habentem
lx. duos. Hec aut' idō posuimus. ut lee
tor diligens aliquā noticiam regum as
syrion atq' medoy in p̄dicto ope breuit'
anob' succinctam inueniens. paratus
agnus regi' successionib' historie in da
gare possit uitate' cui maxime p̄dictoy
regum ordo narrationis conueniat. Ce
terū eusebius in cronica suis asserit
cambisen filium cyri. quē p̄ patrem
xxx. annis regnantem. octo annis reg
nauit in pside ab ebreis scđm nabu
chodonosor uocari. sub q' uidit histo
ria sc̄pta sit. S; quia ip̄a hystoria
arfaxat dic' ē regem medoy. et nabu
chodonosor. regem assyrion qui reg

naret in minue ipsūq; nabucodonosor
supasse regem medoy. et obtinuisse eum
n̄ inuenio quom̄ regnū assyrion a medi
atq' psis destructum atq' uastatū rurs'
p̄ualuerit ip̄is medis. si chambises na
buchodonosor ē intelligat' n̄ forte di
camus qđ ip̄e chambises. quia gentes
finitimas impugnare et egyptū supas
se desēbit' cum regnū assyrion atq' psar
rum eo tempe unitū erat. aliquē regem
nomine arfaxat in media repugnantē
uicerit. ac suo impio subiugauit. S; ad
hanc opinionē sequidam. neminem
inuitum trahimus. eligat' q̄sq; qđ s̄ u
tile uideat'. tantū ut sens' eius a uerita
te n̄ discordet. Et ip̄e edificauit eui
tate' potentissimā. quā appellauit eba
tanis. ex lapidib' quadris et sectis. fe
cit muros eius in altitudine cubito
rū. lxx. et latitudinem cubitoꝝ. xxx. t̄
res ū eius posuit in altitudine cubi
toꝝ centi. et rel'. Ecbathanis medie
p̄uincie metropolis est. qm̄ supius dixim'
adeioco rege medoy conditam. S; quia
in p̄sens historia eam edificatā ē ab
arfaxat euitate' potentissimā muroꝝ
nimia celsitudine atq' amplitudine.
turrim altitudine narrat' possum'
eam intelligē adeioco p̄mitus conditā.
s; ab arfaxat amplificatā. sic iosephus
narrat' damelem p̄pham sub dario re
ge in eadem euitate medie. mōsoleū
ualde p̄clarū. et mirabilē nimis inſe
tise. Qđ quidē ut ip̄e dic' manet bacte
nus. et uidiūtib' credit' nup' edificatū.

ita ut ea die qua conspiciuntur putentur esse constructum. Sic et pulchritudo noua uidetur et solida. nullaque senectute tam magno tempore longevitate confecta. cum edificia eademque homines patienter et ad uetustatem perueniant et sua fortitudine longevitate careant ac propter decoris amissione marcescant. **H**actenus enim sepeliuntur ibi medorum reges. atque persarum. parthorum et pastorum. et cuius hec cura committitur sacerdos est iudeorum. et hoc fit usque ad presens tempus. **S**equitur. **E**t gloria habetur quasi potens in potentia sua. regit. sui et in gloria quadraginta suarum. Anno ergo regni sui. nabuchodonosor rex assyriorum. qui regnabat in ciuitate magna pugnauit contra artaxerxes et obtinuit eum in campo magno qui appellatur tagau. et ca. eufriatem et tigrim et hiadas. in campo et ioth regis elicorum. **P**er nomina locorum sicut denotantur gentium. quia ut colaphi perducunt a flumine indo. quod est ab oriente usque ad flumen tigrim. quod est ab occasu. regiones sunt iste. **A**racusia. parthia. assiria. persida. et media. sicut tartarum montuoso. et aspo. **D**ec a septemtrione habet montem caucasum. a meridie mare rubrum. et sinum persicum. In medio autem sui. flumina precipua. idaspem. et arbum. **I**n his sunt gentes. xxxii. **S** generaliter parthia dicitur quauis scripturae. scilicet uniuersam sepe mediam uocet a flumine tigris usque ad flumen eufriatem mesopotamia est incipiens a septemtrione inter montem taurum et caucasum. cui ad meridiem succedit babilonia. **D**einde chal

dea nouissime arabia eudemque inter sinum persicum. et sinum arabicum. angustior tractu. orienter in uisus extenitur. **I**n his sunt gentes. xxviii. sicque factum est ut duo potentissima regna inter se confluentes. plurimarum gentium in confinibus suis comparauerunt exercitum. uel demum uictoria ad chaldeos siue assyrios concessit. **A**ustice autem per artaxerxes arrogantium typos atque superbiorum potestatem exercitum. quorum totus insus ac labor qui per fastum timoris atque per elationem mentis agere facile in potestate spiritualis nabuchodonosor. hoc est diaboli cadit. **I**pe enim est ut scriptura testatur. rex super uniuersos filios superbie. **N**on bene sequitur. **T**unc exaltatum est nabuchodonosor regnum. et cor eius eleuatum est. quia quando perditorum multitudinem decipiendo ac per ualendo antiquus hostis sine subiecto uoluntati. tunc elatum est cor eius. prope illud ascribens fortitudinem. non permissum diuini iudicii. et eo magis exardescit ad plurimorum interfectionem quae se uidet quibusdam perualere per priuam suggestionem ut multos in circuitu sui habeat participes. de quo subditur. **E**t misit ad omnes qui habitabant in cilicia et damasco. et lybano. et ad gentes quae sunt in carmelo et cedari. et inhabitantes galileam in campo magno esrelon. et ad omnes qui erant in samaria. et transflumen iordanem usque ierusalem. et omnem terram iesse. quousque perueniat ad montes ethiopiae. **E**t reliqua. **P**er diuisas prouincias spi

tualis nabucodonosor legatos suos mittit
cum turba malignorum spirituum ad seduce
das gentes per totum orbem dispergit nec par
et quantum permittit alicuius dignitati seu
honoris. sed omnes secum uult ad gehennam tra
here et socios facere pro peccationis. Ad ip
sos quoque fideles astutus sui nequicia porri
git nec eos securus atque quietos esse permit
tit quod nomen iordanis atque ierusalem figura
lit ostendit neque satis est ethnicos per
rorem captiuare immo etiam studet si po
ssibile est ipsos electos subvertere. De quo in
iob scriptum est Absorbebit flumen et non
mirabitur. habet etiam fiduciam quod influat
iordanis in os eius. Et item. Uice inquit
eius electi sunt. Sed qui licet multos superet
tam a multis contempnitur atque ut iustus
est cum prius suggestionibus suis indigne
repellit atque abicit. sicut sequentia de
monstrant ubi ait. Omnes uno animo con
duxerunt et remisit eos uacuos. ac sine
honore abierunt. Sed quia maligni hosti
licet aliquando a pijs hominibus superent
tam a cepta malicia non desistunt. in per
uia sua perseverans rediit rursus
bella. ac totum furoris sui effundit tu
multum. Non subiungit. Tunc indignatus
est nabuchodonosor rex ad omnem illam
terram. et iuravit pro regnum et terram suam
quod defenderet se de omnibus regibus his.

ii. Anno tercio decimo nabuchodonosor
regis. uicesima et secunda die mensis primi.
factum est uisum in domo nabuchodono
sor regis assiriorum ut defenderet se. Vo
cauit quoque omnes maiores. omnesque duces bel

latres suos. et habuit cum eis in spiritu con
siliu suu. dixitque cogitationem suam in eo esse.
ut omnem terram suo subiugaret impio.
Quid est quod nabuchodonosor furore repletus.
et fastu arrogante elatus permittit se ul
cisci in his qui resistebant. sed iactatque se
omnem terram suo impio subiugare uelle.
non quod diabolus propter a superbia excecatus. totum
orbis sed spondeat impium. Certat pro uiri
bus. ut a cultu pietatis abstractos impi
etatis sue faciat esse consortes. qui se qui
dam iactans de potentia regni sui. iux
ta prophete sententiam. sub figura regni
sui. babilonis taliter in corde suo locutus
est dicens. In celum conscendam. super fida
di exaltabo solum meum. sedebo in mo
te testamenti in lacibus aquilonis. ascendam
super altitudinem nubium. ero similis altis
simo. Qui et in euangelio redemptorem
nram deducens in montem excelsum ualde.
ostendit illi omnia regna mundi. et
gloriam eorum. et ait ei. Hec omnia tibi dabo.
si perdens adoraueris me. Arrogantia enim
eius non habet modum. sed infirma certum habet
casum. quod in fine clarebit. Vocauit na
bucodonosor rex holofernem principem mi
licie sue. et dixit ei. Egredere aduersum om
ne regnum occidit. et erit eos precipue qui
contempserunt impium meum. non parcat oculis
tuis ulli regno. omnem urbem munitam
subiugabis mihi. **H**olofernem hunc aut
gentium principatum. qui persecutus est
ecclesiam christi. aut ipsum etiam iniquorum om
num caput. et nouissimum peccationis
filium possumus intelligere qui extollit

sup omne qd de ds aut qd colit ita ut in templo di sedens ostendat se tamqm ip se sic ds. In que totus uniuersus sathanas ut faciat ea q n faciunt patres sui neq; patres patrū suoz et dñi patrū suoz n reputabit nec quēqm deoz curabit qui uirta damelis pphetiam adūsum uniuersa consurget et ueniet in multitudie magna ut conterat et interficiat plurimos. et figat tabnaculū suū ample intē maria sup montē inclitum. et scñ. d. etiā diuina potentia conctus corrumpit. Huc etiam iuxta apokalipsim draco dedit uirtutē et potestātē magnā. et annuntia ē uniuersa tēra post bestiam. et adorauerūt draconē qui dedit potestātē bestie et adorauerūt bestiam dicentes. Quis similis bestie. et quis potit pugnare cū ea. Et datum ē ei os loquens magna et blasphemiam. et data ē illi potestas facere mses. plū. et apparuit os suum in blasphemias addm. blasphemare nomē eius et tabnaculū eius. et eos qui in celo habitant et datum ē illi bellum facē cum scis et uincē illos. et data ē illi potestas moriē tū et pplm et lingm. et genm. et adorabunt eā omnes q in habitabunt tēam. quoz n sūt septa nomina in lib uite agni. qui occisus ē ab origine mundi. Per fraudē enim antyxi et falsam ipsius potentā diabolus s totius orbis pollicet dominationē. nec parceret oculus eius ulli regio. quia psecutione magna exercit electis uniuerso mundo. Erunt enī ut euanglium testa

tē tribulatiōes tales qles n fuerūt ab inicio. creature qm condidit ds usq nē neq; fuerūt. et n breuias. domini dies. n fuisse. salua omnis caro s. p electis q; elegit breuiant dies. Vñ de historico holoferne subiungit septa dies. Ascenditq; omnia castella eoz et obtinuit omnem munitionē et cetā. Vñ apici holofernis designat seueria atq; crudelitas. quomā castella ascendit et obtinet omnem munitionem. cum plerosq; exibus qui uidebant firmitatē habere fidei et uirtutū excellentiam partim dolo. partim etiā apta insecutiōe de statu uere religionis precipitante deicit atq; p sternit et frangit omnes ciuitates excelsas. quia de ipsis pastorib; qui p lati sē gregi dominico n nullas astucia sua frangit. ac omnē locupletationē eoz depdat. cum scientie ipoz amplitudinem cū cetis instrumtis quib; dō seruire debuerat p illeceb; uoluptatū captiuando. ut inmanifestam blasphemiam compellendo in usū seruicū sui conuertit. eos qui resistūt s occidit ore gladii. qui q; flectere ad consensum nequitię sue. n ualet hos corporali morte incinere studet. **P**redauitq; omēs filios tharsis. et filios isrl qui erant contra faciem deserti. et ad austrum tē. et teleon. et transit eustatem. et uenit ad mesopotamiam. et cetā. **P**er diuisas enim puincias. et nomina diuisoz locoz q in historia continentur distinctiōes designant psonaz. gētiūq; ac dignitatum.

et quod in nobis dicitur et aliquid contra
in eadem parte potestone nec formidat
alio ubi pugne sub difficultate. Et
a n a eia in hunc mundum grandis potentie
quem certis flicis ruina. Et per hoc des
cendit in campo damasci in diebus mes
sis. et succendit omnia sata. omnesque ar
bores ac vineas fecit incidere et cecidit
timor illius super omnes inhabitantes or
bem. **Q**uid per damascum qui interpretatur
sanguinis potus. n. gentium domina
tionis exprimit potestas. q. fidelium hoc
e. martyrum christi in hanc sicut fundere
sanguinem. et maxime nulla persecutio
nouissima q. iuxta mundi finem uentura
est quando tempus messis hoc e. consumma
tio appropinquat scli. Tunc ergo secundum ueri
holofernis. hoc e. angustie crudelissima
tensionem. per latitudinem totius orbis
unius ecclesie grauissima exercatur persecutio.
et quicquid in sata uide. ut quicquid in
arboribus floriferis. seu in uineis spirita
libus fructiferis. hoc e. in sanctis uiris inue
nitur utile. iocundum et fructuosum. totum
gladium persecutionis deuastare ac flamma
mundicie utere extendit. Non euenit quod
subiungitur. Et cecidit timor illius super
omnes inhabitantes orbem. quia carna
lium corda q. amore terrenarum rerum obligan
tur. audita et uisa hostis ipsius unma
nitate contremiscunt. At uero hi qui exi
terestribus curis et carnalium illecebis uolu
ptatum cum apostolo dicere presumunt in carne
aut ambulantes non secundum carnem milita
mus. et nostra conuersatio in celis e. unde

etiam saluatoris expectantiam diuini n. m.
ihm christi. qui reformauit se per humili
tatis nostre configurationem corporis. et in se
non tenent hostium temporali persecutione. s. e
leuatis oculis mentis. per inquit in lucis sui
et redemptoris letabundi expectant aduentum.
Tunc miser legatos suos uniuersarum urbi
um ac prouinciarum reges ac principes.
sirie scilicet et mesopotamie. et sobal. et
libie. atque cilicie. qui uenientes ad bolo
fernem dixerunt. Desinat indignatio tua
deca nos. melius e. enim ut uiuentes na
bucodonosor seruam regis magno. et
subditi sumus tibi quam morientes cum ure
ritu nostro. ipsi seruitutis nostre dampna
patiamur. et cetera. **D**euastante ergo ho
loferne terram prouinciarum plurimarum. et
diuisis urbibus ac locis reges et principes
adulandi. et placandi sunt eum causa lega
tos mittunt hoc e. syrie. mesopotamie.
libie. atque cilicie. qui estuantes in mun
do persecutores diuitiarum possessores. et po
tentes scli. atque uoluptatum terrenarum a
matores. conciliare sunt principem nequam stu
dent. quantum mortis discrimen et concu
pitari rerum dampnum euadere possint.
Denique difficile e. imo impossibile ut a
matores mundi ueri fiant dilectores dei.
dicente scriptura. qui uult amicus esse hu
ius scli. inimicus dei constituitur. Et io
hannes apostolus. si quis inquit diligit mun
dum. non e. karitas patris meo. Similit
quod euangelio dominus de diuite qui habe
bat multas possessiones. et dicitis in uerbo
ei effectus e. dixit discipulis suis. Am

dico u. q. a diues difficile intrabit i reg. celoz. Et iteru u. dico. Facilius e camelu p foram acus transire qm diuitem intrare in regnu celoz. Item alibi in euanglio de parabola seminis. int. ceti sic ait. Qui aut seminat in spinis. hic e qui ubi audit et sollicitudo seli istius et fallacia diuitiaru suffocat ubi. et sine fructu efficitur. Nomina quippe sup memorataru puinciaru non inco grue id ipm mptatone sua ostendunt. Nam Siria mptat sublimis siue hu mecta. seu uana uetustas. mesopotami a eleuata. libia uenientes siue intrantes. et cilicia cetis ul luctus. ul uomitu ei. Qui g corde in desiderijs tremis defluit et extollitur mundana supbia. ueteris q. hominis uanitate sequit ingdiens tram duab. uis. pculdubio ceti lugentium atq. luxurie siue penas luentium in inferno sociabit. et iuxta illud libri iob. ad calorem nuniu transit ab aqua. nuniu u scdm euangliu sententiam. et imis eoz n mouit. et ignis n extinguit. **iii.**

Tunc descendit de montib. cu equitibus in uirtute magna. et obtinuit omne ciuitate. et omne inhabitante tra. De unuis aut urbib. assumpsit s. ayru. uarios uiros fortes et electos ad bellum. tantis q. metus puincis illis incubuit. ut unuisaru urbuu habitatores. pncipes et honorati simul cu pplis. exiret iobuam uementi. excipientes eu cu coronis et lampadib. ducentes choros in tybis et tympanis. Nec ista tam

facientes. si t. e. eius pecc. ut gare potuerit. Nam et ciuitates eoz destruxit. et lucos eoz exidit. **D**e montib. cum equitibus. immans turba psecutoru descendit cum de uniq. consilio sup. benitis ad ppetrandas puas. actioes. foris pcedit. Obtinet ciuitate et omne inhabitante tram. cu carnaliu mtes et opationes illoz. in nequitie siue usu guertit. Cui auxiliatores sunt uiri fortes ex urbib. et strennu ad bellum. cu eos qs ingenij calliditate. et corporis ualitudine florere conspiciat. undiq. ad suam maliciam exerenda colligit. ut tanto innocentiu turba fortius pmat. qnto plurimoz societatem in siue fraudis osensum trahat. Et quoz se mtab. p delectationes trenas placere osidat. p eoz molimina simpliciu uitam neca do subuitat. Nec tam ipi exsecutores siue uoluntatis ista facientes. forocitate et animi euadent. si cu p eos siu uoli in alius machinantiu expletur. ipoz q. gsequit. intitum consummabit. Unde subiungit. Ciuitates eoz destruxit. et lucos eoz succidit. cu n solu eoz nefandos actus finis malus dissipat. si et simulatione eoz. qua se impune posse peccare fingant. post morte corpis in amab. eoz penis ignis etnu exeruciat. cui nequitie auctor nullom latet. si sub sequenti sententia manifestat. cu dr. Precepit enim illi nabucodonosor rex. ut omis dos tye extimeret. uidelicet ut ipe solus dicet ds ab hys nationib.

q̄ potuissent holoseruis perentia sub
iugari. Quia ipse diabolus qui rector et
caput est omnium iniquorum hoc per occulta
insidias molitur hocq; per aptas persecutio
nes machinatur ut sensus et labor ter
re et fructum uniuersus in suum cultum com
mutet et ipse omnium domine. Nec
mirum quod in hominibus hoc agere certat
cum ad hominem deum fraudis sue dolo ag
grati presumpsit quando illum in monte ex
cellsum ducens et omnem gloriam mundi ei
ostendens sermone nefando tempta
uit dicens hec omnia tibi dabo si perdes
adoratus me. **S**eruus ab eo recessit in
quo malicie sue effectum nullum habuit
immo potestatis sue dominationem in
nobis amisit quia uictoria caput est nostrum
quia alligauit fortem et uasa eius diripu
it ipsamq; mortem suam morte uicticiens
trophaeum resurrexit in gloria ut in
nomine ipsius omne genua flectat cele
stium terrestrium et infernorum et omnis lingua
confiteatur quia dominus noster ihesus christus in gloria dei patris.

Tunc audiente hec filii israel qui inha
bitabant terram iudee timuerunt ual
de a facie eius tremor etiam et horror
inuasit sensus eorum ne hoc faceret ieru
salem et templo domini quod fecerat ceteris ci
uitatibus et templis earum. Et miserunt in
omnem samariam per circuitum usque ierico
et peroccupauerunt omnes uitices montium
et muris circumdederunt uicos suos et
aggrauerunt frumenta in preparationem pug
ne. **E**stante persecutore timor et tre
mor inuasit israelitas ne hoc faceret

ierusalem et templo domini quod fecerat ceteris ciui
tatis et templis earum cum ecclesia christi fra
gilitate compatiens infirmas et animas
quas sub cura sua susceptas habet et ru
dum in fide permescens casum seueram ac
q; calliditate hostis antiqui precauere
studet ne per licet suos hoc est pagano
iudeos et hereticos corda innocentium de
cipiat atque quem in populo dei efficiat rui
nam. Et propter hoc dicit quod mittentes israeli
te circumquaque peroccupauerunt omnes uitices
montium quia sancte ecclesie auctoritas pro
positorum suorum commonet strenuitate qui
nus per bonos uiros ac uirtutum studiosos
omni intentione et nisu tam peribit
etiam exhortatione confortare et serua
re studeat illesos ut si alicubi hostis
simplicium incuriam in castra ecclesie ir
rumpe temptauerit per uictorum fortitudinem
ac robur fidei oculus repellat et muris
circumdant uicos suos cum fidei sermo et
pugnaculo uirtutum undique munire stu
dent se commissos et congregant frumenta
in preparationem pugne cum sententias scri
pturarum et pabulum celestis doctrine
in pastum fidelium recondunt animas ne
forte fame diuini tibi dispeant atque ho
stum spiritualium prode fiant. **S**acerdos
etiam eliahim scripsit ad uniuersos qui
erant in esrelon quod est contra faciem campum
magnum iuxta dothaim et uniuersis per
quos uie transitus esse poterat ad ierusalem ut
illuc custodirent si angustum iter esse po
terat in monte et cetera. **S**acerdos eliahim
qui interpretatur dei resurrectio nullum meli

signi. et quoniam redemptor noster qui in euangelio ait Ego sum resurrectio et uita. Iste ergo sebet ad uniuersos qui erant contra faciem campi magni iuxta dothaim. cum per scripturam euangelicam commoneret omnes fideles suos ac deuotos famulos. qui sunt delectationes mundi. et carnalia desideria que ducunt ad deflectionem uite. ac mortem perpetuam. nisi enerunt pugnant ut obseruent ascensus montium. hoc est subtilitatem ingenii quorumlibet in heretica uersuta. subtilem ibi inueniat tramitem. per quem in ecclesie castella puriosum inducat errorem. Sicut enim acutum ingenium plurimum predest in his qui tanto sinceritate fidei catholice humiliter seruant. ita plurimum obest in illis qui spementes ditamorem superbiendo sectas nocturnas contra fidem componere non formidant. Sicut ueritasABELUS sacerdotis sui et domini scriptis ammoniti diuinorumque testamentorum sententiis imbuti. per omnia preceptorum sui obediunt mandatis. Unde fit quod sequitur. Et clamauit omnis populus ad dominum instantia magna. et humiliauerunt animas suas in ieiuniis. ipsi et mulieres eorum. et induerunt se sacerdotes cilicis. et infantes prostrauerunt contra faciem templi domini. et altare domini operuerunt cilicis. et clamauerunt ad dominum dominum israel unanimitate. et cetera. Humiliant animas suas in ieiuniis ipsi et mulieres eorum. qui per continentiam salutariter non solum carne macerant. quoniam etiam mentes suas ab illiusmodi desideriis coercendo castigant. Infantes prostrauerunt contra faciem templi. quando

innocentium propter ante aspectum glorie domini cum lacrimis suppliciter offerunt. Induunt se sacerdotes cilicis. similiter et alii ueritatem operientes cilicio. cum doctorum euangelii et duces plebis dei. et deuotionem pariter cum populo et actionem assumant penitentiae. quatinus maiestatem diuinam concilient. et pietatis eius misericordiam impetrent. Ipsi sunt enim altare dei. quia in ara cordis sui iugiter laudis hostiam deo immolant. Cilicium enim quod de caprarum pilis teritur bene peccatorum gestat figuram. per quibus necessaria est omnipotentia. quia sine illa ipsi peccatores neque salutis non inueniunt remedia. hocque sciendum quod magnum et precipuum in pijs precibus fit adiutorium. si initio domine passionis adhibeat quod in ara accipitur pro peccatis nostris expleta est. quia non solum pro nostris offensionibus. sed etiam pro totius mundi. in expiatione omnium peccatorum sanguis redemptoris nostri effusus est. De quo iohannes ait. Aduocatum habemus apud patrem ihesum christum iustum. et ipse est propiciatio pro peccatis nostris. non pro nostris. sed etiam pro totius mundi. Et clamauerunt inquit ad dominum unanimitate ne darent in preda infantes eorum. et uxores eorum in diuisione. et ciuitates eorum in exterminium. et seculum eorum in pollutionem. quia unanimitas ecclesie apud dominum misericordiam uelociter meretur exauditionem. ita ut nullatenus hosti preualeat eos nocere nequitia. per quibus karitatis atque unanimitatis labor istantia est. Unde paulus docet nos seruare

unitate ipsi in uinculo pacis et unani-
 mi se in orationibus. quia iuxta iacobi
 sermone in m. ita ualeat deprecatio iusti as-
 si dua. Et petrus caritas autem cooperit mul-
 titudine. **T**unc eliam sac. **F**ratrum peccatorum.
Godos domini magnus cecit omnem
 isrl. allocutusque eos dicens. Scitote quoniam
 ex audiuistis dominus preces uestras. si permanserit
 in ieiuniis et orationibus. in conspec-
 tu domini. et cetera. **S**pualis enim eliam et
 uerus sacerdos noster. qui secundum ordinem mel-
 chisedech pontifex nobis a deo factus
 est. non solum per semetipsum incarnationis
 sue tempore. sed et in apostolis suis et docto-
 ribus euangelii castra cecit ecclesie. commo-
 nens fideles suos hostis antiqui precauere
 insidias. et exhortans eos in fide uir-
 tute ac periculum per seuerare constantia. que ei
 certam de omnibus inimicis parit uic-
 toriam. **V**n legit in euangelio. quod cecit
 iesus totam galileam docens in syna-
 gogis eorum. et predicans euangelium. et sanans
 omnem languorem et omnem infirmitatem.
 in populo. **E**t alibi ipse de discipulis suis
 ait. **V**igilate itaque omni tempore. orante
 ut digni habeamini fugere ista omnia
 que futura sunt. et stare ante filium hominis.
Hinc et petrus hortatur dicens. **S**obrius es-
 tote et uigilate in orationibus. quia ad-
 uersarius uestrum diabolus tanquam leo rugiens
 cecit querens quem deuoret. **C**ui resistite
 fortes in fide. **A**diuuant autem ad hoc
 certam agendum sanctorum uiuorum fortia ex-
 empla. qui eminentia recte fidei hos-
 tibus prestabant uniuersis. et robore uir-

tutum eos constanti reuerbar. **E**li-
 achum iste moysi exemplum que contra ama-
 lech magis oratione quam armis bellicis
 effugebat uindixit. **H**inc et paulus ad
 ebrios fidei uirtute laudans. patrum co-
 piosa exempla in testimonium assciunt.
 qui per fidem uicunt regna. operati sunt
 iusticiam. adepti sunt per missionem. **D**e qua
 et iacob ait. **E**xemplum accipite fratres la-
 bonis et patientie. **P**has. qui locuti sunt
 in nomine domini nostri iesu christi. **A**d hac
 ergo exhortationem eius deprecantes dominum per-
 manebant in conspectu domini. ita ut
 etiam hi qui holocausta domino offerebant
 premissi ciliis offerrent sacrificia domino.
 et erat eius super capita eorum. et ex toto cor-
 de suo omnes orabant dominum ut iustaret
 populum suum. **D**enique fideles predicato-
 rum exhortatione confortati permanant
 in oratione. et eo magis que bonorum magis
 trium exemplis prouocant. qui secundum precep-
 tum domini dicunt et faciunt. **O**fferunt
 ecclesie christi sacerdotes premissi ciliis ho-
 locausta domino. quando carne suam con-
 gentes cum uicis et occupiscentiis. to-
 tam uitam suam dedicant deo. **O**fferunt
 et sacrificia domino. quando hostiam laudi-
 ore et animo offerunt deuoto. **I**n quibus ca-
 pitibus ponit omnis. cum fragilitatis sue
 sedulo memores. corde comito et humi-
 liato lacrimas domino per salute ueri fundit
 uisus. quantum ab inimicis libati. ad co-
 spectum perueniant sui redemptoris. **V**n
Nunciatusque est holofermi principi mi-
 licie assirorum quod filii isrl. parauerunt

eadem intendunt. ac montu itina coelu
 sissen et furore immo grafit uniacu
 dia magna. **H**oc autem camiel pncipes
 moab. et duces ammon. et dixit eis. **S**i
 cur in quis sit ppls iste qui montana
 obsidet aut q et qualis. et quante sunt
 ciuitates eoy. aut q sit multitudo. ul
 quis rex militie illoy. quare p omni
 by qui habitant in oriente isti contemp
 serunt me. et n exierunt in obuiam no
 bis ut suscipent nos cum pace. **N**un
 tiatur hoc holoferni tyrio qd filii isrl
 parant se ad resistendu. ac montu
 itina ocludant. quia hoc innotescit u
 muis scē ecclie psecutoribz qui parent
 uoluntati diaboli. ceu mib capiti. qd cre
 dentes xpo. omnino delibent repug
 nare malis animo fido. et omne supbi
 am detestent. p qm maxime aduſarij
 irumpe ac uincē student. **H**inc uat
 hostis ammirando sciscitat. un eis tan
 ta sit nris constantia. qd munimtu
 fidi. quis rex que ue in uicia tante uir
 tutis. cuius potentie. qd nemo resistē
 possit. **E**t bñ isti in oriente habitare di
 cunt. quia lumine fidi ac luce scientie
 talis semp illustrari desiderant qua
 tuis tenebrarū cohortes expugnare
 ac repellere facilius possunt. **T**unc achi
 or dixit omnū filioy ammon respondes
 ait. **S**i dignis audire domine mē. dicā
 ueritatem in conspectu tuo de ppo isto
 qui in montanis habitat. et n egliet
 ſibū falsum ex ore meo. **P**opls iste ex p
 gene caldeoꝝ est. hic pmi in mesopo

tamia habitauit qm a iud. qm dō.
 patru suoy qm erant in tra ca' deoru
 deserentes itaq; cerimonie patru suoy.
 q in multitudine dōy erant. n. n. dia
 celi coluerūt qui et pce. s. s. s. s. s. s.
 inde et habitarent in carran. **P**er achi
 or ducem filioy ammon. qui licet y
 dolate deditus fuit tam aliq uera de
 diuins opibz atq; miraculis pdicauit
 non inuenient illi designant. qui
 ndum regnati sunt xpi baptisinate
 nec catholicam pfecte didicerūt. s; ta
 m aliqua iam doctrine euanglice in
 signa audiendo pcepunt. q et pferre
 ad alioy noticiam n ptimeſcūt. **P**osſe
 et hēcti p achiōꝝ intelligi. qui licet
 uiam ueritatis p omnia n tenent tam
 in doctrina sua n nulla uera inserūt
 q fidi nre concordant. hu cont ecclie u
 nitatem cum cetis psecutoribz. xpi a
 ne fidi licet pugnare n detrectent.
 tam ratione ueritatis supati. ipam ue
 ritatem usq; qq; absconde n possunt.
 immo plerunq; ea lucidius sententi
 pmunt. **U**n in lib iob amici ipsius iob.
 qui ad consolandu eum uenerant. sup
 plaga q ei acciderat p solatioe inui
 riam inferentes. aliq in suis dictis ue
 ra inferebant. s; tam p omnia ipi ue
 ritati n concordabant. **H**abent quip
 pe hēcti. ppm ut malis bona pmis
 ceant. quatinus facile sensui audie
 tis illudant. **S**i enim semp pua di
 cerent. citius in sua puitate cogniti.
 qd uellent minime psuadent. **R**ursu

P

si semp recta sentiant pfecto heretici
n̄ fuissent. **S**: dum fallendi arte ad ut
q; deseruiunt et ex malis bona inficunt
et ex bonis mala. ut recipiant abscon
dit sic ut qui ueneni poculū porri
git ora poculi dulcedine mellis tangit
dumq; hoc qd dulce ē p̄mo tactu deli
bat etiam illud qd ē mortiferū indu
bitant absorbet. Itaq; heretici licet p̄mi
ceant recta p̄iis. ut ostendendo bona
auditores s̄ attrahant. et exhibendo
mala latent eos peste corrumpant. ali
quādo tam p̄dicatioe sc̄e eccl̄is et exhor
tatione correcti. ab hac sensus sui di
uinitate saluant. sicut achior uidens
uictoriam iudith. reliquit errorem
p̄stimum. et associatus ē israhelitis. p̄ edu
litatem cecumcidens carnē p̄pucū sui.
et appositus ē ad ppl̄m dī. hinc et ami
ci iob reconciliationis sue sacrificium
eiusdē sc̄i uiri manib; offerunt. atq;
ad sup̄m iudicis grām ut addicti reuo
cant. Quos b̄n̄ in euanglio illa decem
leprosoꝝ mundatio designat. In lepra
quippe et pars cutis in fulgore ducit.
et pars in colore sano retinet. Lep̄si
itaq; hereticos exp̄munt qui dū rectis
p̄ua p̄miserunt colorem sanū maculis
asp̄gunt. un̄ et b̄n̄ ut saluent clamāt
ih̄u p̄ceptor. Qui enī in huius ūbis se
errasse significant hunc saluandi hu
milit̄ p̄ceptorē uocant. **. viii .**

Et factum ē eū cessasse loqui achior
ūba beo. uati sc̄e om̄s magnates ho
lofernis. et cogitabant m̄tice eū dice

tes ad altitū. Quis iste ē. cui si ō uel
posse dicat resistē. regi nabucodonosor
et exercitib; eius. homines inermes et si
ne uirtute et sine p̄tia artis pugne.
ut ḡ agnoscat achior qm̄ fallit nos. as
cendamus in montana. et eū capti fu
erunt potentes eoz. t̄ eū eisdē gladio
t̄is ūberabit. **M**agnates holofernis au
dito uirtutis testimonio nascunt. cum
hū in fastu humano sup̄biunt testifi
cante atq; annuntiate euanglio. uir
tutem xp̄i irritant. atq; p̄dicatores ip
sius simul eū ceta turba fidelium in
terimere minant. Quasi homines in
ermes et inhabiles pugne formsecus
despiciunt qui uigorem animi eoz
et fidi uirtutē quib; inuisibilit̄ cont̄
hostes sp̄uales pugnant. fidare m̄t̄
nequnt. Quasi turbe p̄tate p̄cone
ueritatis tradere uident. qui spe fal
sa potentie sue seclusos eē n̄ uident.
Hinc in euanglio iudei qui p̄t̄ p̄fici
am suā ad falangas holofernis typ̄
p̄tinebant ceco nato a saluatore illum
nato quē a synagoga eiecerūt q̄ insul
tantes atq; maledicentes dicebant tu
discipulus ei sis. nos aut̄ moysi disci
puli sumus. quia eū p̄ditū estimant
r̄ qui de suo consortio separat̄ redēp
toris discipulatu adhesit. quē cōm
gere ac morti tradē decreuerūt. Hū b̄n̄
huic rationi ouenit. qd de achior fac
tum sc̄ptā cōmemorat dicens. Tō ho
lofernis p̄cepit seruis suis ut comp̄
bendēt achior. et ducerent eū in be

thuliam et traderet eum in manu filiorum
 israhel. Et accipientes eum serui holoferni
 perfecti sunt per campestram. **S** cum appropin-
 quassent ad montana et ierunt contra eos
 fundibulari. **I**lli autem ducuntur a latere
 montis. ligantur achiore ad arborem ma-
 nibus et pedibus. et sic unctum de restibus
 dimiserunt eum. et reversi sunt ad dominum suum.
 Serui holoferni complurimum achiore per
 campestram ducunt. cum persecutores catho-
 licae fidei confessorem christi ad illicita de-
 sideria. et ad latam atque spatiosam viam
 seculi quam ducit ad mortem perhibere cupiunt.
S cum ad montes propinquant fundibu-
 laru contra eos egrediuntur iaculis periculis fu-
 gant quia viri uirtutis qui superne exem-
 plationi frequenter adherent. testimoniu-
 orum diuinorum sagittis malivolos perturbant.
 At illi cum uocum suum ad effectum perducere ne-
 quunt unctum ad arborem manibus et pe-
 dibus ligare disponunt qui militem christi ex
 persuasione proprio seducere non possunt. deus ac mor-
 tis eius participare facere intendunt. Ipsique
 reuertuntur ad dominum suum. qui non correcti sed
 magis depuati ad seruicium pristinum domini
 per angustia scelerum reuertuntur. **P**orro filii
 israhel descendentes de betulia uenerunt ad
 eum. quoniam soluentes dixerunt in betuli-
 am atque in medio populi illum statuente
 peruenit ad eum. quid uerum esset quod illum
 unctum assiduam reliquissent et cetera. **Q**uod
 est quod ad arborem ligatum achiore israhel sol-
 uunt. non quod doctores ecclesie cathecumino-
 suos penas persecutorum non uereri. sed non mor-
 tem ipsam permesse docent. **Q**uasi enim

ad arborem ligatum solui est. a formidie
 eccis nunc pauidam sanis sermonibus erui
 et ad passionem per christo pati euangelicis doc-
 trinis ac sanctorum exemplis roborari. sic quod h
 digne fit si ad exemplum illorum principum.
 hoc est orias et charmi. qui achiore sfor-
 tantes. preces deuotas simul cum omni
 populo domino effundunt. magister ecclesie cum
 cetera turba fidelium auditores suos pijs
 precibus domino commendare studuerunt. ut eius
 dono impudat. quod humana non potest
 tribuere infirmitas. **T**unc orias finito
 consilio suscepit eum in domum suam. et fecit
 cenam magnam. et uocatis omnibus presbiteris.
 simul expleto ieiunio refecerunt. Postea
 uero euocatus omnis populus. et per totam noctem
 inter ecclesiam orauerunt. petentes auxilium a
 deo israhel. **C**enam magnam expleto ieu-
 nio facti qui animam languida. et pane
 ubi diu indigam euangelicis doctrinam
 et dapibus uirtutum reficit. adiunctis si-
 mul ad hoc conuuiuium omnibus presbiteris.
 quia ualde congruum est ut in delectatione
 ne non fitorum presbiterum et uirtutum uiri
 aggregentur. quoniam eorum exhortatione et ex-
 emplis ad percipiendam ac conseruandam
 fidem traditam roborentur. **H**oc enim fecerunt
 apostoli. quando ad predicationem euangelium dila-
 tandam. secundi ordinis uiros se subro-
 gant. ut euangelium seminarum in tota
 mundi latitudine per multos predica-
 tores longe lateque dispergeret. et plurimum
 fructus a pluribus messoribus in horreum
 christi afferret. **H**oc etiam eisdem discipulis
 suis ipsa ueritas precepisse uidetur. cum in

euangelio ait **L**euate oculos uos et uide-
rete regiones quia albe sunt iam ad messem
Et ait **M**essis inquit multa. operarii autem
pauci. rogate dominum messem. ut mittat
operarios in messem suam.

Holofernis autem alta die precepit exerci-
tibus suis. ut ascenderent contra bethu-
liam. filii autem israhel ut uiderunt multitudi-
nem illorum. prostrauerunt se super terram. mit-
tentes cinerem super capita sua. unanimes
orantes. ut deus israhel misericordiam suam osten-
deret super populum suum. **E**t assumptis arma-
sua bellica. sederunt per loca que angusti in-
teris. timentem dirigunt in montuosa.
et erant custodientes tota die et nocte.

Hortatur semper milites suos. spiritualis holo-
fernis. et hostis certissimus populi dei. ut
ascendant contra bethuliam. hoc est ecclesia
catholicam. que est domus dei uiuus. ex uiuis
lapidibus utique constructa. quantum quis cuique
possint inde auferente. uel aut dolo perimant.
Sed illi unanimiter clamant ad dominum. peten-
tes ut misericordiam suam ostendat super po-
pulum suum. Assumuntque arma sua bellica.
hoc est uirtutum sacrarum studia. et custodi-
unt angusti interis loca. mentis uidelicet sine
penetrabilia. ne hostis dolosus aditum pate-
tem alicubi inueniat per quem delectationem
carnalem uicia cogitatione inducit. **P**or-
ro holofernis dum eunt per agrum. repperit
quod fons qui influebat in aqueductum illorum
a parte australi. ex eorum ciuitate dirigeret
incidi precepit aqueductum eorum. Erant tamen
non longe a muris fontes ex quibus furtim
uidebant haurire aquam. ad refocilandum

potius quam ad potandum. **S**ed filii ammon
et moab accesserunt ut ad holofernem decernerent.
filii israhel non in lancea nec in sagitta confidunt.
sed montes defendunt et muniunt illos.
colles in precipicio situati. **N**ec sine aggru-
one pugne possis superare eos. pone custo-
des fontium. ut non hauriant ex eis. et sine
gladio interficiet eos. uel certe fatigati er-
dent ciuitatem. **Q**uid est quod holofernis
aqueductum qui in parte australi a fon-
te in ciuitatem inferebat aquam precepit
incidere. nisi quod persecutores fidelium doctrina
euangelii quam ex fonte uiuo procedit
sancti doctores gratia illuminati spiritus sancti. pon-
sui fistulam in ciuitate inducunt ecclesie.
prohibendo ac mortem minando iubent au-
ferre. quatinus indigentia potus uitalis
potus in animabus suis sitim sustineant.
et sic fundit eos penis inflicta erant.
Sed erant fontes ibi non longe ex quibus fur-
tim uidebant haurire aquas. ad refoci-
landum potius quam ad potandum. **H**os quoque
suggerentibus filius ammon et moab si-
militer perdo iniquus iussit custodiri. ne
aliquid refrigerium israhelites inde haberent.
Et quid per hos minutos fontes ex quibus
cives bethulie furtim bibebant. nisi dog-
mata philosophorum. que tam in fisica quam
etiam in morali atque inspectiua doctrina.
aliquid solacium scientie et honestatis
proficere uident ecclesie filius. **S**ed hec simi-
litudo impius persecutor sui aditibus iniqui-
tatis auferre molitur. ut undique maxima pe-
nuria coartati. subito destituant. **S**icut
in regum legitur quod philistinum auferentes

fabros ferrarios. cui erant ne forte face-
rent ebret gladium aut lanceam. Descē-
debat g̃ omnis isrl̄ ad philistinū. et gra-
cuerit unusquisq; uomerē suū. et ligonē
et securim. et sarculū. Hoc enī diabol⁹
maximo conamine studet ut p̄ ministris
suos doctrine fluentia et uirtutū arma
ab ecclia auferat. ut sic nequitiam suā
in m̄tū seruoꝝ dī uelocius expleat.

Legit̄ enī in historis qđ gentiū p̄ncipe⁹
et maxime iulianus apostata n̄ solum
diuinā. uerū etiā humanā xp̄ianis in-
tūc endo denegānt philosophiam.
s̄ tam uirtē dī q̄ p̄ sp̄c̄ suū grām n̄ solum
p̄ ubi. quin etiā p̄ int̄nam aspiratiōē
electos suos docet. n̄ dereli-quit fiducia
habentes in se. iuxta illud psalmiste
redimet animas seruoꝝ suoꝝ et non
derelinquet omnes qui sperant in se. **x.**

Tunc ad oriam congregati uiri omnes
femineq; iuuenes et paruuli simul
omnes una uoce dixerūt. Iudicet d̄s int̄
nos et te. qm̄ fecisti in nos mala. nolens
loqui pacifice cum assiris. et p̄ hoc
uendidit nos d̄s in manib⁹ eoz. et ideo
n̄ ē qui adiuuet cū p̄stiam̄ ante oculoꝝ
eoz. in siti et in p̄dicioē magna. Et n̄
congregatē uniuersos qui in ciuitate sūt.
ut sponte nr̄a demus nos om̄s p̄p̄o ho-
lofernis. melius ē enim ut captiui bene-
dicamus d̄m̄ uiuentes. qm̄ moriam̄
et simus obp̄būm om̄i carnī. **H**ec uox
carnaliū est. qui fide tantū manent in
ecclia. cet̄im morib⁹ ualde discrepant.
iuxta illam euanglij parabolam. ū ma-

li piscet eum bonas in sagena domini
hactenus melius. memorant. donec ad li-
tus suū iudicij p̄ducti penitus exclu-
dant. hū q; p̄sentis uite incommoda gra-
uit ferentes. melius ē eōrū p̄sentib⁹
uita delicias. qm̄ p̄ xp̄i nomine corpo-
ralib⁹ affici penis. et celestib⁹. p̄ hoc in-
futo remunerari bonis. Tales frequentē
magistr̄ suos importunis querimoniis
quāt. et s̄ ad luxum sc̄li seq̄ndū asse-
tū cogūt. **N**ū subiungit. **E**t cū facti
gati hū clamorib⁹. et hū fletib⁹. lassa-
ti siluissent. erungens ozias infusus la-
cimis dixit. **E**quo animo estote fr̄s. et
hos quinq; dies expectem a d̄no mi-
sericordiam. forsitan enim indignationē su-
am abscidit. et dat gl̄am nomini suo.
si autē transactis quinq; dieb⁹. n̄ uenit
adiutor iū. faciem h̄ ūba q̄ locuti estis.

Quinq; dies isti. quinq; sensus corporis
cū quib⁹. p̄sens uita deducit̄ possunt
accipi. Quasi enim quinq; dierū spaci-
um ad inducias doctor iners petit.
qui corpale solaciū auditorib⁹ suis a
d̄no p̄sentialit̄ dandū indiscrete p̄mit-
tit. quasi in sua potestate sit summi da-
toris munificentia. cū magis temp̄ ac-
modus t̄buenti in dantis qm̄ accipi-
ent̄ is assistat potestate. Sin autē p̄sen-
tis uite illis iuxta p̄missū suū dene-
gat a sup̄no iudice offerri commodū.
eos p̄t̄n̄ deserit ad illicitū declinare ap-
petitū. et cedendo p̄secutorib⁹ suis. corpo-
rale deuitare supplicij. Cuius cō-
uentionis placidū. iudicij nr̄a.

hoc est sancta ecclesia respuit et quasi nocentem
contempnit quod in sequentibus manifeste
te declarabit. **E**t factum est cum audis
si hec uerba iudith uidua que erat filia
merari filii idor filii ioseph filii o
zie filii elai filii iaminor filii gde
on filii iasoum filii achitob filii mel
chie filii enam filii nathame filii sa
lathiel filii simeon filii ruben et uir
eius fuit manases qui mortuus est
in diebus messis bordarie. **I**nstabat
enim super alligantes manipulos in
campo et uenit estus super caput eius
et mortuus est in betulia ciuitate sua
et sepultus est illic cum patre suo. **E**
rat autem iudith relicta eius uidua iam
annis tribus et mensibus sex et in superioribus do
mus sue fecit secretum cubiculum in
quo cum puellis suis clausa morabatur
et habens super lumbos eius cilicium
ieiunabat omnibus diebus uite sue pre
ter sabbata et neomenias et festa domini israhel.
Erat autem eleganti aspectu nimis cui
uir suus reliquerat diuitias multas
et familiam copiosam et possessiones
armis bouum et gregibus omnium plenas.
Et erat hec in omnibus famosissima quam
timebat dominum ualde nec erat qui loqueretur
de illa uerbum malum. **H**ec itaque cum
audisset quoniam ozias promississet quod transacto
quinto die traderet ciuitatem misit ad
presbiteros eorum et cabri et uenerunt ad
illam et dixit illis. **Q**uid est hoc uerbum
in quo consentit ozias ut tradat ciui
tatem assiris si inter quinque dies

non uenit uobis adiutorium. **E**t qui estis uos
qui temptatis dominum. **N**on est sermo qui
miseriam pro uocet sed potius qui iram
excitet et furorem accendat. **P**osuitis uos
tempus misericordie domini et in arbitrium
uostri diem constituistis ei sed quia pati
ens est dominus in hoc ipso penitentiam et in
dulgenciam eius lacrimis postulem non enim
quod homo deus sic comminabitur neque sicut
filius hominis ad iracundiam inflama
bitur et ideo humilem illi animas nostras
et in spiritu constituti humiliato seruientes
illi dicamus flentes domino ut secundum uo
luntatem suam sic faciat nobiscum misericordiam
sua. **I**udith ergo quod ecclesie typum habeat
magistro tradicio manifestat quod in
ter confitens uel laudans et est filia me
rari hoc est amaritudinis quia per presentis
uite tribulationem et amaritudinem
ad uite future gaudia generatur uel sancta
anima in immortalis carne ueraciter domino
laudabit in eternum. **Q**uod enim quinquaginta
cuma generatione eadem iudith per septuaginta
in scriptura inuenitur hoc nimirum signi
ficat quod ipsa ecclesia per septuaginta et octo
dem legis et euangelii de patriarchis et
apostolis edita est et ad celestem gloriam peruenire
tam destinata. **N**am hoc nimirum galium
in psalterio mystice positus est et typum
preferre future ad celos ascensionis que sancti
peruenientes merito dicere possunt ecce nos
benedicite dominum omnes serui domini. **Q**ui
statis in domo domini in actus domini dei nostri.
Hec manassen qui in temptat oblitus uel
necessitas habuit maritum qui et stans

in messe bordiaria sup alligantes man-
 pulos in campo. ueniente estu sup capti-
 eius mortuus ē. quia siue legis decalogo
 siue ritu gentilitatis p̄cis temporibz co-
 pulata. atq; obnoxia ē dimoluit. **S**. ueni-
 ente xpo et sole euangelii in mundo cla-
 rescente omnis illa carnalis obseruancia
 cessit. et quasi uilis messis collectio ue-
 locem finē habuit. ad spūalē q; p̄ xpm
 translata ē cultura. qd paulus ap̄ls mul-
 tipli nariatione ita ostendit. Nam
 ad galathas sc̄bens sic ait. Prius enim
 qm uenit fides. sub lege custodiebam̄.
 concludit in eam fidem que reuelanda
 erat. atq; lex pedagogus n̄r erat in xpo
 ihu. ut ex fide iustificemur. **A**t ū uenit
 fides. iam n̄ sumus sub pedagogo. **O**m̄s
 enim filii d̄i estis p̄ fidem in xpo ihu.
Et item. **E**go inquit p̄ legem legi mortu-
 us sum. ut dō uitam xpo c̄risus sū
 c̄r. **U**uo aut̄ n̄ ego. uiuit ū in me xps.
Quo aut̄ nūc uiuo in carne in fide uiuo
 filii d̄i. **E**t item. **M**ichi aut̄ absit glari-
 ū in d̄e domini n̄r ihu xpi. p̄ que michi
 mundus c̄risus ē. et ego mūdo. **A**d ro-
 manos ū ita ait. fr̄s mei uos estis mor-
 tificati legi p̄ corp̄ xpi. ut sitis altius
 qui ex mortuis resurixit. **E**t rursus. **L**ex
 inquit sp̄s uite. libauit me a lege pecca-
 ti et mortis. **F**inis enī legis xpc ad iusti-
 ciam om̄i credenti. **A**d efesios q; sic ait.
Vos cum c̄ris mortui delictis et peccatis
 ur̄is in quibz aliquādo ambulatis sc̄dm
 sc̄dm mundi huius. sc̄dm p̄ncipē pote-
 tatis aeris huius. sp̄s qui n̄c op̄at in filio

diffidentie in quibz et nos om̄s aliquādo
 gūisati sumus. in desiderijs carnis n̄rē
 facientes uoluntatis carnis et cogitati-
 onum. et etiam natā filii ire. sic et cetera.
Os aut̄ qui diues ē in misericordia p̄t̄ n̄m
 am karitatē suā q̄ dilexit nos. et cū eē
 in mortui peccatis. conuiuificauit nos
 xpo. cuius gr̄a estis saluati. **E**t item.
P̄t̄ qd memores estote. qd aliquādo uos
 qui eratis gentes in carne. qui dicimini
 p̄p̄uū ab ea q̄ d̄r c̄runcisio in carne ma-
 nufacta. qui eratis in illo temp̄e sine xpo
 alienati a conuisione isrl̄. et hospites
 testam̄oz p̄missionis. sp̄m n̄ habente.
 et sine dō in hoc mundo. n̄c aut̄ in xpo
 ihu uos qui aliquādo eratis longe. fac-
 ti estis p̄e in sanguine xpi. **I**p̄e enim ē
 par n̄r. qui fecit utiq; unū et medū
 parietem macerie soluens inimicitias
 in carne sua. legem mandatorū d̄ctis
 euacuans. ut duos conderet in semet
 ipsum. in unū nouū hominē faciens
 pacem. et reconcilians ambos in uno
 corp̄e dō p̄ c̄rem iustificans inimici-
 as in semetip̄o. et ueniens euāglizauit
 pacem uobis qui longe fuistis. et pacē
 h̄is qui p̄e. **Q**uo aut̄ diē iudicij p̄ uiri-
 sui mortē iam annis t̄bz. et m̄sibz. vi.
 relictam eē iudiciā. siḡat eccliam a m̄v-
 di illeceb̄s destitūtā. sc̄e trinitatis fidem
 et bonoz opum habē p̄fectionē. **Q**ue
 in superioribz. domus sue fec̄ s̄ sc̄ctū
 cubiculū. in q̄ cū puellis suis clausa
 morabat̄ cum in arce m̄tis sue firmā
 posuit custodia. ut n̄ p̄ diūsa uanis

desideret desideris. s. cui cogitationibus
in iudis incontinentiam se in conspectu
suo. eruarer editori. Hec habebat sup
lumbos suos cilicium et ieiunabat omni
bus diebus quia per continentiam uite et mor
tificationem uoluptatum. terna in se desir
it desideria. et concupiscentias carnis restri
gebat. fuit uite sollempnitatibus. et sab
bato animarum in celesti regno omnium
se preparans. u. p. presentia tribulatione cum sanctis
angelis plenum perceptua est gaudium. Cui
uir suus reliquit diuitias multas. et
familiam copiosam. ac possessiones armentis
bouum et agnorum ouium plenas. quia fuit
et uetis legis instructio. siue etiam ex phi
losophice doctrine institutione cum mora
libus disciplinis multiplices opes s. ecclesia
ad christum ueniens reseruabat scientie.
Hinc et doctor gentium se gloriabatur nutum
esse secus pedes gamalielis. qui erat doc
tor legis honorabilis. et moyses eruditus
esse legitur omni sapientia et doctrina egyp
tiorum. Si enim si hic sensus displicuit. quod
diximus manasem uirum iudith. legis
decalogum siue ritum gentilitatis signifi
care. potest eum altiori misterio ad christum qui
est uetus sponsus ecclesie transferre. qui bene
manasses dici potest. quia obliuisci
nos faciet calamitatis presentie per solita
tionem future uite. Hic ergo in diebus mes
sis hordiarum. hoc est in collectione plebi
iudaice cum mitteret predicare apostolos
suos euangelium. et congregare manipulos
credentium de terra israhelitarum. uenit estus
super caput eius. quando excitabant illi pse

ditionem causa diuinitatis eius. Christus ipse
est deus. Nam maxime scandalum in eo. uene
bant iudaei. quod licet patrem suum deum esse dice
ret ad illum. De bono opere non lapidamus
te. sed de blasphemia. et quia tu cum homo
sis. facis te ipsum deum. Et ad pilatum. Nos
inquunt legem habemus. et secundum legem
debet mori. quia filium dei se fecit. Passus
est ergo dominus in gente sua. et sepultus in orto
iherosolimitano. tertioque die resurrexit a
mortuis. ascendens in celum sedet ad dex
teram dei patris. inde uenturus iudex uiuorum
ac mortuorum. Huius ergo sponsa postquam ab
latum est ab ea sponsus. ieiunio et abstenen
tie operam dedit omnibus diebus uite sue.
utque usque ad consummationem seculi ser
uans castitatem fidei. nec ullorum essent
erroribus hereticorum pollui. Cui uir suus
reliquerat diuitias multas. spirituali per
fecto sapientie. et omnium uirtutum. fami
liamque copiosissimam. cum omnium gentium
ad eam confluxerunt multitudinem infinitam.
Possessiones quoque in armentis bouum et agnorum
ouium. cum subdidit et non solum eos qui u
tiles potuerunt fieri in agro dominorum. sed
etiam illos qui innocentiam uitae atque o
bedientiam actu impederent deuoto. In
in omnibus est famosissima quoniam ualde ti
met dominum. cuius laudes salomon iuxta
finem prophetarum suorum plenissime expli
cat. u. in cetera ita dicit. Mulier times
dominum ipsa laudabitur. Date ei de fructu
manuum suarum. et laudent eam in por
tis opera eius. Hinc et isaias ait. Timor
domini ipse est thesaurus eius. Itaque cum audisset.

139.
i dicit quoniam oras promissis quod tunc ac d
nuntio die traderet civitatem repbauit
sententiam iniustam iudicans domino misere
rationis sue tempus constituendum. cum ille
solus per omnibus nouit et tempus et modum
miserationis sue. ac propterea non licet cuique pe
tula. et per aliqua re dominum postulare sed
magis ad arbitrium eius cuncta referre sicut
legitur quidam patrum tantum dixisse fili domini
sic uis et scis misere nri. Unde in libro
danielis tres pueri nabucodonosor im
pissimo regi qui illis penas inferre mi
nabatur et dei potentiam blasphemauerunt ita
legitur respondisse non oportet nos de hac re
respondere tibi. **C**are enim deus nri que colimus
potest nos eripere de camino ignis. et de
manibus tuis o rex libare. **Q**uod si nolunt
notum sit tibi rex quia deus non colimus. et sta
tuam auream quam exieris non adoramus. **N**ul
lomodo ergo oportet christianum cui celestis regni
parata promissa est de presentis uite commodi
tatum certare. ac dominum inordinate pos
tulare quia qui dedit maiora. ipse peti
tat etiam et minora. **D**e quibus ipsa uitas
in euangelio ait. **N**olite solliciti esse dicere
quid manducabimus aut quid bibe
mus aut quo operiemur. **H**ec enim omnia gen
tes inquirunt. **S**cit enim patrum uirum quia his
omnibus indigetis. **Q**uerite ergo primum reg
num dei et iustitiam eius et omnia hec adicien
t erunt uobis. **H**inc et apostolus ait. **S**i autem in hac
uita tantum in christo sperantes sumus. misere
rabiliores sumus omnibus hominibus. **C**irco
presens uita sit fidelibus christi in usu futura
aut in fructu salutis eterne. **S**i res te

poralis uitae deservit etiam in puen
tione quae ex late respiciat quicquid in h
mundo agit ante nos autem etiam in
tas oculi. dum tota intentione illi. con
spiciunt ad quod pueniunt. **E**t uirum si
quoniam uos qui estis presbiteri in populo dei. ex uo
bis prouidet anima illorum ad eloquium
uirum corda eorum erigite. ut memores sit
quia temptati sunt patrum uirum ut probaren
tur si uere colerent dominum suum. **M**emores
esse debent. quoniam patrum nri abraham temp
tatus est et per multas tribulationes probatus
domini amicus effectus est. sic ysaac sic iacob.
sic moyses. et omnes qui placuerunt deo per
multas tribulationes transierunt fideles.
Illi autem qui temptationes non suscipiunt
cum timore domini. et impacienciam suam
et iniquum murmuracionis sue contra
dominum protulerunt. exterminati sunt ab exter
minatore. et a serpente perierunt. **P**reteritorum
patrum fortia gesta. presentium sunt docum
ta salubra. **U**nde uidelicet summos patrum
archas gentis israelitarum. hoc est abraham.
isaac. et iacob. et primum ducem eorum moy
sen in exemplum fidei ac pacientie nar
ratione sua imitatur. et e contrario impio
rum et murmuratores. et querulosos in testi
monium pusillanimitatis et in paci
entiae suae exhibuit. ut ex bonis. utile
nobis ad imitandum uirtutis sumamus
exemplum. et ex malis discamus prouita
tis suae deuitare operum nefariorum. ne forte
exterminum illorum paciamur tormentum. **U**nde
adhuc subdit. **E**t nos ergo non uideamus
nos per uos quod patrum si reputantes pec

catis nr̄is. hec ip̄a minora eē supplicia
flagella dñi qđ qđ serui corripim̄ que
ad em̄dationē n̄ ad p̄bationē nr̄am
euenisse credamus. hec ē enim uia ue
ritatis ut in flagellis domini humili
em̄ animas nr̄as et patientiā habere
studeam̄. reputantes peccatis nr̄is et
iuste patimur. immo etiā minorem
meritis nr̄is eē uindictā. si p̄ bona
tem dñi nob̄ ad sufferendū temptatā
credam̄. qui uult om̄s homines saluos
eē. et ad agitionē uitatis p̄uenire. mi
seret̄ om̄niū et nichil odit̄ eorū qđ fecer̄
dissimilans peccata hominū. p̄ peni
tentiam. et parens illis p̄ suā mag
nam misericordiam. quia ip̄e solus ē dñs
d̄s nr̄. **E**t dixit illi or̄as et p̄sb̄itū.
Om̄nia qđ locuta es uera s̄t et n̄ ē miser
monib̄ tuis ulla rephensio. Nūc ḡ ora
p̄ nob̄ qm̄ mulier sc̄a es et timens dñm.
Nulla rephensio ē in sermonib̄ iudith.
si om̄nia uera s̄t qđ loquit̄ quia om̄ia e
eccl̄ia catholica. in confessione uere fi
d̄i seu in doctrina sc̄e religionis p̄fert̄
laudabilia s̄t ualde et absq; ulla rep̄
hensioē cuius n̄ita et dignitatē cre
dendum ē p̄ singulos q̄sq; fideles. ap̄
dñm clem̄tia multū adiuuare qđ ita
digne fit si un̄quisq; curet ut sicut
p̄bavit uerū eē qđ eccl̄ia docet ita ac
tib̄ imitē qđ ip̄a honestis exemplis
p̄suadet de quo et subdit̄. **E**t dix̄ illis
iudith. Sicut qđ loqui potui dñi esse
cognosceas ita qđ facē disposui p̄ba
te si ex dō ē et orate ut firmū faciat

consiliū meū d̄s. Stabios uos ad portā
istam nocte. et ego cream̄ cū ad̄r̄ mea.
et orate sicut dixistis. in dieb̄ qm̄ n̄q; re
spiciat dominus ppl̄m suū isrl̄. **C**om̄
dat iudith p̄sb̄it̄s portam̄ quia sac̄do
tib̄. xpi sc̄a eccl̄ia sollicitā castroy dñi
com̄dat custodiam. ut p̄ingli int̄
tione ac solliciti cura. p̄ arma orationū
ea munire. et cont̄ hostiū insidias ille
sa seruare studeant. **Q**uib̄. absceden
tib̄ iudith in ḡssa ē orationū suū et in
duens se cilicio posuit cemer̄ sup̄ ca
put suū et p̄sternens se domino clama
bat ad dñm dicens. Domine d̄s patris
mei simeon. qui dedisti illi gladiū inde
fensioē alienigenarū. qui uiolatoris ex
sternunt in conquinatioē suā. et deu
dant̄ femur uirginis in ofusionē l̄r̄.
Quid ē post ūba qđ ad p̄b̄os locuta ē
iudith. p̄tura domini in ḡssa ē orationū
um. suū n̄ qđ sollicitudo sc̄m̄. p̄ cōple
tum foris p̄dicationis obsequiū. int̄
sus ad cordis sui redit̄ secretū ut ibi ex
pleat m̄da conscientia pure orationis
officiū. iuxta illam sententiā salua
toris qđ in euangl̄io docuit dicens. Tu
aut̄ cū orauis int̄ cubiculū. et clauso
hostio ora patrū tuū. et pat̄ quis qui
uidet in abscondito reddet t̄. **I**nduit
se cilicio. cū penitentiā p̄ peccati agit̄
Cemer̄ sup̄ caput ponit̄ cum fragilita
tis sue memoriā in m̄te recondit̄. Pro
sternens se ad dñm clamat̄ dum p̄ hu
militatis affectū se a dño exaudiri sperat̄
quia scriptū ē. Sacrificiū dō sp̄s contribulat̄.

cor euntū et humani itū dō n̄ p̄nt. Et
 bene in oratiōe cōmemorat actum syme
 onis pat̄rche. qui cū fr̄ leui gladi
 e ultionis iudicavit sup̄rū sororis sue
 in alienigenis. quia futurū erat qd̄ ho
 loferus qui in iudith opus ex plere
 noluit libidinis. gladio puniret diu
 in examinis. Respice castra assirioy n̄
 sicut t̄ castra egyptioy uideri dignat̄.
 ē quōdo post seruos tuos armati curre
 bant. confidētes in quad̄gis. et inequi
 tati suo. et in multitudine bellatoy. si
 asperisti sup̄ castra eoy. et tenebre faci
 gunt eos. sic fiant et isti dñe qui con
 fidunt in multitudine sua. et in curri
 bus suis. et in scutis. et in sagittis suis.
 et lanceis glant̄. et nesciūt quia tu ip̄e
 es d̄s n̄r. **S**icut sup̄ius cōparauit libi
 dinosis luxuriosos. ita n̄c tumidis su
 p̄bos. assirios enī in armis suis ḡfiden
 tes. egyptiis dudū adūsus isrl̄itas p̄li
 antib. assimilauit ut ostenderet quia
 sic ibi potentia d̄i manifestata ē in sub
 mersione faraonis et egyptioy. ita et
 hic declarari possit in subūsiōne holo
 ferus et assirioy. quia idē dñs eadem
 potentia. eadēq. iusticia. tūc et nūc et
 p̄ om̄ia manet sc̄l̄a. fac dñe ut gladio
 p̄o eius sup̄bia amputet̄. capiat̄ laq̄
 o oculoy suoy in me et p̄cuties eum
 ex labus caritatis mee. **D**a m̄ in animo
 ḡstantiam. ut contempnā illū. et uirtu
 tem. et eūtam illū. **E**rit enī memoria
 le nominis tui. cū manū femine deice
 rit eū. n̄ enim in multitudine ē uirt̄

tu a d̄e. neq. in eq̄. oꝝ uirtib. uoluntat̄
 tua. nec sup̄bia ab inicio placuit tibi.
 s; h̄militū et mansuetoy t̄ semp̄ pla
 cuit depeccatio. **U**idet quib̄dam minus
 intelligentib. qd̄ p̄dicationes sc̄oy cōt̄
 rep̄bos q̄ in sc̄pturis aliquādo comme
 morant̄. q̄i maledictiones sint. cū illo
 m̄ hec ūba ex uoto malicie q̄ in sc̄oy
 cordib. neq̄m fieri potest. s; ex sp̄u
 p̄phete p̄cesserunt. **Q**uod enim sp̄s sc̄s
 p̄sciebat eē iusto iudicio rep̄bis futū.
 hoc p̄ sc̄oy ora p̄dix̄ faciendū. ut ē illud
 in psalms. fiat m̄sa eoy coram ip̄s in
 laqueū. et in retributiones. et in scanda
 lum. **O**bscurent̄ oculi eoy ne uideant.
 et dorsum eoy semp̄ incurua. **E**t reliq̄.
Et paulus in epl̄a sua ita sc̄psit dices.
 Alexander erarius multa in mala of
 tendit̄. reddet illi dñs sc̄dm̄ opa sua.
 qui et actib. ap̄loy ad ananiam pon
 tificem os eius p̄cutere iubent̄. at
 p̄cutiet te d̄s paries dealbate. **N**̄ et
 ūba ista iudith quib. ^{dicat̄} capiat̄ laq̄o
 culoy suoy in me et p̄cuties eū ex la
 bus karitatis mee. n̄ sūt maledictioe
 intelligende. s; de uenturis p̄conia
 p̄phete. hoc enim sp̄s sc̄s p̄ os femine
 uoluit p̄monstrare. qd̄ sciebat nefa
 rum p̄ncipē nequitia sua p̄mereri.
Nec n̄ et illud etiam in mistico ope uoluit
 p̄sagare. qd̄ om̄i heretic̄. siue sc̄is
 matic̄. siue etiā iud̄. ul̄ pagan̄.
 qui eccl̄iam xpi p̄uo dogmate seu p̄
 uerso exemplo corrupe uolūt. p̄o
 sup̄bie sue gladio caput uoluntati

iniquae p[er] sententia[m] iustitiam licet am-
putet[ur] et inferni d[omi]ni ac[er]is sub[er]endus.
penas dolor sentiet in eternum. **ru**

Factum e[st] aut[em] cum iudith cessasset clama-
re ad d[omi]n[u]m. surrexit de loco in q[uo] iacu-
erat p[ro]strata domino. uocauitq[ue] abram
suam et descendens in domum suam ab-
stulit a se cilicium. et exiit. uestib[us] iudu-
itatis suae. et lauit corpus suum. et unxit
se miro optimo. et discriminauit cri-
nem capitis sui. et imposuit mitram sup[er]
caput suum. et induit se uestim[en]tis iocun-
ditatis suae. induitq[ue] sandalia pedib[us]
suis. assumpsitq[ue] dextraliola et lilia.
et maures. et anulos. et omnib[us] orna-
mentis suis ornauit se. cui etiam d[omi]n[u]s
contulit splendorem. q[ui]n[on] omnis ista com-
positio. n[on] ex libidine. s[ed] ex uirtute pen-
debat. et id[em] d[omi]nus hanc in illam
pulchritudinem ampliauit. **Q**uid e[st] q[uo]d
iudith post actam orationem exiit se
uestim[en]tis lugubrib[us]. et induit se uesti-
mentis iocunditatis. n[on] q[uo]d sc[ilicet] eccl[esi]a
licet aliquando p[ro] peccatis suis peniten-
tie gerat affectum. tam spe remissionis
et futuri p[re]mij. animum satis exhilarat
animum. Lauit corp[us] suum. cum actus
corp[or]is sui penitentie lacrimis mundat.
Vngit se miro optimo. cum in ipsa
mortificatione carnis. caritatis ac cete-
rarum uirtutum se replet odore. discrimi-
minat enim caput suum. cum sollerti
discretione singulas cogitationes cor-
dis distinguit. Imponit mitram capiti
cum galeam salutis circumdat mitram in

diuit pedes suos sandaliis. cum gressus o-
pium suorum euangelicis miris doctis.
assumit d[omi]n[u]s dextraliola et lilia et maures.
et anulos. In dextraliolis spes futurorum
bonorum exprimit q[ui] in dextera di scis in fimo
dant. In liliis castitas. in auribus obedi-
tie deuotio. et anulo signaculum fidei.
designat. Huius q[ui] omnib[us] ornamentis se
sc[ilicet] eccl[esi]a ornat quia omnium uirtutum
decore se illustrare certat. Cui etiam d[omi]n[u]s
contulit splendorem gratie sue. q[ui]n[on] omnis
ista compositio. n[on] ex libidine p[re]sentis ui-
te. s[ed] ex uirtute pendebat future. et id[em]
d[omi]nus hanc in illam pulchritudinem am-
pliauit ut incomparabili decore omni-
um oculis gratiosa appareret quia ual-
de iustum e[st] ut qui dilectionis di p[er]fecte
feruet amore. omnium digni habeat ho-
nore. **I**nposuit itaq[ue] abire sue. ascopam
uini. et uas olei. et p[er]ulentam. et lapides.
et panes et caseum. et p[er]fecta e[st]. **Q**uid e[st]
q[uo]d iudith ad agonem p[er]cessura abire sue
imposuit ad portandum q[uo]d in uia fue-
runt s[ed] necessaria. n[on] q[uo]d sc[ilicet] eccl[esi]a in sta-
dio uitius mundi certare cont[ra] hostem
p[er]perans. quorundam carnalium ad usum su-
os p[re]sentis uitae ministio. **Q**ui si fideliter
illud pegerint potunt ad ueram lib[er]ta-
tem puenire ita ut coheredes et par-
ticipes future possessionis efficiant.
sic memorata abra in fine istius libri.
libera a iudith domina sua dimissa co-
memorat. Sepe enim scigit ut qui in
scientia et morib[us] minus p[er]fecti sunt.
et p[re]sentium rerum amore quodammodo uite

... facientia ecclesiasticis communicat.
 ... rebus suis spiritualibus magis deseruat.
 ... iacrisque corporalibus illis obsequitur. **S**ta
 ... tum ad remittendum omnibus que possident
 ... a se ipse perfectam omnem normam tenendam
 ... non sunt idonei. **U**n deus in euangelio se precep
 ... tum dei custodisse redemptoris non respondit
 ... sed tamen ad perfectionem tendere uenditis omni
 ... bus suis et datis pauperibus. eumque sequi
 ... iuxta eius monita non consentiebat. **P**or
 ... tat quidem hec abra. hoc est carnalium terrena.
 ... tradente se secula ecclesia. ascopam uini et
 ... uas olei et psilintam et panem cum sacra
 ... ta diuina in frumento uino et oleo confecta.
 ... corpus uidelicet et sanguinem domini et crismatis.
 ... unctioem uenerabiliter seruat. **P**ortat et la
 ... pates et caseum cum uinorum fidei et pin
 ... guedine karitatis in suo recondit pecto
 ... re. **L**apates enim dicunt esse cibum olibus
 ... confectum. et caseum est lac coagulatum. que utique
 ... possunt in fide et dilectione cibum sig
 ... nificare animarum. **S**ed hec abra ista ad suum
 ... libitum uertit. uel pro arbitrio uti non permittit
 ... quam potius ea ad usum ac dispensatio
 ... nem domine sue seruare ordinat. quia iustum
 ... ualde est ut qui iudicium perfecte nouit tene
 ... modamina uitae suae non subito rector fiat
 ... uitae alienae. sed magis ei subdit fiat qui
 ... uita et doctrina regulam tenet iustici
 ... **F**actum est cum descenderet montem circa ortum
 ... diei. occurrerunt ei exploratores assiriorum.
 ... et tenuerunt eam dicente. **U**n uenis aut
 ... que uadis. **Q**ue respondit. **F**ilia sume
 ... brorum. idcirco ego fugi a facie eorum quoniam futurum
 ... agnouimus quod uentum uobis in depredationem.

per quod sten. p. uates. uel nol. erit. ita
 tradere se ipso. ut inuenirent in fact. i
 in respectu uero. **Q**ui sunt exploratores as
 siriory. id philosophi gentium et curiosi
 scrutatores humanarum disciplinarum.
Non qui iudicium manum a iudis transeuntem
 ad gentes comprehendere nitentur. cum pre
 dicatores euangelii relinquentes ob per
 diam iudeos. et ad gentium predicationem
 perantes. suis dogmatibus uincere ac su
 pare conabantur. **Q**uos ad tabernaculum
 holofernis ducebant. cum principibus gen
 tium qui obnoxios tradebant. **S**ed conside
 rata sinceritate religionis eorum. prius a
 uinculis absolutos. in domo principis
 hoc est sub dominatione secularium libere
 permiserunt manere. **U**n in actibus apostolorum legitur
 paulus apud athenas commorans. dis
 putasse atque disseruisse cum epicuris et
 stoicis philosophis. que cum audirent
 de resurrectione ipsius annuntiasse ap
 pendentem eum. ad ariopagum dixerunt di
 centes. **P**ossumus scire que sit hec noua que
 a te dicitur doctrina. **N**oua enim quodam isers
 auribus nostris. uolumus que scire quid nati
 uelint hec esse. **Q**uibus cum manifestissi
 ma oratione fidem dei exposuisset. quidam
 ex eis irridebant eum. quidam uero uiri ad
 herentes ei crediderunt in quibus erat et dyo
 nysius ariopagita. et mulier nomine ta
 maris. et alii cum eis nonnulli. **P**ost hec
 que egredius ab athenis. uenit corinthum.
 ubi apud aquilam et prescellam moratur.
 sceno factoria arte operabatur. et testifica
 batur omnibus ad se uenientibus. ihesum christum.

Sic et idē apls apud romanos in libera
manens custodia pdicabat ubi di cū
omni fiducia et suscipiebat omīs qui
ingrediebant ad eum nemine phibente
hinc in historiis ecclesiasticis legit qd ip
si pncipes gentiū uisa mansuetudine
ac sobrietate fidelium penas acū eis infer
re conpescuerūt sicut tiberius cesar edic
ta firmavit ne quid adūsū doctrine
xpi atq; contrarium moliret acensatorib;
q; xpianoz mortē comminatus ē. S; et
claudius imp̄r licet iudeos diuisis cala
mitatib; affligeret tam xpianos n̄ lesit
Vn̄ factum ē qd ip̄o regnante pet̄r̄ apls
in urbe romana pdicando plurimos ad
fidē xpi cōuertit. Sic et traianus lic̄ pri
mū xpianū nomine errore decept̄ ofes
sores xpi p̄secut̄ sit tam plinī sc̄dī re
lati ammonit̄ et de xpianoz modestia
instructus. receptis leniorib; temp̄avit
edictum. Similit̄ et elius adriamis p̄ q̄
dicitur discipulū ap̄loz et aristidem ui
rū athenensē de xpiana religioē misit̄
tus atq; erudit̄. p̄cepit p̄ eplam admini
tū fundamētū p̄ consulem asie datam.
ut nemini liceret xpianū sine obiectū
cūmuis aut p̄batione dampnare idēq;
statim pat̄ pat̄ in senatu ult̄ mox
maior appellat̄ et uxor eius augusta
adrianus rem publicā iustissimis legib;
ordinavit bellū q̄ sauromatas gessit
et uicit iudeos sane p̄turbatioē scelum
suoz exagratos et palestina p̄uincia
quidam suam depopulantes ultima ce
de p̄domuit ultis ē xpianos q̄s ilico

theba duce cur̄ s̄ adūs v̄ romanos n̄ aduē
tarent. exeruc̄ abat̄ p̄cepitq; ne cui uido
uicendi ierosolima ēēt licentia xpianis
tantū ciuitate p̄missa: quā ip̄e in opti
mū statū muroz exstructioē reparauit
et heliam uocari de p̄nomie suo p̄cep̄
Videns itaq; iudith holofernē sedentem
in conopēo qd erat ex purpura et auro
et smaragdo. et lapidib; p̄ciosis intertū.
et cum in faciem eius intendiss̄. adora
uit eum p̄sternens se sup̄ tram et eleua
uit illam serui holofernus iubente dño
suo. Qd iudith adorat holofernē n̄ est
p̄turbatio timoris. s; cōseruatio ordinis.
Quotiens enim sc̄i uiri t̄rene potesta
ti imp̄ndunt honorē. n̄ ex uicio adula
tionis. s; ex uire hoc faciūt. Hū p̄ncip̄
ap̄loz in epistola sua docuit dicens sub
diti q̄ estote om̄i humane creaturę p̄
dñi siue regi p̄cellentī siue ducib; tam
qm̄ ab eo missis ad uindictā malefactorū
laude ū bonoz. quia sic uoluntas dī
ut bene facientes obmutescē facia
tis imprudētium hominū ignorantia.
Quasi liberi. et n̄ q̄si uelamen habū
tes malicie libertatem. s; sic serui dī. dñi
honorate. fraternitatē diligite. dñi timete.
regem honorificate. Hinc et paul̄ ait
Om̄ib; potestatib; sublimiorib; subdi
ti estote. n̄ ē enim potestas n̄ a dō. Qe
enim s̄t. a dō ordinata s̄t. Itaq; qui resis
tit potestati. dī ordinationi resistit.
Qui aut̄ resistit. ip̄i s̄ dampnationē
adquirūt. Nam p̄ncipes n̄ s̄ timori
boni opis. s; mali. His aut̄ n̄ timere po

testatem. Bonū fac et habebis laudē et il
 la dē enim ē minist. in bono. Si autē
 male feceris: time. Non enim sine causa
 gladiū portat dī enim minist. ē. uindicta
 in ira ē qui malū agit. Iudō necessitate sub
 dita estote. nō solū p̄t iram. s; p̄t ascien
 tiam. Iudō enim et t̄bita p̄statis. ministri
 enim dī sūt. in hoc ip̄m seruientes. Et
 tem. Reddite inquit om̄ib; debitū. cui
 t̄bitū t̄bitū. cui uectigal. uectigal. cui
 honorē honorem. cui timorem. timorē
 Un̄ helias p̄pha in regū lib̄ legit adoras
 se imp̄missimū regem achab. nō utiq; p̄
 etate diuini cultus. s; honore officio. Hic
 et sup̄ memorat̄ ap̄ls paulus in actib; ap̄
 toꝝ coram agrippa rege. et festo p̄sede
 causam suā agens mansuetā ūba et au
 ditore conciliantia p̄tulit dicens ad aḡ
 ppam. De omnib; quib; accusor rex agrip
 pa a iudeis. estimo me beatū apud te.
 cū sim defensur; me hodie. maxime te sci
 entē omnia q̄ apud iudeos sunt. consuetudi
 nis et questionis. p̄t qd̄ obsecro patient̄
 me audias. Et ad festum se arguentē atq;
 ei dicentem. insanis paulē. multa lit̄e
 ad insaniam conuincunt. respondit. nō in
 sano inquit optime feste. s; ueritatis et
 sobrietatis ūba loqr̄. Scit enim de hū rex
 ad quē stant loquor. Latere enim eū in
 chū arbit̄ horū. neq; enim in angulo
 quicquid horū gestum ē. Credis agrippa rex
 p̄his. Scio quia credis. Et cetera. Similit̄
 et ūba q̄ ad ip̄m holofernē de suo aduē
 tu. et de iudōꝝ futuro casu iudith loqr̄
 nō sunt adulationis p̄fana m̄data. s; su

ture p̄phete uerenda mistia. Prædixit
 enim qd̄ homicidis et puaricatorib; le
 gis dī. agentib; romanis p̄ncipib; fu
 tura erant supplicia. atq; uniuersē terre
 ip̄oz. p̄t peccata eoz immūeret subū
 sio. Sic enim ait. **N**ec hoc latet qd̄ locut̄
 ē achior. nec illud ignorat qd̄ ei iusserit
 euenire. Constat enim dñm m̄m sic
 peccatis offensum. ut mandauit p̄ p̄pha
 suos ad ip̄m qd̄ tradat eum p̄ peccatis
 suis. Et qm̄ sciunt se offendisse dñm su
 um filii isrl̄. tremor tuus sup̄ ip̄os est.
 insup̄ etiam fames inuasit eos. et aba
 riditate aque iam int̄ mortuos oputā
 ē. Deniq; ordinant ut uiscerant pecc
 ta sua. et sanguinē eoz bibant. et scā
 dñi sui q̄ p̄cepit d̄s nō contingi. i frū
 m̄to. uino et oleo. hec cogitauerūt im
 p̄ndere. et uolūt consumere q̄ nec ma
 nib; contingē deberent. Ergo qm̄ hec
 faciunt. certū ē qd̄ in p̄dicionē dabū
 ē. qd̄ ego ancilla tua cognosceus fugi
 ab illis. et misit me dominū hec ipsa
 nuntiare ē. Et res. Sc̄ptum ē enim in
 historia ecclesiastica. qd̄ instante tempe
 uastationis ierosolimoꝝ ap̄li quidam
 ab illis p̄us fugati. p̄ omne locū disp̄
 si p̄gerent in uirtute xpi. qui eis p̄ce
 pat dicens. Cunctes baptizate omnes
 gentes. in nomine patris et filii et sp̄s
 sc̄i. Ecclia ū q̄ in ierosolimis fuerat o
 gregata. responso a dō accepto emigra
 re iubet et transire ad oppidū quiddam
 pellam nomine transiordanē. qd̄ abla
 tis ex urbe sc̄is. et iustis uiris uiuente

celesti tieret locus tam de urbe saclega.
qm̄ de p̄lo impio. p̄ excidū patē euer
si ē. unūde. Quantis ḡ mali gens
tē i mīsa multata sit. ut q; ipsa iudea
tā. bello. fame. igni. edib; q; uastata
sit q̄ta p̄loꝝ milia patres simul. cū
9 iugib; ac paruulis liberis absq; nu
mero et absq; discretionē trucidati
sint. que etiam diuersarū urbū ob
sidiones. s; et ipsius magnifice & fa
mosissime ciuitatis ierlm̄ q̄ta uas
tatas. et q̄ta sūt diūsarū mortuū
strages. quisue p̄ hec singula bellorū
existert mod; et ut scdm̄ id qd̄ p̄phē
p̄dyerit. abhominatio desolationis in
ip̄o q̄ndam dī famosissimo collocata
sūt templo. ut q; ad ultimū cuncta ig
nis p̄latus sit. et flamma cōsumpse
rit. si quis plenius nosse uult histo
rias iosephi relegat. Nos ū ex his ea
tantū q̄ ad explanatiōē suscepti opis
sufficiunt assumem; et in quib; refert
qd̄ ex omī iudea p̄li in die sollempni
pascbe ierosolimam uelud exiali q̄
dam manu cogente conueniant q̄s tri
cies centena milia hominū die fuis
se. iusto scilic̄ dī iudicio tempore hoc
ultionis electo. ut qui in dieb; pas
che saluatore sūū et salutare xpm̄
dñi cruentis manib; et saclegis uo
cib; uiolauerant. in ipsis dieb; in unū
carere omnis multitudo conclusa.
feralis pene exitum qd̄ merebat exi
peret. Narrat quidē p̄ hec idem hi
toricus in quinto historiarū suarū

libro. q̄ntam famē q̄ntaq; p̄niciem se
ditentis iudeorū gens ante qm̄ urbs ca
petur p̄tulerit. ita ut a miseris omnis
spes excluderet salutis. et inualescens
acerbitas famis. domos simul et fami
lias gentēq; uastaret. Nam cū impene
tibilib; strata iacerent mulierū parui
lorū q; cadauera. p̄ plateas ū infelicium
senū corpora. fame magis qm̄ etate cō
sumpta. iuuenes ū atq; omnis etas u
bustior. uelud simulac̄ q̄dam in uis
et aggressib; loci aberrabant corruente
quocūq; loco gressum subruiss; media
sepelire aut cadauera primorū nec de
functorū multitudo. nec uirū debilita
p̄mittebat. simul et p̄ sue unusquisq;
uite incerto. Deniq; aliquanti sup̄ eos
q̄s sepeliebant animas emiser. multa
etiā dum p̄secunt̄ finera. p̄nt qm̄ ad
sepulcrū ueniret̄ efflabant. S; n̄ plāc
tus ex more defunctis exhibebat̄ aut
luctus. quia hoc s; totū uendicauerat
famis. s; n̄ ariditas medie. humorem
cuiq̄m reliquant̄ lacmarū. obsederat̄
ciuitatē p̄funda silentia. et nox ple
na mortis cuncta congreerat. In quib;
malis omnib; ḡuores soli uigebant
p̄dones. qui nec sepulcra quidē dur
pe et spoliare cadauera illicitū duce
bant. n̄ tam p̄dam petentes. qm̄ sceli
irrisione cumulantes. et aciem gladioꝝ
suorū in cadauerū obruncatoꝝ p̄bat̄.

Placuerit aut̄ omnia ūba hec corā
Pholoferne et coram pueris et
mirabant̄ ad sapientiā eius. et dice

b... ad al... Non e talis mulier
 in p... n: in aspectu in pulcritudine
 et in sensu uboy. Et dicit ad illam ho
 lofernes Bene fecit ds qui misit te ante
 pplm. ut des illu in manib' nris et qm
 bona e pmissio tua si fecit in hoc ds
 tuus erit q m' ds. Et cetā. **P**rima uia
 salutis fuit gentib: ministrs ubi di ac
 pdicatores euangelii gratant recipe et
 eoz dictis fidem pbere sicq; paulatim
 p eoz doctnam ad agnitionem ueritatis
 puenire. Un dominus in euaglio disci
 pulis suis pcepit dicens. In quicunq; ci
 uitate aut castellu intrueris. inuoga
 te quis in ea dignus sit et ibi manete
 donec exeat: intrantes aut in domu
 salute eam dicentes. par huius domini
 et siquidē fuerit domus digna. ueniet
 par uia sup eam: si aut n̄ fuit digna.
 par uia ad uos reuertē. Judith g nra qd
 admi deuote susceptionis apud gentes
 inuenit ad effectum sue uoluntatis p
 uenit. Un beatus e qui n̄ p uo animo
 s̄ sincero cordis affectu legati ueritatis
 suscipit quia qui pusa intentioe cu ho
 loferne atq; cum herode dñi se querere
 finge neq; qm ad eius gl'e conspectum
 letabundū se ptinge gaudebit: s̄ sue
 iniquitatis condignas penas in fine se
 luere dolebit. **T**unc iussit eam intrare
 n̄ reposita erant thesauri eius. et iussit
 illic manere eam et ostendit quid daret
 illi de conuiuio suo. Cui respondit ui
 dit. et dixit. Nunc n̄ potō manducare ex
 his q in pcpis tui ne ueniat sup me

offensio. **C**ui holofer...
 cabo Cui holofer... **S**...
 t̄ ista q tecu detuli. q. l. fac eir t̄
 Et dixit iudith. Huius am...
 nis. qm n̄ expndet omnia h. in illa tu
 a. donec faciat ds in manu ria hee q
 cogtaui. Et relio. **Q**uid e qd holofer
 nis iudithib: manie pcep ubi sui thesau
 ri erant repositi: n̄ qd pncipat scli hu
 ius pdicatorib: euangelij apud eos ple
 riq; consentit habere locum qui n̄te
 habent intelligibile et sane fidi recep
 tem. **I**ntentio enim bonę uolunta
 tis thesaurus p̄ciosissimus est cordis.
 n̄ iudith typica manet quia ibi scā ec
 clia stabilit̄ pmanet. **S**; querit̄ holo
 ferms iudith uictualia q̄ seculi appor
 taut deficere et querit si quom̄ possit
 sui conuiuio participare effice. cū apud
 gentium pncipes aliquando despectus.
 et uilis eē uidet̄ cultus religionis xpi
 ane. et exsecutores ei student ad immū
 dicia uoloy. seu ad illeceb̄s carnaliū
 uoluptatū p̄trahere. **S**; illi fido animo
 et spe certa pmittit̄ s̄ grām celerit̄ sub
 uenire diuinā. **I**nsistunt p̄cib: tota
 nocte istius munit̄ et lacimarū fonte
 se baptizant. lauam̄ cū psalmista p
 singulas noctes lectum cordis sui. ac
 stratum cogitationū suarū pius fleat̄
 rigant. sicq; t̄luc catholice confessionis.
 p fidem. spem. et caritatē orationē suā
 explentes. quarto tandē die hoc est
 euangelij luce uictoriā s̄ de hoste p̄pa
 rant. ipsumq; mortis ac tenebrarū

anctore ppa malicia ceatum. etno reatu
obnoxiu dampnat et ita mat ecclesia
innocentes ab iniqua psecutioe et iust
ta oppssione gra di opitulante liberat
ac triumphu de hoste nefando ad ciue
suos rediens glouissime secum reportat
Te intunt bagao ad iudith et dix. No
uerat bona puella intire ad dominu
meu. ut honorificet ante facie ei et
manducet cu eo. et bibat uinu in io
cunditate. Cui respondit. Que ego su
ut contlicam dno mo. Ome qd erit an
te oculos eius. bonu et optimu facia.
quicq aut illi placuit hoc in erit op
timu in omibz dieb. uite mee. Et sur
rexit et ornauit se uestimto suo. et
ingssa stetit ante faciem ei. Cor aut
holofernis ocussum e. erat eni ardes
in concupiscentia ei. **Q**ue bagao iu
dith psuadet ad illicitas pnet uo
luptates. q aut iudith respondit bo
ni animi ostendit uirtutes. ille puo
cat ad libidinis luxu. ista separatum
testat ad celestis impu iussu. Ornat
se suis uestimtis. quia cultu exhibet
uere pietatis. Stat ante facie principi.
quia eu resurgit hortat a ruina impi
etatis. S. ue illi qui bonaru reru u
sim. pessimu habere appetit. Qui eni ad
exemplu holofernis uirtutes spuale
ad carnales reflecte concupiscentias.
uult p uite ministru. mortis s ad
rit casum. Hinc paulus ait. Deo aut
gras qui semp triumphat nos in xpo
ihu. et odore noticie sue manifestat

p nos in omni loco. quia xpi bonis odor
sumus do in his qui salui sunt et i
his qui peunt alius quide odor mortis
in morte. alius quide odor uite in uitā.
Et dix ad ea holofernis. Bibe nuc et ac
cumbe in iocunditate. qm gram inue
nisti coram me. Et dix iudith. Bibam
domine qm magnificata e anima ma
hodie p omibz dieb. nris. Et accep et ma
ducauit et bibit coram ipo. ea q para
uerat illi ancilla ei. **N**ota qd iudith
apud holoferne gisans n comquina
ta e cibus ul potu gentiliu. si ea man
ducauit et bibit que s parauit an
cilla ei. quia ecclia ut gentes habitas
nullom polluit idolata. aut supsticio
ne gentilitatis. si his uitit q uictu su
o iudicat ee condigna. q deuotio fide
luu p obedientia et exercitiu boni o
pis sibi parat. De q cibo ipa uitas
in euigio ait. Optimum cibu n q p
si qui pmanet in uitā etnam. Et ali
bi discipulis rogantibz eu ut mandu
caret respondit. Ego cibu habeo ma
ducate. que uos nescitis. **M**ls eni cib
e. ut faciam uoluntate eius q mi
sit me. ut pficia opus eius. **E**rant
aut omis fatigati a uino. eratq iudith
sola in cubiculo. Porro holofernis ia
cebat in lecto. nimia ebrietate sopit
Vinum holofernis et satellitu ei illud
erat. a quo apls credentes compescunt
dicens. Nolite inebriari uino. in quo
e luxuria. Et in cantico deuteronomi.
de huiusim uino septim e uia em

bellis e. botru amaritudinis fu
 tor dicitur in. furor eoz. et furor aspidu
 intamabilis. Hoc g. unno debriat hosti
 et die iacebat in lecto nefande securita
 tis q. se impune posse peccare s. fidebat
 iuxta illud. impius cu in pfundū ma
 loy uenit contempnit. s. semetipm fal
 lebat qd ad pditionē ppetuā impiudu
 tendebat. **O** uicq. iudith puelle sue ut
 staret foris ante cubiculū. et obseruaret.
 Stetit iudith ante lectū orans eu lac
 mis. et labioy motu in silentio dicens.
 Confirma me dñe d. s. isrl. et respice in
 hac hora ad opa manū meay. ut sic.
 pmisisti ierlm ciuitatē tuā erigas. et
 hoc qd credens p te cogitau posse fie
 ri pficiam. Et hec cū dixisset. accessit ad
 columpnā q. erat ad caput lectuli. et
 pugionē ei qui in ea ligatus pendeat.
 resoluit. Cumq. euaginat. illum. ap
 pbendit comam capitis ei. et ait. Confir
 ma me dñe d. s. isrl. in hac hora. Et perc
 usit eum in ceruicē eius. et abscidit caput
 eius. et abstulit conopēū eius a colup
 nis. et euoluit corpus ei. truncū. Co
 lumnā q. erat ad caput lectuli holofer
 nis. significat duriciā pui cordis. q.
 errorem genuit male fide securitati.
 Gladius qui i ea ligatus pendeat. ma
 licia ē iniq. intentionis. coma capitis.
 elatio supbe n̄tis. ceruix ū contuma
 cia iniq. actionis. et conopēū. hoc ē
 rete muscar. insidias significat dolose
 cogitationis. Commodat g. iudith n̄ta.
 puelle sue ostiorū custodia. q. scā

ecclia unicuiq. f. deliū ea hodie fidei
 p̄cipit habere obseruantiā. **O** rat r̄sa
 cum lacrimis. quia s. p̄nū auxiliū. po
 sit intima deuotiōe cordis. Accedit ad
 columpnā et resoluit pugionē p. quē
 hostis nequissimi amputet caput. cū
 denudata malicia duri cordis abser
 dit ab hoste occasionē p̄tue temptati
 onis. **A**ufert et conopēū quia fraude
 eius. te. g. quib. simplices et incauto
 implicare contendit. sicq. truncū ho
 tis corpus euoluit. cum ipm inimicū
 ex omi parte infirmū et debilem eē
 ostendit. ut eo facilius bellatores xpi
 confidant hostem nequissimū se uin
 cere posse q. eum pleni ediscit fra
 gilem et supabilem fore. **E**t post pu
 sillum exiit et tradidit caput holo
 fernis ancille sue. et iussit ut mitte
 ret illud in peram suam. et exierūt
 due scām consuetudinē suā. q̄si ad
 orationē et transierūt et gigantes ual
 lem uenunt ad portam ciuitatis. Et
 dixit iudith. alonge custodib. muro
 rū. Aperte portas. qm nobcū ē d. s. Q.
 fecit uirtutē in isrl. **Q**uid ē qd iu
 dith ancille sue tradidit caput ho
 lofernis. ut mitteret illud i peram
 suam. n̄ qd scā ecclia auditorib. suis
 recordationē confecti belli n̄ uult la
 bi a cogitatioē n̄tis. s. sollicite serua
 re in memoria cordis. Ita enī de tri
 umpho hostis q̄ndo eū p diuinam
 grām in aliq. supamus gaudē debem.
 ut itum eū contra nos bellū dispone

In **antiphona** p̄ q̄d dicitur per r̄as ap̄ls So
lari e tota **regulate** quia aduersarius
u^o **leo** r̄i ḡiens c̄cut
mans q̄ie deuores c̄m resilitte fortis
in fide. **U**m et paulus ait. Non q̄d
iam acc̄pim̄. aut iam p̄fectus sum.
sequi aut̄ n̄ comp̄hendam in q̄ et spre
bensus sū a xpo ih̄u. **fr̄s** ego me n̄ ar
bitror̄ comp̄hendisse. adhuc unū aut̄
q̄ quidē retro sūt obliuiscens. ad ea q̄
sūt p̄ora extendens me ad p̄destinatū
p̄sequor ad brauiū sup̄ne uocationis
d̄i in xpo ih̄u. Quicūq; ḡ p̄fecti sum̄.
hoc sentiamus. **E**t ḡrantes inquit ual
lem. uenerit ad portam ciuitatis. **U**al
lem ambulando ḡrat. qui humilita
tem in om̄i actu suo seruat. hic p̄ue
nit ad portā ciuitatis. quia ille p̄ci
git ad m̄itū regni celestis. **N**ī ipse
qui humilitatis et obedientie summe
exemplar nob̄ a d̄o factus ē p̄ quē ui
te et̄ne habemus aditum. qui in euā
glio ait ego sum ostium. p̄ me si quis i
troierit inḡriet̄ et eḡdietur. et pascua
inueniet. ipse alibi ait. Venite ad me
om̄s qui laboratis et onerati estis. et
ego reficiam uos. tollite iugū meum
sup̄ uos. et discite a me quia mitis sū
et humilis corde. et inuenietis requē
animab̄ ur̄is. **E**t dicit iudith a longe
custodib; muroy. **A**p̄ite portas. qm̄
nob̄cū ē d̄s. qui fecit uirtutē in isrl̄.
Custodes muroy. h̄i sūt t̄tores cas
troy eccl̄ie. sūt doctores s̄r̄. q̄ ūbo
et exemplo atq; oratiōe etiā assidua

munūt uitā creā n̄tū et ad et̄nā. et a
traditū illis p̄parant̄ m̄itum. **D**e qui
b̄ p̄ p̄ham d̄r̄. **S**up̄ muros tuos ostanti
custodes ierlm̄. tota die et tota nocte
n̄ tacebunt laudare nom̄ domini. **P**ost
et angelice uirtutes custodes muroy spu
alium intelligi. que nob̄ deputat̄
sunt. ut nos suis solacijs cont̄ malig
nos sp̄s defendant. **C**lamat ḡ iudith
a longe custodib;. postulans s̄ ap̄ire
portas. eo q̄d secū sit dominus. **S**ic et
eccl̄ia in p̄gnatiōe istius mundi et
in uia p̄sentis uitę ostanta tota me
dullis cordis clamans. postulat ut p̄
suffragia s̄oy s̄ sup̄ne pat̄ pandat̄
m̄itum. ut ibi nom̄is sui expleat of
ficium. dicens cū p̄ha. **A**p̄ite in porta
iusticie et inḡressus in eas ostantur d̄no
hec porta domini. iusti inuab̄t in eam.
Et unde deposcat addit dicens. quia
nob̄cū ē qui fecit uirtutē in isrl̄. **U**al
de enim iusti ē ut qui se unū cū
capite suo agnoscat. de q̄ scriptū ē d̄s
uirtutē p̄lo suo dabit et benedicet
p̄lm̄ suū in pace. cum eo ad celestis
regni ap̄icem ascendat. quia sine eo
nullōm̄ illuc p̄uenire potest. **U**nde
ip̄a uitas in euanglio ait. **N**emo ascē
dit in celū. n̄ qui descendit de celo. fi
lius hominis qui ē in celo. **P**otest et h̄
q̄d dicit iudith custodib; muroy. ap̄ite
portas. deuotio cordis auditoy suoy
ab ea postulata intelligi. hoc ē ut p̄pa
rent intentionē cordis ad accipiendā
ea q̄ s̄ dicunt̄ sic saluator in euanglio

p parabolas docens turbas dicit Qui hnt
 aures audiendi audiat Et iohs aplos.
 in apocalypsi sua eandem sententiam
 sepius repetit dicens. Qui hnt aures au
 diendi audiat quid sps dicat ecclesie
 Merito g illa q uirtutes domini qs fec
 exponere uult auditores deuotos qrit
 quia scriptum e. Beatus qui causa suam
 loquit in aure audientis. **E**t factu e
 cu audissent uiri uoce ei uocauit ps
 biteros ciuitatis et cucurrit ad eam
 omis a minimo usq; ad maximu. qm spa
 uerit eam iam n ee uentura et accenden
 tes luminaria congrauerit cea ea uniu
 si. **A**d uoce iudith psbri ciuitatis cu
 omi plebe ueniunt quia ad doctnam
 sce ecclie. n solu minores. s; etia maiore
 uniuisi concurrunt ut eius saluba dicta
 audiant et pura intentioe ad implen
 da suscipiant. **H**oc e eni luminaria ac
 cende ad discenda ueritate cordis piam
 deuotione pberet et uniuilas tenebs er
 roy a se expellere. **I**lla aut ascendens
 memmentiori loco iussit fieri silenti
 u. **L**uq; omis tacuissent dixit iudith.
 Laudate dnm dnm nrn. quia n dese
 runt spantes in se et in me ancilla sua
 adimpleuit miam sua. qm pmisit
 domui isrl et mtefecit in manu mea
 hoste ppli sui in hac nocte. **Q**uid est
 iudith memmentiore locu ascendere
 n scam eccliam ad supna et celestia dog
 mata sermone conuicere ut illuc nros
 annos sustollat et ad laudandu dnm
 p uniuisis beneficis suis q miscdit u

impndit isrl torpnt. **C**ui
 uirt hoste an iquu uirt in m. u
 illius se uirt le qua ad calidū serpn
 tem in p m ucto domui ait. **I**pa con
 teret caput tuu. **E**t cu ipa uerit i
 euanglio ait. ecce dabo uob p orestare
 calcandi sup serpnas et scorpiones.
 et sup omne uirtute inimici. **E**t pte
 tens de pera caput holofernis. osten
 dit illis dicens. **E**cce caput holofernis
 pncipis militie assirioy et ecce conopeu.
 illius in q recumbebat in ebrietate sua.
 u p manu femine percussit illum ds
 nr. **U**uit aut dms. qm custodiuit me.
 angls eius. et hinc eunt et ibi commo
 rant. et inde huc reuertent. et n pmi
 sit me domni ancillam sua conqui
 nari. sed sine pollutioe peccati reuo
 cauit me uobis gaudite in uictoria
 sua. in euasioe mea. et in liberatione
 ura. **C**onfiteamur illi omis qm bonus.
 qm in scdm misericordia ei. **P**rofert iudith
 in conspectu ppli caput holofernis
 et ostendit illis conopeu eius in quo
 recumbebat in ebrietate sua. cu sca
 ecclia nitem supba antiqui hostis fi
 delib sermone lucido exponit et do
 lum illius in q malicia plenus con
 fidebat. illis apte reuelat ut sciant
 qnta punitatis inimicus eoy sit et qu
 ta pietate omnipotentis di sub domi
 no fidelu ammaru supatus. atq; re
 ductus est. qs illesas ab omi fraude
 hostis et contaminatioe erroris ptec
 tio diuina custodit ut hys omib.

perfecte aguntis. conditori suo atque redēp-
tori. p hoc condignas grās agant atque
deuotas laudes incessantē referant.
Hinc ē qd pastor ecclie auditores suos
ammonuit dicens. Sobi estote et uigi-
late. quia adūsari⁹ ut diabolus tāquā
leo rugiens cūit qrens qm deuoret.
cui resistite fortes in fide. **H**inc et pau-
lus ait. Timeo ne sicut serpens sedue-
it euam astucia sua. ita et sensus ur̄i
corrumpant a uitate. q̄ ē in xpo ihu
domino nro. Et ut Confortamini iqt
in dno. et in potentia uirtutis eius.
et induite uos arma di ut possitis
stare adūsus insidias diaboli. quia
n̄ ē nobis colluctatio adūsus carnē et
sanguinē s̄ adūsus p̄ncipes et potes-
tates. adūsus mundi rectores tenebrarū
harū. contē sp̄italia nequitiē inces-
tib. **V**niūsi autē adorantes dnm. dy-
erūt ad eam. Benedixit te domnū in
uirtute sua. quia p te ad nichilū re-
degit inimicos nros. Porro orias p̄n-
ceps ppli isrl̄ dixit ad eam. Benedicta
es tu filia a domino dō excelsō. p̄ oī-
bz mulierib sup tr̄am. **B**enedictus
dñs qui creauit celum et tr̄am. qui
te duxit in uulnera capitis p̄ncipi⁹
inimicorū nrorū. quia nom̄ tuū ita
magnificauit hodie ut n̄ recedat lau-
tua de ore hominū. **B**enedicta ē ecclē-
sia in uirtute dñi. quia p ip̄am dñs
contuit potestātē diaboli. Et bene-
dicta ē illa p̄ omnib mulierib sup
tr̄am. quia fidi ei⁹ confessio. et diuini

cultus uera religio in toto orbe reuinet
palma. cuius laus n̄ recedit de ore
hominū qui memores sūt eius studii
et bonorū actiū. eo qd p dilectionem
di et p̄mi qua maxime feruet. n̄ ue-
ret magnitudinē p̄sentū t̄bulationū.
s̄ fide plena. et spe firma attendit
ad eminentiā celestium p̄miorū. n̄ in
futura uita consors erit gaudiū. et be-
atitudinis scōrū anglorū. **P**orro achi-
or uocat uenit. et dixit ei. **D**s isrl̄ eum t̄-
timoniū tu dedisti qd ulciscat se de
inimicis suis. ip̄e caput omnū inie-
dulorū incidit in hac nocte in manu
n̄a. **U**t p̄bel quia ita ē ecce cap̄t ho-
loferius qui in contemptu supbie su-
e dñm isrl̄ contempsit. et t̄ interiti
minabat dicens. Cum cap̄t sūt p̄ls
isrl̄. gladio p̄forarū p̄cipiā latera tua.
Videns autē achior caput holofernis.
angustiāt p̄ pauore cecidit in faciem
suam sup tr̄am. et estuauit anima ei.
Postea qm resūpto sp̄u reuocatus est.
perdidit ad pedes eius. et adorauit eā
Et cetera. **P**er achior ducē ammonitay
ut sup dnm. pagani siue heretici de-
signant. qui cum uiderint scām ecclīa
p̄ fidi constantiā hostium ac p̄secu-
torū suorū ferocitatem supare nimio
pauore concussi. a contumacia elati-
onis sue corruūt. atq; scām ecclīa ne-
netari nimio t̄ore compellunt. siq;
eum sequacib; suis relinquere erro-
rem suum. atq; fidelū numero se p̄
catholicam confessionē. et baptisati

preceptione associare festinant. **N**on p
 eliam dicit. Venient ad te curii filij
 eorum qui te humiliaverunt et adorabunt
 vestigia pedum tuorum. omnes qui detrabe
 bant te et uocabunt te civitatem domini sicut
 dicitur. **D**icit autem iudith ad. Non scilicet israel.
 Domine populum. Audite fratres. Suspendite
 et caput hoc super muros nostros. et cum
 fuerit sol. accipiat unusquisque arma
 sua et exite cum impetu. non ut descenda
 tis deorsum. sed quasi impetum faciente.
 Tunc exploratores necesse erit ut fugiant.
 ad principem suum exercitandum ad pugnam.
 Cumque duces eorum cucurrerint ad taber
 naculum holofernis et invenieryteum
 truncum in suo sanguine uolutatum.
 deciderit super eos timor. Cumque cogno
 verunt fugere illos. ite post illos feci.
 quoniam dominus conteret eos sub pedibus
 vestris. et cetera. **O**ccet ecclesia materno affec
 tu. atque magistrali auctoritate filios suos
 qualiter hostem spirituales insequantur.
 scilicet cum exierit sol. suspendant ca
 put inimici sui super muros suos. hoc
 est cum serenitas diuine placationis et
 superni solatii illis resplenduerit. ingre
 ditam superbiam hostis. antequam doc
 trina euangelica. qua mununt cre
 dentes omnibus. patefaciant. et induci
 armis celestibus. id est scuto fidei. lorica
 iusticie. galea salutis. gladio spiritus. quod
 est verbum dei. non sequuntur sed foras inimicorum
 cuneum persequuntur. **A**t illi obedientes
 uoci magistree per omnia sic erant edoc
 ti. ita faciunt. unde exierunt duces adu

si exercitus ad principem suum suscitatum
 dum ire coguntur. cum primi persecutorum
 uidentes sancte ecclesie unanimiter et fi
 duciam contra se erectam. ad ydola sua
 et falsa numina concurrunt. ut eorum mi
 nimie preterantur. sed cum ad eos confugerint.
 inueniunt illos feditate ipse nequicie
 esse spurcissimos. nec eis aliquid solatii
 conferre posse. cum ipsi omni uirtute atque
 robore sint destituti. **N**on fugere presidio
 se saluari sperantes. relinquunt omnia
 cum quibus se temporaliter ceteris excellere
 posse credebant. et per camporum uias et
 semitas uallium disperguntur. quia non
 est uirtus neque consilium. neque potentia a
 pud eos qui contra dominum rebellare dis
 ponunt. sic scriptum est. non est prudentia. non
 est sapientia. non est consilium contra dominum.
Et ieremias. Non effugiet inquit ue
 lor. nec saluari se putet fortis. Dies
 autem domini exercituum sumet uindictam
 de inimicis suis. deuorabit gladius
 et saturabit et inebriabit sanguine
 eorum. **V**identes itaque filii israel fu
 gientes illos. descendentes clangen
 tesque tubis. et ululantes post illos.
 et quoniam assiru non adunati in fugam
 ibant precipites. filii autem israel uno ag
 mine persequentes. debilitabant omnes
 quos inuenire poterant. **F**ugientes
 aduersarios israelite persequuntur clangen
 tes tubis. et ululantes. quia predica
 tores sancti non armis carnalibus. sed tuba
 euangelica. hostium fugant exercitum.
 et uictoriam sumere certant de inimicis

in. In libro iudicium gideon et madi
anitas pugnat. n. hastam aut oli
peum. aut gladium. s. tribas et lampa
des tulit atq; in eis famosissima uic
toriam de hostib' suis pcepit ut pfi
guraret fucos euanglii pones. quib'
colluctatio n. erat gerenda cont' carne
et sanguine. s. aduersus principes et po
testates istius secl'i. aduersus mundi re
ctores tenebraru haru. cont' spualia
nequitia in celestib'. uoce pdicationis
et miraculoy fulgore magis qm ar
moy conquassatione trere atq; supra
re hostes uniuersos. Et nota qd dicit
assirios n. adunatos in fugam ille
pripites. filios aut' isrl' uno agmine
eos psequites. quia paganoy et here
ticoy et omnium impioy multiplice
st' errores. et uaria iniquitatu deu
a. in quib' disp'si nunqm se coadu
nare in uia iusticie possunt. p'ls
aut' di. et ueri confessores xpi uno
agmine. hoc e. uno fidi tenore ueri
tatis timentem pgrit et certam uictoria
de psecutorib' suis capuit. **M**isitq; o
rias nuntios p omnes ciuitates et re
giones isrl'. Omnis itaq; regio omnis
q; urbs electam iuuentute misit ar
matam post eos. et psecuti sunt eos
in ore gladii. quosq; puenit ad ex
timitate finiu suoy. Reliqui aut' q'
erant in bethulia. ingressi sunt cast'
assirioy. et pdam qm fugientes assi
ru reliquant abstulerit et bonusti
se ualde. **O**rias qui int'p'at robur

domini nuntios p omnes ciuitates et re
giones isrl' mittit et hortans eos ue
nire ad psequendos hostes. cum strenui
tas scoy pdicatory qui fide xpi storta
ti sunt p ubum euanglii. omnes inci
tat cont' hostes xpiane religionis. ut
recte credendo et bene opando immi
coy studeant psterne multitudinē
In omnis urbs et omnis regio electam
iuuentute armata misit p eos. quia
ad pdicationem ubi di. et singuli ge
tib'. atq; puincus pbate psonē. et
uirib'. animi in defecte. in militiam
dñi ad conterendos hostes et uenit
Quid puidens in sp'u ppha elayas ait
Ecce isti delonge uenient. et ecce illi
ab aquilone et mari. et isti de tra aus
trali. Audite celi et exultet tra. iubila
te montes laude. quia solatus e. uñ
pplm suu. et paupum suoy miserabit.
Et bñdicet di. qd psecuti sunt eos in o
re gladii usq; ad extremitate finiu
suoy. quia n. cito miles xpi debet se
curus ee. hoste int' patam manente.
s. toto nisu laborare ut eum expellat
de finib' conuersionis sue. cogitatio
nis scilicet uboy et actuū. ne forte si
alicubi concedit illi habitationē su
bito eum confundat ac conterat. Cū
aut' pactum fuit bellum. tūc de
hoste iam secur' reportabit triphā.
Hu u. qui uictores reu'si sunt ad be
thuliam. omnia q' erant illoy abstu
lerant secum. ita ut n. eet numer' in
pecorib'. in iumentis. et uniuersis mobi

lib: eoz ut a minimo usq: ad magnū omnes diuites fierent depōdatōe eoz. Inuēri oportet qd dī: eos qui infra ciuitatem remanserant. assyrioz abstulisse p̄dam: qui uictores de cede hostiū reuēsi sūt. pecoz et uiuitorū et uniuersoz mobilium tulisse multitudinē. quia licet impar labor sit militi xpi. una tam̄ debet eē intentio. et eadem deuotio. ut quicq: de hostiū iniqua possessione eripere possint. ad ornatiū et diuitias scē ecclie conuertant. hoc ē aurū sapientie. argentū eloq̄tie. gemmas moralitatis. ac uirtutū. nec n̄ et homines carnali se sūt deditos. qui captiuati erant idolāta et seruitute uitioz obnoxii. q̄m̄ hec omnia q̄ sup̄ assyrius et p̄nceps mūdi huius inuiste possidebat. p̄ bellatores xpi referant ad honestatē diuinam. **Lxx**

Ioachim aut̄ summus pontifex de ierlm̄ uenit in bethuliam cū uniuersis p̄sbitis suis. ut uideret uiduā. Que cū exiit ad illū. b̄ndixerit illam. om̄s una uoce dicentes. Tu gl̄a ierlm̄. tu leticia isrl̄. tu honorificencia ppli n̄o. tri. quia fecisti uiriliter. et confortatū ē cor tuū. eo qd castitatē amaueris. et post uirū suū alitū nescieris. ideo et manū domini confortauit te. et ideo eris b̄ndicta in et̄nū. Et dix̄ omnis ppl̄s. fiat fiat. **Q**d p̄ ioachim summū pontificem de ierlm̄. n̄ redemptor n̄r intelligit. qui factus ē nob̄ a dō pontifex in et̄nū scdm̄ ordinem melchisedech. p̄ qm̄ habemus accessū ad patrē et sp̄e

uitę et̄nę. **Q**d b̄n̄ n̄r̄ is eī in t̄p̄. i. tio exp̄nere uidet. In t̄p̄t̄ enī ioachi domini resurrectio. **N**̄ q̄ uitas in euanglio ait. Ego sum resurrectio. et uita. qui credit in me n̄ moriet̄ in et̄nū. Hic ḡ pontifex uenit de ierlm̄ in bethuliam. cum de celis descendit in uerū uirginis. ex q̄ carnē assumēs hō factus ē p̄ nob̄. **H**̄i elegit discipulos q̄s ip̄e f̄s suos in euanglio nominauit. qui n̄to p̄bri p̄t̄ honoris dignitatem et sapientie p̄fectionem nominant. ut uideret uiduā. ut p̄baret scilicet ecclie sue fidē et of̄sionē. Que cū exiit ad illū. hoc ē deuotionē m̄tis sue bona op̄atioē ostenderet. b̄ndixerit illam om̄s una uoce dicentes. Tu gloria ierlm̄. tu leticia isrl̄. tu honorificencia ppli n̄r̄. **B**enedic ḡ eccliam suā dominus. cū eam gr̄arū suarū ubertate replet. et om̄ibz. laudabilē eē demonstrat. p̄ qua et ad patrē gr̄as agēs in euanglio ait. Confiteor t̄ patr̄ dñe patr̄ celi et t̄r̄. qui abscondisti hec a sapientibz et prudētibz. et reuelasti ea paruulis. **A**inc et p̄ salomonē d̄r. Surrexerit filii eius et beatissimā p̄dicauerit. uir et laudauit eam. **G**l̄a ḡ ierlm̄ ē sc̄a ecclia. q̄ ad celestem p̄tinet ciuitatē d̄i. et ad societate atq; beatitudinē sc̄oz anglorū. q̄ fecit uiriliter. cont̄ mundi confligens p̄ncipatum. contempnendo minas et p̄secutiōes hostium. castitatē amauit. quia sinceritatem fidi seruauit. **P**er q̄ omnē

multitudinem fidelium ap[osto]l[us] s[er]u[us] celesti
regi desponsatis gl[ori]abat[ur] dicens. Despo
savi enim uos uniu[er]sa uirginē castā
rehibere xpo. Cuius thoro immaculatā
ip[s]a se custodit. nec hereticor[um] errori com
municare ullo m[od]o consentit. s[ed] benedic
tionē q[ua]m a domino p[re]cepit incontam
natā p[er]petualit[er] seruare contendit. Vñ
omnis p[ro]p[ri]us ad b[en]edictionē pontificis et
p[re]sbit[er]or[um] respondit fiat fiat. hoc ē an[im]i
an[im]i. quia a maiorib[us] siue minorib[us] fili
m[at]ris eccl[esi]e. ipsa sola in toto orbe
p[re]dicabit. et condigna celesti sponso n[on]
q[ui] et semp[er] laudabit. **P**er dies autē xxx
uir collecta sūt spolia assiror[um] a p[ro]p[ri]o
isrl[em]. **I**sti dies xxx. uniu[er]sum temp[us] p[re]
sentis uite significat. quo p[ro]p[ri]us di
fidem. spem. et karitatē diuina p[re]cep
ta seruando de hoste triumphans col
ligit spolia eius. ac sp[irit]ualem assirū
sua suppellectili uastando de p[ro]dat. et
merito. quia fiducialit[er] regē suū obse
quendo. inctor uiq[ue] et fortis existit in p[ro]p[ri]o.
De q[ui] sc[ri]ptū ē. Domini fortis. d[omi]n[us] potēs
in p[ro]p[ri]o. Et in euang[eli]ca parabola ip[s]a
uitas narrat. q[uo]d fortis cū armat[ur] cus
todit acum suum. in pace sit ea q[ui] po
sides. Si autē fortior illo supuenerit.
et uicerit eū. uniu[er]sa arma et aufert
in quib[us] confidebat. et spolia eius di
tribuet. Hinc et in salomone de forte
muliere p[re]dicat. q[uo]d confidat in ea cor
uiri sui. et spoliis n[on] indigeat. quia
accipit fortitudie labos suos. et
roborauit brachiū suum. fortitudo

et decor indumentū ei[us] et ridebit in die
nouissima. **P**orro autē uniu[er]sa q[ui] holo
fernis peculiaria fuisse p[ro]bata sūt dede
it iudith in auro et argento. et gemm[is]
et uestib[us]. et omni suppellectile. et tra
dita sūt illi omnia a p[ro]p[ri]o. **Q**uid ē q[uo]d
dic[itur] uniu[er]sa q[ui] peculiaria fuerit holo
fernis p[ro]p[ri]m dedisse iudith. n[on] q[uo]d q[ui]q[ue]
fidelium qui militā xpi gerit. quicq[ue]
ab hostium p[ri]ncipatu ul[ter] p[er]petate capi
unt totū ad laudem et studiu[m] sc[ri]e ma
t[ris] communit[er] deputant eccl[esi]e. et ad
ornatū ei[us] sp[irit]uale conferre festinant.
ut ip[s]a in auro sapientie fulgeat. in
tore eloq[ui]tie resplendeat. in gemm[is]
p[re]ciosis uirtutū radiat. et ornatis
uariarū disciplinarū induat. Totū
enim q[uo]d de bonis reb[us] possessor iniq[ue]
inuste possidebat. hoc ipsa uite ad su
um detrahit decorē. Vñ et merodo p[ro]p[ri]us
di ab egypto reuolvens. thesaur[us] s[er]u[us] egypti
or[um] honestus ualde incedebat. atq[ue] ad
cultam di tabnaculiq[ue] eius structio
nē in desertū secum asportabat. Sic
dauid rex ac ceteri reges iusti sub ueti
testam[en]to q[ui] ab hostium manib[us] diuisi
p[ro]p[ri]us eruebant. ad minist[er]iu[m] templi di
Et om[n]es p[ro]p[ri]i gau[di]o domino o[mn]ib[us] s[er]u[us] b[er]
debant cū mulierib[us]. et uirginib[us].
et iuuenib[us] in organis et cytharis.
Om[n]is p[ro]p[ri]us di de p[re]cepta uictoria gau
det cum uniu[er]sa m[em]bra xpi in fine
mundi de triumpho antiqui hostis ple
nit[er] exultant. tuncq[ue] in organis et cy
tharis laudes di resonant. quādo et

uocem iubilationis. et concordi modu-
 latione pfecte uite omnipotenti dño
 laudes perpetuo decantant. Tunc et iu-
 dith nra canticum nouu cantat dño. qñ
 de corruptione ul' lesione hostium
 nichil ul' uerit. De q' seqñt scribit
Tunc cantauit canticu hoc dño iudith
 uicens. **I**udith hoc e confitens et lau-
 dans. tunc canticu canit dño. qñdo
 sca ecclia sponsa uidelicet summi regi.
 post pactum bellu p'sentis uite. q' et
 diabolum atq; hostes sp'uales confli-
 gbat. p' tumpbo atq; ereptioe sua dño
 gares condignas exsoluet atq; officiu
 su sine aliq' impedimto plenit' ipi ex-
 hibebit ministrum. nec aliquid ei te-
 oberit patii nominis. hoc e merari
 recordatio. qñdo iam nulla p'stine a-
 maritudinis remanebit portio. Et to-
 ta in gaudu pfecti magnitudinē uer-
 at' temporalis doloris afflictio. cum
 iuxta apokalipsim iohannis tabnacu-
 lum dierit cum hominib; et habita-
 bit cum eis. et ipi p'ls eius erit. et
 ipe d's cu eis erit eoz d's. et absterget
 d's omne lacrima ab oculis eoz. et mor-
 uit' n' erit neq; luctus neq; clamor. ne-
 q; dolor erit ultra. q' p'ma abiert. Sed
 uideamus quom' iudith canticu in-
 choet. Incipite dño in tympanis can-
 tare domino in cymbalis. modulami-
 ni illi psalmu nouu. exultate et uiuo-
 cate nom' eius. Tympanu quida e di-
 cuit musicu instrumtu q' duab' meti-
 solis capitib; conuenientib; sup eas

densi coru sonora resultatio. qd mu-
 sici disciplinabili m'sura p'cipientes.
 geminata resonatione modulantur.
 Ali aut dicit tympanu ee rem mini-
 ma. eo qd in manu mulieris portari
 possit. sic scriptu e in exodo. sumpsit
 aut maria pphetissa soror aaron tym-
 panu in manu sua. et fieri tuba cu
 una fistula in capite angusto p' qd i-
 spirat. iustice significans minima
 scientiam ee legis ueteris in manu
 synagoge iudoz antiquis tempib;.
 q' in p' r'p'm dilatata e in manib; sce-
 ecclie. Cymbala u' sut paruissime fi-
 ale p' mixtis metallis composita uen-
 tricula sua in latibus habentes. q' ar-
 tificiosa modulatione collise. acutis-
 simu sonu delectabili consonatioe
 instituut et significant labioz nro-
 motu q' n' immerito int' musica in-
 strumta posita sut. quia et similitudo
 qdam e cymbaloz. et p' ea uoces hu-
 mane armoniam redde suauissimā
 compbant. Armonia e eni diuisaru
 reru in una conuenientia redacta
 copulatio. qd et in uoce humana con-
 stat accidere. qñdo et tempa ipa et
 sillabe ad unam uocis concordia p-
 ducunt. Psalmus aut ul' psaltium
 e ut a maiorib' tradit organu musi-
 cum. sic cythara pindarū. atq; q'
 uocib; nris dulcissima modulatioe
 respondeant. Qd sepe diximus ad ac-
 tus nros pbatissimos p'ane. Ac inde
 intuentu nob e qualite cantate nra

uibeat nos l. udes canē. hoc ē s̄mū in
cipe in t̄mpa. n̄s. deinde cantare in
c̄ym̄l̄ al̄is. sicq; modū. r̄. ip̄s̄ psalmū
nouū. d̄. monstrans q̄d si uelimus fel
lic̄ carticū nr̄m d̄o placē. studeamus
ei corde et ore atq; opatione cōsonas
laudes dicē. Ille enī incipit domino in
t̄mp̄ano canē. q̄ legis d̄ni p̄cepta. as
sidue cordis sui meditat̄ secreto. Ille ei
cantat in c̄ymbalo. qui catholicam cō
fessionē cum canticis sp̄ualib; labioꝝ
decenti p̄fert uibilo. Ip̄s̄ modulāt et
psalmū nouū. qui in nouitate uite
ambulans. pia cordis intentioꝝ. et
recte cordis cōfessionē. concinnū boni
op̄is adiungit actum. N̄ in psal̄io
scriptū ē. Laudate d̄m̄ qm̄ bonū est
psalmus. d̄o nr̄o iocunda sit laudatio.
Om̄nis opa humana mercedē s̄ pos
tulat debere rēbui. ut q̄d laboriose
pagū. spe p̄posita muneris consolet̄.
In laudationib; ū d̄m̄ actus ip̄s̄ habet
p̄mū suū. q̄ndo ip̄a erit rētributio.
q̄ nūc ē exercitatio. Nam cū bonum
sit d̄m̄ p̄dicare. inde unusq; n̄s̄ nosci
t̄. p̄missa dona recipere. Recipit plane.
quando in illa angelica societate sin
gularē fit mun̄ sc̄oꝝ. p̄petuū donum
subire p̄conū. Laudemus ḡ deuotioē
q̄ possimus. et hic illa beata dona me
dicem̄. Quid enim felicius qm̄ in ex
ercere. q̄d te speras in fut̄a beatitudie
posse pagere. Spe enim iam salu
facti sumus. si n̄dū apparuit quid e
rimus. Cum enī x̄ps̄ apparuerit ui

ta nr̄a. tūc et ip̄s̄ cū eo apparebimus
in gl̄a. N̄ et sequit̄. Dom̄m̄ cōteret
bella. dom̄m̄ nom̄ ē illi qui posuit
castra sua in medio ppl̄i sui. ut eriperet
nos de manu om̄nū inimicoꝝ nr̄oꝝ.
Redemptor itaq; nr̄ de q̄ in psalmo
sc̄ptum ē. d̄ns fortis. d̄ns potens ī p̄
lio. ip̄s̄ p̄ sanguinē crucis sue contri
uit se uiciam diaboli et mundū sub
iecit sue ditioni. qui resurgens a mor
tuis ad discipulos suos ait. Data ē m̄
om̄nis potestas in celo et in t̄ra. eunte
docete om̄s gentes baptizantes eos in
nomine patris et filii et sp̄s̄ sc̄i. docen
tes eas seruare om̄nia q̄cumq; man
dauit uobis. et ecce ego uobiscū sum usq;
ad consummationē sc̄li om̄nib; dieb;.
Castra ḡ sua in medio ppl̄i posuit cū
ecclesiam suam in medio nationū con
stituit. in q̄ semp̄ manens. cotidie e
lectos suos de manib; inimicoꝝ libe
rat. si in fine mundi p̄fectam libatio
nē eis p̄stabit. q̄ndo absorbet in q̄d
mortale ē a uita. et ip̄a nouissima
destruet̄ mors. q̄ndo sc̄i fulgebūt sic
sol in regno patris eoz; et int̄cū om
nū hostium suoz; cū capite suo ip̄s̄
uidentes ridebūt et dicent̄ ecce homo
qui n̄ posuit d̄m̄ adiutōrē s̄. s̄. sp̄ant̄
in multitudine diuitiarū suarū et
p̄ualuit in uanitate sua. Ego aut̄ sic
olua fructifera in domo d̄i. sp̄am in
m̄ia eius in et̄nū et in sc̄l̄m̄ sc̄li. con
stebor t̄ in sc̄l̄m̄. N̄ nūc replicans
contumaciā inimicoꝝ. in carmine su

o subiunxit dicens. Venit assur ex mo-
 tib; ab aquilone in multitudine for-
 titudinis sue. Cuius multitudo obtu-
 rauc torrentes. et equi eoz coopuerit
 ualles. Dixit se incensurū fines mōs.
 et iuuenes mōs occisuros gladio. in-
 fantes mōs dare in p̄dam. et uirgines
 in captiuitatē. **D**ominū aut omnipotēs
 nocuit eum. et tradidit eū in manus
 femine. et confudit eū. **A**ssur quē esa-
 ias uirgā furoris dī. et baculū indig-
 nationis eius appellat. mistice signat
 diabolum qui p̄ ministros suos. hocē
 immūdos s̄ps ul' homines paganos. se-
 u iudeos. siue etiā hereticos. ueniens
 ex montib;. id ē de supbie sue tracta-
 tib;. et ab aquilone. hoc ē ab infidelita-
 tis frigore disposuit bellum cont' p̄plo
 dī. cuius militie multitudo obtua-
 uit torrentes. cū uarias temporalit' fi-
 delib;. exercitauit p̄secutiones. eiusq;. e-
 qui coopuerit ualles. cum supbia lic̄toꝝ
 eius uinculis captiua uerat humiles.
 qui p̄ arrogantiam plausit se fines ec-
 clie deuastaturū. et iuuenes eius. h̄ ē
 robustos q̄sq;. in fide et bonis opib;. gladio
 p̄secutionis occisurū. infante
 quippe de quib;. sc̄ptū ē. ex ore infanti-
 um et lactentū p̄secisti laudē. Accipe
 tē in seductionis p̄dam. et uirgines h̄
 ē castas et pudicas animas abductu-
 rum in carcē uiciorū. **S**; licet ip̄a ce-
 ca stulticia tanta s̄ plausert n̄ tam
 sedm̄ uotū ei rerū ordo ei cessit. s̄ mi-
 rabili consilio dī supbia ei destructa ē.

Et ip̄e quia alibi ait. **M**egū. a. v. ad m̄.
 sup̄ sydera dī. **E**x c̄kabo. sc̄h̄i. meū. sede-
 bo in monte. c̄sta. n̄a. in latib' a. iur. l. m̄.
 ascendam sup̄ altitudinē nub. aī. ero
 similis altissimo. cecidit de celo. **B**ucif. r.
 qui mane oriebat' et corruit in tram.
 qui uulnauit gentes. **D**oruū. q̄. uocu-
 it eū. et tradidit in manus femine. q̄
 caput serp̄tis conterere in geneti. o-
 lum des̄pta ē. et confudit eū. ligans
 uidelic' ancillis suis. q̄ deuoti serui-
 tū humili animo semp̄ conditori su-
 o exhibebāt. atq;. ita qui sup̄biam s̄
 similitudinē dī. p̄miserat. ip̄e detrac-
 tus ad inferos. et in p̄fundum laci-
 dimersus ē. id ē ad infernū ultimū.
 hoc enim significat laci p̄funditas.
 p̄ q̄ in euanglio. teneb' extiores legim'.
 it ē fletus et stridor dentaū. **N**on enī
 cecidit potens eoz a iuuenib;. nec fi-
 lii titan p̄cussit eū. nec excelsi giga-
 tes imposuerit se illi. s̄ iudith filia
 merari in specie faciei sue dissoluit.
 eū. **N**on enim immanitas p̄secutorū
 sc̄e ecclie a iuuenib;. hoc ē ex robore
 carnis sup̄atur. nec sagacitas huma-
 ni ingenii. aut fortitudo impu ter-
 reni necem illis inferre potuit. s̄ uir-
 tus diuina p̄ humilitatē ac simpli-
 citatem fidelium suoz inimicā cohor-
 tem sup̄auit. contuit ac dissipauit.
Species enim ac claritas omnū uir-
 tutū q̄ lucebat in sermone n̄re iu-
 dith. simul et ope causa fuit hostib'
 maxime ruine. quia dū nesciunt

bonū in alius re p̄tā caste dilige. s. ne
quē inuideat unde p̄uierit habere
solacium. unde s. p̄ etuā adquirunt
tonitru. **E**xuit enim se induitā ui
duitatis et induit se uestimta leticie
in exultatione filioꝝ isrl̄. unxit faciem
suam unguento. colligauit cinnamo
suos mita ad decipiendū illū. sanda
lia eius rapuerit oculos et pulchitudo
et captiua fecit animā et amputauit
pugione ceruicē eius. **E**xuit se ecclia
uestimta uiduitatis. cū uetis hominū
actus p̄ quibz meruit a dō deseri in
aq̄ baptismatis abluat et noui homi
nis conuersionē induit. qui renoua
t̄ de die in diem scdm̄ imaginē et
qui creauit eū. particeps facta gau
di celestis. **N**ā p̄ ysaiam de hac com
mutatione sp̄ualium induitōꝝ ad
ierlm̄ tipicam d̄. Confusionis adole
centie tue obliuisceris. et obp̄bi uidu
itatis tue n̄ recordaberis amplius. q̄a
dominabit̄ tui qui fecit te dñs exerci
tūū nom̄ ei. **U**nxit faciem suam un
guento. q̄ndo unctioē sac̄ es matris
accepit in uultu. ut iuxta psalmis
tam ex hilararet facie suā in oleo.
Colligauit cinnamos suos mita. cū
fluentes mot̄ cogitationū suar̄ di
uino timore constrinxit ac spe firma
coadunauit p̄ q̄s conatus antiq̄ hos
tis certissime delusit. Sandalia ei⁹ ra
puerit oculos ei⁹ quia induitā pedū
suor̄ quibz calcata fuit in ip̄aratione
euangely pacis. punxerit oculos in

micu et pulchitudo uirtutū illius impo
tentē fecit animā ei⁹. **U**n̄ euenit qd̄ su
prior facta. p̄ nequitate pugione dāp
nando uigilauit ceruicem stimacie
et. **H**orruerit p̄ se constantiā ei⁹ et me
di audaciam ei⁹. **I**n ps̄is qui uisitant
temptantes. et medi qui resonat me
tuentes. exercit̄ diaboli. id ē maligni
possunt intelligi sp̄s. qui temptare acde
cipe seruos dī semp̄ parati s̄. **I**nde
legit̄ in euanglio ad caput nr̄m in de
serto accessisse temptator. quē paulo
post eadem sc̄ptura appellat diabolu.
Et doctor gentiū chorinthus scribēs
ait. **N**e temptet uos sathanas p̄t in
continentiam ur̄am. **E**t alibi. **N**e temptet
inquit uos. is qui temptat. **H**orrent ḡ
p̄se et medi sp̄uales. hoc ē phalange
diaboli. constantiam et audaciā ecclie.
quia agnoscunt illi a xpo potestate
datam ē. calcandi sup̄ serpentes et sc̄r
piones et sup̄ omnē uirtutē inimici.
et quia fundata ē sup̄ petram. nec
porte p̄ualebūt aditus eam. **N**icē
paulus auditores suos ammoniuit di
cens. **R**esistite diabolo. et fugiet a uob.
Nichil enī sup̄bius et forueus illo ē
cū animi sui ostendē p̄mittit qualita
tem. s. nichil eo infirmus. q̄ndo p̄
seruos xpi diuina conterit potesta
te. **N**ota lector qd̄ dicit ps̄as ac medos
horre constantiā eius. et ululare as
syr̄ios. **E**t inde si forte uera opinio
sit qm̄ sup̄ posuimus de cambise fi
lio cyri. qd̄ a plerisq; iste nabuchodo

nosor que historia memorat ee credere
 f pfts et medis atq; assirus dñari de
 monstiat. Te ululauit castra assirioy
 qñdo apparuerit humiles nñ arescente
 in fca. Ululant castra assirioy qui di
 rigentes incipiant. qñdo psecutores ec
 cleſie qui disponebant bella sua adu
 sus fideles. p humilitatem ipoy qui
 p abſtinentiam mortificabant in sede
 ſideria carnis. et eſuriunt atq; ſicut
 iuſticiam. uincunt filii puellaru con
 puerit eos. et ſicut pueris fugientes
 occiderunt eos. filii puellaru ſunt filii
 eccliarum xpi. qui hoſtes ſuos uelut
 puidos et inhábiles ad pugnaudū te
 ſis ſacraru ſepcuraru pungit et fugi
 entes gladio ſibi occidunt cū audacia
 pugnant eos puniūt. Non enī electi
 quib; pceptū ē ut inimicos ſuos dili
 gant. et p pſequentib; ſe orent armi
 corporalib; quelibet mēficere geſtiunt
 ſ; ſpualib; hoc ē ſacſ uirtutib; hoſtes
 ſuos p diuinū aduicoriū ſupare con
 tendunt. Vñ certū eis ſemp pſtatur
 auxilium. ſic in ſequitib; nra carnaty
 dicendo demonſtrat. Perierit in pſio a
 ſcie domini nri. Domini enī fortis do
 mini potens in pſio. ipſe dabit uirtutē
 et fortitudinē plebi ſue. et pſector ſa
 lutariū xpi ſui ē. ppli iudeiū. xpiani
 qui ſt iſbra unigeniti dñi filii dñi ui
 delic nri ihu xpi. qui ē ſup omnia
 benedictus dñs in ſclā. Ymnū cantem
 dñō. ymnū nouū. hoc ē noui teſtam
 ti p dicit ſacmētū qđ ideo dñ nouum

qua incarnatione dñi corporeis oculis
 etas antea nulla conſpexit. Aliaſ dō ni
 ebul nouū ē. qñdo ante ſtitutionem
 mundi uniuſa pſeunt. ymnū autē
 gēus ſermo ē. id ē laus carmini lege
 compoſita. et qñ ymnū erat qđ uolē
 ſuis etiam gentilitas pſonabat. addi
 dit dō nro. ut qualem ymnū diſtic
 te potuiſſemus adūtere. Adonay dñs
 magnus eſ tu et pclarus in uirtute
 tua. et que ſupare nemo pot. Adonay
 g unū ē. de. x. nomib; dñ apđ eſos
 incipiat donum hoc ſignificans qđ
 dominet cūctę creature. Ubi notandū
 qđ ūcūq; ſcđo ponit dñs in pſenti lo
 co. et in ezechiele ū ſcđm. lxx. editio
 nem ad pñcipē tyri ſermo dñi loqđ
 dicens. mortib; incūmeſoy morieri
 in manib; alienoy. qđ ego locut ſū
 dicit adonay dominus. primū nom
 tetragrammaton ē. qđ ipſe ad dñm pñri
 et ineffabile dñ. ſcđm cōmune. qđ ſe
 pe in hominib; inuenit. Et bene ad
 onay dñs unigenit dñ dñ. quia dñs et
 homo. Domini g et dñs. qđ dominet
 omnib;. ul qđ timeat a cūctis. que
 nemo in uirtute ſupare poteſt. ſ; pot
 p humilitatē et ſubiectionē placari.
 et ad miſeriam flectere. quia p uul et
 miſericors ē omnib; qui ad eī benign
 itatem et elemētā confugiūt. Tibi
 ſeruiat omnis creatura tua. quia dix
 iſti et facta ſt. miſiſti ſp̄m tuū et cre
 ata ſūt. et nō ē qui reſiſtat uoci tue.
 Nota qđ ſcām tñitatē in h carmine

De ymnus ta p̄dicat hoc ē dñm pat̄m
qui dicto suo. id est p̄ ūbum suū om
nia f̄c̄ et p̄ sp̄m suū cuncta creauit.
hi uisū ē et illud psalmiste q̄ ait.
Verbo dī celi firmata sūt. et sp̄u oris
eius omnis uirt̄ eor̄. Cuius uoci hoc
ē uisum nullus resistē pot̄. quia ī
uoluntate ei' uniuersa s̄t posita. cui'
facere uelle ē. **M**ontes a fundam̄t̄ mo
uebunt̄ cū aquis. **P**er montes su
p̄bia demonstrat̄ p̄secutor̄. q̄ a fundam̄
tis mouebunt̄ cum aquis. q̄ndo ab in
quis consiliis et seditionibz. desistunt
n̄ uoluntate tam̄ ē necessitate qui id
q̄d sup̄be cepunt. uicti potentia dei
ad effectum n̄ possunt. De quare aliam
comparationē subdidit dicens. Petre
sic̄ cera liquecent̄ ante faciē tuam. h̄
ē duricia sup̄bor̄. q̄ se insup̄abilem
fore credebat in p̄sentia aduentu' tui
mollescent̄ deficiet. Nam sic̄ cera ē ex
fauis collecta. tenera. mollisq; substā
tia. q̄ sic ignis calore resoluit̄. ut ei
corpulentia penitus absumat̄. ita q;̄
iudicio dī a faciē ipsius dispeant̄ pec
catores. quē admodū cera primo igne
consumit̄. Et bene dic̄ eos a faciē dei ēē
dissoluendos. qui n̄quā ad grām ip
sius beneficiaq; uenturi sūt. **C**ontr̄
rio quid illis qui timent dñm euen
at audiamus. **Q**ui timent te inquit.
magnū est apud te p̄ om̄ia. Sic enim
contempnentes dñm deficiunt ac mi
norant̄. ita timētes illum magnū est
apud ip̄m p̄ om̄ia scilic̄ in collatiōe

uirtutū. et in augm̄to p̄mior̄. Post h̄
redit̄ uic̄m memorata p̄phetia. ad ex
ponendas penas hostiū suor̄. ac dicit.
De genti insurgenti sup̄ gen̄ meum.
Dom̄n̄ enī omnipotens iudicauit̄
eis. Genus suū dic̄ ueros cultores dei.
de q̄ in psalmo sc̄ptum ē. Nec ē genatio
q̄rentum dñm. q̄rentū faciē dī. Ia
cob. **C**ontrario ē alia genatio. hoc ē p̄ua
et p̄uā. de qua dominus in eūglio ait.
Ecce ego mitto ad uos p̄phas et sapientē
et scribas. et ex illis occidētis et cōfige
tis. et ex illis flagellabitis in s̄nagogis
uīs. et p̄sequemini de ciuitate in ciui
tate. ut ueniat sup̄ uos omnis s̄guit̄
iustus qui effusus ē sup̄ terram a sangu
ne abel iusti. usq; ad sanguinē zacha
rie filii barachie. quē occidistis in tē
plum et altare. **A**m̄ dico uob. ueniet̄ hec
omnia sup̄ genationē istam. h̄uic̄ ḡ ge
nerationi ne erit in p̄petuū. quia sine
ullo fine et̄num illi manet torm̄tū.
iusto iudice. s̄ recte retribuentē q̄ illa an
tra maliciose in primos suos egerat.
Nū subiungit̄. In die iudicij uisitabit̄
illos. **V**isitabit̄ utiq; illos. n̄ ut sup̄na
cum sc̄is mercede coronet̄. s̄ ut cū dia
bolo et anglis eius p̄petus p̄mis exeret
et in inferno. Dabit enim ignē et uer
mes in carnes eor̄. ut urant̄ et sem
ant̄ usq; in sempit̄num. **H**inc uoce
solatoria. dom̄n̄ p̄ isaiam p̄pham ad
iustos loquit̄ dicens. Nolite timere
obp̄bium hominū. et blasphemias e
or̄. ne metuat̄is. Sic enim uestim̄tū

sic comedit eos uermes. et sic lanam sic deuorabit eos tinea. **S**alus autem mea in seipsum erit et iusticia mea in generatione et generatione. **N**on solum in carne peccatorum inferni tormenta redundant sed etiam in animas. quod utraq; substantia digne ibi punietur. quod hic penitentiam peccatorum et bonorum operum fructum agere neglexerit. **S**ed idcirco in carnibus dicitur ignem et uermes dari. quia fetor uermium. de corruptione solet nasci carnis et sanguinis. **S**ed et caro recens sale condita ut ex sicca et humore sanguineo uermesque nequeat. **C**aro ergo et sanguis uermes creat. quia delectatio carnalis cui conditum continetur non resistit penam luxuriosis generat eternam. **D**e quo saluator in euangelio ait quod uermes eorum non moriuntur. et ignis non extinguitur. in uermis putredinem gehenne. sicut in igne ardorem significat. **S**ed uermis dicitur seram scelerum plenitudinem. que nunquam in tormentis conscientiam afflictorum mordere cessabit ut ignis sit pena eternae eius seruens. uermis dolor mentis accusans. **E**t factum est post haec omnes populi post uictoriam uenit adorare in ierusalem dominum. et mox ut purificati sunt obtulerunt omnes holocausta. et reuersiones suas. **E**t factum est inquit post haec id est post necem holofernis. post hostium fugam et interitum post congratulationem cuius cum iudith de diuino auxilio se collato. et deliberatione sua. et laudibus. quas pro hoc domino soluebant. uenit omnis populus adorare in ierusalem deo

minium. et proferre ibidem et holocausta. uota et reuersiones. quia ibi erat templum dei et altare. et sacrificatio principalis. **M**istice autem significat quod unusquisque electorum propter pactum belli huius mundi. et uictoriam certam de hostibus purificatur ab omni labe peccatorum. proerat in supernam ciuitatem dei. uera est uisio pacis. ut ibi offerat conditori suo pura uota cordis. placitam placitam confessionem oris. et gratia holocausta deo totius consuetudinis suae. quando illud quod in apocalypsi de sanctis scriptum est completum absterget inquit deus omnem lacrimam ab oculis eorum. tanta illius ciuitatis et tam celsa de deumine claritas et tanta apparebit. ut nulla remaneant uestigia uetustatis. quandoquidem et corpora celestis incorruptio sublimabit. et inter ceterum regis pascet inuitus. **E**t mors ultra non erit. neque luctus. neque clamor. neque dolor erit. quod prima abierunt. cum sancta ciuitate nouissimo iudicio glorificata. dolor. luctus. et mortalitas. tantum in gehenna remanebunt. **P**orro iudith uniuersa uasa bellica holofernis quae dedit ei populus. et conopeum quod ipsa sustulerat in anathema obliuionis subauditum obtulit deo. **Q**uod ergo iudith uniuersa uasa bellica holofernis se data a populo consecrabat domino. significat quod sancta ecclesia illas animas quas diabolus malicia sua delusas. in usus ministerii sui ad opera scilicet impietatis subiectas habuit ipsa pro bonum studium ad illi

potestate eruens. uasa acceptabilia a
qua et uerbo efficit dō. iuxta illam pa
rabolam euangelii. quia dominus ad
maleos loquitur dicens. Nemo potest uasa
fortis ingressus in domū diripere. nisi prius
alligat et tūc domū eius diripiet. Cum
enim redemptor humani generis prin
cipem huius mundi eiecit foras et
alligauit fortē. tūc accepit ecclia ip
sū a eo potestatem. ut uasa hostis diripiēs
comitteret in uasa pietatis. nec nisi et
studium quod nefande seductionis frau
des predicando detegebat. ipsum etiam pro
dono acceptabili offert regi et creato
ri suo. Unde subiungit. **Et** conopeū quod
ipsa tulerat in anathema obliuionis.
Conopeū quod rete muscarum esse dicitur. doli
sunt quibus imprudentes capiunt. Sed
hos anathematizat et dampnat scilicet
mat ecclia. quia illos displicere domino no
uit innocentiam aut placere iuxta il
lud psalmiste. Innocentis manibus et mū
do corde. qui non accepit in uano ani
mam suam. nisi iurauit in dolo primo
suo. hic accipiet benedictionem a domino.
et misericordiam a deo salutari suo. Erat
autem populus iocundus. scilicet faciem sanctorum
Veraciter enim tūc populus dei iocundus
erit. cum uenerit ad contemplationem
uultus conditoris sui. nisi et in hac pe
gnatione iam in spe futurorum bonorum
quodammodo iocundus et letus est. Unde dicit
apostolus. spe iam salui facti sumus. Et ue
rum. Spe inquit gaudentes. in tribula
tione patientes. Hinc et ipsa uitas

in euangelio discipulis ait. Cum uos pro
secuti fuerint. et dixerint omne malum
aduersum uos. inuenientes propter nomen meum.
gaudete et exultate. quia merces uestra
copiosa est in celis. **Et** pro tres menses gau
dium huius uictorie celebratum est. cuo
uidith. **Q**uid est pro tres menses gaudium cele
brare huius uictorie cum uidith. nisi
quolibet sanctorum fide. spe et caritate. in
uinculatu istius mundi cum matre ecclia
congruatur et pro uiribus certare. ut diu
ina gratia adiutus. integrum et sine que
la spiritum suum animam et corpus in aduen
tum domini nostri aseruet. fides enim domino
attestante hominem saluum facit et de spe
psalmista ait. Qui sperat in domino. non confundetur. Hinc et iohannes apostolus de
caritate dicit. qui manet in karitate.
in deo manet et deus in eo. Per tres menses
quod huiusmodi gaudium celebrat omnis
qui ad eternam beatitudinem recte pue
nire desiderat et pia intentione iux
ta locutionem atque bona operatione. ui
tam presentem ducendo aduentum iudi
cis sui sollicitus expectat. Cum autem il
le uenit. et tempus laboris istius tran
sierit. tūc fiet quod sequitur. Post dies autem
illos unusquisque redit in suam. quia fi
nito iudicio. accepta sententia secundum
de pegnatione istius mundi magna
bunt ad possidendum regnum patris
eterni. quod paratum est illis ab origine mu
di. Et uidith magna facta est in betu
lia. et preclarior erat uniuerse terre israel.
quia tūc apparebit claritas et gloria

scē ecclie q̄ antea latebat. cum p̄scuris is
 huius mundi p̄nebat. Tē enim iuxta e
 uangelicū testimoniū iusti fulgebūt
 sic sol in regno paci eorū et puritas fi
 dei. p̄ qm̄ apls omnes rite credētes
 uirginē castam se dispondisse uni
 uo xpo glabāt in uera betulia. hoc
 est in uirginitate p̄petua clarebit qm̄
 do sponsa nobilissima sup̄no sponso
 ueracit̄ conuicta sine macula et si
 ne ruga. et sine corruptione ulla cele
 stem ierlm̄ intruerit. Preclarior ḡ iudic
 erat uniuē t̄re isrl̄ quia sola ecclia
 catholica eminet in toto orbe terrarū.
 signas diuitias q̄rens thalamo celes
 tis regis dignissimas. et cū eo p̄petuū
 regnū possessura. de q̄ ip̄s sponso in
 cantico canticorū ait. Sexaginta sunt
 regne. et octoginta concubine. una ē
 columba n̄a. p̄fecta mea. una ē mats
 sine electa genitricis sue. Uiderit̄ eam
 filie et beatissimā p̄dicauerit. regne
 et concubine. et laudauerit eam. Erat
 etiam uirtuti castitatis adiūcta. ita
 ut n̄ cognosceret uirū omnibz diebz
 uite sue. et q̄ defunctus ē manasses
 uir eius. Castitas ḡ ecclie ammirabili
 ē. et ualde laudabilis. q̄ p̄ qm̄ pompe
 diaboli et ydolatrē abdicauerat. et iux
 ta apli sententiā. mund⁹ s̄ cecidit. et
 ipsaq; mundo. neq̄qm̄ ultra passa est
 ad illeceb̄s carnaliū uoluptatū. atq;
 p̄stinas sordes uiciorū relabi. s̄. lāua
 ero sac̄ regnationis abluta atq; rena
 ta. qd̄ reliquū ē tempis ī fide uiuit

filij d̄i. Cui p̄ paulū d̄i. **V**itas aut̄ ali
 q̄ndo tenebre. nō aut̄ lux in d̄no. ut
 filij lucis ambulat. Erat aut̄ diebz festi
 p̄cedens cum gl̄a magna. festa xpiane
 religionis sūt quibz recordat̄ tempis
 dominice incarnationis passionis. re
 surrectionis. atq; ascensionis ad celō. et
 aduentū sp̄s sc̄i. sc̄oz martyriū. atq;
 ofessorū natalicia atq; triumphos in qb̄
 omnibz ecclia p̄cedit cum magna gl̄a.
 quia honesta uisitatione et p̄bis moribz
 atq; laudibz diuina commemorat sac̄
 m̄ta. qd̄ p̄ba nouo p̄lo. hoc ē xpia
 no mandare uidet̄ in psal̄io. n̄ scrip
 tum ē. Constituit̄ diem sollempnem.
 in ofrequentationibz. usq; ad cornu alta
 ris. **D**iem sollempnē dicit. qui hono
 re d̄ni et sc̄oz ofessione factus ē in of
 frequentationibz. id est p̄cessionibz. ebis.
 q̄s ppli turba odensat. et reddit cele
 berrima deuotione festiua. Qd̄ n̄ addit
 usq; ad cornu altaris. p̄hibent̄ aliqui
 forsitan qd̄ multis in usu ē. audita e
 uangelu lectione discedē. Non enim ad
 cornu altaris accedūt. q̄ communica
 tionis gr̄a n̄ replent̄. hoc de isto alta
 re uisuali ut in uidet̄ competēt̄ acci
 pimur. q̄ corp̄ et sanguis d̄ni. sollemp
 ni nobis frequentatione largit̄. Illud n̄
 altare ē ante ofpectū d̄ni. ubi purifi
 catis animis p̄ contemplationē ad sc̄a
 iubemur accedē. ut in hac actuali sol
 lempnitate illud semp debeamus in
 spicere. **M**ansit aut̄ in domo uiri sui
 annos centū quinq; et dimisit ab̄ra

liberam. **D**omū uire p̄sentem mū-
dum possumus accipe in q̄ sub estu t̄-
bulationū desudat ecclia. quia p̄qm̄ ab-
dicauit errorem. cui antea sub gentili cō-
ūsatione desē. uiebat. statim molestie
p̄secutionū ei adcreuerūt. ū annos cen-
tum quinque manebit. quia sub lege di-
militans p̄ ec̄na beatitudine adipiscen-
da decertabat. Quinq; ḡ lib̄ legis diuine
sūt. in quib; unius dī cultura cōm̄dat.
et omnium dolor seruit̄ penitus m̄di-
cit̄. Centū ḡ. quia de leua numerū t̄is
fert in dexteram. ec̄nam beatitudinē.
ut diximus m̄to designat. **E**t dimi-
sit abram suā liberam. cū carnalium
sūsationē q̄ timore semp̄ obnoxia est
in libertatem gr̄e et securitatem carita-
tis docendo. exhortando. atq; bonis ex-
emplis. meliorando p̄ducit. ut iam
bona q̄ timore pena p̄ parte gerebat.
in spe p̄mior. et amore ipsius boni p̄-
fecti agere studeat. quia et ioh̄es ait.
qm̄ timor qui penam h̄t n̄ ē in kari-
tate. s; p̄fecta caritas foras mittit timo-
rem. **U**nde timidi seruoꝝ. et dilectione
pleni liberoꝝ assimilant̄ conditionem.
Et defuncta ē ac sepulta cum uiro suo
in bethulia. Defuncta ac sepulta die
eccliam. ex parte m̄b̄ioꝝ eius. q̄ ab in-
icio peccati p̄toplasti parentis n̄ri. usq;
ad finem mundi. mortis corporee uira
effugere n̄ poterant. De q̄ p̄ p̄pham
dī. Quis ē homo qui uiuit et n̄ uide-
bit mortē. **M**orit̄ enim iuxta ecclēsi-
astis sententiam. sapiens similit̄ ut

insipiens. et ad unū finē. etiam in-
ma. **T**erra enim sepulchra communē
ē bonoꝝ ac maloꝝ. siue altiore sensu
defuncta. ac sepulta cū uiro suo uidit.
quādo ecclia in baptisate commouit̄ x̄p̄o.
ut resurgat cum ip̄o. **U**ñ die apl̄s. Con-
sepulta enim sumus cū illo p̄ bap̄tis-
mū immortē. ut qm̄ resurrexit x̄ps a
mortuis p̄ gl̄am pat̄s. ita et nos inno-
uitate uite ambulem. **L**uxitq; illam
omnis p̄pls dieb; vii. **Q**uid ē qd̄ om̄s
p̄pls luxit p̄ morte uidit̄ dieb; vii. n̄
quia electi p̄ om̄e tempus p̄sentē in
te. qd̄ p̄ septenariū dierū numerū cur-
rit. p̄t̄ p̄gnationē p̄sentis ecclēie in do-
lore et gemitu se affligunt. donec aspi-
ret dies et inclinent̄ umbre. **S**; luctus
iste. n̄ ex despectione. s; magis tedio p̄-
sentium. atq; ex affectu futurorum. quē al-
sidue habent sc̄i nascitur. et quoz̄ p̄so-
na p̄ph̄a in ps̄almis loquit̄ dicens. **S**up̄
flumina babilonis illic sedimus et fle-
uimus. dum recordaremur syon. **E**t ut
Statuit inquit̄ anima m̄a ad dñm ui-
uum. quando ueniam et apparebo an-
te faciem dī. fuerit in lacrimis mee pa-
nes die ac nocte. dum d̄r in cottidie t̄i
ē d̄s tuus. **E**rgo ut diximus. planctus
ecclēiastici sollempnes sūt. n̄ lugubres.
In euanglio legit̄ qd̄ rachel plora-
ret filios suos. et nollet consolari quia
n̄ sūt. **C**uraueit̄ uiri timorati stepha-
num. et fecerunt sup̄ eo planctū mag-
num. **B**eati qui lugent̄ nūc. qm̄ ipsi
consolabunt̄. **C**ontrario aut̄ ue illis

qui nō videm. p̄m flebunt. fient ḡ in
 sc̄i dī euntes et in tentes sēanna sua.
 Vementes aut̄ uerient cū exultatione.
 portantes manipulos suos. In omni aut̄
 spacio uite ei n̄ fuit qui p̄turbaret isrl̄.
 et p̄ mortē eius annis multis. Quom̄
 aut̄ dī qd̄ in spacio uite iudith nullus
 p̄turbaret isrl̄ cum tota humani gen̄is
 uita temptatio sit sup̄ tram. **S**: forsi
 tan de clade hostium formisecus dicit
 qd̄ p̄t acceptam p̄ iudith uictoriā mi
 nus molestā fuerit ad temp̄ genti ui
 deoz. Mistium aut̄ manifestum ē qd̄
 nullus electi s̄ dī qui sūt in p̄senti ec
 clia nocē fundit̄ possit. id est ad ani
 me m̄tium p̄tingere. un̄ ip̄a uerita
 in euanglio ait. Omne qd̄ dedit m̄i pat̄
 ad me ueniet et eum qui uenit ad me
 n̄ etiam foras. Et item. Qui ūbum
 meū inquit audit et credit ei qui me
 misit. habet uitā etiam. et in iudiciū
 n̄ ueniet s̄. transit a morte in uitam.
 Hinc et ap̄ls ait. q̄s aut̄ p̄destinauit
 hos et uocauit et quos uocauit. hos
 et iustificauit q̄s aut̄ iustificauit il
 los et gl̄ificauit. Si d̄s p̄ nob̄. q̄s cont̄
 nos. **C**unctis ḡ dieb. quib. ecclia ī m̄
 colatu istius mundi p̄gnat̄ electi ei
 filii sub umbra alarum dī. usq; ad fi
 nem uite p̄tegnit̄ illesi. et si in tempe
 dolorib. et angustis plenissimo sine
 dampno salutis sue conseruant̄. qm̄
 tomags p̄t fidem istius uite sine om̄i
 angustia gemitu et p̄iculo custodiū
 t̄. Ibi dolor. ul̄ gemitus. amplius iā

n̄ erit ullas. et hoc ē qd̄ d̄ p̄t in atē
 ei annis multis. quia p̄t obitum p̄
 sentis uite. in sc̄m. sc̄i. arm̄ eius s̄t
 quib. cū xpo felicit̄ uiuit et regnat
 in et̄num. **D**ies aut̄ uictorie huius
 festiuitatis. ab ebreis in numero dierū
 sc̄oz accipit̄. et colitur a iudeis ex illo
 tempe. usq; in p̄sentem diē. Merito
 ḡ festiuitas huius uictorie ab ebreis
 hoc ē transitorib. in numero dierū
 sc̄oz accipit̄ et colit̄ a iudis. hoc ē con
 fessorib. ex illo tempe usq; in p̄sentem
 diem. quia om̄s qui in uia istius ui
 te positi transire cupiunt ad regnū
 celeste. et confitent̄ domino n̄as ei
 et mirabilia eius sup̄ filios hominū.
 nullom̄ obliuisci poterit̄ sollempnita
 tis istius. s̄. in numero dierū sc̄oz
 accipiunt illam. quando hanc solā
 in gaudio uniuersarū sollempnitati
 suarū celebrant. ex eo scilicet tempore
 q̄ p̄mū p̄ baptismū de inimici euase
 runt potestate. usq; in p̄sentem diem.
 id est donec p̄sens sc̄m finat̄. Cū aut̄
 futura uenit uita. tūc iam festiuitas
 stabilis erit atq; p̄fecta. quādo iudebi
 t̄ d̄s d̄oz in syon. et sc̄i eius regnab̄t
 cum eo in sc̄la sc̄torum. Amen.

Explicit expositio rabani Mauri in librum iudith.

Omnine preclare et omni honore
 dignissime eroiengarde augus
 te rabanus uilissimus seruoꝝ dī in
 xpo optat salutē. Memor clem̄tie uir̄e
 et mansuetudinis. qua me p̄tito tem
 pore in magonciaco oppido indignū

Explicit expositio rabani Mauri in librum iudith.

si: scēpitis quādo ibi apud dñm n̄m
 lothariū unparatē p̄sentialit̄ affuisti:
 semp̄ deinceps deuotus uob̄ fuit et
 dñm assiduis orationib. deprecabar. ut
 hoc qđ antea de uobis bone fame au
 diui et postea p̄sens exptus sū. in
 narrabili gr̄e sue dono in uob̄ multa
 plicare atq; ad p̄mum et̄ne beatitudi
 nis p̄ducere dignēt̄. **C**redo in dō meo
 qđ illam int̄ qua sui sp̄s munie p̄ bein
 uolentiam et ueram karitatē illustrat
 nunqm̄ ab et̄ne beatitudinis felicitate
 uacuum fieri p̄mittat. quia bona uolū
 tas uere beatitudinis inuicem et inē
 nitū exstat. **P**erfectio aut̄ eius solius
 di donum ē. **E**rgo aut̄ quia nichil ue
 rit̄ opulentię et uirtutib. addere p̄sū.
 saltem hoc qđ ex largitate diuine pi
 etatis in sac̄s scripturis meditando. et
 differendo laborare potui. uobiscū si
 digne ducatis participare decerno. **I**
 cō p̄mū uir̄ dignitati et positionem
 lib̄ hester regne transmissi. cuius pry
 dentia et constantia int̄is. uictoriaq;
 de hostib. nobilissimū quibq; fide
 lib̄ p̄bet exemplū. ut diuinā legem
 seruantes. et spem firmam in dī boni
 tate habentes. confidant se de unū
 sis inimicis liberandos. **S**i aut̄ hec
 benigne a uir̄a clemētia suscepta fue
 rint deinceps plura in obsequium
 ur̄m. simili studio conferre dispono.
**Vitam uestram illesam. & prosperitate
 p̄petua pollentē. maiestas diuina conser
 uare dignetur.**

O regna potens exēplar posse potuit.
Accipe regne ualde dō placite.
Que gentis p̄p̄e p̄fecit tūc salutem.
Ecce sue uite. ualde benigna bona.
Saluās cognatos. p̄cib̄ conuincit et hoste.
In dño spans. cuncta subegit ouas.
Hic q; subiecte. cuiā tu semp̄ habeto
Plebis. hanc releuan. oreq; int̄e. manu.
Nūc t̄ celsissimus p̄stabit tēpora lecta.
Pacatum impiū. cuncta uetusta bona.
Et p̄ hanc uitā lucis ascēdis ad arcē.
Illic q̄ teneas. regna beata poli.
Delicie mūdi p̄uit p̄t om̄eq; pulerū.
Regna ruunt mūdi. mund̄ i ip̄e ruit.
Et decus i sepe ruit. uirt̄ et gl̄a mundi.
Transit et ip̄a dies. n̄q; ruit at̄ polo.
Folia decidunt. areset arbusta siluis.
flaccida deciso gramina flore cadunt.
Omnia itunt̄ mundi speciosa p̄ orbē.
Solus amor xpi. semp̄ ubiq; manet.
Et q̄cūq; facit. parua bona tep̄is hosp̄e.
Salua manent sursum. cū pietate dī.
Iua p̄t moneo. q̄cūq; tua dextera possit.
Egredi inuicē. strenue fac op̄is. steta.
Post q̄a hanc uitā iā op̄andi ē nulla po.
Sed fructus op̄is. quisq; metet. p̄t.
Temp̄ n̄c aptū ē. atq; acceptabile xpo.
Inseruire dō cui bene seruit amor.
Hinc tu int̄e manu et sermōe benigno.
Obsequiū p̄sto. sicq; places domino.
Premia p̄petuis in sede recondita dom̄.
Hinc t̄ seruante. gl̄a cumq; deo.
Quo te p̄ducat maiestas celsa tonitru.
Vt uiuas felix semp̄ in arcē poli.
Hos t̄ decumbens eger regna grabat.

Compositum uersus. tu sine fine uale

Liber hester **Incipit prologus in libro hester.**
que ebrai in agiographa annumerat
multipliciter xpi et ecclesie sacramta in mis-
terio continet. quia ipsa hester in ecclesie
typo p[ro]ph[et]am de piculo liberat. et in fec-
to aman qui in p[ro]p[ri]at[ur] iniquitas. partes
conuiuui. et diem celebrē mittit in p[ro]-
teros. **H**unc quidē librū asserit sacre
hystorie in p[ro]p[ri]es de archiuis ebreoy e-
leuatiū ūbum a ūbo ex p[ro]p[ri]is se trans-
tulisse. attamē ea q̄ in editione uulgata
repperit. n̄ penitus p[ro]misisit. s; ebraica
ueritate plena fide ex p[ro]p[ri]a. cetera q̄ ex t[er]-
secis inuenit iuxta finem lib[ri] adden-
do adiunxit. **H**os autē ea q̄ ex ebreoy
fonte plata sunt. allegorico sensu ex-
posuimus. cetera ū q̄ ex grecoy lingua
et latinis insup[er] addita s[un]t. et ab ip[s]o in-
p[ro]p[ri]e ob elo p[ro]notata exponē p[ro]misi-
s; hor[um] sensum studiosus lector cū an-
tiora bene rimauerit. satis agnoscere
p[ro]p[ri]at. **T**u autē o nobilissima regina cū
sacm̄ta diuina in expositis bene agno-
ueris. in ceteris quid sentiendū sit rite
censebis. **D**s omnipotens qui illi re-
gine in t[er]re ad releuandas p[ro]p[ri]i sui cala-
mitates exyerat. te simili studio labo-
rantem. ad eterni regni gaudia p[ro]duce-
re dignet[ur]. **Capitulum .i.**

Que assueri regis et famosissimo ei diu
De uastin regina. q̄ uocata ad **ii** **T**uo.
regem uenire noluit. ob q̄o a diguita-
te regali deposita. a marito repudiata s[un]t.
Que assueri regis impium ex diuisis p[ro]p[ri]i **iii**

cus puelle uirgines agitate s[un]t. ut q̄s
erat hester filia fr̄is mardochei. iudea
q̄ ip[s]e patri et diligenti cura uidebat

Que hester iuxta ordinē uicis sue ad re **iiii**.
gem inducta s[un]t et sup[er] om̄s mulieres
ab eo dilecta regina constituta. **v**

Que eo q̄d duo eunuchi regē in t[er]re uo-
lentes a mardocheo p[ro]p[ri]a. digne puni-
ti s[un]t. et hoc ip[s]um hystoris insertū. **vi**

Aman p[ro] eo q̄o illum mardocheus ad-
orare noluit. iudeoy genus odio ha-
bens. ad regem accusauit q̄o ille uni-
uersos uno die iussit interfici. **vii**

Que comperiens mardocheus sacco in-
ditus ē misitq; ad hester ut apud re-
gem p[ro] iudoy nece supplicaret. **viii**

Hester ad regē in g[ra]tia ip[s]um aman ad
conuiuuiū inuitauit. **ix**

Que eo q̄d rex assuerus cū noctē in somnē
diuisi. iussit. s; afferi hystorias. et
annales p[ro]p[ri] tempum. qui dū corā
eo legere p[ro]p[ri] uentū ē ad locū ū mar-
docheus eunuchos insidiatores p[ro]di-
dit. ob q̄o eum rex uocato aman sto-
la regali et diademate decorari p[ro]cep[er]it.
et equo regio suppositum amicu[m] re-
gis p[ro] ipsum aman p[ro]dicari. **x**

Vnde aman t[er]ris domū reūsus est. **xi**

Secūdo die conuiuui regina p[ro] p[ro]p[ri]o suo
depeante aman in ligno q̄o mardoche-
o p[ro]parauerat suspensus ē. **xii**

Que mardocheus loco aman constituit.
et ad suggestionē regine epl[ist]e p[ro] iude-
oy salute mittit. **xiii**

Que gl[ori]a mardochei. et quom̄ se iudei ultri

sunt de inimicis suis. et decem amani
filii in pambulo suspensi **xiiii.**

Xe eo quod illi dies quibus se iudei de inimicis suis uicti sunt inter sollempnes operum

Quod assuerus rex cunctas **xv.** **Q**uod stabant insulas fecit tributarias. uel historia hester apud hebreos finem habet **Capitulum**

Inceptio expositionis rabani mauri in libro hester

Hic diebus assueri qui regnauit ab india usque ethiopiā super centum. xxvii. puertias. quando sedet in solio regni sui. istoriam hester non solum diuini libri. et iosephi antiquitatum continet. licet in aliquibus historica narratione differat.

et illud in questione uertit. quis iste assuerus fuerit qui regnauit ab india usque ethiopiā. super centum. xxvii. puertias. nam hunc memorat iosephus refert cyrum esse filium xersis regis. qui post darium regem patrem suum regnauit in perside.

Hunc ergo cyrum dicit artaxersem. apud grecos uocari. qui longinam cognominabat regnum tenens annos. xl. Sed ego non puto hester eo tempore fuisse. numquam enim ezra de ipsa filius. qui scribit hoc tempore ezram et neemiam reueros esse de babilonia. et ea deinceps consecuta que ab his gesta referuntur.

Eusebius ergo in cronica suis arbitrat hunc assuerum esse artaxersem qui cognominatur menon. daru et parisaidis filium. hic ab ebreis assuerus et lxx interpretibus artaxerxis uocatur. Regnauit quoque post darium patrem suum cognomino nothum. annis. xl.

Susa ciuitas regni eius condita fuit. Susa metropolis est perside quam autem historici menonem fratrem constituisse. Dicta autem susa quod imminet susi fluuius. uel regia est cyri lapide candido et uario. cum coluptynis aureis et lacunariis. geminisque distincta. continens etiam simulacrum celi stellarum micantibus presignatum. et cetera humani uirtutibus incredibilia. uel et presens rex suum uel maximum cum grandi paratu et diuitiarum copia subiectis populis exhibuisse. narrat. Unde sequitur. Tercio ergo anno imperii sui fecit grande conuiuium cunctis principibus. et pueris suis fortissimis persarum et medorum inclitis. et presertim puertiarum coram se. ut ostenderet diuitias glorie regni sui. et magnitudinem atque iactantiam potentie sue multo tempore. centum uidelicet. et octoginta diebus. Cumque impleverent dies conuiuii. inuitauit omnem populum qui inuenit est susi a maximo usque ad minimum. Et .vii. diebus iussit conuiuium preparari. in uestibulo horti. et nemoris. quod regio cultu et manu consuetum erat. Et pendebant ex omni parte tentoria aerei coloris. et carpsini. et iacinctini. sustentata funibus byssinis atque purpureis. qui eburnei circulis inserti erant. et columptynis marmoreis suffulciebantur. Lectuli quoque aurei et argentei super paupercium sima ragline et uario stratum lapide uispositi erant. quod mira uarietate picta decorabat. Bibebant autem que inuitati erant aureis poculis. et aliis atque aliis

regni eius condita fuit. Susa metropolis est perside quam autem historici menonem fratrem constituisse. Dicta autem susa quod imminet susi fluuius. uel regia est cyri lapide candido et uario. cum coluptynis aureis et lacunariis. geminisque distincta. continens etiam simulacrum celi stellarum micantibus presignatum. et cetera humani uirtutibus incredibilia. uel et presens rex suum uel maximum cum grandi paratu et diuitiarum copia subiectis populis exhibuisse. narrat. Unde sequitur. Tercio ergo anno imperii sui fecit grande conuiuium cunctis principibus. et pueris suis fortissimis persarum et medorum inclitis. et presertim puertiarum coram se. ut ostenderet diuitias glorie regni sui. et magnitudinem atque iactantiam potentie sue multo tempore. centum uidelicet. et octoginta diebus. Cumque impleverent dies conuiuii. inuitauit omnem populum qui inuenit est susi a maximo usque ad minimum. Et .vii. diebus iussit conuiuium preparari. in uestibulo horti. et nemoris. quod regio cultu et manu consuetum erat. Et pendebant ex omni parte tentoria aerei coloris. et carpsini. et iacinctini. sustentata funibus byssinis atque purpureis. qui eburnei circulis inserti erant. et columptynis marmoreis suffulciebantur. Lectuli quoque aurei et argentei super paupercium sima ragline et uario stratum lapide uispositi erant. quod mira uarietate picta decorabat. Bibebant autem que inuitati erant aureis poculis. et aliis atque aliis

Sept. expositionis rabani mauri in libro hester

amplius. **et** me n̄ ē d̄s. accurre te. et n̄
cognouisti me. **Legat** et opusculū pa-
trū. qui actus siue casus reprob̄. reg-
num saulis et iechonie sc̄ssima redēp-
toris n̄ri opa figurat̄ designare dix-
er̄t saulis uidelic̄ uncti in regē. s̄. me-
rito scelerū suoz occisi sup̄ innoxia
regis xpi morte int̄ptantes. iechonie
ū translationē de iuda in babiloniam
qm̄ p̄t peccata sustinuit. ad gr̄am ei-
dem redemptoris n̄ri typice referente.
qm̄ relictis ob p̄fidiam iudis ad salua-
das p̄ orbem nationes transigrare
dignatus ē. qui dicta ul̄ acta p̄barois
siue nabucodonosor typice sup̄ hosti-
b̄ eccl̄ie intelligenda tradidit. **Ver-**
bi gr̄a. p̄barao p̄cepit infantes ppli di-
masculos in flumine necari. femina
reseruari. quia diabolus fortia i nob̄
opa extinguere fluxa et infirma cu-
pit enūc̄. **Item** nabucodonosor ue-
sit om̄s p̄p̄os s̄ subditos audita uo-
ce symphonoz musicoz p̄stiatos ad
orare statuā suam. et diabolus sc̄ta-
git genus humanū p̄ dulcedinē pom-
pe terrest̄s a rectitudine m̄tis inflec-
tere. et ad seq̄ndam cupiditatē q̄ ē
simulacoz seruit̄ deceptor̄ corda
p̄tere. **Si** ḡ q̄dam opa uel iuste pe-
ne reprob̄. in figura n̄ solum ma-
loz s̄ et bonoz p̄cesser̄. cur n̄ et bo-
ni bonoz actus siue sermones q̄ in
p̄betico uolumne continent̄. bona
seq̄ntū gesta p̄figurare potuer̄t.
Virt̄ namq; sac̄ eloquiū. aliq̄ndō sic

transacta narrat̄ ut uentura exp̄mat̄.
sicq; factorem p̄bat̄ ut ei in ministerio
n̄ cont̄dicat̄. sic gesta dampnat̄ ut hec
iustice gerenda p̄suadeat. **I**tem uideam̄
opuscula sc̄i augustini qui etiam uir-
tutes unius mulieris siue filius defūc-
tos. de quibz saducei resurrectionē ne-
gantes d̄m̄ temptabant. certam ec-
clesiasticā sac̄m̄ti figuram dixerat ha-
bere. nec n̄ et mulierū. et sterilitatem
ei et mortē ip̄oz. uir̄oz q̄. mortē figu-
ras eē rerū memorabilū docuit. cum
hanc historiam neq; ip̄e dom̄nū. neq;
euanglistarū quispiā et sua p̄sona nar-
rauerit. s̄. q̄ impu nefando ore cont̄
d̄m̄ p̄tulerant euangliste. p̄t sac̄s
simū dom̄ni responsū suis literis i-
dider̄t. **Hec** ḡ et hūc similia lectoz fide-
lis in sc̄oz patrū dictis inueniens. n̄ no-
bis imputet si ad eoz similitudinē in
n̄ris opusculis aliq̄ inseramus. **Tercio**
ḡ anno impu sui rex assuerus sc̄t gr̄a
de conuiuū cunctis p̄ncipibz et pu-
eris suis. fortissimis p̄sarū et medoz
ut ostenderet diuitias gl̄e regni sui.
cū redemptoz n̄ri. assuerus. et nomine
exp̄mit et dignitatē int̄ptat̄ enī osti-
um siue atū meū cū patre et sp̄u sc̄o
sempit̄nū habens impu. t̄cio repe-
stus sc̄li incarnationis siue huma-
no genū patefecit sac̄m̄ti. et nob̄ uir-
tutes ad uitū. sp̄uales epulas fidelibz
suis habundantissime ministrant̄.
Primū ḡ temp̄ ante legē fuit sc̄dm̄
sub legē t̄cū sub gr̄a. in q̄ uidelicet

et anglicam p̄dicationē et corpus ac sā
 guis sui uniuersis gentib; opulentis
 s̄iā parauit refectionē. Huius sc̄licē
 conuuii excellentiā. in parabola euā
 gelii ip̄e dorr̄m̄ ū de rege qui nupti
 as filio sue fec̄ et de cena magna p̄ ho
 minē facta referebat sp̄uali mistio
 comm̄dabat. **S**eptē ḡ dieb; rex magnū
 conuuiū instrui fec̄ in uestibulo hor
 ti et nemoris. q̄d regio cultu et manu
 vnicū erat cū redemptor n̄r toto tem
 pore istius uite q̄d p̄ numerū discip
 ulos septenariū. in p̄senti ecclia in qua
 unusq; fidelū seimetip̄m recta fide
 et bonis opib; admittit̄ paradysi et reg
 ni p̄parat celestis. pabulo diuini ūbi
 et dapib; uirtutū electos suos faciat
 quantum delicias et iocunditate supui
 uis p̄ omnia habiles fiant. **V**bi arbore
 fructifere consistit̄ sūt. hoc ē sc̄i iuri et
 bonis uirtutib; p̄ clarū dono largiente di
 uino. sc̄e ḡuisationis et recte doctrine of
 tendunt decorem. **I**bi pendent ex om̄i
 parte tentoria. aerei coloris. et carpasini
 et uacini. quia ibi ornatus sp̄ualis
 studii et splendor celestis sapientie cū
 fulgore uirtutū ad instructionē. ea dig
 ne consistentiū inuitat. **C**arpasini enim
 color speciem auri ut quidā uolūt p̄
 tendit̄ et merito nitore comparat̄ diu
 ine sapientie q̄ in cultu et religione pi
 etatis maxime excellit̄. **E**t hec tentoria
 byssinis fimb; atq; purpureis extenta
 erant. et columpnis marmoreis fulcio
 bant̄. **B**yssus enim mortificationē car

nis signat̄ purpura sanguine marty
 ru. ebur castitatem corporis. et colūpne
 marmoree firmitatē sc̄oꝝ doctorū. **B**ene
 ḡ d̄r q̄d tentoria diuisi coloris byssinis
 fimb; atq; purpureis p̄ cūlos ebur
 neos. in columpnis marmoreis suspē
 se eēt̄. quia decor sc̄e ecclie siue sit in
 meditationē sapientie seu in p̄fectu
 uirtutū p̄ continentia atq; castitatē
 corpus simul cum martiru dignita
 te in doctorib; sc̄i euangelū fulgere de
 bet. et tam in illoꝝ ūbo qm̄ etiam ex
 emplo ad multoꝝ noticiam puenire
 ut ab his instructi. his incitati. at
 q; confortati ad aulam celestis impij ri
 te p̄tinē possint. **I**bi ḡ lectuli aurei
 et argentei sup̄ pauimentū smaragdino
 et pario strati lapide dispositi erāt
 q̄d mira uarietate pictura decorabat̄.
 quia humilitas sc̄oꝝ diuisis specieb;
 uariarū uirtutū decorata. in medita
 tione diuini ūbi. et inuidi agitatōe ue
 re sapientie electis di quietē int̄ne
 p̄parat contemplationis. ū suauitas
 agnitionis di pie q̄rentib; dono sp̄s
 sc̄i largissime infundit̄. **D**e q̄ lectulo
 sponsa in cantico canticorū dicit̄. **L**ectul
 ū floridus. quia nimirū sc̄i quicq; cū
 tranquillitate tempoꝝ utunt̄ et a tri
 bulationū laborib; cessant̄ tē maxime
 lectionib; sac̄s. ieiunijs. orationib;. cete
 risq; sp̄s fructib; uacant̄ et in sup̄noꝝ
 contemplatione tūc se altius attollūt
 ad speculandū utiq; gl̄am maiestati
 diuine. cū serenū ab exteriorib; p̄batōib;

tem^{us} accipit ut. **S**maragdus enim gemma
est anima rutilante uocata parumque ge-
nus marmoris candidissimum. Et apte de
his duobus lapidibus pauca sunt de pictu-
ra lecti fuerit positi quia per candorem hoc
est castitatem corporis. et per uiriditatem bone in-
tatis in gratia dei semper uirentis bene instru-
it fundamentum humilitatis. ut adignus
quibusque primum imparat. et tunc quietis. **V**n-
scriptum est. **B**eati pauperes spiritu quoniam imperium
est regnum celorum. Et qui se bene humiliat
tunc exaltabit. **H**inc eadem uitas alibi
in euangelio ait. **D**iscite a me quia mi-
tis et humilis corde et inuenietis re-
quiem animabus. uiriditatem enim meam sua-
ue est et onus meum leue. **B**ibebant omnes
qui inuitati erant ad regale conuiuium
aureis poculis. et alius atque alius uasis
cibi inferebant. **A**ureis poculis bibunt
qui in preciosissimis sancti euangelii dicti
sapientiam diuinam hauriunt. huiusque
cibi diuisis uasis inferunt. qui in lec-
tionibus legis et prophetarum. apostolorumque et eu-
angelistarum multiplices dapes spirituales do-
ctrine accipere norunt. quibus sanguant
anime que ad uitam nutiunt etiam. **V**i-
numque et ut magnificentia regia dig-
num est habundans et precipuum summa-
tibus ponit. cum donum celestis gratie singu-
lis quibusque fidelibus secundum dispensationem
diuine clementie. et spiritus sancti distribu-
tionem largissime impendit. quando iux-
ta pauli sententiam. caritas dei diffu-
sa est in cordibus nostris. per spiritum sanctum qui
datus est nobis. et unicuique datur mani-

festatio spiritus ad utilitatem. alii quidem per
spiritum datur sermo sapientie. alii autem sermo
scientie. secundum eundem spiritum. alii fides in
eodem spiritu. alii gratia sanctorum in uno. alii
autem operatio uirtutum. alii prophetia. alii dis-
cretio spirituum. alii genera linguarum. alii
interpretatio sermonum. **Q**uo autem uoluntate
narrat. non est quoniam qui nolentes cogere
ad bibendum. sic rex statuerat.
proponens missis singulos de principibus
suis. ut sumeret unusquisque quod uellet.
significat gratie libertatem. ubi nemo ad
capiendum donum spirituale inuitus cogit
sed uoluntas propria singulorum quare iuxta
illud dominicum testimonium quod dicitur.
qui potest capere capiat. Et iterum. Si uult
ad uitam ingredi. serua mandata. Et iterum.
Si uis autem perfectus esse. uade uende omnia
quae habes. et da pauperibus. et habebis the-
saurum in celo. et ueni sequere me. **P**ro-
ponit enim rex noster in sanctae ecclesiae celebri ac-
tate conuiuio doctores suos super mensam
sanctarum scripturarum. ut unicuique fidelium
dispensent dogmata congrua. et secundum
unicuique qualitatem conformet uerbi
predicationem. ut inde sumat unusquisque quod
sibi possibile est prospere. **T**anta quippe
arte uox doctoris tempanda est. ut cum
diuisa sint auditorum uicia. et singuli
inueniant congrua. et tamen semetipsi
non sit diuisa. ut inter passionem mediam
uno quidem ductu transeat. si mor-
ticipitis gladii timores cogitatio-
num carnalium ex diuiso latere incitat.
quoniam sic superbis non crescat effrenata

no. et ociosis ac torpētibus. p̄dicet sol
licitudo boni op̄is. ut tam̄ inquietis
immoderate licentia n̄ augeat̄ actionē.
sic inquietas ponat̄ modus. ut tam̄ o
ciosis n̄ fiat torpor securus. sic ab im
patientibus extinguat̄ ira. ut tam̄ remis
sis ac lenibus n̄ escat negligentia. sic le
ni acroant̄ ad zelum. ut tam̄ uacū
die n̄ addat̄ incendium. sic tenacibus in
firmat̄ tribuendi largitas. ut n̄ p̄digat̄
p̄dicet̄ parcitas. et tam̄ tenacibus. p̄tina
terū custodia n̄ augeat̄. sic in continentibus
laudet̄ coniugium. ut tam̄ continentibus n̄
reuoert̄ ad luxū. sic continentibus. lau
det̄ uirginitas corporis. ut tam̄ in coniugibus
despecta n̄ fiat fecunditas carnis.
sic p̄dicanda s̄ it̄ bona. ne exlatere iu
beant̄ et mala. sic laudanda s̄ bona
summa. ne desperent̄ ultima. sic nut̄
enda s̄ it̄ ultima. ne dum credunt̄ suf
ficere nequā tendat̄ ad summa. **Seruis** ḡ
fidelis et prudens qui constitutus a do
minno dispensator. et seruis suis in tēpo
retinet̄ dat̄ iustitiam. uoce dominica lau
dat̄ et sup̄ omnia bona sua constituen
dū p̄mittitur. **U**n̄ necesse ē ut qui ubi po
cula ministrat. discretionis normā te
neat. quatin̄ de ministrio suo magis
laudem et p̄mia. q̄m dampnū et tor
menta consequat̄. **N**asti q̄ regina fecit
uiniū feminarum. i palatio ū rex as
suerus manere consueuerat. **Q**uasi
thi regnam̄ n̄ plebs iudaica ex̄p̄mit̄.
q̄ q̄ regna regnasse uidebat̄. nam i
cultu unius dei ceteris gentibus p̄ minē

inueniebatur. **H**ec ḡ conuuii. fe mi
narū in palatio ū rex manē consueue
rat fecit. hoc ē in ip̄a ierlm̄ i templū
dī et sc̄a sc̄oz fuerant cultu. obseruā
tiam legis exhibuit. ut in sc̄pturarū
sc̄arū meditatione in qua diuinitas
potentie sue noticiam tribuit. p̄uā
innuā refectionem scientie sp̄ualis
taq; die vii. cū rex eet hi **S**impendit. **11**
larioz. et post nimiam portionē inca
liuss. meo. p̄cepit mauman. et baza
ta. et arbona. et bagatha et zaratha.
et charchar. vii. eunuchis. qui in con
spectu eius ministrabant ut mēduce
rent regnam̄ uasti coram rege. posito
sup̄ caput ei diademate. ut ostenderet
cunctis pplis et p̄ncipibz. illius pulc
tudine erat enim pulc̄ ualde. **Q**ue rē
nuit. et ad regis impium q̄d p̄eunu
chos mandauerat uenire contempsit.
Septimus dies conuuii. plenitudine
tempoz significat in qua d̄s mear
natus omnia mistia legis et p̄pharū
quibz pie uitas religiosoz hominū ea
tenus pascebant. habundantiori gr̄a
manifestauit. **D**e q̄ plenitudine pau
lus ad galathas scribens ait. **C**um aut̄
uenit plenitudo tempis. misit d̄s fi
lium suū factū ex muliere. factū sub
lege. ut eos qui sub lege erāt redime
ret. ut adoptionem filioz recipemus.
q̄m estis filii dī. misit d̄s sp̄o filii sui
in corda n̄ra clamantē alba pat̄. **E**t be
nedictum ē q̄d post nimiam portionē
incauiss. meo. quia copiosam gr̄am

domo sp̄s sc̄i in discipulos suos p̄ aduē-
tum paracliti infudit. De quo merito i
actib; ap̄toꝝ legit̄ q̄d in cenaculo syon
adueniente sp̄u sc̄o sup̄ centū. xx. cir-
dentes cum estimarent iudei multo
eos repletos ēē petrus respondit dicens
Viri fr̄es n̄ ita ut uos estimatis ebri
sūt cum sit hora die t̄tia. s; hoc ē q̄d
dictum ē p̄ p̄ham iohel. et erit in no-
uissimis dieb; die domini effundam
de sp̄u meo sup̄ omnē carnē. et p̄habū
filii uiri et filie uir̄. et iuuenes uiri in-
siones uidebūt. et seniores uiri somnia
somnia bunt. Et quidē sup̄ seruos mōs
et ancillas meas in dieb; illis effundā
de sp̄u meo et p̄habunt. et dabo p̄di-
gia in celo sursum. et signa in terra deorsum.
Cuius meri dulcedinē in nuptiis mis-
ticis euangeliū gustans architrachini.
ad sponsū ait. Om̄s homo p̄mū ui-
num bonū ponit. et cū inebriati fu-
erint. tūc id q̄d detius ē. tu autē serua-
ti unū bonū usq; adhuc. Precepit ḡ
rex in iocunditate sua. vii. eunuchis.
qui in aspectu et ministrabant ut in-
ducerent reginam uasthi corā rege. po-
sito sup̄ caput eius diademate. ut os-
tenderet cunctis gentib; pulchritudinē
et cū redemptor nr̄. xp̄s uidelicet dñs
sc̄oꝝ p̄dicatoꝝ ordinem septiformis
sp̄s sc̄i gr̄a repletū ad euocandā iuda-
icam plebē ad conuiuū sp̄uale dixerit
quatenū eius decor ac nobilitas q̄
fulgebat. ex p̄rogatiua patris et legis
p̄barūq; scientia ac cultu pietatis.

quē ante aduentū domini habuerant
ceteris nationib; celebriore totius orbi in-
notesceret gentib;. S; illa n̄ solū legato
despiciens. uerū etiam supra regis im-
pium sp̄nens uenire contempsit. q̄d me-
uanglicū parabolis ip̄e sc̄h̄c̄ domini i-
notuit. cū pu patris clementiam sup̄ filii
p̄digi penitentię susceptione uitulum
mactasse. et conuiuū instruisse decla-
rauit. Vbi semor filius lic̄ oppido roga-
tus fuit. tam intire contempsit. Et alibi
ad nuptias q̄s rex filio suo parauit. n̄
n̄ ad magnam cenā qm̄ quidā homo pa-
rauit. et multos aduocasse commemorat.
illi qui ambitione aliarū rerū detenta
fuerant. uenire nolle descripti sūt. Ob q̄
etiam summi patris familie iusta indig-
natione reiecti. et alij in locū eorū sub-
stituti commemorant. Semor ḡ ille fi-
lius et antiq; synagoge p̄ls. qui inua-
thi regine p̄sona exprimit. de domi-
cilio suo egredi. hoc ē a legis littera e-
uelli renuebat. s; suo arbitrio uiuere
content. in ceteris desiderijs desudando.
longe a gr̄a sp̄s sc̄i. a consilio patris fac-
tus extorris. semp̄ rigid. ac dur. et ran-
coris atq; indignatione plenissim. Hic
qui ait. agrū emi. et necesse habeo exire
et uidere illum. rogo te habe me excu-
sati. hic qui iuga bouū comparat. qm̄
q; et legis onere depressus. ceteroꝝ sensu
uoluntate p̄fruit. hic qui uxore duc-
ta uir ad nuptias n̄ potest. et effectus
cand. neq; unū ēē cū sp̄u ualet. In
huius p̄sona etiam illius parabolę

p[er] it[er]u[m] 9g[ra] uir[um] in qua p[ri]ma. t[er]cia. sexta.
 nona hora. id e[st] uacationib[us] uariis mit
 tunc ad uinea[m] et indignant[ur] s[ed] unde
 time hore opar[um] coequari. Q[uo]d aut[em] de
 uasthi stultissime regne contumacia
 factum scriptura narret audiamus. **V**n
 de uatus rex et nimio furore succent[us].
 interrogauit sapientes. qui ex more re
 gio semp[er] aderant et illo[rum] faciebat
 euicta esilio. scientiu[m] leges ac uita ma
 ior[um] erant aut[em] p[ri]mi et p[ri]mi charse
 na. et sechar. et admatha. et tharsis. et
 mars. et marsana. et manucha. septē
 duces p[ro]ph[et]arū atq[ue] medoy. qui uidebat
 faciem ei[us] et p[ri]mi post eū residere soliti e
 rant. cui sententia uasthi regna sub
 iaceret q[uo]d assueri regis impium. q[uo]d p[er] eu
 nuebos mandauit facere noluisse. **R**e
 spondit manuchan audiente rege. at
 q[ue] p[ri]ncipib[us]. Non solum regē lesit uasti
 s[ed] omnes p[ri]ncipes et p[ro]ph[et]os. qui s[un]t in eū
 tis p[ri]ncipis regis assueri. **E**grediet enim
 sermo regne ad om[n]es mulieres. et contemp
 nant uiros suos et dicant. **R**ex assueri
 iussit ut regina uasti ueniret ad eum.
 et illa noluit. atq[ue] hoc exemplo omnes
 p[ri]ncipū singul[os] p[ro]ph[et]arum atq[ue] medoy par
 ticipent impia maritor[um]. **V**n regis ius
 ta e[st] indignatio. et si t[ibi] placet egrediat[ur]
 edictū a facie tua. et scribat[ur] iuxta le
 gem p[ro]ph[et]arū atq[ue] medoy. q[ui] p[ro]ph[et]ari illici
 tū e[st] ut neq[ue]q[ui]m uasti m[er]gatur ad regē
 s[ed] regni illius altera q[uam] melior e[st] accipi
 at **E**t cetera. **Q**uod e[st] q[uo]d sup[er]biente uasthi.
 rex assuerus. vii. sapientum

quare ex more regio semp[er] s[ed] adierat. et sicut
 q[ui]t. et sententiam sup[er] eam face[re] iuberet.
 n[on] q[uo]d saluatore n[ost]ro p[er] doctores. i[n]cos. s[ed] s[ed] s[ed]
 g[ra] repletos. qui eius p[re]sentie recta fide
 ac bonis opib[us] semp[er] assistere curat. ple
 bis iudaice contumacia. cuius pene
 atq[ue] dampnationis rea sit dep[re]mit sen
 tentiam. scilicet ut de thoro regali hoc e[st]
 de consortio d[omi]ni quo ordinata ac p[er]fecta
 e[st] pellat[ur] et locum ipsius alta[m] q[uam] meli
 or e[st] ei. ecclesia uidelicet gentiu[m] singera fide
 ac plena deuotione accipiat. **Q**uod g[ra] ad
 conuocandam iudea d[omi]ni p[er] legem
 atq[ue] p[ro]ph[et]as p[ro]missus summi patris esili
 o destinatus sit. ip[s]e in eu[angel]io ostendit
 dicens. Non sum missus. n[isi] ad oues q[ue]
 pierit domus isrl[ael]. **E**t item. Non e[st] bo
 num inquit summe pane filio[rum]. et mit
 tere canib[us]. **S**ed p[er]sistente gentili mulie
 re in peticione sua. magna fides eius.
 merito ab ip[s]o d[omi]no laudat[ur] atq[ue] alibi fi
 des centurionis fidi iudo[rum] p[re]fert[ur] euo
 dicit. **A**n dico uob[is]. n[on] inueni tanta[m] fide[m]
 in isrl[ael]. **D**ico aut[em] uob[is]. q[uo]d multi ueni
 ent ab oriente et occidente et recubent
 cum abraham. isaac et iacob in regno
 celo[rum]. filii aut[em] regni huius eicient in
 teneb[is] ext[er]iores. ibi erit fletus et stridor
 dentium. **I**tem alibi ip[s]a uitas ait. **J**e
 rusalem ierlm q[uam] occidis p[ro]ph[et]as et la
 pidas eos qui ad te missi sunt. q[ui]tens
 uolui congregare filios tuos. queadmo
 du[m] gallina congregat pullos suos sub
 alas suas et noluisti. **E**cce relinq[ui]t[ur] uo
 bis domus u[est]ra deserta. **D**e uocatione

ante gratia per resurrectionem suam de-
cipere. suscepit dicens: ite docete om-
nes gentes baptizantes eos in nomine
patris et filii et spiritus sancti docentes eas ser-
uare omnia quecumque mandavi uobis. Et
ecce ego uobiscum sum usque ad consumma-
tionem seculi. Aperte quoque per manuchan qui
nouissimus in ordine septem sapientium
nuntiavit sententiam de uasthi promulgabat
persona pauli apostoli qui nouissime ad a-
postolatum conuocatus est expressit per quem
iudeis sua perfidia recte exprimit. Iste enim
de se ait. Ego sum minimus apostolorum. Et ali-
bi inquit omnium sanctorum minimo da-
ta est gratia hec ut euangelizem christum in gen-
tibus. Die ergo dum in synagoga iudeorum
et barnaba socio predicassent uerbum dei
et iudei repleti zelo contradicerent huic
quod a paulo dicebant blasphemantes. In-
stant ad eos dicens. Uobis oportebat prius
loqui uerbum dei. quoniam repellitis illud et
indignos uos iudicatis eterne uite. ecce con-
uocamur ad gentes. Sic enim precepit nobis
dominus. posui te in lumen gentibus. ut
sis in salutem usque ad extremum terrae. Au-
dientes autem gentes gauise sunt et glori-
ficauerunt uerbum dei et crediderunt quod

III. **H**ic erant preordinati ad uitam eternam.
Hic ita gestis. postquam regis assueri defer-
buerat indignatio. recondatus est uas-
thi quod fecisset. uel quod passa esset. Dixeruntque pu-
eri regis ac iniuriam ei. Querant regi
puelle uirgines ac speciose. et mittant
qui ostenderent per uniuersas prouincias. pu-
ellas speciosas et uirgines. et adducant

ea. ad ciuitatem suam et tradant illas
in manus eunuchorum. qui
est ipse sitis et custos mulierum. regiarum
et accipiant mundum mulierum. et ce-
tera ad usus necessaria. et quecumque in-
ter omnes oculos regis placuerint. ipsa regnet per
uasthi. **R**epulsa ergo iuda a consortio
regali. diuise gentes seu diuise persone
singularum gentium. ex diuisis partibus. mi-
serunt ad societatem regis dignitatis. per predica-
tores sanctos qui ministrum fuerunt euangelici
ubi adducebant et tradunt se sub manu
egri qui interpretatur festiuus uel sollempnis
propositus mulierum regiarum. hoc est sub cu-
ra pastorum et rectorum ecclesie quibus custodia
commissa est animarum fidelium. ut ipsi et
preberent uerbo et exemplo quicquid ad cul-
tum pietatis necessarium erat. sic quoque sancti
et anima recta fide. ac pura conscientia
intra pectoris oculis placuerunt. ad regem
etiam thalamum munda et sancta per reputa-
ta uasthi contumacia ac peruersa inuolu-
cerent. **E**rat uir iudeus in iudis ciuita-
te uocabulo mardocheus filius autem fi-
lius semer. filii eius. de stirpe gemini. et
translatus fuerat de ierusalem eo tempore
quod ieconia regem iuda nabucodonosor
rex babilonis transtulerat. qui fuit
nitiuus filie fratris sui. edesse. quod alterum
nomine best uocabatur et utriusque par-
tem amiserat. pulchrum nimis et decora fa-
cite mortuusque patre ac matre. mardo-
cheus se eam adoptauit in filiam.
Cum perrebrisset regis impium et in-
ta mandata illius multe

magis pulchre adducere ad iustitiam et
 ego tradidi eum eunuchus hester q; int
 etis puella ei tradita est ut seruare
 ut in unum feru naru Que placi
 ut ei es unere qm in ospectu illius
 ut acceleraet mandu muliebre et tra
 detet ei partes suas et vii puellas spe
 ciosissimas de domo regis et tam ipam
 qm pedisseqm ornaret atq; excoleret
Quod p hester q mptatur absconsa et al
 tero nomine uocabat edessa hoc e mia
 n gentiu ecclia designat q in abscon
 ditio cordis sui pte fidi castitate placet
 do ac misericordia et gram cora oculis di
 magis inuenit qm synagoga iudoy
 q merito impietatis sue abq; misericordia
 p osee ppham uocat hanc g mardoche
 us spualis quia utruq; parente ami
 serat s adoptauit in filiam. Et quid
 p mardocheum n doctores gentium sig
 nificant et maxime beatus paul apis
 qui etiam stirpe geminea hoc e de tribu
 beniamin se ee testat. Cui q; uocati
 one di a psecutioe in aplm conusa co
 missa e ecclia gentiu et ipe eam mor
 tuo patre et matre errore scilicet atq; su
 plicioe gentili qdam m fec ee suam
 cu p baptylmi gram et ubum euan
 ghu omnipotenti pat filiam ad salu
 tem regenerauit etnam. Un ipe dixit
 ad eos. Licet plures magists haberet
 tam n multos patres. Ego aut in xpo
 p euanglium uos genui. Nec g qndam
 p nabucodonosor regē babilonis i cap
 tuitatem transducta e cu p diaboli

naturali lege et cultu minus in a o
 tutione dolate translata e s cam pie
 tas diuina omnino n deseruat immo
 p pdicatore suos ad uitatis uim iteru
 reuocauit qui eius cura diligentius ha
 bentes educauerant eum in omni pietate
 et iusticia et uitate. **H**unc egras euni
 chus hoc e pastoy ordo castissimus pa
 rans mundum muliebre sanam uide
 delie doctnam et boni opis exempla t
 ditot partes suas pfecto scientia scay
 septuray et honestatem moy cui etia
 vii puellas speciosissimas pedissequas
 ordinauit quia plures psonas fidelium
 septiformis sps sci gra regiatas atq;
 dedicatas qm et uestigia in fide et do
 ctina atq; bona opatione seqrent ip
 sius disciplinatu salubrimo subro
 gant scilicet ut pfectu fidi et omium
 uirtutu adornata fulgore ad regis su
 pni thoru p omnia amabilis inueni
 ret. **Q**ue noluit indicare pplm et pat
 am sua. **M**ardocheus enim pcepit ut
 de hac re omnino reticeret. **N**oluit eni
 ecclia genti u scoy doctoy pceptis
 instructa patre et ppli sui pdeire locu
 quia ab omni labe peccator et sordi
 by ydolate p baptylmi mandata ne
 qm ulc obpbium sustinet pitine impi
 etatis. **C**ui etiam et p ppham domini
 pcepit dicens audi filia et uide et in
 clina aute tuam et obliuiscē pplm tu
 u et domu patris tui qm se cupiuit rex
 spem tua qd ipe e dñs ds tuus. **U**n
 subseqt p mardochei ty pu sollertiam

magistro de nouissimo scriptura dicit
qui deambulabat cotidie in uestigio
liti. in quibus electe unguines seruabantur. Cuius
agnus salutis hest et seire uolens quid
ei accidit quia sancti doctores cura pingui
cotidie excubant in doctrina euangelii
ut plebis se commisit explorent circa
litatem et operationem si forte regulam re
te fidei per quam salus eterna adipiscitur in
ta mente sequitur si diligentiam habeat in
cultura dei et in bonorum operum obserua
tia. per quam regni celestis merces in futu
ura promittitur. Nec enim ulla hora huius
solicitudinis uacua fieri potest. apud
eos in quorum cordibus ardor recte fidei et
ignis diuini amoris incessabiliter feruet
In doctorum gentium de laboribus suis ac per
secutionibus quas pro christo passus est uer
dicitis uerbis glorians subiungit dicens.
Preterea quod extra mecum sit instantia mea
cotidiana sollicitudo omnium ecclesiarum.
Quis infirmat et ego non infirmor.
Quis scandalizat et ego non uiuor. Et ad ro
manos; testis est inquit deus in cuius ser
uio in spiritu meo in eu angustio filius est.
quod sine intermissione memoriam uestram fa
cio. semper in orationibus meis. Qui autem ue
nisti tempore singulari per ordinem puella
rum ut intrarent ad regem. expleat om
nibus quod ad cultum muliebrem pertinebat in
suis duodecim uidebat ita durabat et
ut sex mensibus ungerentur oleo mirrino.
et aliis ex quibusdam pinguis et aroma
tibus uterentur. Quod est quod puella quod ad re
gis cubiculum intruende erat. xii in

sibus oleo aromatum parabat ut sic
mensibus clarissimo quod bonum odoris esse
sit ungerentur et aliis se pinguis et a
romatibus uterentur non quod omni die
quod ad sancti baptisimi preceptum non et ad ueri
sponsi regis iudelic christi thalamum in
tant. oleo mirrino hoc est lumine fidei
et pinguedine dilectionis. et aromati
bus uirtutum imbuuntur perfecti. quoniam et in
sortio digni fieri mereantur. Quod enim ali
ud aunt predicatores sancti quando cathecu
minos suos instruunt ueritate fidei non
ut bonis operibus eandem fidem eos adorna
re doceant ut ieiuniis et orationibus
atque elemosinis ceterisque uirtutum operibus
pistinas sordes uetis hominis abluere
et nouum decorem induere festinent.
Sic enim in actibus apostolorum legitur quod corne
lius centurio orationibus et elemosinis pro
mum placasse dominum. deinde adueniente
per baptisimi mundationem et spiritus sancti
sanctificationem accepit. In subiungit. In
gredientes quod ad regem quicquid postulas
sent ad ornatum pertinens accipiebant.
et ut eis placuerat composite de telu
mo seminarum ad regis cubiculum tra
siebant. Quicquid enim anima certat ad
thalamum celestis sponsi peruenire condig
num a suis doctoribus ornatum ad hoc pre
ceptum et quo se magis deuotam ad ag
nitionem fidei ac uirtutum exercitum pra
rat eo amplius magistrorum suorum soler
tia earumdem uirtutum noticiam docen
do illi administrat ita ut de competenti
tium numero per sancti trinitatis integram fidem

ac plenā orationē ad p̄ptionē unice
 baptisati. et unctiōnē sac̄ cōsmati
 uī cel̄sti sponso ueracit̄ ungt̄ accedat.
Quē aut̄ sequit̄ q̄ intrauerat uespe eḡdie
 bat̄ mane atq; inde in sc̄da sede duce
 bant̄. Et reliq̄. **I**ustice ostendit̄ q̄ post
 occasū uiciorū exurgē debet fulgor uir
 tutū qui in alibi qm̄ in unitate sc̄e actiō
 nū splendet. At qui se inde p̄ aliquā
 errorū ac uiciorū salutem separauit me
 rito in sc̄da ede uī concubine regis mo
 rabant̄ deduci p̄hibet̄ quia casus sane
 fidi n̄ p̄fectum s̄ defectū honoris mere
 t̄ nec ult̄ habebit̄ huiuscem̄ potesta
 tem ad regē nr̄m redire n̄ gr̄a supra
 uisitatis. it̄m in p̄stine dignitatis sta
 tum sua uocatione restituat̄. **E**uoluto
 aut̄ tempore p̄ ordinē instabat dies q̄
 best̄ filia abigail fr̄is mardochei. qm̄
 s̄ adoptauerat in filiam. intrare debe
 ret ad regem. **Q**ue n̄ q̄siuit muliebrem
 cultū s̄ q̄cūq; uoluit egeus eunuchus
 custos uirginū. hec ei ad ornatiū dedit̄.
Erat enī formosa ualde et incredibili
 pulchritudine. omnū oculis gr̄iosa et
 amabilis uidebat̄. **E**uoluto inquit tē
 pore hoc ē transactis quinque etatibus
 mundi in quib; patriū pp̄ago p̄cede
 bat et legalis institutio apud iudeos
 florebat sc̄ta etas adueniente redēp
 tore in q̄ gentium multitudo p̄ euan
 ḡlium conuocanda erat instabat. **T**e
 enim misica best̄ idest eccl̄ia de nati
 onib;. ap̄lica p̄dicatione ad regē xp̄m
 p̄ sane fidi credulitatē et baptismati

sa m̄tū m̄t̄icebat̄ formosa ualde et
 ueracit̄ uirtutū pulchritudine omnū
 oculis gr̄iosa et amabilis uidebat̄.
Cuius tempis meminit ap̄ls paulus
 scribens ad galathas ita dicens. Postq̄
 uenit plenitudo tempis. misit d̄s fili
 um suū natum ex muliere factum sub
 lege. ut eos qui sub lege erant redime
 ret. ut adoptionē filiorū recipemus. Et
 ad ephesios. **D**s inquit qui diues est
 in m̄ia. p̄t̄ m̄ia caritatē suā qua di
 lexit nos. et cū eīm mortuū peccatis. cō
 uiuificauit nos. xpo. cui gr̄a estis sal
 uati. et cōresuscitauit. cōsedere
 fec̄ in cel̄. **E**stib; in xpo ih̄u. ut osten
 deret in sc̄lis sup̄uenientib; habundā
 tes diuitias gr̄e sue. in bonitate sup̄
 nos in xpo ih̄u. **V**n̄ etiam simul con
 siderandū ē ip̄m articulū tempis. qm̄
 do best̄ ad thalamū regis m̄t̄ucebat̄.
Ducta ē itaq; ad cubiculum regis assue
 ri. m̄t̄e decimo qui uocat̄ zebeel sep
 timo anno regni eius. adamauit
 eam rex. plus qm̄ omnes muli
 eres. ha. buitq; gr̄am et m̄iam
 coram su. p̄ om̄s mulieres. et po
 suit̄ diadema regni in capite ei. fecit
 q; eam regnare in loco uasthi. **T**ebe
 el m̄tis eb̄roz. t̄p̄ ē qui ap̄d grecos
 εὐρύοιος. et apud latinos appellatus
 ianuarus. in q̄ incarnatus domin'
 octaua ē die d̄cificatus. et a magi stel
 la p̄eunte adductus iā infantulus
 adorat̄ atq; m̄nib; auro. thure et
 mirra platis. tamq̄ d̄s homo. et rex

honoratus: in q̄ etiā a iohē p̄dicat̄
baptizatus. Septimo q̄ anno regni a sine
ri best̄ accessit ad thalamū regis et c̄: a
ad regem xpm̄. in q̄ septiformis sp̄s
ḡia incommutabil̄ manet adducta
atq; sumpta ē. Qm̄ ip̄e adamat̄ plu'
qm̄ omnes mulieres: habuitq; gr̄am et
m̄iam corā eo sup̄ om̄s mulieres. hoc ē
sup̄ om̄s nationes trarū. In cuius ca
pite diadema regni posuit cū ip̄am s̄
sortē regni ascivit. fecitq; eam regna
re in loco uasthi. hoc ē impie iudeoy
synagoga q̄ regem nr̄m sp̄nendo et c̄
c̄stigendo honore p̄ditō dignitatē.
huius scilicet regine exel lemiam
p̄pha intuens ad regem xpm̄ loquitur
dicens. Assit regina a dext̄is tuis inue
tici deaurato: c̄cumamicta uarietate.
Et statim ad ip̄am loq̄ns subiunḡ dices.
Audi filia et uide et inclina aure tuā.
et obliuiscē p̄p̄m tuū et domū pat̄is tu
i qm̄ concupuit rex decore tuū.
ip̄e ē dñs d̄s tuus. et adorab̄
eū. et filie tyri i mu nerib'
uultū tuū dep̄cabit̄. om̄s diui
tes plebis. Et iussit cō uiuū p̄pa
rari p̄ magnificū cūctis p̄ncipib' et
seruis suis. p̄ conuinctioe et nuptis
best̄ et dedit requiem in uniuersis p
uincis. ac dona largitus ē iuxta mag
nificenciam p̄ncipalem. Qd̄ ē cōuiu
ū p̄ magnificū p̄ nuptis best̄ cunctis
p̄uincis et seruis. p̄parari. n̄ sp̄uali cō
iunctione xpi ecclie. gaudiū maximū
in toto orbe trarū amatorib'. simul ac

q; minorib' uniuersis relectari. In hoc
enim conuiuio carnales epule. si sp̄ua
les sapientie et uirtutū dapes a digne
conuiuantiū sumunt̄. ū sacrosca misti
a corporis ac sanguinis dñi fideles q̄q;
ob salutis sue remedia p̄cipiūt. in quo
pastus uite et̄ne consistit. Dat rex nr̄ regē
in uniuersis puincis. ac dona largitur
multiplicia. q̄ndo a peccatorū onē cre
d̄ntes s̄ liberat. et donis sp̄ualib' eo re
munerat. H̄n ip̄e in euangelio ait. Ne
nite ad me om̄s qui laboratis et onera
ti estis: et ego reficiam uos. Tollite uigi
meū sup̄ uos. et discite a me quia mitis
sum et humilis corde. et inuenietis re
quē animab' ur̄is. De q̄ et p̄pha ait. As
cendens in altū captiua dicit captiui
tatem. dedit dona hominib'. Cui et ap̄t̄
ap̄t̄s addidit dicens. Et ip̄e dedit q̄da
quidē ap̄t̄os. q̄sdam aut̄ p̄phas. alio ū
euanglistas. alios aut̄ pastores et doc
tores. ad consumationē scōy. in opus
ministerii. in edificationē corporis xpi
donec occurrām om̄s in unitate fidei.
et agnitionē filii d̄i. in uirū p̄fectum.
in m̄surā etatis plenitudinis xpi. Cū
q; et sedo q̄rerent̄ uirgines et oggant̄
tur. marlocheus manebat ad regē ia
nuam. n̄dūq; p̄diderat best̄ pat̄am et
p̄p̄m suū. iuxta mandatū marlochei.
Quicq; enim ille p̄cipiebat best̄ obser
uabat. et ita cūcta faciebat ut eo tēpe
solita erat q̄ eā paruulā nutebat. Que
runt̄ et sedo regē uirgines. et oggant̄.
qz n̄ sufficit dño nr̄o ih̄u xpo de uis

is tantū p̄mittā associare s̄ ecclīā: ue
 rū etiā de gentib̄ p̄ p̄dicatores suos fid̄
 lū s̄ multitudinē acquirit copiosam
 ut fiat de utq; p̄p̄to una ecclīa catho
 lica sponsa uidelicet ipsius nobilissima
 q̄ n̄ habet maculā aut rugā. Vñ ip̄e
 meuanglio ait Et alias oues habeo q̄
 n̄ s̄t ex hoc ouili: et illas oportet me
 adducē et uocē meā audient et fiet u
 num ouile et unū pastor. Mardocheus
 inquit manebat ad regis ianuā. quia
 doctores sc̄i assidue manentes in doc
 trina eūgelij. uocant gentes ad uerū
 uitā fid̄i et baptismatis sac̄mētū. Hec
 dūq; best̄ n̄ia p̄dit patam et p̄lm̄ su
 ū iuxta mandatū mardochei typici
 q̄ iuxta doct̄iam fid̄i nullom̄ aliquid
 agit sc̄oꝝ ecclīa p̄ arrogantiā. s̄ i pura
 sciencia humiliū omnia seruat q̄ s̄
 uictis eūgelicis p̄cipiunt. de q̄ p̄ p̄ham
 d̄r. Om̄s gl̄a et filie regis abintū. Et
 ap̄t̄s. Gl̄a inq̄t n̄ra hec ē testimoniu.
Eo ḡ tempore q̄ mar̄ T̄scientie n̄re
 docheus ad regis ianuam morabat̄.
 uati s̄t bagathar et thares duo eu
 nuchi regis qui ianitores erant et in
 p̄mo palaciū lumine p̄sidebant. uolue
 ritq; insurgē in regē et occidē eum: qd̄
 mardochei n̄ latuit. Statimq; nunti
 auit regine best̄ et illa regi ex nomine
 mardochei qui ad se rem detulerat. Qd̄
 p̄ hos duos eunuchos. qui ianitorē e
 rant dom̄ regie. et in p̄mo palaciū lū
 mine p̄sidebant. n̄ scribe et pharisei de
 signant̄ iudeoz̄. de quib̄ dictum ē. qd̄ ha

bentes clauē scientie nec ip̄i int̄erunt
 nec alios int̄ire p̄miserūt. **I**n uolebant
 i surgere in regē et occidē eū: q̄ ip̄i doct̄
 ne et uirtutib̄ saluatoris semp̄ mundū
 tes insidiabant. et cum ministris roma
 ne potestatis: q̄ n̄ eum int̄ficerēt. Vñ ^{molēbant}
 sc̄ptū est in euanglio. qd̄ abeuntes pha
 risei s̄silium inierūt ut capent eū in
 sermone. et mittūt ei discipulos cum
 herodianis dicentes. Magist̄ scim̄ q̄
 uerax es. et inam d̄i in uitate doces. et
 n̄ ē t̄ cura de aliq; n̄ enim respicis p̄so
 nam hominū. Dic ḡ nob̄ quid t̄ uide
 t̄ h̄c censū dari cesari an n̄. Et alibi
 legit̄ qd̄ collegunt pontifices et pharisei
 oculū. et dicebant. Quid facimus: q̄a
 hic homo multa signa facit. Si dimit
 tum eū sic om̄s credent meū. et ueni
 ent romani et tollent n̄r̄m locum et
 gentē. Vñ post pauca subiungit̄. ab il
 lo ḡ die cogitauit ut int̄ficerent eū. Ha
 duas p̄sonas et̄as p̄pha in duab̄ do
 mib̄. notat quib̄ saluator incarnat̄
 in lapidem offensionis. et in petriā scan
 dali factus ē. et in laqum. et in ruinā
 habitantib̄. ierlm̄. Vñ offendent ex ei
 plurimi. et cadent et conterent̄ et ir
 retient̄. et capient̄. **H**oz ḡ eunuchoz̄
 nequeiā agnosens mardocheus n̄r̄
 regi p̄ best̄ p̄dit. q̄ illoꝝ dolos et p̄u
 tatem cordis p̄dicatoꝝ ordo fidelib̄
 qui imbra xpi s̄t cauendos eē ostendit.
 Potest et in ip̄is duob̄ eunuchis p̄so
 na hereticoꝝ et scismaticeꝝ accipi. q̄
 fraudis ac malicie uenenū corde ges

stantes. aduersus ueritatē iniqua scilicet se-
culo ostendunt. qualiter ea cordibus creden-
tibus auferant. et christum qui est uita fide-
lium quamdam in eis iustificat. **S**ed horum in-
iquitatē sancti doctores manifestantes. la-
tebris errorum illorum in luce producit. demon-
strando quomodo innocentes per dei iudicium a
morte anime eruant. non iusta uul-
tione puniant. beneque merita odignia
mercede remunerent. **N**on subiungit
Quesitum est et inuentum. et appensus. u-
tque eorum in patibulo. **E**t uisit rex in lib-
ri memoriali scribere ut per uita sua ali-
quid reprehendat. mandatumque hystoribus
et annalibus traditum coram rege. **L**ibri quoque me-
moriales sunt uolumina duorum testam-
torum. in quibus que iustis per bonis actibus premi-
a. et que iniquis per peccatis suis pene in-
finito maneant commemorant. **N**on septi-
mum est in euangelio. **F**ilius hominis uen-
turus est in gloria patris sui. cum angelis suis. et
tunc reddet unicuique secundum opera sua. **E**t
tunc **I**te inquit impius in supplicium eternum.
iusti autem in uitam eternam. **H**inc et pau-
lus ad romanos scribens ait. **R**euelat
enim uia dei de celo super omnem impietatem
et iniusticiam hominum. eorum qui ueritatem
dei in iniusticia detrahunt. qui reddet unicui-
que secundum opera sua. his quidem que secundum pa-
tientiam boni operis gloriam. et honorem.
et incorruptionem querunt uitam eternam.
his autem que ex contentione. et qui non quies-
cunt ueritati. dantur autem iniquitati. uia et
indignatio. tribulatio. et angustia. in om-
nem animam operantis malum. **D**e quo per ezechi-

elem dicit. **I**usticia iusti super eum erit. et im-
pietas impius erit super eum. **A**nima que pec-
cauit. ipsa morietur. **D**e hoc et psalmista
pari modo testatur dicens. **O**culi domini super ius-
tos. et aures eius ad preces eorum. uultus autem domini
super facientes mala. ut perdat de terra me-

VI. **P**ost hec rex assuerus. **T**imorā eorum
exaltauit amān filium amāch. qui erat
de stirpe agag. et posuit solumm eius super
omnes principes quos habebat cunctaque ser-
ui regis qui in foribus palacii usabantur.
flectebant genua et adorabant amān.
Sic enim eis precepit imperator. **S**olus mar-
docheus non flectebat genua neque adora-
bat eum. et cetera. **Q**uod per amān superbū non
fastus potentium huius seculi exprimitur qui
beneficus diuina pietate se collatis ad-
iutis primos suos. qui sortibus habent
naturam socios gratie habere despiciunt. in
honore ac reuerentiam quam soli deo impo-
dere iuste debuerat in se nequit trans-
ferre contendunt. eos autem qui hoc agere
atque consentire nolent odium insectantur
ceteris persecunt. atque morti tradere co-
nant. **S**icut superius uidetur quod humilia re-
spiciunt et alta a longe agnoscunt qui no-
uit decipientem et eum qui decipit. gunt
dolorum iniquorum in caput eorum. et in in-
tencem eorum iniquitas eorum descendet. in
insidias suas capient iniqui. **I**ustus de
angustia liberabitur et tradet impius pro.
Potest et per amān istum agagitem. quoniam
iosephus de stirpe amalech esse editum nar-
rat. iudeorum populi sanguinolentum figurari.
qui prophetas occidunt et ipsum dominum per-

...rarū atq; aplos ei iusticie n̄ timuerit
 qui genis nobilitate p̄t̄ inēdultate et
 duriciā cordis sui p̄dentes. p̄ elayam p̄n
 cipes sodomoy et p̄pls gomorte appellati
 s̄. Quib' p̄ ezechielem dī. Pat̄ tuus amor
 rus: et mat̄ tua cechea. **H**u ḡ confessorē
 xpi. q̄i hostes legis dī exstinauit. Vn̄ n̄
 solum mardocheū hoc ē in p̄dicatores e
 uangelii. s̄. etiā in omne plebē catholicā
 manus inuere atq; de p̄senti uita eximi
 nare festinant. s̄. mortē q̄ innoxios tem
 poralit̄ multare machinabant̄ ip̄i inuē
 sius erigentib; iusto iudice retribuentē. si
 ne fine in animab; suis sustine cogunt̄
Perit; aman regi assueo. Et p̄pls p̄onis
 p̄mittas regni tui disp̄sis. et a se mutuo
 separatis. nouis utens legib; et cerimoni
 is. insup et regis scita contempnēs. et op
 tume nosti qd̄ n̄ expediat regno tuo ut in
 soleat p̄ licentiā. **S**i t̄ placet decerne ut
 peat̄ et. x. milia talentoy app̄ndam archa
 rus gaze tue. **T**ulit ḡ rex anulū q̄ utebat̄
 de manu sua. et dedit eū aman filio ama
 dachi. de p̄gime agag. hosti iudoy. **D**ixq;
 ad eū. Argenti qd̄ polliceris tui sit de p̄plo
 age qd̄ t̄ placet. **A**man ḡ. x. talentoy pe
 cuniam regi p̄mittens iudoy mortē
 ex petiuit. sic et iudaicē p̄pls carnali
 obseruantiē cerimoniarū legis deditis.
 d̄m p̄ hoc se plac̄ crep̄ndo. ueroy xpi cō
 fessorū q̄ scdm̄ euanglicā doct̄nā sp̄uale dō
 seruitiū exhibebant. mortē meditat̄ ē. **H**ū
 sic aman epl̄as dirigens. regi signaculo e
 as munire curabat. quaten̄ p̄ hoc facili
 uoti sui expleret. itaq; p̄fidia iudoy li

bs diuine legis in quib' signaculū sūm
 regis ex p̄ssumē. hoc ē sp̄s sc̄i gr̄a manifest
 tata. ad comp̄bandā heresim suā in testi
 moniū n̄ recte assumens. gentiū d̄uisionē
 ad societate religionis rephare nutebat̄.
 et xpi euanglium q̄i struū diuinus p̄cep
 tis condempnare. **H**ec etiā illud sine mi
 terio ē qd̄ duodecim̄ m̄sis anni qui uo
 cat̄ adar. ad iustificationē isrl̄ sorte depu
 tat̄ ē. s̄. significat qd̄. xpi gr̄a q̄ in pleni
 tudine tempoy fidelib; commissa ē p̄
 secutionē ualidam nouissimis tempori
 b; in mūdo p̄ infideles passura ē. **D**e q̄ et
 doctor gentiū ad thimotheū s̄bens ait.
Hoc aut̄ sc̄ito qd̄ in nouissimis dieb; instā
 bunt tēpa p̄iculosā. et erūt homines se
 ip̄os amantes. cupidi. elati. sup̄bi. bla
 phemi. parentib; n̄ obedientes. ingrati.
 scelesti. sine affectione sine pace. crimina
 tores. incontinentes. inimicos. sine be
 nignitate. p̄ditores. p̄tū. tumidi. uolup
 tati amatores. magis qm̄ d̄i. habentes
 speciem qd̄e pietatis. uirtutē aut̄ ei ab
 negantes. **H**inc et d̄is ī euanglio ait. **P**re
 dicabit̄ hoc euangliū regni in uniuerso
 orbe in testimoniuū om̄ib; gentib;. et t̄
 ueniet consummatio. **E**t paulo p̄. **E**rit
 in nouissimis inquit t̄bulatio magna
 qualis n̄ fuit ab unicio mundi usq; in.
 neq; fiet. **N**isi breuati fuissent dies il
 li n̄ salua fieret omnis caro. s̄. p̄t̄ elec
 tos breuiabunt̄ dies illi. **S**tating; ī su
 sis pep̄ndit edictum. rege et aman cele
 brante conuuitū. et cunctis qui in ur
 be erant flentib;. **H**oc ē qd̄ saluator p̄

quod de scriptis suis in euanglio. In autem di-
ce uobis quia plorabitis et flebitis uos. in-
uero autem gaudetis. uos autem exultabimini. si scitis
causam istam. quia in gaudium. In quod de mar-
docheo consequenter scriptura narret. uideamus.

vii **Q**ue cum audisset inquit mardocheus. scidit
uestimenta sua. et indutus est sacco. spar-
gens cinerem capiti. et in platea medie-
ciuitatis uoce magna clamabat. osten-
dens amaritudinem animi sui. et hoc ulu-
latu usque ad fores palacii gressus. non enim
erat licitum induci sacco aulam regis intrare.
Et cetera. Audiens mardocheus necem
iudeorum imperialibus decretis destinata. lugu-
bri se induit uestimentis. et in amaritudi-
ne animi atque ululatu uocis usque ad
fores palacii pergitur. cum magister ecclesie
persecutione audita principum terre quam inno-
centibus christi famulis ingerere cupiunt.
cum ieiunium. et elemosinis. cum uigiliis
et orationibus. cum lacrimis et aspersione
cordis. ad secreta celi necessitates suas in-
spectu uelut superius iudicis. profunde
gestit. ut per dignitatem et precibus uere regi-
ne. hoc est sancte ecclesie. que partim adhuc per-
nat in terris. partim autem iam cum domino in
celis regnat a rege omnium scilicet exau-
diti merentur. Siquis autem quis fuerit quam re-
gi iustissimo conueniat innocentibus in-
fligere tormenta. sciat hoc non ex malicie
uoto. sed ex summi consilii prece nati. Nam
sapientia diuina que uincit omnem mali-
ciam. et attingit a fine usque ad finem.
fortiter et disponit omnia suauiter. ipsa omnia
quodcumque uult fecit in celo et in terra. in ma-

ri. et in omnibus abyssis. Iusto enim iudici-
o dei agitur. ut fideles eius famuli in man-
us persecutorum tradantur. siue ad peccatorum expia-
tionem. siue ad mox correctionem. seu
etiam ad inuicem augmentum. et primorum multa-
plicationem. quia ut propheta testatur. uultus eius
dominus in omnibus uisus fuit. et sanctus in omnibus. o-
mnibus suis. prope est omnibus inuocantibus eum in
uirtute. uoluntate tantum se faciet. et o-
rationes eorum exaudiet et saluos faciet
eos. Non enim petente sathana tradit
in manus eius iob ut periret. sed ut per eius adu-
torium hostem nequissimum uinceret. et
ita se uictorie ^{palmarum} adquiret. hostique malicia
e sue. De uictorie palma. uis
tam penam relinquere. Datus est paulo aposto-
lo stimulus carnis siue angelus scilicet satha-
ne ut eum uolantaret. quatenus uirtutis inuincibilis
mitate perficeret. Hec illud etiam silentio pre-
terendum est. quod dicit mardocheus sacco in-
dutus aulam regis intrare non posse. sed ad fo-
res usque palacii peruenire. quia nullus
cum corruptione presentis uite potest in-
trare in aulam celestis patris. sed hic in-
dum ante obitus ultimum diem debet
quisque per castigationem corporis et aspersionem
tionem cordis regni pulsare inuicem.
et sic per exitum mortis letabundum omnium
intrare paradysum. Hec ergo mardocheo
uerba mandauit. **V**ade et aggra omnes iu-
deos quos in suis repereris. et orate pro me.
non comedatis et non bibatis tribus diebus. et tri-
bus noctibus. et ego cum ancillis meis ieiuna-
bo similiter. et tunc ingrediar ad regem. et
legem faciens inuocata. Orat mardocheus.

uidis p best regna similit et ipa reg
 i a erat p mar' ocheo et uidis qz ma
 gis p dis ceptis et discipli p magist
 io dnm pas funde debent ut uniu
 ul simul cecus fidelu. hoc e mb cu to
 ro corpe pietate supna illesa custodiāt
 vū ē illud qd paulus ad romanos scben
 sine intmissione memoria eoz se semp
 ta ē narrat in orationib suis et ipe si
 milit eosdem romanos obsecrat p dnm
 ihm xpm et p karitate sps sci. ut adiu
 uent eu in orationib. et orent p eo ad
 dnm. ut libet ab infidelib. qui st in iu
 dea. et ministu suu qd ierlm defertur
 acceptabile fiat scis. Hinc in actib' aploz
 septu ē qd pet in care posito. fieret oia
 no sine intmissione ab ecclia ad dnm p eo.
 et ipe parimodo in epla sua postulat.
 ut gra di et pax in ecclia multiplicet. et
 adimpleat in cognitione dnm nri ihu x.

Die aut terio induta ē best regalib' uesti. **viii.**
 intus et stetit in ato domus regge. qd erat
 intus et basilicā regis. At ille sedebat
 sup solū in consistorio palaci cont' osti
 um domi. Cumq; uidiss; best regnam
 stantē placuit oculis ei. et extendit cont'
 ea uirgā aureā qm tenebat manu. **Q**
 accedens. osculata ē similitate uirge ei.
Quq; ad eam rex. Quid uis best regna?
 q ē peticio tua? **E**tia si dimidia partē
 regni petieris. dabit' ē. At illa respōdes.
 si regi placet. obsec' ut uenas ad me ho
 die et aman tecū ad conuiuū. **Q**d ē
 qd die teria induta ē best regalib' uesti
 timis. n qd ecclia gentiū terio tēpe seli.

hoc ē incarnationē. passionē. resurrectionē.
 xpi. i sacmto baptisimat' p scē timentis o
 fessionē. fide. spe. et karitate oīūq; uir
 tutū se induit decore. ut inde regali splor
 tio digna fieret. cū ei amore pcpuo icel
 santē ferueret. **Q**ue stat in atrio domi re
 gge qd erat intus et basilicā regis. hoc
 ē in pntis uite pia opatioē. q spectat
 ad futuā in celis remunationē. il ipe rex
 regū solio esedit supno. et p'ib' pie ad
 se clamantū annuit. **Q** extendit et hāc
 regā uirgā q tenet manu. cū ostndit
 illi regimini sui potentā. ut cruce
 passionis sue. p qm s' adquisiuit pote
 tatem in celo et in tra. et subē trā. ita ut
 in nomine ei omē genu flectat. celesti
 ū. trstium. et infernoy. **H**anc qdē ipa
 amabilit' osculat'. hoc ē oī deuotione
 uenerat'. cuius peticiom et ipe rex spō
 det assensurū se sic in eūgio ait. **P**eti
 te et dabit' uob. qrite i inuenietis. pul
 late et apiet' uob. **E**t uē. Petite inquit
 et accipietis. ut gaudiū urm sit plenū.
Gaudiū em plenū scē ecclie n alibi tū
 it. n in pceptione regni celestis il cum
 xpo regge. felix regna regnabit in etnū.
At illa data s' electione peticionis. inui
 tat eū ad conuiuū suū qd ei parauit.
S; hoc n aliud melius intelligi qm ple
 na ac pfecta fidi sue deuotio. de q pas
 cit' intus inspector. et arbit' omiū scloz.
Ad hanc quippe refectioē. hoc ē sa
 ne fidi omunionē inuitat ecclia. n
 solū amicos. immo etiā inimicos at
 q. psecutores suos paganos. uidelic

iudōs et hereticos. ut relicto totius erroris
deino. in una domo catholice confessionis
secū de cōmuni bono letent. **S**tatiq; rex
uocate inquit cito aman ut hest' obedi
at uoluntati. **V**enerit itaq; rex et aman
ad conuiuū qd eis regina paratā. **N**o
ta qd concordant uoluntas inuitantis re
gine. et iussio iubentis regis. **S**ic uel illi
qui maligni ad mīsa dñi accedūt. q' p'cor
dia odio polluta habent. et immunda
conscientiā n̄ uerēt ad conuiuū dñi indig
nū uirē. **Q**ui licet sepius inuitat uerit
suis meritis tam cogentib' in leticia con
uiuantiū n̄ p'manebit. **S**icut cū uicū rex
et uiderit eū ibi recūbentē n̄ uestitū ue
te nuptiali. **E**xprobrat ei suā temeritatē. et
ligatis manib' et pedib' iubet p'ici i te
nebr' grāiores. u' doli dampnū qd innocē
tib' nequit parabat. iuste sustinē cogēt.

Postq'm g' rex scdo dedit hest' peticionē
sue optionē illa respondit dicens. Si
inueni grām in o'spectu regis. et si regi
placet ut det m' qd postulo. et meā im
pleat peticionē ueniat rex et aman ad
conuiuū qd parauit eis. et cras regē a
p'iam uoluntatē meā. **H**ec dilatatō
petendi n̄ ē segnitie uicio. s. uirtuti pa
tientie deputanda. hoc nimirū signi
ficans qd iustis p'miū. et peccatorib' pe
na magis i futuro t'buenda ē. **C**ras enī
hic p' futū temp'e intelligit. ut ē illud
euanglicū. nolite solliciti eē de cōstino.
Et in genesi iacob ad labā ait. cras
apparebit iusticia mea. **I**ngredere
q; u' de agni paschalis esu p'ci. p'it

additū est. nec remanebit ex a quicq; is
q; mane. **C**ū autē dicitur si
uenit. et omne humanū
iudeliē simul et peccatores
tam sup' iudicis o'stuent. tē ruelabi
ē q'li n̄te quis hic uerit. u' iusti ad p
cipiendū regnū celestis pacē sententia p
sentis iudicis inuitant. et peccatores simul
cū diabolo cōturb' inferni puniēdi ex p'li

Noctem autē illā rex duxit in som
nē. iussitq; afferri s' hystorias et an
nales p'or r'ior. qui cū illo p'sente lege
rent uentū ē ad eū locū u' sc'ptū erat.
qm̄ nūtiass'. mardocheus insidias baga
than. et thars eunuchor. regē assuerū
iugulare cupientū. **Q**d cū audiss'. rex
ait. **Q**uid p' hac fide honoris ac p'miū ma
docheus o'secut' ē. **D**ixeritq; ei serui illi
ac ministr'. **N**ichil omnino mercedē acc
pit. **S**tatiq; rex. **Q**uis ē inqt in ato. **A**mā
quippe mātis acūm domi regis int'ueat.
ut suggereret regē et iuberet mardoche
ū affigi patibulo qd ei erat p'paratū. **R**e
sponderitq; pueri. **A**man stat in ato. **D**ix
itq; rex. **I**ngrediat'. **C**ūq; eēt ing'issus. ait
illi. **Q**uid debet fieri uiro quē rex ho
norare desiderat. **C**ogitans aman in
corde suo. et reputans qd nullū aliu
rex u' se uellet honorare respondit. **H**ō
quē rex honorare cup' debet indui ue
tib' regis. et imponi sup' equū qui de
sella regis ē et accipe diadēma sup' ca
put suū. et p'm de regis p'ncipib' ac
tyrannus teneat equū et. et p' plateā
ciuitatis incedens clamet et dicat. **S**ic

honorabitur quicquid rex uoluit honorare.
 Dixitque ei rex festina et fac ita supra stola
 et equo. mardocheo iudeo ut locutus est.
 qui sedet ante fores palacy. Caue ne que
 qui de hys q̄ locutus est p̄mittas. **Quid**
 e qd rex in somne noctem dixit n̄ illud qd
 in psalmo scriptu e ecce n̄ dormitat neq;
 dormiet qui custodit isrl. Legunt corā
 eo historie et annales p̄or temporū i q̄b;
 commemoratio fidei et bonorū actū mardochei
 continet quia rex scōr et p̄ncps
 regum t̄re in se idem semp̄ manens om
 nium temporū cursus. et singulorū actu
 um noticiā uno contēplāte intutu n̄
 apud illū quicq̄ residuū. s̄ p̄sentialit̄
 in aspectu ei om̄ia parēt. De q̄ p̄ ieremi
 am d̄r. Qui em̄ formauit om̄ia. ip̄e ē
 et isrl̄ uinga hereditatis eius. d̄ns exerci
 tū nom̄ illi. n̄ et ap̄ls ait. In xpo em̄
 ih̄s n̄ ē i illo ē et fuit s̄ ē semp̄ in illo ē
 Et ut ih̄s inq̄t. xps. heri et hodie ip̄e i
 sc̄la scōr. **C**ommemorant̄ q̄ gesta mardochei
 i corā hoc rege. q̄ bona opa scōr doctōr
 nūq̄ apud eū obliuioni tradent̄. s̄ sic qd
 scriptū ē in memoria et̄na erit iustus. ab
 auditu malo n̄ timebit. **I**ubet mardoche
 us regalib; uestim̄tis indui. et imponi
 sup̄ eū qui de sella regis ē. et accipe re
 gum diadema sup̄ cap̄t suū. et p̄mus
 de regis p̄ncipib;. ac tyrannis tenere
 equū eius. et p̄ plateā ciuitatis incedū
 do clamare ac dicē. sic honorabit̄ quicū
 q̄ uoluit rex honorare. eū p̄dicatores sc̄i
 euangelii. et magist̄ eccl̄ie omniū uir
 tutū cultū et sapientia decore lustrati.

ao diademate regie dignitatis. q̄a sūm
 regis m̄bra s̄ nobilit̄ honorati. ascendē
 sup̄ equū regū. hoc ē sup̄ fidelū ppl̄m.
 in quorū cordib; rex ip̄e celorū iugit̄ p̄si
 det iubenē p̄e ac dominari. **D**e quib;
 equis p̄ abacuc p̄ham ad ip̄m d̄m d̄r.
Ascenden̄ ascendes sup̄ eq̄s tuos. et eq̄
 tatus tuus sanctas. **C**ui amā sp̄ualis
 hostis ppl̄i d̄. licet uiuit̄ tam̄ odignū
 obsequiū p̄bet̄ cū p̄secutores sc̄i eccl̄ie
 quāuis in deuoto animo. sup̄no tam̄ nu
 tu sepe cogunt̄ ueraci laudes eccl̄ie p̄o
 care testimonio. quia uitate patefacta
 conuicti. n̄ possunt̄ abscondēdo celare
Reūsus ē mardochei. **I**q̄ manifestū ē
 radianuā palacy. et aman festinauit
 ire in domū suam lugens. et opto capte
 narrauit zares uxori sue. et amicis oīa
 q̄ euenssent s̄. **C**ui responderūt sapien
 tes q̄s habebant in consilio et uxor ei.
Si de femine iudoy ē mardocheū. ante
 qm̄ cadē cepisti. n̄ potis ei resistē. s̄ cadē
 in aspectu ei. **H**ec ē immutatio dext̄
 excelsi. ut ille qui nup̄ gloriabat̄ sup̄
 alios se eē potentē. et p̄ om̄ib; glōsū. su
 bito fieret uilior cētis. et infirmior cūc
 tis. **C**uius dispositionis magnitudi
 nem considerans maria mat̄ domini.
 in cantico euanglū ait. fec̄ potentia i
 brachio suo. disp̄sit sup̄bos m̄te cor
 dis sui. **D**eposuit potentes de sede. et
 exaltauit humiles. **S**urientes imple
 uit bonis. et diuites dimisit inanes.
De q̄ p̄ esaiam d̄r. **C**onūct̄ lybanus i
 chermel. et chermel in saltū reputabit̄.

Hinc uide in iudo. synagoga stumaciā
apostolorum. hu nūtatē ecclie gentiū exalta
tam. **H**ic ꝑ secutores xpiane fidei qui quā
dam ut leones feroces lacauerūt et dissipā
uerūt gregem xpi in destructi et ad nichilum
se red. christi professores q. xpi in toto or
be statu sane fidei erecti. et potentia a u
trā. tū sūt sublimati. caput in caudā. et
cauda in caput uisa ē. quia omnis qui se
exaltat humiliabit. et q. humiliat se ex
altabit. **A**dhuc illis loqntib. ueniunt e
um. h. regis. et cito eū ad conuiuuium
qd regna paratiat ꝑgere compulsiunt. **I**n
trauit itaq. rex et aman. ut biberent cū
regna. **D**ixitq. ei rex scdo die ꝑ q. a uino
mealuerat. **Q**ue ē peticio tua best. ut
det t. et quid uis fieri. **E**tiam si dimi
diā regni nri partē petieris. impetrabis.
Ad qm illa respondit. **S**i inueni grām in
oculis tuis o rex. et si t. placet. dona m
animā meā ꝑ q. rogo. et ꝑ līn meū ꝑ q.
obsec. **T**raditi enim sum ego et ꝑ līs nris.
ut conteram. iugulem et ꝑeam. atq. uti
nā in seruo. et famulas uendem. eēt cole
tabile malū et gement tacerē. **H**ūc aut
hostis ē nri. cuius crudelitas redundat in
regē. **R**espondens q. assuet. rex ait. **Q**ui
ē iste. et cuius potentie ut hec audeat
facere. **D**ixit best. hostis et inimic. nost.
pessimus. iste ē aman. **Q**uo ille audiens
itico obstupuit. uultū regis ac regne
ferre n. sustinēs. **E**cce iam scda dies cō
uiuui adē. u. similit. ut ꝑus ut ꝑus cō
uocat aman uenit. s. manifestante bes
ter peticionē suā. inde dampnat. ad

penā scēssit. **H**inc ē curm qd in eūgelio
alibi prandiū. alibi cena ab homine facta
memorat. qā prandiū ꝑ. entis ecclie tē
ꝑ. designat. cena aut. etni atq. ultimū q
uiuui. uñ sequestratis ꝑccōr. by. soli bo
ni in aspectu sui letant. oditoris. **A**man
quippe spualis et hostis ꝑ lī dī. quia ca
ritatis induitū uñ regali conuiuio dig
nus eēt n. habuit. iratū regē sensit. atq.
eo in ortū ꝑperante. hoc ē electos suos ad
delicias paradisi inuitante. ad regnā ꝑ
salute sua deꝑcantē contendit. s. frustra
q. tēꝑ oportunū ad hoc n. inuenit. **T**ē enī
iā sero ē ad qrendū salutis remedia. qm
uo imminet ultionis iudicia. **S**ic et in
euanglio. aduemente sponso. stultę uir
gnes a prudētib. oleū ad uasa sua re
ficienda petūt. et n. accipiūt. **U**n ꝑqm
sponsus ad nuptias cū uirgib. prudē
tib. intūt. ianua q. clausa fuit. iꝑe ex
cluse foris remanentes. aditū s. uicū
di. exquirūt qm tam nullōm ꝑmereri ꝑfē.
quia tēꝑ miserationis iam n. inueniūt.
qd ꝑus dignus opib. q. rere neglexerūt.
Ibi iam a dño n. pot. mereri quod pe
tit. qui hic noluit audire qd iussit. **Q**
temp. agrue penitentie ꝑdidit. frustra
ante regni ianuā cū ꝑcib. uenit. **H**inc
etenī ꝑ salomonē dñs dicit. **H**ocauit. et
rennuistis. extendi manū meā. et n. fu
it qui aspiceret. **D**esperistis omie. q. sil
ū meū. et increpationes meas neglex
istis. **E**go q. in iudiciū uirū ridebo. et sub
sannabo cū uob. qd time. **B**atis adue
nerit. cū iruerit repenti. **N**ona calami

tis quando uenit sup ual' ebullatio et ang
 tia calamitas et māt. qī tēpestas mgerit
Te inuocabt me et n̄ exaudia' n̄ tane s̄ sur
 gent et n̄ inueniet me. **C**ū aut̄ reūsus
 rex mēss̄ in conuuiū locū. reppit amā
 sup lectulū suū corruisse in q̄ iacebat
 best. et ait. **E**tiam regnā uult opp̄mere
 me p̄sente in domo mā. **N**ecdū ūbū de
 ore regis exierat. et statim opuerit faciē
 ei. **P**ecatio enī aman ad regnā bester
 ap̄d regē assuerū p̄ calūpnia deputabat.
 q̄ imminente die iudicii. petacio miq̄
 rū n̄ oratio s̄ irritatio fit. **V**n̄ in psalmo
 ē. Cū iudicat̄ exeat op̄pnat̄ et oratio ei'
 fiat in peccatū. **T**e enī opp̄ssio illis q̄ an
 te humiles iniuste opp̄mebant imp̄at.
 q̄ remunatiois tēp̄ adest ut inferni cēi
 atib' p̄ hoc puniendi tēlant. **T**e enī dāp
 nati peccatorū suoz uerecundia op̄p̄nt
 sic sc̄ptū ē. s̄fusio uult' eoz op̄p̄t eos. q̄n
 do ad tartari teneb's p̄trahunt. ut ibi o
 p̄m suoz adigna mercede remunerēt.
Vn̄ et subdit. **O**ritq; arbona unū de eu
 nuchis. qui stabant in ministio regis.
In lignū qd̄ parauerat mardocheo q̄ locu
 tus ē p̄ regē. stat in domo aman. habens
 alacridinis. l. cubitos. **C**ui dixit rex. **A**pp̄n
 dite eū in eo. **S**usp̄nsus itaq; ē aman in
 patibulo qd̄ parauerat mardocheo. et
 regis na requieuit. **S**c̄ptū ē in p̄b̄is.
 q̄ fodit fouea incidit in illā. et q̄ uoluit
 lapidem reūter ad eū. sic et aman cru
 cem q̄ mardocheo parauerat sustinere
 coactus est. **S**: q̄ri potest qd̄ figerit qd̄ ex
 ip̄a. l. cubitorū facta ē legit. **L**ex enī quī

quagesima die p̄ agn. n̄ in olationē i i
 monte sina p̄ori p̄to data ē. r̄ q̄ dixim
 sup qd̄ aman signifi. uet ip̄os iudeos
 tumultuantes cont. xpm qui in lege ei'
 p̄missus erat et ceteram ei' p̄seq̄ntes. lex ip̄a
 q̄ ei' ad custodia uite data ē p̄ p̄ ip̄am ex
 tinguere nom̄ xpi atq; d̄. **V**ozes ei' int̄
 ficere moliebant. mortis illis ex̄stitit c̄u
 sa. ita ut q̄ p̄ legem iniuste inq̄rios op̄
 p̄mē. uolebant ip̄i p̄ ea iusti iudicii acci
 pent sententiā. **D**e q̄ p̄ paulū d̄r. **Q**ui
 cūq; in lege peccauit. p̄ legē iudicabit.
Arbona aut̄ eunuch. qui ip̄am crucē fac
 tam p̄didit significat doctores legis. q̄
 dolū iudoz et om̄ia diuinū p̄ceptū et
 r̄a fecerunt ipsius legis lectioe manifesta
 uerit. **V**n̄ moyses in sp̄u p̄uidens eō con
 temptores et sac̄legos futuros. om̄ia q̄ p̄
 uaricatorib; erant uentā in cantico de
 uteronomi p̄dixit. **H**inc et saluator in
 euangelio ad ip̄os iudōs ait. **N**olite pu
 tare quia ego accusatus sim uos apud
 patrē. ē qui accusat. moyses in q̄ uos sp̄a
 tis. **S**i enī credetis moȳsi. credetis for̄sita
 et m̄. **D**e me enī ille sc̄psit. **S**i aut̄ illu
 litis n̄ creditis. q̄m̄ m̄is ūb̄is creditis.
Die illa dedit rex assuer' best regne do
 mū aman adūsari iudoz. et mardoche
 m̄ssus ē ante faciē regis. et cetera. **Q**uid
 ē qd̄ rex assuer' dedit best regne domū
 aman adūsari iudoz. n̄ qd̄ rex uerul
 et dñs n̄r omnē dignitatē et omnē ho
 norē. q̄m̄ p̄or p̄p̄s ex scientia legis et
 p̄phaz atq; cultu pie religionis habuit.
 p̄q̄ aduentū mediatoris di et hominū

i carne spiritus atque euangelium ei recipere noluit
totum ad sanctam ecclesiam contulit usum ut ipsa
possidet spirituales diuitias. et custos fue-
ret honestissima omnium uirtutum. Unde
scriptum est in psalms: Custodit uisus substa-
tia peccatoris. Et dominus in euangelio. ad ipso iu-
deos ait. Auferet a uobis regnum dei. et da-
bitur genti facienti fructus eius. Hinc te-
runt per salomonem qui bonum est habere gratiam
a domino. **XI** Unde sequitur de mardocheo quod
ingressus sit ante faciem regis quia lau-
dante ac predicante ecclesia instantia ma-
gistrorum suorum ipsi doctores sancti per laborem
quoniam exercuerunt in nutamine fidelium gratiam
copiosam ante aspectum inueniunt adito-
ris omnium. Potest et hec sententia de perso-
na omnium persecutorum ecclesie generaliter pla-
ta accipi quia quicquid illi studio sapientie
ut uelut disciplinam ediderunt aut
de honestate uirtutum indagando exquisi-
erunt non enim etiam ea que in genere penarum ad-
torquendos martyres excogitauerunt totum fi-
delibus christi in augmentum honoris et glorie sum-
mum est nec illis iniustis possessoribus que
que remansit per elaboratum suo bone mer-
cedis si istis totum collatum est ad plenitudi-
nem sue perfectionis. Illud quoque quod subumig-
tulisse rex anulum quoniam ab aman inuenerat
et tradidisse mardocheo. iustice exprimit
quod signaculum fidei quod perfidi iudei et omnes
persecutores nominis christi sunt per predicationem
euangelii oblatis recipere nolebant ad ge-
neralium salutem per apostolos christi translatum est. Tenet
ergo mardocheus domum aman hostis iudeorum cum
ecclesia christi mundum possidet hostem quidam

christianorum. Et ingressus mardocheus ante fa-
ciem regis cum cotidie anime sanctorum de molat-
tu presentis uite rapunt ad contemplationem
uultu superni iudicis. Cuius leticie mag-
nitudine nullus occupat finis. si gloria per
per cotidie eis esset in gaudio eterne ex-
ultationis. **H**est autem constituit mardocheum
super domum suam. **E**cce hest constituit mar-
docheum super domum suam quia hoc salubre scilicet
ecclesie placet consilio. ut multitudo fide-
lium sub regimine statuatur sanctorum predicato-
rum quatenus per humilitatem et obedientiam sub-
dita fiat impio electorum magistrorum. **H**ec
his oratione perdidit ad pedes regis. fleuit
que et locuta est ad eum orans malicia amara
agagite et machinationes eius pessimas
quas excogitauit contra iudeos. iuberet irrita
fieri. **A**t ille ex more sceptrum aureum per-
tendit manu que signum clementie mon-
strabat illaque surgens stetit ante eum et ait.
Si placet regi et inueni gratiam coram oculis
eius et deprecatione mea non ei uideatur esse contra-
ria. obsecro ut nouis epistolis ueteris amara lit-
terarum insidiatoris et hostis iudeorum quod est
in cunctis regni prouincis pure precepit cor-
rigant. **Q**ui enim potest necem sustinere
et interfectionem populi mei. Responditque
rex assuetus hest regne et mardocheo ut
deo. **D**omum aman concessi hest et ipsum
iussi affigi cruci qui ausus est manu
mitti in iudeos. **S**eruite ergo iudis sic placet
uobis ex regis nomine signantes lictas
anulo meo. **Q**uid est hest ergo perdidit ad pedes
regis. eumque per salutem populi exorare non scilicet
ecclesiam per excipio filiorum suorum cotidie

dnm omnipotentē. p fidē et multā incar-
 nationis unigeniti dī humili postu-
 larē q̄ten grā et hostiū comp̄mā au-
 dacia. et de manib. q̄ fidelū libet in-
 nocentia. **E**tendit rex sup̄n sceptrū q̄
 ē petentē reginā aureū. quia pietatis
 sue potuit ipi imp̄ndit clemētia. Postu-
 lat illa ut nequissimi aman uetēs lit-
 tere noui septis p̄mittent. q̄ hoc stu-
 diū ē uere regne. ut om̄s erroris secta
 om̄s q̄ contrie machinatōes q̄ antiqui
 hostis ad extirpationē p̄tī dī p̄ ministro
 suos molit. saluberrimis euangliū docu-
 ritas repellant atq̄ deleant. **S**ignant
 iōe lit̄e ex nomine regis septis anulo ip-
 sius. quia omnino euangelica doctrina
 q̄ ex nomine xp̄i in toto orbe p̄dicat. sp̄s
 sc̄i signaculo confirmata. ubiq̄ declaratur.
 cuius dono ipi p̄dicatores repleti. sem-
 pitna fortitudine insup̄abiles om̄ib ap-
 parent et hostium suoz triumphatores glo-
 riosissimi p̄manent. **E**rat aut̄ tēp̄ t̄u m̄
 sis. qui ap̄st̄at siban. uicesima. et t̄ia
 illius die septis sūt epl̄e. ut mandocheus
 uoluerat ad iudōs. et ad p̄ncipes p̄curato-
 resq̄ et iudices. q̄ centū. xx. et vii. p̄uinci-
 is ab india usq̄ ad ethiopia p̄sidentib̄
 p̄uincie atq̄ p̄uincie. p̄tō atq̄ p̄tō. iux-
 ta litteras et linguas suas. et iudis p̄u-
 lege poterāt et audire. ip̄eq̄ epl̄e q̄ ex re-
 gis nomine mittebant. anulo ip̄ius obsig-
 nate sūt et misse p̄ ueredarios qui p̄ os
 p̄uincias discurrerent. uetēs lit̄as noui
 nuntis p̄uenirent. **E**t ceter. **S**iban m̄si. q̄
 apud ebreos p̄ nisan t̄uis in ordine ē

is est q̄ apud grecos uoc̄t̄r eleferi. et apud
 latinos nominat̄ iunias. huius uicesi-
 ma t̄ia die septis sūt epl̄e noue sc̄dm mar-
 dochei dictationē. ad refutandas uetēs
 aman lit̄as. cuius rei significatio imp̄p-
 tu ē. q̄ euangliū doctrina ita condita ē p̄
 septores noui testam̄ti mediante dño nro
 ihu. xpo. ut sc̄e t̄uitatis fides in ea plenī-
 sime complecteret̄ et totius decalogi
 in duob̄ p̄ceptis caritatis summa p̄fec-
 tio demonstraret̄. **I**paq̄ septura p̄ uere-
 darios hoc ē p̄dicatores sc̄os directa est
 in totū orbem t̄iarū. q̄o signat̄ centū.
 xx. vii. p̄uincie q̄ in regno assueri assis-
 tebant. Nam denarius numer̄ p̄ duode-
 nariū multiplicat̄. centesimū et uicesi-
 mū fac̄. **Q**uib. si septenariū associatus
 fuit. totius sume plenitudinē occludit.
Ita q̄ decalogi uera custodia aptica tra-
 ditione in os mundi partes p̄ doctores
 sc̄os insinuata. s̄. septuplicis sp̄s grā in
 fidelū ē corda diffusa. **H**ec illud etiā si-
 ne mistio ē. q̄o ip̄e epl̄e q̄ ex regis nomi-
 ne mittebant et anulo ip̄i obsignate e-
 rant. memorant̄ septis iuxta singulaz
 gentiū litteras et linguas. ut q̄q̄ ges
 lege et intelligē poss̄. q̄ sic euangelii
 doctrina ordinata ē ut ei p̄mi doctores
 p̄ sp̄s sc̄i grām edoch̄ omniū loq̄rent̄
 p̄mū uoce linguaz. **D**em̄ ubi fidei
 p̄ eoz ministrium in om̄i seminarē par-
 tes t̄iarū sic in actib̄ aptoz legit̄. q̄o i
 cenaculo syon sp̄s paraclit̄ in die p̄-
 recostes sup̄. ex̄ credentes in specie ig-
 nis adueniens. omniū gentiū liguis

daret eis loqui magna dicitur ita ut q̄
uenerat hoc audientes stupido n̄ t̄
f̄ uniuersis. Quib' impant rex uenirent
uidos p̄ singlas ciuitates. et in unū
p̄cipent congregari ut starent p̄ anima
b' suis et omnes inimicos suos: cū gū
gū ac libis et uniuersis domib' m̄ficiēnt.
Et ostēditur ē p̄ om̄s p̄uicias una ult
onis dies. id ē t̄tia decima m̄sis. x̄ii. a
dar. sūmaq; epl̄e fuit in om̄ib' t̄ris ac
p̄p̄tis qui regis assueri impio subiace
bant. notū fieret paratos ēē iudeos ad
capienda uindictam de hostib' suis. Q̄
ē qd̄ rex iste t̄ren̄ mandat ueredarius sui
ut ueniant iudeos in singlis locis et in
unū p̄cipiant eos aggrari q̄ren̄ stent p̄
animab' suis et om̄s inimicos suos cū
singl' suis et libis et uniuersis domib'
m̄ficiat. n̄ q̄ rex n̄r d̄nator utiq; celi et
t̄re hoc p̄ p̄dicatores suos mandat ueri
iudeis et ofessorib' suis in om̄ib' gentib'.
ut unitate societatis ac pacis ueniēte
p̄ salute animarū suar. certant om̄sq;
inimicos suos tā uisibiles qm̄ etiā inu
sibiles. hoc ē falsos iudeos qui s̄t̄ syna
goga sathane et paganos et hereticos
corrīgibiles. n̄ n̄ et immundos sp̄s cū u
niuersis impietatib' et p̄uis inuentionib'.
suis dampnēt. ne de his qd̄ residuū fo
at sinant qm̄ immo singes ac liberos
hoc ē uoluptatē carnalē. et opa peccorū
simul cū domib' cū ambitione uidet
scl̄i penit' extinguit. nec aliq̄ inde qd̄
s̄ nocuū ēē p̄sit remanē p̄mittant. hic
ē qd̄ domū in lege istitas .vij. gentes

q̄ s̄ s̄rie erant in t̄ra repmissionis m̄fi
cere atq; extinguere iubebat. hunc et a
malebitas p̄modū usq; ad inuentionē
deletē p̄cipiebat quia omnē scandali oc
casionē eis auferre uolebat. Cui rei me
mor p̄pha in psalmis ait. In matutino
m̄ficiēbā os peccorū t̄re. ut dispra de
ciuitate d̄ni qui opant iniquitatē. Porro
temp' q̄ hec m̄fectio hostium fieri p̄cep
ta ē bene uenit mystio huius sp̄i u
inuentionis. Nam. x̄ii. m̄sis hebreorū h
ē adar. n̄ n̄ nouissima etatiū scl̄i i q̄ h
sp̄uale bellum p̄ milites xpi maxime
aggr. exp̄mit. Similit' et dies. x̄ii. scl̄i t̄
nitatis fidē cū custodia mandatorū d̄i
un̄ om̄s adūsari rite exp̄pugnat' desig
nat. Qd̄ aut' subiungit' et edictū regis
p̄p̄ndit in susis. significat impū ce
lestis regis emineere ac dominari i toto
orbe t̄rarū. in cuius dicitōe cūcta s̄t̄ po
sita. n̄ ē q̄ p̄sit resistē uolūtati ei'. fastiq;
mundan' sub ei' p̄sint' potestate. n̄ re
te d̄i. qd̄ et edictū regis p̄p̄ndit in susis.
Nā susis equitatio ut referent in p̄cat'.
deniq; sup̄bia mundi sup̄at potētia d̄i.
Hinc ē qd̄ saluator in eūgelio discipuli
ait. In mundo p̄sura habebitis. s̄. cōfide
te. **M**ardoche' aut' de. **T** q̄ ego uici mundū.
palacio et de aspectu regis egrediens
fulgebat uestib' regis iacinctus inde
lic et erinis. coronā aureā portans i capi
te et amictus pallio serico atq; purpu
reo. om̄sq; ciuitas exultauit et letata ē.
Grandis gl̄a ē scl̄is doctorib'. qd̄ eorū doct
na et exercitatio p̄ uirtutē sup̄m reg'

perat extollebat uicior. timore mardo
 ebei. que pncipē eē palacii. et pluri
 mū posse cognouerant. fama q; nomi
 nis eius escebat cotidie. et p cūctoz ora
 uoluitabat quia scōz doctoz laudabilis
 actio et potentia uirtutū honorē grādē
 et reuerentiā. t̄buit multitudinē fidei
 i. **V**n i actib; apłoz. u ipi pmi p̄dicato
 res eūglū doctne t̄bi et curationi opā
 dare legunt. sc̄ptū ē. **S**icut eū pseuerā
 tis i doctna. apłoz. et communicatiōe
 fractionis panis et orationib;. fiebat
 aut om̄i annue timoz multa q; pdigia
 et signa p apłos fiebat i ierlm. et met
 erat magi in uniuersis. **E**t itē. **P**ma n̄ mgt
 apłoz fiebant et pdigia multa in plebe. et
 erat unanimē om̄s in porticu salomois.
Cetoz aut nemo audebat oūgerē se cū
 illis. si magnificabat eos p̄p̄s. Itaq; p̄cul
 fert̄ iudi inimicos suos plaga magna.
 et occider̄ eos. redōntes eis qd s̄ paraue
 rāt facē. in tantū ut etiā in susis quīgē
 tos uiros m̄ficent̄. **E**t. x. filios aman.
 q̄s i parib; affigebāt. n̄ qd n̄ solū in
 gentib; ōs oparū iniquitatis. q̄ pseuerāt
 i malicia sua. n̄ peccati sui penitē
 tiam agere uolt. neq; remissionē de
 lictoz suoz p sp̄s sc̄i grām accipe curāt
 detestabiles et digni dampnatiōe p̄to
 di eē uolūt. s̄ etiā ipi carnales iudi t̄is
 ḡsiores uidelicet decalogi legis mosāice
 reati c̄ris xpi que ex p̄fidia sua i pas
 sioē ip̄ius s̄ m̄ḡreit. iuste inferni c̄ri
 atū sustinē cogunt. n̄ ullus de num̄o
 electoz communicari eoz neq̄tie. aut

actus nefandos imitari dignant̄. **V**n
 m̄to subdit; qd cū iudi hostes suos occi
 disent̄ p̄das ex substantiis eoz agere
 ut tangē nolunt. **S**tatimq; numius eoz
 qui occisi erāt in susis ad regē relāt ē.
Cui dicit regne. In urbe susis m̄ficent̄
 iudi quīgentos uiros. et alios. x. filios ama.
 quā putas eos exerrere. cedē in uniuersis
 puincis. **Q**uid ut postulas. et qd uis ut
 fieri iubeā. **C**ui illa respondit. Si regi
 placet deē potestas iudis. ut sic hodie
 fecim̄ in susis. sic et cras faciant̄. **E**t
 filii aman in parib; suspēdant̄. **P**re
 cepitq; ut ita fieret. et cetera. **I**ntencio hec
 regne. best q̄ hostes suos ualide m̄se
 qui et extirpare stendit. studiu atq;
 sollicitā uere regne. hoc ē sc̄e ecclie ex
 p̄mit. q̄ hostes suos sine cessatiōe p̄seq̄
 t̄ et fundit̄ p̄stinere. atq; s̄ subicē certat.
Cui uoce p̄psalmistā d̄t. **P**seq̄ inimicos
 m̄os. et p̄ph̄nā illos. et n̄ oūtar. don̄ de
 ficiāt. affligā illos. n̄ poterit stare. **Q** p̄m̄
 quīgentos uiros in susis. de m̄ trecentos
 occidit. qd n̄ solū illos q̄ de pecc̄is sui pe
 nitentiā agere nolt. s̄ etiā ip̄os. q̄ fide
 sc̄e t̄uitatis bonis opib; adornare negli
 gūt. dignos p̄petua morte ostendit. **V**n
 euenit ut sic iudi i duob; dieb; **lxxv.**
 multa hostiū m̄ficent̄. ita instantia
 atq; conatu fidelū hostes uniuersi qui. v.
 sensib; corpis dediti. carnalit̄ sapien
 do legem d̄i p̄ septiformē sp̄s sc̄i grāo
 sp̄uali dogmate plenā. atq; p̄fectā sp̄u
 alit̄ intelligē respuit. claritate duoz
 testam̄toz ueracit̄ uincūt atq; p̄stuit̄.

agathoz hosti
 uideoz. et cetera.
 Qd ē qd iudei
 hostes suos p̄seq̄
 tel quīgentos uiros
 i susis m̄ficent̄
 legunt. exceptis
 decē filiis aman

lxxv.

Nec tam illi substantias eorum quaeque vige
 uult quae nequa neque peccatorum creditum
 electio se admiscere sensu et quae potest om
 ni modis eorum falsis dogmata a se ipsos
 opibus aliena atque conscientiam in radice

Dies autem mensis adar in apud omnes
 interfectionis sunt: xviii. die cedere
 desierit. Quae instituerit sollempne ut in eo
 deinceps tempore uacarent epulis. gaudio
 atque eo. ut in. At huius qui in urbe suis cedere
 exercuerunt. xviii. die mensis die
 in cedere usque. Quinto decimo autem die
 peccare desierit. et idcirco eandem die insti
 tuerit sollempne epularum atque leticie. Et huius
 uero iudaei qui in oppidis non muratis ac uul
 nis morabantur. xviii. die mensis adar con
 iuniorum et gaudii decreuerunt ita ut exul
 rent in eo. et mittat sibi mutuo partes e
 pulularum et ciborum. Quod est quod scripta narrat
 quosdam iudaeorum in hostibus suis. xviii. die men
 sis adar interfectione exercuisse. et xviii.
 die cedere desistere atque hanc sollempne
 habere. quosdam uero per duos dies. hoc est xviii.
 atque xviii. predicti mensis occasione hostium
 agentes. xv. tandem die a cedere abstinendo
 sollempne quietissime. nisi quod aliqui sanctorum
 pro completos labores. quos in seruitio dei rec
 te credendo et bene uiuendo expleuerunt
 in ante tempus uniuersalis iudicii in anima
 bus suis baptysmum eterne quieti habent
 alii uero usque ad ultimam resurrectionis die
 in carne perducentes. sic superatis hostibus
 uniuersis sub uo per diuinam potentiam
 immutata. etiam quiete atque beatam im
 mortalitatem tam in animabus quam etiam in cor

poribus suis percipiant. uicta illud pauli
 apostoli. qui ad corinthios scribens ait ecce
 nihil uobis dico. omnes quidem resurgemus.
 sed non omnes immutabimur. in momento in ictu
 oculi. in nouissima tuba. Canet enim tuba
 et mortui resurgent incorrupti. et nos im
 mutabimur. Et ad thesalonicenses. Hoc
 enim sermo inquit uobis in uerbo domini. quod nos
 qui uiam quam residui sumus in aduentu
 domini non preuenimus eos qui dormierunt. quoniam ipse
 dominus in iussu et in uoce archangeli et
 in tuba dei descendet de celo. et mortui
 qui in christo sunt resurgent primi. Deum nos qui
 uiam quam reliqui sumus simul rapiemus cum illis
 in nubibus obuiam christo in aera. et sic seque
 mur cum domino in nubibus. Nam xviii. numerus. id est sep
 tenarius bis continet animarum. ab omni
 labore et sollicitudine signat quietem. xv. autem
 uero septenarius et octonarius simul continent
 uirumque prefigurant et animarum et corporum
 futura requiem et immortalitatem. Sicque
 multitudo electorum pro completos presentis
 uitae labores. et pro precepta de uniuersis ho
 stibus uictoria. etiam. et ultatioem in mutua
 dilectione in celesti regno gaudebit. Nec
 ullus huiusmodi gaudium erit finis. quia non ult
 aliquis succedit tristitia laboris. et sollemp
 na sanctorum predicatores auditoribus suis ita
 credendum atque sentiendum ueraci doct
 rina commodat. Vnde et subdit. Scripsit itaque
 mardocheus omnia haec. et litteris comprehensa
 misit ad iudaeos qui in omnibus regibus. pui
 eius morabantur. tam in uicino positus
 quam per uul. et ut quartam decimam. et quin
 tadecimam die mensis adar. pro festis reci

pen. et relicta ante tempus amplexu plenam
honore celebrare. **S**icut in iudicio se uult
sibi iudicari. et amicis suis et eius ac-
tibus in huiusmodi gaudiis: quibus sunt
essent. et dies isti epularum atque leticia et
mitteret sibi in uicibus ciborum partes et pau-
peribus misericordiam largire. **S**uscipiant
iudici in sollemnibus ritibus et idcirco et
facere ceperunt. **Q**ui mandatum dicitur
da mandauit. **S**emp enim cuius re-
les pro labore ac bonis operibus atque ele-
mosinarum largitionibus pro hoc decertant
ut scilicet id quod euangelica et apostolica doc-
trina docet fide spe et karitate iustissimum
uitae etiam adipisci merentur: et tam se-
quenter etiam sibi obsequentes in eternam praesentis
seculi solando starent ita ut spe gauden-
tes in tribulationibus sint patientes sine
intermissione orent in omnibus gratias agant et
agoniam suam propter precibus fidelium domino committant.
quatenus pro eius opera eterna remunerentur beatitu-
dine. **A**ma enim filius ama dicitur stupis
agat hostis et aduersari iudiciorum cogitauerunt
malum esse eos ut occiderent illos atque dele-
rent et misit furum quod in lingua uicium
in sorte et postea in lingua est bestia ad regem.
obsecravit ut conaretur ei lucas regis irrita
fierent et malum quod esset iudicos cogitauerunt
rat reuocavit in caput eius. **D**enique et ipsum
et filios eius affixerunt cruci atque ex illo tempore
dies illi appellati sunt phuri id est sortium
eo quod phuri id est sortium in urna missa fuit.
Sepe enim neque hominibus alio suum pue-
niunt uocantur quod sibi euenire sperant et
laqueum quoniam ad decipiendum alius disponit

ipsum obligentur. **A**c scriptura ostendit dicitur.
Considero: sius capient iniquum quod fodit
terra et uide meam. **V**n et ama quod hostes
perfigit et ex eis necesse quod parauit mardo-
cheo ipse si stire cogebat. **S**ors enim in ur-
na iustitiae dispositionem cuiuslibet rei
in mente hominis significat. **C**uius tam p-
uenit in diuino pendet iudicio. **V**n p-
salemone dicitur sortes mittuntur in sinu s-
a domino temperant. **N**on est uirtus hominum
potestate uia eius neque: **C**onsidero: **C**ur
renas si miserans est di. **V**n uisa est: **M**u-
tuus est obediunt omnia quae in uile dicit in
tra in mari et in omnibus ab his. **Q**ui ergo
ipsi dies sortium apud posterum memoria
haberi debeant. **O**stendit dicens. **S**usce-
pe iudici super se et semel scilicet et super cunctos
quod religioni eorum uoluerit copula. **U**t ut
li liceat duos hos dies absque sollempni-
tate transire qua scriptura testatur et cetera
expetit tempore annis sicut iugiter succedunt
lib. **L**iti sunt dies quos nulla unquam delebit ob-
liuio. **E**t pro singulis gratulationibus cunctis in
toto orbe prouincie celebrabuntur non est ulla
ciuitas in qua dies phuri id est sortium non
obseruentur a iudis. **E**t ab eorum progenie quae
his ceremoniis obligata est. **D**ies ergo sorti-
um in quibus deus ueris confessoribus suis dat
uictoria de hostibus. **N**ulla unquam obliuio-
ne sunt delende. **P**ro singulis generationibus in
toto orbe celebrande. **Q**ui sunt animarum
quietis. **E**t resurrectionis corporum in die
iudicii spe firma semper apud quosque fide-
les mentio est tenenda. **N**ec ulla ecclesiarum christi
in toto orbe huius religionis ex parte est

debet sē semp hui' rit' saluberrimi memori
omni tempore se pparare et ad futura bona p
cipienda conformare qm id qd hic tē
poralit' celebrat in fide et spe illic ppetu
aliter possideat in ipius rei veritate et et
na beatitudine qd q: r am dā in hac pēg
natiōe suū sollicita doctoz et ecclie in
stantia ad exemplū hest' et mardochei
nobēū in doctina et exhortationū agere
debet: ut hui' religionis celebrande
atq: colende semp iūm deuoti. De q' sub
dit. Sc'ptur' q: hest' regina filia abiahil
et mardocheus etiā scdm eplām omni
studio dies ista sollempnis sanciret in
posterū. Et miserit ad omēs iudōs qui i cē
tū. xx. et vi. regis assueri puincūs uer
sabant' ut haberent pacē et suscipent
uītate obseruantes dies sortū: et suo tē
pe eū gaudia celebratēt. sic instituerat mar
docheus et hest'. Et illi obseruanda susce
pimus a se et a suo semine ieiunia atq: cla
more: et sortū dies. et omnia q' in lib' hui'
qu. uocat' hest' historia continent. nece
saria enim nob' hec ammonitio ē ut ha
beam' semp in cordib' nrīs pacē xpianā
et suscipiam' eūgelii ipius uītate. ne for
te p discordiā et dissensionē in hereticoz
decidam' errozē ū neq'q' salus uera. s' certa
ē dampnatio atq: ruina. Nō sine dubio
quib' q: op' ē qui se agnoscunt semine
ūbi dī ab ecclia catholica scōz et doctoz
ministrō. dō pat' filios in baptysmate re
generatos: ut pie ieiuent. hoc ē uītā ca
tam et stinentē ducāt orationū clamo
res suarū atq: doctinarū excitent et sor

tū dies. hōm' ut ne fūte reuerent' fir
m' i q: spe celebrant. et omnia q' lib' duoz
a stantoz stinet. san' i fide i bona opati
Rex ū assuet' omne tiam. Tōne obseruāt' **xiii**
et cūctas maris insulā fec' tributaria: et
erius fortitudo et impuū. et dignitas at
q: sublimita' q' exaltauit mardocheū. sc'p
ta sē in lib' p'larū. atq: medoz. et quom
mardoche' iudaici genis. et scōs a rege
fuit. et magr' apd iudōs. et acceptabili
plebi frim suoz. qrens bona p'lo suo.
loqns ea q' ad pacē sui seminis p'neret.
Qu' ē qd die regē assueri omne tiam et cūc
tas maris insulas facē tributarias. cū il
le hystoric' rex p'larū atq: medoz omne
tiam nūq' sub ditione sua habuit. nec cūc
tas maris insulas facē tributarias possi
quōdo ad qsdā insulas et partes orbis nec
nomnis ei' noticia tantū puenire potuit.
S: ueracius regem nr̄m ac dñm ih̄m xpm.
hec sententia ex p'mitt' eui' potestas i celo
ē et m'tra in mari et in omib' abyssis. q'
semet ipm in euāglio ostiū nominauit.
q' p eum uite etne habem' m'itū. que
iuxta psalmiste attestacionē tot' orb' et
uniūsi reges t're adorāt: et omēs t're regē
seruiunt. reges tharsis et insule munera
offerent. reges arabū et saba dona addu
cent. Hec g' regis fortitudo. et impuū et
dignitas. atq: sublimitas qualiter exalta
uere uerū mardocheū. hoc ē certū scōz
doctoz. et magistrōz ecclie corā p'lo xpia
no. nō tantū uniūsi gentis. iudee. s' etiam
uniūsarū nationū sc'pta testant'. qui elec
tos suos ab inicio dono sue grē exalta

uit. et glorios atq; honorabilis i o spectu
omniu gentiu fecit. **H**u qruat bona po
pulo suo. et locunt q ad pacem pntet
gentis sue. quia iuxta esaye uatic
natione. speculatores dñi leuauerunt
uocem simulq; laudabant. quoz pede
sūt speciosi euangelizantium pacem.
euangelizantium bona. quia semp ea ro
gant q ad pacem sunt in iertm. et scie
tur in gentib. semē eoz. et germē eoz in
medio p̄p̄oz. **O**mmes qui uiderint eos
cognoscent illos. quia isti sunt semen
cui benedixit dominus.

**Explicit expositio rabani mauri in li
brum hester. Sub scē orarie sbge.**

Incepit sup canonē cētatus

In uirtute scē et uel i sacramento altaris.
magna ē uementia. magna efficacia. cū
p̄trūq; excludant d̄ria. renouet r̄f̄i
cēt ecclia. Duplici aū renouam rōne. ū sc̄i pas
xum uetustate deū induam nouitate. Non
enī potest fieri. ut remanentes in uetustate.
induam r̄ nouitate. Nec potat fieri qd paul
dicebat ex p̄ infim. nolunt expoliari. s̄ sup
uestiri. **U**n filij zebeder petentib; ū un sedet
ad dextā. r̄ alij ad sinistra. dictū ē. Potestis hibe
calicē quē ego bibitū sū. **U**n dicit p̄ p̄tiedo
r̄ moriedo. oportet uos exui uetustate. ut
p̄ea possitis ad dextā meā uel ad sinistra sedē. qd
ē indui nouitate. **H**oc enī n̄ ē meū dare uob.
r̄ uetib; s̄ qb; p̄a ē a pat̄ mō. r̄ inouat. **P**̄tea
r̄ ipse dñs ihc p̄ qd uoluit pati i ligno i fiori.
deū glificari in ligno supior. ū sc̄i p̄ ex
ueret nos uetustate deū indueret sua no
uitate. **P**enī legit c̄c̄s̄y. deū titulū iypositū
Sic enī sc̄ptū ē. **B**anulans s̄ c̄c̄s̄. exiit in eū. q
d̄ caluarie locū ubi c̄c̄s̄y uē. **S**c̄psit aū
r̄ titulū. **L**at̄ r̄ posuit s̄ c̄c̄s̄. **E**t aū septimo
mis uetustas n̄a. r̄ uij formis uetus scē c̄c̄s̄.

efficacia. **S**i enī q̄m̄ r̄ p̄p̄is ad d̄ria. r̄
mes. r̄ s̄ mentis corruptiones. **V**n p̄p̄is. r̄ r̄p̄
u sūt r̄ ad. s̄ s̄ corrupti s̄ mente abh. **U**n d̄ s̄
s̄ corpore. **A**buti n̄ enī q̄ruoz elementis in corpe.
Igne in oculis. p̄ c̄s̄ositate. **A**ere in lingua. p̄ uob
tate. **T**er. ra i manib; p̄ miq̄. atē. q̄n p̄cutim s̄ r̄m
pugna ipie. **A**q̄ in fluxu s̄m̄is p̄ libidine. s̄ s̄
q̄ de clauis eieuit s̄ r̄m. **V**n i p̄ha. **S**c̄d̄iebat u
uidet. ecce c̄s̄ositas. **V**ana loq̄bat. ecce uob s̄
cor. **E**t uigauit miq̄tate. **E**cce miq̄tas. **S**c̄d̄ie
bat foras. ad libidine. **C**orrupti ū in m̄re. i p̄lici
corrupti. **I**n rōne natali p̄ s̄ r̄m. **I**n ceupiscen
p̄ auaritia. **I**ra p̄ inuidia. **S**i aū in c̄c̄e q̄ruoz
d̄m̄sioe. **L**atitudo. **L**ongitudo. **S**ublimitas. **I**psidū.
Si in titulo distinctiones. **I**he. **N**azareno. **R**ex. **I**udeoz.
Latitudo m̄e fuit i x̄ passioe. **L**ongitudo uite. **I**res̄. **D**e
sublimitas gl̄e. **I**ascētioe. **P**̄s̄idū sapie. **I**oculta p̄are
q̄h oia fec̄. q̄ r̄ nouissimo iudicab. **P**̄s̄idū c̄c̄s̄. **O**ccul
tū erat. **R**ecta manifesta p̄at̄. **S**̄ p̄as̄. **D**ol. **O**cculta
ē q̄ d̄ns ihc oia p̄d̄ca fec̄. **S**̄ i m̄s̄at iudic̄. **R**ect̄ ma
nifesta erit sic sc̄ptū ē. **L**ognoscer̄ d̄ns iud. **F**l̄i r̄
q̄rto ordie canonis. **M**emoria de th; **M**āns̄. **S**h̄
p̄mittit. **D**e q̄rto aū r̄ p̄s̄ido q̄a occul̄ ē r̄ r̄c̄t̄
Quart̄ ordo. **U**nde r̄ memores d̄ne n. r̄ sui. **R**ecta
h̄c i passioe r̄ r̄pt̄ sui fuit. **I**res̄. **I**res̄. **I**res̄. **M**ū
di. **I**ascētioe. **A**mor di. **I**oculta p̄are. **T**imor. **C**on
t̄pt̄ a sui. **E**xclud̄ uob s̄ositate. **R**̄pt̄ m̄di. **C**̄s̄
tate. **A**mor di. **I**miq̄tate. **T**imor. **L**ibidine. **I**n ihu
m̄llit̄. **F**ides s̄i q̄ nemo saluat. **I**n nazareno spes.
nazaret. **N**. **F**los m̄c̄ptat̄. **D**e q̄ s̄ r̄t̄. **S**pat̄. **I**n rege
iudeoz. **C**aritas q̄ ē excellēciō. **U**ia. **Q̄** reges et
s̄c̄d̄otes. **S**ac̄. **F**ides ā illumiat rōne. **Q̄** s̄ r̄bia ex
cebat. **E**xclud̄ s̄ r̄bia. **S**pes subleuat ceupiscen
tia. **Q̄** auaritia. **I**clm̄abat. **E**xclud̄ auaritia.
Karitas r̄ r̄pat̄. **R**ordinat uā. **Q̄** inuidia. **C**orruptat̄
Exclud̄ inuidia. **S**ic ḡ uirtute scē c̄c̄s̄. **E**fficacia
exum uetustate. **I**nduam x̄ nouitate. **H**bet ḡ d̄ns
ihc c̄c̄ sua banulabat. **P̄** q̄ regū p̄c̄i r̄ mortis d̄st̄
bat. **P̄** q̄ b̄ndictionē r̄ gr̄am. **A**d eccliam suā iuss̄bat.

